

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

**Do Not
Circulate**

1873. m. 1.
183

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREK K E L

É S

NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

HARMADIK KÖTET.

PEST, 1858.

NYOMATOTT BEIMEL J ES KOZMA VAZULNÁL.

Virtute decet, non sanguine niti.

Claudius.

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

C.

Caballini család. (Ehrenburgi, báró). Ehrenburgi báró Caballini Antal mint katona az osztrák hadseregénél magyar báróságra emeltetik ¹⁾).

Nemesi czimerük itt láthatólag négy részre osztott paizs, melynek első és negyedik arany udvarában egyfejű fekete sas, a második és harmadik zöld mezőben pedig fehér mén ágaskodva látható. A paizs tetején két szemközt álló sisak áll; a jobboldalinak koronáján a paizsbeli fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, a baloldalinak koronájából pedig a fehér mén nyulik föl. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-zöld ²⁾).

A báróság-szerző Caballini Antal 1846-ban a harmadik számú könnyű lovas ezred őrnagya, szent Anna-rend harmadik osztályu vitéze, és a „*Virtuti Militari*” érdemkeresztnek tulajdonosa.

Ugyanakkor báró Caballini József a 39-dik számú magyar gyalog ezrednél őrnagy.

¹⁾ Hogy magyar báróvá emeltetett, mutatja a liv. országos Schemat., melyben a nemzeti bárók közt áll a család neve.

²⁾ Adami *Scuta gentil.* II.

Caballini család. (Szlavnygrádi). E család 1802-ben nyert I. Ferencz királytól magyar nemességet ¹⁾.

Czimere, a kék paizs egy balról jobbra rézsut menő vörös öv által, melyen négy arany csillag és egy arany kereszt látható, osztatik két-felé. A felső osztály zöldellő hármás hegyet mutat. Az alsó osztály alyján viz van, melyben vitorlás hajó uszik. A paizs koronás sisakjából pánczélos kar nyulik fel, kivont karddal, két oldalról két fekete szárny veszi körül. Foszladék jobbról arany-vörös, balról arany-kék ²⁾.

Calisius család. Indigena családaink közé tartozik. Báró Calisius Fülöp az 1715 ki országgyűlésen nyert magyarországi honfiusítást ³⁾.

Campani család. Gömör vármegyei nemes család. Campani Márton 1718-ban III. Károly királytól kap nemes levelet, és ily czimert: a paizs zöld mezejében hadi férfiú áll vörös ruhában, jobb kezével kivont kardot tartva, bal kezét csipőire helyezve. A paizs tetején álló sisak koronáján róka emelkedik föl, körmei közt pecsétetes levelet tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ⁴⁾.

Campmiller család. Campmiller Z a k a r i á s és András az 1715-ki országgyűlésen honfiusítottak ⁵⁾.

Canon család. Báró Canon 1687-ben fogadtatott be országgyűlésileg magyar indigenává ⁶⁾.

Capdebo család. (Baraczházi). Capdebo Jónás, Márton, Ferencz és Gergely 1802-ben kapják I. Ferencz királytól czimerüket ⁷⁾. Ez egy négyfelé osztott paizs. Az első és negyedik arany udvarban koronás fekete egyfejű sas. A második és harmadik zöld udvarban fehér lovon pánczélos sisakos vitéz ül, jobbában dárdát, balján vértet tartva, a vértén arany kigyó látszik, a lovag sisakján kék és vörös toll van. A paizs közepén egy kisebb közép-vért áll, melynek kék udvarában zöld téren vörös fedelű várkastély látható. A paizs tetején két egymással szemközt álló sisak van, a jobboldali linak koronáján a fekete sas áll, a baloldaliból a paizsbeli leirt bajnok emelkedik ki. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-zöld ⁸⁾.

¹⁾ Collect. Herald. pag. 139.

²⁾ Adami Scuta Gentil. II.

³⁾ 1715-ki CXXXV. törv. cz.

⁴⁾ Collect. Herald. Nro 515.

⁵⁾ 1715-ki XXXVI. törv. cz.

⁶⁾ 1687-ki XXIX. törv. cz.

⁷⁾ Collect. Herald. pag. 139.

⁸⁾ Adami Scuta gentil. II.

A család adomány útján szerzé Baraczhaza Temes vármegyei helységet, s onnan írja előnevét.

Capdebo János Temes vármegyének 1838-ban al-, 1845-től kezdve pedig fő-szolgabirája, 24 évig volt e vármegye tisztviselője; végre kir. tanácsos. Meghalt Murányon Temes vármegyében 1857-ki dec. 26-kán ¹⁾).

De Capellis család. Capellis Paravicinus az 1659-ki országgyűlésen honfiusított ²⁾).

Capitanffy család. Lásd Kapitánfy es.

Caplyers család. Gróf Caplyers Zdenko magyarországi indigenául bevétetik az 1681-ki országgyűlésen ³⁾).

Caprara család. Gróf Caprara Aeneas az 1681-diki országgyűlésen honfiusított ⁴⁾), mint császári hadvezér hazánkban Tököly Imre korában szerepelt ⁵⁾).

Czimere, melylyel élt, egy fekkentesen kétfelé osztott paizs, az alsó osztályban hat csillag van, úgy, hogy a felső sorban három, alább kettő, legalúl egy látható. A felső osztályból oroszlán emelkedik ki félig, kettős farkkal, kiöltött nyelvvel ragadozás után kinyújtott körmeivel. A paizst korona fõdi ⁶⁾

Carabelli család. Bihar vármegyei nemes család.

Cardona család. Gróf Cardona Józsefet az 1715-ki országgyűlés cikkelyezi a honfiusítottak közé ⁷⁾).

Caretto család. Caretto Ferencz az 1647-ki országgyűlésen indigenatust nyer. Caretto Ferdinand az 1649-ki országgyűlésen a hazafiusítási eskilt teszi le ⁸⁾).

Carpi család. Szintén indigena. Gróf Carpi Ferencz hazafiusítottatik 1741-ben ⁹⁾).

¹⁾ Pesti Napló: 1858-ki januar 5-ki szám

²⁾ 1659-ki CXXXIII. törv. cz.

³⁾ 1681-ki LXXXII. törv. cz.

⁴⁾ 1681-ki LXXXII. törv. cz.

⁵⁾ Katona Hist. Crit. tom. XXXV. Szirmay C. Zemplin not. hist. 258—264. l.

⁶⁾ 1685-ki jun. 4-kén Párkány mellett a császári táborban kelt Patense alanyomott pecsét szerint. Ebben így írta magát. *Sacrae Caes. Regiaeque Mattis Generalis Campi Marschallus, Inclyti Consuli Bellici Consiliarius, Camerarius, nec non unius Regiminis Cataphractorum Colonellus Aeneas Comes a Caprara.*

⁷⁾ 1715-ki CXXXII. törv. cz.

⁸⁾ 1647-ki CLV. és 1649. CI. törv. cz.

⁹⁾ 1741-ki LXVII. törv. cz.

Castiglione család. Castiglione Eudem marquis az 1765-ki országgyűlésen honfiusított¹⁾.

Cavriani család. Eredetét a mantuai hercezségből veszi. Cavriani Konrad IV. Károly császár által 1359-ben, Cavriani János pedig újra 1452-ben III. Frigyes császár által báróságra emeltetett. Cavriani Frigyes 1548-ban I. Ferdinand német császár által megerősített a Piombino hercegségi helytartóságban, és címere kétfejű sassal szaporított. Ennek unokája Cavriani Frigyes II. Ferdinand császár özvegyének mantuai Gonzaga Eleonorának, azután III. Ferdinand császárnénak főudvarmestere, 1643-ki márczius 10-kén birodalmi grófságra emeltetvén, Ausztriába szakad²⁾, és az 1659-ki országgyűlésen Magyarországon is indigenává fogadtatik³⁾.

A magyar indigenatust nyerő Cavriani Frigyesnek két kis unokája Miksa Gvidobaldtól és Kristóftól jö le a maig élő család. Amaz (szül. 1704. † 1776.) gróf Thürheim Alojziával egybekelve, alapítá az ugynevezett osztrák vonalt. Kristóf (szül. 1715. † 1783.) törzse lön a csehországi vonalnak. És ezenkívül virágozik a család még egy harmadik — mantuai — vonalon.

Minket leginkább érdekel az első vonal, melynek családfáját⁴⁾ következőképpen láthatjuk.

Miksa Gvidobald
szül. 1704. † 1776.
(Gr. Thürheim Luiza)

N. N.

Miksa szül. 1773. cs. kir. titk. tan. és kamarás. (gr. Eszterházy Jozefa)	Nepomucena szül. 1775. (1. gr. Kollo- nicz Lászlóné. 2. gr. Zichy Ferencz)	Teréz sz. 1779. (gr. Pergen- Józs.)	Kristóf sz. 1780. (gróf Cavriani Erzse)	Gvidobaldin sz. 1783. (hg Paarné)	Mária Anna sz. 1787. (báró Skrebensky)	Frigyes sz. 1789. cs. k. kam. (gr. Hart- man Klarstein Róza)
László folyt a köv. lapon.		Lajos sz. 1812. lemburgi korm. tan. (ns. Medvay Janka)	Fülöp sz. 1817. cs. k. kam. és követ. tan.	László sz. 1820. cs. kir. százados. (gr. Auersperg Luiza)	Ferencz sz. 1825. cs. k. kam. és százados.	
		Erzse sz. 1852.		László sz. 1851.	Luiza sz. 1852.	Janka sz. 1853.

¹⁾ 1765-ki XLVII. törv. cz.

²⁾ Histor. Herald. Handbuch. z. Taschenb. d. gräfl. H. 124.

³⁾ 1659-ki CXXXI. törv. cz.

⁴⁾ Goth. geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1825. 124. és 1857. 146.

Miksa, szül. 1773.
cs. kir. titk. tan. és kamarás
(Gr. Eszterházy Jozefa)
mint a tuiso lapon látható.

Karoly sz. 1803. nyug. altábornagy. (Herczog Eszterházy Pál leánya Teréz)	János nep. sz. 1804. cs. kir. kam. s huszár-kapit
---	--

Mária sz. 1841.	Pál sz. 1843.	Miklós sz. 1845.	Zsófia sz. 1847.	Ferencz sz. 1852.
--------------------	------------------	---------------------	---------------------	----------------------

Czimere a családnak négy udvarra osztott paizs, egy közép-vérttel. Az első és negyedik ezüst udvarban kétfejű koronás fekete sas; a második és harmadik fekete udvarban ezüst egyszarvu látható. A közép-vért fölváltva három három ezüst és fekete rézsutos csikolatot (schräge balken) mutat.

A család kath. vallása.

Cebrian család. (Honfius. gróf). Gróf Cebrian Antal a magyarországi honfiusított mágnások közé az 1827-ki országgyűlésen vétetett be ¹⁾. Legtöbbnyire Nógrád vármegyei Füleki birtokán tartja lakását.

Chaby család. Kiejtés szerint Csábi. Chabi Mihály a magyar-óvári kapitány által elfogatván és lánczra fűzetvén, ügye az országgyűlés által intéztetik ²⁾. Chaby Juditnak vitézlő Seezei György özvegyének külföldi adósságai miatt az 1659-ki országgyűlés rendelkezik ³⁾.

Szintén így írta nevét chabi Chaby Mihály 1844-ben a m. kir. curiánál iktatói segéd, meghalt 1857-ben.

Chako család. (Leszenyei). Hont vármegyében Leszenyét birta a XIV. században. Lezenei Chako Péter 1388-ban az István nádor által Kovári Pál részére kelt határjárási oklevélben mint királyi ember (homo regius) említettik ⁴⁾.

Chama család. (Reegi). Ugy látszik Nyitra vármegyei család. Reegi Chama Gergely és neje Palásthy Dorottya P. Istvánnak leánya, továbbá testvére Chama István (Stephannus Chama de Reeg) Nyitra megyei Mező-Kező, Köpesd. Mikófalva, Nagy-Kereskény, Vozokány és Ézdeghe, és Bars megyei Nemessény helységbeli részjavaruk-

¹⁾ 1827-ki XLII. törv. cz.

²⁾ 1597-ki XLIII. törv. cz.

³⁾ 1659-ki LXXXII. törv. cz.

⁴⁾ Az eredeti oklevélből

nak elfoglalása miatt palugyai Liptay János stb ellen tanuvallatást tétetnek 1474-ben ¹⁾.

Chamare család. Gróf Chamare János és Alajos az 1791-ki országgyűlésen hazafiúsítottak ²⁾.

Chanády család. Chanády (kiejtve: Csanádi) András

1629-ben nyert ezimeres nemes levelet. Czimere — mint itt látható — a paizs kék mezéjében zöld téren hátsó két lábain álló grif, mely első jobb lábában kivont kardot tart. A paizs fölötti koronás sisakon két elefánt-ormány közt hatszögű arany csillag ragyog. A foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös ³⁾.

Ezenkívül az alábbi cikelyekben Csanády-nak írva még két külön ilynevű, ugyanint 1. kerek és 2. mezőtelegdi Csanády családról

lesz emlékezet. Valljon ezek közül valamelyikhez tartozék-e a főlebbi ezimer? el nem határozhatom, valószínűbb hogy egyikhez sem.

Chaos család. Báró Chaos Konrád magyarországi indigenátust nyert az 1662-ki országgyűlésen ⁴⁾.

Chapy család. (Eszéni és polyánkai). Kiejtés szerint Csapi-nak irandó. Eredetét a Boeskaik stb. családdal együtt Michbán Simonnak egyik fiától Tamástól ⁵⁾ veszi. (Michbán története elővauadva e munka II. köt. 128. lapján).

Michbán fiától Tamástól mint jó le a család, és mint ágazik kétfelé, a következő családfa mutatja

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. 19. Nro 15.

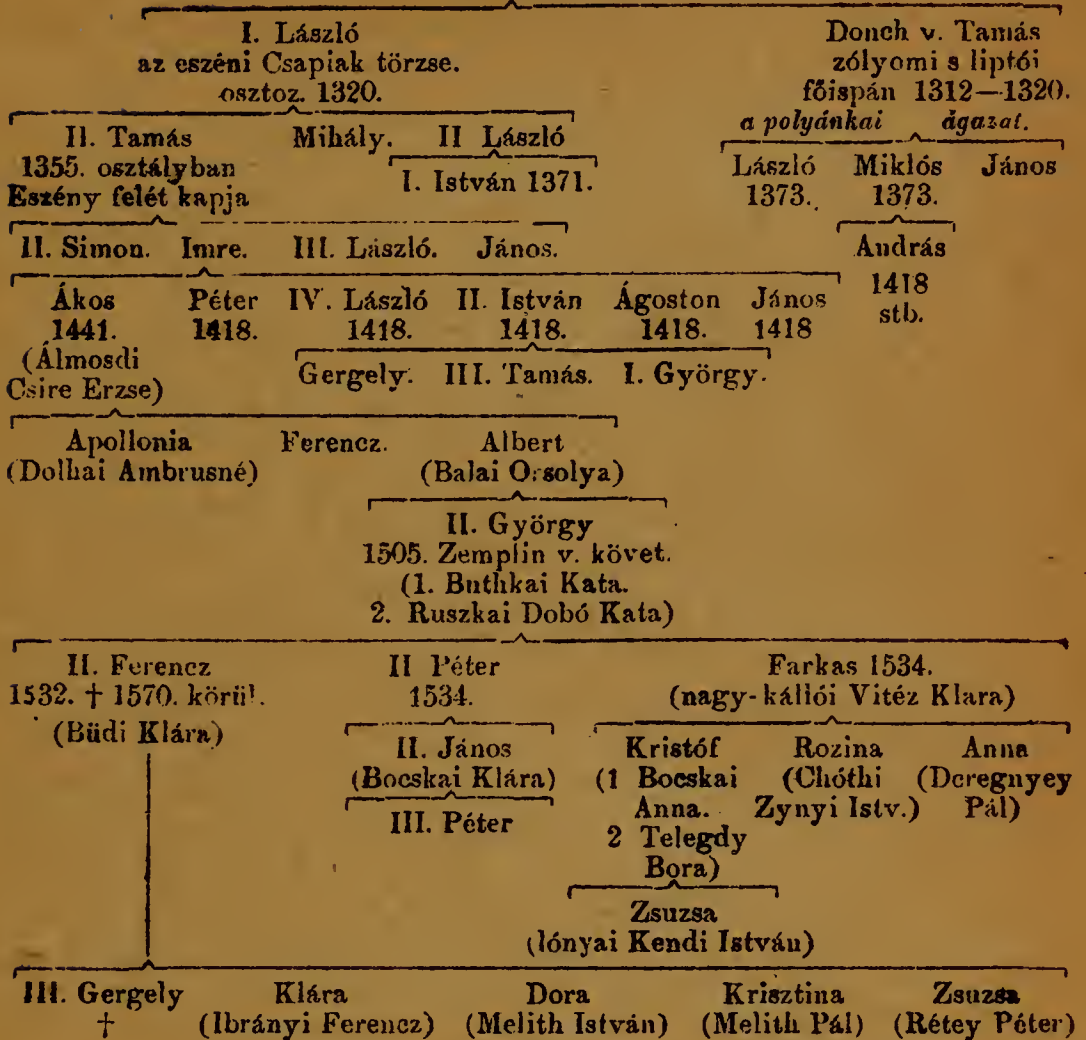
²⁾ 1791-ki LXXIII. törv. cz.

³⁾ Adami Scuta gentil. II.

⁴⁾ 1662-ki LV. törv. cz.

⁵⁾ Ungrisch. Magazin II 145—174. t. oklevelek.

Tamás
Simon Michbán fia
1280—1284.

Tamás a törzs (Simonnak fia) 1280-ban Radványt, 1281-ben Lipcsét ¹⁾ (Liptó vármegyében), 1284-ben pedig testvéreivel együtt Rath nevű jószágot (villam Rath) kapja Ungh vármegyében királyi adományban, melynek tartalma szerint főleg a kunok elleni hadban jelesen viselték magokat.

I. Tamásnak két fia volt: I. László és Donch vagy Tomcsó (Tamás). Ez utóbbi Robert Károly hive lévén, 1312-ben Rozgonyánál veszélyes sebeket kapott, de egyszersmind jutalmul Beregh vármegyében szép jószágokat; és Liptó s Zólyom főispánja lón. Az oláh vajda elleni harcban pedig László fiával együtt Robert Károlyt fal gyanánt védte az ellenség nyilaitól ²⁾.

¹⁾ Katona Historia Critic. tom. VI. 859.

²⁾ Wagner C. Collect. genealogico Historica Dec. IV. 27.

I. László és Donch v. Tamás 1320-ban már megosztottak rokonokkal. Rájok jutott Eszén, Ágtelek Szabolcs vármegyében, Zemplin vármegyében Szécsnek egy hatodrésze, Visnu, Pernu, Keeth Boza stb.

Wagnernek nyomtatásban kiadott munkája ¹⁾ szerint I. Lászlótól jő le az eszéni, Donch vagy Tamástól a polyánkai Chapy család, épen úgy mint a fölebbi nemzék-tábla mutatja. Azonban kéziratában ²⁾ a polyánkai Chapyakat is I. Lászlótól származtatja, mint alább adni fogjuk. Jelenleg ezen I. László ágát kövessük.

I. Lászlónak három fiai közül II. Tamás több rokonával 1355-ben az egri káptalan előtt osztozván meg, Eszén helységnek felét kapá, és hogy azt jelesbé tegye, a remete pálos szerzetnek oda egyházat és zárdát alapított, a mit Miklós egri püspök és I. Lajos király is megerősített. II. Tamásnak több gyermeke közül Imre nyújtá le tovább ágazatát.

Imrének ismét több gyermeke volt, köztök János is, kit Wagner nem említ, de ki Ákos ³⁾ testvéren kívül a Chapy András által 1418-ban nyert czimeres levélben többi testvérével együtt befoglaltatik ⁴⁾.

Ákos, ki királyi udvari vitéznek iratik ⁵⁾, 1441-ben Ulászlótól a leleszi egyháznak kegyuri jogát nyere meg, melyet az oklevél szavai szerint eldödei alapítának ⁶⁾. Ákosnak neje álmosdi Chire Barnabásnak leánya Erzsé volt; ettől három gyermeke lön: Apollonia 1476-ban Dolhai Ambrusnak özvegye; Ferencz ki magnélkül halt el; és Albert, ki Balai Orsolyával nemzé II. Györgyöt.

II. György Zemplin vármegyének követe volt 1505-ben a rákosi gyűlésen ⁷⁾. 1507-ben megintetett pelejtei Polyák Jakab által, hogy Lasztócson zálogbirtokait váltsa ki ⁸⁾. Két nejétől három fiát hagyott.

¹⁾ A fölebb czimzett munkában.

²⁾ Tabellae genealogicae Familiarum J. R. Hungariae. stb.

³⁾ Tán Ákos egy Ágostonnal, mert különben igen felőtli, hogy noha akkor elt még, a czimeres levélben nem említettik.

⁴⁾ Windisch Neues Ungr. Magazin. I. B. 115.

⁵⁾ Az 1441-ki oklevélben „*aulae nostrae militum.*”

⁶⁾ Az oklevél egy részét közli Wagner dec. IV. 32. de megjegyzi, hogy a leleszi prépostságot Bogyiszló váci püspök alapítá, és a Chapyak csak adományokkal tétézhetek azt.

⁷⁾ Jászai Magyar. Nemz. napjai a mohacsi vész után. 158. l.

⁸⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 45. l.

II. Ferencz 1570. táján halt meg. Fia III. Gergely magánkül hált el. Leányainak férjeiket a táblázat mutatja. Közülök Zsuzsanna utóbb (1622-ben) valószínűleg Melith Gergelyné volt ¹⁾.

II. Péternek fia II. János Bocskai Klárával nemzi III. Pétert, ki családjá nevét sirba viszi.

Valamivel többet tudunk Farkasról, kinek a Losonczy családbeliek 1534-ben Bezdédet engedik át. Farkas Szapolyai pártján állt, és az előbbkelők egyike volt, később Büdy Mihály és Kávási Kristóf rábeszélésére Ferdinandhoz hajlott, 1537-ki oct. 30-kán Munkács várában adván magáról levelet, hogy ha teljes kegyelmet kap mind személyére, mind javaira, azon fejedelemnek teljesen hiva leend ²⁾.

Farkasnak nagy-kállói Vitéz Klárától gyermekei: Fruzina, chothi Zinyi Istvánné; Anna, Deregyői Pálné; és Kristóf, kinek első neje Bocskai Annától leánya Zsuzsanna lónyái Kendi Istvánhoz ment férjhez. Második neje Thelegdi Borbála gyermektelen maradt, és mint Kristóf özvegye az özvegy felső-vadászi Rákóczy Zsigmondnak lön második neje.

Ezekben kialudt az eszéni Chapy ágazat.

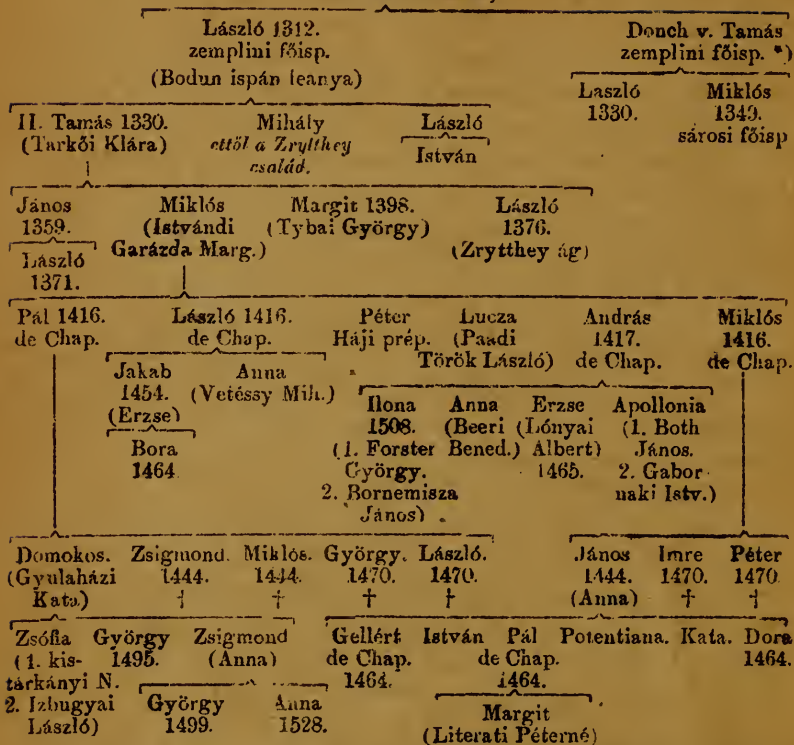
A polyánkai Csapriak ágazata a főlebbi nemzékrendi tábla szerint Donch vagy Tamástól (I. Tamás fiától) eredeztetik Wagner kiadott munkája szerint, azonban ugyancsak ezen író által — mint már szintén emlitém — kéziratában II. Tamástól hozatik le a polyánkai ágazat aképen, hogy László, Miklós, János, kik a főlebbi családfán Donch, máskép Tamás fiaul álinak, II. László fiaul tétetnek. Legjobbnek tartom az egész nemzékrendet Michban Simon fiától az I. Tamástól kezdve adni, hogy a kettő közt a különbség teljesen kitünjék. — A különbség, mely csak is az I. és II. Tamás, és ennek gyermekei nemzedékeig áll elé, jöhet csak kérdés alá. Azonban sem a már (Dec. IV.) kiadott, sem eme kidolgozása Wagnernek (legalább izről izre nem) okmányokra nem hivatkozván, hitclessége egymás fölött el nem dönthető. A közlendő mellett, mely későbbi kidolgozás, az elővélelem szól, hogy jobb az elsónél. En a kettőt összehasonlítva, csak is a negyed izt veszem kérdés alá; a többit néhány oklevél-töredék, történeti adat, és maga a szerkezet chronologiai összefüggése emeli hitclességre.

¹⁾ Mert Csapy Zsuzsanna, mint Pribéri Melith Gergely neje 1622-ben jelen volt Alaghy Menyhért zemplini főispán beiktatásán. Szirmay C. Zemplin net. hist. 154. l.

²⁾ Wagner dec. IV. 35. Szirmaynál is id. h.

A polyankai ág tehát így sarjadzik le

I. Tamás 1280.
(Michban Simon fia)

E családfán állók közül II. Tamásnak fiai közül Miklós és László 1373-ban eltiltják Csap helység bitorlásától Drugeth Miklóst ¹⁾.

Miklósnak fiai közt látjuk Andrást, ki testvéreivel együtt a Csapyak s rokon-családok czimerét nyerte ²⁾, mint főlebb említők. Ezen Andrásnak csak leányai maradtak:

*) Az előbbi nemzékrenden zólyom s lipői főispánnak írva Lehoczky szerint (Stemm. I. 164.) 1317. 1323. Magister Donch Comes de Patok (= Zemplin) et Liptov. Thurócz, Comarom ex familiae Drugeth! Azonban Wagner Dec. III. 33. a Drugeth család leírásában erről mit sem mond, sőt szerinte a Drugeth család ez időben Fülöp és János testvérek által sarjadzik be Olaszországból hazánkba.

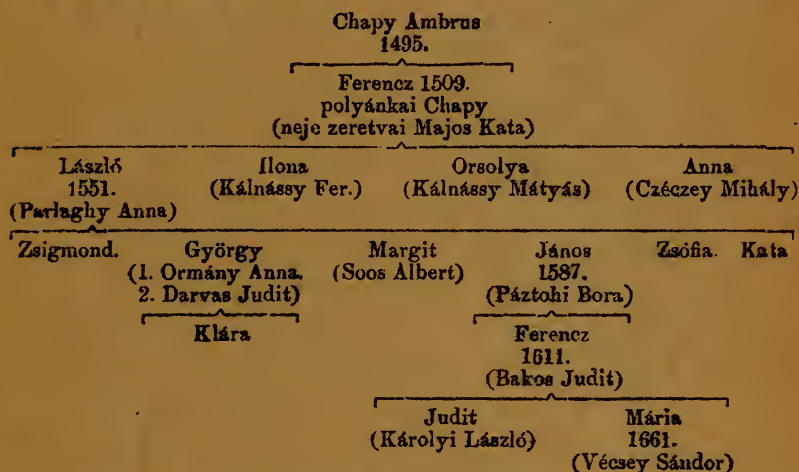
¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. IV. pag. 554.

²⁾ A czimeres levél szavai: *Andreas filius Nicolai, filii Thomae*, s megnevezve testvérei is.

I l o n a először (1485. 1488.) somogyi főispán Forster György-
nek ¹⁾, utóbb (1508.) tolnai Bornemisza Jánosnak neje. Anna Beeri
Benedekné, Er z s e Lónyai Albertné 1465-ben, és A p o l l o n i a elő-
ször Bajnai Both Jánosné, másodsor Gabornaki Istvánné.

András testvéreinek Pálnak és Miklósnak ágazata tovább folyt,
azonban fi-ágon harmad ize azok is kihaltak.

Élt még a polyánkai Csapy családból egy ág, mely Csapy Am-
brustól, kinek atyját nem ismerjük, — jó le egész a XVII. század al-
konyáig. Ez ágazat így alakult:

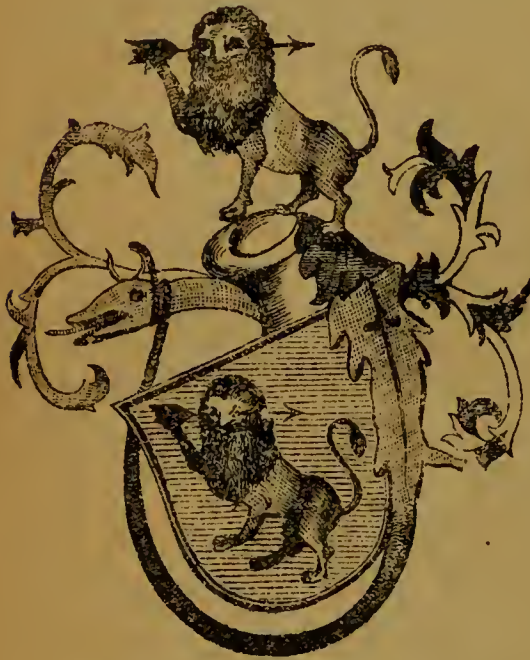
E családfán Jánosnak fia Ferencz rekeszté be a polyánkai
Chapyak családfáját férfi-ágon. Birtokai Gömör vármegyében feküd-
tek. 1603-ban idéztetik őt némelyek P u s z t a W e s s e l é n y (Nógrád
vármegyei) jószágának erőszakos elfoglalása miatt ²⁾. Két leánya ma-

¹⁾ Szent Erzsébeti Forster György és neje I l o n a, más részről tolnai
Bornemisza János közt részint örökös, részint zálogos szerződés 1485-ben a ka-
pornaki Convent előtt Teleky: Hunyadiak kora XII. 275. l. — 1488-ból Mátyás
király iktató parancsa Forster György és leánya Anna nagy-lucei Ferencznek
neje részére a szent Erzsébeti vár s hozzá tartozó javak iránt, melyeket Forster
György s neje Csapy Ilona nevezetteknek bevallottak. U g y a n o t t 399. lapon,
Ez oklevélben áll: „Georgii Forster, et nobilis Dne Elene consortis ejusdem filiae
videkiet condam Andreae de Chap.“

²⁾ Protoc. Cott. Neograd. a. 1603. pag. 186. *Idem Judium* (t. i. J.annes
Arany) *Egr. Franciscum Chapy* die et anno inscriptis medio agilis Demetrii Zany
famuli sui ratione violentae occupationis bonorum desertorum Pusztá Wesselény Jóság-
h vocatorum ad instantiam quorundam citasset in sedem Judriam.

radt: Judit Gocsit Károlyi Lászlóné, Mária Vecsey Sándorné, 1670-ben már özvegye ¹⁾.

A család czimerét Chapy András (Cs. Miklósnak fia, Tamásnak unokája) királyi udvarnok és a sárkány-rendnek vitéze ²⁾ kapja több rokonával Zsigmond királytól 1418-ban. A czimer egy dölt paizs,

melynek kék udvarában arany oroszlán megy ³⁾, farka hátra fel van kondorítva, arcza vérezik, és jobb szemén nyíllal van átütve, melynek egyik végét az oroszlán első jobb lábával tartja. A paizs felső szögletén korona nélküli zárt sisakon ugyan olyan oroszlán áll három lábbal, negyedikkel a nyíl tollát tartva. A paizst körülveszi egy arany sárkány, melynek farka nyakára van tekerődve, hátán pedig vörös kereszt látszik, mint mindezt a metszvény jobban feltünteti.

A szemén átnyílazott, és arczában vérző oroszlán a czimer-levél szerint Chapy Andrást a szerzőt jelvényezi, ki a Prokop elleni hadban morvaországi Ostro vár ostromában az ellenség nyila által jobb szemétől fosztatott meg. Ugyancsak morvaországi Holstein váránál pedig mellén kapott sebet. Ugyan e czimert akkor nemcsak Chapy András, de általa Chapy atyafiaim kívül többen az Agóchy, Zerdahelyi, Bacskói, sovári Soós, és Zéchy nevű rokonai is kapták.

Charnavoday család. Lásd Chernavodai es.

Chatary család. E munka II köt. 256. lapján a Buthkai család cikkelyben el van mondva, hogy a Guthkeled nevből a Buthkai családdal egy közös törzsből ered a Chatary család is. A kiszakadás III. István által történt, a mint ott a Buthkaiak családfáján is megjegyezve áll.

¹⁾ Protoc. C. Neogr. anni 1670. mart. 7.

²⁾ Windisch: Neues Ung. Magazin I. B. 115 közli a czimeres levelet a báró Vecsey-ek levéltárából a czimerrel együtt.

³⁾ Az oklevél szavai szerint *gradiens*.

Ezen III. István toli mint a Chataryak ösétől a nemzékrend ¹⁾ így áll össze:

III. István 1300.				
András 1346.	Miklós †	István †	Fábian	János 1346.
Péter 1378. Chatáról írja nevét.	Jakab Markrol uja nevét, töle Marky es.			Ettől a Malczay család.
Andras 1410. Zalaj de Chatár.	Bereczk 1428.			

Az utolsó izen álló Andrasnak vagy Bereczknek fia volt Pál a család utolsó ivadéka férfi-ágon, kinek feles birtokait 1482-ben Raskay Balás kapta meg.

Azonban Chatari család tagjaira találunk még a XV. század közepén is, a nélkül hogy azokat a főlebbi családfán szemlélhetnők, vagy a főlebbi családdal vérséget tudnók bemutatni. Így 1450-ben él földéaki Chatary Tamás (Thomas Chatary de Fyldiak), ki mint királyi ember (homo regius) említettik Magyarország főpapjainak zászlósainak és előkelőinek a Csanádi káptalanhoz intézett azon iktatási parancsában, mely szerint Hunyady János és fiai a szekesői Herczeg család által helytelenül birt Hód és Vásárhely birtokába beiktattatni rendeltetnek ²⁾.

Egy 1461-ki oklevélben pedig, mely Szilágyi Mihálynak Szilemérés helység elpusztítása iránt a Maróthiak elleni ügyében kelt, épen több Chatarról irt családnév tűnik föl, mint Joannes Magnus de Chatar, Jacobus Leukes de Chatar, kiknek azonban vezeték neveikre ez egyetlen okmány után még következtetést alig huzhatunk. — Ugyan ez okmányban mint tanu (a főlebbiek is azok) említettik Chatary Jánosnak fia László ³⁾. (Ladislaus filius Joannis de Chatar).

L. e családról Csataári ez. alatt is.

Cházár család. (Jólészi). Gömör vármegye régi nemes család. Nevezetes emlékezetet vivott ki magának Cházár András, született 1745-ki jun. 5-kén Jólészen, honnan a család előnevét vette 1766-ban ügyvédi vizsgálatot tett, s Rosnyóra telepedett. 1790-ben

¹⁾ Wagner tabellae geneal. Mss. tab. XXVII.

²⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 255.

³⁾ Ugyan amál XI. 16.

Gömör vármegyének főjegyzője lőn. Ő pendité meg a vaczi siket-némák intézete eszméjét, és e célra ötvenezer forintot gyűjtött. Szép könyvtára Rosnyón őriztetik. Több munkát irt. Meghalt 1816-ban ¹⁾.

Chazary család. Szathmár vármegyében van Császári helység, melyet Szirmay szerint hajdan a kazárok építettek volna ²⁾; és ezektől eredzetetik a Chazary család (kiejtve Császári) is. Oklevelek után való, hogy nevezett Császári helységet 1330-ban Chazary Péter, Mihálynak fia birta. 1408-ban Chazary György Szathmár vármegye főispánja, és 1425-ben a Csáholezi határjárásban király embere (homo regius) volt. 1408-ban kir. adományban részt kapott Iklódon.

1550-ben Chyazary Ferencz végrendeletében György fiának gyámjaul Báthory Andrást rendelé ³⁾

Szathmár vármegyében még a XVII. században is lelünk hasonló nevű családra, mely azonban már beregzázi Chazár-nak irta magát. Ebből Mihály deák (litteratus) 1617-ben a jászói Convent előtt tiltakozott Dóczy András szathmári kapitány ellen tarpai curiájának elfoglalása miatt ⁴⁾.

Cheh család. (Lévai, máskép Sárói). Kimondás szerint a család neve Cseh. Eredetét Csehországból származtatják, és nevét is innen magyarázzák eredettnek. Egy cseh író szerint azon jeles nemzetiségnek ivadéka, mely vörös vagy fehér mezőben egy sas-szárnyat arany lábbal viselt czimerül ⁵⁾.

Ki által s mikor szakadt hazánkba, nem tudatik. Már Zsigmond király korában Cheh Pétert az ország zászlósbai között a legmagasb polczok egyikén látjuk. Ettől a családfa kiszáradásaig így folyik ⁶⁾.

¹⁾ Lásd életét s arczképét *Annales Schemnicenses* czimű könyvben, Bartholomaeides C. Gömör. 408. hol munkái is elősoroltatnak. Továbbá Magyar írók Életrajz-gyűjtemény I k. 70. l. S a Tud. gyűjteményben is.

²⁾ Szirmay - Szathmár várm. I. 3. l.

³⁾ Ugyanott 81. 88. 250. l.

⁴⁾ U. ott 237. l.

⁵⁾ Balbin Wagnernél Dec. II. 3.

⁶⁾ Wagner Dec. II. 4. s köv. l.

Péter
1401-ben kapja Lévát,
macsói bán, főkapitány,
főlovász-mester,
erdélyi vajda. 1436.

László
(Vajdafi nevezet.)
1446.

János 1476.
(1. Hedvig.
2. Országli Magd.
3. Paksy Anna)

Borbála
(Podmaniczky János)

Zsigmond
barsi főispán,
megh. 1530.
(1. Haraszthy Kata.
2. Petrovics Anna)

a z e l s ő t ő l

a m á s o d i k t ő l

János	Zsófia (Forgách Fer.)	Margit (Pásztovai Zsigm.)	Gábor barsi főisp. † 1542. (Thurzó Anna)	Anna. Dora. Kata
			János † 1553. sept. 12.	

A családfának törzse Péter Zsigmond királynak, főleg letartóztatása idején, nagy szolgálatokat tett, ezért kapta Lévát a hozzá tartozandókkal, és főlovász-mesterré, 1427-ben machói bán, nemsokára pedig Erdély vajdája lőn. Bodrog vármegyében több zálogba vetett faluját 1435-ben váltá ki Koroghi Jánostól ¹⁾. Fia

László atyja hivataláról Vajdafiinak is neveztetett. Ez I. Ulászló és V. László korában a hazában pusztító csehekkel csatkozva a sághi conventet kifosztá, kipusztitá, melyért 1446-ban éles panaszt emelt a convent prépostja ²⁾. Fia maradt

I. János Mátyás király korában élt. 1487-ben az esztergami érsekség tisztjei ellen volt vámfizetés iránt pere ³⁾. Három neje volt. Az első Hedvig (Kompolti Miklós özvegye) 1476. táján. A második pákosi Paksy (irva gyakran *Paxy*) Anna. Negyedik guthi Országli Magdolna, ki azután Haraszthi Fereuczne lőn. Ez utolsótól született leánya Cheh Borbála Podmaniczky Jánosné Paksy Annától lett fia

¹⁾ Wagner Dec. II. 4. l.

²⁾ Ugyanott 6. l.

³⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora. XII. 364. l. oklevélben, melyből az eddigi három íz összefüggése is bemutatható; az okmányban áll: „*Greggium Johannem filium Ladislai filii Petri Cheh de Lewa*“

Zsigmond, ki barsi főispán volt, 1503-ban huszonhét ezer frtot kellett kölcsönöznie ősi javainak kiváltására, ugynint Vas vármegyében Németh-Ujvár, Bars vármegyében Revistye, Pozsegában Óvár és Tomicza, Valkó vármegyében Nevna várának s jószágainak — melyeket atyja és nagyatyja elidegenitettek ¹⁾. Élt még 1530-ban is. Első neje Haraszthy Ferencz leánya Katalin, a második némelyek szerint Petrovich Anna, mások szerint a Pászthói családtól volt. Az elsőből négy, a másodikból három gyermeke maradt.

Gábor atyjának Zsigmondnak a barsi főispánságban utóda, I. Ferdinand király híve, követségben járt a birodalmi fejedelmeknél, hová indult előt mint még nőtlen végrendeletileg mindenét nővéreinek hagyá, azonban szerencsésen visszaérkezvén, megnősült, nőül vevén Thurzó Annát. 1539. és 1540-ben Dubraviczky János nagykereskenyi birtokán elkövetett hatalmaskodásokért idézteté őt ²⁾. Elcsett Pestnél 1542-ben ³⁾. Özvegye Balassa Menyhérthez ment újra férjhez, ki II. János fiának is gyámja lön. Ez okból idézteté meg Balassa Menyhért nagylucsei Dóczy Miklóst a revistyei várnak kiváltása végett, melyet 1514-ben I. János (az árvának szép atyja) Maróthi János bánnak elzálogított, és ettől Dóczy kezébe került ⁴⁾.

Ez oklevélből az egész leszármazás is kitünik, de egyszersmind az is, hogy a törzs Péter Léváról és Sáróról is írta magát, és a Cheh nevet ugy látszik I. János vette föl. Oklevelekben gyakran csak is de Leva iratnak a család tagjai.

Említett II. János Bécsben tanult, s ott elhalt 18 éves korában 1553-ban. Eltemettetett az Ágoston szerzeteseknél. Sir-iratát közli Wagner ⁵⁾. Benne a lévai Cheh család fi-ága kihalt.

A családfán nincs meg Cheh Ferencz, kinek leánya Anna lévai Cseh Gábort, Kálnai Imrét, és a Dóczyakat Sarló, Felső- és Alsó-

¹⁾ Wagner id. h.

²⁾ Sz. Benedeki Convent. Fasc. XXXIII. Nro 29. és 47.

³⁾ Istvánfi 1685-ki kiad. 165. l. hol Leva-i-nak van írva csak

⁴⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. CXLIII. Nro 73. Admonitorio Certificatoriae pro Melchioro Balassa de Gyarmath qua tutore Joannus filii Gabrielis, filii Sigismundi, filii Joannis Cheh dioti filii Ladislai filii Petri de Lewa alias de Sáró, quatenus Nicolaus Dóczy de N.-Lucse castrum Revistye Collu Bars per dictum Petrum de Leva Anno 1514. vigore fassionis hie insertae Joanni Bano de Maróth in 4000. aureis oppignorum, et titulo hoc pignoris ad manus suas deventum eidem recepta summam eandem remittat Anno 1545.

⁵⁾ Dec. II. 9. l.

Bölgyn stb. nyitrai vármegyei faluk legelőinek használatát tiltá 1538-ban ¹⁾.

Ezenkívül Wagner közöl egy sir-iratot, mely egy barátjának értesítése szerint a Csepel szigeti Tököl mezőváros egyházában találtatik, és így hangzik :

Sepultura Egregii Michaelis de Cheh insulae huius Chepe-liensis Comitis, qui obiit in festo S. Andreae Apostoli Anno Salutis MDXVIII. ²⁾.

Szintén a lévai Cheh családhoz tartozott-e ezen 1519-ben meghalt Cheh Mihály? azt egyéb adatok föl nem világosítják.

Ched család. (Csegei). Csegei Ched Jakab és János 1291-ben nemesítették meg ³⁾.

Chekfewi család. Kiejtés szerint Csekfői-nek neveztetett, s már valószínűleg kihalt. Élt a XV. században, többi közt 1460-ban Csekfői Simonnak fia Tamás fordul elő ⁴⁾.

Chenke család. Ilynevü családból Simon és Vadász a Chenke fiai a váradi tűzpróbás ítéletekben fordulnak elő ⁵⁾.

Cheösy család. Kiejtés szerint Csöszsi. A Pozsonyban 1624-ki febr. 12-én kelt ezimeres nemes levelet Cheösy Sebestyén kapja nejének Évának, és Rudolf, János, Mihály és Zsuzsanna gyermekeinek is beiktatásával, ugy saját mint néhai atyjának Cheösy Gergelynek is érdemeiért ⁶⁾ II. Ferdinand királytól.

A család czimere ez: a paizs függőleges vonal által két részre oszlik. A jobboldali osztály víz-szintesen ismét egy széles fehér folyó által két mezőre van szelve. Az alsó arany mezőben fekete csillag látszik, a felső fekete udvarban épen a folyó fölött fészken ülő, s fiait vérevel tápláló pellikán van. A baloldali kék udvarnak zöld tere fölött rézsútosan folyam hullámszik, és a fölött szétterjesztett lábakkal, kettős hátra kondoritott farkkal, ragadmány után kinyújtott első lábakkal, kiöltött piros nyelvvvel koronás arany oroszlán áll, első jobb lába fölött a fekete csillag sötétlik. A paizs fölötti sisakon a leirthez hasonló oroszlán áll a fekete csillaggal. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-sárga ⁷⁾.

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Prot. C. pag. 100.

²⁾ Wagner Dec. II. 10.

³⁾ Lehoczky Stemm. II. 74.

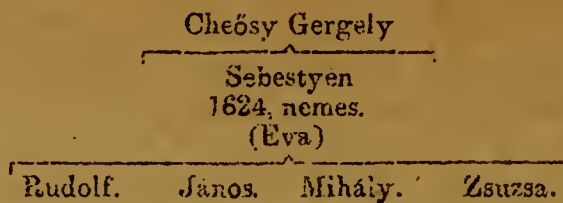
⁴⁾ Kaprinai: Diplom. II. 447.

⁵⁾ Bel: Adparatus §. 346. Lehoczky szerint.

⁶⁾ A czimeres levél szavai: *consideratis etiam meritis Patris Gregorii Cheösy.*

⁷⁾ Az eredeti armalis czimere után.

Az említettek családfát így alakítanak:

A család további sorsáról nincsenek adataink. Azt sem tudhatni a Zrínyi György alatt vitézkedő Csöszy András e családhoz tartozott-e? Nevezeti Csöszy András 1594-ben jobb karján veszélyes sebet kap, 1600-ban Naszuf basát veri meg, 1604-ben szintén a szigetvári törököket veré meg ¹⁾

Cherepes család. (Maczonkai). Heves vármegyében a XV. században élt. — Maczonkai Cherepes Istvánnak özvegye Rhédei Margit 1483-ban Rhédei Jánossal a néhai Rhédei Boldizsár nemesi lakát s udvarát néhai Rhédei Boldizsár özvegyének Mizsei Sárj Donának menyasszonyi jegyajándok és hozomány fejében 33 forintban elzalogosítja.

Cherepovich család. Csak egy tagját ismerjük, Cherepovich Miklóst, 1554-ben április 18-án I. Ferdinándtól Monora, Sorostély, Holdvilág és Csanád erdélyi falukat kapja adományban ²⁾. 1550-ben Csanád alá küldetett Petrovich Péter által annak elfoglalására Perusits Gáspártól, azonban onnan nagyhamar elriasztatott ³⁾.

Chernavoday család. (Csernavodai és Surányi). Olvastatik a család neve Charnavodai-nak is (Csarnovoda) fölváltva az oklevelekben. Régi család Bereg vármegyében, nevét hasonló helységtől kölesünöze. Bereg megyéből több szomszéd vármegyébe is átsarjadzott, és birtokos volt.

Már a XIV. században virágzott, 1412-ben már bírta a család Paposfalvát Szathmár vármegyében ⁴⁾, midőn is Charnavodai Istvának fia István 1364-ben eskető parancsot vesz ki Usaszlói Zikul

¹⁾ Istvánfi 1685-ki kiad. 416. — Pethő Gergely Krón. 148—157. l.

²⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 243. l.

³⁾ Gr. Kemény József: Új Magyar Múzeum 1857-ki foly. 420. lapon. Az adomány-levél a szebeni levéltárban van.

⁴⁾ Forgách: Comment. 9. l. és Wolph. Bethlen. I. 449. hol Kerepeczy Miklósnak íratik, de nyilván hibásan. Bethlen szerint a csanádi kudarczért: neje ugyan esúfosan lepirongatá. Ugyancsak ez szerint gyermekei is voltak

⁵⁾ Szirmay: Szathmár várm. II. 103.

ellen. Valószínűleg ez utóbbi István az, ki ellen Cháky István leányai Kökényesdi (Ugocea vármegyében) két telek elfoglalása miatt 1427-ben pört indítanak ¹⁾). Ez István — ugy látszik — 1429-ben nem él, midőn Chernavodai Istvánnak fia Péter, Miklósnak fia Jakab, és Krisogon a pap; Perényi János ugocsai főispán ellen bábóni két jobbágyaiknak Terebesre vitele iránt vallatást tétetnek ²⁾). Ez évben ezek birták Bábont is.

Említett Miklós feleségével és leányával Erzsével 1439-ben Kis-Peieske, Nagy-Gécz és Komlód falunak (Szathmár vármegyében) egy részébe kir. adomány által beiktattatnak ³⁾).

1429-ben Ugocsában Bábont birják Chernavodai Péter, Jakab és Krisogon ⁴⁾).

1455-ben Chernavoday Egyed és Domokos Perényi János jobbágyait nyíllal meglövöldözik ⁵⁾).

1462-ben Perényi János Chernavodai Domokosnak a Túr vizére épített hidját levágatja ⁶⁾).

1486-ban Chernavodai Egyed Ugocea vármegye alispánja volt ⁷⁾). Ugyancsak Egyed 1480-ban tanuvallatást tétetett Báthori András tarpai jobbágya ellen ⁸⁾). 1493-ban elzalogitá Lázár helységbeli, Daróczi, Saári, Homokmagyari és Szigethi részét Mathuznay Miklósnak ⁹⁾).

1482-ben a halmi urodalmat Pásth, Kökényesd, Turcz, Bábony és Tamás-Várallya nevű helységgel együtt a család birta Ugocea vármegyében ¹⁰⁾).

1492-ben II. Ulászló parancsot ad Drágffy Bertalannak, hogy Chernavodai János özvegyét Katalint és fiát Domokost javaikban oltalmazza ¹¹⁾).

¹⁾ Szirmay C. Ugocea 173.

²⁾ Ugyanott 157.

³⁾ Szirmay Szathmár II. 202. 207. 210.

⁴⁾ Szirmay C. Ugocea 159.

⁵⁾ Ugyanott 152.

⁶⁾ Ugyanott 159.

⁷⁾ Ugyanott 51.

⁸⁾ Szirmay Szathmár II. 237.

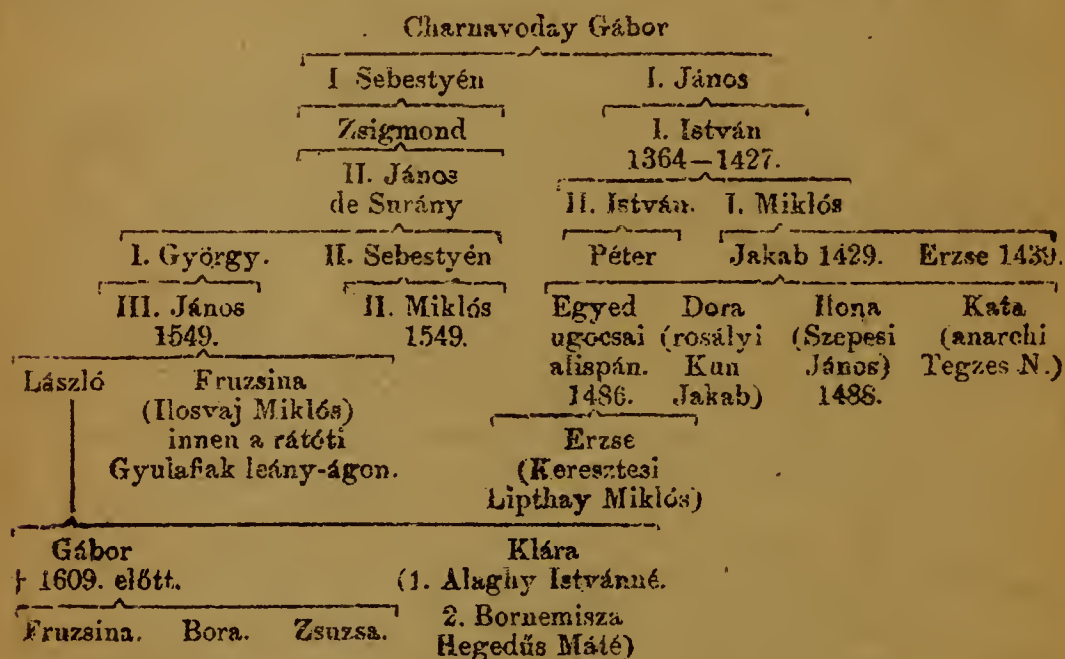
⁹⁾ Ugyanott II. 296. 199. 284. 285.

¹⁰⁾ Szirmay C. Ugocea 159.

¹¹⁾ Ugyanott 192.

1543-ban Charnavoday Erzse Charnavoday Egyednek leánya keresztési Liphthay Miklós neje Szathmár vármegyei Kázári részjösraguk iránt jogaikat védik ¹⁾).

A család nemzékrendje főleg a leleszi Convent okmányai után ²⁾ így alakul :

III. János és II. Miklós 1549-ben idézik a leleszi Convent levele szerint Endrédi Szepesi Istvánt s többeket Bereg vármegyei Fejérke, s Szathmár vármegyei Lázár helységeknek kiadása végett. Ez oklevélből kitűnik egészen nevezett III. János, II Miklós, és Egyed izeig a nemzékrend.

A nemzékrend végize előtt álló Gábor volt családjának utolsó férfi-vadéka, három leányainak Alaghy Ferencz és neje Prépostvári Sára levén gyámjaik, ezek — úgy látszik — az árva leányok ja-

¹⁾ Szepesi káptalan Protocol. anni 1522. Jud. 3. fol 72. Leleszi Convent Acta anni 1526. sub Nro 10.

²⁾ Leleszi Conv sub. Nro 7. Fascic. II. Actorum anni 1549. és ugyanott sub Nro 33.

vait adomány útján akarák magokévé tenni, mi ellen az ország bírása Homonnai Bálint előtt 1609-ben ünnepélyes tiltakozás tétetett ¹⁾.

Gábornak fi-gyermeke nem lévén, — benne a Charnavodai család neve sirba szállt.

Chernel család. (Chernelházi). Egy régi család, mely az Árpádok korszakából hozza le eredetét. IV. Béla király korában élt Míxe mester, kinek fia Márton a csehek ellen vítt háborúban Marcheknél egy német vitéz ellen, és több más alkalommal is kitünteté magát, miért atyjával, úgy testvéreivel, és Chund nevű testvérének kis fiaival (Vas vármegyei) Karakó várnak jobbagysága alól fölmentetvén, Gólya-Damonyán két királyi eke alá való földdel adományoztatott ²⁾: nevezett Gólya-Damonya jelenleg Chernelházá-nak neveztetik ³⁾.

A család czimere a paizs kék udvarában egy hátsó lábain felágaskodó ló, szájában kivont kardot tartva, ugyanaz látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

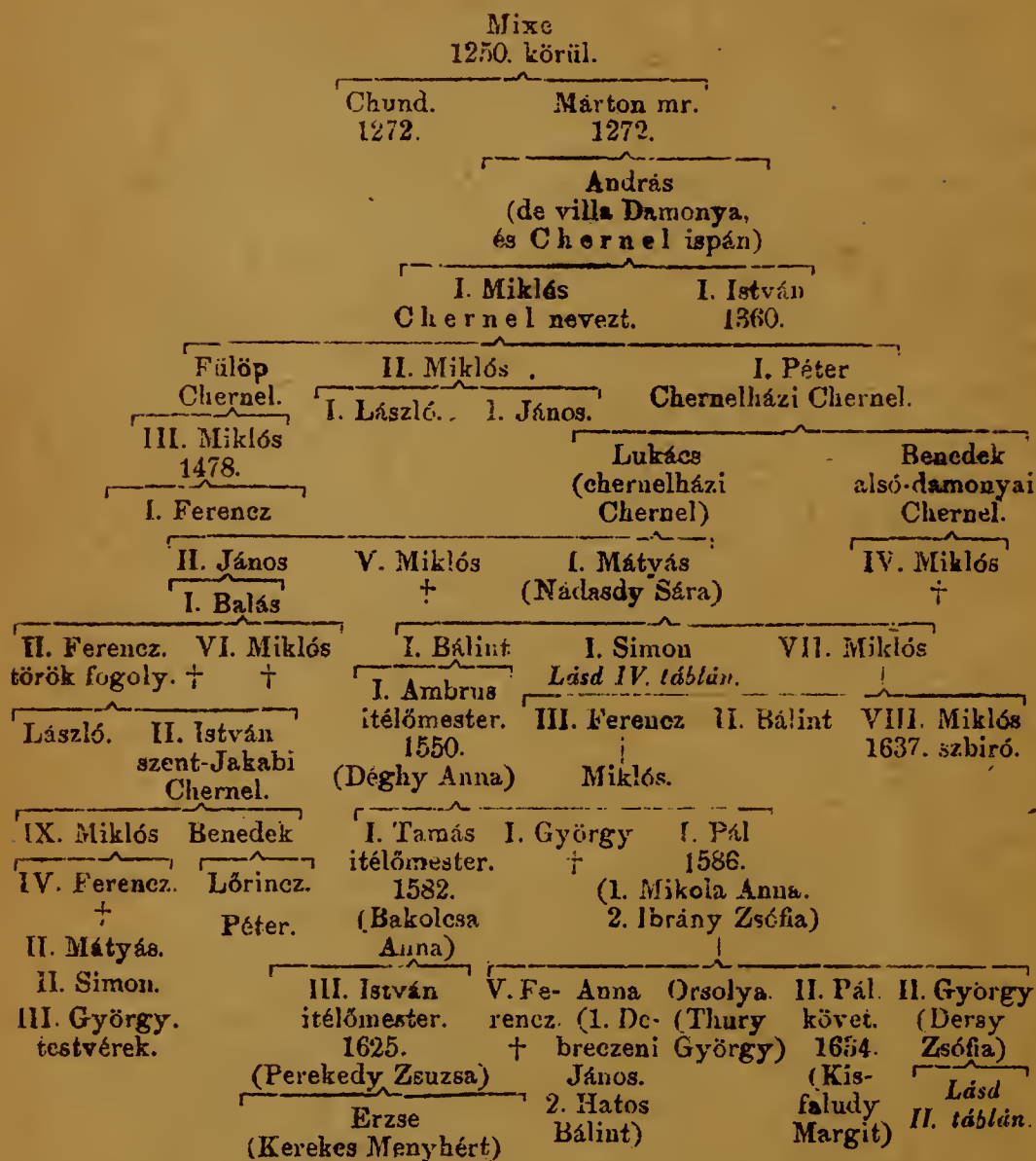
¹⁾ A rátóti Gyulaffy család Regestrumában (Registra Diversorum Instrumentorum etc. Mss. Mus.) hol több e családra vonatkozó okirat van, e tiltakozás ily kivonatban olvasható: *Protestatoriae coram Judice Curiae Valentino Homonnai in Ungvár 7. July 1609. contra Franciscum Alaghy, et Saram Praepostordi, qua tutricem Euphrosinae Barbarae et Susannaehilarum Gabrielis, filii Ladislai filii Joannis Chernavodai de Surány; item Claram Surányi dicit Ladislai filiam, germanam vero sororem Gabrielis Chernavodai de Surány, conthorem eotum Matheum Kornemisza alias Hegedüs, qua etiam filia Melchioris Alaghy ex priori marito Stephano Alaghy susceptis naturalem tutricem, praesatumque maritum eius Matheum Kornemisza, ne ejusdem Protestantis portiones in possessionibus Surány, Csernavoda, Marok, Papi Fajérese, Batassér, Aszej et Kis-Musaj ac Praedio Kis-Surány in Cottu Bereghiens. Item in Possessionibus Tamás-Várallya, Turch, Bábony, et Kökenyess ac praedio Posth, et oppidanam in Halmi portionem in Cottu Ugechensi existenter pro se impetrent.*

²⁾ Fajér Cod. Dipl. tom. V. vol. I. p. 210.

³⁾ Ez adományt megújítja IV. László király, e utánna több királytól nyert adományos levelet a család. Így 1482-ről minden Zala megyei birtokról, (miről alább) 1543-ban Rőjtök, Ossli, Vágh, 1546-ban ismét Damonya, 1560-ban Csertabino, 1561-ben Csernelháza, 1575-ben Csaba-Mály, Pinnye Sédény, Hegyszer, Szent-Péter, Ossli, Izsafölde, 1610-ben ismét Csernelháza, Damonya, Sédény, és végre 1748-ban Chernelháza, Damonya és Rőjtök helységről, Chernelháza egészen, és a damonyai és sédeni részbirtokok jelenleg is a család kezén vannak

Mixe-től a törzstől kezdve a nemzékrend ¹⁾ ez:

I. tábla.

I. István mesterről 1360-ban egy okmány emlékezik, mely szerint ellentmond a Nagy-Erdőből való kizáratásának ²⁾.

Minden ág kihalván, I. Mátyás tartá fen gyermekei által a családot:

¹⁾ A család szives közleménye szerint, miért köszönet. — Megegyez a Geneal. authenticae Mss. II. kötetében találhatóval is.

²⁾ Sopron várm. levéltárának egyik legrégebbi okmánya szerint.

I. Simon ágát a IV. táblán látandjuk. I. Bálintnak fia

I. Ambrus 1550–1559-ben kir. ítélő mester, az 1550-ki országgyűlésen a határvizsgáló választmány tagja ¹⁾.

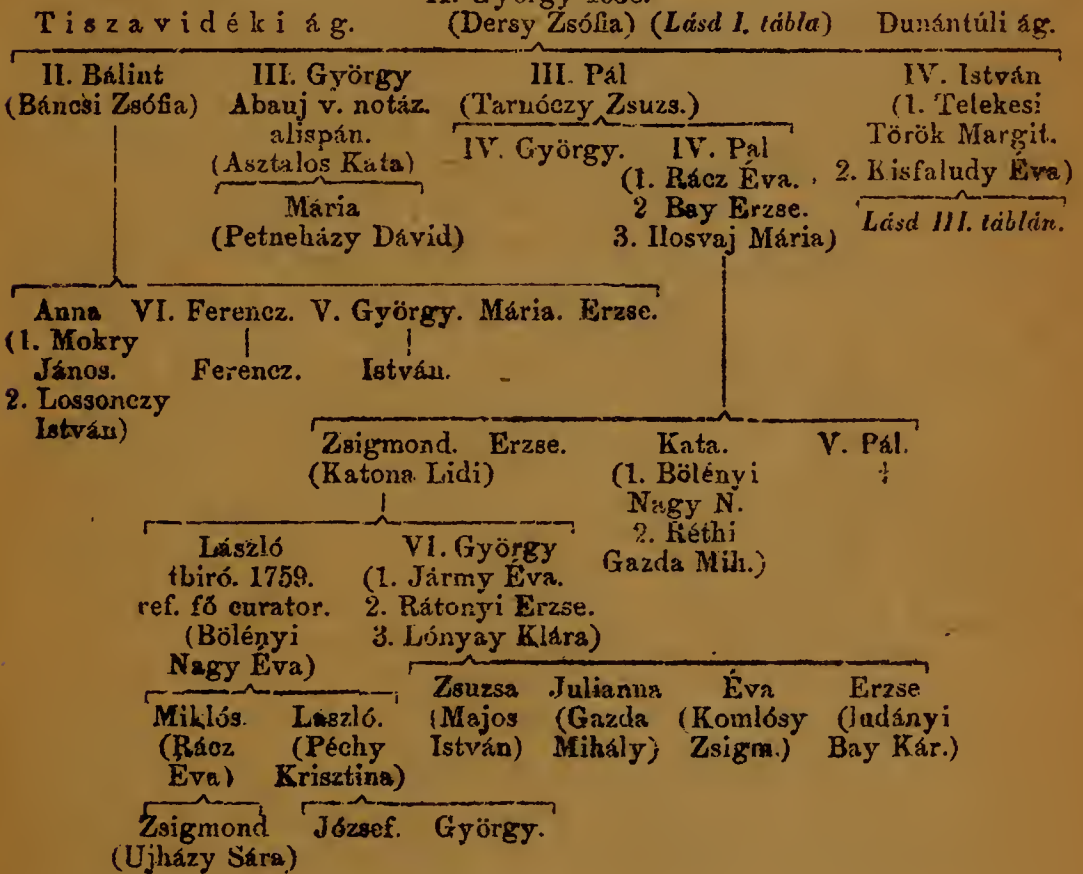
I. Tamás 1582-ben ítélő-mester, és Sopron vármegye követe

III. István országgyűlési követ 1618-ban ²⁾, utóbb ítélő-mester ³⁾. Kittonichnak komája, és törvényes munkáiban segéde. Az országgyűlés által több rendbeli választmány tagja. Neje Perekedy István kamarai tanácsos leánya Zsuzsanna, kitől csak leánya Erzsébet Kerekes Menyhértné maradt.

I. Pál 1586-ban a megyei fölkelő nemesség vezére volt. Két neje volt, ugymint: 1. Mikola Anna, és 2. Ibrányi Zsófia. Az elsőtől született II. György, a másodiktól a többi. Ezek közül csak II. György folytatá ágazatát, melyet mutat a

II. tábla.

II. György 1638.

¹⁾ 1550-ki XLII. – XLIII. törv. cz.

²⁾ 1618-ki XII. XXVI. törv. cz.

³⁾ A személynökök sorában nem lelem, sem Lehoczkynál, sem a kir. Curia levéltári nyomán készült névsorban, mely szerint 1617–1625. Fákay Benedek, 1625–1627. Cziráky Mózsés, 1627–1628. Patachich István, 1629–1630. Tratyanszky Gáspár volt kir. személynök (Personalis)

III. t á b l a.

IV. István 1665. (Lásd II. tábla).
 (1. Telekesi Török Margit.
 2. Kisfaludy Éva).

Erzse János Pál. István. Zsigm. III. Bálint Mária Magdolna Krisztina (Sághy (Sándor András) Judit)				(Botka Bora)	(Jáki Horváth Péter)	(rákosi Beros Fer.)	(Fekete Istv.)
Gábor Julianna (1. Szondy Zsuzs. 2. Castiglioni Jenő)							
György. Pál. Laszló Erzse Klára Éva † † (Szeremley Eszter) (őri Szabó Fer.) (Orossy Ádám) (Szoboszlói Rácz Istv.)							
Judit (Kenessey Péter)	Jób (magyari Kósa Jul.)	Sámuel 1760. kapitány. (Skerlecz N.)	Dávid ker. tabl. elnök 1790. + 1806.				
VII. György Vas v. t. bíró. (Zmeskal Teréz)	Eszter (Sárközy Istv.)						
Julianna Klára Gusztáv Cecille Ferdinand (Sárközy (Jarmy Imre) Vas várm. (Káldy Vas várm. József) (Sarközy Albert) fő-sz.-bíró. (Bertha Mária) fő-sz.-bíró.)							
	Ferencz fő-sz.-bíró Sopron várm. (Barthodeiszky Teréz)	János kapitány (1. Várallyay N. 2. Bezerédj Anna)	Mária (Tar József) kir. tan.				
		Amália (Szüznyegi Horváth József)	Sándor. Pál. János (Kápolnay Róza)				
Ignác Lajos Karolina Vincze Elek. Viktor. Kálmán. Róza (Sz. Györgyi Horváth Cec. szék. tan. (gr. Feste- tich Istv.) Emilia) (Fiala Emilia) (Meszlényi Lajos)							
Olivér. Isaura. Gyula.	Imre. Krisztina.						

A II. tábla élén II. György áll, ki 1628-ban testvérevel II. Pállal együtt a magvaszakadt I. Tamás utáni javakra nézve egyeségre lép. II. György követségben is járt az erdélyi fejedelemhez Eszterházy Miklós nádor által küldetve¹⁾. Később II. Pál testvere kihalásával ennek javait is megkapá, kifizetvén belőle a leány-negyedet. Neje Dersi Zsófia, Dersi Gáspárnak Rhédei Annától leánya volt. — (1647-ben a pozsonyi káptalan előtt gyermekeire nézve az örökösödést

¹⁾ Kemény Önéletrajza Szalay kiadása. 224. l

egy szabályozá, hogy IV. István nak Dunán túl a Győr, Sopron, Vas és Zala vármegyében, — Bálint, III. Pál, III. György fiainak pedig a Zemplén, Abauj, Borsod, Szabolcs, Heves, Szathmár, Gömör, Ugoesa és Bereg vármegyében fekvők jussanak. Így IV. István ága a Dunán túl maradt; a másik három a tiszai részekre telepedett. III. Pálnak, ki leány ágon még Bihar, Marmaros és Ung vármegyében is jószágokat nyert, utódai jelenleg is élnek, hasonlóan II. Bálinté is.

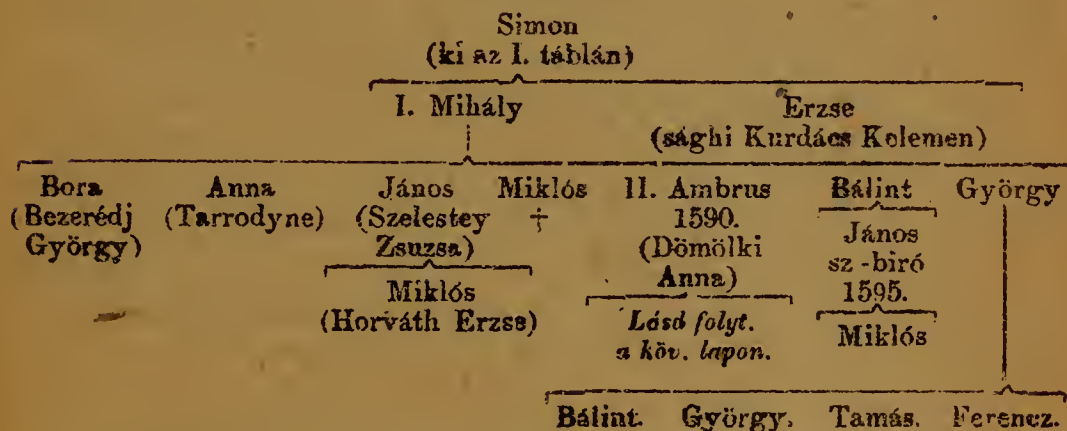
IV. István nak, kinek ivadéka (lásd III táblán) a Dunán túl tartá meg maig birtokait s lakását, két neje volt, az elsőtől Erzse, János és Pál gyermekei születtek, és kikáltak. A második nejétől még hat gyermeke lön; ezek közül III. Bálint tartá fen ágazatát.

III. Bálint nak unokái: Samuel mint kapitány a porosz háborúban 1760-ki aug. 15-kén nehéz sebet kapott. Testvére Dávid udvari tanácsos, és a Dunán túli kerületi tábla elnöke volt, a reform vallásról kath. vallásra ment át. Meghalt 1808-ban. Fiai: Ferencz előbb Sopron vármegye főszolgabirája, utóbb kőszegi ker. táblai ülnök volt, jelenleg is él. Ennek fiai közül Ignác előbb Zala, utóbb Tolna vármegyei cs. kir. törvényszéki elnök, innen a cs. kir. soproni országos és urbéri főtörvényszéknél tanácsos. — Lajos szinte soproni cs. kir. főtörvényszéki tanácsos. Vincze és Viktor nyugalmazott főhadnagyok. Elek kaposvári cs. kir. országos törvényszéki tanácsos. Kálnán Sopron vármegyénél volt másod aljegyző.

VII Györgynek fiai Gusztáv és Ferdinand Vas vármegyei főszolgabírák voltak.

Az I. táblán I. Mátyásnak fiától Simontól még egy ág jött le e századig, de a mely már kihalt. Ennek leágazását mutatja a

IV. tábla.

II. Ambrus

1590.

(Dömölki Anna)

mint a tulsó lapon látható.

II. Mihály

Katalin

sz.-györgyi várkap.

Zala s Somogy v. alisp.

(Köveskuti Angyal Judit)

György sz.-bíró 1738. (Szegedy Mária)	Ferencz (Markó N)	Krisztina (Rimanóczy Istv.)	III. Mihály (Szélnyi Julia)
Mária (Szegedy Fer.)	Judit.	Teréz.	Dániel.
Kata 1738. (Hevenassy István)	György.	György.	Kata (Wendel Rajmund)
		IV. Mihály tábornok † 1807. (Gindly N.)	Vilmos.
		†	

A IV. táblázaton II. Mihály Sz.-György várának kapitánya volt, azután Zala és Somogy vármegye alispánja. Neje köveskuti Angyal Judit. Fiai közül György 1738-ban szolgabíró. Másik fia Ferencz, kinek unokája IV. Mihály 1760-ban Pozsony vármegyéből az akkor fölállított magyar kir. testőrséghez ment, végre valóságos belső titkos tanácsos, altábornagy, és horvátországi hadi parancsnok lón. Meghalt 1807-ben. Neje a Gindly családból volt. Benne ágazata megszakadt.

XIV. és XV. századbéli okiratokban előfordulnak még e család néhány tagjai, kik a közlött nemzékrenden nincsenek, így csernelházi és szent-Jakabi Chernel ispánnak fiai Miklós, Jakab és István. 1474-ben előfordul szent-Jakabi Chernel Péter, ki a zalavári Convent előtt Sal helység iránt Bech Erzsédtől bevallást nyert ¹⁾. 1482-ben pedig szent-Balási Szele Antallal és Mártonnal birtokaira Mátyás királytól új adomány-levelet kap ²⁾, miután minden írományaikat az ozmanok, midőn véletlenül Zala vármegyébe ütöttek, elégették; -- ugyanazon levélben nekik újabban egy pusztát is adományoz.

Chernolatecz család Mária Terézia király-asszonytól 1753-ban kapják a megnemesítő levelet Chernolatecz György, Miklós és másik György. Czimerpaizsa függőlegesen két udvarra oszlik, a jobboldali kék mező közepén két fehér folyam hullámszik; fölötök arany csillag ragyog, alattok királyi korona van, és azon két kard hegyeikkel fölfele van átszurva. A baloldali vörös udvarban zöld téren

¹⁾ Családi közl. szerinti.

²⁾ Gr. Teleki Hunyadiak XII. 215. hol az oklevélben: *Petri Chernel de Zenthiakab* - iratik

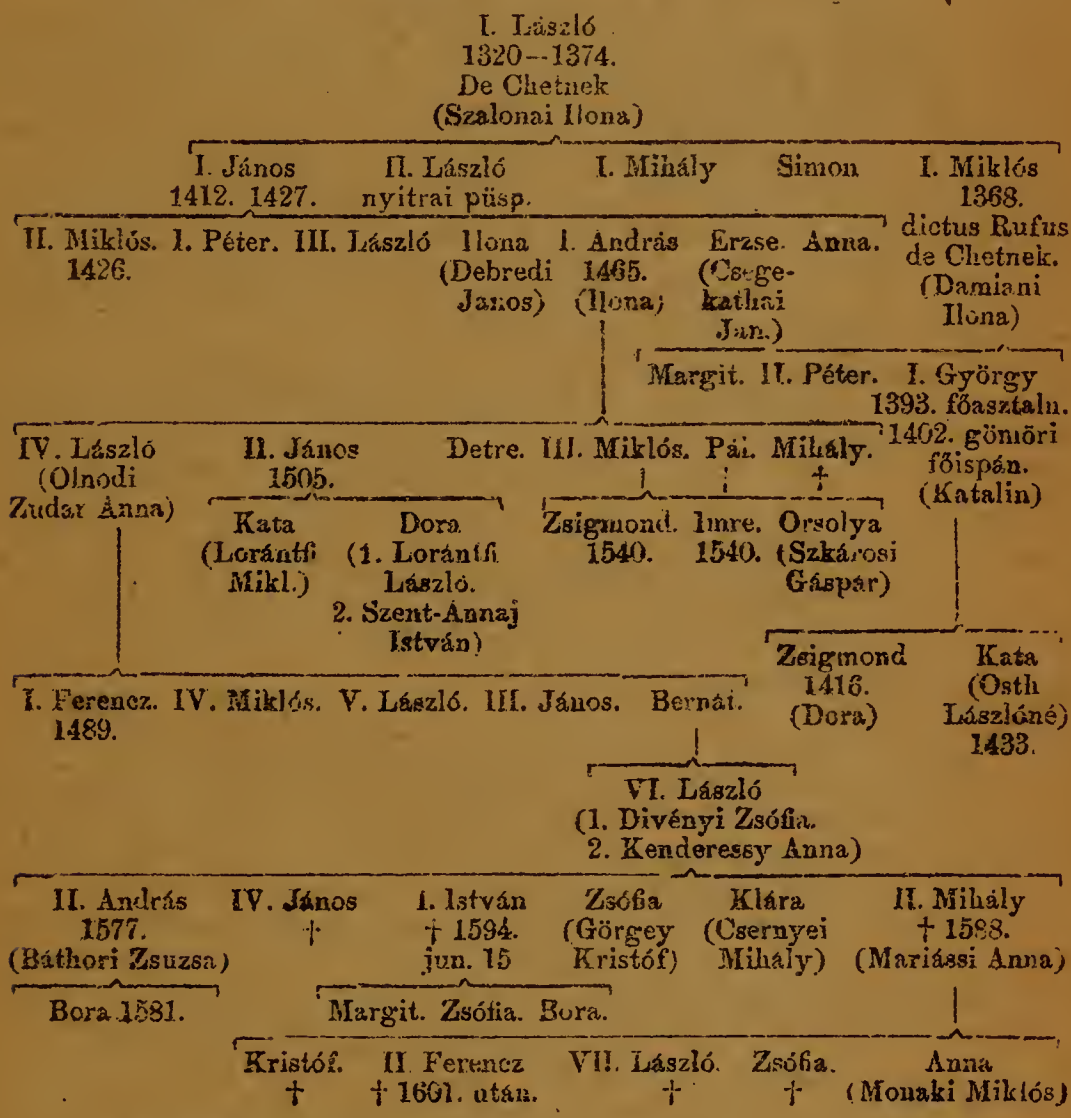
oroszlán áll hátsó két lábain, hátra kondorított farkkal, első jobb lábában kivont kardot villogtat, bal lábával pedig egy levágott törökfejet tart üstökénél fogva. Ugyan ily oroszlán nyulik föl a paizson álló sisak koronájából. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ¹⁾.

Chery család. Lásd Csery es.

Chestern család. Az 1715-ki országgyűlésen Cheslern Lénárd Magyarország indigenái közé bevételik ²⁾.

Chetneky család. (Chetneki). Egy törzsből eredt a pelsőczy Bebek családdal, mint e munka I. kötete 257. lapján előadatott. Benedeknek négy fia lévén, ezek közül Lászlónak osztályrészében 1320-ban Csetnek jutván, ivadéka a Csetneki nevet vevé föl

E Lászlótól ivadéka így terjedt le:

¹⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 253

²⁾ 1715-ki CXXXVI. törv. cz.

A családfe 1) törzse I. László mester 1320-dik táján osztozván meg testvéreivel, kapta Csetnek várának is egy részét, és innen a családnev. Ugyan ő, Miklós mester (Rufus) György és Péter fiaival, és néhai Péter nevű testvére özvegyével 1371-ben a gombaszeghi zárdának Zavayallya pusztát adományozza 2). Neje Szaloni Ilona (Elena de Szalona) volt 3). Ettől gyermekei:

II. László budai hévvízi prépostság kormányzója, kir. kápolnai lelkész (Comes capellae regiae) 1423-ban; — a királyné kancellára 1432-ben 4), nyitrai püspök 1442-ben.

I. Miklós (ki Rufus-nak is nevezetett) I. János testvérel együtt aláírták 1412-ben a Zsigmond magyar, és Ulászló lengyel király közti béke-szerződést.

I. Miklósuak fia I. György 1393-ban kir. főasztalnok, 1402-ben gömöri főispánnak 5) iratik. Neje Katalintól egy fia, egy leánya maradt. Zsigmond fiának utódai alig voltak.

I. János (I. Lászlónak fia) hét gyermeket hagyott maga után, ezek közül I. András Ilona nevű nejével nemzett gyermekei által szaporítá el családját.

II. Jánosnak (ki 1505-ben a rákosi országgyűlésre Gömör várm. követe volt 6), és III. Miklósnak gyermekeikben 7) magvok szakadt. III. Miklósnak volt ugyan Imre és Zsigmond 8) nevű fia, ki Szapolyay pártján lévén, és Ferdinand emberei által elfogatván, 1533-ban Catzianer által szabadon bocsáttatott, de ennek utódai nem maradtak.

1) Wagner Tabellae geneal. Mss.

2) Wagner Dec. I. 71. az oklevélben Ladislaus de Czutnuk iratik.

3) Wagner tab. geneal. Mss.

4) Wagner Dec. I. 72. Esztergom sz. György mezei prépost 1438-ban, ez kéziratában nincs.

5) Wagner Tabellae geneal. — Bartholomaeides szerint (notitia C. Gömör 737. lap.) 1401-ben Dob? Péter iratik Gömör várm. főispánjául, kit 1415-ben Bebek Albert követett, így 1402-ben csakugyan lehetett Chetneki György főispán.

6) Jászai M. Nemz. napjai a mohácsi vész után 157. l.

7) III. Miklósnak leánya Orsolya, mint a családfe is mutatja, Szkárosi Gáspár neje volt. — Wagner Dec. I. 72. lapján valószínűleg sajtóhibából áll Skartsí, és ily kibásan átvette azt Bartholomaeides és Buday Fer. is. De Wagner kéziratában Szkárosi áll. Gömör vármegyei régi szkárosi családot ismerünk, de Szkartst bizonyosan nem!

8) Wagner Dec. II. 72. III. Miklósnak fiául tesz III. Pétert, ki a Szepességen pusztított, és 1537-ben elfogatván, hosszabb ideig letartóztatott, de kéziratában e Péter nincs meg.

IV. László olnódi Zudar Annától több gyermeket nemzé, kik közül Bernát tartá fen ágazatát.

Bernátnak fia VI. László, kinek két nejétől ismét több gyermeke lön. Közülök I. István 1594-ki július 15-kén halt meg Dobsinán, mint a Csetneki templomban sir-irata mutatja. Három leánya maradt.

VI. Lászlónak gyermekei közül csak II. Mihály (+ 1588.) nemzett fi-gyermekeket. Ezek közül II. Ferencz élt legtovább, és így a Chetneki név ennek halálával (1599. után) szált sirba ¹⁾. Ugy látszik e Ferencznek volt neje Széchy Sára 1572-ben ²⁾.

A táblázaton nem állanak Horváth Ilona, 1555-ben magvaszakadt Chetneky István özvegye; Borbála 1540-ben Chetneky Péter özvegye.

A család czimere, mint az 1594-ben meghalt I Chetneky Istvánnak sirkövén kivésve van, lényegében egyez a Bebek család czimerével. A paizs mezejében kettős kereszt áll, a paizs fölötti sisakból pánczélos koronás férfinak alak nyulik föl, föl-emelt kezeiben egy-egy halat tartva.

Chierni család. Kimondás szerint valószínűleg Cserny E családnak a XVI. században nemes voltáról egy sir-irati terv tanuskodik ³⁾, mely szóról szóra így következik:

¹⁾ Wagner Dec. I. 78. lapon I. Istvánt írja utolsónak, kiben a család kihalt, de kézírata szerint II. Ferencz 1599-ben halt meg. Bartholomaeides Notit. C. Gömör 180—181. lapon azt mutatja meg, hogy II. Ferencz 1601—1604. táján halt meg.

²⁾ Wagner Tab. Geneal. Mss. — de nem a családfán, hanem külön jegyzetben említi Széchy Sárát, mint 1572-ben Csetneki Ferencznéi.

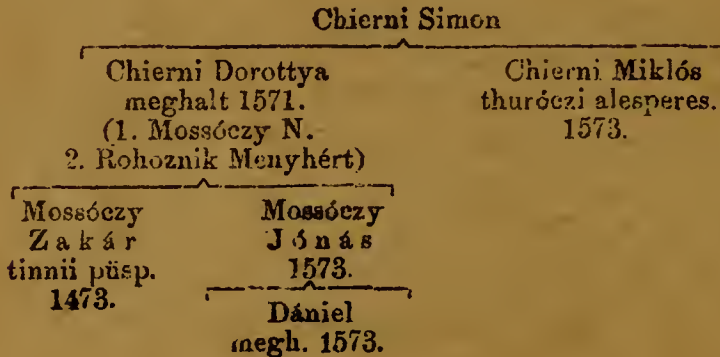
³⁾ A pesti egyetemi könyvtárban ily című könyvben: „L. Annae ei Senecae Opera. Basileae 1537. fol.“ — a czimlap előtti írásból látjuk, hogy e könyvnek már 1565-ben Mossóczy Zakár püspök volt tulajdonosa, és ugyan az ő kezével van oda leírva a sir-irat is. — A könyv utóbb Kecskés János tulajdona volt, és ennek adományából 1639-ben a pozsonyi jesuitáké, ezektől jutott mostani helyére. Általában az említett könyvtárban több könyv tanuskodik arról, hogy Mossóczy könyvei Kecskés János kezére kerültek.

Nobili Dorotheae Nob. Simonis Chierni F.(iliae). Reverendi Nicolai Chierni vicearchid. Thuroc. sorori, Melchioris Rohoznik Piaecong. Matronae Pudiciss. An. M. D. LXXI. III. Kal. Octob. Danieli ex Fre. Nep. impub. An. M. D. LXXIII. Kal. Jul. vita functis charissimis Zachar. Mossowius Eps. Tinnien. S. C. M. Cons. et Jonas FF. moest. Genitrici Dulciss. ac nepo. iucum. Eo dum maiora praest. sunt Haec synceri amoris Ergo hic sepultis C. C.

(Infra effigiem Crucifixi Chti D. N.)

Cur sic despectus, rigidaque sub arbore pendes
 Tam diram poteris, cur bone Ch(ris)te necem
 Prome cuncta quidem suffers, mea crimina portas,
 In cruce Tu moreris, ne crucifigar ego.
 Omne ig(itu)r toto mihi quod contigit in orbe,
 Atque animis iuncto, corpore semper habe.

E sir-irat, melyet Mossóczy Zakár püspök saját kezével tett jegyzéke tartott fen, valósággal diszité-e az érdeklött halottak sirját? nem tudjuk, de belőle a következő leszármazás derül ki:

E családfa csak három tagját mutatja föl a Chierni családnak, és így (legalább ez ág) kihaltnak látszik, de egyszersmind mutatja az összeköttetést is, és Mossóczy Zakár püspök anyai származását illetőleg — úgy hiszem — becses történelmi adat.

Chiga család. (Belmegyeri). A XV. században lelünk e családnévré. Belmegyeri Chiga (=Csiga) Bertalan 1461-ben mint tanú emlittetik Szilágyi Mihály ügyében a Maróthiak ellen ¹⁾.

Chyko család. (Pomázi). Lásd Czíkó es.

Chillagh család. Lásd Csillagh es.

¹⁾ Gr. Teleki Hunyadiak kora XI. k. 17 lap.

Chinetti család. Chinetti Adolf kir. kamarai számvevő tiszt, és Chinetti Károly es. kir. nyugalmazott hadnagy 1834-ben erdélyországi nemességre emeltetők I. Ferencz király által ¹⁾).

Chinorányi család. Chinorányi Leopold Mária Terézia által emeltetett nemességre 1755-ben ²⁾). Czimere — mint itt látható — ez: a paizs kék udvarának alyján hármasszikla-csucs emelkedik, a középső magasb csucson királyi korona van, és azon posta-kürt nyugszik. A paizs jobboldali felső szögletében arany nap, a balban ezüst hold ragyog. A paizs koronás sisakján fiait vérevel tápláló fehér pellikán fészkel. Foszladék jobboldalról arany-kék, balról ezüst-kék.

Chinorán nevű falu Nyitra vármegyében fekszik, és az esztergami érsekségé, s így habár a család (különben is armalista) némely tagja de eadem-ről (ugyanarról) is írja magát, de ez talán csak mint származati helyére mutató előnév jöhet tekintetbe. A család Fényes Geographiája szerint Zala megye birtokos nemessége sorában áll.

A család tagjai — úgy látszik — mint postamesterek tettek az államnak szolgálatot, arra vonatkozhat a czimerbeli posta-trombita is.

1810—1844-ben Chinorányi Boldizsár nagy-kanizsai postamester.

Chinorányi Antal 1820—1844-ben a harminczadnál hivataloskodott.

Chiolich család. Chiolich András 1707-ben magyar nemességet nyer I. József királytól. Czimere kék mezőben zöld tér fölött hátsó lábaikon szemközt álló két oroszlán egy buzogányt ³⁾ tartva.

¹⁾ Hirnök politikai hirlap 1834-ki folyam.

²⁾ Collect. herald. Nro 271.

³⁾ Az Armalis szavai szerint: *superincumbente cornu veredaris.*

⁴⁾ Az Armalis szavai szerint „*cambuca.*“

A paizs tetején két sisak van, mindegyiken egy oroszlán kivont karddal. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A család horvátországi, Lewenspergi előnévvel egyszers mind német birodalmi lovagrendű.

1760—1770-ben Lewenspergi Chiolich Antal, segniai patricius és azon püspöki megye kanonoka. 1787-ben már örkanonok.

A család egyik ága német birodalmi báróságot nyert, ebből lewenspergi Chiolich György Farkas segui és modrusii püspök. és val. b. titk. tanácsos 1760-ban.

Chiolnich család. (Chiolkai). Szintén horvátországi család, belőle chiolkai Chiolnich József Antal boszniai vagyis diakovári püspök, Pozsega vármegye főispánja, és es. kir. tanácsos 1760—1770-ben.

Chirke család. (Alattyáni). Chirke (kimondva Csírke) András, Péter és János már 1399-ben birtak Alattyánon. Nevezett alattyáni Chirke Péter 1426-ban már nem élt, mert Zsigmond király jánoshidai, kéri és alattyáni részjavait Semsey Franknak adományozza ¹⁾. 1444-ben Chirke Tamás osztozik a főlebb említett birtokokban a Semseyekkel ²⁾.

Chytwandy család. Mai írásmód szerint Csitvándi. A XV. században Győr és Moson vármegyében Chytwánd (jelenleg Győr vármegyében Csikvánd helység van) helységet bírta. 1480-ban nemes Chytwandy Lászlónak fia Ferencz, az említett helységekben, ugy Zerken Veszprém vármegyei részbirokanak még néhai atyja által Kapócsi Benedek részére történt elzálogosítását helyben hagyja ³⁾.

Chykulini család. Lásd C i k u l i n i e s.

Chombo család. (Simonházi). Kimondva a család neve Csombó. A XV. században Veszprém vármegyében Simonházán birtokos. 1481-ben simonházi Chombó Albert és neje Simonházi Ilona (Simonházi Bertalan leánya) és fiok Chonibó István es többen egyességre lépnek a győri káptalan előtt az érdeklött birtokra nézve Mátéval a győri egyházban sz. Demeter kisebb oltára igazgatójával. mivel az érdeklött birtok egyházi nemesi birtok lévén, Simonházi Bertalan megszaktán visszaháromlott az érintett egyházra ⁴⁾

¹⁾ Processus familiae Földváry contra Abbatem Zabrdovicensem quoad Praeposit. Jánoshida. Pestini. 4r 149. 150. — Wagner Dipl. Sáros. 375.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 137

⁴⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 181

Chomory család. Olvassuk Csómory-nak. 1585-ben Chomory Gergelynek csak özvegye Dubraviczky Katalin él, ki 1586-ban Dubraviczky Márkkal Pest és Zólyom vármegyei javaikra magszakadás esetében kölcsönös örökösödési szerződésre lép ¹⁾.

Chomory Gergelynek csak leányairól tudunk, ugymint Chomory Sáráról, ki 1598-ban már szintén mint Sándor Miklós özvegye említettik, midőn Zólyom, Hont és Szepes vármegyei javait nővérének Chomory Erzsének, és ennek férjének Asguthy Györgynek zálogítja el ²⁾.

Chorba család. (Borsai). A XV. században fordulnak elő. Magyarai Bély János borsai Chorba (= Csorba) Tamást 1476-ban Pozsony vármegyei kekenewi, és felső-magyarai részbirtok iránt, 1477-ben pedig hatalmaskodás miatt is idézteti. 1478-ban Mátyás király ad ki idéző parancsot borsai Chorba Tamás és Pál ellen Bély János részére ³⁾.

Ugyan ez azon Chorba Tamás, ki Vizközről is írta előnevét, (*Thomas Borsa Vizkezy dictus de Borsa*) 1489-ben Nyitra vármegyei Kis-Kap helységbeli (félfa) birtokot sz.-miklósi Pongrácz Jánosnak 18 arany forintban elzálogítja a nyitrai káptalan előtt ⁴⁾.

1533-ban borsai Chorba Urbán nejétől Emőkei Apolloniától született Anna és Sára leányaival együtt Nyitra vármegyei Gyarmat helységben fekvő részbirtokot Dubraviczky Lászlónak és Jánosnak elzálogítja 50 forintért ⁵⁾. (Többet e családról Csorba név alatt).

Chotek család. (Chotkovai). Csehországból a rakonici keletből — hol hajdan Chotek nevű telep létezett, — veszi eredetét. Jelenleg is Csehországban fekszenek nagyobb részint birtokai.

Bárósággra emeltetett a család 1556-ki július 11-kén. A Chotkovai és Wognini előnevet kapta 1702-ben. Csehországi gróffá lett 1723-ki május 13-kán. Birodalmi gróf 1745-ki october 4-kén. — 1755-ki január 16-kán az Ensen folyón fölül — 1765-ki nov. 19-kén pedig az Ensen alúli osztrák hercegségnek tartományi fő-ajtónállója (Oberst-Erbland Thürhüter) lőn.

Czímere négy részre osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőben kétfejű koronás fekete sas, a második és harmadik kék mezőben

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Protoc. G. pag. 158. 296.

²⁾ Ugyanott Protoc. G. pag. 640.

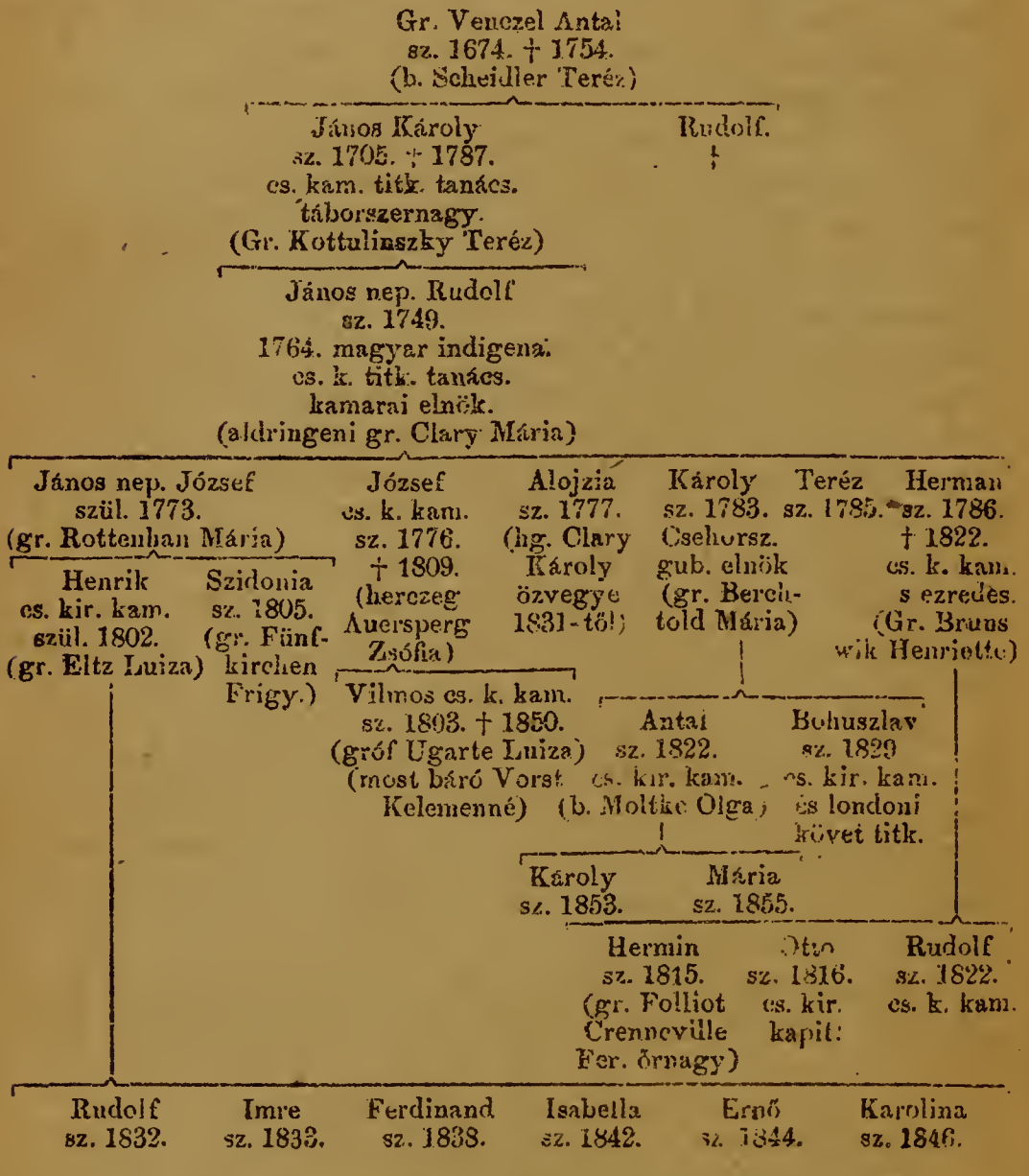
³⁾ Ráth Károly ur szíves közléséből nyert okleveles adatok nyomán.

⁴⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 458.

⁵⁾ Sz. Benedeki Convent 1533. Fascic. 5. Nro 80.

egy barna medve áll. A közép-paizs viz-szintesen két részre oszlik. A felső osztály ezüst-vörös koczkákkal felváltva van fődve; az alsó osztály vörös mezőben ezüst kereket mutat. A paizs fölött grófi korona diszlik ¹⁾.

A család megalapítója chotkovai és wognini báró Chotek Venczel Antal volt, ki 1674-ki febr. 28-án született, és -- mint főlebb előadott -- 1723-ban cseh, 1745-ben birodalmi grófságra emeltetett. Tőle mostanáig a családja így jő le ²⁾:

¹⁾ Hormayr Mednyánszky Taschenbuch f. vaterl. Geschichte 1828. Jahrg 366-404. Hist. Herald. Handbuch. Gotha 1855. 127.

²⁾ Goth. Geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1857. 153

Christóffi család. Olvassuk K r i s t ó f f i - n a k . A nemességet Christóffi Ignác, László kapják Mária Teréziától 1767-ben. Czi-merpaizsuk viz-szintesen osztott két színű háttért mutat, felül kék, alul vörös; — és e színek fölött fehér rostély fűdi az egész paizst, mely az előtérben felül egy esillagot, alább királyi koronát, és keresztbe téve két író-tollat mutat; — a tollak a koronán vannak áthuzva. A paizst koronás sisak fűdi, melyen két fekete szárny között arany esillag ragyog. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ¹⁾).

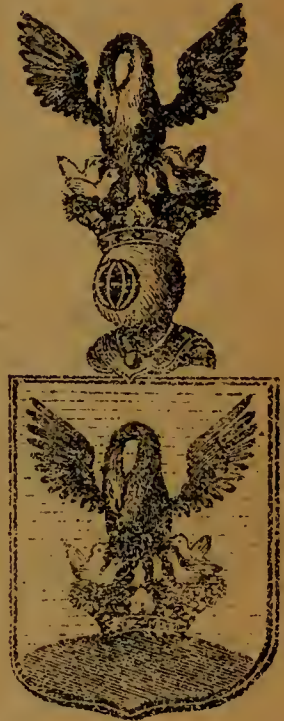
A szerző Christóffi Ignác a magyar királyi helytartóságnál hivataloskodott már 1760-ban is, és innen a czimerben az író-toll, mely e hivataloskodást akarta jelvényezni. Ugyanott állott meg nevezett szerző hivatalban még 1787-ben is.

Cicatricis család. Az újabb időben Torontál vármegyében viselt egy két tagja hivatalt, hol Cicatricis József 1836—1841-ki időközben rendszerinti táblabíró volt.

A czimeres nemes levelet Cicatricis Ádám és István 1720-ban III. Károly királytól kapták. Czimerük — mint itt a metszvény is mutatja — kék mezőben zöld téren királyi korona, és azon fészkelő, fiait vérével tápláló pellikán. Ugyanaz van a sisak koronáján is a paizs fölött. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ²⁾).

Cikulinai család. (Szomszédvári és stubiczai grófok). A XVII. században tűnik föl, és a következőben már kialakult Cikulin Gyulának Ratkay Zsófiától két gyermeke marad 1649-ben, ugymint Ferencz, ki már mint szabad báró (liber báró) 1685-ben skopi püspökké, 1686-ban báthai apáturrá nevezetik ³⁾ Ferencznek nővére Margit Herberstein János Krisztiáné 1649-ben ⁴⁾

János 1723-ban az országgyűlés által több bizottmány tagjául választatik ⁵⁾. 1706-ban már grófságra emeltetett ⁶⁾ Ugy látszik ennek

¹⁾ Adami Senta Gentil tom. II.

²⁾ Collect. Herald. Nro 421.

³⁾ Nemz. Muzeum kézirat. 2340. sz. a.

⁴⁾ Bossányi Eszterházy pör.

⁵⁾ 1723-ki XVII. és LXXXVIII. törv. cz.

⁶⁾ Lehotzky Stem. I. 168.

leánya *Judit*, ki gróf Sermage-hoz menvén férjhez, vele a Sermage család a Cikuliniak birtokait — Szomszédvárat is ¹⁾ öröklé, és azt maig előnevül viseli. Az utolsó *Ferencz János* kihalt 1746-ban. Latin verseket is irt ²⁾.

Cillei család. (Gróf †). A XV. században — mint történe-
teinkből tudjuk — gonoszul szerepelt hazánkban. Eredetét e család —
ha a hitelében nagyon gyanúsított *Lazius*nak ³⁾ nem hinnök is, a család
krónikája szerint ⁴⁾ — (a *Sternberg* és *Haynburg* családdal
együtt) *Saaneckh* (*Soneck*) vár uraitól veszi, és a XIV. században nyeri
Stájerországban a cillei grófságot.

Az említett krónika, *Lazius* és *Steyerer* ⁵⁾ szerint a család nem-
zékrendje így alakult:

I. Fridrik, cillei gróf 1339.

megh. 1359.

(*Demuthis* † 1353.)

Udalrik † 1368. (gr. <i>Oettingen Adelheid</i>)	János † 1372	I. Herman cillei gróf † 1395. (1. <i>Kata</i> , boszniai király-leány. 2. <i>Massovi Erzse</i>)
Vilmos † 1392.		

II. Herman cillei és zágori gróf. Horvát, tót, dalm. bán. 1393—1436. (Gr. <i>Schaumburg Erzse</i>)	György † 1443.	János (<i>Monfort</i> grófnő)
		Herman frisingeni püsp. <i>Kata</i> (<i>Waldpurg János</i>)

II. Fridrik † 1434. (1. <i>Modrusi</i> grófnő. 2. <i>Teschnicz Verona</i>)	Anna (<i>Garai Miklós</i> nádorné)	Borbála † 1450. (<i>Zsigmond</i> királynő)
--	---	--

Ulrik
slavon. bán
levág. 1456.
(*Brankovich Kata*)

¹⁾ *Hist. Herald. Handb. Gotha* 1855. 915. l.

²⁾ *Horányi Nova Mem.* 647.

³⁾ *Wolph. Lazius: Republicae Romanae in exteris provinciis bello acquisitis constitutae Commentariorum libri duodecim. Francofurti* 1598. pag. 993. hol ez áll: *Comites Cillei et Sternberg et Haynburgen primordia repetunt a Dominis castri Saaneckh liberis secundum antiquam Francorum consuetudinem etc.*

⁴⁾ *Chronica der Edlen Grafen von Cilli etc. Lásd Sim. Frid. Hahn: Collectio Monumentorum veterum. Brunsvigae* 1726. tom. II. p. 667—763. honnan a család bővebb ismertetése merithető.

⁵⁾ *Steyerer Ant. Commentarii pro historia Alberti Ducis Austriae cognomento Sapientis etc. Lipsiae* 1725. fol. — Mivel azonban — főleg *Lazius*-nál — a II. Hermanon inneni nemzékrend különbözők saját történelmi adatainkról, azokhoz ragaszkodám II. Herman utódaira nézve.

A családfan állók közül II Herman kezdte szerepet hazánkban. mint Horvát-, Tót-, Dalmátország bánja; egyszerre a király és nádor ipa. 1393-ban Nikapolynál a Zsigmond király utitársa, kitől Varasd városát és Zágor vármegyét kapja adományban. 1405-ben Zsigmondtól zálogba veszi Csaktornya szigetét. 1412-ben egyik kezese Zsigmondnak a lengyelekkel kötött békére nézve. 1427-ben a boszniai királyságban utódául rendeli őt Tvartko, de ebbe soha sem jut. 1436-ban Jánost a kalocsai érseket tartóztatá le.

Borbálát Zsigmond király nejét — a leder, megbélyegzett nőt, — történeteinkből eléggé ismerjük. Ennek fivére

II. Fridrik, ki a családi krónika szerint 1434-ben Pozsonyban halt meg, és kit egy másik német író is ²⁾ igen epikus életmódu embernek fest, első nejével nemzé Ulrikot ³⁾, ki Zsigmond király alatt tótországi bán volt. Albert király alatt 1437-ben Csehországban helytartó, de esakhamar — mert a királyságot hajhászta, — e hivatalból kiesett. Albert halála után özvegyének Erzsébetnek, és később fiának V. László királynak gonosz tanácsnoka, a Hunyady ház engesztelhetlen ellensége 1456-ban kormányzóul nevezte ki őt V. László. Ugyanazon évben Belgrádban önvédelme közben Hunyady László által halálra vagdaltatott

Pecsétje, melytel 1453-ban élt ⁴⁾, a metszvényen látható. E szerint a paizs kék mezején egy víz-szintes csikolat (fascia) látható, e fölött egy ezirkalom-szerű eszköz. A paizs fölött a sisakra pedig — a mennyre kivehető — esése van helyezve

E pecsét-czimer különbözik attól, mit Lazius leír ⁵⁾, ki szerint a Cilleiek czimere kék mezőben három arany csillag

Fugger ⁵⁾ pedig „Gravschafft Cille“ fölirattal szintén közöl czimert, mely szerint a paizs négy udvarra osztatik

¹⁾ Fugger: Spiegel der Ehren. 61b. l.

²⁾ Lazius szerint ez is Udalrik

³⁾ Eredeti okiratról

⁴⁾ Wolph. Lazius id. m. 993 lapon „Cilensium . . . gentilitia fuerant arma, tres aureae stellae in coelestino clypeo.“

⁵⁾ Spiegel der Ehren des Erzhauses Oesterreich. Nürnberg 1668. 642. és 1038 l.

Az első és negyedik kék mezőben három három arany csillag látható lefordított gula (piramis) alakban elhelyezve. A második és harmadik ezüst udvarban két-két víz-szintes csikolat (fascia) látszik. A paizs tetején két szemközt álló koronás sisak van, és ezek közül a jobb oldalin kettős szárny emelkedik föl, és azon rézsutos fehér csikolat vonul át. A baloldali sisakból igen sűrű bodros toll nyulik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Cipele család. Bihar vármegyében birtokos Nagy-Baródon ¹⁾.

Clement család. A XVII. század végén él belőle Clement Márton, kinek neje Eghry Kata, előbb Petrás Mihályné volt, és 1687-ben egykori gyámjai ellen anyai javainak elpazarlása végett óvást és tiltakozást tett ²⁾.

Clementisz család. Pest vármegyei nemes család. Clementisz János 1836-ban Pest vármegyének számvevője volt. Fiai: Ferencz ügyvéd Pesten, Gábor előbb magyar kir. testőrségnél, 1848-ban a magyar hadseregnél szolgált.

Clerfait család. 1791-ben honfiusittatik Clerfait Károly ³⁾.

Clerici család. (Marquis). Marquis Clerici Antal 1764-ben hazafiusittatik az országgyűlés által ⁴⁾.

Coburg család. (Herzog Koháry-Coburg). Egyike a legvirágzóbb fejedelmi herczeg családoknak. Egyik ágának feje, II. Ernő (I. Ernőnek fia) a szász-coburg-gothai fejedelmi székben ül.

I. Ernőnek testvére Ferdinand György herczeg 1816. január 2-kán nőül vette az utolsó szitnyaí és csábrághi herczeg Koháry Ferencz m. udv. kanczellár leányát Mária Antonia herczegnőt, kivel a kihalt Koháry családnak szép birtokait, és a Koháry nevet is melléknévül örökölvén, 1827-ben ⁵⁾ Magyarországon honfiusittatott.

Ez ágnak nemzékrende ez:

¹⁾ Fenyves Magyarorsz. geographiai szótár I. 95.

²⁾ Sz. Benedeki Convent Fasc. 10. Nro 5.

³⁾ 1791 -ki LXXII. törv. cz.

⁴⁾ 1764 -ki XLVI. törv. cz.

⁵⁾ 1827 -ki XLI. törv. cz. -- Már 1791-ben (71. törv. cz.) herczeg Coburg Jónás hazafiusitatott hazánkban.

N. N.

Julianna Henriette sz. 1781. (Konstantin orosz főherceg özvegye)	I. Ferdinand György magyar honf. (1. H. Leiningen. sz. 1785. † 1851. (hg. Koháry Antonia)	Victoria sz. 1786. (1. H. Leiningen. 2. Edvardkenti herceg)	Leopold György sz. 1790. Belgák királya.
---	--	---	--

II. Ferdinand Auguszt sz. 1816. oct. 29. Portugalli regens. (neje Donna II. Mária Da Gloria portug. királynő) † 1853. nov. 15.	Auguszt Lajos szül. 1818. szász kir. őrnagy. (Bourbon Orleans Clementin, Lajos Fülöp francia király leánya)	Victoria sz. 1822. (Bourbon Orleans Lajos nemoursi hg.)	Leopold sz. 1824. cs. kir. alezredes.
--	---	---	---

Fülöp Ferd. sz. 1844.	Auguszt Laj. sz. 1845.	Mária Adél sz. 1846.	Mária Luiza sz. 1848.
--------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------

V. Péter sz. 1837. Portugalli király.	Lajos Fülöp sz. 1838. Oportoi herceg.	Joao sz. 1842. Bajai hg.	Dona Mária Anna sz. 1843.	Dona Antonia sz. 1845.	Ferdinand sz. 1846.	Auguszt sz. 1847.
--	--	--------------------------------	------------------------------------	------------------------------	------------------------	----------------------

Mint a családfa mutatja, a hazánkban hazafiúsított Koháry Coburg Ferdinand hercegnek nevesak testvérei, de utódai is fejedelmi trónokra jutának.

Collalto család. Gróf Collalto Claudius és Antal Ferencz az 1659-ki országgyűlésen magyar hazafiakul bevételnek ¹⁾.

A Collalto család jelenleg is virágzik Magyarország határain kívül, a hercegi családok sorában, és a Collalto név mellé még San Salvatore név is járul. Lakhelye főleg Bécs és Velence. Vallása katolikus.

A most élők nemzékrende, melyen ismét magyar családokkal sógorosodást vehetünk eszünkre, itt következik:

N.

Herczeg Antal Octavian Collalto s San Salvatore. sz. 1784. † 1854. (Gr. Apponyi Karolin.) szül. 1790.	Gr. János sz. 1789. cs. k. kam.
--	---------------------------------------

Hg. Edvard cs. kir. kam. sz. 1810. (Gr. Apponyi Karolin Mária) szül. 1814.	Czeozil. szül. 1812. (Gr. Platti Fridr.)	Gr. Alfonz szül. 1814. (Gr. Colloredo Mansfeld Ida)
--	--	--

Gr. Julia sz. 1838.	Gr. Emanuel sz. 1854.	Margit sz. 1841.	Gr. Octavian sz. 1842
------------------------	--------------------------	---------------------	--------------------------

¹⁾ 1659-ki CXXXII törv. cz.

Collenbach család. Baro Collenbach Gábor az 1827-diki országgyűlésen a hazafiúsítottak közé iratott ¹⁾.

Colloredo család. Hazafiúsított családaink közé tartozik. Eredetét Friaulban veszi. 1280-ban él Vilmos, ki 1302-ben Ottobon aquileai patriarchától engedélyt kap Colloredo vár építésére. Ennek három fia Asquin, Bernát és Weickard három fővonalat alapít.

Asquin vonala 1738-ban kihalt. Ebből Belius és Lajos II. Rudolf császár által 1588-ki márt. 19-kén az örökös tartományokbeli, — 1591-ki július 31-kén pedig Walseei czimzettel római német birodalmi bárói rangra emeltetett. Említett Lajosnak fia ismét Belius II. Ferdinandtól 1642-ki oct. 26-kán birodalmi grófságot kapott. Bernát vonala, — melynek czimere fekete mezőben egy víz-szintes csikolat (fascia) — ismét két ágra vált, úgy mint:

1) idősb vagy mantuai ágazatra, mely birodalmi grófságra 1624-ki oct. 26-kán emeltetett, és ez ismét kétfelé szakadt, úgy mint a) idősb vagy tulajdonképeni mantuai ág (Olaszországban, közel a kihaláshoz); és b) ifjabb vagy csehországi ág (Colloredo Waldsee). Ez ág nálunk is indigenává lön.

2) Velencei ág (moscheletti), mely a Prodolone háznak örököse.

A harmadik fővonal, mely Weickardtól jö le, két ágazatra oszlik, az egyik a) a hercegi ág (Colloredo Mansfeld), a másik b) Rudolf ág (Mels Colloredo).

E harmadik vonalból Ferdinand, ki 1635-ben született, és 1689-ben meghalt, két fiut hagyott maga után: Jeromost és Rudolfot. Gróf Jeromos alapítója a hercegi háznak; ez testvéreivel 1723-diki septemb. 13-kán nyerte a csehországi főasztalnokságot. Fia Rudolf József 1763-ki dec. 29-kén birodalmi, 1764-ki dec. 24-kén az örökös tartományokra nézve hercegi rangra emeltetett az első szülöttségre szabályozva. 1765-ben pedig Magyarországon honfiúsított ²⁾. Ennek fia

Herczeg Ferencz Gundaccar gróf Mansfeld Mária Izabellát vévén nőül, ezzel Csehországban a dobrzisch, suchodeli, russeli és heiligenfeldi birtokot kapja, és 1789-ben febr. 26-kán az engedélyokmányánál fogva a Mansfeld családi czimert is fölvevé Családja meg

¹⁾ 1827-ki XLII. törv. cz

²⁾ 1765-ki XLVI. törv. cz

alapításául 1803-ban megszerzi gróf Nosticztól a reinecki urodalom egy részét, és Hohenlohe-Bartensteintól a limpurgi grófsághoz tartozó Gröningent. 1784-ben gróf Martinitz Mária Dominikától örökle Csehországban a grünbergi, nepomuki és pradlói urodalmat. (Württembergben a limpurgi grófság része 1827-ben eladatott).

Említett Jeromosnak testvére Rudolf alapítá a Santa sophiai marquis-k grófi ágát. Ez némely urodalmi átengedése által testvérétől a Santa sophiai marquis-ságot, fia Fabius Leander pedig neje által, ki a Flamini ház örököse volt, az egyházi államban a Recanati marquis-sághoz jutott. Ez ágazat Mels Colloredo nevet visel ¹⁾).

Mind ezekből minket csak a hercegi ág, és az ifjabb vagy csehországi Colloredo Waldsee grófi ág érdekel. A kettő nyervén hazánkban indigenatust.

Nézzük végig előbb a hercegi, s azután a waldseei Colloredo ágat.

Herczeg Colloredo-Mansteld ág.

Ferdinand
sz. 1635. † 1689.

Gr. Jeromos 1723.		Rudolf sz. 1676. † 1714. (Gr. Sylvestri Delia)	
Rudolf József hercege 1763. magyar indigena.		Fabius Leander marquis de Santa Sophia sz. 1705. † 1772.	
Hg. Ferencz Gundac. 1789 - 1803. (Gr. Mansfeld Mária)		Gr. Ferdinand sz. 1777. † 1848. (1. ns. Ziegler Marg 2. b. Metzburg Emília)	
Hg. Ferencz Gund sz. 1802. † 1852. (gr. Clan Gallas Kriszt.)		Jeromos sz. 1737. (gr. Colloredo Mels Mária)	
Vilma sz. 1826. (hg. Auersperg Vincze)		József Fer. sz. 1813. hercege. (Ns. Lebzelter Mária)	
Vilma sz. 1826. (hg. Auersperg Vincze)		Ida sz. 1816. (gr. Collalto Alfonz)	
Jeromos sz. 1842.		Karolina sz. 1844.	Ida sz. 1845.
		Ferencz sz. 1847.	

Mint látjuk, e családfából csak Jeromos ága (hercegi ág) honfiusított hazánkban Rudolf József személyében. A hercegi ezim csak elsőszülöttre lévén szabályozva, miután Ferencz Gundaccar ága 1852-ben fi-ágon megszakadt, a hercegi ezim József Ferenczre szállott által.

¹⁾ Histor. Herald. Handbuch. 134. stb. Gotth. Taschenb. 1835. 1856-ki foly

A másik ág, mely Rudolftól jő le, hozzánk nem tartozik.

Következik a grófi ág:

Colloredo Waldsee.

A Colloredo Waldsee ághól gróf Ferencz és József 1792-ben honfiusitattak. Utóbb nevezett József cs. kir. kamarás és őrnagy szül. 1773-ki jul. 29-kén, meghalt 1815-ben. Neje gróf Serényi Erzsébet, kitől leánya Francisca, szül. 1783-ki június 1-jén, 1798-ban nov. 25-kén férjhez ment gróf Zichy János cs. kir. kamaráshoz. Ez ág tehát fi-ágban megszakadt.

Ferencznek ivadékát mutatja a következő nemzékrend:

Gr. Colloredo Ferencz
1792. magyar indigea.
† 1806.

(Gr. Follio Crenneville Victoria) ¹⁾
szül. 1772. † 1845.

János nep. sz. 1798. cs. k. kamar. és udv. tan. (ns. Krezmary Kata) † 1823.	Ferencz sz. 1799. cs. k. kam. titk. tan. osztrák római követ. (gr. Potocka Szeverine)	Karolina sz. 1702. (gr. Falkenhayn cs. k. kam. és őrnagyné 1825-től)
--	---	---

Colosváry család. (Oroszházi). Kimondás szerint a család neve Kolosváry. 1631-ben I. Rákóczy György erdélyi fejedelemtől kapott orosz-házi Colosváry András czimeres nemes levelet ²⁾.

Czimere kék mezőben álló orosz-lán, mely első lábával kivont kardot tart. A paizs tetején koronás sisak, és azon semmi ³⁾. Sisak-takaró (foszladék) jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös

Ha jól emlékezem — a XVII. században Colosváry nevű nyomdászunk is volt.

¹⁾ 1792-ki XX. törv. cz.

²⁾ 1808-ki VII. törv. cz. szerint a Ludoviceára 5000 frtot ad.

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ Az erdélyi fejedelmek közül, névszerint I. Rákóczy György által adott armalisokon tapasztaltam, hogy a sisak fölött semmi képlet (figura) nincs.

Comáromy család. (Cóji). Lásd Komáromy cs.

Conti család. Conti Antal az 1715-ki országgyűlésen honfiusított¹⁾.

Corbaviai család. (Gróf †). A Corbaviai család eredetét némelyek Roma falai közé viszik föl. Így Istvánffy, midőn az utolsó Corbaviai Jánosnak Illyria bánjává történt kinevezéséről szól, írja, hogy a római Torquatus nemből eredt, és a II. András alatt élt Cyriacus-nak ivadéka²⁾.

Másutt ismét ezt jegyzé föl róla: Benne (Jánost érti) kihalt a Cyriacusok, vagyis Carloviczok régi jeles családja, mely a római Torquatusok ősi nemzetségéből vette eredetét³⁾. Vannak ellenben mások, kik a Corbaviaiakat Horvátországból a Gussich nemből eredeztetik; a XIV. század elején — így iratik — Corbaviát kapta Robert Károly királytól a Gussich nemzetségből származott vagyonban, erényben, és szerencsében gazdag férfiú a Gussich nemből született Curicius, a kitől azután ivadéka Curiciusnak neveztetett⁴⁾. Mino e két vélemény könnyen összeegyeztethető, ha tudjuk, hogy a római Torquatusoktól eredt Corbaviaiaknak elődjeik Horvátországba telepedvén, ott Gussichoknak neveztettek, később egyik ősüktől Curiciustól e nevet, majd meg az adriai tenger partján birt Karlopagh várától Karloviezi nevet is vettek föl.

A Torquatus név a latin Torques (= nyakláncz) szóból eredvén, bizonyos az Timon szerint, hogy czimerükben is megvolt a nyak-láncz. Nevezett író közölvén az utolsó karloviezi Corbaviai János sir-iratát, megjegyzi, hogy a czimert két krokodil veszi körül, szájokban nyaklánczot tartva; továbbá van a czimerben — ugymond — hattyu három koronával, egyik fején, másik nyakán, a harmadik lábai alatt; alább három folyam látható⁵⁾. E czimert így közli Wagner is⁶⁾.

A család teljes czimere egy XIV. századbéli kéziratban található festés szerint⁷⁾ megdőlt paizs, melynek vörös mezejében három fehér folyam (vagy csikolat = fascia) fölött koronás hattyu áll. A paizs

¹⁾ 1715-ki CXXXIII. törv. cz.

²⁾ Istvánfi 1685-ki kiad. pag. 68.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Farlati: Illyrici Sacri Tom. IV. p. 91. Wagner szerint Dec. II. 11.

⁵⁾ Timon Epitome Chronologica Wagner id. h. 12.

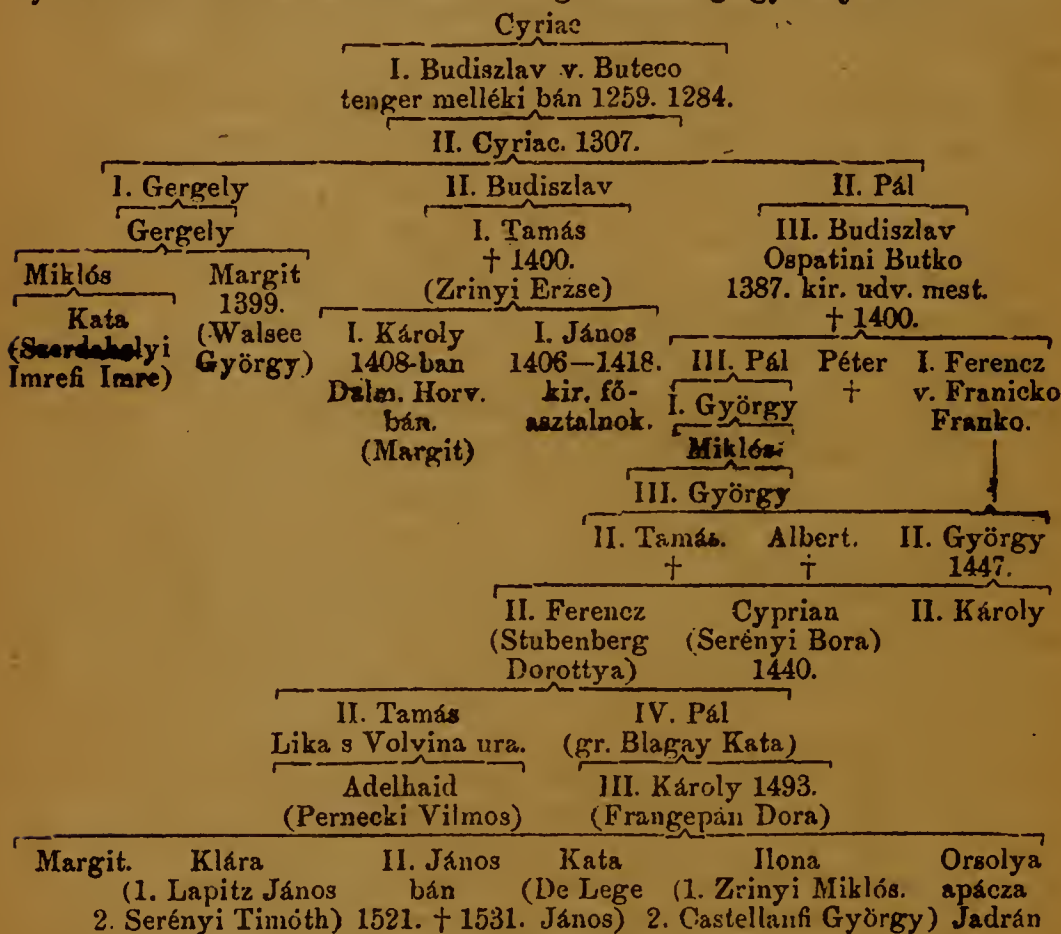
⁶⁾ Collectanea geneal. Dec. II. a táblán.

⁷⁾ Dr. Wenzel Gusztáv ur szives közlése szerint

jobboldali felső csucsán a koronás sisak áll, és azot ismét az előbbi hattyu, korona nélkül. A sisaktakaró mindkét oldalról vörös színű. E czimerben összesen is csak két korona van, holott a Timon által leirt, és Wagner által közöltt egy hattyu mellett is három korona látható. Azonban a Timon által említett nyak-láncz és krokodilok a Wagnerén sem találhatók

A Torquatusok mikor jöttek Rómából Horvátországba, bizonytalan. A Gussich nemből már 1102-ben előfordul Pál, mint azon tizenkét követek egyike, kik Kálmán királynak Horvátországot átadák, és pártolásába ajánlák ¹⁾. Ezen Páltól Cyriacusig hézag áll a Gussichok leszármazási tábláján. Cyriacustól azonban a családfa ²⁾ megszakadtáig így sarjadzott le:

¹⁾ Lucius De Regno Dalm. Wagnernél Dec. II. 12.

²⁾ Wagner: Collect Geneal. Dec. II. stb. után.

A törzsnek fia I Budiszláv vagy Buteco a tengeremellék bánja volt, ki a pollizzaikat, vagy cacielokat almisi pyratokat mint lázadókat legyőzte. Élt még 1284-ben is. Ennek fiául vélelmeztetik II. Cyriac (irva Curiachus- és Chriacus-nak is), ki I. Károlynak trónra jutásában fejté ki hűséges szolgálatait. 1307-ben megemlékezik róla Pál, a horvátok bánja és Bosznia ura, mint rokonáról ¹⁾).

II. Cyriacnak három fia I. Gergely, II. Budiszláv és II. Pál atyjok nyomdokit követvén, I. Károlynak hívei voltak, azonban nevezett király halálával annak fia I. Lajos ellen támadást kezdtek, hanem legyőzötven, hűségök jelcül a várak kulcsait a királynak átadák ²⁾).

I. Gergelynek fia ismét (Gergely ³⁾) (vagy mások szerint György), ez nemzé Margitot ⁴⁾), ki 1399-ben Walseei György neje volt, ki Pernstain (Borostyánkő) várát adá el. Margitnak testvére volt Miklós ⁵⁾, kinek leánya Kata, szerdahelyi Imrefi Imrené.

II. Budiszlávnak fia nagyságos I. Tamás, ki 1400-ki febr. 1-jén halt meg ⁶⁾. Neje Zrinyi Erzsébet ⁷⁾. Fiai ⁸⁾ I. Károly, ki 1408-ban Dalmát- és Horvátország bánja volt. Ennek czimerét mutatja a metszvény. Neje Margit volt ⁹⁾. — I. János 1406--1418-ig kir. főasztalnok-mester volt.

II. Pálnak fia III Budiszláv (vagy Buteco és ospatini Butko) 1387-ben kir. főudvarmester. Ennek pecsétét használta a fogságából kiszabadult I. Mária királyné. Meghalt 1400-ki febr. 15-kén ¹⁰⁾. Fia három maradt ¹¹⁾: III. Pál, Péter és I. Ferencz, kik a busanai sz. Mária Magdolna zárdájának adományt tévén, azt 1411-ben Zsigmond király is megerősíté. III. Pál 1396-ban Zsigmond király által I. Károllyal Jadrában követségben is járt ¹²⁾

¹⁾ E II. Cyriactól kezdi a nemzékrendet Lucius id. m. és neki a három fiut (mint itt a nemzékrenden) tulajdonit

²⁾ Wagner id. h. Névtelen után.

³⁾ Lucius nemzékrendé ennél megszakad

⁴⁾ Holteneck Wagner szerint.

⁵⁾ Wagner kézirat után állitja

⁶⁾ De Paulo Pál Emlékirata Wagner szerint.

⁷⁾ Ducange: Illyricum vet. et nov. p. 237.

⁸⁾ Lucius id. m. fairsól hallgat, de Wagner a családfán állókat teszi fiaul.

⁹⁾ XIV századbéli kézirat, honnan a czimer van.

¹⁰⁾ Luciusnak nemzékrendé eunél is megszakad.

¹¹⁾ Farlati: Illyricum Sacr. Tom. IV p. 100

¹²⁾ De Paulo Paulus Wagnernél Deo II 15

III. Pálnak fia I. György, ennek Miklós fiától unokája III. György II. Ulaszló alatt élt, és attól Lipese vár, és Brezno város birtokába iktatási parancsot nyert.

Péternek maradékairól mitsem tudhatni.

I. Ferencznek ¹⁾ három fia maradt. II. Tamás és Albert magnéül elhalnak.

II. György jelen volt az 1447-ki országgyűlésen, és magát *Comes Corbaviae, Lickae, Busanae* irá. Fia ennek is ismét három volt. Cypriánnak neje, kis-serényi Serényi Bora 1440-ben.

II. Károly Karlovichnak is iratott.

II. Ferencz nagynak neveztetett; neje Stubenberg Dorottya volt. Ettől két fi-gyermekke lön.

II. Tamás Lika és Volvina ura csak egy leánynak Adelhaidnak lön atyja, ki Pernecki Vilmoshoz ment nőül.

IV. Pál az Ursini Blagay grófi házból vette nőül Katalint, kitől nemzé III. Károlyt; a török ellen többször esatázott jeles hadi férfit. Élt Károly 1493-ban. Feleségül Frangepán Bernát leányát Dorottyt tartá, kitől több leánya, de csak egyetlen fia II. János maradt.

Leányainak férjeiket a nemzékrenden láthatni, kivéven Margitét, ki Wagner szerint nem volt b. Bánffy László neje ²⁾.

II. János a család utolsó férfi-sarjadéka Batthyány Ferenczezel 1521-től Dalmát-, Horvát-, Tótország bánja volt 1491-ben Derencsényi Imrével és nagybátyja Frangepán Bernáttal az Un vizénél megveré a törököt ³⁾. A mohácsi vész után sok vára a János királynak hódoló részekbe esett. 1528-ban Udvina, Likka és Corbavia várai pedig török kézre jutának ⁴⁾. Meghalt 1531-ben Medve várában. Benne a Corbaviai Karlovicz (Karlovich) család utolsó férfi-tagja tétetett a sirba ⁵⁾. Gyermekkei nem maradván, feles birtokait nővérétől Ilonától született unokái Zrinyi Miklós és János örökölték ⁶⁾.

Cornides család. Cornides Márton 1722-ki dec. 5-kén Toperczer Jakabbal együtt III. Károly király által magyar nemességre emeltetett ⁷⁾.

¹⁾ Bucellini Topo-chrono-stemmatographia Germaniae tom. III. ezen Ferencztől kezdi a nemzékrendet

²⁾ Mint azt Spenner hibásan állítja.

³⁾ Pethő Gergely krón. 91.

⁴⁾ Ugyanott 105. és Istvánfi ed. 1885. p. 99.

⁵⁾ Wagner id. m. Dec. II. 19. közli sir-iratát.

⁶⁾ Rattkay Memoria Regum et Banorum 128. — Istvánfi ed. 1685. pag. 99 Pethő Gerg. id. h. 107.

⁷⁾ Collect. Herald. Nro 359.

Czimere kék mezőben zöld domb fölött fehér galamb, esőrében zöld gallyat tartva. A paizs fölötti sisakon ugyan olyan galamb áll. Foszladék mindkét oldalról ezüstvörös ¹⁾.

Cornides Márton híres gyógyszerész volt, előbb Liptó vármegyében Szent-Miklóson, később Kőrömczön ²⁾. Nejétől rottenfelsi Rottin Annától még Liptó Sz.-Miklóson született Dániel fia 1732-diki julius 1-jén, ki hazai történet-búváraink egyik legkitünőbbike volt. Kőrömczön kezdé iskoláit, és külföldön Erlangenben

végzé 1754—1758-ig, midőn doctoratust nyert. Hazajövé, a szintén irónővé vált Dániel Polyxena nevelője lön; majd Kolosvárt görög nyelv-tanár; utóbb gr. Teleky Sámuel kancellár könyvtárnoka, és gr. Teleky József titkára, végre miután a külföldön két izben is utazott, a pesti kir. egyetemnél könyvtár-őr, és az oklevél- s czimer-tanára. Meghalt 1792-ben ³⁾. Több történeti munkát adott ki, s még több ily dolgozata maradt kéziratban ⁴⁾.

A család most is él a Szepességen, hol a XVI szepesi kam. városok administratiojánál Cornides János György pénztári ellenőr volt 1815—1825-ben.

Corralanza család. Magyarországi indigenatust nyert 1659-ben Péter Bonaventura ⁵⁾.

De Corzán család. 1797-ben magyar nemességet nyer De Corzán Kelemen ⁶⁾

Czimere először függőlegesen oszlik kétfelé; a baloldali osztály ismét víz-szintesen kétfelé. A jobboldali egészen maradt osztály arany

¹⁾ U. ott, és Adami Scuta gentil. tom. II

²⁾ Horányi Nova Memoria 664. 685. l.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Ugyanott bőven előszámítja Horányi.

⁵⁾ 1659. OXXXIII. törv. cz.

⁶⁾ Collect. Herald. pag. 136.

mezejében jobbról rézsutosan egy fekete szelemen (balken) vonul le. A baloldali felső fehér mezőben három-szeg alakban három vérszínű sziv látszik, ez alatt a kék mezőben fehér kalitkában kutya van, és szintén a kalitkából zöld élőfa nyulik ki. A paizs közepén egy kisebb koronás paizs látszik, melynek kék mezejében test-derék (vagy ing?) három törrel átszurva vérzik. A paizs tetején álló sisak koronáján három fekete, és két vörös strucz-toll leng, az előtérben két férfi-kar keresztbe helyezve könyököl, a jobboldali zöld ruhás, kivont kardot villogtat; -- a baloldali fehér ruhás két arany kalápácsot tart. Foszladék jobb oldalról arany-fekete, balról ezüst-kék ¹⁾.

De Corzan et Avendano Gábor a szomolnoki királyi bányai felügyelőség-nél registrator 1810. 1815. titkár és irodai igazgató 1820-1825-ben.

De Corzan et Avendano Lajos ugyanott járulnok 1810-ben. Bánya-gondnok 1820—1825-ben.

Ugyancsak e hivatal osztálynál szolgáltak Ferencz 1810-1815-ben, és Lajos 1810—1820-ban.

Constantinovic család. A nemesség-szerző Constantinovic Miklós, ki 1760-ban Mária Terézia király-asszonytól kapott czimeres nemes levelet ²⁾.

Czimerpaizsa először víz-szintesen két részre oszlik; a felső osztály ismét függőleges vonal által két mezőre. A felső jobboldali osztály vörös mezejében arany oroslán áll hátsó lábain, első jobb lábában kivont kardot tartva. A baloldali felső osztály ezüst mezőben szőlőtőt mutat három kék szőlő-fürttel. Az alsó kék mezőben zöld téren fészken ülő pellikán fiait saját vérével táplálja. A paizs fölötti sisak koronájából négy strucz-toll emelkedik ki. Az első vörös, a második arany, a harmadik fehér, a negyedik kék. Foszladék jobb oldalról ezüst-kék, balról arany-vörös ³⁾.

Cottmann család. Nemes Cottmann Antal római sz. birodalmi lovag a magyar kir. udv. kamaránál tanácsos és kir. ügy-igazgató volt 1760-ban. Ez később hároságot kapott, és akkor ily czímert.

A paizs kétfelé oszlik víz-szintesen. A felső vörös mezőben királyi korona alatt két arany C. betű van; az alsó kék mezőben jobb oldalról kezdve rézsutosan fehér csikolat (fascia) fut által, alatta és fölötte arany

¹⁾ Adami: Scuta Gentil. tom II

²⁾ Collect. Herald. Nro 5

³⁾ Adami: Scuta Gentil. II

csillag ragyog. A paizs tetején bárói korona, és azon három koronás sisak, ezek közül a jobboldalin két kék elefánt-ormány fehér csikolattal nyulik föl; a középsőn két vörös szárny, és azokon egy-egy arany C. betű, a szárnyak közt arany csillag ragyog; a baloldaliból arany oroslán nyulik föl, első jobb lábával királyi koronát tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-vörös ¹⁾).

Cörver család. Indigenatust nyert hazánkban báró Cörver Ferencz Donatus 1715-ben ²⁾).

Creinitz család. Az 1687-ki országgyűlésen magyar honfiusítást nyer Creinitz János ³⁾).

Cronsfeld család. Szintén a hazafiúsítottak sorában áll, hová Cronsfeld János Ferencz az 1715. országgyűlésen iktattatott be ⁴⁾).

Crouy család. (Magyarországi). Noha már Lehoczky a múlt század végén beiktatá e családot Magyarország családairól kiadott munkájába ⁵⁾, mind a mellett a legujabb időkig igen fölületesen ismertettek ennek történetei. Ez okból e munka teljessége s a tudomány igényei végett a lehetőleg röviden, de mégis kimerítőleg és okadatoltan kell ezen történelmi családról szólnunk. Történeteinkből tudjuk, hogy II. András király — miután második neje Jolánta is meghalált, — harmadszor is házasságra lépett 1234-ben Beatrixsal, Aldovrandin eszteri örgróf leányával ⁶⁾. IV. Béla, az ifju király, ki még 1222-ben megkoronáztatott, fájdalmasan vette élemedett atyjának e harmadik házasságát, főleg attól tartva, hogy ha Beatrix fiat szürend, akkor ennek utódai az ő örököseinek a trónra nézve veszélyes versenytársai leendenek.

II. András 1235-ki sept. 21-kén meghalván, csakugyan várandós állapotban hagyá Beatrixot, ki legott egybehíván az ország nagyait, azoknak ajánlá születendő gyermekét. IV. Béla, ki atyja halálával a trónra lépett, mostoha anyját Beatrixot őrizet alá téteté, ez azonban őreit megvesztegetvén, II. Frigyes császár követivel férfi öltözetben Németországba menekült, hol nemsokara 1236-dik év elején megszülte fiát Istvánt, kivel Olaszországba VII. Azzo († 1264.)

¹⁾ Adami: Scuta Gentil. tom. II.

²⁾ 1715-ki 135. törv. cz.

³⁾ 1687-ki XXIV. törv. cz.

⁴⁾ 1715-ki CXXXIV. törv. cz.

⁵⁾ Lehoczky: Stemmographia Reg. Hungar. Posonii 1798. p. 76.

⁶⁾ G. Pray: Annales Regum Hungariae. Vindob. 1764. Parte II. p. 242. az eljegyzési szerződés 1234-ki május 14-kén Székes-Fejérvárott kelt.

esztei örgrófhhoz, a már 1215-ben meghalt atyjának öcséséhez kötött¹⁾.

István fölnevelkedvén, apúl testvére IV. Béla király által engesztelhetlen gyűlöléssel üldöztetett, úgy, hogy midőn a velenceiek Jadrát elfoglalván, IV. Bélával békére léptek, ez Jadrát azon föltétel alatt hagyá meg birtokukban, ha az özvegy királynét Beatrixot, és fiát Istvánt többé nem pártolják²⁾.

István már gyermekkorában a gibeellini párthoz csatlakozván, VII. Azzónak ellenében, azon is tervezett, hogy az esztei örgrófságot ragadja magához; a mint ezt Azzó megtudá, István legott eltűnt, és holléte nem volt kitudható. Ő Spanyolországba menekült apúl testvére Jolánta arragoniai királyné udvarába³⁾. Franciaországban is tartózkodott, hol rövid idő múlva Crouy helységnek és várdának birtokába jutott⁴⁾.

István később ismét visszament Olaszországba, és Ravennában Podestává választatott, de itt kiméietlen bánásmódja a lakosokat ellene lázítván, Velenczébe ment, és ott Morosini Thomasinát, Morosini Marino doge unokahugát nőül vette.

E házasságból született III. velencei András (1290—1301.) Magyarország királya, kinek István még életében mint egyetlen örökösének adományozta⁵⁾ mind a dalmátországi, mind a franciaországi birtokát, melyről III. András, mielőtt slavoniai magyar vezérré (dux sclavoniae) lön, Crouy-Chanel Andrásnak is neveztetett⁶⁾.

Mint lön velencei III. András királylyá, történeteinkből tudjuk. Ezekből olvashatjuk azt is, hogy két neje Fennena, és ennek halálával Ágnes volt. Az elsőbiktől nemzé leányát Erzsébetet

¹⁾ Xyst, Schier Reginae Hungariae, Viennae 1776. p. 203—208.

²⁾ Katona: Historia Critica. Tom. VI. p. 38.

³⁾ Thuróczi Chronicon, Schwandtuernél II. p. 153 Saint-Allais: Nobiliaire Universel de France. A Paris 1818. Tom. XIII. 48.

⁴⁾ 1282-ben kelt oklevél a család birtokában, kiadva Erdi János: Magyarországi Crouy nemzetségnek története stb. Pest, 1848. 5. lapon.

⁵⁾ Ugyanotti.

⁶⁾ Ugyanott az 1279-ki oklevélben: *Domno Andrea dicto Crouy Chancl.*

Azonban III. Andrásnak a nevezettek előtt is volt már neje, tudniillik Cumana Péter velencei tanácsosnak Sybilla nevű leánya, mint ezt eredeti hiteles okmányok tanúsítják*). És a Cumana Sybillától nemzett III. András két fiút, Felixet és Márkot, kiktől izre izre hiteles leszármazását a család 1790-ben a franciaországi Dauphiné tartomány kir. törvényszéke előtt igazolta.

*) Erdi János id. m. III. lapon. Ugyan e munkában közöltetnek az okmányok is. Miután ezen fordul meg főképen az egész leszármaztatás, röviden bár — mint e munka köre engedi — szükségesnek véleim a bizonyítékok pontjait is ide jegyzetbe iktatni, melyekkel, hogy III. Andrásnak Sybillától Felix és Márk fiai voltak, betanúsítatik következőleg:

a) Egy 1279-ki márczius 1-jén kelt szerződésből, mely szerint Crouy Felix Veyga nevű Berket Brastol lakosainak haszonbérbe engedi, hogy abban jószágait legeltethessék; ebben Felix így neveztetik: *nobilitate et potentem ac magnificum virum dominum Felicium dictum Crouy Chanelis a parte una, etc. . . . s továbbá: tam per ipsum Dominum Crouy Chanelis, quam eius predecessores toto tempore vite sue tenui fuerunt et inuolabiliter observati, potissime etiam cum dudum Domino Andrea dicto Crouy Chaneh predecessore ac patre ipsius Domini. . . .* Hogy ezen említett András csak a III. velencei András lehetett, mutatják az oklevél végén e szavak: *Actu fuerunt hoc apud Brastolenum super venerandum simulachrum regis Andreae proavi dicti Domini Crouy Chanelis, itt II. András értetik proavus alatt, mert Felixnek atyja III. András, nagy-atyja István, és szép atyja proavus) II. András volt. Ez oklevelen van viaszba nyomva Crouy Felix pecsétje, melynek czimerét itt a szövegben láthatni. (Lásd Erdinél I. oklevél) Ugyan ez bizonyíttatik*

b) Egy 1282-ki februar 9-ken kelt, s Felix és Márk között tett osztálylevél által, melyben nevezett testvérek III. velencei Andrásnak fiai a nagy-atyjuk István (Illustris Stephanus Princeps) által szerzett, s atyjokra III. Andrásra hagyott, ez által pedig 1278-ban nekik engedett franciaországi birtokot osztják meg. E levélben áll: „*Dominus Felcius dictus Crouy Chanelis condominus Croviacensis natu maior dicti domini Andreae dicti Venetiani, et dominus Marcus Crouy Chanelis frater natu minor dicti domini Felicii Crouy Chanelis, et filius secundus dicti domini Andreae dicti Venetiani.*“ És az oklevél végén ismét: *Et hoc factis ab ambobus dictis dominis fratribus (Felix et Márk) et eorum quolibet sacrosanctis Dei Evangelicis supra quibus iuraverunt solenniter et per animam sanctam et terribilem Illustris Regis Hungariae Andreae proavi dictorum dominorum fratrum etc.* Ez oklevélből tűnik ki az is, hogy Felix és Márk on kívül III. Andrásnak egy törvénytelen fia is volt Tarentesan Péter, ki ellilant, s az egyházi rendbe állott; s ki mint törvénytelen az osztályból kizárattott. (L. Erdinél II. okl.)

c) Ezt bizonyítja az 1282-ki april 27-kén Felix és Márk közt kelt nyugtatóvany is, melyben az előbb leírt esku-forma ismét II. András-t mint szép-atyjokat említi. (Erdinél III. okl.)

d) Crouy Márknak az amiens-i Notre-Dame káptalan részére 1284-ben kelt okmány-levele, melyben mondatik, hogy magyarországi Márk Andras magyar

Felix és Márk (volt még egy törvénytelen testvérök is, Tarentesan Péter) testvérek atyjoknak III. Andrásnak királlyá választása után sem jövének be Magyarországra, hanem künn maradtak Franciaországban a nagy-atyjok István által szerzett Crouy nevű birtokon, és ettől Crouy Chaneli Felix és Márknak nevezettek.

Croy vagy Crouy nevű helység és várdá (Castellum Croviaci dictum Crouy) Franciaországnak egykori Picardia nevű tartományában, Somme Departement területén, hasonló nevű folyam fölött, Amiens városon túl éjszak-nyugat felé két mériöldnyi távolságban fekszik.

Ennek birtokától még más származatra nézve egészen különböző két család vette nevét. Így

1. Azon Croy Robert ivadéka, ki az amiensi Notre-Dame káptalannak némely birtokaiból 1151-ben tizedet adományozott, és az oklevelekben *illustris miles*-nek neveztetik. Ennek utódai Croy régi urainak neveztetnek.

2. Croy István sarjadéka, ki szintén az előbb említett egy-

vezérnek (duc de Honguerie) fia, a Somme fölötti Crouy birtokrésznek ura, bátyjának magyarországi Felixnek jóváhagyásával adta ez oklevelet. — Tudjuk, hogy III. András trónralépte előtt 1278. óta Slavoniát bírta magyar vezérségül. (L. Érdinél IV. oklevél).

e) Máriától V. István magyar király leányától született Margit, II. Anjou Károly sicíliai király leánya 1292-ben, a hirtelen meghalt Crouy Felix lelke enyhületeért gyászmisét alapító levelében így szól: „*Nous Marguerite, . . . q. feus noble chevalier Felix de Honguerie notre cousin jadis Seigneur en partie de Crouy de seur Soume et aïsne fiex de tres noble prince Andriau de Honguerie notre chier oncle fu dechede soubitement en la flour de son aage*“ stb. (L. Érdinél VII. oklev.) Ennél hitelesb tanuság nem kívánható.

f) Az amiensi Notre-Dame egyháznak halotti könyvében (Necrologium) ez áll: „*Obitus Felicis Hunyarie, militis nobilissimi quondam condomini de Croyaco supra Somonam, filii nati majoris nobilissimi principis Andreae Hungarie, et Domine Sibylle Cumane venetarum pro quo Domina Margaretta Sicilie*“ etc. (Érdinél VIII. oklevél).

g) Ugyan ez tűnik ki más halotti könyvnek azon helyéből, hol Márk halála ekkép van bejegyezve: „*Obitus Marci Hungarie militis nobilissimi condomini de Croyaco supra Somonam et filii Nati minoris illustris principis Andreae Hungarie, et Domine Sibylle Cumane venetarum.*“ (Érdinél IX. okl.)

Míndezek eléggé mutatják azt, hogy III. Andrásnak Cumana Sibylla nevéől Crouy Felix és Márk törvényes fiai voltak.

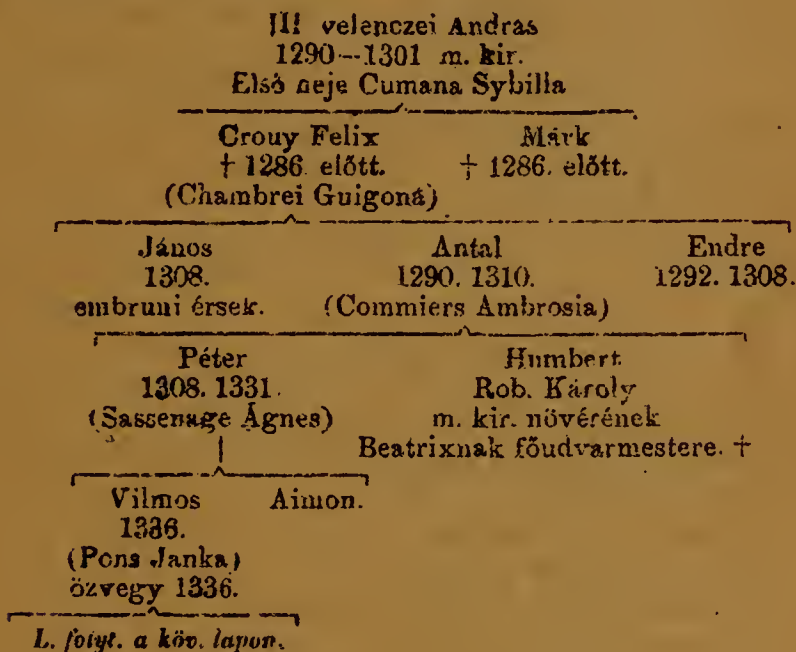
háza 1163-ban tett alapítványt, ettől Amiens városnak igazgatói (Mayeurs d'Amiens) származtak ¹⁾).

Ezektől azonban egészen különböző azon Crouy család, mely III. Andrásnak Félix fia által sarjadzott le napjainkig, s melynek itt eredeztetése történetét bővebben kellett adnunk, annál is inkább, mivel ezeknek filiatióján alapszik az adatok fontossága.

Hogy Félix és Márk Magyarországra be nem jöttek, annak okát az azonkori történelmi viszonyok és körülmények ismerete begyőzőleg kideríti. Tudnunk kell azt is, hogy mind a két fiu korán, még atyjok életében, és pedig Márk utód nélkül hirtelen múlt ki a világból, még pedig nem annyira természetes, mint eselszövény okozta halállal ²⁾).

Felixnek már 1286-ban csak özvegye Chambrei Guigona élt, Crouy Antal, András és János kiskorú gyermekeivel.

Mint sarjadzott le a család, a franciaországi Grenoblei törvényszék által 1790-ben törvényesített nemzékrend szerint, lehozva napjainkig, mutatja a következő családja:

¹⁾ Az 1790-ki legitimatorius pör után e században ismét törvényes térre került annak eldöntése, s magyarországi előnév s magyar czimer, melyik Crouy családot illet meg. Az ítélet e jogot a Crouy Chanel családnak ítélte meg. L. Courrier des Tribunaux 1830. Numero 1077. és Le Moniteur Universel 1830. Nro 99. Ide vehető Crouy Miklós Henrik nyilatkozata Magyar Sajtó 1857-ki 224-dik szám

²⁾ Erdi id. m. V lapon.

Vilmos 1336.
(Pons Janka, özvegy 1336.)
mint a felső lapon látható

Aimon. Anna.	I. János elesett 1346. Crecynél. (Mailles Richarda)		
	II. János 1405. (De Peloux Janka)		
	Rudolf allevardi várnagy. 1443-ban végrendel. (Du Claux Margit)		
Hector 1488. végrend. (Guiffrey Kata)	Endre. Claudius.	Beatrix apácza.	
III. János 1488—1528. (Grolée Michaela)	Kata (Du Peloux Vilmos)		
Lajos György 1537. testál. (Guers Kata)			
IV. János 1543—1557. (De Pellet Florenczia)	Claudius Guigon (De Salvaing Aimonete)	Kata 1568.	
I. Claudius gyal. kapit. 1598. (De Charra Kata)	János.		
Filibert sz. 1574.	Lőrincz sz. 1575.		
(Clermonde Ilona 1601-től)			
Ferencz Lőrincz szül. 1603. őrnagy 1641. (D'Armand Antonia)	János. Mark Hector 1670.		
II. Claudius sz. 1626. — kapit. 1685-ban végrend. (Dauvet Anna)			
III. Claudius szül. 1677. jan. 30. kapit. Dauphin ezr. 1712-ben sebet kap. (Pison Erzsébet)			
János Claudius 1751.	Ferencz Miklós sz. 1718. + 1803. (De Samuel Margit)	Ferencz Pál szerzetes.	

Lásd folyt. a köv. lapon.

Ferencz Miklós
sz. 1718. + 1803.
(De Samuel Margit)
mint a felső lapon látható.

Claudius Ferencz sz. 1754. + 1837 (De Bagell D'Urse Mária Karolina)	Claudius Henrik (utódai Franciaországban)
--	--

Ferencz Claudius Augustus sz. 1793. (Franciaországban)	Miklós Henrik Ján. Fer szül. 1799. máj. 22. Pest várm. Péczelen bir. (1. Tchitchagoff Julia. 2. Baró Cox Emilia)	Ferenéz Augustus szül. 1815.
--	--	---------------------------------

Kelemen Pál Frid. szül. 1823. márt. 18. máltai r. lovag. Nógrád v. Nóténés bir (moysfalvi Gyurcsányi Teréz)	Károly sz. 1824. cs. k. őrnagy.	Henrika sz. 1829.	Gusztáv sz. 1830. fr. tengerészi tiszt.	Vilmos sz. 1836. cs. k. főhadn.
--	---------------------------------------	----------------------	---	---------------------------------------

Margit sz. 1850.	István sz. 1852.	András.
---------------------	---------------------	---------

Micsoda viszontagságokon ment által a család a franczia földön, itt hosszas lenne előadni. Csak a nevezetesebb momentumokat fogjuk megemlíteni röviden.

Antalnak fia Péter még mint kiskorú eljegyeztetett a Veracien ágbeli Sassenage Othomard Ágnes nevű leányával. A házassági szerződés 1308-ki december 9-kén kelt az allevardi kasiélyában, melyen a többi között Beatrix II. János Dauphin hitese és anjoui Robert Károly magyar királynak nővére is jelen volt; róla a házassági szerződésben ezek fordulnak elő: *Beatricis Hungarie dicti domini nostri dauphini conjugis serenissime, dictique domini Petri Crouy Chanelis futuri conjugis cognate*, — és továbbá: *Beatricem hungarie et dictum illustrem dominum futurum conjugem ambos a sanguine Regio Hungarie processos*¹⁾. Beatrix ezen elismerése ismét egy adat az igényelt származás igazolására. Azonban Beatrix — kinek befolyása alatt készült e nászlevél — egyéb czélt is tűzött ki az atyafias részvét tanusításánál. Jeles tudósunk, e család történeteinek írója, így adja elő az ekkor történteket: „A menyasszony Crouy Péter arája, szülei után maradt jószágok harmadának felét vitte férjéhez, annak nagybátyja pedig Sassenage Ferencz (Franciscus de Cassenatico) mint gondnoka, és neje Joinville Ágnes (Agnes de Gex de Joinville) háromszáz arany forintot ajándékoztak a vőlegénynek Crouy Péternek, oly

¹⁾ Erdy János. Magyarországi Crouy Nemez 21. 22. lapon, oklevél

feltétel alatt, hogy a sassenagei kastélyban velök legyen köteles állandólag lakni hitvesével, és mint a szerződésben mondatik: *omnia facere, que boni filii legitimi naturales a sanguine regio processu patri et matri iacere teneantur et debeant*. Crouy Péter szülei félénkül hallgatva türték mély elkeseredéssel ez alkudozásokat. Beatrix férje II. János, Crouy Antal és Endre érdemeit, és Crouy Péter közepszerű sorsát tekintve, ennek mint völegénynek ötven arany forintnyi, és arájának szintannyi évdíjat rendelt. És a felek Crouy János embruni érseknek és a völegény nagybatyjának kezébe tették le a szerződési esküt. Mindezek Beatrix akarata s rendelete (*auctoritate et voluntate*) szerint történtek. Utóbb Crouy Humbert, Péternek öccse Beatrix főudvarmesterévé lön ¹⁾. Ennyi nyájas hízélgéssel és álnok kedvezéssel egyedül azért halmozá el Beatrix az Árpádok utódait, hogy őket vigyázó szemem, és messze távolságban tarthassa Magyarországtól “

Megemliténdők még a következő adatok.

Vilmos a crecyneli csatában (*bataille de Crécy* 1346.) esett el.

II. János t II. Lajos bourboni herceg és elermonti gróf 1382. nov. 27-kén avatta fel lovagnak, a rosebecki csatamezőn, hol vitézül harczolt. Ugyan ez részt vett 1401 -- 1405-ben azon háborúban, melyet Torchefelon Vid, és János a viennei érsek de Rougemont Tibold ellen viseltek.

Rudolf 1443-ki april 7-kén kelt végrendeletében halála evfordulati napján huszonnégy pap által rendel halotti misét mondani, és király tort tartatni: „*Eis — szól az oklevél — preparari voluit ad prandium bene et honeste secus nobilitatem et originem antiquam et Regiam familie Crouy Chaneis*“ -- Rudolf 1434-dik év óta allevardi várnagy (*chatelain*) hivatalos vas pecsét-nyomójára az allevardi várnagyság czimere mellé nemzetségi czimerét is oda véseté; es ezt használta azután azon várnagyság 1790-ig, mely alatt szamos iromány kelt. E pecsét-nyomó mai napig tenmaradt ²⁾

Rudolfnak fia Hector 1488-ban teti végrendeletében családja czimeréről is megemlékezett, és azt hagyta meg unokának hogy minden időben eredetők jeleül az 1279 évi pecséttel éljenek ³⁾

¹⁾ Ugyanaz ugyanott XI. lapon.

²⁾ Saint Allais: *Nobiliaire Universel de France* XIII. 81.

³⁾ Az oklevél szavai: *Voluit autem; precepti et ordinati praefatus testator praefatum haeredem semper habere et portare sigillum pace et vexillum bello, instrumento appositum receptum Aynardo notario, anno millesimo ducentesimo septuagesimo nono, videlicet sigillo temporibus pacis et belli colores rubros et albos ex omni tempore gloriam et felicitatem familiae praefati testatoris afferentes, et quod signum sint in perpetuum regie hungarie originis.*

IV. Jánosnak testvére is János, mint johannita lovag 1553-ban a zanarai csatában maga tizenhét mért ölt meg. A János nevet, a rendbe lépve eserélte föl az előbbivel. IV. János jelen volt 1557-ben a saint-quentini ütközetben.

I. Claudius 1562-ben ment a Hugonották elleni harczba, 1565-ben nősült, 1594-ben De Lesdiguières hadvezér kinevezé kapitánynak. 1598-ban De Puyss Ferencz ezredében kétszáz gyalog fegyveresnek volt kapitánya, és Barraux vár vivásánál tünteté ki magát.

Ferencz Lőrincz a Fimarcon lovas ezredben kapitány, az 1641-ki német alföldi háborúban szerzett érdemeiért 1642-ben Barraux vár őrnagyává neveztetett ki.

II. Claudius 1654-ben a Vanicelli olasz gyalog ezredben kapitányul neveztetett ki. Atyjától némely családi irományokat foglalt el, ki ezt szívére vette, s az is fájdalmára esett, hogy fia II. Claudius apai tanácsa ellenére kapitányságát elhagyta, és törvényszéki hivatalt vállalt. Innen történt, hogy a megbántott apa II. Claudius örökségéből kizárta, s öcscsének Jánosnak fiát, Márk-Hectort rendelte örökösévé.

III. Claudius, ki d'Hortal d'Argenson Claudiusnak is nevezteték, ilyenü Uriage helységben fekvő birtokától, Berry herczeg őrseregében szolgált 1697-ben. Utóbb kapitány a Dauphin gyalog ezredében, és 1712-ben sebet kapván, a grenoblei adóvetési hivatalnál jegyzővé lön.

Gr. Claudius Ferencz 1816-ban a gyalogságnál kapitányi rangra emeltetett, fia Gr. Miklós Henrik Magyarországra visszaköltözvén, Pest vármegyei Péczel helységben nemesi birtokot szerzett, melybe törv. hatóságilag bevezettetett, s ott jelenleg is birtokán él. Nejétől Tschitchagoff Julia orosz es. admiral leányától született gyermekei közül Kelemen Pál előbb huszár főhadnagy moysfalvi Gyuresányi Teréz férje, lakik nőténcsi birtokán, többi testvérei a császári királyi hadseregben mint tisztok szolgálnak.

A családnak azon pecsét czimerét, melylyel 1279-ben Crouy

Felix Brastol lakosival kötött szerződését megerősíté, az első metszvény mutatja. E pecsét az ősi czimert ábrázolja, mely czimer négyszer vörös, s szintannyiszor ezüst vagy fehér színekkel fekkentesen és váltva esikolt, felül tompa, alúl csúcsos vértből vagy paizsból áll, és zöld fára van függesztve, fölötte dárda csúcsos kereszttel ékes rácsos nyílt sisak van helyezve, a paizs oldalain pedig az e czimert védő harcosok gyanánt, paizs-tartók (telamonok) állanak. Az egész czimer, a zöld fát is beszámítva, vörös, fehér és zöld színeket foglal magában. Említett tudósunk szerint a négy vörös-fehér csikolat¹⁾ az Arpád nem czimere volt, s innen ment később az ország czimerébe.

E czimert a család folytonosan használá. és ahoz — mint Hectornak 1488-ki végrendelete is mutatja — hagyományosan ragaszkodott. A második metszvény — mely a család jelenleg használt czimerét mutatja — lényegesen egy az előbbivel²⁾.

Crus család. Crus Mihály 1712-ben III. Károly királytól czimeres nemes levelet nyert.

Czimere kék mezőben daru, mely egyik

¹⁾ Erdy id. h. IX. lapon

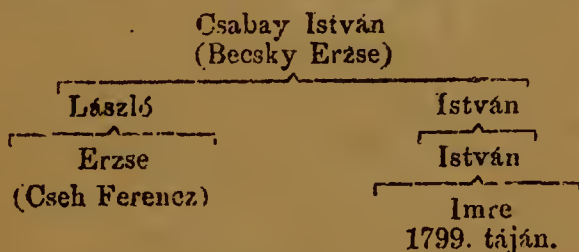
²⁾ E család története egész irodalmi teremtett. A múlt század végén Koppi és Schvartner irtak róla. Azonban ezek nem annyira a történet-tudomány, mint egyéb érdek szempontjából. Érdekes és alapos az ugyanazon korban megjelent: *Chronologie historique des ducs de Croy. A Grenoble, 1790.* Szintén bővén és okadatoíva tárgyalja e család történetét M. De Saint-Allais, *Nobiliaire Universel de France, a Paris 1818* című munkája XVIII. kötet 44–129. lapjain, hol ezek is olvashatók: *J'ai vu, lu, tenu tous les titres originaux mentionnés dans cette généalogie, qui a été dressée par le célèbre dom Poirier; ils ont tous été vérifiés et enregistrés par la cour souveraine de la chambre des comptes du Dauphiné, et d'après les arrêts de cette cour, contrairement rendus sur les conclusions de M le procureur général, les 26. mars et 10 avril 1790, en faveur de nobles Jean Claude et Francois-Nicolas de Croy Chanel, frères.* — Hasonló alapossggal és oklevelekkel ellátva megjelent Erdi Jánostól is „Magyarországi Crouy nemzetségnék története, nemzékrendje és oklevéltára” melyre nézve gyenge szózatként hangzott el Fejér György semmit nem bizonyító ellenvetése, melynek alap állítását maga routá le későbbi jegyzetében. L. Fejér, *Kunok eredete* 103. lap. — Mind-ezekkel v. össze. *Le Moniteur Universel.* 1830. Nro 99. és *Courrier des Tribunaux, Journal de Jurisprudence et des Debats Judiciaires.* 1830. Nro 1077 *Magyar Sajtó* 1857. 224. sz. stb.

lábában kövecset tart. A vért fölött is a sisak koronáján ugyan olyan daru áll. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ¹⁾).

Csaba család. Tolna vármegye nemessége közé sorozza Fényes Elek Geographiájában.

Csabay család. Békes, Marmaros, Szathmár vármegyében Fényes Elek szerint, és Zemplinben Szirmay szerint nemes család.

Borsod vármegyében birtokos a Csabay család Balajton ²⁾. Szathmár vármegyében Berend helységben bir Csabay Antal ³⁾. Ugy látszik ez ágazatot illeti a következő nemzékrendi töredék ⁴⁾:

Hajdan Komárom vármegye Örs (most Ujfalu) pusztán birt Csók a Erzse, Csabay Györgynek hitvese, ki e részbirtokát Pál Jánosnak zálogította el ⁵⁾).

Csáholyi család. (Csáholy-monostori †). Az oklevelekben Chaholy-nak iratik ⁶⁾. Szathmár vármegyében volt hajdan Csáholy nevű helység, felosztva magyar, oláh, középső és monostoros Csáholyra. Erről vette az ő, kihalt család nevét. A hajdani falu most pusztá Nyir-Csáholy nevezettel ⁷⁾. A régi kastélyt — a család ősi fészket — Básta pusztitá el a helységgel együtt 1605-ben.

¹⁾ Collect. Herald. Nro 673.

²⁾ Fényes: Geogr. szótár I. 77. l.

³⁾ Ugyanott 120. l.

⁴⁾ Bossányi contra Eszterházy curiai pör 426. l.

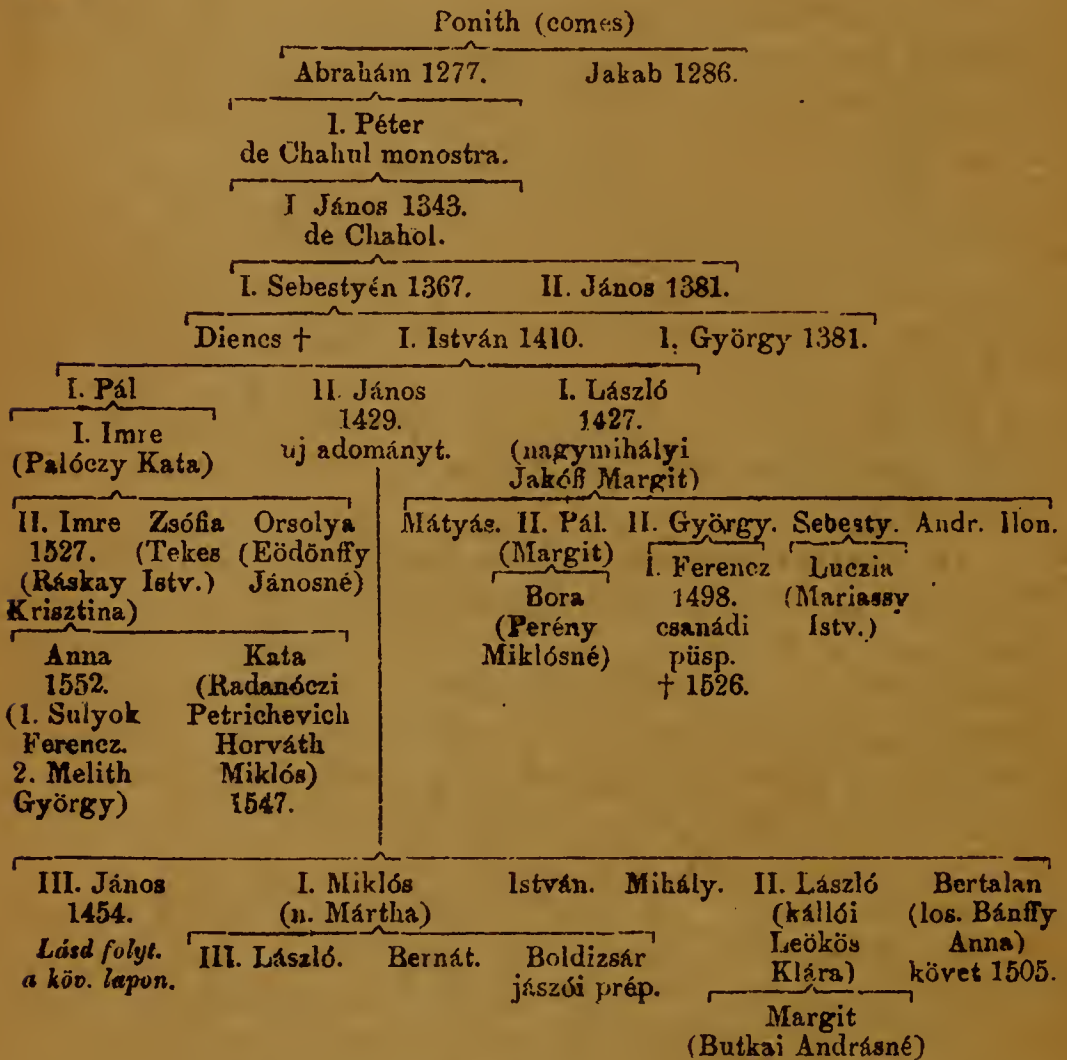
⁵⁾ Fényes Komárom 111. lap.

⁶⁾ A munka gyors összeállítása miatt a Ch. és Cs.-el irt családnevekre nézve a sorozat teljes következetességgel meg nem volt tartható; ez okból több Ch.-val kezdődő családnév a Cs. sorozatba jött, de mindenütt megjegyezve, hogy a családnév az oklevelekben miképen iratik. Tudjuk, hogy a régiebb családnevekben (s régebben) a Cs. helyett mindig Ch. iratott, ez okból a figyelmes olvasó tudni fogja magát tájékozni fölös utalások nélkül is, és mindkét ortographiai rendszer szerint megtekinti a betű sorozatot, sejtethvén, hogy ha egyik rendszerrel nem, a másik szerint bizonyosan meg fogja találni a keresett családnevet.

⁷⁾ Birják gr. Teleky, gróf Károly, Ujhelyi, Irinyi, Bay, Vay, Patay. Pogány, Korda, Sulyok családok. Szirmay: Szathmár várm. II. 106.

A Csáholyi család a Káthua nemzetségből (de genere Kaatha) származik ¹⁾. Első tudható törzse Ponith ²⁾, kinek fia Ábrahám (Ábrám) 1277-ben élt, és azon esetre, ha neje előtt halna meg, annak hitbér és hozomány fejében Chaholt, Scekét (Csekét?) Arutlonhydát vámjával, Kenemet tartozékaival hagyományozza ³⁾.

Ponithtól kezdve a család kifogyásaig következő nemzékrendet alakított ⁴⁾:

¹⁾ Fejér: Cod. Diplom. Tom. II. vol. II. p. 403. Tom. IV. vol. II. p. 518. Tom. V. vol. I. p. 156. oklevelek e nemzetségről.

²⁾ Budai Fer. Polg. Lex. III. 131. lapon e Ponithot a Bánffy család ősei közé számítja; mi alapon? — holott a Bánffy családbeliéknél I. 131—144. nem említi.

³⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 107.

⁴⁾ Wagner Mész. tom. LXX. p. 228. stb. — Fejér: Cod. Diplom. Tom. IX. vol. I. 347. Tom. X. vol. VII. 6-dik oklevél.

III. János

1454.

mint a tulsó lapon látható.

Erzse (Vessei Jánosné)	II. Miklós (Zoltán Magd.)	II. Péter 1486.	Magdolna.	IV. János.	Lukács.	Luczia.
III. Péter (Adviga)		II. Ferencz (Fánchy Erzse)				
Kata (1. Ujlaky Fer. 2. Turyoghy Imre)		Gáspár (Mililla) Raguzában.				
Anna (Tardy Máté deák)	III. Ferencz 1569. (Károlyi Fruzina)	József.		Jakab.	Marilla.	Vita.

Ábrahám 1281-ben már nem élt, mert ekkor már özvegye Gotthard ispánnak leánya, és ettől való fia Péter átiratják IV. Lászlóval a Receb és Kostatum nevű földek iránti adomány-levelet ¹⁾. Ábrahámnak testvére Jakab, midőn 1286-ban tőle Csehi helységet Pál tárnok-mester el akarta foglalni, annak fejét vette ²⁾.

E nemzedékkal egy korban élt (a családfán nincs) Miklós Olivérnek fia, királyi löpöhárnok-mester, és Szathmár vármegyének főispánja.

I. Péter Ábrahámnak fia, 1335-ben átvette Thunugh helység felét rokonától Thunughy Gergelytől, Károly király oklevele szerint

I. János nagy-nak is neveztetett (dictus magnus). Fiai Sebestyén és II. János, és Sebestyénnek fia I. István, I. György, Dienes, Abahazát cserélik 1381-ben Rudolfért (most Recsege) helységért

I. Istvánnak három fia volt: I. Pál, II. János, I. László, kiknél három ágra oszoit a család, közülök II. János ága virágzott legtovább, azért előbb szóljunk a másik két ágról.

I. Pálnak fia I. Imre Palóczy Simonnak leányát Palóczy Katát vevén nőül, nemzé II. Imrét, Zsófiát Tekes Istvánnét, és Orsolyát ³⁾ vinnai Eödönffy Jánosnét, kitől leányágon Izdenczy, Dienes, Sóos, Bobor, Sövényházy stb. családok, és ezeknek utódaik származtak le.

¹⁾ Szirmay: Szathmari várm. II. 108. l.

²⁾ Ugyanott 129. l.

³⁾ Egy másik családi genealogia szerint ezen Orsolyát II. Imre, leányául, s így Anna és Kata nővéreül találom

II. Imre Szapolyay pártján állott, ő is egyike volt azoknak, kik 1526-ban a tokaji gyűlésben részt vettek ¹⁾. Később I. Ferdinandnak híve lön, miért 1545-ben a Szapolyayak által minden jószágaitól megfosztatván, Zemplin vármegyében a ezékei kastélyba vonta magát anyjával együtt, ott is Perényi Gábor által ostrommal nyugtalanított, de Csernahónál táborozó katonái Perényi hadait elszélesztették ²⁾. Férfi-gyermekeket nem hagyva maga után, ága kihalt. Leánya Anna 1. Sulyok Ferenczné; 2. Bribéri Melith Györgyné; -- és Katalin radnóczi Petrichovich ³⁾ Miklósné, kik a csáholyi uradalomban fiu-ággá tétettek ⁴⁾.

I. László testvérel János sal Csáholy helység határjárását eszközöltetik 1427-ben; nagymihályi Jakófi Margit nejétől hat gyermeket nemzett, de unokáiban ágazata már kifogyott. Ezek közül I. Ferencz (II. Györgynek fia) 1498-ban már esanádi püspök, elesett a mohácsi ütközetben 1526-ban.

II. János ága legtovább virágzott. Ez 1429-ben mint Zsigmond királynak udvari híve, testvérel I. Lászlóval együtt, azon érdemeikért, hogy a király mellett Bosnyákországban katonáskodván, török rabságot is szenvedtek, minden javaikra megerősítő új királyi adományt nyert ⁵⁾.

II. Jánosnak több gyermeke maradt. Közülök I. Miklósnak Márta nevű nejétől egyik fia Boldizsár jászói prépostnak iratik ⁶⁾.

Bertalan 1505-ben Szathmár követe volt a rákosi országgyűlésen ⁷⁾

¹⁾ Jászay M. Nemzet napjai a mohácsi vész után. 81. l.

²⁾ Szirmay Szathmár II. 112.

³⁾ Másutt Horváth Miklós, tehát petrichevich Horváth.

⁴⁾ Szirmay Szathmár II. 112.

⁵⁾ Szirmay: Szathmár várm. II. 109. A jószágok nevei ezek: Panyth, Felsew-Chahol, Orothlan-Chahol, Keene, Magyar-Chahol, Bajon, Sewlehe, Kopazvara, Eulywmezew, Maravara, Chyzer, Monostor-Chahol, Zent-Miklós, Gere, Bechk, Thuzokus, Tharkan, Megyer, Megyes. Jarmi, Parazna, Thoreztelke, Wassan, Thyik, Bochar, Ders, Remetezeg, Zalka, Erdew-Zada, Elek, Sándor, Remethzek, Hydás-Kochord, Nagy-Kochord, Thunyog, Gergtelke, Badorfelde. Saly, Angyalos, Izgeyb, Chenger-Jánosy, Thybateke, Koztoton, Cheger, Senye, Lukos, Rechege, Hozwtelek, Chegyes, másképp: Sonkád, Komlowd, Doubos, Zarabereg, Both-Palagya, Sonkád és Magiac-Ligeth, Szathmár és Közép-Szolnok vármegyékben.

⁶⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 228. Ellenben Szirmay Szathmár várm. II. 110. Chaholy Gáspárt írja jászói prépostnak, ki 1502-ben halt meg.

⁷⁾ Jászay id. h. 158. l. és Szirmay id. m. II. 110. l. és l. 46. l.

II Miklósnak fia III. Péter nejével Advigával nemzé Annát Tárdi Máté deák (litteratus) nejét ¹⁾, és III. Ferenczet, kinek neje Károlyi Fruzsínától gyermeke nem lévén, családja nevét mint utolsó férfi-tagja 1569-ben sirba vitte.

II. Péternek fiától II. Ferencztől unokája Gáspár Raguzába vándorolt ki, és ott Mililla nevű feleséget vevén, nemzé a táblázaton látható gyermeket, kiknek utódairól mitsem tudunk ²⁾.

Megemlítendők néhány tagjai a Csáholyi családnak, kik a családfán nem állanak.

Anna és Adviga Pálnak a János fiának leányai említetnek 1499-dik évben ³⁾.

Veronka Dobó Domokosné 1497-ben ⁴⁾.

Ilona, malomvizi Kenderes János neje 1517-ben ⁵⁾.

Borbála, Perény Miklósné; -- Lucza Mariássy Istvánné, Kata Tunyoghy Imrené 1499-ben ⁶⁾, úgy látszik I. Pálnak leányai.

Csajághy család. Komárom vármegyének régiebb adományos családai közé tartozik.

Csajághy György mint Konkoly örökös 1655-ben ellentmond a keszegfalvi kastélyra és Aba pusztára nézve Sibrik Dániel beiktatásának ⁷⁾. 1662-ben pedig nejével Konkoly Borbálával együtt Ó-Gyalla helység felét, az egész Vék, Bábólna és Aba pusztát Komárom vármegyében királyi adományban kapja ⁸⁾. Ugyanazon évben, fia Mihály részére is Nagy-Megyeren egy egész udvar-telekre nádori adományt nyer; és abban utóda 1757-ben itéletileg is meghagyattak Zichy István pörös megtámadásai ellen ⁹⁾.

Csajághyak vannak Pest vármegyében is, hol Bátya helységben Csajághy Jánosné birtokos ¹⁰⁾.

¹⁾ Szirmay id. 112. lapon ez Annát másodsor 1552-ben Sulyok Ferencz nejéül írja, de Wagner id. h. és egy másik pörben használt nemzékrend szerint ez másik Anna (a II. Imre leánya) volt.

²⁾ Szirmay id. h. írja, hogy „most is maradványaik sen lenni mondatnak.”

³⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 228.

⁴⁾ Szirmay Szathunár várm. II. 110.

⁵⁾ Ugyanott 112. l.

⁶⁾ Ugyanott 112. l.

⁷⁾ Fényes: Komárom várm. 104. 131.

⁸⁾ Ugyanott 123. 132. 133. 160.

⁹⁾ Ugyanott 95. 96.

¹⁰⁾ Fényes Geographiai szótár I. 102.

Tán e család ivadékai Csajághy Laura Vörösmarty Mihály a költőnek, és nővére Bajza Józsefnek özvegye.

Ilynevű családból származott Csajághy Sándor jelenlegi csanádi püspök is.

Ugyan e nevet viselé Csajághy János kurucz ezredes is 1709-ben, ki 1711-ben a szathmári békeszerződést aláírta, és kit Szirmay ¹⁾ nem nemes származásának jelel, de ki azonban pecsétén ily czimert használt: a paizson fekmertes csikolat (fascia) vonul át, azon három kinyílt rózsa van. A csikolat fölött egy, alatta pedig két lilium látható. A sisak koronájából pedig hadi férfi emelkedik ki kivont karddal.

Csajkó család. Zemplin vármegye armalista nemesei névsorában említi Szirmay ²⁾.

Csák család. (Gálszéchi). A gálszécsi Csák családot, mely hajdan Zemplin vármegye nemessége közt virágzott, szintén kihaltnak írja e vármegyének történetírója ³⁾.

Csák család. Első nemes család Gömör és Somogy vármegyében. A múlt században Komárom vármegyében is birtokolt ilynevű család, hol Csák János 1723-ban Ekel helységben saját részét Keller Ádámra és a Csehyekre ruházta át ⁴⁾.

Csákány család. (Péterfalvi). Iratik Chákány-nak is. Hazája Ugocsa vármegye, hol már 1413-ban péterfalvi Chákány Szaniszló szolgabíró volt ⁵⁾. 1512-ben Chákány László birt Péterfalván ⁶⁾.

Egy nemzékrendi töredék ⁷⁾ Csákány nevű családról ez:

Csákány N.

Tamás
(Jármy Zsófia
1760. özvegy)

Mária
(Dióssy Mózsés)

Csákány család. (Kidei). Erdélyben Kolos vármegyében hivatalt viseltek. Kidei Csákány Károly Kolos vármegye aljegyzője 1815-ben.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 292. *Ex conditione ingrobili ad hunc gradum (celonelli) eluctatus.*

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. topog. 111.

³⁾ Ugyanott 74.

⁴⁾ Fényes Komárom várm. 100.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa 50. 58.

⁶⁾ Ugyanott 124.

⁷⁾ Bossány contra Eszterházy curiai pör. 279. lap.

A család előnevét Doboka vármegye fekvő K i d e helységről írja, hol birtokos 1837-ben ¹⁾

Csákánházy család. Nógrád vármegyében a Mátra alyján van Csákánháza nevű puszta, valószínűleg erről vette nevét azon kihalt Chákánházy család, melyből Chákánházy János 1602-ben élt, neje Etthre Katalin volt ²⁾.

Csákay család. (Csákai) Hazája Erdélyben Belső-Szolnok vármegye, ott fekszik Csáka helység, melyről előnevét veszi, azonban találjuk Küküllő vármegyében is, hol csákai Csákay Gábor 1815-ben a partialis törvényszék ülnöke volt.

Csáklyán család. Belőle Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében Csáklyán János 1815-ben rendszerintí *rectifactor* biztos.

Csáklyás család. Zemplin vármegyében a czimer-leveles nemesek sorában áll ³⁾.

Csáklyay család. (Csáklyói). Zemplin vármegyében Csáklyó helységről veszi nevezetét, és azon helységben e nemes család két udvar-teleket bir (1851-ben) a hozzá tartozó mintegy két telek külsőséggel ⁴⁾.

Csáky család. (Keres-szeghi, gróf). A régiebb oklevelekben latinul rendszerint *de Chak* (és *Chaak*)-nak találjuk írva. A Csák (vagy Csáky) név történeteinkben egy terjedelmes ős nemzetséget (genus) jelel, melynek törzseül a hét vezérek egyikének Elődnek (Eleud) fia Szabolcs iratik ⁵⁾. Szabolcs építé Chák várát, mely előbb Zabcch várának neveztetett, de melyet Szabolcs, nemzetsége nevére kivánt az utóbbi néven Csák várának neveztetni ⁶⁾. Csák vára már 1046. táján szétdulatott; de a Csák nemzetség fenmaradt, és több maig is élő (mint a Kisfaludy stb.) család fejtett belőle.

Mielőtt a gróf Csákyak nemzékrendi történetét megkezdenők, kissé hosszasan kell mulatnunk a Csák nemzetség (genus Chak) régiebb vonalainak, ágazatainak tárgyalásában, a nélkül hogy a biographicus körbe vágni czélunk lehetne.

¹⁾ H o d o r : Doboka várm. 578. lap.

²⁾ Protocol. C. Neogr. anni 1602.

³⁾ Szirmai : C. Zemplin not. topogr. 111.

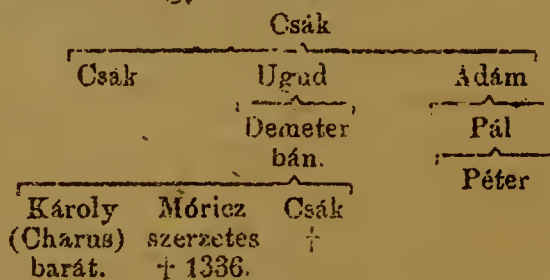
⁴⁾ F é n y e s : Geographiai szótár I. köt. 196 l. és Szirmai C. Zemplin. Not. top. 335.

⁵⁾ Anonymus B. Regis notar. Schwandtnernél tom. I. p. 15 Simon de Kéza, Podhraczkynál. 38. l.

⁶⁾ Thuróczi Chronicon Schwandtnernél tom. I. p. 83.

A Csák nemzetségnek egy vonala Donan túl Veszprém és Zala vármegyében Ugud várát és uradalmát bírta. E vonalból három testvér említettik, ugymint a Csák nemzetségből eredő Cháknak ismét Csák, Ugud és Ádám fiai. A három testvérek közül Csák egy darab földet a remete pálos szerzetesek jeníi zárdájának ad Veszprém vármegyében ¹⁾. Ugudnak fia Demeter ispán és bán II. Andrással a szent földön járt, és IV. Bélától érdemeiért Csátár helységet kapja, mi szintén a palósok tulajdonává vált 1246-ban ²⁾. Demeternek három fia volt: Móríc, Károly (Charus) és Csák.

Móríc Omodé nádor leányával házasságot kötött egybe, azonban ipa haragjának daczára, a domokos szerzetbe áll, neje pedig apáczává lön. Meghalt Móríc 1336-ban, elnyerve a beatus nevet ³⁾. Testvére Károly (vagy Charus) hasonlóan azon szerzetbe lépett, és szintén szent életet élt. A harmadik testvér Csák magnélkül halt el, és utánna az ugodi vár és uradalom a már említett Ádámnak Pál fiától nemzett Péter nevű unokájára szállt, ki azonban azt röviddel utóbb János nádornak örökösen eladta. Péterben kihalt e vonal; és Ugod vára is János kezéről, ő hűtlenségben találtatván, a cseh származatu Csenig mester kezébe került, kinek azt Károly király 1332-ben adományozta. E vonalnak nemzékrendje így áll össze:

A Csák nemzetség másik vonalán látszik állani ismét a Csák nemzetségből (de genere Csák) eredő Péternek fia Mihály, kinek részére IV. László király a már IV. Béla által adományozott Somogy vármegyei jószágokat új adományilag megerősíti ⁴⁾. Mihálynak testvére Domokos Korus-t (tán Köröst) kapja adományban ⁵⁾.

Egy harmadik vonalt képezett azon ágazat, mely Bihar vármegyében volt megtelepedve. Midőn III. István, II. László korában

¹⁾ Orig. Fassion. Monasterii S. Aegidii de Sinigio. Wagner Mss. tom. LXX. p. 73.

²⁾ Ugyanott p. 74.

³⁾ Ferrari P. II. libr. I. p. 152. 154.

⁴⁾ Fejér: Cod. Diplom. tom. V. vol. II. pag. 248.

⁵⁾ Ugyanott, tom. V. vol. I. p. 238.

az ország rendjei pártokra voltak oszolva, (1172. 1173.) a Csáki nemzetség egynémely tagja a vesztett félnek tett szolgálatot; a vesztett fél lázadók gyanánt bűnhődék. A Csákiak jobbágyságra taszítottak, azonban ki nem irtattak ¹⁾. Később épen a nemességtől megfosztott Csákiak közül Bihar vármegyéből három Csáki testvér tett legnagyobb szolgálatot vérök ontásával is V. Istvánnak akkor, midőn ez szülei által üldöztetve, s az ország nagyai által elhagyatva Feketehalom várába vonta magát; és midőn Henrik nádorral Isaszegnél megütközött, a támadó ellenségnek rohanva veszélyes sebeket kaptak, miért őket V. István a nemesek sorába (in numerum Equitum) emelte 1268-ban ²⁾. Más forrás szerint ezen a nemességbe visszahelyezett testvérek négyen voltak, ugymint Hodusnak nevezett Jakab, Péter, Benedek és Csák mind négyen Csáknak fiai ³⁾. Hodus Jakabnak fiai Csiko és Jakab (Jacow). Ezek 1329-ben a nemességet visszanyerő 1268-ki levelet átiratják. Csiko idősb korában 1355 – 1359-ben tárnokmester volt ⁴⁾.

Fejér vármegyében is birt a Chák nemzetség egy vonala, melyből Csáknak Csák fia volt. Ismét másik Csáknak Gurke fia, ennek pedig fia Pál Fejér megyei Vereb helységbeli birtokrészét ugyanazon vármegyei Soóskuth helységért Robert Károly királyljal 1330-ban ⁵⁾.

Pest és a szomszéd vármegyékben Temes és Erdély felé terjedve, ismét más ágazat birtokolt, melyből Csáknak fia Péter nádor volt, említve István nádornak Borsod vármegyében fekvő Varbó helységről 1303-ban kelt adomány-levelében ⁶⁾. Péternek fia megint Csák Varbó adományos birtokosait háborgatá. Péternek másik fia Máté III. András király halála után trónkövetelők viszályai alkalmával a legitim párt feje, Robert Károly ellensége, ki által 1312-ben Rozgony-

¹⁾ Thuróczi Schwandtnerrel I. 89. a Buzád nemzetségről szólva, írja „Generatio quidem Chaak, cum aliis quibusdam generationibus conspiraverunt contra istum Regem (Stephanum filium Ladislai); quas per Hoholdum et suam militiam, quam cum ipso adduxerat, dicitur contrivisse.” — Azonban a megtörés (contritio) oly értelemben veendő, mint fennebb mondatik, hogy a nemesi rendtől megfosztattak. Ez eljárás hazánkban Ulászló koráig 1500-ig dívott.

²⁾ Fejér Cod. Dipl. Tom. IV. vol. III. 286.

³⁾ Wagner Mss. tom. LXX. 75. eredeti okirat után, mint állítja.

⁴⁾ Ugyanott.

⁵⁾ Ugyanott.

⁶⁾ Ugyanott az eredeti okmány után, mely a múlt század végeén az erdeklett Varboa Buzy Imre által őriztetett.

nál győzetett le. Meghalt 1318-ban. Az általa birt Trencsin várától Trencsinyi-nek neveztetett, s viszont az ő népszerűsített Mátyus nevéről a Csallóköz egy része Mátyus földének neveztetett.

Ezzel egy időben élt Csáki Ugrin, 1303-ban tárnokmester. Másik Csáki Ugrin, Parasztnak fia, (*Ugrinus filius Paraszt, de genere Chák*) a Domokos szerzetnek perjele volt 1291-ben.

Végre a Csák nemből eredt¹⁾ Pousha vagy Pous, ki 1238-ban erdélyi vajda volt. Ennek fia Csák soproni főispán, kamarai gróf, tárnokmester 1238. 1251—52-ben. Ez építé Csáktornyát Zala vármegyében²⁾.

János mester Csáknak fia hű szolgálatiért Visket kapja III. András királytól 1296-ban adományban, melyben 1303-ban Venczel király által is megerősítettik³⁾.

Mindezek oda mutatnak, hogy a Csáki nemzetség egyike volt a legterjedtebbeknek.

Ezek közül melyik ágból szakadt ki a jelenleg is virágzó gróf Csáky család, okmányok hiányában eldönteni nem lehet. Némelyek (mint Timon) úgy látszik említett Pousha-tól eredeztetik. Mások ismét a Bihar vármegyében települt azon ágazattól, melyből Hodusnak nevezett Jakab s többen említettek. Mások ismét más egészen eltérő véleményben vannak⁴⁾.

Bizonyos az, hogy a gróf Csáky családnak eredete, nemzékrendje a XIV. század közepétől kezdve hiteles ekiratokkal izről izre bemutatható, elhagyva tehát az eddig mondottakat, kezdjük a Csáky család eredeztetését onnan, honnét annak leszármazása oklevelekre alapítva, megszakítás nélkül leterjed

A gróf Csáky család.

Az első, elvitázhatlan törzse e családnak Pyliskei László, a ki a Szabolcs vármegye Pyliske (most Szathmár vármegyében Peleske) helységről írta magát fiával s unokáival egyetemben, mi-

¹⁾ Timon állítása szerint. — Katona VI. 1082.

²⁾ Eredeti oklevél a pozsonyi káptalanban Wagner Mss. LXX. 78.

³⁾ Timon szerint.

⁴⁾ Az eredeti oklevél a gr. Csákyak levéltárában — Katona VII. 30. 53.

⁵⁾ Podhraczký József állítása szerint a Becský család levéltárában lévő okiratok szerint a Becský családdal együtt a Csákyak is az Ákos (de genere Akus) nemzetségből eredtek. Én oklevél-gyűjteményeinkben sem a de genere Csák, sem de genere Akus kiterjedt családra vonatkozólag nem olvastam

előtt a keres-szeghi Csáky névvel neveztettek. E László, kitől kezdve a családfát alább láthatjuk, 1366—1424-ben élt ¹⁾).

Lászlónak fia I. István birtokáról Sidow-ról írta magát. Ez szerzé Bihar vármegyében a Keresszeghi várat ²⁾), ugy Adorján t és Bihar. Szathmár, Bereg vármegyében fekvő egyéb javakat fiaival együtt az 1393. 1395. 1396. és 1405-dik években. I. István 1410-ben már nem élt. Négy fia volt, ugymint:

1) II. István, ki Sidow és Beky-ről írta magát, és testvéreivel Bereg vármegyében fekvő Vari-Ujfalusi, és Longodai birtokot Zsigmond királytól a Temes vármegyei Rév-Kanisa, Csánád, Csák *) (most Csakova, vagy Csakóvár) Csüze stb. helységekért cseréli. 1406-ban részbirtokot kap adományban Bihar megyei Petherden és Kényes-Homorokon ³⁾). Röviddel utóbb meghalt. Fia kettő maradt: III. István és Beky Amaz testvéreivel Bekyvel, és osztályos rokonaival Miklós és Györggyel Felső- és Alsó-Macha, Iklod, Tasi-Dof javaikra, melyeket eleik meg sz. István királytól kaptak, továbbá Battyán, Rhét, Pod birtokra (Pest vármegyében) Zsigmond királytól megerősítő adományt nyer ⁴⁾). 1426-ban már nem élt. A másik testvér, Beky szintén testvéreivel és említett osztályosaival Bihar, Heves és Külső-Szolnok megyei Margitfalva, Keéz, Dezér, Szunyogd, Akor, Liti helységekre Zsigmond királytól adományt nyer 1422-ben ⁵⁾). Beky meghalt 1425-dik év előtt. Fia három maradt: III. László, I. Dienes, II. Péter. — III. László Szánthórol írta magát, testvéreivel és fiával Jánossal együtt Margitfalva, Kécs, Monostor, Ábrahám, Kis-Pacza, Beda, Akor, Liky, Szunyok, Kohány, Bezér, továbbá Prodra, Szinyethe, Sz.-Ilona, Sz.-Képe, és több jószágok fele részét nagyságos Csáky Ferenczcel cseréli el 1454-ben ⁶⁾). Dienes ismét testvéreivel együtt Szanthó, a szilvai vám, Hidvég felét Közép-Szolnok vármegyé-

¹⁾ Ered. okiratok a család levéltárában.

²⁾ Fejér. Cod. Dipl. Tom. X. vol. II. p. 349. az 1396-ki oklevélben az adományozott birtokok így számláltatnak el: Castrum Keresszegh, in Cottu Bihar, cum Oppido Keresszegh, Chepia, Pankata, Thamasi, Vasari, Beseneu. Beregh, Bezermen, Nagy-Bezermen, Tulgy-Kereke, Darvas, Károly, Szent-Katherena, Azzonfalva, Iwand, és a Keresszeghi vám stb. Ez oklevélben Keresszeghi áll, és innen a család jelenlegi előneve, mi tehát hibásan iratik Kereszt-szeghnek. A Körös vize iratott hajdan Keresnek, mint Keres-Nadány, Körös-Nadány helyeit.

³⁾ Ugy látszik, innen a család neve

⁴⁾ Az eredeti okmány a család levéltárában.

⁵⁾ Ugyanott. — ⁶⁾ Ugyanott. — ⁷⁾ Ugyanott

ben, mind a két Piliskét, Tótfalut, Szecset Szathmár vármegyében, a Szamos vizen egy négykerekű malmot, es végre Kerofoz és Réte pusztákat cseréli el 1454-ben említett nagyságos Csáky Ferenczcel¹⁾ II. Péter Szathmár vármegyében Komlód helységet komlói Csáky Mátyástól 406 tiszta arany forintért zálog-joggal szerzi meg 1465-ben²⁾. — Ezekben II. István ága megszakad.

2) I. Istvánnak másik fia I. Miklós mester, részt vett Prokop morvai örgróf és egyéb harezokban. Bihar, Temes, Békés, Szolnok vármegyének főispánja, kunok birája, és 1403-tól 1426-ig Erdély vajdája volt³⁾. Meghalt 1426-ban. Ennek udvarában tartózkodott fiatal korában Hunyady János⁴⁾. I. Miklósnak gyermekei: II. László, I. Mihály, Ilona. — II. László, ki atyja udvarában Hunyady Jánosnak gyermektársa volt, még atyja élteben 1412-ben Maros-szék kormányzója (gubernatora) volt; atyja halálával pedig 1426-ban Bihar és Szolnok vármegye főispánja, 1431-ben már Erdély vajdája mintegy 1437-ig, miután ezen éven túl az elők sorában nem találhatik. I. Mihály említett II. László testvérével osztályrészül bírta Keresszegh várát, Csák helység pedig (az említett mai Csakova) többi rokonaikkal együtt közös birtok maradt. Ugyanesek Mihály testvérével II. Lászlóval és Anna nevü anyjával együtt Bihar vármegyei Petherden ismét részbirtokot nyert Zsigmond királytól 1421--1426-ban⁵⁾ Mihály az 1430-ki évet meg nem érte. Nővérük Ilona néhai Thamásy János vajda fiának nagyságos Thamásy⁶⁾ Lászlónak 1459-ben már özvegye volt, és miután lítestvérei meghaltak, Csáky I. Ferencz (I. Györgynek fia) által a Csáky jószágokból 350 tiszta arany forinttal kifizettetett. — Ezekben elenyészett I. Miklós ága is.

3) I. Istvánnak harmadik fia I Péter mester 1396-ban testvéreivel együtt közös szerző volt a Bihar vármegyei keresszegi vár és mezőváros, Czeffa (Cséfa) Pankota, Thamásy, Vásárdi, Böszörmény javakra, 1397-ben a Bereg vármegyei Vári-Ujfalu, és Longodár; Bihar megyei Tháty-Árpád helységekre nézve⁶⁾. 1400-dik éven túl nem élt.

¹⁾ Ugyanott. Wagner szerint Mss. tom. LXX.

²⁾ Ez okmányt 1664-ben gróf Csáky István átírva vevé ki a Jezszi Conventből.

³⁾ Fejer: Cod. Dipl. tom. X. vol. II. p. 349., az 1396-ki oklevélben már Temes vármegye főispánjául iratik; — és ugyanott tom. X. vol. IV. p. 274. egy 1403-ki oklevélben már erdélyi vajdál olvassuk: Nicolaus, filius Stephani de Chak, vajvoda stb. — Katona XI. 517.

⁴⁾ Bonfini Dec. III. cap. 9.

⁵⁾ Eredetije a cs. levéltárban.

⁶⁾ E Tamási a Tolna vármegyei Tamási-ra értetik, honnan e Thamásy család nevét vette.

4) I. Istvánnak negyedik fia I. György 1393-ban kapja Zsigmond királytól adományban Gezt, 1395-ben Darócz mezővárost, és Száraz-Beregen részt Szathmár vármegyében, köz-szerző az említett Bihar és Temes megyei birtokokra nézve is. Hivatalára nézve visegrádi várnagy, székelyek ispánja, és Szathmár, Ugocsa, Kraszna vármegye főispánja volt ¹⁾. Meghalt 1426-ban. Hat gyermeke volt, kik által családfát fentartá; ezek így következnek:

a) I. G e r g e l y (néhol György), ki I. Ferencz testvérével Hunyady János kormányzótól Olaszi, Regald, Mariánál javakat kapja adományban 1446-ban, két évvel utóbb Niveg, és Kisod helységet kapja Bihar vármegyében, - ez oklevélben I. Ferenczet Hunyady János komájának (compater) nevezi ²⁾, I. G e r g e l y a rigó-mezei ütközetben esett el 1448-ban ³⁾.

b) A n n a (I. György leánya) nagyságos báth-monostori Thötes Lászlónak ⁴⁾ 1478-ban özvegye, magtalan, kinek a rokonok a Csáky javakból férjéhez vitt kétezzer arany forintnyi jegy-ajándokot Mátyás király parancsából visszaadni tartoztak ⁵⁾.

c) K a t a l i n (I. György leánya) pelsőczi Bebek Péter székelyek ispánjának özvegye, örökségbeli jegy-ajándokát testvéreinek I. F e r e n c z nek, és gyermekeinek örökösen bevallá az egri káptalan előtt ⁶⁾. Másodszor Perényi Jánoshoz ment férjhez, kinek már 1479-ben özvegye volt, és női hozományát testvéreinek Csáky Mihálynak ajándékozta.

d) I V. L á s z l ó (I. György fia) váradi örkanonok, ennek és testvéreinek az 1421-ki osztály-tételkor az Adorján várhoz tartozó javak, Zalárd mezőváros, Darócz, Akor, Szántó, Peres, továbbá részbirtokok Ujfaluban, Szilváson, Kis Szántón, másképp Hidvégen, Félegyházán, Konyáron, Fegyverneken, Nadányban, Féleken, Keczkén, Hatberken, Kövágón, Kozmafalván. — Meghalt 1425-ben.

e) I. J á n o s (I. György fia) az 1421-diki osztálykor ennek és testvéreinek (még folytatólag, azokon kívül, mik följebb IV. Lászlónál elésoroltattak) jutott Doboka, Tóth-Almás, Sötzer, Mezőfalva, Kyd több pusztával együtt; Csák vára és mezővárosa pedig, ugy Csüze, Sydow,

¹⁾ Eredeti oklevél a családnál. Kaprmai I. 448. — ²⁾ Ugyanott.

³⁾ Bonfini Dec. III. libr. 7. hol Georgius (Györgynek) iratik.

⁴⁾ A Bodrog vármegyei Báth-Monostor-ra vonatkozik előneve

⁵⁾ Eredeti oklevél a családnál.

⁶⁾ Eredeti okmány ismét ott, általában minden eféle birtokviszonyra vonatkozó adatok a családnál levő eredeti okmányokon alapulnak. (L. Wagner id.h.)

mind a két Macha, Bottyán, Taás, Panth, Keér helységek, és Rév-Kanisa mezőváros közre maradtak¹⁾. I. János 1425-dik éven túl nem élt.

I. I. Ferencz (I. György fia) ifjúságától fogva hadi férfi, ennek udvarában volt apród Hunyady János, mint főlebb már említve volt; miért — midőn már Hunyady kormányzó volt is — mind őt, mind nejét különös tiszteletben tartá²⁾. Ezen Ferencz vitte Keresztvizre Mátyás királyt. 1448-ban székelyek, és Bihar, Szathmár vármegye főispánja. — Beky fiaival 1455-ben bizonyos jószágokat cserél. Meghalt 1468. táján. Hat gyermeke volt, mint következik:

II. II. Ferencz (I. Ferencz fia) atyjával és testvéreivel együtt aranykuthi, iklódi, bodoni, kapusi, kemeri, feleki részjóságait Torda vármegyében Erdélyben elcseréli Hunyady János beszterezei gróffal, és fiaival Bihar megyei egész Molnos, és Ábrahám falukért 1455-ben. Már 1488-ban nem élt. Három fia maradt: **III. Ferencz**, **I. Gábor**, **III. Miklós**. — **III. Ferencz** 1488-ban ellentmond Csegedi Ilona Nadányi Demeter nejének Petherd megvételére nézve. 1497-ben már nem élt. **I. Gábor** hasonlóan mint testvére ellentmond 1488-ban Petherdre nézve; 1489-ben Ártándi Balás vegett a vád alól Báthori István országbíró által fölmentetik³⁾. Birta Keresszeghet, Adorjánt, Mártonfalvat, Széhalmot. Már 1511-ben az élők sorában nem leljük. **III. Miklós** 1507-ben mint Keresszegh váranak részben birtokosa említettik.

Nevezett **I. Gábornak** gyermekei voltak **Katalin** és **IV. Miklós**. Amaz pazmás-panaszí Pazmány Péternek nejé, és a híres Pazmány Péter primásnak nagy-anya volt. **IV. Miklós** új kir. adomány-czimen kapta **I. Ferdinándtól** 1554-ben Almást és Gürbethet⁴⁾. Maradtak gyermekei: **Kata**, **II. Mátyás** és **II. Gergely**. **Katalin** mint árva tiltakozik 1579-ben azon adomány ellen, melyet Báthori Csáky Dienes részére tett. Neje volt albísi Zólyomi Tamásnak, 1587-kén túl nem élt. **II. Mátyás** 1579-ben hasonlóan tiltakozott, miért — nem tudni az okát — Báthori Zsigmond a Bihar és Közép-Szolnok megyei összes Csáky birtokokat új adomány-czimmal megerősíti. **II. Gergely** Báthori Zsigmond tanácsosa, 1595-ben annak jegyeseért Krisztiernaért

¹⁾ Ered. ok. a családnál.

²⁾ Bonfini Dec. III. libro 9. hol Csáki helyett Ceradini áll hibásan

³⁾ Ered. oklev. a családnál.

⁴⁾ Ered. oklev. a m. kir. udv. kancell. levéltárában

egyike a küldötteknek, hasonlóan 1599-ben Bocskai Istvánnal ő is meggy a Rudolf császárral kötendő szerződésre. -- Ez ág is kihalt.

III. I. Pál (I. Ferencz fia) 1455-ben említették a Hunyadiakali csere-levéiben; 1478-ban már nem élt, meghalván gyermektelenül. Nagynénje Kata Bebek Péterné neki hagyta birtokot Ilsván, a rencei és dercei bányákkal Gömör vármegyében, úgy Edelényben és Szent-Péteren Borsod megyében.

III. M a g d o l n a (I. Ferencz leánya) hasonlóan részesült Bebek Péterné hagyományában.

IV. II. Mihály (I. Ferencz fia), Mátyás király udvarnok (familiaris), kitől testvéreivel együtt Temes vármegyei Ohat, Nagy-és Kis-Csatha, Magyar-Bod, Gyorad, Thetros, Lambareg, Jekabfalva, és Moraz helységet kapta 1478-ban. Ugyanazon vármegyében II. Ulászló királytól is több jószágot nyer 1494—1497-ben¹⁾. Meghalt 1511-dik táján. Neje A n n a. Gyermekai: III. Mihály, I. Imre, III. Péter, Anna, IV. István, Margit, Kata, Erzse. -- III. M i h á l y Keresszegh várának 1510. és 1526-ki osztályakor jelen volt. Bihar vármegyei Kecset falunak harmadrészét 1528-ban palotai Czibak Andrásnak elzalogítja. Neve az 1552-ki Bihar megyei összeírásban mint egyik kitünőbb birtokosé gyakran előfordul²⁾. Neje Ártándi Erzsébet. Gyermekai: IV. Mihály és II. G y ö r g y. -- IV. Mihály 1549-ben atyjával és testvéreivel együtt bizonyos javak végett Báthori Annával, előbb Drágflyné, utóbb Drugethnéval szerződésre lép. II. G y ö r g y Zrinyi Miklós bánhoz ment, és a szigetvári védelmében eseti el 1566-ki sept. 7-kén. -- I. I m r é ről ugyanazon oklevelek emlékeznek, melyek testvéréről III. Mihályról. Meghalt 1552. táján. Nejétől Massay Zsuzsannától I. Zsigmond és A n n a gyermeke maradt. I. Zsigmond kihalt, javai melyek unokatestvérére II. Pálra néztek, mivel ez Miksa császárnak volt híve, Báthori Kristóf által Csáky II. D i e n e s nek adományoztattak 1579-ben, a többi Csákyak ellenmondása mellett³⁾. Növére A n n a mihályi, más-kép palotai Csáky Gáborné, anyja II. Zsigmondnak, és ismét Annának, 1579-ben már nem élt. -- III. P é t e r (II. Mihály fia) 1552-ben már nem élt, az 1552-diki bihari összeírásban csak özvegye említették⁴⁾ Gyermekai nem maradtak. Anna (II. Mihály leánya) jelen volt az 1510 osztálynál IV. I s t v á n (II. Mihály fia) szintén ellentmond Petherd

¹⁾ Ered. okl. a családnál. A helynevek -- mint látszik -- rosszul írvák

²⁾ Bielek: Majores Hung. 113—154.

³⁾ Ered. okl. a családnál

⁴⁾ Bielek. Majores Hung. 113—154

megvételére nézve Nadányi Demeternének 1489-ben. 1505-ben a rákosi országgyűlésre Sopron vármegye követe, jelen volt az 1510-ki családi osztálynál, melyen túl emlékezete nem találtatik. Fiai II. Pál és I. Farkas, kik az 1522-ki osztály-levélben jönnek elő, és 1528-ban Kecset helységnek Czibak András részére elzálogításában részt vesznek. II. Pál — ki előbb Szapolyai János Zsigmond hive volt, — Miksa királytól 1571-ben a hűtlenségi bélyeg alól fölmentetik. 1577-ben Báthori Istvántól Ujfalu és Bodokfalvát kapja adományban. Martinuzzi-nak praefectusa volt. Fia Ferencz, Csáky II. Dienesnek nagyságos gyermekeivel VII. László és VII. Mihálylyal 1586-ban Báthori Zsigmondtól Daróc városát új adomány-czimen nyeri el. Meghalt mag nélkül 1587-ben. — I. Farkas Bihar megyében nagy birtokos volt (1552-ben ¹⁾); röviddel utóbb meghalálozott, benne e vonal fi-ágon kihalt. Margit, Kata és Erzsébet (II. Mihály leányairól) az 1510-ki osztály-levélen kívül egyéb adat nem szól, 1522-ben már nem éltek.

V. II. Miklós (I. Ferencz fia) köz-cserélő a Hunyadiakkal, az 1578-dik évet meg nem élte. Fia volt I. Mátyás, ki a Szathmár megyei Komlódról írta előnevét, azonban e helységet 1465-ben Csáky II. Péternek, a Beki fiának, elzalogitá. Utódai nem maradtak.

VI. I. Benedek (I. Ferencz fia) szintén köz-cserélő (concambiator) a Hunyadiakkal, szerzője Ohath helységnek Temes vármegyében, 1489-ben pert folytat Drágffy Bertalan országbíróval ²⁾. **V. Miklós** és **III. György** fiaival ellentmond Petherd elidegenítésének 1488—1489-ben. Meghalt 1494-dik előtt. Gyermekei. **V. Miklós**, **Borbála**, **IV. Ferencz**, **III. György**, **V. László**, kikről a következőkben

a) **V. Miklós** egyházi pályára lépén, esanádi kanonok és prépost lón; 1507-ben Keresszegh várának egy részét bírta. 1514-ben már mint püspök a Dózsa-féle lázadóktól kegyetlenül agyonkinoztatott ³⁾

b) **Borbála**, neje nagyságos Hederváry Ferencznek, ki Borbálának s általa testvéreinek, s Demeter V. István unokái öcseseinek Thamasi és Ozora várát Ozora, Dalmat, Edelén, Tolna vármegyei, Enying, Veszprém vármegyei, s több más falu- és pusztával örökkösen bevallotta, melyekbe 1526-ban be is iktattattak ⁴⁾.

¹⁾ Bielek: Majores Hung. p

²⁾ Leleszi Convent.

³⁾ Istváni 1686-ki kiad. 46. lapon János-nak (Joannes Chaquius) nevezi, de masunnau tudjuk, hogy Miklós volt

⁴⁾ Ered. oklevél a családsál

c) IV. Ferencz (I. Benedek fia) köz-szerző a Temes vármegyei Ohat jószágra nézve, részt vesz az 1510. és 1526 ki osztályokban, hasonlóan a Hedervári javakban is nővére után. Meghalt 1528 dik táján. Neje Pethő Anna élt még 1572-ben is. Egyetlen leányok Borbála szalonthai Tholdy Mihályné.

d) III. György (I. Benedek fia) ellentmond Nadányi Demeterné szerzésének Petherdre nézve 1488—1489-ben.

e) V. László (I. Benedek fia) köz-szerző az 1497-ben II. Ulászlótól nyert Temes megyei adományos javakban. Két fiut hagyott maga után, I. Demeter és V. Istvánt --- I. Demeter ágán származott le a család mostanig. V. István ága a XVI. század végén kihalt. Előbb nézzük ennek ágát, azután térünk Demeterhez

V. István 1526-ban részesül a Hederváry-féle javakban. 1526-ban osztozik a keresszeghi vár és egyéb birtokokban; 1552-ben már az élők között nem emlittetik. Fiai voltak: VI. Mihály, VI. István. — VI. Mihály kis kora óta Szapolyay János udvari hive, gyulafejevári kanonok, utóbb ennek főkancellára és titkára, 1569-ben azon fejedelemtől családja részére a pallós jog megerősítését nyeri; 1571-ben a kihalt Czibak család Bihar megyei, és Huszt várát más javakkal együtt adományban kapja. Meghalt 1572-ben. Testvére VI. István Ungh vármegyei Mihályi birtokáról irta előnevét. Neje enyingi Török Kata ¹⁾. Gyermekai: Kata, II. János, II. Gábor. — Kata Péchy Simon erdélyországi kancellár neje volt. II. János testvérel együtt Mihályi-ról irta magát. A Bebek család magvaszakadtán Szád várát nyerte; mint Miksa király hive követségben járt Erdélybe; 1569-ben Szád várában meghatalmazottjául hagyá Pethő János mestert ²⁾. II. Gábor a Czibak család magszakadtán nyert javakban köz-szerző; innen ez ág palotai előnevet viselt. Neje kettő volt: 1. Csáky Anna (Csáky Mihály leánya), 2. Bánffy Klára, ki utóbb Tholdy István hitese lön. Meghalt 1588. után. Gyermekai csak első nejétől maradt három, ugymint: 1) Krisztina, iktári Bethlen Istvánné, ki fi-testvérenek Zsigmondnak gyermektelenül történt kimulásával Báthori Gábortól 1608-ban a Czibak-féle Bihar vármegyei javakat kapta adományban, és általa mostoha anyja Bánffy Klára is, de az iktatásnak ellene mondott Wesselényi Anna, Csáky VII. István özvegye árváival. 2) Anna

¹⁾ Eredeti végrendelete a k. fejevári káptalanban.

²⁾ Orig. in Protocollo Posou. 16. folio 163. Wagnernél Mss. LXX: p. 81. Szádvára azután valamiképen Pethőé lön, utóbb 1580-ban Rueber Jánosé, majd Dessewffyé beiratképen (inscriptionaliter) a kamara által

korán halhatott el. már az előbb említett 1608-ki adomány-levélben senemi nyoma. 3) III. Zsigmond a Csáky Dienes részére 1579-ben kelt adomány-levelet a váradi káptalanból kiveszi 1583-ban. Elcsész Keresztesnél Egerhez közel 1596-ki oct. 26-kán. Gyermeké nem maradván, ágát sirba vitte. Özvegye Bornemisza Anna, utóbb Zichy Ráfaelhez ment férjhez.

I. Demeter (V. László fia) nőül a somlyói Báthori családból Zsófiát¹⁾ vette, kitől gyermekei: IV. László, II. Dienes és Anna, Iokacsi Prépostvári Bálintné.

II. Dienes Báthori Kristóf erdélyi fejedelemnek főudvarmestere, belső tanácsosa, Közép-Szolnok vármegye főispánja. Ő volt 1581-ben Báthori Kristófnak végrendeleti végrehajtója; 1587-ben már nem élt. Neje Némethi Ilona, ettől gyermekei VII. Mihály, VII. László és Erzsébet²⁾. — VII. Mihály mint gyermek már 1587-ben beiktatva van azon adomány-levélben, mely Báthori Zsigmondtól Csáky Istvánnak, Mátyásnak stb. adott. Meghalt magnélkül. VII. László köz-szerző Darócra nézve 1586-ban, szintén utódok nélkül múlt ki.

VI. László (I. Demeter fia) Tholdi István és Ferenczcel perlekedvén, Keresszegh várának elvesztésében marasztaltatott, de jogorvoslatokkal fentartá azt 1570-ben. Később 1572-ben a felekkel meg egyezett, s 1587-ben oda engedte azoknak Pankothai részét a Tholdiak nagy-anyja Pethe Anna után illetőség fejében. Neje Balassa Zsófia volt, kitől egyetlen fia maradt:

VII. István, született 1605-ben. Előbb Báthori Zsigmond udvarnoka, utóbb e fejedelem és Basta korában Erdélyben és Moldvában főtábornok; Goroszlónál Mihály havas alsöldi vajdát megverte, Báthori Zsigmondtól kapta Fogaras várat és uradalmat, és vajdai helytartó lón. Bastát pénzzel segíté, ezért kapta Rudolf császártól Szádvárat, és Sáros 1605-ben. Meghalt 1605-ben³⁾. Neje Wesselényi Anna († 1644.) volt, kitől gyermekei: VII. László, VIII. István, Anna és Krisztina.

Anna az elsőszülött 24 éves korában 1625-ben Pozsonyban sz. Klára rendi apáca lón Francisca név alatt, meghalt 1673-diki

¹⁾ Somlyói Báthori Zsófiának testvére volt István a lengyel király, Kristóf az erdélyi vajda, stb. nővérei Erzsébekryné, Anna I. Drágffy Gásp., 2. Báthori György, 3. Dóczi Kelemenné, mi azért jegyeztetik itt meg, mert e munka I. köt. 221. lapján ezen Anna sajtóhibából kimaradt, és ezen Zsófia áll Drágffy Gáspár stb. nejeül is.

²⁾ Ezen Erzsébet Majlath leánytól iratik születettnek, és Kostka Istvan nejeének a Trophaeum Estoraz. szerint, de ezt semmi oklevél nem mutatja.

³⁾ Wolph. Bethien V. 1. 2. 4. 9. 17—29. 56. 62. 139—142. 167. 401. lapon. VI. 246. 325. 335.

febr. 1-jén. Anyja Wesselényi Anna neki adá a kecskeméti birtokrész életé végeig, halála után e birtokrész másik apácza rokonára hagyatott ¹⁾.

Krisztina született Sáros várában 1604-ki sept. 11-kén, mint árva nevében is történt az ellentmondás a Czibak-féle javak elidegenítése végett, melyet Báthori eladományozott 1608-ban, e javak a következők voltak: Fejér vármegyében Karko mezőváros, Királypataka és Tybur helységbeli birtokrészek, Csiskekőallya, Francizna, Varzarok népes helységek, Palota, Kis-Örögü, Mindszent, Szakal, Erdő-Gyarak puszták Bihar vármegyében. Mint hajadon halt meg.

VII. László (VII. István fia) ellentmond testvéreivel 1615-ben Szadvárra és Sárosra nézve anyja elidegenítési szándokának. Örökös ura lón Lévanak, továbbá római sz. birodalmi lovag, Magyarország birája, kir. tanácsos és kamarás, Léva, Tata, Pápa örökös kapitánya. Komárom, Zólyom vármegye főispánja. Ő telepíté meg a pálos szerzeteseket Pápán 1638-ban. Adorján vára végett a Thelegdyekkel 1649-ben egyezkedik ²⁾. Meghalt 1655-ben. Neje gróf Batthyány Magdolna volt. Gyermekai maradtak: VIII. László, III. Pál, Borbála, IV. Péter, IV. Zsigmond. — VIII. László papi pályára lépett, és sz. gothárdi apát lón, majd odahagyva e pályát, mint Léva örökös urát, Komárom vármegye főispánját, Tata vár főkapitányát látjuk őt szerepelni. — Családjá által ő küldetett Bécsbe gróf Dietrichstein Zsigmondhoz, Mária Isabella (Gonzaga Hannibal leánya) férjéhez nővére Csáky Bora Gonzagané végrendelete ³⁾ érdekében. Neje Szunyogh Borbála volt, ettől fia atyja halála előtt meghalt. III. Pál (VII. László fia) Léva és Szadvára örökös ura; Léva vár főparancsnoka, Komárom és Zólyom vármegye főispánja. Osztályban neki és testvérének VIII. Lászlónak jutott Nyitra vármegyében az elefánti kastély, és Bihar vármegyében Adorján vára. Meghalt 1655-ben. Neje gróf Czobor Mária Regina volt. kitől egy leánya maradt. Borbála (VII. László leánya), mint érintve volt, Gonzaga Hannibal romai sz. birodalmi herezeg és mantuai örgróf neje, meghalván Bécsben 1668-ban utódok nélkül, végrendelete ellen, mennyiben az a Csákyakra sérelmes volt, -- mint emlitém, a testvérek tiltakoztak. IV. Péter (VII. László fia) szintén Léva örököse, Tata vára főkapitánya, Komárom vármegye főispánja. Közte és testvérei,

¹⁾ Wagner Mss. LXX. p. 83. az eredeti levél után.

²⁾ Leleszi Conv. oklevele szerint Róla a példabeszéd: *nem Csáky szalmája*.

³⁾ Ez ellen az egri káptalan és sz. Benedeki Conv. előtt tiltakozott a család.

valamint IV. Zsigmond özvegye között az osztály Besztercebányán Wesselényi nádor előtt történt ¹⁾. Neje bribéri báró Melith Péter, Szabolcs vármegyei főispán leánya Mária volt. Meghalt 1671-ben. — IV. Zsigmond (VII. László fia) Léva és Végies örököse. Ez ellen 1662-ben testvérei az egri káptalan ellen tiltakoztak, hogy anyjokrol Szádvárat és Véglest sérelmökkel kapta legyen. Neje orbovai Jakussith Kata volt. Gyermekei nem maradván, ezekben VII. László ágazata kihalt.

Vissza kell mennünk VIII. Istvánhoz, VII. Lászlónak testvéréhez

VIII. István (VI. László fia) született 1603-diki május 3-kán Regete-Ruszkán. Kolos vármegye főispánja, cs. kir. tanácsos és kamarás, Erdélyben kegyencze Brandburgi Katának, kinek udvarlásában fecsérlé szépségét, eszét, idejét ²⁾. E fejedelemlő buktával jó Magyarországra, és Szendrő vára főkapitánya lőn, 1632-ben adományt kap Szádvárra; és ujjolag 1638-ban Temetvén, Richnyv és Szerencsre nyer adomány-levelet, egyszersmind Szepes vármegye örökös főispánságát családja számára. 1634-ben a kir. fiskustól visszaszerzi Almás várát Erdélyben. — 1644-ben kir. főtárnokmester lesz. Követésben is járt Lengyelországhoz. 1654-ben neki ígérte III. Ferdinand a 13 szepesi város adományozását, mihelyt kiváltatik ³⁾. Meghalt 1662-ben. Neje három volt: 1. Forgách Éva F. Zsigmond nádor leánya, 2. Prényi Mária, 3. Mindszenti Krisztina ⁴⁾, ezektől nyolcz gyermek volt, kik következnek:

a) V. Ferencz Forgách Évától született 1630-ban. Szepes vármegyének örökös és valóságos főispánja 1663-ban, aranysarkantyús vitéz, cs. kir. tanácsos, kamarás, Veszprém vár főkapitánya, Felső-Magyarország és a bánya-városi véghelyek főkapitánya. 1653-ban a moravankai kastélyt és birtokot kiváltá. A Wesselényi összeesküvés gyanujába jöven, nótát kapott, és tisztes eltemetése eltiltatott ⁵⁾.

¹⁾ Az eredeti okl. Sz. Benedeki Conventben.

²⁾ L. Kemény, Önéletrajza, Szalay L. kiadása. 165—174. és 180. 189 lap.

³⁾ Ferdin. III. diploma assecuratorium, quo Comitum Stephanum Csáky Suprem. Comitum C. Scepusiensis certum reddit, se eidem et haeredibus utriusque sexus 13 oppida Scepusiensia Polonis oppignorata collaturum, utprinum ea idem Comes Csáky suis pecuniis a Polonis redemerit. 1654. Mss. Musaei N:o 2340.

⁴⁾ Mandatum protectionale C. Francisci Wesselényi Palatini, Cottui Abaujvar. sonant, pro parte Comitissae Mindszenti relictæ viduae C. Steph. de Chiak contra Catharinam Puky consortem Stephani Raszlaviczky emanatum. Mss. Mus. N:o 2340.

⁵⁾ Kazy Hist. regni Hung. III. 89

Meghalt 1670-ben. Neje Czobor Erzsé (Czobor Imrének Apponyi Évától született leánya) volt, de gyermekei nem maradtak.

b) Anna született Forgách Évától 1627-ki aug. 15-én, nyolcz éves korában a pozsonyi Klarissza apácák közé lépett. Meghalt 1668-ki május 8-kán, kora 35-dik évében. Nagy-anyja Wesselényi Anna intézkedéséből ez is a kecskeméti birtokrészt halála napjáig használta.

c) IX. István, született 1628-ban Almáson, elhalt gyermekkorában, (innen lön, hogy később ismét egy testvére kereszteltetett e névre).

d) Krisztina, született Szendrőn 1632-ben.

e) Anna, született Szendrőn 1634-ben.

f) Zsuzsanna, született Bécsben 1638-ban, mindnyájan Forgách Évától, és mint kisedd korában elhalt.

g) IX. László Perényi Máriától született 1640-ki mart. 2-án. Szepesföld örökös ura, Doboka vármegye főispánja, erdélyi kormányzócs. kir. belső tanácsos, egy ezred ezredese, és tábornok. 1655-ben osztozik testvéreivel Almás várán és mezővárosán. Erdélyben Apaffy korában szerepelt, 1676-ban az elégületleneket igyekezett Apaffy közbevetésével békekötésre bírni. Őtet ebédelteté meg Bánffy Dienes, midőn bonczidai erdejében vadászaton lelte, s e gyalázat okozá, hogy beleegyezett Bánffy bukásába. Később Bélivel tartván, 1679-ben megnótázzák. Ekkor kifut a portára Bélivel. Majd kegyelmet nyer, s visszatér, s változékony természeténél fogva egészen ellenpártra, Ausztriához hajlik. Scherfenberggel ő megy Erdélybe a Diploma Leopoldinumnak elfogadtatása végett, noha az egyezkedés pontjai szerint ő minden befolyástól kirekesztve volt. Innen Buda ostromára sietett Scherfenberggel együtt 1686-ban. — Két év mulva Bádeni Lajos mellett a tatár chán fia Galga ellen vitézkedett. 1703-ban Rákóczy pártjára állt ¹⁾. Meghalt kora 68-dik évében. Három neje volt: 1. Kálnoky Kata ²⁾, 2. Bethlen Éva, 3. Jósika Judit. Ezekből négy fia volt: XI. István, III. Gábor, VI. Miklós, X. László. — 1) XI. István Kálnoki Kata született 1667-ben. Meghalt Szurdokon 1721-ben; eltemtetett Kolosvárott a jesuiták templomában. Kolos vármegyének főispánja volt. Nejei ezek: 1-ször Haller Borbála Kaplányból; 2-ször szamosfalvi Mikola Ágnes; 3-ször hallerkői Haller Borbála, ki utóbb báró Bornemisza János erdélyi kancellárhoz ment férjhez.

¹⁾ Cserei Mih. Hist. 64. 73. stb. lap.

²⁾ Kálnoky Istvánnak Bély Annától született leánya, Kálnoky Sámuel erdélyi kancellár nővére.

Gyermekei: IV. Zsigmond Mikola Ágnestől született 1696-ban. Szepesföld örökös ura, cs. kir. val. kamarás. Neje Haller Kata Szent-Pálról¹⁾, kitől született VI. Ferencz, de korán elhalt, ugy szintén leányai Borbála született 1719-ben, és Katalin született 1726-ban, ki 1788-ban *Mennyei ottalom* czim alatt imakönyvet írt, és adott ki Kolosvárott. — VIII. Mihály (XI. Istvan fia első nejétől) és I. Sándor (Mikola Ágnestől született), mindkettő korán elhalt. II. Imre (szintén Mikola Ágnestől született 1700-ban) mint nőtlen magnélkül halt el. — 2) III. Gábor IX. Lászlónak Kálnoky Évától 1662-ki május 1-jén szül. fia. Neje ráthóti Gyolaffy Zsófia²⁾, kitől leánya Zsuzsanna gr. szárhegyi Lázár Ferenczné. — 3) VI. Miklós Kálnoky Évától született, meghalt 20 éves korában, eltemetett Buzán³⁾ a Csákyak kápolnájában, hová anyja is. — 4) X Lászlónak neje Kovács Éva volt. ki aztán báró Száva Mihályhoz ment férjhez.

h) X. István VIII. Istvánnak Forgách Évától 1635-ben született fia, kitől — az oldal-ágak kihalván — egyedül jő le a jelenleg is ágon virágzó család. X. István Szepesföldnek örökös ura, Bereg vármegyének főispánja, cs. kir. val. belső tanácsos és kamarás, kir. komornok-mester, Szathmár várának és Felső-Magyarország hadainak főkapitánya, végre 1687-től országbíró volt. Bécs védelmében kitüntete magát. 1687-ben ő is tagja volt azon küldöttségnek, mely a királyt és József koronaherceget fogadta, és a pozsonyi országgyűlésre, melyben József királlyá koronáztatott, bekísérte. — Caraffa őt is hűtlenségi gyanúba akarta hozni, és kivallatást is tartatott ellene az eperjesi vérengző ítélőszéken, de a kínzatás alávettek semmit sem vallottak ellene. — 1654-ben midőn Wesselényi nádorrá választatott, ő is egyik jelölt volt. Meghalt 1699-ki dec. 4-kén. Neje három volt: 1. Lónyai Margit. előbb Telegdy Istvánné; 2. bribéri Melith Klára; 3. Barkóczy Mária. Ezekből összesen huszonöt gyermeke volt⁴⁾, kiktől származik a gróf Csáky család maig is virágzó öt ágazata, és kik így következnek:

1) Borbára, született 1667-ben. Lónyai Margittól, neje báró

¹⁾ Gr. Haller István erdélyi kormányzéki b. kancellár, és Torda vármegyei főispán leánya.

²⁾ Előbb Bánffy Györgyné.

³⁾ Buzát, Mihályfalvát, Nyerest még elődei Wesselényi Annától szerzék 1613-ban.

⁴⁾ Lehoczky Stemm. II. 80. szerint 27 gyermeke volt, ugymint: az első től 9, a másodiktól 10, a harmadiktól 8.

Palocsay István arany-sarkantyús vitéznek, 1707-ben már özvegye.
2) Zsuzsanna. 3) Ilona. 4) Éva. 5) Anna mind Lónyay Margittól született, s korán elhalt.

6) IX. Mihály, született 1676-ki oct. 29-kén Melith Klárától. Katonai pályára lépett, és mint ilyen jelen volt 1704-ben a gerencséri ütközetben, melyet Rákóczy Heister ellen elvesztett. Rákóczy buktával ő is notát kapott. Neje zéténi Klobusiczky Ferencz kir. személynök leánya Éva volt, kitől hét gyermeke lett, ezek közül Imre Váradon született 1723-ban. Mihály Bolgárországban Czervo városában temettetett. Konstancia Lengyelországban Jaravon született 1717-ben. István Munkács mellett Paczpón született 1710-ben, a Karolyi cs. kir. huszár-ezredlen kapitány, meghalt 1734-ben Moguntiában, és ott a székesegyházban temettetett. Krisztina Szepes várában született 1706-ban, neje volt gróf Karolyi Ferencz Szathmár vármegyei főispánnak, 1734. óta ezredesnek.

7) III. György, szül. 1677-ki octob. 27-kén Melith Klárától. Katonai pályát választván, huszár-ezredes, s végre tábornagy, egy magyar lovas ezred tulajdonosa, lovasság tábornoka, és cs. kir. tanácsos volt. részt vett a török és francziák elleni háborúkban; 1741-ben a tiszamelléki nemes fölkelő sereget vezénylő. Meghalt 1742-ben, kora 64-dik évében. Neje baztifalvi báró Ebergényi Ilona, báró Ebergényi László tábornagnak gróf Széchenyi Juliannától leánya, kitől négy gyermeke lőn, mint alább elmondani fogjuk Ezekből maig két ág jő le.

8) Éva Francziska, szül. 1662-ki január 3-kán Lónyay Margittól; 1669-ki febr. 3-kán 7 éves korában, a pozsonyi Klarissa apácák közé öltözött; beesküdt a rendbe 1678-ki febr. 17-kén. Szerzetét Budára hozá 1714-ben, és ott hat évig fejedelem-asszony volt. Pestre is behelyezé a Klarissákat. Meghalt 1729-ki február 4-kén. A kecskeméti részjóságot atyja engedelmével halálaig használta.

9) III. Imre 1672-ki october 28-kán Melith Klárától született. Papi pályára lépven, kassai plebános, egri kanonok és czimz. prépost. 1703-ban váradi püspök, 1711-ben kaloesai érsek, végre 1717-ben bibornok; egyszersmind pozsonyi prépost, és szent-gothárdi apátur lőn; Bács és Bihar vármegyének pedig főispánja volt. Meghalt Váradon 1732-ki aug. 28-kán. Több alapítványt tett.

10) Klára, szül. 1673-ban Melith Klárától, már négy éves korában 1678-ban szintén a Klarissa szüzek közé adatott Nagyszombatban, 1689. dec. 26-án beesküdtetett. Meghalt 1723., kora 50. évében.

11) Zsuzsánna Eugenia, szül. 1679-ben, anyja Melith Klára volt. 1688-ki sept. 12-kén a pozsonyi Klarissa szüzek zárdájába ment, felavattatott 1696-ki nov. 25-kén. Budára áttéetett 1714-ben. Meghalt ugyanott 1720-ki május 30-kán.

12) I. Tamás, Szepesföld örökös ura, es. kir. ezredes, Melith Klárától született 1675-ben, meghalt Németországban. Első neje Splény Judit ¹⁾; második Károlyi Erzse volt, ez utóbbtól négy gyermeke maradt, ugymint Krisztina 3, Gábor 10, László 12 éves korában elhaltak. A negyedik fiu Ferencz maig lenyuló ágazatnak törzsévé lett, s erről alább lesz szó.

13) V. Zsigmond Lónyay Margittól született 1665-ki sept. 20-kán. Szepesföld örökös ura, és Szepes s Abauj vármegye főispánja, Szendrő várának örökös kapitánya, főtárnokmester, hétszemélyes táblai ülnök, 1732-ki oct. 1-jén iktatá be Ferencz lothringeni herceget Pest, Pilis és Solt vármegye főispánságába. Neje gr. Serényi Anna Mária volt ²⁾, kitől hat gyermeke közül egyiknek ágazata maig lejövéen, ezekről alább lesz említés.

14) Zsófia, szül. 1679-ben, iker-testvére volt Zsuzsannának. 1693-ban a pozsonyi Orsolya-szüzek közé állott, 1695-ben felavattatott. Meghalt 1712-ki nov. 6-kán, kora 34-dik évében. Kilencz évnél tovább szerzetének fejedelem-asszonya volt.

15) VII. Miklós Barkóczy Máriától született 1698-ki decemb. 5-kén. Papi pályára lépven, még Rómában tanult, midőn 1720-ban szent-jóbi apátur lett. 1723-ban hazajövéen, nagyváradi kanonokká neveztetett, és egyszersmind apáttá is felavattatott; 1734-ben ugyanott nagypréposttá, 1737-ben pedig váradi püspökké neveztetett, azután kalocsai érsek; 1751-ki julius 30-kától esztergami érsek és primás, 1757-ki május 31-ig, midőn meghalt. Érseki hivataloskodásában főleg a köznép czélszerű oktatására fordítá gondjait; jószágaiban pedig több gyár állításával előzte meg a 19 dik század iparos szellemét.

16) XII. István Lónyay Margittól született 1669-ki april 23-kán. Ugocsa vármegye főispánja. Szádvár, Léva, Végles, Tata elvesztegetése végett lévőai Csáky László ellen tiltakozik, és egyszersmind

¹⁾ Lehoczky Stemm. II. 81. szerint.

²⁾ Néhol Perényi, másutt Berényi is olvastatik, de bizonyosabb hogy Zsigmondnak neje a Serényi családból volt. Lásd Wagner Mss. LXX. 87. — Azonban a Berényi családból is egy Anna Mária jegyese volt Csákynek, s tán epen e Zsigmondnak, de az mielőtt házasságra lépett volna, meghalt, mint ez annak helyén említettett.

c javakra nézve az adományozásnak ellene mond 1689-ben. 1703-ban Károlyi Sándorral együtt veri meg Dolhánál a kurucz támadást, 1706-ban már Rákóczy mellé áll, ki is a szécsényi gyűlésen a hadi élelmezés és szertár főbiztosává, és ugyan ez évben a béke-alkudozások folytatásához megbizottjává nevezé. Később 1712-ben III. Károly megkoronázásakor kir. pohárnok-mester volt. Neje gróf Zichy Klára, kitől gyermekei V. Péter Pálffy-féle vasas ezredben kapitány, majd ezredes, és Bereg vármegye főispánja, meghalt Pozsonyban 1729-ben. Rozina gróf Pethő Zsigmondné. Anna Mária meghalt hajadon korában.

17) Krisztina Lónyay Margittól született 1654-ki november 4-kén. Neje I. Erdődynek, 2. gr. Draskovich Jánosnak, 3. Beresényi Miklósnak.

18) Klára, 19) IV. György, 20) László mind Melith Klárától, 21) Ádám, 22) János, 23) Ferencz, 24) Erzsébet Barkóczy Máriától születtek, de korán elhaltak.

25) Mária Lónyay Margittól született 1660-ki oct. 2-kán született, neje volt göncz-ruszkai gróf Kornis Gáspár Maros-szék kapitányának.

Ezek voltak X. Istvánnak az országbirónak gyermekei, s ezek nehányától jó le maig a család, mielőtt azonban ezekről is néhány sorban emlékeznők, tekintsük végig a terjedelmes családfát ¹⁾ a törzstől I. Lászlótól egészen X. István gyermekeig.

¹⁾ Hogy Lehoczky nál Stemmatoqr. II. 76. nem teljes, sőt hibás is, tán mondanom sem kell. Hasonlóan van Kovary nál Erdély nev. családai 59. lapon, hol I. Ferencznek Mihály fiától hozatik le a család, holott Mihály testvérének Benedeknek fia volt Demeter, s attól jó le maig a család. Említett Mihálynak ága pedig kihalt. Az általam itt közlött genealogia az idézett családi okiratokon alapszik, és több perbeli törvényesített leszármaztatással is megegyez.

I. t á b l á z a t.

I. László
de Piliske.
1366.

I. István
de Sidow.
1396. kapja Keresszeghet.

II. István de Sidow. 1401. cseréli Csákot Temesben.		I. Miklós erdélyi vajda. 1403. + 1426. (Anna)		I. Péter 1397 – 1400.		I. György visegrádi várnagy, Szathmár, Ugocsa és Kraszna főisp. + 1426.	
III. István †		I. Beky		Ilona (Tamássy László)		II. László erd. vajda. 1431 – 1437.	
III. László de Szánthó 1454.		I. Dienes. 1454.		II. Péter 1465.		I. Mihály elesett 1430. (Tamássy Ilona)	
II. János †							
I. Gergely elesett 1448.		Anna (Thótes László)		Kata (Bebek Péter)		I. Ferencz székelyek, Bihar, Szathmár főispánja. + 1468. körül.	
						IV. László váradi kanonok. + 1425.	
						I. János †	
II. Ferencz + 1488. előtt.		I. Benedek 1489.		I. Pál.		II. Mihály + 1511. körül. (Anna)	
		L. II. táblán.				II. Miklós + 1578. előtt.	
III. Ferencz + 1497. előtt.		I. Gábor 1489.		III. Miklós.		Magdolna	
		Kata (Pázmány Péterné)		IV. Miklós 1554.		I. Mátyás de Komlód.	
Kata 1579. (Zólyomy Tamás)		II. Mátyás 1587.		II. Gergely Báthori Zsigm. tanácsnok.			
III. Miklós 1510. 1528. (Ártándy Erzse)		Anna (Csáky Gábor)		I. Imre + 1552. (Massay Krisztina)		Margit 1510.	
IV. Mihály 1549. †		II. György elesett Szigetvárnál 1566. †		I. Zsigmond 1579.		Kata 1510.	
				Anna (mihályi Csáky Gábor)		Erzse 1510.	
				II. Zsigmond. †		IV. István 1506. követ.	
						II. Pál (Sulyok Sára, előbb Dobó Istvánné)	
						I. Farkas 1552. †	
						Ferencz megh. 1587. †	

II. táblázat.

I. Benedek 1489. ki az I. táblán.

V. Miklós szasánadi püsp. megöl. 1514.	Borbála (Hederváry Fer.)	IV. Ferencz † 1528. előtt. (Pethő Anna)	III. György † 1597. előtt.	V. László 1497.			
		Borbála (Tholdy Mih.)					
I. Demeter 1526. (somlyói Báthori Zsófia)		V. István † 1552. előtt.					
VI. László 1570. 1587. (Balassa Zsófia)	Anna (Prépostvari Bálint)	II. Dienes főisp. s tanács. megh. 1587. előtt. (Némethi Ilona)	VI. Mihály Szapolyay kancellára 1569.	VI. István de Mihály (enyingi Török Kata)			
VII. István erdélyi hadvez. † 1605. (Wesselényi Anna)	VII. Mihály. †	VII. László. †	Kata Sinon kancellár)	II. János de Mihály 1569. (1. Csaky Anna. 2. Bánffy Klára)			
VII. László országbiró. Léva szerzője. † 1655. (Batthyány Magdolna).	Anna apáca † 1673.	Krisztina sz. 1604. † hajadon	VIII. István sz. 1603. † 1662. tárnokmest. Szepest szerzi. (1. Forgách Éva. 2. Perényi Mária. 3. Mindszenti Kriszt.)	III. Zsigm. eles. 1596. (Bornemisza Anna) †			
VIII. László komáromi főispán. (Szunyogh Bora) †	III. Pál zólyomi főispán. † 1655. (gr. Czobor Mária Reg.) Mária	Bora (Gon- zag) Hanni- bal) (Melith Maria)	IV. Péter komáromi főispán. † 1671. (Melith Maria)	IV. Zsigm. (Jakusith Kata)			
X. István sz. 1638. † 1699. országbiró. L. III. táblán.	Anna sz. 1627. apáca. † 1662. kora 35.	IX. István sz. 1628. korán †	V. Ferencz sz. 1630. † 1670. tábornok. (Gr. Czobor Erzse)	Krisztina sz. 1632. †	Anna sz. 1634. †	Zsuzsa sz. 1638. †	IX. László sz. 1640. † 1708. Doboka főisp. 1. Kalnoki Éva. 2. Bethlen Éva. 3. Jósika Judit.
XI. István sz. 1667. † 1720 Koloz v. főisp. (1. Haller Bora. 2. Mikola Ágnes. 3. Haller Bora)		III. Gábor sz. 1662. (Gyulafi Zsófia) Zsuzsánna (gr. Lázár Fer.)		VI. Miklós † kora 20. évében.	X. László (Kovács Éva, ki utóbb báró Száva Mihályné)		
VIII. Mihály. †	IV. Zsigmond valós. kamarás sz. 1696. (Haller Kata)	II. Imre sz. 1700.	L Sándor †				
VI. Ferencz † kis korában.	Bora sz. 1719. (gr. Haller Ján.)	Kata sz. 1726. † 1794. író. (1. Bornemisza János. 2. gr. Bethlen Miklós).					

III. t á b l á z a t.

X. István *ki a II. táblán.*

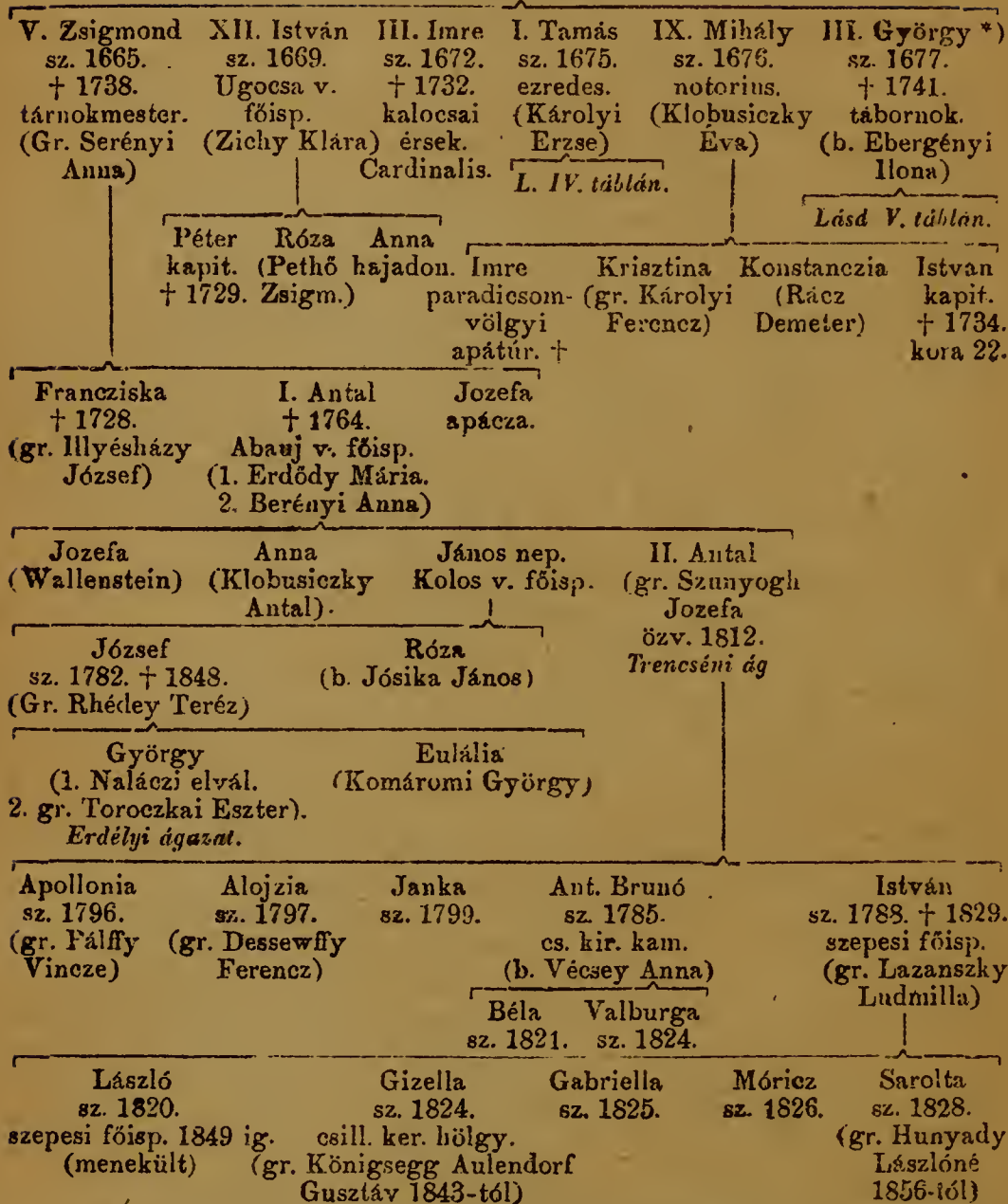
sz. 1638. † 1699.

országbiró.

(1. Lónyay Margit.

2. Melith Klára.

3. Barkóczi Mária).

*) Ezeknek többi testvéreik (összesen 25-en voltak) nem férvén a családfara, egyszerreire áttekintés végett ide jegyeztetnek: VII. Miklós az esztergami érsek s primás; Krisztina szül. 1654. 1. Erdődy, 2. Draskovics, 3. Bercsényi-nő. — Mária Klára szül. 1660-ban, gr. Kornis Gáspárnő; — Zsuzsa, Ilona, Éva, Anna kis korukban haltak el; — Éva (másik) szül. 1662. Klára sz. 1673. Zsuzsa (másik), Mária Sapientia szül. 1679. apácák voltak. Bora sz. 1669. báró Palocsay Istvánné, Klára, György, László, Ádám, János, Ferencz és Erzse.

IV. t á b l á z a t.

I. Tamás *lásd a III. táblán*
szül. 1675.
ezredes.

(Karolyi Erzse)

Ferencz

(gr. Zichy Anna Mária)

Tamás † 1734.	Mihály † 1734.	Imre sz. 1775. † 1848. cs. kir. kam. (1. gr. Fáy Mária. 2. Bujanovics Stefania)	István (Erdödy Julia)	Ferencz sz. 1767. † cs. kir. kamarás (hg. Eszterházy Teréz)
Róza sz. 1803. (gr. Sermage Dienes)	Czeczilia sz. 1805. (ehrenheimi Sitra Jak.)	Franczisza sz. 1813. Brünben intéz. hölgy.	Antal Vínóze sz. 1785. (gr. Csáky Petronella)	

V. t á b l á z a t.

III. György *lásd a III. táblán.*
sz. 1677. † 1741.
tábornok.

(B. Ebergényi Ilona)

János korona-őr, országbíró 1784–1790. (1. gr. Eszterházy Bora. 2. gr. Zichy Jozefa)		IV. György 1772–1785. gömöri főispán.		János		Emánuel szepesi főispán 1810. (Gr. Szirmay).	
József kir. főkomorn. al-kancellár.		Kálmán Petronella (gr. Csáky Vincze)					
Sándor sz. 1780. cs. kir. kam. (Mariássy Julia) † 1850.	Károly sz. 1783. cs. kir. kam. kapitány. (Mayer Erzse)	Jozefa sz. 1784. (gr. Eszterházy Pál)	Jusztina (b. Skerlecz József)				
Mária sz. 1797. (Lányi Imre) † 1855. Rholl Klára) <i>Lásd folyt. a köv. lapon.</i>	Tivsdar sz. 1798.	Auguszt sz. 1804. (b. Prónay (udvarnoki Igenia)	Adél sz. 1805. (Novinszky Szevér)	Rudolf sz. 1808. (Janicsák Emilia)	Imre Manó sz. 1802. (L. Jorbászi Aranyossy Mária. 2. ns. Budacs Karolina)	Natalia sz. 1810. (gr. Szécsen Sándor kapit.)	
		Imre sz. 1838.	Manó Károly sz. 1848.	Károly Manó sz. 1852.	Karolina Zsuzsa sz. 1854.		
Zeno sz. 1840.	Albin sz. 1841.	Natalia sz. 1842.	Malvin sz. 1843	Gizella sz. 1845.	Sándor sz. 1848.	Felix sz. 1849.	Kidor sz. 1850

Tivadar
sz. 1798. + 1855.
(udvarnoki Rholl Klára)
mint a tulsó lapon látható.

Hedvig sz. 1830.	Gabriella sz. 1831.	Tivadar sz. 1834. dragonyos főhadn.	Kálmán sz. 1836. uhán. főhadn.	S. rafin sz. 1846.
---------------------	------------------------	--	---	-----------------------

Még egy élő ága van a családnak, melyről nem tudván biztosan — elégséges adatok nélkül — X. István országbíró melyik fiától jő le, itt a VI. táblázaton külön közöltetik:

VI. táblázat.

Csáky N.
(Jekelfalussy N.)

Zsigmond sz. 1805. (gr. Vay Eulalia, kitől elvált, most m. Pallavicini Roger neje).	Mária sz. 1804. (Jekelfalussy Józsefné)	János József sz. 1807. cs. kir. kam. — (Klobusiczky Cornelia)
Irma. Gyula. Ödön. Sándor. Lajos. Éva.		

Melania sz. 1833.	Róza sz. 1837.	Zsigmond sz. 1842.	Ipoly sz. 1844.
----------------------	-------------------	-----------------------	--------------------

A táblázatokon látjuk a családot lehozva a mai napig. X. István-
nak az országbírónak gyermekeitől V. Zsigmondtól, I. Tamástól és
III. Györgytől jönnek le az élő ágazatok.

V. Zsigmondnak (lásd III. táblán) fiától I. Antaltól, ki
a szepesi kamara administratora, és Abauj vármegye főispánja volt, és
1764-ben halt meg, két fi-gyermeke által két ág támadt. János a
Kolos vármegyei főispán törzsöke a mostani erdélyi ágnak, melyből
József — Kövály szavai szerint ¹⁾ — „a feudal kor utolsó gavalléra,
jó ember és bőkezű, mondhatni mindene a példabeszédbeli „Csáki
szalmája“ volt.“ Gazdasági gépekre roppant költségeket tett. Meg-
halt 1848-ban — Fia a most élő György.

II. Antal (I. Antal fia) nejével gróf budetini Szunyogh Jozefá-
val jut a trencsényi birtokokhoz, és az ugynevezett trencsényi ágnak feje
lett. Három leányt, két fiut nemzett. Brunó cs. kir. kamarás a sza-
lárdi, nagy-idaí, gönczi és kocsói uradalmak birtokosa Testvére István
szepesi örökös s val. főispán és helytartósági tanácsos. Meghalt 1829
a budetini, vissolai, szendrői, szikszói és brakendorfi uradalmak bírá

¹⁾ Kövály: Erdély nev. Családai 60. l.

Legidősb fia László megyei és országgyűlésekben ellenzéki szónok, 1848-ban Szepes vármegye főispánja; később kimenekült ¹⁾).

I. Tamásnak (lásd IV. táblán) fia Ferencz gróf Zichy Anna Máriától ismét több gyermeket hagy. Közülök Ferencz cs. kir. kamarásnak fia Antal Vincze cs. kir. kamarás. — Imrének, ki cs. kir. kamarás, val. belső titkos tanácsos volt ²⁾, és 1848-ban halt meg, három leánya él.

III. Györgynek (lásd V. táblán) legterjedelmes ágazata két fia János és György által. János Szepes vármegye örökös és val. főispánja, 1765-ben korona-ör ³⁾, majd országbíró, és szent István-rend nagykeresztese, val. belső titkos tanácsos, 1772-ben ő volt a XVI szepesi városok kiváltására kinevezett kir. biztos. Két fia József és Kálmán, kinek Petronella leánya lévén csak, fi-ágon kihalt. József alkauzellár és főkomornok-mester volt. Ennek fia többi közt Károly, szül. 1783-ban. Szepesi főispán, a magyar akad. ig. tagja, nyíltan pártolá a kor és haladás eszméit az elnöklete alatt tartott megyei gyűléseken is. Meghalt 1846-ban ⁴⁾.

IV. György (III. György fia) cs. kir. kam. val. belső titkos tanácsos, szent István-rend közép-keresztese, Gömör vármegyének 1772-től 1785-ig főispánja volt. Fia Emánuel Szepes vármegye örökös és valóságos főispánja, a má. kir. helytartóságnál kezde hivataloskodni, az 1802., 1807. és 1812-ki országgyűlésen a határ-igazítási választmány tagjául neveztetik. A Ludovikai intézetre 3000 forintot ajánlott ⁵⁾. Utódait, kik nagyobbára katonai pályán álltak, a táblázat mutatja.

A VI. táblán állóknak — mint megjegyezve volt — a többivel összefüggésük előttem ismeretlen.

Hasonlóan nem tudom, melyik ágból származtak le: László század elején 1809-ben nagyvárad kanonok, és korczolai czimzetes püspök.

Miklós esztergami kanonok 1785-től, meghalt 1824-ki május 24-kén ⁶⁾. — Ha Lehoczkynek hihetnők ⁷⁾, ugy ezek II. Imrének (lásd II. táblán) lennének gyermekei

¹⁾ Ujabb ismeret. tár. II. 229. l.

²⁾ Wagner Mss. LXX. ennek nejeüé-gr. Engl Rózáat nevez.

³⁾ 1765-ki IV. törv. cz.

⁴⁾ Ujabb ismeret. tár. II. 229. l.

⁵⁾ 1808-ki VII. törv. cz.

⁶⁾ Memoria Basilicæ Strigonien. 175.

⁷⁾ Lehoczky Stemm. II. 76. Testvéreüül teszi ezen László, és Miklósnak még Ferenczet, Imrét, Alajost

Szintén — elégséges adatok hiányában — lemaradtak a családfáról :

Dienes, ki Nápolyban a spanyolok ellen harczolt, és 1741-ben altábornagy (Feldmarschall) lett, 1742-ben meghalt. És

Károly lovassági ezredes és tábornok, ki 1736-ban cs. kir. val. belső titkos tanácsosságra emeltetett.

Végre nem mertem kijelelni azon **Pétert**, ki 1681-ben az evangelicusok részéről nádornak volt kijelölve, midőn Eszterházy Pál választatott.

A család most kath. vallásu.

Czimere a családnak — mint főlebb a szöveg között látható — a dőlt vértnek kék mezejében egy levágott, vérző tatárfej szakálosan bajszosan, koponyáját prémes vörös főveg fedi. Ugyanaz látható a paizs fölötti sisak koronáján is.

A család a grófi rangot első Ferdinand óta viseli — úgy látszik — 1560-ban kapták ¹⁾.

Csáky család. (Dánfalvi). Erdélyi csikszéki székely család. E család őse **Csáky Antal** többekkel együtt főleg azért, mert a csikszéki rézbányák mivélése által érdemeket szereztek, **Báthory Zsigmond** által 1609-ben primipilaris levelet nyert ²⁾.

Csáky család. (Dévai). Hunyad vármegye a hazája. Ebből valónak iratik ³⁾ **Csáky András**, ki Rákóczyval tartván, kibujdosott, és Rodostóban hala el 1757-ben 81 éves korában ⁴⁾. Dévai **Csáki Dániel** 1794-ben Hunyad vármegye alszolgabirája volt.

Csala család. Zemplin vármegye armalista nemesei közé soroztatik ⁵⁾.

Családy család. A Családy — vagy miut a latin okiratokban előfordul: de Család nevi — családnak nyomait csak a XV században találjuk. Nemzékrende ⁶⁾ ez :

¹⁾ Histor. Herald. Handbuch. 143. l. Lehoczky Stemm. I. 168. l. 1550-teszi. — L. e családról Hormayr Mednyánszky Taschenbuch f. vaterl. Gesch. 1826-ki foly. 363—402. l.

²⁾ Székely Nemz. Constitut. 101. l.

³⁾ Kőváry id. h. 60.

⁴⁾ Cserey Mih. Histor. 360. 370. — Mikes Kelemen Törökországi levelei 487. lap.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.

⁶⁾ Kir. curiai pörből.

Lukács de Család.	
Ilona (Kemecei Máténé)	Ferencz 1446.
Péter 1490—1493. (Germendy Eleonor, ki utóbb Zerdahelyi Tóbiásné)	Dorottya 1503. (1. asszupataki Hentz Benedek. 2 Kis-Köröskényi Mihályné)
Anna 1508. (Zerdahelyi Györgyné)	

Ugy látszik ezekben kihalt a család, örökösei a Zerdahelyi, Elmódy, Andreánszky, Dióssy, Ghyezy, Bencsik sat. családok lönek.

Csalay család. Egyik tagja Csalay László Szathmár vármegyei Lázári, P. Darócz, Saár, Homok és Szigeth egész helységet több társával 1651-ben királyi adományban kapja ¹⁾.

Csalló család. Csalló Tamás, és általa fia Csalló Imre, nemkülönbén két atyafi testvérei (patruelis) Csalló István és Márton, és anyáról testvér-atyafia (matruelis) Kardos Benedek 1580-ki martius-8-kán Prágában kelt czimeres levél által Rudolf király által nemesítették meg, és e nemes levelük 1663-ki b. sz. Mária születése ünnepén Szombathelyen Vas, Zala és Sopron vármegyék gyűlésein kihirdetett ²⁾. A család — úgy látszik — kihalt.

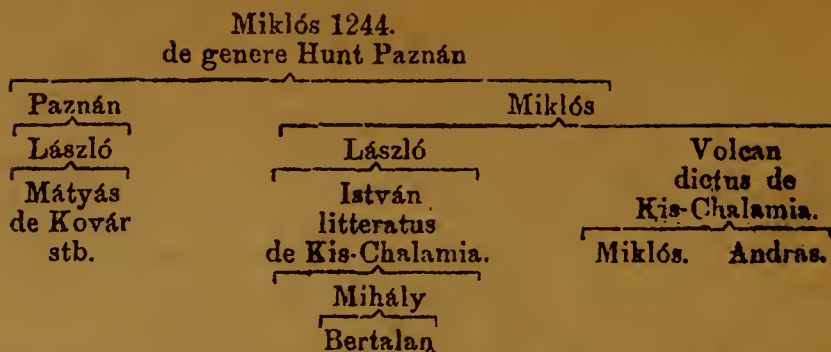
Csalomjai család. (Kihalt). Nagy-Csalomja helység Hont vármegyében az Ipoly partján fekszik, nem messze van tőle Kis-Csalomja, és mind a kettőtől szintén alig egy mérföldre fekszenek romjai Hont (Hunt) várának, melyet a sz. István király alatt hazánkba jött Hunt Paznan nemzetsége épített. A Hunt Paznan nemzetség (genus, vagy de genere Hunt Paznan) több jeles családot adott hazánkknak, és e családból szakadt ki a régen kihalt Csalomjai (az oklevelekben de Chalamia) nevű család, s vele egy törzsről a Kóvári család, mely ismét a Nagy-Csalomja helységgel határos Kóvár helységtől (hajdan castrum Kearszeg) vette nevezetét.

A Csalomjai vagy Chalamiai családnak egy ágazatát mutatja a következő családfa ³⁾

¹⁾ Szirmay: Szathmár várm. II. 197. 201. 284. 285. 286.

²⁾ Veszprém várm. levéltárában van az e. edeti armalis.

³⁾ Wagner Mss. LXX. p. 27. — Ambár sok családról meglehetősen tudunk, mely nemzetségből (genusból) eredt, mind a mellett a nemzékrendet teljes hitelességgel a XIII. század közepénél a tatárjárás időn túli korra az oklevelek elpusztulása miatt alig vihetni.

Több eredeti oklevelet olvastam, melyekben részint e családfán állók, részint még a Csalomjai család több tagjáról is van emlékezet, így 1281-ki oklevélben ¹⁾ említettik: Paznán et Nicolaus de Chalamia, és Laurentius et Elekus filii Feliciani de eghazas chalamia (egyházas Csalomja) — 1295-ki okmányban ismét említettik Alexius filius Feliciani de Chalamia ²⁾

Ismét másutt: Alexius filius Feliciani, Johannes filius Laurentii de Chalamia.

1298-ki mart. 23-kán kelt levelében az esztergami káptalannak: „Paznanus et Nicolaus Comes de Chalamia, et Beke filius ejusdem Comitis Nicolai pro se et fratre suo Ladislaó stb

1389-ban Walkan (= Volcan) filius Joannis, és Michael de Kis-Chalamia mint királyi emberek (homo regius) fordulnak elő ³⁾.

1400-ban Paulus filius Petri, et Michael filius Stephani de Kis-Chalamya ⁴⁾. És végre 1494-ben Andreas filius condam Demetrii de Kis-Chalamia ⁵⁾.

Ezen innen a XVI. században nem leljük többé a család nevét, utánna az említett század végeig a csalomjai nevet előnevül Nagy nevezetű család viselte, azonban ez is még a XVII. század elején elenyészett. Lásd Nagy családot.

Csama család. Lásd Chama és Csoma családot.

Csanád család. (Rudai). Rudai Csanád nevű családnak mint réginek neve említettik Lehoczky által ⁶⁾.

¹⁾ A Hévízi kereszties barátok metalisa Koarszeg váráról.

²⁾ A váci káptalan előtt Compromissionalis.

³⁾ István nádor reambulatoriája a Kóváry család részére 1388 ból.

⁴⁾ Frank országbirónak 1400-ban kelt határigazítási parancsa. — Lásd 1409-ről oklev. Fejér Cod. Dipl. tom. XI. p. 499.

⁵⁾ Hont vármegye bizonyítványa szintén a Kóváry család részére.

⁶⁾ Lehoczky Stemm. II. 92.

Csanády család. (Mező-Telegdi). Bihar megyei Mező-Telegd-ről írja előnevét, s ott azon vármegyében hivatalt viseltek.

Mező-Telegdi Csanády György előbb hites ügyvéd 1783-ban választott Bihar vármegyének érmelléki járásában főszolgabíróvá. Meghalt 1806-dik év előtti. Három neje volt: Buzinkay Éva, 2. Torkos Zsófia, 3. Sebes Krisztina. A másodiktól született fia, szintén György, ki 1806-ban Bihar vármegye jegyzője volt, neje Kovács Mózses leánya ¹⁾.

Az idősb Györgynek testvére István szintén 1783-ban választott Bihar vármegye fő-ügyvédévé.

1753-ban telegdi Csanády János Eötvös Sándorral Szathmár megyében Nyir-Körtvélyes helységben másfél curiát kap királyi adományban.

Bir a család Szathmár vármegyében Ecseden, és Gebe helységben ²⁾.

Csanády család. (Kereki). E család – különbözik a fölebbitől, — s magát Bihar vármegyében a Körös mellett fekvő nagy-kereki helységről írja. Ott azon régi vár, melyet még Bocskai István építtetett, most kiujítva lakháza Csanády Sándornak, ki a helységben egyik birtokos

A mult század vége felé élt e családból Csanády Samuel, előbb Török magyar huszár-ezredében őrnagy, később a székely lovasságnál alezredes, ki ily családfát alakított ³⁾:

Csanády Samuel
(Hodosi kitéra)

József uádor alezredes 1806.	László volt főhadn. (Balogh N.)	Imre insurg. kapit.	Sandor	Julianna (Andányi Bay Istv.)	Teréz (Dobozy Mih.)	Róza (Radványi József)
---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------	--------	------------------------------------	---------------------------	------------------------------

Borsod vármegyében is birt régebbsen ilynevű család, 1663-ban Tibold-Daróc s több helységbeli birtok kibocsátása végett Csanády János és egyebek ellen pört indit Baratkay Ferencz ⁴⁾.

Csanády család. (Nagy-Mihályi). A nagy-mihályi Csanády család hajdan Zemplin vármegyében virágzott, de már kihalt ⁵⁾.

¹⁾ Vay : L. Német hívség. 604 – 606 l.

²⁾ Szirmay : Szathmár várm. II. 24. 65. 80.

³⁾ Ugyanott 600. l.

⁴⁾ Fényes Geogr. szótár I. 242.

⁵⁾ Szirmay : C. Zemplin not. tpp. 74.

Ugocea vármegyében szintén van ilyenü család. Csanády Mihály birtokos volt ott e század elején Gödényházán ¹⁾.

Csanády család. (Göcsi). A göcsi Csanády család Erdélyben Maros-székbén tartja lakását. Él köztök Sámuel, kinek fia Albert ²⁾.

Csanády család. A Csanády-Gruba család 1751-ben kapott czimeres levelet. Czimere kék mezőben felfordított Δ betű alakú fehér csikolat, e fölött arany rózsza látható. A paizson álló sisak koronájából kék ruhás férfi-kar kivont kardot markol. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-kék ³⁾.

Csanálosy család. (Hernád-csanálosi). Zemplin vármegyében a Hernád folyam partján fekszik Csanálos helység, hajdan a Csanálosy család birtoka, azonban ez már a XVI. században kihalt, és 1556-ban már nevezett falut gradecki Stansith Horváth kapta királyi adományba ⁴⁾.

Csanky család. Nyitra vármegyei nemes családu tűnteti föl Horányi ⁵⁾, és ebből származottnak írja Csanky Gábor kegyesrendi áldozárt, ki Nyitra vármegyében Nagy-Emökén született 1737-ben, és 1790-ben egy vallásos munkát adott ki magyar nyelven.

Csányi család, (Csányi). Zala vármegyének egyik régi magyar családja. Mátyás király 1475-ben Budán (feria 2-da ante festum corporis Christi) kelt új adománylevelében erősíti meg Csány (de Csány) Balásnak fiát Jánost, e Jánosnak fiait Miklóst és II. Balást, és Csány Mártont Benedeknek fiát, az első Balásnak unokáját, Csány, Szőlős, Kis-Tilaj, Becsfölde, Lak, máskép Sz.-Mihály-Egyháza, Zala vármegyei, — Eörs, máskép Vörös, Somogy vármegyei, és Nagy-Tilaj Vas vármegyei helységekben.

Csány helységtől vette a család vezetéknévét, és említett I. Balástól kezdve ily nemzékrendet alkottak ⁶⁾:

¹⁾ Szirmay C. Ugocea 151. l.

²⁾ Kőváry id. h. 258. l.

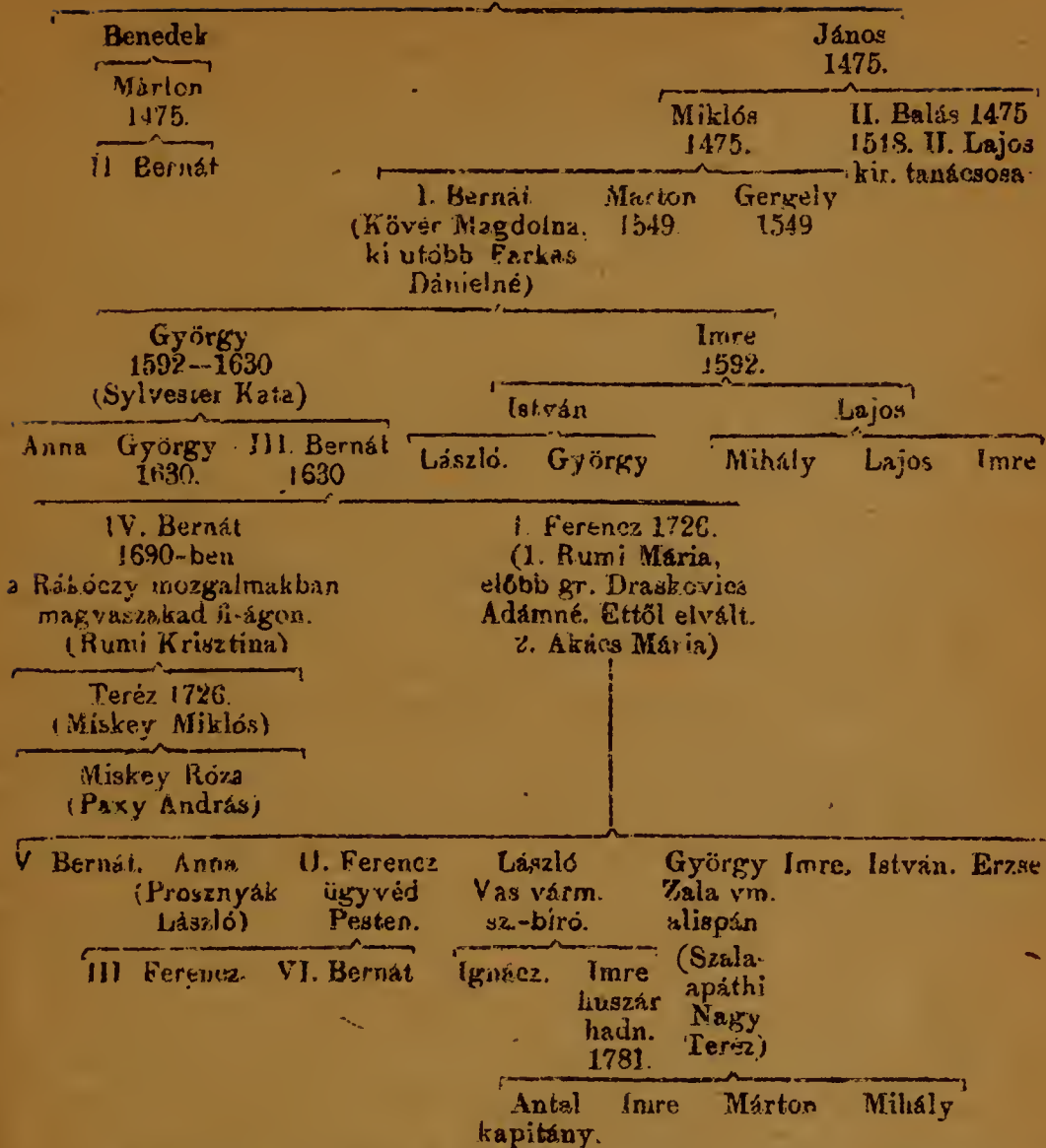
³⁾ Adami Scuta Gentil. II

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 74. 228

⁵⁾ Nova Memor. Hung. 701. l.

⁶⁾ Geneal. authent. Mss. Mus. tom. II.

Csányi Balás

A családfán álló II. Balás az 1505-ki rákosi országgyűlésen Zala vármegye kövege volt ¹⁾, 1518-ban pedig II. Lajos király egyik tanácsosául neveztetett ki ²⁾.

Az utolsó izen állók valamelyikének fia László azül 1790-ben Csány helységben, fiatal korában huszárrá lévén, részt vett az 1809-1815-ki táborozásokban, ekkor lábán megsebesülvén, hazavonult, és mint megyéje táblabírája a politikai térre lépett, 1848-ban kormánybiztos, utóbb közlekedés és közmunkák minisztere a forradalom alatt, ebben részvételeért 1849-ben oct. 10-én Pesten bitófán végezte életét ³⁾

¹⁾ Jászay Magyar nemzet napjai a moh. v. után. 161. lap.

²⁾ 1518-ki XXXIX. törv. cikk

³⁾ L. életrajzát Ujabb ismér. tár. II. 231

Csányi család. (Mándi). Hajdan Szathmár vármegyében virágzott. 1582-ben Mándi Chiany István több társával Mánd falu birtokába új adományt nyer Rudolf királytól ¹⁾.

1590-ben Csányi Albert Zsarolyán helység és Sámely pusztá birtokában erősített meg több társával kir. új adományyal ²⁾.

Csáni család. (Mező-Csáni †). Hajdan Erdélyben virágzott, de már kihalt.

1554-ben Csáni Erzsébet Zörenyi Jánosné által Csáni Lázár és György ellen perlekedett a mező-csáni boldinczi, hosszúasszói, járai stb. jószágok felosztása végett ³⁾.

Csáni család. (Sz.-Udvarhelyi). Erdélyi székely család, közülök sz.-udvarhelyi Csáni Mihály szegények ügyvéde 1815-ben.

Csányi család. (Kövesdi). Szintén erdélyi család, ma talán már a kihaltak közé sorozandó. 1597-ben élt kövesdi Csányi Balás, neve az okiratokban Chiany-nak van írva ⁴⁾.

Csányi család. Zemplin vármegyében az armalista nemések között említették ⁵⁾.

Ezenkívül Abauj s Heves vármegyében is vannak Csányiak Fényes Geographiája szerint.

Csaplár család. A Csaplár család — úgy látszik — a Csallóközben fekvő Nyékből származott szét, ott és Pinke-Karcsán vannak ősi birtokaik.

1593-ban élt Csaplár Mihály hitvese Ilona, mint egy ellene szóló idézvény mutatja ⁶⁾.

Később — mint látszik — több nyéki nemes családdal együtt a háborús és egyéb viszonytárságok miatt leveleik elveszvéen, 1655-ben III. Ferdinánd királynak a pozsonyi káptalanhoz intézett parancsa szerint nemes Nyéky György királyi biztos, és nemes Méhes Pál káptalani megbízott vizsgálata folytán ősi nemesi jogaikba visszaállítatnak Takács György, Szétsényi Tamás, Csaplár Lőrincz, Németh Mihály, Szabó István, Semlyé Jakab, Takács, máskép Kranicz Péter, Fülöp Balás, és Ego György, és új adomány-ezimen megerősítettnek a

¹⁾ Szirmay: Szathmár várm. II. 243. l.

²⁾ Ugyanott 218. l.

³⁾ Az eredeti ítélet-levél a kászoni báró Bornemisza család levéltárában Török Antal ur szives közlése szerint.

⁴⁾ Báthori Zsigmond ítéletlevele. L. Székely Nemz. Constit. 66. lap.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 111. l.

⁶⁾ Ipolyi Arnold ur gyűjteményében 226. sz. alatt szives közléséből.

Csallóközben fekvő Nyék, köznyelven Egy Eős, máskép Leány Ágh helységbeli összes részbirtokaikban, melyeknek már őseik is békességes birtokában voltak, és ők is mint leányági leszármazottak hasonlóan háborítlanul bírák mind az ideig ¹⁾).

Az 1755-ki nemesi vizsgálatkor Pozsony vármegye által kétségtelen nemeseknek találtattak Nyéken lakó Csaplár Mihály, Cs. Ferencz atyjával Péterrel együtt; Nemes-Szeghen lakó Csaplái József; Pinké-Karcsan lakó Csaplár János. Csaplár Jánosnak fiai és örökösei karcsai ősiükről reájok maradtott jószágait elintézik egy 1755-ki május 3-kán kelt osztály-levélben, melynél fogva a karcsai Curiát a legöregebbiknél Jánosnál in aequalitate bonorum nyekiensium engedik további dispositioig.

Nyékről s Karcsáról beszámaztak részben Duna-Szerdahelyre, részben maradtak Nyékben is.

E család tagjai közül Imre mint insurgens a hét éves háborúban esett el, József Vajka helységnek kegyes emlékü lelkésze, s mint ilyen a mult század végén mult ki.

E családnak ivadéka és éke a most élő Csaplár Benedek Gáspár kegyesrendi tanár is, ki Duna-Szerdahelyen született 1821-diki január 5-ken ²⁾, és ki Karcsai név alatt az irodalom terén is elismerést vivott ki czikkei által.

Csaplárók vannak Csallóközben Radványban is, református vallásuak; -- Bácsban is laknak kath vallásuak.

¹⁾ Az oklevél szavai ezek: *attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis, quae ipsi sacrae primum regni nri Hungariae Coronae, et dein Matti nrae pro locorum et temporum varietate atque occasioinum exigentia fideliter et constantes exhibuerunt, et in futurum quoque impensuros pollicerentur, totales et integras portiones possessionarias in possessione Nyék vulgo Egy Eős alias Leány-Ágh vocata in insula Csallóköz, Cotta poson. existen. habitas, in quarum quieto et pacifico dominio iidem supraspecificati maiores et progenitores suos inde ab antiquo semper perstitisse. et se nunc quoque veluti foeminei sexus homines persistere, verum literas, et literalia instrumenta superinde habita, iniuria temporum et bellorum, multiplices ob impedimenta factas hinc inde diversas commigrationes atque incendia a se se abalienata et deperdita se se asserunt, totum et omne jus nostrum regium . . . memoratis imprimis quidem Georgio Takács, et Thomae Szétsenyi veluti antiquioribus et principalioribus, praesentisque nostrae novae donationis impetratoribus, deinde vero etiam Laureatio Csaplár et aliis familiae eiusdem foeminei sexus hominibus eidem haeredibus et posteritatibus utriusque sexus univiersis vigore aliarum literarum nostrarum novae nostrae donationis, collationis superinde emanatarum jure perpetuo et irrevocabiliter dederimus etc. T. Csaplár Benedek ur szives közlése azerint.*

²⁾ L. Magyar Irók. Kéletrajz gyűjt. I. 76

Csaplovics család. (Jeszenovai). E család óshelye Árva vármegyében *Jeszenova*, melytől előnevét vette, s melyben jelenleg is birtokos, — hajdan az alvidéken volt székhelye — mint ezt némely felmaradt levelekből sejteni lehet, — miglen a török dúlása miatt a felföldre szorítottván, *Jeszenovával* adományoztatott.

Czimerük, mint itt látható, a vértben zöld térről felemelkedő terepélyes élőfa, mely az egész paizst kétszélű látszik osztani, a fa jobb oldalán daru áll, — balfelől egy vitéz látható. A paizs tetején a koronás sisakon ismét a nyakán átnyilazott daru áll, csőrében kigyót tartva.

Adatok hiányában teljes családfa helyett csak néhány tagját említhetjük meg a családnak.

Csaplovics Pál Hont vármegyébe szakadt, és ott Pribélyen neje Eghry Mária (előbb Nagy Ádámné) után birtokos volt 1770-ben ¹⁾ Ugy látszik, ennek fia Cs. János született Hont vármegyében Felső-Pribélyen 1780-ki sept. 22-kén. 1805-ben tett ügyvédi vizsgálatot. Slavóniában Pákrácson püspöki titoknok volt 1812-ben. Legutóbb gróf Schönborn gazdasági tanácsnoka, s a munkácsi s szent-miklósi majoratusi uradalmak igazgatója. Több, főleg latin törvényes munkáin kívül a „*Gemälde von Ungarn*“ című 2 kötetes munka írója. Meghalt Bécsben 1847-ben.

Nevezetes érdemet szerzett, s örök emléket állított magának a Csaplovics család egy másik tagja, Csaplovics Lőrincz, Pozsonyban a gr. Zichy család ügyvéde s levéltárnoka, ki 1839-ben hatvan ezerre menő könyvtárát szülőföldjének Árva vármegyének hagyományozta, mely 1849-ig a megye, jelenleg pedig már egy részvényes társulat által fenntartva, s biztosítva Alsó-Kubinban a város piacán é város által egy

¹⁾ Sz. Benedeki Cony. Fasc. 155 Nro 67.

émetetes házban örök időkre elhelyezve, azon vidék tudományos előhaladásának egyik eszközeül szolgál¹⁾.

Jelenleg élnek a családból Árva vármegyében Csaplovics Elek Rosnyón Csaplovics Sámuel sat

Csapó család. (Gelsei). A gelsei Csapó család a regiek közé tartozik. Előnevét a Szabolcs vármegyei Gelse helységtől vette.

Gelsei Csapó-nak fia volt András, ennek László, ennek leánya Margit Magyar Pálnak hitvese, ki 1355-ben márt. 15-kén Szabolcs vármegyei Benbach, Szathmár vármegyei Máté, Bel, Szalka, Kis-Szalka, (igy írva) helységeit az ó-budai Klárapáczák kolostorának adományozza²⁾

E család valószínűleg kihalt.

Csapó család. (Ecsedi). Szathmár vármegye egyik családdal a Parlaghyakkal jött sógorságba ecsedi Csapó Ferencz, kinek 1590-ben felesége Parlaghy Borbála, előbb Pataky Sámuelné volt³⁾.

Csapó család. Tolna vármegyében lelünk egy családot, melynek országos disze volt Csapó Dániel, született 1778-ban Tolnának 1827 től 1836-ig alispánja és országgyűlési követe, a magyar gazdasági egyesület buzgó tagja és másod elnöke; meghalt Pesten 1844-ben. Tolnában — iratik róla egy helyen⁴⁾ — a haladási pártosz zászlósa, s mind halálíglan tisztakeblü, következetes hive, a hazának nehéz időkben is tántoríthatlan hűségü fia, s munkás, lelkes polgára sat.

Egyetlen leányát Csapó Idát nemeskéri Kiss Pál egykori tümei kormányzó vette nőül. A szintoly kellemdús, mint nemeslelkü hölgy nem rég meghalálózván, lelkes hagyományában, mi közel száz ezer forintra rug, számos legatumokon fölül férje, rokonai, barátai, s a tengerelczi és barnacsi iskolák s egyházi sirbolt számára Tengerelczen tett hagyományain kívül, a m. akademia, a nemzeti színház és szegszárdi kórház javára is alapítványozott. Kitünő fontossággal bir. — ira

¹⁾ L e könyvtárról „Pesti Napló“ 1858-ki márt. 31. és april első számát.

²⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. II. p. 433. — Le hoczky Stem m II. 82. E családot Csapó-nak írva említi, és a Zala varm. Gelsei látszik előnevül érteni, mert a családot a Dunan túlra teszi, és ugy összezavarja, hogy azon eligazodni nem lehet

³⁾ Szirmay Szathmar varm. II. 21. l.

⁴⁾ Ujabb Ismerettár II 234. l

egyik hirlap ¹⁾ — a lelkes honleány azon vég-intézkedése, miszerint országos emlékü derék atyja dicső nevének fentartására az öröklött jószágokat fi-ágra az elsőszülöttség szerint hitbizományilag lekötni rendeli, s a fejedelmi engedély eszközésére hátrahagyott férjét bizza meg, kikötvén egyszeremind, hogy a vagyon-alapító s tett-dús hazafi Csapó Dániel emlékére az örökösök mindig Daniel melléknevet is viseljenek, azok magyar névelést nyerjenek, a magyar nyelvet tisztán tudják, rendszerint Tengeliczen lakjanak, onnét jószágukat kormányozzák, városban állandóan le ne telepedhessenek, s telelniök is csak Pesten lehessen, s a hitbizományi birtok összegét egy fillérnyi adóssággal ne terhelhessék.

Csapók vannak Dunán túl még más több vármegyében is, nevezetesen Sopron, Győr, Fejér és Komárom vármegyében.

Sopron vármegyében a vármegyének viselői hivatali, Csapó József és Imre 1845-ben alszolgabírák voltak. Csapó Sándor ugyanott, ugyanakkor esküdtséget viselt.

1736-ban Győrben született Csapó József, ki külföldön tanulta ki az orvosi pályát, s hazatérvén, Debreczenben élt mint orvos. Latin nyelven írt egyéb értekezésein kívül 1791-ben „*Orvosi könyvecské*“ című könyvet ²⁾.

Fejér vármegyében 1840-ben Csapó József a megyénél aljegyző volt.

Komárom vármegyében 1686-ban Csapó János szolgabíró volt, a midőn több tisztársával együtti e hivataláról lemond ³⁾.

1671-ben Csapó Zsuzsánna Pázmándy György neje, férjével együtt Enyeghy Jánostól s ennek több érdektársától a kömlödi egész pusztát veszi meg ⁴⁾.

1676-ban Cseh Ferencz s rokonai nagy-igmándi részjószágukat beírják zálog-czim alatt Csapó Györgynek, ugyanottani részeiket a Ghyczi, Sándor és Madocsányi család is Csapó Györgynek zálogítja el ⁵⁾.

Csapó (olv. Chapo) Mihályról írja Lehoczky, hogy 1672-ben nemesített meg ⁶⁾.

¹⁾ Magyar Sajtó 1857-ki január 6. kelt 4. szám.

²⁾ Horányi Nova Memor. 702.

³⁾ Fényes: Komárom vármegye 66. l.

⁴⁾ Ugyanott 155.

⁵⁾ Ugyanott 152.

⁶⁾ Lehoczky Stemm II. 75.

A XVII. században Nógrád megyében élt Csapó Katalin, mint nemes Szabó Jeremiás Füleken lakó kereskedőnek neje 1672-ben ¹⁾.

Csapó család. (Lebényi). E család egyik tagja lebényi Csapó Mihály a magyar kir. udvari kamaránál volt titoknok 1769-ben.

Legújabbán 1844-ben lebényi Csapó János szintén a kamarai Bessenyő város. biztos volt.

Czimere a családnak — a metszvényen láthatólag — a vért mezejében két szemközt álló oroszlán egy pallózt tartva, melyre kigyó kúszik, föltötte csillag ragyog; a paizs tetején a sisak koronájából grif emelkedik föl kivont karddal.

Valjon a főlebb tárgyalt Csapók közül némelyik nem e családhoz tartozik-e? adatok nélkül bajos megmondani.

Mindezen Csapóktól ismét különböző családból eredt kecskeméti Csapó Dániel a „Magyar Dal-füzérke“ czimü népdal gyűjtemény szerkesztője.

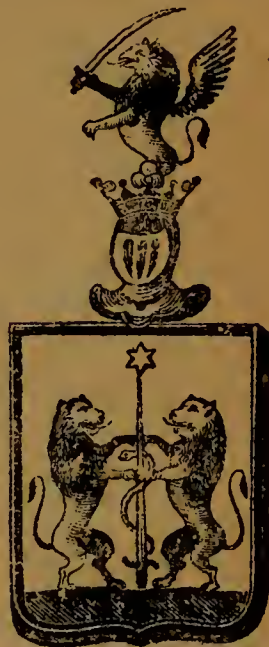
Csapody család. (Szala-Lövői). Somogy vármegye vagyosb és ismertebb nemes családainak egyike. Közülök Csapody Ferencz 1760-ban a Dunán inneni kerületi tábla ülnöke.

Csapody László született 1724-ben. Jesuita lön 1741-ben; gr. Pálffy János föltt mondott halotti beszédet, és azt kinyomatá. Testvére

Csapody Lajos hittani tudor, és veszprémi éneklő kanonok 1786-ban. Egy latin értekezést irt a királynék koronázásáról ²⁾.

Csapody János a m. kir. udv. kamaránál számvevő tiszt volt 1770-ben.

Csarada család. Nyitra vármegyei család, mely a Beregh vármegyei Charnavodai családtól igényli származtatását, mely szerint az utolsó Charnavodai Gábornak (lásd Charnavodai család) Mihály nevü fia a török háborúk és pusztítások miatt székhelyéből kimozdítva, Nyitra vármegyébe szakadt volna, és ott bizonyos Pani Barta leányát házastársul vévén, azzal nemzé fiat ismét Mihályt, és ezután nem-

¹⁾ Protocol. Cott. Neograd. anni 1672

²⁾ Horányi: Nova Memoria 704.

sokára e vilagból kimulvan, e fiunak ugymint Csarada Mihálynak nemességét I. Leopold király új nemes levél által nagybátyja Páni Barta.

Mihály keresésére 1686-ban megújítja, mely okmány Esztergom vármegye levéltárában van letéve, s Nyitra megyei nemessége lajstromába 1687-dik évről egész terjedelmében beiktatva

Czimere a családnak, mint itt a metszvény is mutatja, a paizs kék udvarában hármás dombnak középsőjén egy könyöklő pánczélos férfi-kar, mely kardot markol. és annak hegyén levágott törökfej vérzik; a paizs jobboldali szegletében csillag, a baloldaliban hold látszik. A paizs tetején álló sisak koronáján az előbb leírt kar könyöklő karddal, s azon törökfej Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös

Mihálytól kezdve, kinek részére 1687-ben a czimeres levél adatott, jelenkorig a család nemzékrendje *) következő:

Csarada Mihály
1687.

(neje Dávid László leánya.)

Ferenc
sz. 1695.

János
sz. 1703.

Pál
Elefánton birt.
(Kopcsány Éva)

János
sz. 1771.
Pozsony várm.
Csöllen birtokos.
(seei Fischer N.)

József
sz. 1774.
Elefánton birt.
(Szücs Erzsé)

János
Pozsony várm. jegyző
1848. előtt.

István
Elefánton birt.
(Marich Friderika)

György
cs. tanácsos s nyilv. ügynök.
(1. vasholyai Scherz Vilma.
2. vlahovai Vlahovszky Emma)

Lajos

1-től Jenni. Aladár. Géza. Gizella. 2-től Georgina.

A családfa élén álló Mihálynak neje a Dávid családból lévén, ez a Sámbockréthy régi családból származott. Pálnak neje Kopcsányi Éva pedig a kihalt ős Elefánty családból (lásd ezt) vette eredetét, s ez után örökösödött a Csarada család Elefánton. Pálnak egyik fia

*) A család szives közlése szerint

János Pözsony vármegyébe szakadt, és Csöllen birtokolt József Elefánton maradt, ennek fia György Bécsben m. kir. ügynök, kir. udvarnok (aulae regiae familiaris) 1858-ban mart. 20-kán köz és jótékony czélok javárai közhasznú tevékenysége elismerésül császári tanácsos czimmal ¹⁾ ruháztatott fel; bir Szomorfalván, Lovászon, Kortvélyesen, Alsó- és Felső-Elefánton, hol az Elefánti családi régi kastélynak, s részben javainak is részint egyenes örökösödés, részint szerzés útján birtokosa. A táblázaton látható két rendbeli házasságából és pedig első nejétől négy, a másodiktól egy gyermeke van.

Csárics család. Magyar nemességet nyert 1790-ben Csárics Ferencz.

Czimerpaizsa előbb víz-szintes vonallal kétfelé, és a felső osztály függőleges vonal által ismét kétfelé, és így összesen három udvarra oszlik. A felső jobboldali fekete mezőben ezüst félhold ragyog. A felső baloldali kék mezőben fehér galamb repül, s piros csőrében arany gallyat tart. Az alsó osztály egy nagy folyót mutat, fölötte felhők, a háttérben balról vártornyok látszanak, jobbról egy élőfa szemlélhető, a vizen pedig barna csónakban egy vörös ruhás, sárga öves, kardos, és prémlalpagos vitéz állva, csáklyázik előre. A paizs tetején álló koronán piros lábú fehér galamb áll, kiterjesztett szárnyakkal, piros csőrében arany gallyat tartva. A koronából jobb oldalról egy félig fehér és félig fekete, balról pedig félig kék, és félig arany elefánt-ormány nyulik fel. mindkét oldalról az elefánt-ormányokból arany-vörös zászló leng. Foszladék jobbról ezüst-fekete, balról arany-kék ²⁾

A család — úgy látszik — Zala vármegyében tartja lakását, hol Csárics Ferencz a vármegyénél 1837-ben rendszerinti esküdt volt.

Csarvay család. Gömör vármegyei nemessége között foglal helyet. ³⁾

Császár család. (Lánzséri). Eredete ismeretlen ⁴⁾, az bizonyos, hogy a családot a primás-érsek Oláh Miklós pártfogása emelte föl. Császár (régí írásmód szerint Chaszár) Miklós, Oláh Miklós

¹⁾ Budapesti Hirlap 1858-ki 70. szám

²⁾ Adami: Scuta Gentil. tom. II.

³⁾ Bartholomaeides C. Gömör. 144.

⁴⁾ A „Trophaeum Estorasiarum“-ban összekoholt Császár nemzékrend, mely a Heveneszi Mss. XXVIII. és Geneal. authent. Nro 207. tom. I gyűjteménybe is átment, — és mely a romai Julius Caesartól hozza le a családot, mint oktalán fércz tekintetbe nem jöhet

nővérét Oláh Orsolyát ¹⁾ vette nőül, és innen Oláh Császár nevet is viselt. — Miklós úgy látszik 1552-ben már nem élt.

Császár Miklósnak Oláh Orsolyától fia II. Miklós volt, ki 1559-ki aug. 17-kén jegyzé el nejétül Zluni Frangepán Annát ²⁾.

Miután Oláh Orsolyának második férjétől Bona Györgytől (+ 1553. dec. 24.) született fia Bona ifjabb György egri prépost 1559-ki sept. 9-kén meghalt volna, Oláh Miklós primás az 1553-ki július 11-kén vett Sopron vármegyei Lánzsér várát ³⁾, I. Ferdinand királytól nyert szabad rendelkezésnél fogva 1561-ben nevezett Császár II. Miklós bárónak adományozá ⁴⁾, és ez innen irázután előnevét; ezenfelül birta Lakompákat is.

Császár II. Miklósnak Zluni Annától leánya maradt Orsolya, Dersfy Ferenczné, kitől az Eszterházyak erednek, és Lánzsért öröklék ⁵⁾. — Fiául iratik II. Miklósnak Kristóf is, ki magnélkül kihalt.

Czimere a családnak (a Troph. Estor. szerint) a paizsban egy rézsűtűs csikolat, és abban egyszarvú, a paizs fölötti sisakon is ugyanaz; tehát e szerint lényegesen egyenlő az Oláh családéval. *L. ezt.*

Császár család. (Kolgyári). Eredeti, és lakhelye Zala vármegye. Egyike azon régi magyar családoknak, melyek ősi telkeiket nem igen hagyják el. Hajdan a kolgyári pusztán, most inkább Szent-György völgy egyik fordulatán van elterjedve. A régi oklevelekben a Császár név gyakran „Chazar“-nak írva fordul elő, és e család magát hagyományképen Kazar ivadéknak tartja. E hagyománnyal áll kapcsolatban a család czimere is, mely, mint itt látható, a kazarok szokása szerint paizson fölemelt Árpádot mutatja. Azonban e hagyományt oklevél vagy egyéb emlékirat nem istápolja.

Legrégibb nyomait a családnak azon új adomány-levélben találjuk, melyet Albert király 1439-ben Kolgyári Balásnak fia László, és ennek testvérei Miklós Péter, to-

¹⁾ Második férje Bona György volt, kitől fia szintén Bona György mint egri prépost halt meg.

²⁾ Oláh Miklós naplója, Kovachich Scriptorum Minor. I. 97.

³⁾ Ugyanott 94.

⁴⁾ Spangar Magyar Krónika 265. lap., hol Báró-nak neveztetik.

⁵⁾ Az eddigi leszármazást igazolja a Dessewffi contra Eszterházy-féle curiai pörben hitelesített leszármazás.

vábbá Császár Bereczknek fia Mihály, Császár Pálnak fiai Jakab és Péter, és Császár Miklós fiai Gergely és Péter részére Kolgyár helységre nézve kiadott, akképen, hogy a nevezett helység felébe Bereczk fiai, hasonfelébe pedig a többi Császár nevezetűek iktassanak be. Később a kolgyári birtok idegen kezekre jutván, azt Császár Péternek fia Tamás és rokonai Bálint, Mihály és Miklós, és nevezett Bálintnak fia János visszaváltották, és magukat II. Ulászló királynak Budán 1498-ban kelt iktatási parancsa folytán abba a Szala kapornaki Convent által ugyanazon évben minden ellentmondás nélkül be is iktattattak.

Ezen jogon bírta a család Kolgyárt, honnan később a szomszéd Sz.-György völgyére és Baksára szakadt át. Sz.-György völgyén találjuk 1630-ban Császár Jánost, Lászlót és Tamást. -- Sz.-György völgyén 1703—1725-ig leljük Ferenczet, Mártont, Jánost, Istvánt és Tamást. 1703—1713-ig Pétert. — 1716-ban ifjabb Istvánt 1749-ig. — 1728-ban már ismét egy másik Ferenczet, és ifjabb Jánost is 1747-ig, sőt 1749-ig, midőn ismét György, Tamás, és egy még ifjabb János jö elé a nemcsi összeírásban a többi legközelebb említettekén kívül. Így szaporodva mindég, az 1752. 1754. 1762. 1770. és 1786-ki összeírásig, midőn már Sz.-György völgyén tizenkilenczre ment a család fi-tagjainak száma ¹⁾.

1738-ban Baksán leljük Istvánt, hol 1754-ben már hatan laktak, 1786-ban pedig csak Ádám és József. — 1752-ben Kerkakutason Mátyás és Márton; -- a Győrfai pusztán pedig Tamás és Márton laktak. — 1754-ben Nemesnépen leljük Pétert beirva.

Korunkban megyéje határain kívül is ismertté e családnevet Ferencz tevé, ki Zala-Egerszegen, hová atyja József Sz.-György völgyéről szakadt, született 1807-ben ²⁾. -- Egykor Fiumeben tanár, később az ottani váltótörvényszék jegyzője, majd 1840-dik év óta Pesten a váltó-feltörvényszék ülnöke, 1846—1849 ben a hétszemélyes királyi tábla váltó osztályi előadó ülnöke volt. Ezenfelül a magyar akademia tagja, és mint jeles költő szépirodalmi és váltó-törvénytani író is ismeretes, jelenleg Pesten lakik. Ágazata imez:

¹⁾ Zala megyei jegyzőkönyvi kivonat.

²⁾ Zala megyétől 1835. évi nov. 12. 2487. sz. a. vett ki nemesi bizonyítványt, mely Zágráb és Pest megyében is kihirdettetett.

János
 ———
 József
 ———
 Ferencz
 sz. 1807.
 lak. Pesten

Titus. Arpadine. Gusztáv. Ferencz Géza. Emma. Edvin.

Császár család. (Pacséri). Bács vármegyében fekvő Pacsér helységről írja előnevét, és ott jelenleg is birtokos. Itt született Császár Sándor 1789-ben, ki Temes vármegyénél kezdé hivatalos pályáját mint aljegyző, utóbb főjegyző. 1829—1835-ig másod alispán, az 1825. 1830. és 1832²/₆-ki országgyűlésre e megye követe, jeles szónok és classicus latin. 1836—1840-ig kir. táblai ülnök. midőn az 1836-ki országgyűlés után kezdett állami perekben Földváry Ferenczezel a vádlottak mellett szavazott. E hivatalról lemondása után gróf Bissingen krassói uradalma teljhatalmu kormányzó lón, utóbb Buziásra vult. 1848-ban a hétszemélyes tábla birájává neveztetett. Meghalt loróli esés következtében Pesten 1850-ben ¹⁾.

Pacséri Császár Gyula 1843-ban kameralis ispán.

Császár család. (Előbb Kaiser). Kaiser Mihály és János 1790-ben kaptak magyar nemességet. Czimerök, mint itt látható, három

részre osztott paizsból áll. A felső kék mezőben arany nap felé két egymáshoz uölt fekete sas repül. Az alsó jobboldali osztály vörös mezejében zöld téren méh-kaptár, körülé dongó méhekkal látható. A baloldali fehér mezőben vadász-eb áll két lábón, nyakán kék szalag csattal. A paizs fölötti sisak koronájából szintén a leirt eb emelkedik ki. Foszladék arany-kék, balról ezüst-vörös ²⁾

¹⁾ Újabb Ismer. tar. II. 236. — ²⁾ Adami Scuta gentil. tom. II

Császár család. Zemplin vármegyében is a ezimeres nemes családok között emlittetik. Fényes által pedig Borsod, Nyitra (Bori helységben) és Komárom vármegyében (Bogyán) is birtokosnak iratik Császár nevű család.

Császár család. (N.-Enyedi). Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében tartja lakását, hol György 1794-ben a vármegyénél viselt hivatalt.

Talán egy ezzel az eke-tyukodi Császár család, melyből György Alsó-Fejér vármegye aljegyzőjeül iratik 1815-ben, ugyanakkor eke-tyukodi Császár Zsigmond Nagy-Enyed városa jogi inspektora.

Császár család. A fölebbiekkel összeköttetését nem ismervén, külön említendő Császár György, ki Nógrád vármegyei Gede nevű helységbe Kutassy György magvaszakadtán iktattatott be 1700-ban, de az Egry örökösök Vattay és Baloghy család ellentmondott¹⁾

Császay család. Szathmár és Ugocsa vármegyei nemes család. Szathmár vármegyében (1809-ben) birtokos a család Nagy Ecsed Hodász, Parasznya, Sándor, Egri és Mikola nevű helységekben²⁾.

1784—1790-ben Szathmár vármegyénél mint adó-rovó hivataloskodott Császay László³⁾. 1787-ben Császay József ugyanott a József cs. rendszer idejében törvényszéki lajstromozó és becsülő. E század elején Császai József Szathmár vármegye főszolgabirája birtokos ott Csécse helységben⁴⁾, és Ugocsa vármegyében Fekete-Patakon⁵⁾.

Csatáry család. (Sarkadi). Csatári János hajdan sarkadi kapitány volt, elesett 1659-ben a Baresay és Rákóczy közötti ütközetben⁶⁾. Tán e Jánostól, mivel Sarkadon kapitány volt, vette előnevét a Csatári család, melyből sarkadi Csatári János 1730-ban Debreczenben született. Honn iskoláit végezvén, azokat Belgiumban és Szászországban fejezte be, és ez utóbbi helyen jártában nyomatá ki „Magyar historiának rövid sommája” czemű könyvét 1749-ben Hazajövéen, Debreczen városa tanácsosa lett. Meghalt 1782-ben. Sir-trata szerint atyja, nagy- és ős-atyja is debreczeni tanácsos volt

¹⁾ Sz. Benedeki Convent, Capsa G Fasc. II Nro 4.

²⁾ Szirmay Szathmár várm. II k. 65 84 104 116. 287 294 l.

³⁾ Ugyanott I kötet. 138 l.

⁴⁾ Ugyanott I. k. 131 II. k. 258

⁵⁾ Szirmay C Ugocsa 85

⁶⁾ Szalárdy Siralmas Krónika 473 l.

Tudományosságát tanusítják kéziratban maradt többféle munkái¹⁾. Több gyermeke maradt, köztük Csatóri József.

Csatkovics család. Nyitra vármegye nemessége között említi Fényes Geographiájában.

Csatlós család. Gömör és Ugoesa vármegyében székel. Ugoesa vármegyében egyike azon családoknak, melyek 1750-ben Péterfalvára nádori új adományt kaptak, ott birtokszázad elején Csatlós György; Forgolányban pedig Csatlós László és Pál²⁾.

Csató család. (Csatóházi †). Ugoesa vármegyében fekszik, hajdan falu, most pusztá Csatóháza, melyet egy Csató alapított, kitől családja és a helység Csatóháza nevévé vette³⁾. E család neve régenten Chato-nak íratott, sőt néha Chathó-nak is.

A Csató név régi ázsiai eredetű szónak íratik, mellyel már Kr. u. 633-dik évben a magyaroknak egy hada vagy nemzetsége (tribus) neveztetett. Egy történetírónk szerint⁴⁾, midőn a magyarok (akkor törököknek nevezve, turci) China felé vevén utjokat, egy Lap tónál elterülő pusztán, — mit Chatonak neveznek — megállottak, ott egy külön hadosztályt alakítottak, és azt a pusztától (a solitudine) Csató-nak (Chato) nevezték, mely azután dicsőségben a többit fölmulta.

A XV. század elején éltek csatóházi Csató György és Leonet, kik a Heteni és Szirmay családdal közös vérség jogán a kihalt Sásvári és Eőszödfalvy család földjeit 1419-ben sajátjukúl tartva felszánták⁵⁾.

1435-ben Chatoházi Csató András és Benedek az országbíró Báthori István ítélete folytán Szirmán három telket kap⁶⁾.

1447-ben István Chatófalváról írva, királyi emberül (homo regius) említették⁷⁾.

Birtokos volt a család Szathmár vármegyében is.

1463-ban chatoházi Csató Gergely Szathmár vármegyei

¹⁾ Horányi: Nova Memor. 707.

²⁾ Szirmay: C. Ugoesa 24. 25. 27. l.

³⁾ Ugyanott 127.

⁴⁾ Pray: Dissertatio praevia ad Annales Hun parte III. 301. lapján írja „Turci arrepta versus Chinam via, in solitudine, quam Chato vocant, et lacu Lop ad orientem adjacet, subsistere. Hic formata seorsim tribu, novam gentem, quam a solitudine Chato dixere, fundarunt, quae deinceps rerum gestarum gloria caeteris antecelluit”

⁵⁾ Szirmay C. Ugoesa p. 128.

⁶⁾ Ugyanott. — ⁷⁾ Ugyanott

Nagy-Paládon részbirtokot kap adományban. Ugyanez 1466-ban szintén Szathmár megyei Tatárfalván részbirtokot, Erdő-Szadán pedig vám-szedési engedélyt kap, 1470-ben ismét Szathmár megyei Lukus-teleke, Hirip, Péterfalva, Tisza-Becs, Tisza-Berek, Nagy- és Kis-Hodos, és Remeteszeg helységben részbirtokot kap királyi adományban ¹⁾. Ezen évben idézteté Gergely Perényi Miklóst és Jánost, kik Gergelynek atyját Chato Mihályt, midőn ez utazás közben Becsen meghalt, éjnek idején megrohanák, és felakaszták, és erdejét felégeték és kivágták ²⁾.

Gergelynek fia volt talán M á t é, kiben a csatóházi Csató család 1548-ban sirba szállt, javaiban Szirmay Lajos örökösödvén ³⁾.

Csató család. (Fügei). Eredetileg törzshelye Gömör vármegye, ezen megyében fekszik Füge helység, mely hajdan F i g e, és F i g h e-nek is iratott. A család neve pedig Ch i a t o, C z a t o, majd C z a t t o változatokkal is fordul elő az oklevelekben. Gömör vármegyéből elszármazott a család Ungh, Ugoesa s több vármegyébe is.

Gömör vármegyében találjuk e nevet már a XIV. században, midőn *Simon filius Chatou* nem a legkedvezőbben említették ⁴⁾.

1597-ben élt Fügei Csató I m r e, és birt Nógrád vármegyében, 1601-ben tiltakozik a megye előtt a kalondai dézma megtartása érdekében ⁵⁾. 1616-ban Gömör vármegye küldi a kassai kamarai igazgatóhoz némely megrovások kiegyenlítése végett ⁶⁾. Neje ráhói Jákóffy Orsolya 1600-ban osztozott Barbarith Dorottyával ráhói Jákóffy Péter özvegyével, mint ettől származott gyermekei gyámányjával ⁷⁾.

1610-ben birt Nógrád vármegyében Endrefalván fügei Csató D e m j e n ⁸⁾.

Ugoesa vármegyében fügei Csató G á s p á r 1693-ban szolgabíró, 1697—1709-ben másod alispán ⁹⁾, 1715-ben országgyűlési követ ¹⁰⁾. A l b e r t ugyanott 1673-ban esküdt ¹¹⁾.

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 134. 177. 184. 204. 211. 262. 268. 276. 327.

²⁾ Szirmay C. Ugoesa p. 128.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. VII. p. 430.

⁵⁾ Protoc. C. Neogr. 1601. pag. 78. *Egregius Michael Wjlaky, Wolfgangus Bornemysza, et dna Maria Dobraviczky, idem quoque Wolsy. Bornemysza in persona egregii Emerici Chatho protestantur super eo, Quod ipsi decimam possessionis Kalonda vocate nemini cuiquam concederent, sed pro se ipsis usurparent.*

⁶⁾ Bartholomaeides Not. Cott. Gömör. p. 214.

⁷⁾ Hont vármegye által kiadott osztálylevél szerint.

⁸⁾ Acta anni 1610. Arch. C. Neogr.

⁹⁾ Szirmay C. Ugoesa p. 54.

¹⁰⁾ Lehoczky Stemm. I. 215.

¹¹⁾ Szirmay id. h. 60.

1750-ben a fügei Csató család is többekkel együtt Ugocsa vármegyei Péterfalvára nádori adományt kap ¹⁾

1787-ben Csató Ádám ungvári kamarai administrator, s egyszersem mind m. kir. helytartósági tanácsos, kinek utódai Hálmi mezővárosban és Turócz helységben birtokosok (1804.)

Ungh vármegyében 1794-ben a kaposi járásban alszolgabíró fighei Csató Pál, és járási al-adószedő fighei Csató Albert.

1605-dik év táján élt fügei Csató Péter, kinek neje lapispataki Segnyey Magdolna volt ²⁾.

Ezek szerint — mint láttuk — a fügei Csató család Gömör, Ugocsa, Ungh és Nógrád vármegyékben volt kiterjedve, vagy legalább birtokos. Jelenleg pedig Bereg és Ugocsa vármegyében birtokos.

Összeköttetésben voltak-e. és miképen ezen családdal a következők, kiket még itt kell fölemlíteneni, el nem dönthető, mert előneveiket sehol sem találjuk.

Csató Mihály, vagy mint magát aláírá Czató Mihály, már 1666-ban Nógrád vármegyében a Balassa Imrétől confiscált Divény várában parancsnokolt ³⁾, és mint eredeti levele mutatja, Wesselényi Ferencz nádor embere volt. Utóbb Wesselényinek lipcsei várában volt kapitánya, 1670-ben pedig april 16-kán Wesselényi Ferencz özvegye Széchy Mária által Murány vára kapitányául neveztetik, adván magáról hűség-kötelező levelet ⁴⁾, de egyszersem ez napon vezetett Széchy Mária Csató Mihály és neje Dávid Erzsébet Felicitas részére írja be (inscribálja) Gömör vármegyei Perlacz falut ⁵⁾. 1677-ben Csató Mihályt már Bars vármegyei Léván találjuk, hol Liptay János zálog-levelét mint tanu írja alá. Czimere pecsétjén, melyen neve egészen kiírva „Czato Michael“ olvasható, a paizs udvarában egy álló vitéz, jobb kezében zászlót tartva, a paizs fölötti sisakon ugyanaz.

Ezzel egy családból származott, de sőt — ugy látszik — leánva volt Csató Anna Klára ⁶⁾, 1. Kovács Istvánné, 2. kislaludi Liptay Ádámné (mintegy 1697-től 1710-ig), 3. gróf ⁷⁾ Oudaille Hubert

¹⁾ Ugyanott 125.

²⁾ Wagner Tabellae geneal. Mas. tab III.

³⁾ Az eredeti levelekből 1666-ki aug. 18. és 19-ről

⁴⁾ Gyűjteményemben a hűségi levél másolata

⁵⁾ Katona Hist. Critic. XXXIII. p. 816—817 közli az eredetiből

⁶⁾ L. rola okleveleket Sz. Benedeki Conv. Protocol. X. pag. 46 104, 118 es ott Fasc. 67. Nro 18. Fasc. 72 Nro 17 Fasc. 76 Nro 4 sib Es többet a Liptayak levéltárában.

⁷⁾ Bel Notit Nova tom IV pag. 282.

Károly neje 1711-diktől. Ez is Bars vármegyében lakott, és 1715-ki február 7-kén Léván írta alá azon bizonyítványt, melyben tanuskodik arról, hogy Dúló Gergely özvegyétől Selmecezen követelvén bizonyos okiratokat, azoknak visszaadását nevezett özvegynő megígérte. E levélre nyomott pecsége teljesen megegyez a Csató Mihály előbb leírt pecsétével, s rajta „Csató Anna Clára“ körirat olvasható.

Ha e leírt pecsét-czimer a fügei Csató családdal — melyet nem ismerek — nem egyez, úgy — tekintve még egyéb körülményeket is — e két személy egy más ilyenü családnak ideszakadt ivadéka volt. Lásd csikdelnei Csató család.

Csató család. (Jankafalvi). Jankafalva pusztja Bihar vármegyében az Érmelléken fekszik, de a család beszármazott Erdélybe is, s ott Alsó-Fejér vármegyében jelenleg is él.

Nemzékrende egyik erdélyi ágának néhány nyomon így terjed ¹⁾:

Csató I. Mihály
(Kabós Zsófia)

I. József (Tordai Sára)	Márta (Botos)	Anna (Kövesdi)	Julianna (Debreczeni)
I. György (Zoványi Bora)	Viski János	Gyulai István	István

Mózes †	II. József III. György †	II. György †	II. Mihály †	Rebeka (Szabó György)	Borbála (Diószeghy István)
------------	--------------------------------	-----------------	-----------------	--------------------------	-------------------------------

Ezen ág az utolsó III. Györgyben kifogyott. 1809-ben a Tordai Sára jogán illető Doboka vármegyei dobokai részjóságot I. György hat gyermeke főkormányzó gróf Bánffy Györgytől kiváltja; de 1821-ben már Vajna Istvánnak eladják.

A másik ág, mely Alsó-Fejér vármegyében székel, a vármegyénél viselt hivatalokat. 1771-ben Cs. József, 1794-ben Sámuel, 1827-ben Ferencz azon megye alszolgabirái voltak, ezen utóbbinak fia jelenleg Konezán tagosított birtokán él.

Ugyan e családhoz számítandók:

Csató Anna Halmagy Mihályné.

Cs. József 1815-ben B.-Szolnok vármegyénél szolgált.

A család reform. vallású.

Csató család. (Cs. Csátószeghi és sz. Simoni). Törzsökös székely család Al-Csikszékben, ősi lakhelye s birtoka ott az Olt vize mellett fekvő Csátószegh helységben, honnan előnevét írja; innen a

¹⁾ Hodor Kár. szives közlése szerint.

szomszéd Sz.-Simonra és Sz.-Királyra stb. elterjedt. Belőlök szakadt ki a XVI. század végén a delnei Csato család. Nevök hajdan — mint a lustralis könyvek mutatják — különféle változással iratott majd Cziato, Chiato, Csyato stb. alakban.

1604-ben Csátószegről lustrálnak Bocskor János századában Csató András és István; Sz.-Simonból István és Mihály ¹⁾.

1619-ben lustrálnak Csátószegről Csató Márton, János, Máté, Sz.-Simonból István mint lófő ²⁾.

1643-ban Csátószegről mint régi lófők (primipili veteres) lustrálnak Csató Márton veje Korody Gergely, ennek fia Pál, és Csató Péternek fiai: János, György, Ferencz, István, Benedek, Mihók ³⁾.

1660-ban Csátószegről idősb s ifjabb Csató György. — 1681-ben Henter Benedek századában lustrálnak Csató Mihály és György, Csátószegről mint lófő Cs. Ferencz; 1685-ben ismét onnan Csató Ferencz két fia ⁴⁾. Ekkor élt Cs. Máté s neje Kórody Kata, kinek valószínűleg fia János.

1694-ben Cs. János egyik küldöttje a tatár által kipunztított

— Csikiaknak Szebenbe a német katonaság beszállásolása tárgyában Caprarához ⁵⁾. 1698. és 1702-ben csikszéki alkirálybíró ⁶⁾. 1715-ki aug. 29-kén III. Károly királytól saját, és gyermekei Ferencz, Mihály, György, András, János, és István fiai s utódai részére czimeres nemes levelet vált, mely a szebeni országgyűlésen 1717-ki január 18-kán, a Csik-Kászon székek közgyűlésen pedig 1726-ki január 28-án kihirdettetett ⁷⁾.

Czimere a csaladnak a paizs vörös mezében magyar vitéz, jobb kezében levágott vérző törökfejet tartva. A paizs fölötti sisakon a fejedelmi korona, s azon fejedelmi bot iekszik, e

¹⁾ Mike S. ur szives közlése szerint az 1604-ki lustral. könyv 98. 99. l.

²⁾ 1619-ki lustr. könyv. 108. 110. l.

³⁾ 1643-dik évi lustr. k. 34—145. l.

⁴⁾ 1660-ki lustr. k. 287. — 1681-ki 972. 976. 979. l. — 1685-ki 623. l.

⁵⁾ Csetev Mih. Historiája 232. 435. l.

⁶⁾ Bankó Csik-Gyergyó és Kászon. sz. leir. 53. 78. 79. 81. l. És a gubern. levéltarban Liber Lustral. sedis Csik de anno 1702. p. 835.

⁷⁾ Az eredeti czimeres levél Csikszékben a csaladnál.

fölött férfi-kar könyököl levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös. Jánostól a nemzékrend jelenig így jő le:

János
alkir. bíró. 1698.
(Kristó Anna)

Ferencz. I. Mihály. György. András. János. István.
1726.
(Inoze Klára)
Ferencz
szül. 1744.
1792. produc.
(Beke Krisztina)

II. Mihály szül. 1767. sept. 21. kijő Bihar vármegyébe, megh. 1837. cot. 5. (Visontai Kovács Róza)	Krisztina (Darvas Ferencz)	Ferencz Csatószeghen 1830. Ábrahám Csatószeghen 1858.	József † 1854. lak. Csatószeghen. (András Zsuzsa † 1833.) József Máté Mihály János Éva alesperes Sz.- Csátó- Bra- (Csátó Csik- Imrén. szeghen. nyics- Iare) Sz.-Györgyön kán. 1854.
--	----------------------------------	--	--

Pál sz. Sarkadon 1804. megh. Pozsonyban 1841. (Gelle Karolina)	Krisztina (Kastal Józsefné) †	Klementin
Mária sz. 1837. (Nagy Ivánné)		

Az egész család, a nem folytatott ágak is Erdélyben, nagyobb részben Csikszékben székelnek, egyedül II. Mihály (ki Csatószeghen született 1767-ben) miután a mult század végén mint fiatal a török háborúban végig katonáskodik, osztatlanul hagyva ősi birtokrészét, Magyarországra Bihar vármegyébe előbb Sarkadra telepszik, onnan Nagy-Szalontára megy, hol a postát vevé meg, majd meg ezt eladván, Nagyváradra vonul, s ott szerez gazdaságot. Nemességéről Bihar vármegyétől 1812-ben vesz ki bizonyítványt¹⁾. Meghalt 1837-ben. Neje visontai Kovács Rozália volt. Fia Pál szül. Sarkadon 1804. jan. 7-én, megkereszteltetett Békes-Gyulán január 9-kén. A magyar tudós és Kisfaludy társaság tagja. Az 1839-ki országgyűlésen báró valpói Prandau képviselője. Mint író előkelő helyet foglalt el²⁾. Meghalt 36 éves korában Pozsonyban 1841-ki febr. 15-kén. Csak leánya maradván, benne családja fiágon Magyarországra kihalt.

¹⁾ Bihar várm. 1812-ki dec. 9-kén ke. er. bizonyítv.

²⁾ Irodalmi működéseiről olv. M. Írók, Életrajz gyűjt. I. k. 80. l. és II. köt. 399. l.

II. Mihály testvéreinek Ferencznek fia Ábrahám és Józsefnek gyermekei Csikban élnek, ezek közül József alosiki esperes, és csik-szentgyörgyi lelkész, János testvére Hunyad vármegyében tiszt.

A család vallására nézve rom. kath.

Csathó család. (Csik-Delnei). A székely földön az Olt partján egymás fölött fekszenek Sz. Imre, Sz. Király helységek, a legutóbbi helységbe szakadtak már régebben az ős Csatószegehből e család eldődei, honnan azután Sz. Imrere és még tovább a Felcsikban fekvő Delnere vonulva külön családot alapítanak. A családnév hajdan — mint a fölebbié különféle írásmóddal változtatva fordul elő, jelenleg magukat Csathó-nak írják; — előbb Cs. szentkirályi, később pedig a delnei előnevet viseltek. Ez átköltözést az 1777-ki productio-kor — mint erről alább szó leszen, — a részökre hozott ítélet is említi ¹⁾. A Sz. Imrere való szakadásnak már 1604. előtt, a Delnere való telepedésnek pedig már 1643-dik év előtt kelle történnie; ámbar Sz.-Királyban is még utóbb is megmaradt a család egy része, mint mindez a lustralis könyvek adataiból bizonyítható.

1604-ben Sz. Imréről Bocskor János hadnagyságából lustrál Csató András. 1643-ban Sz. Imréről mint lófő Csató Mihály*; Sz. Királyról János és Miklósnak fia Miklós lófők; — Delnéről Jánosnak fiai: György, István, Márton, Mihály mint régi lófők. 1681-ben Sz. Imréről senki, Sz.-Királyról Csató Miklós beteges, és Péter. 1685-ben Sz. Imréről Henter Ferencz szolgálatában Cs. János Mihály odaki szolgál (*vagus*), mi annyit jelent, hogy Magyarországon van; ez a Mihály tehát az volna, ki feljebb 1643-ban lustrált Sz. Imréről és csillaggal van jegyezve; ugyan-csak 1685-ben Sz. Királyról Cs. Miklós beteges (*debilis*), végre 1702-ben Sz. Imréről Cs. János lófő, és Mihály darabont lustráltak ²⁾.

Ezen említettek közül a Delnéről 1643-ban lustrált Csathó Jánosnak fia Mihály, és általa György, István és Márton I. Leopold királytól 1659-ki aug. 23-kán kelt ezimeres nemesítő levelet nyernek, mely Magyarországon Bars vármegyében kihirdettetett.

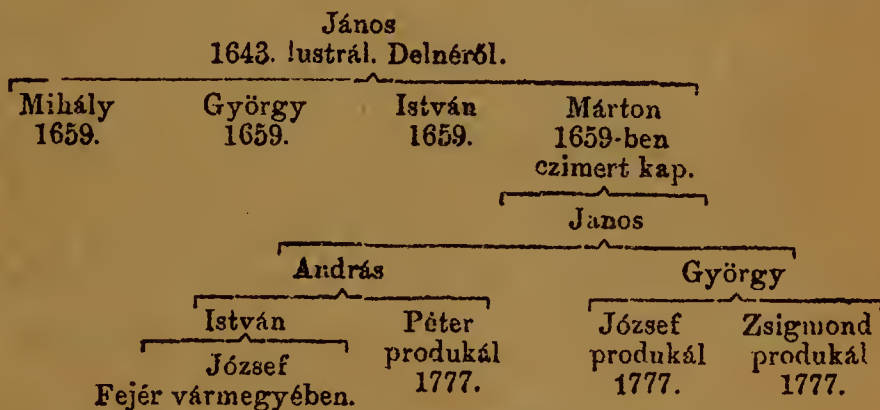
¹⁾ „*Modernorum producentium antecessores ex possessione Csik Sz.-Király, sedis Csik inferioris, in possessiones Delne et Szent Imre in eadem sede existentes habitationem transtulere.*“

²⁾ Az idézett évekről lustral. könyvekből Mike S. ur szives közlése nyomán.

Mielőtt a leszármazást közölnök, itt kell emlékeznünk azon Csató Mihályról, kiről a fügei Csatók között (lásd itt 112. lapon) irva van, hogy előneve — legalább előttem — ismeretlen, és hogy murányi kapitánysága után végre 1677-ben Barsban Léván találjuk. Nem egy-e ez följebb az 1685-ki lustralis könyvben említett v a g u s (künn szolgáló) Mihállal? és nem így történhetett-e, hogy amaz armalisa a székely családnak ezen Mihály által itt Magyarországon Bars vármegyében kihirdettetett? A valószínűség nagy, noha reá egyéb adat nem szolgál bizonyítékkal. A czimerben azonban nagy különbség van.

A delnei Csatók 1659-ben nyert czimere ez: a paizs kék mezejében — mint itt látható — kék mezőben hármás dombon vörösbe öltözött kar könyököl, nyíllal átütve, és egy fehér-piros zászlót lengetve. A paizs fölötti sisak koronáján ugyanazon ábra van. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös.

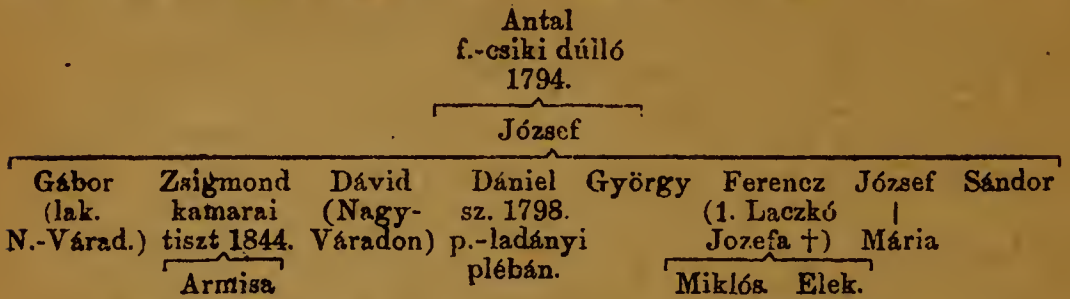
Az 1777-ki productioig e család leszármazása így alakult ¹⁾:

Az utolsó izen állók 1777-ben produkáltak, és azon évi dec. 11-én a maros-vásárhelyi kir. tábla által ítéletileg ¹⁾ kétségtelen nemeseknek ismertettek el.

¹⁾ A productiokor kelt ítéletben csak Csik-Szentkirály-ról iratnak, holott már előbb is használták a Delnei előnevet. *Eveniente — mond az ítélet — proinde ab uno competrantium Martino nimirum Csató, comproducentium Josephi, Sigismundi et Petri singulorum Csató de Csik-Szentkirály condescensione, eosdem velut ante impetrationem etiam modo productorum armalium literarum, in statu nobilitari praeexistentium nobilium successores — — nobiles armalistas judicando decrevimus, haerum nostrarum judicialis etc.*

Ugy látszik a György fiának Józsefnek fia volt azon delnei Csató Antal, ki 1794 – 1814-ben fel-csikszéki dúlló volt, s kinek egy ága Magyarországra Nagyváradra szakadván, ily családfát képez:

Legnevezetesebb embere volt a családnak delnei Csató Zsigmond, kinek a táblázaton állókkal összeköttetését nem ismerem ¹⁾. Született ez 1700-ban. Cs. kir. tanácsos, és az erdélyi udvari kancelláriának referendáriusa lön. Megnősült 1732-ben, elvévén Gáborfy Gábor leányát, Annát, kitől, noha 15 nap hiján 20 évig éltek együtt, gyermeke nem maradt. Meghalt 1752-ki april 5-kén, kora 52-dik évében ²⁾. Özvegye Csik-Madarast, mit férje szerzett kászoni báró Bornemisza Jánostól, nagy-ajtai Cserey Farkasnak adta el ³⁾.

E Zsigmondnak testvére volt Elek, Ferenczes (strictior. observ.) szerzetes, és két izben tartományi főnök (provincialis). Irt és kiadott egy nagy theologicus munkát is ⁴⁾.

A család Fel-Csikban jelenleg is él, hol Delnén Csató János birtokos ⁵⁾

Csávay család. Erdélyi család, valószínűleg már kihalt. Csávay Miklós 1589-ben követségben járt a törökökhöz ⁶⁾.

Cséby család. (Némethfalvi). Zemplin vármegyében birta hajdan Nagy- és Kis-Csébet. Egy törzsből ered a Gathaly családdal, melynek eldődei Ivánka és László Gathal fiai, (Comes Ivanka et Ladislaus filii Gathal) 1278-ban itéletileg elmarasztaltatnak. Ezek

¹⁾ A családfán álló Györgynek fiával Zsigmonddal egy nem lehet, mert ez még 1777-ban produkál, a referendár. Zsigmond pedig 1752-ben már meghalt.

²⁾ „Igaz Utazó a világi és mennyei méltósággra“ sat. című fölötté elmondott halotti prédikáció. Nyomat. a Csiki Sarlós boldogasszony klostromában 1752.

³⁾ Benkő: Specialis Transylvania lib. II p. 437. Es Benkő Csik Gyergyó, Kászon leir. II. 29.

⁴⁾ Horányi Mem. Hung. I. s a főlebb említett halotti beszéd.

⁵⁾ Benkő Kár. Csik, Gyergyó, Kászon leir. II. 1

⁶⁾ Kemény Not Capituli Albens. II. 96

birták Gathaly helységet, mely Al-Cséb-nek is neveztetett ¹⁾. 1324-ben élt Csebi Péternek fia Péter, ki többekkel együtt az a b a r a i pusztát adja el ²⁾.

1371-ben Csébi Máténak fia Lőrincz Zemplin megyei Némethfalván öt telket kap László nádortól, és ez idő óta a némethfalvi előnevet vevé föl a család ³⁾.

1403-ban említett Csébi Lőrincznek fia Miklós (Nicolaus Rufus filius Laurentii de Cséb) többekkel együtt Zsigmond királytól kapja a pazdicsi erősséget, és Pazdics, Zalogh, Samogh, Kraszna, Mocsár, Zuha helységeket ⁴⁾.

Későbbi időkről nincs a családról emlékezet; így kifogyta korát a XV. századra tehetjük.

Csehcsik család. Gömör vármegye nemessége sorában emlittetik ⁵⁾.

Csécsy család. Szabolcs vármegye nemesei közt emliti Fényes Geographiájában.

Komárom vármegyében Csécsy István özvegye Muray Anna ellen a Muray család magvaszakadta miatt pert indit 1781-ben a kir. ügyész Ekecs falubeli birtokrész iránt ⁶⁾.

A Csécsy nevet az irodalomban ismertté tevé Csécsy idősb János, ki Abauj megyében Szakaly faluban született 1650-ki junius 4-kén, de nem nemes szülőktől. S-Patakon volt tanár. Meghalt 1708-ban, május 14-kén. Nejétől nemes Rajczi Klárától (kivel 1686-ki november 12-kén kelt egybe) nyolcz gyermeke közül csak Mária és Klára leánya, és János fia éltek túl atyjokat. Ez ifjabb János Gönczön született 1689-ki junius 11-kén, és szintén sáros-pataki tanár volt. Meghalt 1769-ki jun. 1-jén. Mindkettő után több munka maradt fel ⁷⁾. Ezek előtt is már egy Csécsy Miklós 1659-ben egy latin ima-könyvet irt ⁸⁾.

Csedő család. (Csik-szentgyörgyi). Csikszéki székely család. Csedő Dávid al-csikszéki alkirálybíró 1755. s 1769-től. — Csedő

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 375.

²⁾ Ugyanott p. 372.

³⁾ Ugyanott p. 75 és 375.

⁴⁾ Ugyanott p. 378.

⁵⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör p. 144.

⁶⁾ Fényes Komárom várm. 100 l.

⁷⁾ Danielik: Magyar Irók. Eletrajz gyűjt. II. köt. 37. s köv. lap

⁸⁾ Ugyanott 45. l.

László 1794-ben az erdélyi udvari kancellárián titoknok, 1815-ben 1815-ben a guberniumnál ugyanaz. Csik-Szent-Györgyön jelenleg Csedő István birtokos.

Cséfalvay család. (Cséfalvai). Nevét és előnevét Cséfalva Pozsony megyei helységtől veszi, melyet a család jelenleg is bír ¹⁾. Ki van terjedve ezenkívül a család Esztergam, Fejér, Nógrád és Pest vármegyébe.

Cséfalvay József nőül vevé Miskey Juliannát, ettől gyermekei Márton és Judit Balog Mátyásné.

Cséfalvay Ferencz szintén Miskey örököst Posgay Terézt vevé nőül, s ettől gyermekei Anna Nedeczky Mihályné, Zsófia Huszár Mártonné, Judit Kajdácsy Ferenczné, és Ferencz, ki 1810—1824-ben Tolna vármegye alispánja.

Nógrád vármegyében e század elején él Cséfalvay János, neje Verbóy Erzsébet, fia Kálmán él, kinek Holló Juliától fiai Béla és Géza.

Cseffey család. (Noszolyi). Erdélyben Doboka vármegyében volt birtokos. A XVI. század végén, és a következő elején élt Cseffey János 1585-ben Bethlen várában gondviselő (provisor) ²⁾, második férje volt Valkay Erzsének Valkay Tamás és Ördög Márta unokájának, s így is, valamint farnasi Veress János hűtlenségi bélyegén 1575-ben adományzott birtokos ³⁾. Fia Cseffey László 1627-ben Bethlen Gábor alatt követ a római császárhoz, 1640—1659-ben Belső-Szolnok vármegye főispánja ⁴⁾, és ítélő-mester ⁵⁾. Neje Daczó Mária után is birt Doboka vármegyében. Benne kihalt a Cseffey család.

Ugyan e családból volt (s tán Jánosnak testvére) Cseffey István, ki 1601-ben a moldvai vajda ellen harczolt Báthory Zsigmond hazakisérésére többekkel megbizatott ⁶⁾.

Csegezi család. (Bágyoni). Erdélyi család. Közülök Csegezi Mihály 1642-ben Aranyos-szék főkapitánya. Jelenleg Csegezi Ferencz s többen élnek ⁷⁾.

¹⁾ Fényes Geogr. Szótár I. 205. l.

²⁾ Kemény Józ. : Notitia Arch. et Capituli Albensis p. 95.

³⁾ Hodor : Doboka várm. 57.

⁴⁾ Kemény Józ. : Not. Capituli Albens. II. 362. — E szerint 1659-ki május 7-kén Déváról ír hozzá mint főispánhoz Barcsay Ákos.

⁵⁾ Kemény János Önéletírása. Kiadta Szalay. 265. és 218. lap

⁶⁾ Wolf. Bethlen Hist. de reb. Transylv. tom. V. p. 10.

⁷⁾ Kőváry : Erdély nev. Családai 258. l.

Csegödy család. Bihar vármegyei régi család, e vármegyében fekvő Csegöd pusztától veheté nevét. 1489-ben élt Csegödy Lászlónak (Ladislai de Cseged) leánya Ilona Nadány Demeterné, ki Pethenden részbirtokot akarván venni a Csákyaktól, Csáky Ferencz és többen ellentmondtak ¹⁾.

1730-ban a Csegödy család mint Zemplin megyei Barancs helységben birtokos említették ²⁾.

Csegöldy család. (Szathmári). Erdélyben a mult században birtokos volt Doboka vármegyében Csegöldy család ³⁾. 1815-ben szathmári Csegöldy László Dées városa főjegyzője volt.

Cseh család. (Lévai). L. C h e h cs.

Cseh család. (Szent-Kátolnai). Erdélyi háromszéki székely család, azon székben fekszik Szent-Kátolna helység, melyről előnevét viseli.

A család több tagja hivatalt viselt a széknél, sz.-kátolnai Cseh András 1815-ben háromszéki ülnök, ugyanakkor József kézdi szék törvényszéki jegyzője.

Egy ág kiszakadt Magyarországra is Bihar és Tolna vármegyébe, és mindkét helyen megyei főbb hivatalokat viseltek.

Miklós a mult században Bihar vármegyének főügyvéde volt; neje Bohus Francziska, kitől fia József ismét Bihar vármegyénél a mult század végén szolgabíró. Miklósnak leánya Magdolna Kovács Mihály Bihar vármegyei szolgabíró; utóbb Arad megyei táblabíró neje ³⁾.

László előbb Szathmár vármegyében szolgabíró 1778-ban, azután Tolna vármegyében e század elején (1810.) alispán, majd kir. tanácsos. Meghalt Bölcskén Tolna vármegyében 1824-ki január 26-án. Író is volt. Neje Becszy Francziskától fia Ferencz.

Ignác szintén Tolna vármegyében szolgált mint másod alispán. Meghalt Pakson 1830-ki január 8-kán, kora 49-dik évében.

Szathmár vármegyében lakott Cseh László, kinek Csabay Erzséttől fiai László (tán a főlebb említett?) és Ferencz. Tán ez utóbbi Ferencz az, ki Szathmár vármegyei Berend helységben birtokos ⁴⁾.

Cseh család. (Czabaji). Közülök László arany-sarkantyús vitéz (Equus auratus) és m. kir. kamarai tanácsos 1799-ben.

¹⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 78. 80.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 236.

³⁾ Vay Német Hivség. 307. l.

⁴⁾ Fényes Geogr. Szótár I. k. 120. l.

Cseh család. (Csuzi). Csuzi Cseh J a k a b Kecskeméten ref. tanár a XVII. században. A kiváltságosak sorából való volt-e, nem állithatom. Irt két munkát: 1. Lelki bölcseségre tanító iskola. Nyomt. Debreczen, 1680. 2. Edom ostora, vagy Abdias proféta magyarázata, rövid prédik. Debreczen, 1682. ¹⁾

Cseh család. Cseh Ádám, szent-gothárdi Jánossal és Lendvay Miklóssal együtt 1720. aug. 24-én czimeres nemes levelet nyer III. Károly királytól.

Ez alkalommal kapja a következő czimert: a paizs kék mezejében kettős hátra felkondorított farkú orosz-lán áll, hátsó lábaival egy fekvő sárkányt tépve szét, első lábaival pedig vörös zászlót lobogtat, és a feje fölötti ujló hold- és csillagra néz. A paizs fölött nemesi korona nyugszik; a paizs körül pedig jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék foszladék leng ²⁾.

Cseh család. Alapítá Cseh Mihály, ki 1759-ben szerzett czimeres levelet családjának. Czimere négy részre oszlik, az első és negyedik kék mezőben felfordított gula alakban három arany csillag ragyog. A második és harmadik ezüst mezőben vörösbe öltözött férfikar könyökben meghajolva, arany fogatú kardot markol. A paizs tetején a korona fölött két kiterjesztett fekete sas-szárny között fehér galamb áll, lábai és csőre vörösek; csőrében zöld gallyat emel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék ³⁾

Tán e család az, melyből Iótországban Szerem vármegyében Cseh Mihályt (tán épen a szerzőt) 1760-ban az alispáni székben

¹⁾ Tudományos Gyűjtem. 1823-ki foly. VI köt. 86. l.

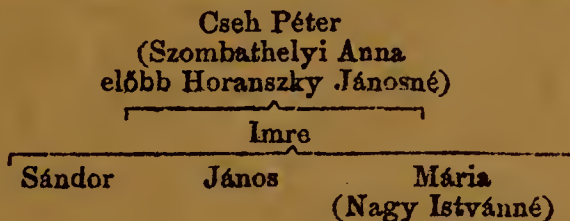
²⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 441.

³⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 6.

találjuk. Ugyancsak Szerem vármegyében 1848-ban Cseh Eduard másod alispánu hivatalt viselt.

Cseh család. Cseh családot látunk Nyitra vármegyében is a nemesek sorában, hol Cseh László 1787-ben az alispáni székben ül.

Talán e családot illeti a következő töredék leszármazás is 1):

Komárom vármegyében is találunk Cseh családot. 1676-ban Cseh Ferencz s ifjabb Cseh János, idősb Cseh Jánosnak Páhy Erzséttől született fia ig má n d i részjóságát inscribálja Csapó Györgynek 2). Ugyancsak Komárom vármegyében 1743-ban Cseh József, és neje Farkas Ágnes, Liptay és Beniczky családbeliekkel kömlödi birtokrészeit örökösen beváltják b. S á n d o r Mihálynak 3).

Bács vármegyében Cseh család bir Novoszellón 4).

Cseh család. (Előbb Böhm). Böhm József 1790-ben 5), és Ferencz 1791-ben 6) czimeres nemesítő levelet szerezvén, nevök Cseh névre változtatott. Az utóbbi által nyert czimer ez: a paizs fölülről kezdve két rézsutos vonal által háromszögű (triangularis) három mezőre osztatik. Az első kék mezőben földteke, a második vörös mezőben ezüst czirkalom látható. Az alsó (vagy középső) gula alakú osztály arany mezejében alul zöld téren fehér folyó, s a fölött várkastély három vörös fedelű toronnyal látható. A paizs sisakján oroszán emelkedik föl, és első lábáiban czirkalommal egy földteken méreget. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös 7).

A szerző a czimerről következtetve, mérnök lehetett.

Cseh család. (Alsó-Csernátoni). Erdélyi székely család Háromszékben. 1815-ben Zsigmond az erdélyi kir. táblánál jegyzőkönyvi iktató. Lajos Csernátoni név alatt 1848-ban Magyarországnan a „Március“ lap segédszerkesztője, kibujdosott.

1) Perbéli nemzékrend szerint.

2) Fényes Komárom várm. 152.

3) Ugyanott 153

4) Fényes. Geogr. Szótár, III. köt. 145. l.

5) Collect. Herald. pag. 129.

6) Ugyanott pag. 130.

7) Adami Szuta gentil. I.

Cseh család. (Jablonezai). Csehországból Jablonczáról, mely **Janknak** is neveztetett, szakadt hazánkba, s itt második neje **Ludáni Anna** után a **Ludáni Péter** javait, ugymint Bars vármegyében **Füs**, máskép **Gödör-Füs**, **Pozba** és **Belényes**, Hont vármegyében **Tompa** és **Magyarad**. **Nyitra** vármegyébe **Vicsap** egy negyedrésze, és **Szabolcs** vármegyében **Apagy** helységet **Füsy György** és **Jánostól** az egri káptalan előtti bevallás szerint megkapván, azokra 1496-ban **Ulászló királytól** megegyező adományt kapván beiktattatott. 1517-ben ezen javakba **II. Lajos királytól** nyert újabb adomány folytán ismét beiktattatott, ellenmondván a **Dovorány család**. Első neje nem tudatik, a második volt **Ludány Anna**. Ágazata így sarjadzott:

Cseh János
1496.
(Ludány Anna)

Az 1-től: Márton (Cseh de Jabloneza) 1524.	László (Cseh de Jabloneza)	2-től: Ferencz 1528. (Frusina) <hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> Anna (1. Dolgos Tamás . 2. Babindály id. Gergelyné)	Erzse 1526. (erdős-kereki és saali Aczél Istváné)
--	---	---	--

Jánosnak második nejétől fia **Ferencz** magát **Ludán**, **Füs**, és **Jablonczáról** irta. **Hűtlenség** bélyegén vesztvén el javait, azokat **kozmafalvi Dolgos Ambrus** és **János** kapják 1532-ben. Ezen **Dolgos Jánosnak** fia **Tamás** elvette nőül **Cseh Ferencz** leányát **Annát**, kinek utódai a **Dolgos** és **Babindály**, majd a **Szelecsényi család** is kihalván, ezek után örökösök az **Ocskay**, **Berényi** és **Konkoly**¹⁾.

Csehy család. Hont vármegyében fekszik **Alsó- és Felső-Csehi** nevű puszta (**Hazas-Nénye** filiaja), melyet hajdan hasonnevű család birt. A **Csehy** család neve különféle változatokban jő elő az okiratok, de kimondva mindég **Csehi**-nek hangzott.

Megtartva az oklevelek írásmódját minden családtagnál, közülök ismeretesek ezek:

Csehy István 1400-ban mint (*homo regius*) királyi ember fordul elő **Frank** országbíró határjárási parancsában²⁾.

Csehy Pál egy 1416-ki oklevélben mint ügyvéd *procurator* tűnik fel szintén Hont vármegyében³⁾.

¹⁾ Geneal. authent. Mss. 207. tom. I.

²⁾ Az eredeti okl. szerint.

³⁾ Ipolyi **Arnold** ur gyűjteményéből.

Csehy László 1505-ben a rákosi országgyűlésre Hont vármegye követe ¹⁾).

1499-ben már nem élt Csehy Miklós mester (Magr. Nicolaus de Felseő Csehi), kinek gyermekei János 1499—1500., Ambrus és Zsófia Tésai Istvánné (Stephan de Theza) ²⁾).

Chieőy Lászlónak özvegye Kövesdy Zsófia él 1598-ban ³⁾, ettől leánya Csey Borbála Tercsy Jánosné volt ⁴⁾).

1598—1600-ban élnek Lőrincz, Ferencz, István, k Nógrád várm. előtt 1598-ban ügyvédet val. ⁵⁾

A család kihalt, s utánna több maig is élő ivadék örökösödött.

Komárom vármegyében szintén van Csehi nevű helység, és így valószínűleg az ezt hajdan birt Csehy család külön származék volt a főlebbiektől. Komárom vármegyében 1497-ben Csehy Ágoston alsó és felső helységek egy negyedrészt, melyet Gyöpös László örökösétől atyja szerzett, Miklósnak Esztergam sz.-györgyi prépostnak és Piva Mátyásnak elzálogítá ⁶⁾).

1723-ban Csák János Komárom megyei Ekei birtokrészét a Csehyekre ruházta át ⁷⁾).

Tán e családhoz tartozott azon Csehy (de Cheh) Mihály is, ki a Csepel szigetén Tököl helységben temettetett el. (Lásd e munka III. köt. 19. lap.)

Csehy család. (Csehi). A Kraszna vármegyei Csehi helységről írják előnevüket. Leginkább F.-Fejér vármegyében tartják lakásukat. Csehi Csehy József 1794-ben F.-Fejér vármegyénél irnok, Sándor 1815-ben gubernialis ügyész; Boldizsár 1814-ben Torda nemes város ülnöke.

Torda vármegyében más ilyen nevű család is él, melyből Csehiszigethi Sándor 1815-ben Torda vármegye rectificator biztosa.

¹⁾ Jászay Pál Magyar Nemz. napjai Moh. stb. 157. l.

²⁾ Horváth István Verbőczy István Emlékezete. 127—131.

³⁾ Protoc. C. Neogr. 1598. pag. 28., hol egy sorban kétféleképen iratik a név: *Nobilis Michael Heredy Judicum ad instan. Ladislai Chieőj Egr. Franciscum Chiej personaliter citavit in oppido Zechen etc. . . .* E jegyzőkönyvben Géczy is előfordul Gje c z y-nek írva.

⁴⁾ Sz. Benedeki Convent fasc. 8. Nro 5.

⁵⁾ Protoc. C. Neogr. 1598. pag. 47. *Egr. Stephanns Cheny constituit procuratorem in Gách etc.*

⁶⁾ Fényes: Komárom várm. 119. l.

⁷⁾ Ugyanott 100. l.

F.-Fejér megyénél árvaszéki ülnök volt 1815-ben dobokai Csehy Ferencz.

Csejtey család. Komárom vármegyében Nagy-Igmádon birt a Csejtey család már 1755-ben, midőn ellene, s többek ellen báró Sándor pert kezdett, de illetőségökre nézve felmentettek az alperesek ¹⁾. Jelenleg is bir a család azon megyei Aranyoson is. — Bács vármegyében szintén a nemesi családok közt említi e nevet Fényes Geographiájában.

Cseke család. (Csekei). Hajdan már Szathmár vármegyében birtokos. 1590-ben Cseke Pál többekkel együtt Zsarolyán helység, és Sámely puszta birtokában új királyi adomány mellett megerősítetik ²⁾.

1604-ben Cseke István Szathmár vármegye szolgabirája volt ³⁾.

Cseke helység Szathmár vármegyében van.

Jelenleg a Cseke család Fényes Geographiájában Szaboles vármegyében is birtokosnak iratik.

Csekonic család. Egyike előkelőbb s vagyonosb nemesi családainknak. Legutóbbi törzse Csekonic Pál a múlt század közepén a kőszeghi kerületi táblánál ügyvéd, ki 1753-ban Mária Terézia királynétől czimeres nemes levelet nyer ⁴⁾.

Czimere — mint itt látható — biborszín mezőben hátsó lábain álló oroszlán, első jobb lábában káka-botot (Typha) tartva; a paizs fölötti sisakon daru áll, felemelt egyik lába körmei közt golyóval. Foszladék mindkét oldalról arany-vörös.

Nevezett Pálnak Kanicsár Máriától (ki a Hertelendyekkel rokonságban állt) született fia József 1757-ki febr. 22. Katonává lesz, tábornokságig emelkedik, egyszerűsmind sz. István-rend lovagja volt. Erdemei közé tartozik, hogy a mező-hegyesi ménest ő szervezé. Ő alapítá

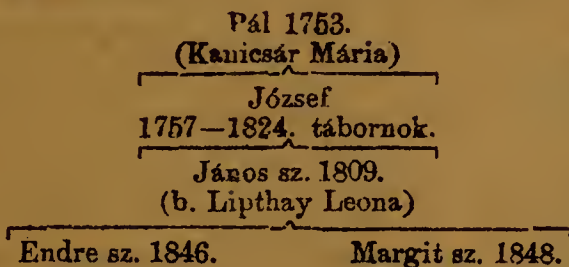
¹⁾ Fényes: Komárom várm. 152. és 96. l.

²⁾ Szirmai: Szathmár várm. II. k. 218. l.

³⁾ Ugyanott I. k. 131.

⁴⁾ Collect. Herald. és Adami Scuts Gentil. tom. II.

meg tulajdonkép családját, melynek nagy birtokot szerzett. Meghalt 1824-ki ápril 26-kán. Neje kettő volt; az első Tempel Katalin 1803-ban 32 éves korában meghalván, másodszer nősült 1803-ban pribéri Jankovich Julia-val, kitől született 1809-ki nov. 16-án Nep. János, az élő, kinek hazafiui pártolásaért többi közt az aradi színész is sokat köszönhet. Nejétől Liphay Leona bárónőtől, ki a hazai művészet s irodalom, jótékony intézetek egyik pártolója; gyermekei: Endre született 1846-ki sept. 13-kán; Margit szül. 1848-ki január 24-kén. A családfa ez:

A család másik ágából Ferencz nyug. őrnagy, lak. Budán.

Cseley család. (Cseley †). Zemplin vármegye Cselej helységétől veszi nevét, eredetét pedig a Bogáth-Radván¹⁾ nemzetiségből (genus). Nevezetessé lett Cseleinek fia János, a királyné alasztalnoka, ki, midőn Zách Felicián Robert Károly királyt s családját vérszomjas boszúval Visegrádon megtámadta, Felicián lesújtván, a királyi családot megmenté. Erdemeiért 1336-ban Zach Felicián javainak nagy részét adományban kapta, többi közt Nógrád vármegyében is Harkányt stb.²⁾

Pecsét-gyűrűje, mely Nógrád vármegyében Felfalu határában találtatván, gr. Andrássy György gyűjteményében van, SIG. JOHANIS FILII CHELE körirattal ilyen (rák- vagy skorpio-féle) alakot ábrázol³⁾.

1343-ban Balásnak Chele fiának ítélte-tik a sár-monostrai részjóság⁴⁾

1392-ben élt Cselei Antalnak fia Domokos⁵⁾.

Pozsony vármegyében még a XVI század végén is találunk ha-

¹⁾ Szirmay: C Zemplin not. top. 75 280.

²⁾ Kaprinay Mss. B. tom. IV p. 200. Fejér: Cod. Diplom. tom. VIII. vol. IV. p. 151. hol *Johannes filius Alexandri, filii Csten*-nek iratik.

³⁾ Mocsáry Nógrád várm. Esmertetése. 1. köt. 231.

⁴⁾ Fejér: Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 165.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 90.

sonló nevű családot Cselyey Györgyben, ki 1590-ben azon vármegyének alispánja volt ¹⁾, kit azonban Lehoczky más családból eredtetnek állít ²⁾.

Csemetey család. Ismeretessé tette e nevet Csemetey István, ki 1599-ben élelmezési biztos volt ³⁾. Valószínűleg másik Csemetey István a vasvári prépost, ki megöletvén, 1618-ban e miatt az országgyűlés vizsgálatot rendelt ⁴⁾.

Csemiczky család. (Csemiczei). Régiebb nemes családaink egyike, ismeretes törzse Zemche, ki már 1250-ben birta Liptó vármegyében a két Palugya közt fekvő földet (terram inter duas Palugyas) a mostani Csemicze helységet, s azóta, némely kisebb elidegenítéseket kivéve, melyek azonban többnyire visszaváltattak, folytonos szakadatlan birtokában van a család.

Zemchének (iratik Zenchenek is) két fia volt, Móricz ⁵⁾ (vagy Márton) és Bene. Zemchének e két fia kapta 1287-ben Benefalvát (most Benedekfalva) Liptó vármegyében. Benenek fia — úgy látszik — Péter, ennek fia Miklós (Nicolaus filius Petri de Benefalva), ki 1391-ben Bebek Imre országbirónak Liptó vármegyében tartott törvényes

vizsgálata alkalmával előmutatá Benefalváról az V. László király által 1287-ben adott adománylevelet, úgy egy másikat is, mely 1344-ben Robert Károly által adatott ⁶⁾.

¹⁾ Katona Hist. Critic. tom. IX. p. 904.

²⁾ Lehoczky Stemm. II. 82. összevetve Stem. I. p. 203.

³⁾ 1599-ki XXI. törv. cz.

⁴⁾ 1618-ki LXVI. törv. cz.

⁵⁾ A család adatai szerint M ó r i e z , a liptói regestrum szerint M á r t o n .

⁶⁾ Liptói Regestrum L. M. tudom. Academia Történelmi tár. Pest, 1857.

IV. köt. 19. lapon, hol ez olvasható: *Super Benefalva Conditionali. Item Nicolaus filius Petri de Benefalva, exhibuit nobis quasdam duas literas, nam dni Ladislai Regis privilegialem super donacione libertatis Jobagionum de Lipto per Eundem Ladislaum Regem Martino et Bene filio Zenche facta anno Dni Millesimo ducentesimo octuagesimo septimo, decimo kalendas aprilis, regni autem sui anno sexto decimo emanatam, et aliam dni Karuli Regis in Festo beati Nicolai Confessoris anno gracie millesimo trecentesimo quadragesimo emanatam, pretactas Literas dni Ladislai Regis confirmantem, iustas et veras, asserens plura non habere.*

Zemchenek másik fia *Móricz* 1287-ben Csemiczére kap új adománylevelet, mely később elégvén, utóda *István* 1380-ban *I. Lajos* királytól ismét új adományt nyert ¹⁾.

Zemchének hatod izbéli ivadéka *II. György* 1475-ben ismét új királyi adománynyal erősített meg csemiczei birtokában. Ennek fia *III. György* megszerzi Liptó vármegyében a *Grálfalvi* birtokot. Örökösei folyvást Liptóban székeltek.

A XVI. század végén 1582-ben csak Csemiczky *Miklós*-ban áll a család, de három fia lőn: *Benedek*, *Gergely* és *János*, és ezektől három ágon mostanáig él a család.

Gergely és *János* utódai többnyire Liptó, de Pest vármegyében is székelnek. *Gergelynek* utódai közül Csemiczky *Miklós* 1681-ben Liptó vármegye alispánja volt ²⁾; ennek fia *Gáspár* 1693. 1695-ben *Nógrád* vármegyében volt alispán ³⁾.

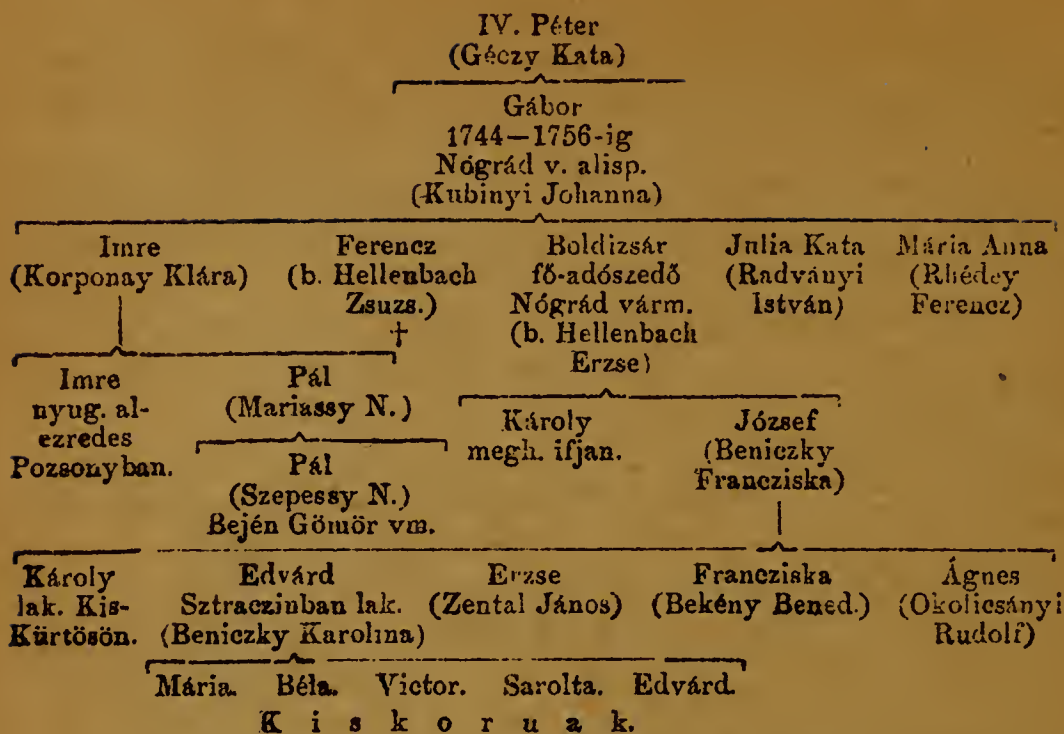
Benedeknek ága, ki 1590-ben Liptó vármegyében *Hlinyik* helységre királyi adományt szerzett, sok ideig Csemiczén kívül *hlinyiki* előnevet is viselt. *Benedeknek* utóda *IV. Péter* utóbb az ősi fészekből Liptó vármegyéből előbb *Zólyom*, majd *Nógrád* vármegyébe költözött, és ivadéka jelenleg *Nógrád* és *Gömör* vármegyében tartja lakását.

Említett *IV. Péternek* ágazata jelenkorig lehozva következő:

¹⁾ Ugy látszik *Zemche* mondatott *Csemcze*-nek is, és róla a helység *Csemicze*-nek (régente írva *Sceuniche*-nek is). *Zemchenek* valószínűleg fia volt *János*, kinek fia *István*, kinek *Péter*, (*Petrus filius Stephani filii Johannis de Sceuniche*) a ki 1391-ben *Bebek Imre* országbíró előtt producált. Liptói Regestrumban ugyanott a 35. lapon ez áll: *Super Sceuniche*. Item *Petrus filius Stephani filii Johannis de Sceuniche exhibuit nobis quasdam duas literas dni Ludovici pridem Regis Hungarie, unam videlicet novam donacionem dictae possessionis Sceuniche, cuius instrumenta literalia casualiter combusta exstitisse per predictum Stephanum patrem ipsius Petri, dicto Dno Ludovico Regi dicta exstitissent, eidem Stephano sub eisdem metis, quibus per eundem usque nunc usa exstitissent et possessa, per ipsum Dnum Ludovicum Regem facta, in vigilia festi assumptionis beatae virginis anno Dni Millesimo trecentesimo octuagesimo; aliam vero Sabbato proximo ante Dnicam Judica, anno Dni Millesimo trecentesimo octuagesimo primo transcribentem de verbo ad verbum et confirmantem quasdam literas Capituli Scepusiensis super reambulatione, et metarum praedictae possessionis erectione confectas, et ipsi Dno Ludovico Regi rescriptionales justas et veras; asserens: plures non habere.*

²⁾ *Lehoczky Stem.* I. 198.

³⁾ *Protocol. C. Neograd anni 1693.* 95.

IV. Péternek fia Gábor, ki 1726-ban losonczy Gyürky István beiktatásának Kotyháza és Soos-Hartyánra nézve ellentmondott ¹⁾, 1744-től 1756-ig Nógrád vármegye másod alispánja volt. Imre fiának maradéki Gömör vármegyében székelnek. Boldizsárnak ága, ki Nógrádban fő-adószedői hivatalt viselt, Nógrádban maradt birtokán. Most élő unokái közül Károly és Edvárd a megye tekintélyesb táblabírái között állottak, jelenleg ősi birtokaikon gazdasággal foglalatoskodnak. Edvárdnak — mint a nemzékrend mutatja — több gyermeke van.

Czimere a családnak, — mint följebb a szövegben látható — vizszintesen kétfelé osztott paizs, a felső ezüst mezőben kiterjesztett szárnyakkal nyakon nyállal átlőtt galamb áll. Az alsó arany mezőben egy ágról három kinyilott rózsza. A paizs fölötti sisak koronáján szintén a nyakán átnyilazott madár látható.

A Liptó vármegyében székelő ágból Csemiczky János mint alkalmi latin versek szerzője ²⁾, Sándor pedig mint a „XVIII. század utolsó tizedének gyászos alkonya.“ Kassa, 1838. című könyv szerzője ismeretes.

¹⁾ Sz. Benedeki Convent Capsa H. Fasc. 8. Nro 9.

²⁾ Művei ezek: Versus Ivanni nep. L. B. Révay occasione Cottus Thuróca restorationis. 4ret. — Versiculi in Helycone Liptoviensi compositi. — Ode Josepho Justh octoagenario in publico convivio decantata. 1818. stb.

Cseneházy család. Léteztének feltartá emlékezését Cseneházy Benedek, ki Pozsony vári kapitány volt Mátyás király idejében ¹⁾).

Csengery család. Eredetét s nevét Szathmár vármegye Csenger nevü mezővárostól veszi. Elődei a XIII. században a szathmári vár jobbágysái voltak. 1239-ben Mátyás és Miklós a szathmári várnak jobbágysái Csengerből perelnek Ponyth főispánnal két ekényi föld iránt, egyesség útján Ponyth főispán az érdeklött földet nekik engedé, ők pedig Chengerben viszont egy telket adának ²⁾).

1330-ban Robert Károly király Csengery Péternek fiait Miklóst és Jánost a szathmári vár jobbágyság alól fölmentvén (eximálván), azon vármegyei Reszege helységet nekik s társaiknak királyi adományban adá ³⁾).

Zemplin vármegyében élt 1634-ben Csengery István ⁴⁾), és ezen vármegyében birtokos a család Zomborban és Szürnyeghen ⁵⁾).

Csengery Ferencznek fia József született 1795-ben Vilyben, Abauj vármegyének Zemplin felé fekvő szélén. 1824-ben Sáros-Patakon a világtörténet, oklevél-isme tanára lón. Meghalt 1850-ki aug. 18-án. Önálló műve: Az egyetemes történet-tudomány vázolata. S.-Patak, 1843. ⁶⁾).

A család egyik ágának lakhelye Bihar vármegye. E megyében született Csengery Antal 1822-ben Nagyváradon, hol atyja jeles jogtudós és keresett ügyvéd volt. Csengery Antal szerkeszté 1845-től 1849-ig a „Pesti Hírlapot“; jelenleg a „Budapesti Szemlé“t. Irt több jeles munkát. Mint legjelesb íróink egyike ismeretes ⁷⁾).

Csengeryek vannak Borsod vármegyében is, hol Bódva helységben bir Csengery József ⁸⁾).

Csenkey család. Pozsony vármegyei Csenke falu ősi birtoka, melynek most is birtokában van.

Egy ág birtokos Esztergam és Pest vármegyében is, Csenkey Ferencznek neje Miskey Zsuzsánna után.

¹⁾ Bel: Adparatus 112. i.

²⁾ Szirmay: Szathmár várm. II. k. 129.

³⁾ Ugyanott II. 27.

⁴⁾ Szirmay: C. Zemplin not. top. 55.

⁵⁾ Ugyanott 153. 238.

⁶⁾ Danielik: Magyar Irók II. köt. 64.

⁷⁾ Életrajzát l. Ujabb ismeretek tára II. k. 252. l.

⁸⁾ Fényes: Geogr. szótár I. köt. 143. l.

Cseőregh család. A XVII. században nemesített meg, és úgy látszik kihalt.

Csepán család. (Györgyfalvai). Fényes Elek Geographiája szerint Borsod vármegyében birtokos nemes család:

Györgyfalvi Csepán István jogtudor s táblabíró, Somogy vármegyében Jákóban lakott; meghalt 1830-ki febr. 15-kén. Az írók közt is helyet foglal. Zrinyi Miklós, vagy Szigetvár veszedelme, historiai szomorújáték 5 felvonásban. Komárom, 1790. És Szerencse kívánó versek a magyarokhoz. 1790. általa fordítottak.

Csepán (irva néhol Csépány) Ferencz bir Borsod vármegyében Disznajódon ¹⁾.

Csepcsányi család. (Kis-Csepcsényi). Thuróc vármegyei Kis-Csepcsényből ered, onnan veszi nevét, s a helységnek jelenleg is birtokosa. Iratik a családnév Csepcsényi-nek is.

1770-ben Csepcsányi János a m. kir. heiytartóságnál szolgált.

Csepcsányi Tamás 1836-ban a határvizsgáló választmány tagjául neveztetik az országgyűlés által ²⁾.

Cs. Albert Thuróc vármegye számvevője 1841-ben.

Cs. Márk aljegyző, Pál al-adószedő ugyanott 1842-ben.

Csepely család. Szathmár vármegyei nemes család, közülök Csepely Albert azon megye szolgabirája 1606-ban ³⁾.

1755-ben Csepely Miklós, János, Mihály, Ferencz, Albert a Mándy és Balla családdal Mánd helység birtokában megerősítettnek ⁴⁾.

Ugocsa vármegyében Csepely László 1673-ban esküdt ⁵⁾.

Csepellény család. Trencsin megyei család. Csepellény György remete sz. pálos barát és magyarországi missionarius, született Bicsén, atyja György, anyja Pataky Zsófia volt. 1643-ban lépett a pálos szerzetbe. Missioját kezdé 1672-ben. Megöletett martymódra Eger mellett Szőke területén 1674-ki május 14-én ⁶⁾.

Csepelényi Ferencz szintén Trencsin vármegyében született. Jesuita volt. Meghalt Egerben 1737-ben. Néhány értekezése nyomattott ki ⁷⁾.

¹⁾ Ugyanott I. 266.

²⁾ 1836-ki XXXII. törv. cz.

³⁾ Szirmay : Szathmár várm. I. köt. 131.

⁴⁾ Ugyanott II. köt. 243.

⁵⁾ Szirmay : C. Ugocsa. 60.

⁶⁾ L. Vita et Mors V. P. Georgii Csepellény. Tyrnaviae 1745.

⁷⁾ Horányi Nova Mem. 717.

Csepler család. Zemplin vármegye ezimerleves nemesei közt foglal helyet.

Cseppeny család. Közülök Cseppeny István élt 1665-ben, kinek birtok-eladásai végett tiltakozik Gyürky Mihály ¹⁾.

Cseplész család. A családot alapítá Cseplész János, ki 1711-ben még mint kurucz írja alá a szathmári békeszerződést, 1712-ben pedig III. Károly császártól magyar nemességre emeltetik ²⁾. Czimere a családnak a paizs arany mezejében zöld dombon korona, s abból (könyökkel jobbfelé) férfi-kar emelkedik ki, kardot tartva. A paizs fölött sisak, s abból három-zászló leng, az első kék-zöld, második aranyfekete, harmadik ezüst-vörös. Foszladék arany-kék, és ezüst-vörös.

Csepreghy család. Mária Terézia királynétól 1751-ben kapja a következő ezimert: a paizs kék mezejében zöld tér fölött szétvetett hátsó lábain oroszán áll, hátra felkon-doritott farkkal, kiöltött piros nyelvvel, első jobb lábával egy kivont kardot tart hegyével lefelé a földet érintve. A paizs fölötti sisak koronájából magyar vitéz emelkedik ki kék dolmányban, arany övvel, fején prémes kék főveg, kezében arany-markolatu kivont pallós. lát-ható ³⁾.

Lakhelyük Bihar, Heves, Pest és Szathmár vármegye.

Csepy család. Komárom vármegyében Aranyos, Bogyá, Lak, Nemes-Olesa stb. helységekben birtokos.

Csere család. (Apáczai). Közülök apáczai Csere János Erdélyben a Bárczaságon született 1619-ben Apáczá helységben. Külföldöni tartózkodása alatt adta ki 1653-ban Ut-rechtben „Magyar Encyclopaedia“-ját Meghalt Kolosvárott 1659-ben ⁴⁾. — Apáczai Cserei András 1815-ben Kolos várm. biztos

Cserényi család. (Alsó-Balásfalvi). Hazája Erdélyben Dóboka vármegye, hol Balásfalván tartja székhelyét jelenleg is e régi magyaros család

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Protocol. P. p. 250.

²⁾ Collectanea Herald. Nro 674. És Adami Scuta gentil. tom. II.

³⁾ Adami Scuta Gentil. tom. II.

⁴⁾ Horányi Memor Hung I

Nevök különféle írásmóddal iratott Chierenyi-nek is, sőt Zerényi-nek is, hol a Z. betű Cs. helyett szolgált.

Czimere a paizsban királyi koronán ülő medve, első lába körmei közt tartott almát eszik, és nyíllal van átlöve ¹⁾.

Már 1422-ben említették a családból Cserényi Pál ²⁾.

1519-nél előbb élt — mint sírköve mutatja — Chiereny László. — 1517ben egy határjárási okmány szerint Chiereny Márton és Ferencz élnek ³⁾.

1558-ban Cs. Gáspár nejével Gerendi Gertruddal; ettől hozzák le rendesen a család származati fáját ⁴⁾.

1540—1566. táján Cs. István Doboka vármegye főispánja, és tanácsos ⁵⁾.

A Székely Mózses harcában többen vettek részt, Cs. Márton, Balás, László és István. László elesett Brassónál 1603-ban. István egy időre kimenekül ⁶⁾. Az előbb nevezett Márton új adománylevelet nyert az egész a. és f. Balásfalváról.

Cserényi Farkas 1610—1630-ban B.-Szolnok vármegye főispánja. 1624-ben követ Toldalaghy Mihálylyal a portára, 1628-ban a római császárhoz. — Bethlen István alatt tanács-ur, ő kíséré ki Brandeburgi Katát Erdélyből ⁷⁾. Neje Bethlen Erzsébet, Bethlen Mihálynak Sombory Borbálától született leánya.

Cserényi György 1715—1724. Doboka vármegye alispánja ⁸⁾.

Ugyanott Cs. István 1776—1782. kir. adó-beszedő, 1783-tól 1785-ig főbíró ⁹⁾.

1817-ben midőn I. Ferencz király felséges nejével Balásfalván keresztül ment, a királynét két Cserényi hölgy üdvözlé a dobokai közönség nevében.

E család fénye volt a XVI. század végén Cserényi Mihály is, ki mint író tette nevét emlékezetessé. Munkája: „Historia az persiai monarchiabeli fejedelmekről“ stb. Chiereny Mihálytól. Nyomt. Koloarótt 1590.

¹⁾ Mikola Histor. geneal Transylv. 56.

²⁾ Kőváry id. h. 65.

³⁾ Hodor Doboka várm. 791.

⁴⁾ Kőváry id. h. 65.

⁵⁾ Hodor id. h. 790.

⁶⁾ Wolf. Bethlen tom. V. 408. 461.

⁷⁾ Kemény Önéletírása, kiad. Szalay L. 164. 193. és Hodor, Doboka 792. l.

⁸⁾ Hodor Doboka várm. 438. l.

⁹⁾ Ugyanott 429. 446. l.

Cserényi Anna 1670. táján Hegyesy Mihályné volt ¹⁾.

Cserépy család. Hajdan Doboka vármegyében Harinna vidékén birt Cserépy család, de Robert Károly király idejében hűtlenségi bélyegen veszté javait ²⁾.

Nógrád s Gömör vármegyében fordul elő Cserépy Gáspár, kinek 1598-ban már csak özvegye Derencsényi Orsolya él ³⁾.

Gáspárnak tán nővére Cserépy Anna 1601-ben Vámosy Bálint neje ⁴⁾.

Cseresnyés család. (Óri). Szaboles, Veszprém és Csanád vármegyében tartja lakását. Közülök Cseresnyés István Csanád vármegye fő-ügyvéde volt 1842-ben

Cseresnyey család. Lakhelye Szaboles vármegye, hol Balványban birtokos.

Czimeres nemes levelet szerez Cseresnyey Mihály 1716-ban III. Károly királytól ⁵⁾.

Czimere: a paizs kék udvarában zöld tér fölött hátulsó két lábán álló, hátra felemelt kettős farkú koronás orozlán, első jobb lábában kardot tart, a bal lábát ragadmány után nyújtja. A paizson álló sisak koronáján ismét koronás orozlán áll, első jobb lábában négy nyilat tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ⁶⁾.

Cserey család. (Nagy-Ajtai). Törzsökös székely család. Eredetét baróti Cserei Balástól hozza le, ki 1396-ban részt vett a nikápolyi hadban, és ott Zsigmond királyt egy török vágásától megmenté; azután a királlyal menekülve, őt buzafejekkel táplálta; miért Zsigmondtól czimerül egy pánczélos férfit nyert, ki jobb kezében kardja hegyén egy levágott csalmás törökfejet tart, a balban pedig három buzalkalászt ⁷⁾; ezenkívül több falut is nyert adományban.

¹⁾ Kőváry id. h. 111. l.

²⁾ Hodor Doboka várm. 58. l.

³⁾ Bartholomaeides Not. Cottus Gömör. 184.

⁴⁾ Eredeti oklevél.

⁵⁾ Collect. Herald Nro 486.

⁶⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁷⁾ Szegedy Synopsis Reg. 333. — Ungr. Magazin II. 388. stb. — Kőváry Erdély nev. cs. 61. l.) kételkedik ez esemény iránt, és Katona Hist. critic. tom. XI. 417. lapjára utal, a király megmentésére nézve. De e mellett megállhatna Balás története is, mert IV. Bélának is nemcsak Fáy, de Forgách ősök is segélyére voltak ugyan egy futás alkalmával. — És megtörténhetett ez esemény akkor is, ha Balásfalvát nem kapták is ekkor, mert a valósághoz is szoktak mesét költeni, de azért az egészen nem lehet mindig elvitatni.

A család mostani czimere — mint azt később kapták — ez: a paizs kék mezejében zöld tér fölött vasas vitéz áll, jobbjában karddal, melynek hegyén levágott csalmás törökfej, baljában három buza-kalász. A paizs tetején álló koronás sisak fölött páncezélós kar könyököl, kivont kard hegyén csalmás törökfejjel. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról vörös-kék. A paizst telamonok gyanánt egyszerűváak tartják.

Balásnak fia volt László, ki Cserei Istvánnak fiával Péterrel

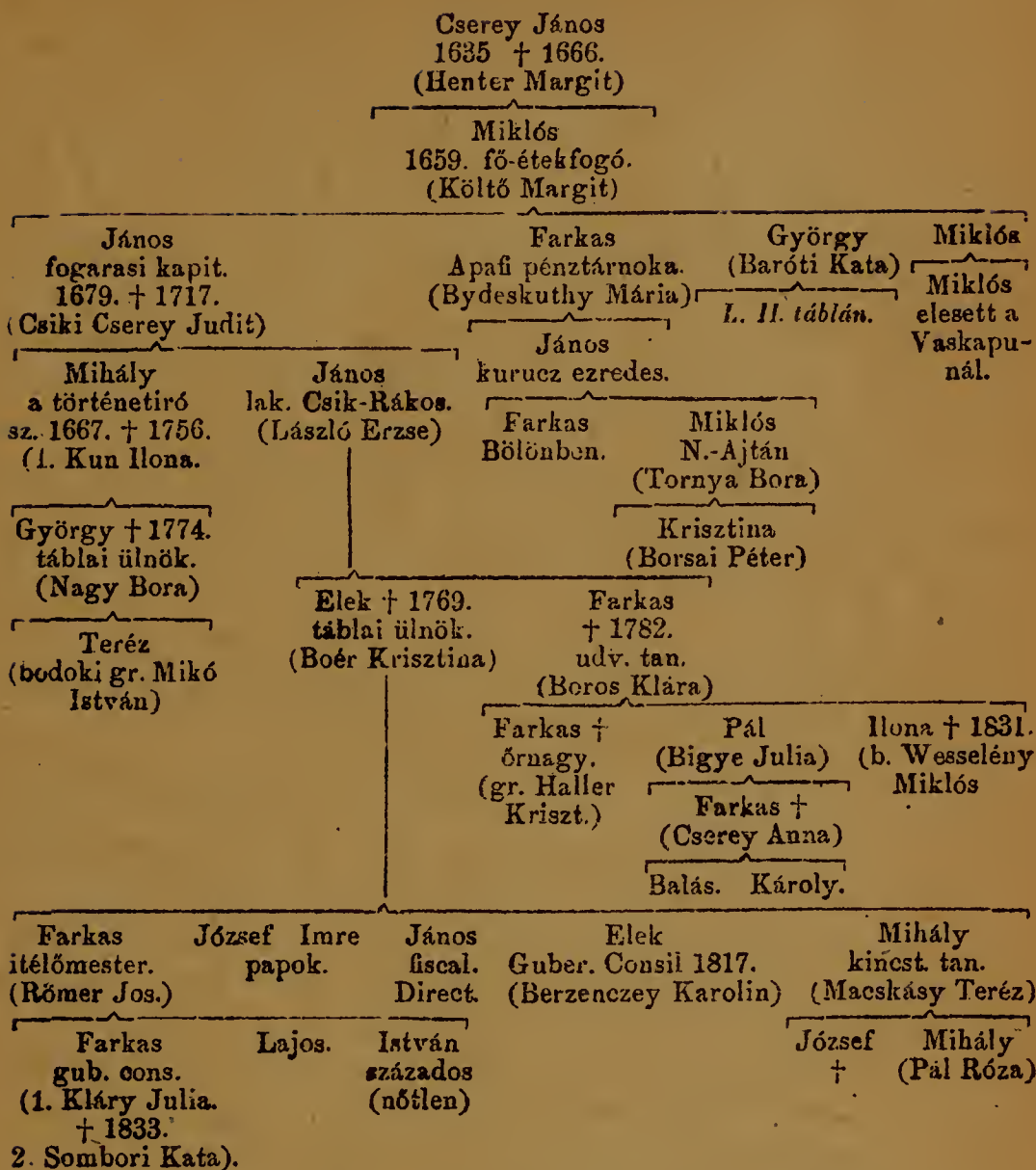
a kir. al-lovászmesterrel Mátyás királytól 1462-ben kapja Csanád vármegyében Nagy-Lakot¹⁾.

A család leszármaztatása szerint Balásnak fia volt még Máté is, kinek fia Lukács, kinek Ferencz, kinek Mátyás és Pál, ki 1566-ban Szigetvárnál esik el. Nevezett Mátyásnak fia László, ennek János, ki nőül veszi Henter Margitot, és Barótról a család régiebb fészkeből neje jószágába Nagy-Ajtára költözvén, innen családja a nagy-ajtai előnevet vette föl²⁾. Jánosnak és Henter Margitnak fiok Miklós, kinek neje Költő Margit, s kiktől a leszármazást mostanig a következő családfa hozza le:

¹⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. köt. 26 lap.

²⁾ L. eddig Benkő Transylvania Specialis Mss. 422. s köv. lapjait. Köv. váryétől elüt ez eddigi leszármaztatás, mert Lukács fiául nem Mátyást, hanem Ferenczet, ennek pedig Antalt, ennek ismét Ferenczet, ennek Mátyást, ennek Lászlót tesz; tehát három izzel több mond, mi meg sem állhat chronologiai tekintetből sem. — Benkő Gen. Transylv. roszul adá e család-származást, de a Transyl. specialisban újra van adva jobban.

I. t á b l a.

Mint főlebb említők, a család fészke régiebb időkben Barót, János vagy Henter Margittól fia Miklós megy Nagy-Ajtára, s azóta onnan a család előneve. A család ekkor kezd jelentékeny lenni. Cserei György, kit a chronologia miatt alig lehet Miklós fiával Györggyel ugyanazon egynek tartani, 1601-ki april 2-kán vesz armalist; azelőtt, mint a család nagy része, meg primipilus és pixidarius¹⁾. A lustrákban több ilyen közt, 1635-ben egyedül Cserey Márton Barót-

¹⁾ Kőváry id. h. 61.

ról lustrál a nemesek közt. Cserey János a Henter Margit férje ez évben a lustralis könyvben mint új nemes áll bejegyezve ¹⁾, ez 1666-ban tesz végrendeletet, s mint buzgó unitarius hal el. Később a család reformatus lesz, ma katolikusok.

Jánosnak fia Miklós Rákóczy Györgynek fő étekgója volt 1659-ben, Költő Margittól a táblán látható több fia maradt. Ezek közül Györgynek ágát a II. táblán folytatjuk.

János (Miklósnek fia) fiatal korában 1668-ig fejedelmi asztalnok, 1679-ig Fogaras vár kapitánya. Végre vádoltatván, hogy Bédy Pállal egyetértésben állott volna, elzárattott, s 1685-ig fogva volt ²⁾. Neje Cserey Judit volt, Cserey Mihálynak Apor Ilonától leánya, ki által az Apor, Lázár stb. családdal jöve a család atyafiságba ³⁾. E János építé Csik-Rákoson azon most is fenálló kőházat, melyet most is Cserey Anna Cserey Farkas özvegye bir, s melyben a nagyobb szoba fenyő gerendáján a fölírat áll: Hoc opus curavit Joannes Cserei Anno Domini 1672. Lav. Deo Semer. cum S. R. E. sua Juditha Cserei Viesima 4. Mensis May. A ház tetejéről 1851-ben a zászlós vas pléhek levétetvén, egyikén: **1667. Cs. J.** — a másikon: **1674. Cs. Ja.** fölírat volt kimetszve ⁴⁾.

Jánosnak egyik fia Mihály Csik-Rákoson született 1667-ki oct. 21-kén az említett házban; 1678—1685-ig Teleky Mihály kanczellár udvarában apród, 1686-ban a hassági, 1688-ban a bozzai táborozásban vesz részt, 1690-ben is táboroz Teleky alatt, majd havas-alföldre fut, 1691-ben visszajő, 1692-ben Apor István udvarába megy. 1697-diki october 22-kén elveszi nőül Kun Ilonát. 1703-tól a Rákóczy fölkelés elől Görgény várába vonul, innen Csik-Gyergyó és Kászon szék inspektora, (akkor a királybiróság felfüggesztve lévén) 1705-től Brassóba vonult, mint a fölkelőknek ellenzéke, itt írta a családnak nagy népszerűséget, magának szép emléket hagyott Historiáját ⁵⁾. A kv. ruczok által birtokaiban 18,000 forint kárt vallott. Meghalt 1756-ban. Fia György táblai ülnök volt, meghalt 1774-ben. Ennek leánya Teréz bodoki gr. Mikó Istvánné ez ágát sirba vitte.

¹⁾ Az 1635-ki lustralis könyv a főkorm. levéltárban, Kőváry szerint.

²⁾ Cserey Mihály Historiája. 6. 35. 91. 102. 116. 119. 155. 228.

³⁾ Ugyanott 36. l.

⁴⁾ Benkő Károly Csik-Gyergyó és Kászon leir. 28. l

⁵⁾ Kiadva a Nemzeti könyvtárban, Pest, 1852

Mihály történetíró ¹⁾ testvére János több európai nyelvet tudó kiváló férfiú gr. Cusani tábornok mellett szolgált. László Erzsével nemzé Eleket és Farkast.

Elek táblai ülnök volt, született 1724-ben Csik-Rákoson, meghalt 1771-ben. 1746-ban „*Praxis Procuratoriát*“ adott ki. Több kézirat is maradt utánna ²⁾. Boér Krisztinától fiai: *a)* Farkas ítélő-mester volt, nejétől Römer Jozefától ismét Farkas gubern. consiliar., kinek első neje Kláry Julia 1833-ban meghalván, másodszor nősült Sombory Katával; gyermekei Ágnes, Mihály († 1848.) Farkasnak Römer Jozefától fiai még Lajos és István szászados. Eleknek Boér Krisztinától fiai még *b)* József, *c)* Imre, k.-fejérvári kanonok 1794 – 1815-ben szintén pap, *d)* János 1784-ben fisc. director, 1790-ben ítélő-mester. *e)* Elek 1817-ben gubern. tanácsos, kinek neje Berzenczei Karolina; és végre *f)* Mihály, 1771-ben ítélő-mester, kincstári tanácsos, kinek Macskási Teréztől fiai József meghalt, Mihály férje Pál Rózának.

Farkas (Jánosnak László Erzsétől fia) szül. 1719-ben; kora legmiveltebb férfainak egyike, a hivatali pályán udvari referendarius-ságra s tanácsosságra emeltetett Bécsben; és ott élte le napjait; 1777-ben a krasznai és tasnádi uradalmat kapta. Meghalt 1782-ben. Igen sok munkája maradt kéziratban; később ezek közül megjelent a „*Székelly Asszonyok törvénye*“ ³⁾. Boros Katától fiai Lőrincz szül. 1754-ben, szintén a tudományokkal is foglalkozott; kéziratban maradt tőle Erdélynek magyarországtóli elszakadásáról szóló munkája; kinyomatott *Hálaló Beszéde* a budai kir. egyetem elhelyezési ünnepére 1777-ben. Az erdélyi udv. kancellárián kezde hivataloskodni, s midőn épen nősülni készül, meghalt ifju korában 1784-ben ³⁾.

Farkasnak Boros Katától fia Farkas cs. kir. kamarás és őrnagy az 1817-ki éhségkor tanusítá emberszeretétét, midőn a népnek ezerekre

¹⁾ Mihálynak a történetírónak testvére volt Dániel is, ki 1697-ben halt meg. (Cserey Hist. 267.) És nővérei Erzsé, ki 1693-ban ment férjhez Borbereký Dániel fiához Istvánhoz. Judit és Ágnes német katonatisztekhez mentek férjhez. (Ugyanott 37. l.) Mihálynak pedig gyermekei voltak Zsuzsa, József, ki 1709-ben halt meg 4 éves korában. (Cserey Hist. 229. 434. l.)

²⁾ Horányi Nova Memor. 720.

³⁾ Benkő Transylvaniä gener. II. 440. hol, valamint Horányi Nova Mem. 724. lapján munkái elészámítvák. Életrajzát közlé az Erdélyi Múzeum IV. köt. 163. l.

⁶⁾ Horányi Nova Memor. 722.

vásárolt gabonát, mit köztök kiosztatá, a mellett három évi tizedet és kétezer kétszáz napszámot elengedett; — s jószágaiban a három napos robotot addig is, míg az urbér behozatnék, két napra leszállitató. A nemzeti irodalom iránti szeretetét is tanusitá, és Döbrentei Gábornak, akkor az erdélyi irodalom vezetőjének emlékére ezüst érmet veretett. Nővére Cserey Ilona, kit báró Wesselényi Miklós a zárdából vett el, kora egyik legeszesb hölgye volt, és Erdély közéletére nagy befolyást gyakorolt. Kövály Corneliához hasonlitja. Meghalt 1831-ben, kora 77. évében. Szintén testvére Farkas őrnagynak és Ilonának Pál, kinek Bigye Juliától fia volt ismét Farkas, a most élő Cserey Annának (ki Csik-Rákoson is bir) férje, és atyja az élő Balás- és Károly-nak.

Vissza kell tekintenünk a családfa élén Miklós-nak Költő Margittóli többi fiaira. Ezek közül Farkas Apafi pénztárnoka Bideskuthy Máriával nemzé Farkas-t; Nagy Mária férjét, ki magnélkül halt el; — Lászlót, a szintén magtalant, és Jánost, ki a Rákóczy fölkelés alatt csapatvezér volt, és azért Lengyelországba menvén, javait elkobzák. Később visszajő, s birtokait, miket Mihály nyert el bizonyos öszvegben, visszaváltá ¹⁾. Még 1750-ben az unitariusok vidéki gondnoka volt. Fiai Farkas Bölönben, Miklós Nagy-Ajtán lakott; ennek Tornya Borbálától leánya volt Krisztina Borsai Péterné, kiben ez ág kihalt.

Miklós-nak (Miklós és Költő Margit fiának) fia szintén Miklós a Vaskapunál esett el ²⁾.

Mihály, szintén Költő Margit fia, magnélkül halt el.

Györgynek (Miklós és Költő Margit fia) ágazatát mai napig a következő leszármazás mutatja:

II. tábla.

Cserey György (lásd I. táblán)

1651.

(Baróti Kata)

N. (Kadicsfalvi Török Istv)	Klára (Török Gábor)	Zsigmond 1683-ban Bécs alatt. (Mihález Bora)	N. (Konez Boldizsár)	N. (Leszfalvi Bodor Mih.)
		Sámuel (Ferenczy Bora)		
		Lásd folyt. a köv. lapon.		

¹⁾ Cserey Mih. Histor. 426. 473. l.

²⁾ Beakő Transylv. Specialis II. 426.

Sámuel
(Ferenczy Bora)
mint a tulsó lapon látható.

Zsigmond (Barabás Mária)	György főhadn.	József Mikiósvársz. kir.-bíró. (Turóczi Anna)	Mihály ítélő-mester. (Berzenczey Ágnes)
András (gr. Bethlen Anna)	Sámuel Bardóczi kir.-bíró. (Árkósi Julia)		Miklós Gubern. cons + 1844.
Zsigmond (Imecs Anna)	Ignác honvéd.	Lajos őrnagy (nőtlen)	Elek (Macskásy Jozefa)
Farkas. +	Mihály. +	János (Záthureczky N.)	(1. gr. Lázár Róza + 1801. 2. gr. Mikes N.)
	N. N.	Elek (Macskásy Jozefa)	Mihály (Turmán Luiza)
		Gábor	Eliz (Szent- Iványiné)
			Györgyfalván lakott).

Györgynek fia Zsigmond Tökölyivel tart, egy időre kimegy vele Havas-alföldre, de 1691-ben visszajő a történetíró Mihálylyal együtt ¹⁾.

Ez ág gyerebben viselt hivatalt, s inkább a székely földön maradt. Kik álltak a hivatalos pályán, a táblázat mutatja. Mihály itélő-mester fia Miklós 1815-ben lett táblai ülnök, 1819-ben gubern tanácsos, 1826-ban nyugalmazák. A nagy-termetű őszfejú férfiú országgyűléseken az ellenzékhez tartozott, de cizméiben a kor már túlérte őt, mint az irodalom barátja, mindenkitől tiszteltetett. Meghalt 1844-ben.

Cserey család. (Máskép Tuson, kászoni). Nagy-ajtai Cserey Mihálynak a történet-írónak anyja is Cserey Judit volt, Mádfalváról Cserey Mihálynak leánya. E Csereyek a nevezett krónikás Cs. Mihály szerint egészen külön család, és e házasság előtt semmi atyafiság nem volt köztük ²⁾. Kőváry szerint ³⁾ ezen Csereyeknek előbb nevük Tuson; Bethlen Gábor alatt vettek czimeres levelet Cserey máskép Tuson névre, kászoni előnévvel.

Cseres család. (Pazonyi). Pazonyi Cseres György 1572-ben Szathmár vármegyei Kis-Madán részbirtokot kap adományban ⁴⁾.

Csergheő család. (Nemes-Tacsikándi). Vas vármegyei Nemes-Tacsikándról írják előnevüket. Csergheő Ferencz sok ideig

¹⁾ Cserey Mihály Hist. 215. l.

²⁾ Cserey M. h. Histor. 35—38. l., hol a leány-ági rokonság is előszámitatik.

³⁾ Kőváry Erdély nev. Családai 62. l. a) jegyzetben,

⁴⁾ Szirmay Szathmár varm. II 92.

(mintegy 1814—1844.) a kőszegi kerületi tábla ülnöke volt, leírta s kiadta e törvénytörténetét; és egy magyarországi Stemmatographia kiadását is tervezé ¹⁾.

János 1820—1825-ben a m. kir. helytartóságnál fogalmazó.

Lőrincz előbb (1825) m. testőr, később (1844-ben) a m. udv kancellárián fogalmazó.

Antal 1844-ben nagy-becskerei kamarai ülnök.

Hasonnevű család Torna vármegyében is lakozik, melyből Csergheő Mihály 1760-ban az akkor fölállított m. testőrséghez vitetett. Tán ez azon Csergheő Mihály, kinek Illovay Klárától fia Ferencz.

A XVII. században él Csergheő Zsófia, elefánti Szőlössy György neje ²⁾.

Cserjék család. Nemes család Szabolcs vármegyében, birtokos ott Bogáthon ³⁾; néhol neve Czerjék-nek van írva.

Cserkicz család. (Báró †). Állítólag a gróf Pejachevich családdal egy törzsből ered Bolgárországból, hol a Czeka nevű vártól veszi nevezetét ⁴⁾. Magyar báróságra emeltetik 1680-ban ⁵⁾.

Báró Cserkicz Mihály Ignác 1760-ban Szerém és alsó-slavoniai tartományi biztos volt. A család a múlt század végén kihalt, — úgy látszik e Mihályban.

Cserkó család. Cserko István nemesítettik meg II. Ferdinánd király által 1630-ki dec. 12-kén kelt ezimeres nemes levél által, mely Zemplin vármegyének 1631-ki január 13-án Zemplin mezővárosban tartott közgyűlésében hirdettetett ki; a mint ezt 1734-ben a család egy tagja Nógrád vármegyébe szakadva ott a nemesi vizsgálatnál fölmutatá ⁶⁾.

A család fészke Zemplin vármegye, hol Cserkó István Tállyáról 1683-ban egyike azoknak, kik a vármegye részéről a lengyel király seregének Béctől hazafelé e vármegyén keresztül vonulása eltávolítására nézve kiküldetnek.

Jelenleg a család nevét sem Szirmay múlt századi névsorában, sem Fényes Geographiájában nem leljük

¹⁾ Tudományos Gyűjtem. 1827. VI. köt. 124. l.

²⁾ Sz. Benedeki Convent. Protocol. Q. p. 297.

³⁾ Fényes Geogr. szótár II. 145. Fényes Geographiájában Szabolcs vármegye nemessége sorozatában Czerjék áll.

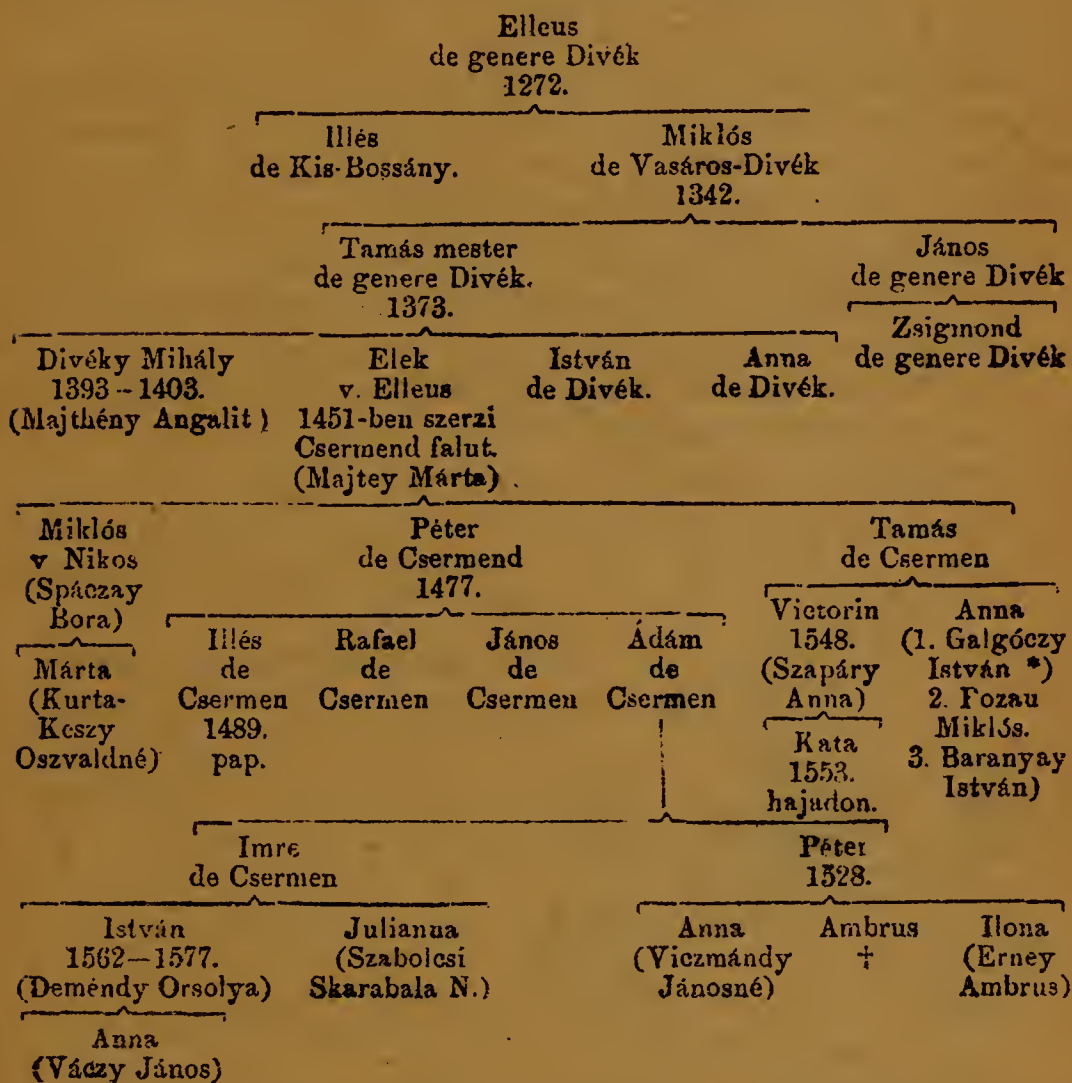
⁴⁾ Gothl. geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1837. 567. l.

⁵⁾ Lehoczky Stemmatogr. I. 168. — Cserkiczky-nek írva

⁶⁾ Protec. Investig. LXXIV. sz. alatt.

Csermeny család. (Kihalt). Régi család, mely a Divék nemzetségből ered egy törzsből a Besznák, Bossány stb. családdal. (Lásd e munka II. köt. 208. lapj.)

Törzse a családnak Elleus de genere Divék, ki Illésnek (Elias) is iratott, és 1272-ben élt, tőle a családfa ²⁾ így ágazik le:

A család neve gyakran de Csermend is iratott, mégis többször de Csermen, azaz Csermenyi-nek, holott a helység neve jelenleg Csermend Nyitra vármegyében

A család kihalván, utána a leány-ági utódok Váczy, Viczmándy, Erney, Hegvi, Baranyay stb. családok örökölték

¹⁾ Szirmai C. Zemplin not. topogr 150.

²⁾ Geneal. authen. Mss. tom. I.

^{*)} Circumspectus Steph. Galgóczy van írva, tehát nem nemes.

Cserna család. Fejér vármegyei család, hol Cserna Károly 1840-ben megyei fő-ügyvéd volt. — Van ilyenü család Hunyad vármegyében is, hol Cserna Lajos 1815-ben alszolgabíró volt.

Csernay család. Hajdan Gömör vármegyében élt Csernay Mihálynak neje, volt Csetneky Klára ¹⁾. Ujabb időben is találjuk e nevet: Csernay György 1787-ben a temesi kamarai bányászati osztálynál hivatalnok volt.

Csernák család. Gömör vármegyei nemes család ²⁾. Csernák (vagy Chernák) Lajos Gömör vármegyei születésű, külföldön járt, s ott az orvosi tudományokat tanulta ki, 1763-ban Gröningenben nyomatta ki orvosi értekezését latin nyelven ³⁾.

Csernakóczy család. Közülök Csernakóczy Gábor 1638-ban a határvizsgáló választmány tagjául választatik ⁴⁾.

Ignácznak fia Mihály a háznak rágyújtása által veszté életét, miért 1715-ben vádpör indítást rendel az országgyűlés ⁵⁾.

E család is — úgy látszik — kihalt.

Csernátoni család. (Csernátoni) Erdélyben Háromszék

Al-Csernáton falvából eredt primor család volt. Már 1693-ban látjuk közülök Istvánt, csomafája (Doboka vármegye) előnévvel, mint ugyanottani birtokost; de kinek már atyja házasság útján szakadt oda. Neje Bándi Erzsébet és az egész család nevében ellentmond a királyi ügyésznek Fejér várm. Oláh falu publicatioja ellen. 1702-ben az ország részéről a Meszesig mint kísérfője a császári katonaságnak kirendeltetik.

A család czimere, mint azt Istvánnak fia János Do-

¹⁾ Bartholomaeides Not. C. Gömör p. 179.

²⁾ Bartholomaeides id. h. 144.

³⁾ Horányi Memor. Hung. I. 399.

⁴⁾ 1638 ki LVIII. törv. c.

⁵⁾ 1715-ki CCVI. törv. cz.

boka vármegyének alispánja egy 1711-ki nov. 10-kén kelt okirat alá nyomott gyűrű pecsétén (C. J. betűkkel) viselte, következő: a vértben két keresztbe helyezett kard között felül csillag ragyog, a vért fölötti sisak koronájából pedig magyar vitéz emelkedik, jobbában fölfelé pallost, baljában gyűrűt tartva.

A családfa ¹⁾ említett Istvántól kezdve így terjed le:

István 1693 1702. (Bándi Erzsé)				
János Doboka v. alispán 1711. (Okmár Bora)			József Doboka várm. al- és főbíró 1734–1757. (Imecs Zsuzsa) megh. 1791. sept. 13.	
Ferencz 1760. testőr. 1780. ítélő- mester. † 1796. táján.	György † 1779. febr. 1. (Pánczélcsehi Vajda Mária)	Teréz † 1806. april 8. (Szabad- szállásy István)	Róza † 1799. sept. 22. (Czikó Pál)	Judit † 1768. mart. 4.
Erzsébet (1. tordai Váradi Endre. 2. Bajnai Sámuel)				
Ferencz megh. 1793. ifjan.	József.	Anna sz. 1738. † 1810. (Czakó László)	Kata sz. 1733. nov. 25.	János † 1811. mart. 31. (Somlyay Teréz)
		Judit (Győrfi József)	János † 1801. nov. 14.	Jozsefné sz. 1801. oct. 25

E család nagyjából Csomafaján Doboka vármegyében tartá lakását. József (Istvánnak fia) 1734-ben ott alszolgabíró, 1755. és 1757-ben főszolgabíró. György Doboka vármegyénél pénztárnoki és főbírói hivatalt viselt. Ferencz, Jánosnak az alispánnak fia 1760-ban a magyar testőrséghez megy, később törvényszéki hivatalt visel, és ítélő-mester lön. Mint igazságos bíró kortársai tiszteletét bírál, ki a felvilágosító peres feleket „ha úgy van, ön nyerni fog“ szójárásával szokta volt megnyugtanni. 1794-ki sept. 25-kén ezer rénes forintot hagyományozott a m.-vásárhelyi rom. kath. növeldének. Meghalt nőtlenül 1796. táján. Előnevül (de eadem, azaz) Al-Csernátonról írta magát.

A másik ágon Józsefnek fia János túlélte ágazata minden fi-tagját és fiait is. Meghalt 1811-ki martius 31-kén. Vele a dobokai ág kibalt.

¹⁾ Hodor Károly ur szíves közlése, mely különbözvén a Doboka várm. Eszméltetése 58. s köv. lapon közlöttől. ez utóbbi — valószínűleg amannak ki-igazításául szolgál

Azonban — ugy látszik — Maros-székben még él a család, hol alsó-csernátoni Csernátoni Antal Maros-széknél főjegyző volt 1794-ben ¹⁾.

Ugyancsak M.-Vásárhelyen a mult század végén Sámuel, tanár volt, és egy ford. bölcsészeti munkát adott ki: *Az emberi értelemnek természeti története* stb. Kolosvárt 1795. ²⁾

A főlebb tárgyalt család — mely a-csernátoni előnévén felül tán esomafáji, gyulatelki és szász-zombori-nak is írta magát ³⁾ — a mezőségen élt Csernátoniakkal vérségi összeköttetésben nem állt.

Cserney család. (Ághesernői). Hajdan Zemplin vármegyében virágzott, de kihalt ⁴⁾.

Cserniczky család. Közülök Cserniczky István Sáros vármegye követe volt az 1625-ki országgyűlésen, melyről naplót is vezetett ⁵⁾. Neve iratik Czerniczky-nek is.

Csernovich család. (Mácsai és kis-oroszi). Vagyonos nemes család; régi eredetét a görög vagy török földről veszi. Eldődei közé számíttatnak: Csernovics István, ki Epirusban 1420-ban királyi fogadott unoka s utód volt. Csernovics Péter, ki Hunyady János korában Skanderbég név alatt volt ismeretes. Cs. Edvárd a törökökhöz járt követségben.

Hajdan Czernagorai Csernovicsoknak nevezettek.

Ősi czimerök kétfejű sas, mely a velencei nemesek aranykönyvében, — hová a Chernonowighio család szintén beiratott — föllelhető. E czimert az első metszvény mutatja.

III. Károly király korában él Csernovich Arsén, karloviczi metropolita érsek, ki a töröktől sok keresztény foglyot kiváltott, s Magyarországra telepíteté ⁶⁾.

¹⁾ Calendar. majus titolare ad an. 1794. in usum M. P. Transylv p. 60.

²⁾ Danielik József Magyar Írók. Életrajz gyűjt. II. kötet. 46.

³⁾ Hodor Doboka várm. 58. l.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 75. 306.

⁵⁾ Kovachich Scriptorum Minores tom. I. 44.

⁶⁾ L. ezekről peretsenyi Nagy László „*Mezenegy, azaz pásztori vers*” czimű Pest, 1801. nyomt. könyvét.

Csernovich Mihály 1682-ben, és fia János 1713-ban külön-külön három ezredet állítanak fel a magyar király részére ¹⁾.

Főlebb nevezett Mihály 1720-ban magyarországi nemességet nyer ²⁾. Czimere kék mezőben zöld tér fölött fehér lovon zöld nyereg-takaró fölött ülő magyar vitéz, fahéj szin csizmában, vörös nadrágban, zöld dolmányban, prémes kalpagban vörös bársony lefüggővel, jobb kezében kardot villogtatva. A paizs tetején a sisak koronáján ló nélkül ugyan olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ³⁾.

Mácsai Csernovich Demeter, fia János ezredesnek 1759-ben egy művet nyomtatott: „*Panegyricus Sermo de laudibus illustris populi Illyriorum.*“ ⁴⁾.

Csernovich János, ki Bródon született, versekben történeti munkát írt: „*De bello Pannonico*“ libri VI., melyet Bel M. a Scriptores Rer. Hung. VI. kötetébe szánt ⁵⁾.

A Chernovichok közül Lázár grófságot szerzett 1793-ban. Czimere négy részre oszlik, középen az ősi czimer a kétfejű sas félig fehér, félig vörös mezőben, a mező szineivel ellenkezőleg szinezve. Az egész vértén balról kezdve fölülről lefelé rézsút egy sárga csikolat (fascia) vonul át, úgy hogy az a második és harmadik osztályon megy keresztül. A paizs első és negyedik osztályában ezüst mezőben pej lovon vörös nyeregtakaró fölött kék magyar ruhás, prém-kalpagos vitéz vágat, kardja hegyén törökfej van. A második és harmadik osztály kék mezejében két arany csillag és ezüst hold látható. A paizs fölött grófi korona, és azon három koronás sisak áll. A jobboldali sisak fölött két elefánt-ormány között a paizsbeli vitéz ló nélkül, jobbában kivont karddal, és annak hegyén törökfejjel; a középső sisakon félig vörös, félig fehér kétfejű sas, a baloldalin két kék szárny, azokon egy-egy

¹⁾ Ugyanott.

²⁾ Collect. Herald. Nro

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ Horányi Memoria I. 447.

⁵⁾ Ugyanott I. 447.

arany csillag, közben pedig ezüst hold látszik. A paizst telamonok gyanánt két oroszlán tartja ¹⁾).

E gróf Csernovich Lázár, és atyafiai (vagy mások szerint testvérei) Pál és János 1804-ben iktattatnak be a kir. adomány útján nyert Arad megyei Simánd mezőváros fele, egész Mácsa és egész Ujfalu puszta birtokába ²⁾). Lázárnak a grófnak 1825-ben már csak özvegye Petrovich Anna élt; benne a grófi ág megszűnt.

János Arad vármegyének 1802-ben főszolgabírája volt.

Pál királyi tanácsos volt, ószerű patriarchalis jellem. Ennek második feleségétől a szépségéről híres nőtől született 1813 ki mart. 13-kán Péter, ki Pancsován kezdte iskoláit rokona Mihajlovich tábornok felügyelete alatt; folytatta Debreczenben, később a pozsonyi akademiában, bevégezé honn Macsán. Neje 1831-től szabadkai Vojnics Laura 1842-ki május 1-én meghalt. A politikai pályára lépven 1843-ban mint Arad vármegye követe tünt fel. 1845-ben keleten s a szent földön utazott gr. Batthyány Lajos, Almássy György, és gr. Wenckheim Béla társaságában ³⁾). 1848-ban temesi gróffá és főispánná, és Kikindára kir. biztosul neveztetett ki. Gyermekei vannak.

Csernukus család. (Papfalvī). Erdélyben Kolos vármegyében fekvő Papfalváról írta előnevét. Már kihalt ⁴⁾).

Cserny család. Abauj vármegyei család. Közülök Cserny Ferdinand 1846-ban nevezett vármegyének főjegyzője volt.

Csernyánszky család. Szabolcs vármegye nemesrendű családai közt említi nevét Fényes Elek Geographiájában.

Csernyinszky család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai közé soroztatik ⁵⁾).

Csernyovszky család. Hasonlóan Zemplin vármegye nemesi közé számittatik ⁶⁾).

Csernyus család. (Kökeszi). Hont vármegyei Kökeszi helységből ered, s onnan írja előnevét.

Csernyus Istvan szerez czimeres nemes levelet I Leopold királytól 1662-ki febr. 4-kén, és azt Hont vármegyének azon evi junius 5-én tartott közgyűlésében kihirdetteti.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom II.

²⁾ L. Perecsenyi Nagy László M. Orv. 1. c. 5.

³⁾ Sárosy Gy. Albumában eletrajza.

⁴⁾ Kövary Erdély nev. családai 270 l.

⁵⁾ S. irmay Cott. Zemplin not. top. 111.

⁶⁾ Ugyanott.

Czimere kék mezőben hármás dombon korona, azon pánczélos kar, kivont kardot villogtatva; a paizs felső jobb szegletében hold, a bal szegletben csillag ragyog. A paizs fölötti koronás sisakon szintén férfi-kar könyököl, kardot markolva.

Egyik ága a családnak Kőkesziből Gömör vármegyébe szakadt a mult század végén Csernyus Antal által, és ott a jobb hangzásu családok egyikét alapítá.

Ez ágnak nemzékrendje következő:

Csernyus Antal
Kőkesziből
Gömör vármegyébe.

András Liczen (nőtlen)	László Emánuel kincstári tanács. kivég. 1849-ben. (Gr. De La Motte Isabella)	Antal kapit.	Apollonia (Ragalyi Gedeon)	Zsuzsa (Szent- Miklós)	Mária (Szom- bathelyi)	Teréz (Törökné)	Magdolna* (báró Vécseyné)
------------------------------	---	-----------------	----------------------------------	------------------------------	------------------------------	--------------------	---------------------------------

András	Gyula	Emma (Madách Károlyné)	Ida (Hoytsy Sándorné)
--------	-------	------------------------------	-----------------------------

*) Ezeknek testvéreik még: János, Pál, Klára.

Egy másik ág a nemesség-szerző Csernyus Istvánnak Pál fia által Nógrádba szakadt, hol nevezett Csernyus Pál az 1755-ki investigatiokor magát a szerző Istvánnak fiául igazolta ¹⁾.

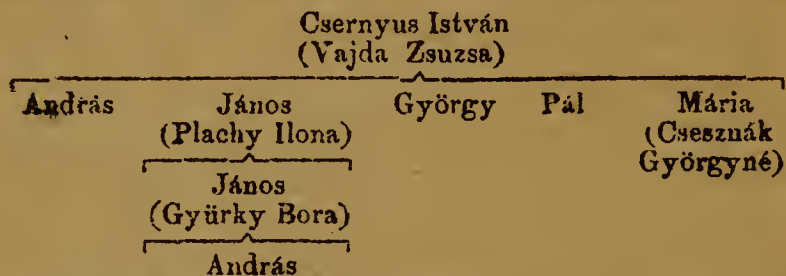
Ugyanez időben 1755-ben Hont vármegyében produkál Csernyus János, kinek ágazata ez:

János 1755 Hontban	
Mátyás (lak. Kis-Csalomján)	
András 1834. Kallón lak. Nógrad várm.	János Vadkerten 1834. Nógrad várm.

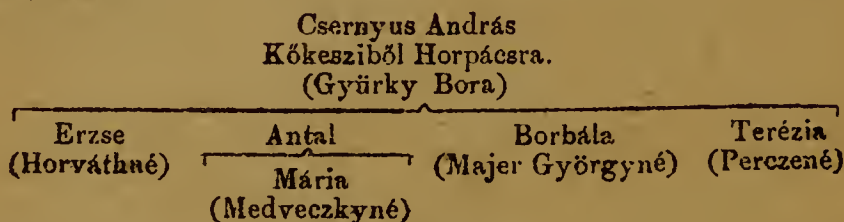
¹⁾ Protocol. C. Neogr. anni 1755.

E két testvér András és János 1834-ki május 27-én Hont vármegyétől nemesi bizonyítványt kap, s azt 1835-ki január 19-én Nógrád vármegyében kihirdetetik ¹⁾.

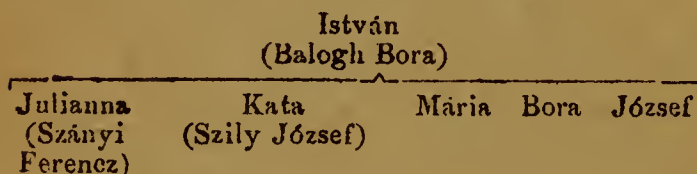
Ismét egy harmadik ágazatot Hont vármegyétől mutat a következő töredék-kimutatás ²⁾:

E családfán Pál tán az, ki előbb említettett mint 1755-ben Nógrádban elismert nemes. András pedig tán az, ki a következő családfát ³⁾ alkotá:

Dunán túl is vannak Csernyusok (vagy tán Csernus). Ezeknek egy ága ez:

Cserődy család. Cserődy János kapja a czimeres nemes levelet 1575-ben ⁴⁾. Czimere kék mezőben hármás domb fölött álló oroszlán, első jobb lábában szőlőgerezdet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvu ágaskodik föl.

E Cserődy János nyitrai főesperes volt, és 1582-ben a nyolczados törvényszékhez, 1588-ban pedig a helytartósági hivatal megvizsgálá-

¹⁾ Nógrád várm. Jegyzőkönyv 1835. évről 159. sz. a.

²⁾ Theszéry-féle perből.

³⁾ Zálogos perből P. Berki iránt.

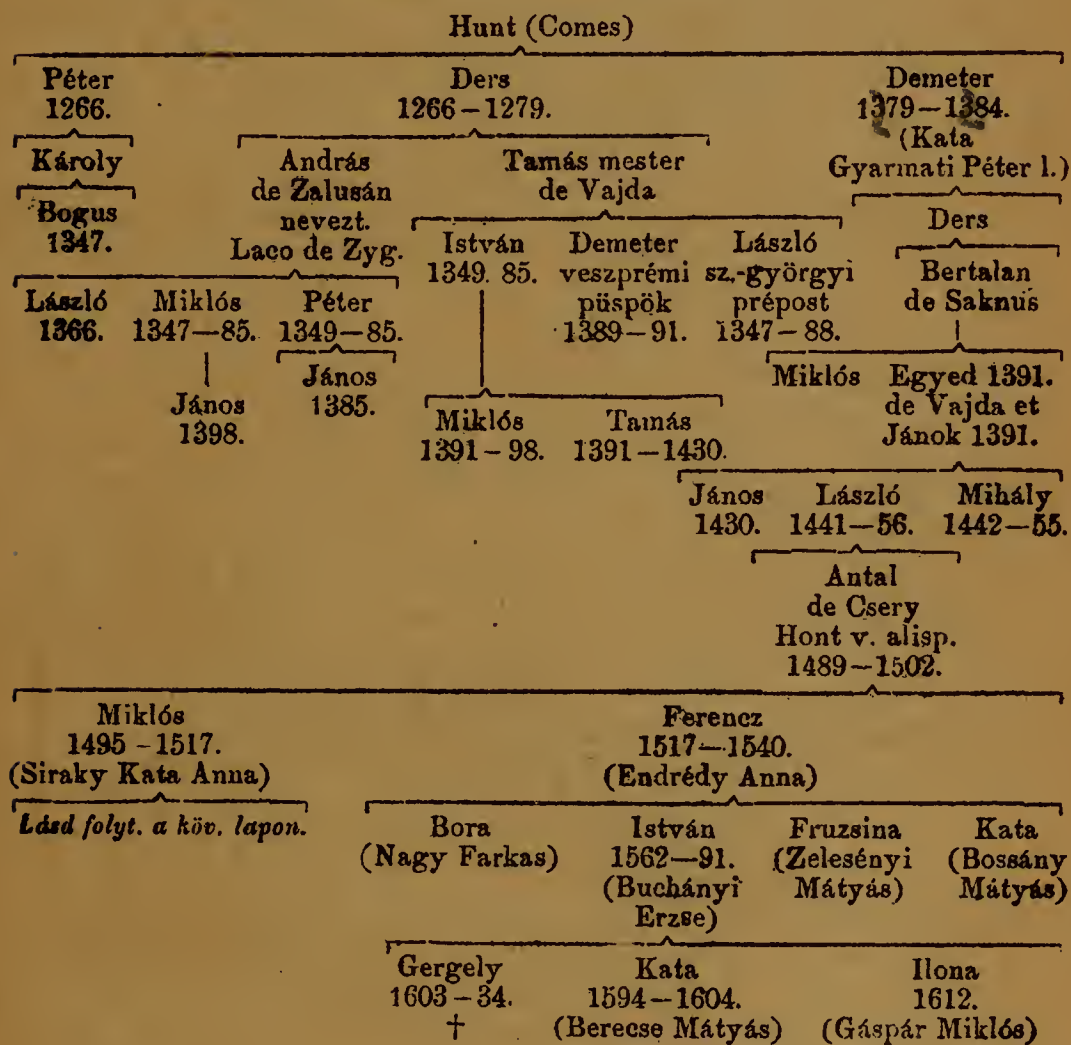
⁴⁾ 1582-ki IV. és 1588-ki XXX törv. cz.

lására neveztetett ki az országgyűlés által. A család — úgy látszik — kihalt.

Csertán család. Zala vármegye nemesei sorában említi nevét Fényes Elek Geographiájában.

Csery család. (Cseri). Hont vármegyei Alsó- és Felső-Cseri helységtől nyeri nevezetét, és származását a Hunt-Paznán nemzetségből azon Hunt nevű főispántól hozza le, ki a bozóki prépostságnak lelke enyhületeért alapítvány gyanánt Konszka és Pribel pusztát adományozván, miután azokról ünnepélyes oklevél nem adatott, Huntnak fiai Péter és Demeter azon adománynak 1262-ben IV. Béla király általi megerősítését eszközölték ¹⁾.

Hunttól kezdve a családfa ²⁾ így következik:

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. VII. vol. 5. pag. 106.

²⁾ Csery József ur szives közlése szerint.

Miklós (ki az előbbi lapon)
1495–1517.

(Siraky Kata Anna)

Orsolya (Domaniky Pál)	Márton 1572. Márton 1636.	János 1569–72.	László 1569–1604. honti sz. biró. (Rédeky Kata)	István 1572.	Ferencz 1572–1598. (Elefánty Anna) Judit 1607–52. (1. Lábody Pál. 2. Ormándy József)
Péter		Balás 1557–1616. (Táby Kata)		Ilona 1603–12. (Syra Gergely)	

Zsófia 1557–80. (1. Orbonás András. 2. Tarjáni Nagy Fábrián)	Fruzsina (dar. Tibold István)	Dora 1557. Ferencz 1678. török fogoly. +	János 1658–1677. (Bakó Kata)
---	-------------------------------------	---	------------------------------------

István István	Mária	Zsófia szül. Korponán 1658. máj. 30. (Nagy N.)	Ferencz sz. Korponán 1665 sept. 30. (1. Pecsicher Anna. 2. Kobilicz Zsuzsa)	Judit sz. Korponán 1668 aug. 30.	Mária (Kis-Ürményi Pálné)
------------------	-------	---	--	--	---------------------------------

István	György 1736–66. +	János ügyvéd szül. Korponán 1727. aug. 26. megh. 1771. körül.	Rachel 1736–56.	Ferencz 1731–1766. (Horváth Kata)	Zsuzsa. 1765–66.
--------	-------------------------	---	--------------------	---	---------------------

György 1764–74. (Bobus Anna)	János 1774 János	Mihály 1774. +	Sámuel 1774. Deviczen evang. lelkész.
György Zólyom várm. esküdt. (Molitorisz Erzse)	János József +	Tamás 1774. drinovi ev. lelkész.	József megh. Silisberg. 1819.
Márton (Sviatko Márton)	Pál ev. lelk. Cseriben. (Pongrácz Anna)	János koltai, utóbb jászfalvi pléb.	Ferencz sz. Selmecezen 1754. megh. Korponán 1800. (1. Sipka Judit. 2. Huszár Mária)
Mihály	Mária (Cseriben laknak)	Sándor (nőtlen) F.-Pribélyen.	

Ferencz insurgens szül. Sz.-Antalban 1777. jun. 28. megh. Korponán 1830. (Gajdos Erzse)	József sz. Antalb. 1780. jan. 30. megh. Korponán. Mihály (Orem Anna)	Anna szül. 1783. (Sámbokrétý András)	István szül. Korponán 1788. aug. 30. tiszt a városnál. (Bohunka Mária)
Lásd folyt. a köv. lapon.	Anna Jozefa	János sz. 1847. Korponán.	János katona +

Ferencz (ki az előbbi lapon)
insurgens.
(Gajdos Erzse)

Ferencz sz. Korponán 1799. dec. 11. † 1849. (Sattfel Zsuzsa)				József sz. Korponán 1807. sept. 11. egyetemi könyvtár-őr Pesten. (Kovácsy Paulin)			
Mária	József (katona)	István Korponán.	Zsuzsa	Gábor sz. 1840.	Kálmán	Krisztina	Paulina sz. 1841.

A családfa élén álló Huntnak két fiátóli utódait, kiktől más családok származhattak, elhagyva, csupán Demeter ágát kell tekintenünk.

Demeter bonti főispán, kinek nejeül Kata Gyarmati Péternek leánya emlittetik 1275-ben ¹⁾ — ugyanez évben Miklóst Mártonnak fiát igtatja be Bori föld birtokába ²⁾. 1278-ban ugyancsak Demeter Korpona városát törekedett hatalmába keríteni ³⁾, miért nevezett városnak kérelmére IV. László annak kiváltságait megerősíté ⁴⁾. 1279-ben kapja Dragul földjét királyi adományban ⁵⁾, és ugyanezen évben — különösen a cseh király Ottokár elleni hadban szerzett érdemeiért nyeri Kis-Teszert ⁶⁾, a következő évben pedig Hont megyei Cseri helységet ⁷⁾.

Demeternek fia Ders, ennek Bertalan (irva de Saknus-nak) ennek Egyed 1391-ben Vajda Jánokról írta magát, testvére Miklós.

Egyednek fiai János, László és Mihály, ezek közül János a másik ágazaton álló Istvánnak Tamás nevű fiával nyolczados törvényszéki ítélet folytán Hont megyei Tur, Cseri, Vajda, Bythus és Jánok helységbeli és Harmath részjóságokon osztoznak meg ⁸⁾.

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. V. vol. 3. pag. 497. 500.

²⁾ Ugyanott tom. V. vol. 2. p. 269.

³⁾ Az oklevél szavai szerint: *exhibitis quibusdam literis regis tacita voluntate impetratis villam regiam Corpona nitentur suae jurisdictioni applicare.*

⁴⁾ Ugyanott tom. V. vol. 2. p. 442.

⁵⁾ Jákóffy regestrum nálam.

⁶⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. V. vol. 2. p. 255.

⁷⁾ Jákóffy cs. regestrum nálam.

⁸⁾ Ugyanott, honnan ezen ízig a leszármazás is kitünik.

László (a magát Vajdáról irt Egyednek fia) vajdai Ders fiának Istvánnak özvegyét az egri káptalan előtt a jegy-ajándokra nézve kielégíti 1441-ben ¹⁾.

Antal már Csery-nek (Chery) irva fordul elő mint Hont vármegye alispánja, többekkel együtt Bars megyei Málás, Ibránföldre és Nyirafalkafeő helység és pusztákba iktattatik be 1489-ben ²⁾. Ellene 1494-ben Valk (vagy Balk) György özvegye Kata a pereszléni és szeméredi birtokok elfoglalása miatt vallatást tétetett. 1495-ben palásti Paska János alispán társával Hont vármegye nevében Kóváry László és Pál részére mohorai Widffy Ambrus elleni tanuvallatási bizonyítványt ad ki ³⁾. Él még 1502-ben is, sőt tekintve, hogy Budán János kiralytól — kinek e szerint hive volt — egy házra adományt kap, élt még a mohácsi ütközet (1526-dik) után is ⁴⁾.

Azok közül, kik a családfán nem állanak, de ez időtájban éltek a XVI. század elején, itt kell megemlítenem dolyáni ⁵⁾ Chery András t, Jánost Losonczy Zsigmondnak a szalánczi várban várnagyait 1520-ban ⁶⁾.

Továbbá Chery Balás t (kit Budai Ferencz ⁷⁾ Kéry Balásnak ír) ki 1521-ben Jajcza vára védelmében — mint a történetirókból ismerjük — hőiesen viselte magát.

Antalnak az alispánnak fiai Miklós és Ferencz két ágra

¹⁾ Ugyanott. A másik ágazaton állókra is — kiket a családfán láthatni — vonatkoznak még ez oklevelek kivonatai: *Expeditoriae ex Conventu de Saag, Margarethae relictæ Thomæ, filii Stephani de Vajda super solutione dotis et rerum paraphernalium pro Georgio Literato et Ladislao filiis Michaelis filii Bartholomæi ac altero Ladislao et Michaele filiis Aegidii, nec non Thoma filio Gregorii filii dicti Bartholomæi de Vajda anno 1442. emanatæ. — Inscriptio perennalis Comitæ Ladislai de Palócz Judicis Curiae Regiæ super totali possessione Sz. Lőrincz in Cottu Neogradiensi habitæ, pro Ladislao filio Aegidii de Jánok. eiusdemque hæredibus, cum consensualibus Ladislai Regis anno 1456. — Consensus Ladislai Regis super contractu coram Conventu Jászoviensi inter Georgium filium Michaelis de Vajda N. filium Stephani, filii Thomæ de Nagy-Tur, Stephanum filium Ders de Jánok ac Ladislauum et Michaelum filios Aegidii de prædicta Jánok celebrato anno 1455. — Mind a Jakóffy regestrumból.*

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa F. Fasc. 7. Nro 13.

³⁾ Eredeti oklevél Sz.-Királyi László urnál.

⁴⁾ Családi jegyzék szerint.

⁵⁾ Nógrád vármegyében van Dolyán puszta.

⁶⁾ Kovacsóczy Mih. Árpádia I. évi köt. 137. l.

⁷⁾ Budai F. Polg. Lexicon II. köt. — De Istvánffy Historiarum De Rebus Ung. Libri Coloniae 1622. pag. 88. 106 149 *Blasio Cherio, Blasium Cherium, Blasius Cherius*-nak írja; — tehát Csery nem pedig Kéry

terjesztik a családot. Miklós é fenmarad; Ferencz ága unokáiban kifogy ¹⁾).

Miklósnek fia Chery Ferencz az esztergami vár al-gondviselője (vice-provisor) és másik dolyáni Chery Ferencz mint Szapolyay hivei minden javaikat elveszték, és a 32 jobbágy-telekre menő birtokot I. Ferdinand király Ordódy Györgynek és gergelyi Eustheleky Jánosnak adományozá 1527-ben ²⁾).

Miklósnek fiai János és László Hont megyei Felső-Cseri helységben volt curiájokat Baloghy Sebestyénnek zálogiták el ³⁾).

Márton (Miklósnek fia) Hont vármegyei Cseri, és Nógrád vármegyei Kispatak helységbeni jogait testvérei nevében is palásti Nagy Sebestyénnek zálogitja el 1572-ben ⁴⁾).

László (Miklósnek fia) Ferencz testvérével 1598-ban osztozik felső-cserii és gárdoni részbirtokban. E László, ki Hont vármegye szolgabirája volt, kellemetlen izetlenségben élt Gergelylyel (másutt Györgynek neveztetik) Ferencznek István fiátóli unokájával, ki Lászlót javaiban háborgatá, rágalmazá, és sőt ki is hívá, László viszont beesteleníté Gergelyt. A megye hozott ítéletet osztályukra nézve. Lászlónak — ki Korponán halt meg — neje Kédeky Kata volt, ez okon Rédeky János 1603-ban Lászlónak, s Bakás Ilona nevű gyermekeinek hagyá minden javait ⁵⁾; A következő évben (1604-ben) Lászlónak hűtlenségi bélyegén annak korponai curiáját felnémethi Gellyén Máté kapta adományban, és többek ellentmondásával abba beigtattatott ⁶⁾. Hasonlóan hűtlenségi bélyegén veszté javait Gergely is ⁷⁾, ez lón eredménye a a kölesönös vizálynak.

¹⁾ E két testvéréről több oklevelek szólnak birtokviszonyokra vonatkozóak, mint pritleki teleknek cserélése Sirakon fekvő telekért 1517. — Ilméren egy részt vesz zálogba 1534 ben Nagy-Szelesényi Mátyástól Csery Ferencz, ugyanez 1535-ben Terbegeczen három telket vesz zálogul. Neje Endrédi Anna után jogot tartott Kis-Sarló, Lóth és Fako-Vezekényhez, Kis-Endrédhez, és ez utóbbiban birt is. L. Sz. Benedeki Conv. Protoc. P. p. 13. — Fasc 27. Nro 31. — Capsa F. Fasc 1. Nro 22. — Fasc 2. Nro 55. — Fasc 3. Nro 6. — Fasc. 43. Nro 25 — Fasc. 78. Nro 16. stb.

²⁾ Családi adat szerint.

³⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. 5. Nro 68.

⁴⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. 4. Nro 14. és Protoc. D. p. 401.

⁵⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. 103. Nro 14. — Fasc. 125. Nro 47. — Protoc. J. p. 257. — Protoc. C. Honth. 1595—1597. pag 240. 243. 313. stb.

⁶⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa C. Fasc. 1. Nro 20.

⁷⁾ Ugyanott Capsa C. Fasc 3 Nro 21.

Ferencz (Miklósnak fia) nőül bírta Elefánty Annát, Elefánty Simon leányát, kitől csak leánya maradt ¹⁾

Borbála Ferencznek leánya, Nagy Farkas neje tiltakozik Jánosky István tette ellen, ki Alsó-Cseri jószágát Csery Balásnak eladta 1558-ban ²⁾.

Elhagyva a tér szűke miatt azon csupán birtokviszonyokra vonatkozó adatokat, melyek a családra leginkább a sz. Benedeki Convent, esztergami s nyitrai káptalan levéltári irományok nyomán vonatkoznak, csak néhány érdekesbet lehet még megemlítenem.

Balás Lászlónak fia 1557-ki jul. 6-kán Alsó-Cseriben igtattott be ³⁾.

Ferencz Balásnak fia mint török fogoly veszett el.

János Balásnak fia, nejével nemeskürthi Bakó Katával Felső-Cseriben egy zsellérét zálogítja el 1658-ban; s a következő években hasonlóan zálogításokat tesz.

Ez időszakban élt Benedek (ki a családfán nincs) ki reform. szülöktől származott, jesuita lőn. Meghalt Komáromban 1657-ki febr. 12-kén, kora 27-dik évében ⁴⁾.

Ferencz (Jánosnak fia) Pecsicher Anna férje, cserii birtokát 1714-ben Korponán adja zálogba Bellosovits Boldizsárnak.

István, György, Ferencz és János (Ferencznek fiai) 1756-ban vesznek ki nemességükről Hont vármegyétől bizonyítványt.

Ezek közül Istvánnak (Ferencz és Pecsicher Anna fiának) ágazata egészen protestans vallásu. Sámuel ev. lelkész volt Devitzen 1774-ben. Az utolsó izen álló Mihály és nővére Cseriben laknak.

Ferencznek a Horváth Kata férjének ágán Tamás ága protestans, a többi katholikus. Ferencz (Ferencznek fia) Selmeezen szül. 1754-ki május 10-kén. 1782-ben nemességéről Hont vármegyétől nemesi bizonyítványt vett ki. Cseriben részét a másik ágon álló Györggyel 1794-ben kiváltá. Két neje volt. Fiai közül János Korpona városánál volt hivatalnok. Ferencz szül. Sz.-Antalban 1777-ki junius 28-kán. Részt vett a francziák elleni nemesi fölkelésben 1797-ben.

¹⁾ Róla szintén birtokviszonyi oklevelek az esztergami káptal. libro 11. folio 82. Nyitrai kápt. libro 4. prot. 49. p. 88 Hont várm. Protoc. B. p. 223. 299. 477. 495. 523. 522. Eszterg. kápt. Libro 11. folio 82. Libro 13. folio 302.

²⁾ Sz. Benedeki Convent. Protoc. D. p. 88.

³⁾ 1727. kelt transumptum szerint.

⁴⁾ Elogia S. J. az egyetemi könyvtárban. Tom. I. pag. 289.

Meghalt 1830. Fiai Ferencz korponai vál. polg.; és Cal. József született 1807-ben. 1836-ban a pesti egyetemi könyvtárnál irnokká, 1849-től pedig őrré neveztetett. Fejér Györgynek a Cod. Diplomaticus szerkesztésében nagy segélyére volt. Jelenleg az egyetem történetét írja. Irt s kiadott egyéb munkákat is ¹⁾.

A család egy másik ága, mely Csery Gáspártól jő le, Nyitra vármegyébe szakadván, nyitrai ágának mondható.

Nevezett Gáspár — úgy látszik — Antal fiának Ferencznek fia volt, különben szülőit, s az előbbi ággal összefüggését nem ismerjük. Tőle a mult század közepéig így sarjadzott le a nemzékrend:

Csery Gáspár
1561—1589.
(széplaki Varbóky Krisztina)

Mihály 1561—1612. érseki jöved. administrator. (1. Szép Klára. 2. Vizkelety Julia)	Zsófia 1561—1589. (1. Palásthy Bened. 2. Barbarich György)	Margit 1569—1600. (1. Baloghy Sebesty. 2. Sembery Gergely)	Anna (Siraky János)
---	---	---	------------------------

István 1613—1643. (Sooky Rebeka)	Mihály jesuita † 1635.	Kata 1613—1647. (Selyem Tamás)	Pál † 1625.	Erzse 1612—1629. (Ordódy Miklós)
--	------------------------------	--------------------------------------	----------------	--

Ádám 1631—73. (Borcsányi Judit)	Klára 1631.	Kata 1631—41.	Judit 1641—60.	Zsuzsa 1641—96. (Bedigovics Gábor)	János (1641—56)
---------------------------------------	----------------	------------------	-------------------	--	--------------------

Imre 1686—1728. (Herczegh Krisztina)	Anna 1701—26. (Nagy Ferencz)	Judit (Benkovics Lukacs) 1696—1706.	Gáspár 1693—1747. László 1730—47. (Szabó Kata)	Klára 1747—49. (Kossa Klára)	Mihály 1686—97. Mihály 1727.	István 1686—92.
--	------------------------------------	---	--	------------------------------------	---------------------------------------	--------------------

Ádám 1720—70. †	Sándor 1720—74. kir. tan. ker. t. eln. (1. Brunzsvik Petronella. 2. b. Majthery Victoriz)	Farkas 1720—71. de Tóti Sook János. 1771—78.	Erzse (Skarbala Pál)	Bora (Desericzky János)	Mária (Turcsányi György)	Éva (Hunyady Farkas)
-----------------------	--	--	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	-------------------------

Antal
1772—75.

¹⁾ L. Danielik Magyar Irók Eletrajz gyűjt. 84. l.

A családfe élén álló Gáspár Csery Zsigmondnak nejével Dorottyaival tilt mindenkit Nógrád megyei Dolyán, és Hont megyei Alsó-Cseri birtok használatától 1561-ben ¹⁾. Romhányi János magvaszakadtán Petény egész helysége, és géczy és dolyáni pusztákra nézve Csehy István beiktatásának 1588-ban ellentmond ²⁾. Neje Krisztina széplaki Warboky Ferencz leánya nővéreivel együtt visszaszerzi Hont vármegyében farkas-warboki részbirtokát kelechéni Palojtay Jánostól 1557-ben ³⁾. Pört indit Hont vármegye előtt Nagy Sebestyén ellen 1585-ben ⁴⁾. Leánya Zsófia által széplaki, máskép krasznai birtokának eladásától eltiltatik ⁵⁾. Gyermekai maradtak Mihály, Zsófia, előbb kesziholezi Palásthy Benedeknek, utóbb Barbaries Györgynek Zólyom megye főispánja, és Zólyom vára kapitányának neje; Anna Siraky Jánosné, Margit előbb Baloghy Sebestyénné, utóbb Sembery Gergelyné.

Mihály (Gáspárnak fia) az esztergami érseki javak igazgatója, és az érsekújvári vár felügyelője (magister praesidii Ujváriensis) 1594-ben tiltakozik, hogy az előbbi administrator számolni vonakodik ⁶⁾; és e végett még 1604-ben törvénykezik ⁷⁾. A sellyei jesuiták ellen perel bizonyos foglalatások miatt, majd kiegyeznek 1598-ban. Visszaszerzi idegen kezekből Széplakot, máskép Krasznát, azonkívül több jószágot zálog-czimen szerez, 1600-ban pedig fiaival s leányával együtt Sárkány és Karva helységben a Karolyiaktól szerzett javakba és curiákba Kutassy János adománya nyomán beiktattatik ⁸⁾. Soos Kristóftól anyai nagybátyjától Hont vármegyében farkas varbóki, és litvarcei egész részét megszerzi 1584-ben ⁹⁾ stb. Első nejétől Szép Klárától gyermekei István, Mihály, és Kata Selyem Tamásné; második nejétől Vizkelety Juliannától Pál és Erzsébet Ordódy Miklósné. — Utódai 1615-ben Nyitra megyében Egyházszegh, Malomszegh, Eözdöghe, Udvarnok, Salgo, Serbics, Bars vármegyében: AlsóÓhaj, Komáromban: Baromlak, Für, Esztergamban: Karva, Béia, Déva, Sárkány, Pozsony vármegyében

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Protoc. D. p. 170.

²⁾ Ugyanott Capsa E. Fasc. I. Nro 3.

³⁾ Esztergami káptalan.

⁴⁾ Az eredetiből.

⁵⁾ Nyitrai káptalan, Libro 3. Protoc. 35. Anni 1585—89. folio 175.

⁶⁾ Esztergami kápt. libro 10. folio 80.

⁷⁾ Ugyanott Capsa 31. fasc. 1. Nro 4.

⁸⁾ Nyitrai káptalan libr. I. Fasc. A. 1600—1650. Nro 440.

⁹⁾ Esztergami kápt. libr. 7. folio 214.

Hosszufalu, Páty és Spácza helységbeli, ugy az ujbári várban lévő ház, kert s egyéb javakban osztozkodtak Pákay Benedek ítélőmester előtt.

István (Mihálynak fia) pazar volt, a nyitrai káptalanban található tömérdek bevallás alig nyújt róla egyéb adatot, mint merő elzálogítást és elidegenítést. Nejétől Sooky Rebekától gyermekeit a táblázaton láthatni.

Mihály Nyitra vármegyében Gellensfalván született. Iskoláinak végzése miatt külföldre menvén, 1614-ben javainak gondviselését István testvérére bizta ¹⁾, a jesuiták szerzetébe állván, 1629-ben Paty helységbeli malom részét a nagyszombati collegiumnak adta, 1630-ban testvére beleegyezésével is. Tizenhat évet töltött a szerzetben részint mint tanár, részint mint lelkész. Meghalt Kassán 1635-ki febr. 21-kén, kora 38-dik évében ²⁾.

Ádám (Istvánnak fia) hasonlóan atyjához legnagyobb részben javait elzálogítja.

Ez időben él (de a családfán nincs) István esztergami kanonok, ki Burián Mihály Pozsony megyei sári curiáját zálogba veszi 1663-ban ³⁾.

Imre (Ádámnak fia) Herczegh Krisztinának férje, 1686-tól 1728-ig a róla és birtokviszonyairól szóló adatok nagy részt tiltakozásokból állanak több beiktatás ellen, és testvére Mihálynak zálogításai ellen. Utódai, — mint a családfán állanak, — 1728-ban osztoznak meg Nyitra vármegyei Tót-Sook, Alsó- és Felső-Atrak, Malomszegh, Alsó- és Felső-Dvorecz helységbeli javaikon a nyitrai káptalan előtt ⁴⁾. Imrének gyermekei közül

Sándor előnevét Cseriről (de eadem) és Sárkányról írta, előbb Nyitra vármegye alispánja, cs. kir. tanácsos, és 1745. tájban a Dunán inneni kerületi tábla elnöke volt. Főleg zálog-czimen Nyitra vármegyében igen sok birtokrészt szerzett. Két neje egyikétől fia Antal 1772—1778-ban élt.

Szintén e családhoz tartozott Csery Miklós, kinek fia János 1731—1746-ban, és András 1742—1746-ban Kis-, másképp Nemes-Czétényről irák nevöket ⁵⁾.

¹⁾ Esztergami kápt. libr. 12. fol. 117.

²⁾ Elogia Soc. Jesu tom. III. p. 374. Mss. az egyetemi könyvtárban.

³⁾ Esztergami kápt. Libro 18. fol. 1075.

⁴⁾ Nyitrai káptalan Libro 8. Protoc. 96. fol. 84.

⁵⁾ Ugyanott Libro 8. Protoc. 99. folio 28. — Libro 8 Prot. 102. fol. 7. — Prot. 103. fol. 52. — Prot. 104. fol. 16. 88. stb.

Tán e családhoz tartozott Cséry Péter is, (szül. 1778. jul. 11. meghalt Budán 1830-ki jul. 11-én) a m. kir. helytartóságnál jegyző, s több mulattató könyv fordítója.

Cséry család. Sopron vármegyében a Répeze melléken van Csér helység, birják többen. E helységről vette nevét a Cséry család. Már 1429-ben nyomait találhatni ¹⁾. Cséry Mihály 1704-ben kurucz ezredes volt ²⁾.

Cseszeliczky család. (Szilvási). A szilvási család Ambrusban a XV. században fi-ágon kihalt, Ambrus leánya Ilona Cseszeliczky Mátyáshoz ment férjhez, ketten kapják adományban Magyar-Szilvás felét mindkét nembeli maradékaikra 1498-ban; így köték össze a két nevet.

Cseszeliczky Boldizsár 1594-ben a Kendiekkal mint egyike az ellenzékieknek Báthori Zsigmond által elfogattatik, Gy. Fejérvárott elzáratik, és mindene elkoboztatik ³⁾. 1603-ban Bethlen Gáborral ki-menekül, majd e helyett a fejedelemséget magának igényli ⁴⁾. 1606-ban követ a moldvai vajdához; 1607-ben orsz. tanácsos lesz ⁵⁾. Él 1610-ki sept. 6-kán is, midőn mint tanácsnok, és kir. bérlő írja alá a II. Mátyás kir. és Báthori Gábor közti békeszerződést ⁶⁾.

Ugy látszik, a család később a Szilvási nevet vette föl Cseszeliczky helyett vezetékneveül. *Lásd Szilvási család.*

Csesznák család. Hont vármegyei nemes család. Csesznák István neje Szegesdy Mária 1638-ban ellentmond nővéreivel s rokonai-val Horváth Nesith László és neje Sz.-Kereszty Anna bevallásának Sz.-Kereszty Mihály és István részére Kis-Túrra nézve ⁷⁾. — Csesznák Tamás és László 1755-ben a Nógrád megyei kétségtelen nemesek lajstromában állnak.

Csete család. Pest vármegye nemesének sorában Fényes szerint. A mult század közepén élt Csete István jesuita, született Nyitra vármegyében Sellyén 1648-ban, meghalt 1718-ban. Egy latin munkáját kiadta szerzetes társa Gyalogi János 1758-ban ⁸⁾.

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VII. p.

²⁾ L. róla többet Uj Magyar Muzéum 1857-ki II. köt. 292. s köv. l.

³⁾ Wolph Bethlen. III. 466. 487. — Engel. Monumenta 371.

⁴⁾ Ugyanott tom. IV. 464. 467.

⁵⁾ 1607. jan. 22. art 6. — Hodor Doboka várm. 232. l.

⁶⁾ Hodor Doboka várm. 233. l.

⁷⁾ Sz. Benedeki Conv Protoc. BB. p. 339

⁸⁾ Horányi Mem Hung. I. 52. 53. — Nova Memor. 726. stb.

Nógrád vármegyében Ebeczken lakozó Csete Gáspár fiának Lászlónak nemessége kidérlítésében 1752. és 1775-ben tartatott tanuvallatás.

Csethe család. (Györgyfalvi). Bereg vármegyei régi család, mely valószínűleg kihalt ¹⁾.

Csetneky család. Trencsin vármegye nemesei közé sorozza Fényes Elek Geographiájában

Csianda család. Iratik Chianda-nak is. Zemplin vármegye czimeres nemesei közt tart helyet ²⁾.

Csiba család. (Nagy-Abonyi). Egyike a legrégebb családoknak. 1299-ben III. András király Jaka, Marczel, Máté, Csiba, Bug, András, János és Musga csallóközi Fel-Abonyban lakozókat előbbi várszolgai állásukból kiemelvén, hadi érdemeikért nemességre emelte, s Fel-Abonyt is mint örökjüket szabaddá tette ³⁾. Ezek között említett Csiba volt őse e családnak. Előnevét a család a Pozsony megyei Csallóközben fekvő Nagy-Abonytól vette, és ott jelenleg is birtokos, valamint Komárom vármegyében is Lakon.

Tagjai a családnak megyei és kormány-széki hivatalokat viseltek.

Imre 1760—1770-ben m. kir. helytartósági tanácsos.

János 1760-ban Moson vármegye alispánja, utóbb (1770.) m. kir. helytartósági tanácsos.

Károly hosszú ideig (mintegy 1786-tól 1814-ig) a Dunán innen kerületi tábla ülnöke.

Ernő (Erneszt) szintén a Dunán inneni ker. táblán kezdte hivatalos pályáját 1810-dik előtt, 1844-dik előtt már ülnök volt

A család czimere — mint a metszvény mutatja — zöld tér fölött arany oroszlán kettős hátra felemelt farkkal, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös zubonycs hadi férfiú emelkedik ki, sárga övvel, fején prémes vörös főveggel, balkezét csipőire támasztva, jobb-

¹⁾ Lehozky Stem. II. 92

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. III. lap.

³⁾ Fejér Cod Dipl. tom VI. vol. II. p. 189

jában kivont kardot tart Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ¹⁾).

Valószínűleg e család sarjadéka Csiba István is, ki 1713-ban jesuita volt ²⁾; és

Csiba Mihály, ki 1719-ben lépett a jesuita-szerzetbe. Meghalt 1754-ben. 1728-ban Kolosvárt latinul szónoklati s költői gyakorlatokat nyomtatott ³⁾).

Csiba család. Csiba András és Péter III. Károly királytól 1718-ki június 10-kén emeltettek nemességre ⁴⁾. Czimerük kék mezőben zöld téren pej lovon vörös nadrágos, sárga csizmás vitéz ül. fehér mellvassal, fejében szőrös kalpag, kolcsag forgóval. Nyeregtakarója zöld; jobb kezében lándzsát tart. A paizs fölötti sisak koronájából a paizsbelihez hasonló gyalog vitéz emelkedik ki térdig. jobbjaiban kivont kardot, baljában levágott vérző törökfejet üstökénél tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ⁵⁾).

Csiby család. Gömör vármegye nemes családai közé soroztatik ⁶⁾.

Csiby család. (Ditrói). Székely család, ős fészke Ditró Gyergyószékben. Csiby István, Balás, János és idősb Mihály hadi érdemeikért, melyeket I. Rákóczy Györgynek főleg magyarországi hadjáratakor tettek, nevezett erdélyi fejedelem által több családdal együtt Fogaras várában 1646-ki jan. 5-én kelt darabonti (pixidarius) levelet nyertek ⁷⁾. — Később a család lófő (primipilus) lőn.

E század elején 1815-ben ditrói Csiby Ferencz Gyergyószék ülnöke; másik Ferencz vesztegházi biztos.

Csicsery család. (Csicseri). Ungh vármegye Csicser helységétől veszi nevét. Régi család, mely — ha jól tudom — a csicseri Orosz családdal egy törzsből ered. Nevök régi oklevelekben Chicser és Chioher alakban is előfordul.

Csicsery Erzsé 1369-ben Monoky Simon altárnokmester neje ⁸⁾.
Csicsery Miklós 1411-ben Zsigmond király alatt alkanczellár ⁹⁾.

¹⁾ Burgstaller : Collectio Insignium.

²⁾ Horányi Memor. Hung. I. 448.

³⁾ Ugyanattól Nova Mem. 732.

⁴⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 374.

⁵⁾ Ugyanott, s Adami Scuta gentil. tom. II.

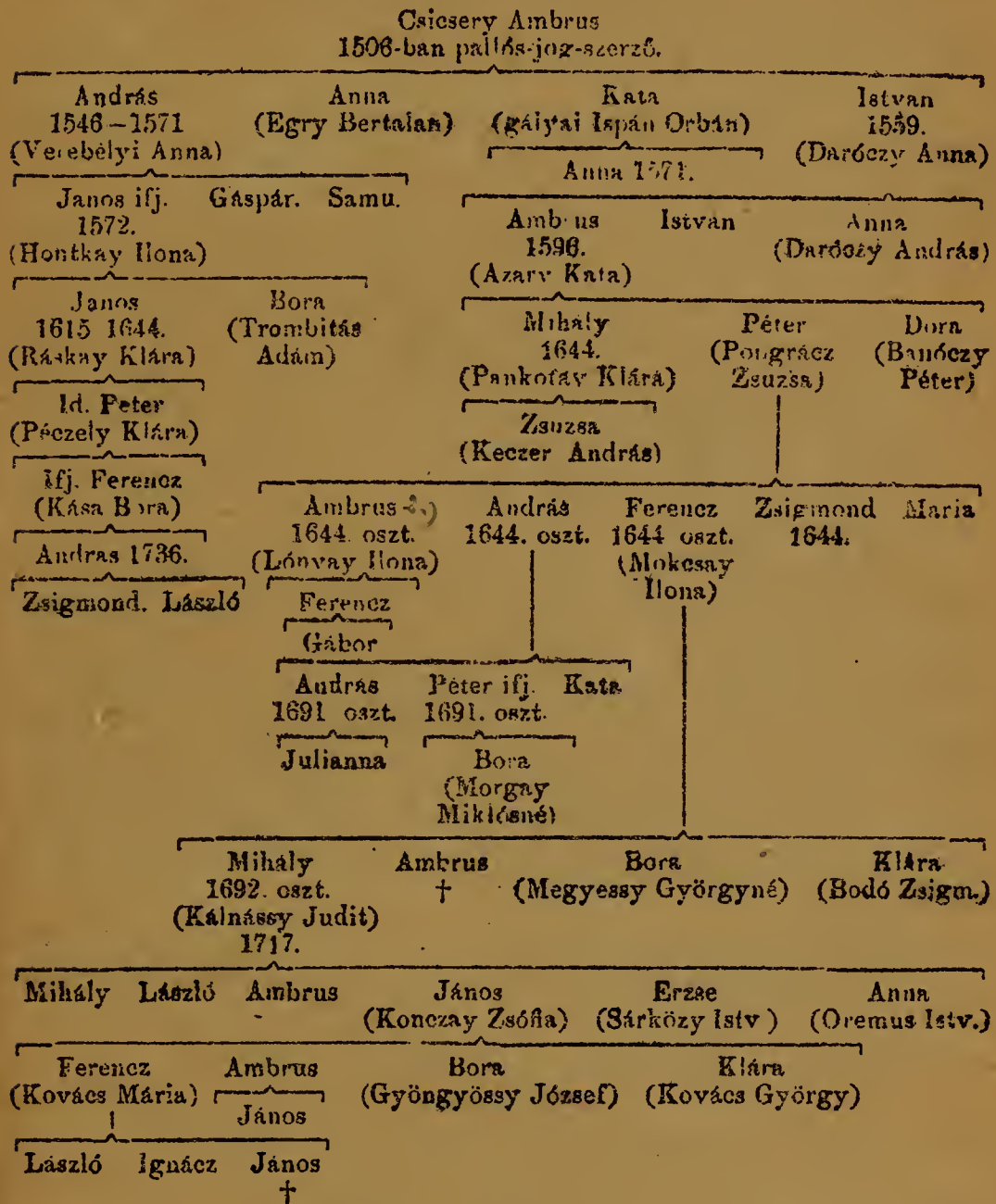
⁶⁾ Bartholomaeides C. Gömör. 144.

⁷⁾ Székely Nemz. Constit. 97. l.

⁸⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 88

⁹⁾ Ugyanott 315. l.

A XVI. század elején élt Csicsery Ambrus, ki 1506-ban pallos jogot — jus gladii — kapott családjá részére II. Ulászló királytól. Ezen Ambrustól kezdve a családfa ¹⁾ így sarjadjik le:

A családnak ²⁾ néhány tagját Zemplin vármegyében is látjuk hivatalokban, így Csicséry Péter deák (litteratus) 1562-ben, majd

¹⁾ Egy a ki- tábla előtt folyt perben fölmutatott genealogia szerint.

²⁾ Hogy Ambrusnak 1642-ben neje volt Lónvay Ilona L. Mss. Musaei foliat. Nro 2340.

1571-ben Zemplin vármegye jegyzője volt. Csicsery István 1668-ban ott aljegyző, Boldizsár 1723-ban szintén ott aljegyző volt ¹⁾.

A család Ungh vármegyében most is él. 1845-ben Csicsery Pál Ungh vármegyénél mint al-adószedő hivataloskodott.

Csicsvay család. Zemplin vármegyében kősziklás hegyen állnak Csicsva vára romjai; alatta Csicsvaallya puszta fekszik. Egy irónk állítása szerint ezt hajdan Csicsvay nevű család birta, melyből Reynald nádor volt, ennek fia pedig Gyula mester 1309-ben élt ²⁾.

Másik adat szerint e hajdani várat 1200. táján Csicsvay János birta ³⁾.

Csify család. Bihar vármegyében Darvas mellett van Csif puszta, melyben a Csify család is birtokos ⁴⁾.

Csigay család. Nemesrendű család Szabolcs vármegyében, hol Balkány helységben közbirtokos ⁵⁾.

Csihat család. Zemplin vármegye czimer-leveles nemes családai sorában áll ⁶⁾.

Csikány család. Nógrád vármegyei nemes család. Fészke Csalar helység, hol a gróf Forgách család alattvalói voltak; ott érte a megnevesítés, s onnan származtak ki. -- A czimeres nemes levelet Csikány Miklós szerzé I. Leopold királytól 1678-ki jul. 4-kén.

Miklósnek fia István az 1722-ki nemesi vizsgálatkor kiváltságos volta betanúsítására felmutatá az atyja által nyert armalist, és még ekkor is ellene mondott gr. Forgách János a főispán. De 1734-ben már István minden ellenvetés nélkül a kétségtelen nemeselek sorába iktattatott ⁷⁾.

Az 1755-ki nemesi vizsgálatkor produkáltak Csikány Mátyás, Gergely, István, György, és három János idősb, közép és ifjabb.

Nevezett Gergelytől jő le e töredék nemzékrend:

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 86. 226. 328. 329. 332.

²⁾ Ugyanaz not. top. 338. — Oklevél is közölve.

³⁾ Fényes: Geograph. szótár I. köt. 220.

⁴⁾ Ugyanott 220. l.

⁵⁾ Ugyanott 79. l.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.

⁷⁾ Az illető megyei jegyzőkönyvek nyomán.

Az utolsó izen álló Ferencz, János és István 1836-diki sept. 14-kén vettek ki Nógrád vármegyétől kétségtelen nemességükről bizonyítványt ¹⁾).

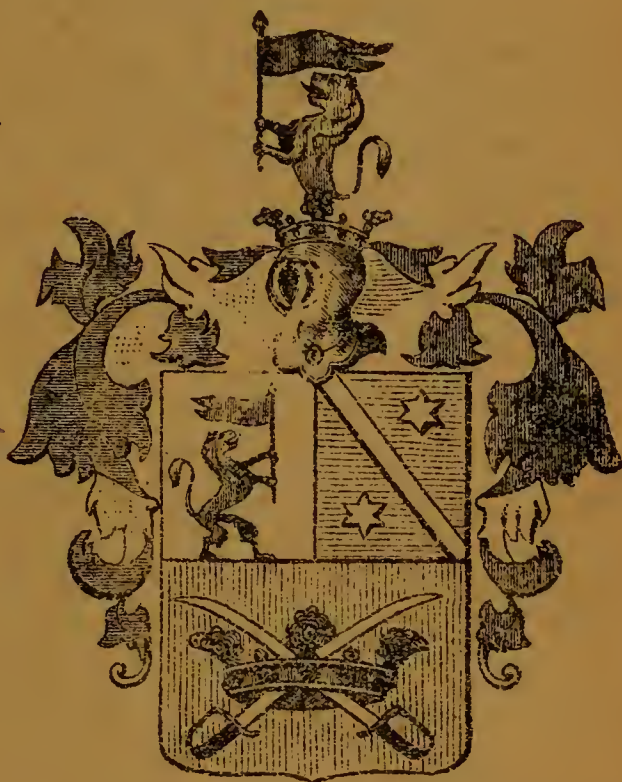
Csikány Gábor a megyénél 1848. előtt esküdt volt, P. Darócson közbirtokos.

Csikay család. Erdélyi család. Csikai János Székely Mózes alatt Básta korában 1603-ban csapatvezér ²⁾).

Csike család. (M.-Lapádi). Erdélyben Alsó-Fejér megyei M.-Lapádról írja előnevét. M.-lapádi Csike István 1815-ben Doboka vármegyében szegények ügyvéde.

Csiky család. Heves és Szabolcs vármegyében a nemesrendű családok sorában áll Fényes Geographiája szerint.

Csiky család a mult században nemesítettet meg 1760-ban Mária Terézia által ily czimmerrel: a paizs először viz-szintesen kétfelé osztatik, a felső mező ismét kétfelé. A felső jobboldali ezüst mezőben vörös oroszlán áll befelé fordulva, s vörös zászlót tart; a baloldali felső kék udvarban jobbról lefelé rézsút fehér csikolat vonul át, az udvart ketté metszve, fölötte s alatta arany csillag ragyog. Az alsó vörös mezőben királyi korona van, s azon két kard keresztül ütve, hegyeikkel fölfelé. A paizs fölötti sisak koronájából vörös oroszlán emelkedik, vörös zászlót tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék ³⁾). Mint ezt a metszvény mutatja.

Melyik Csiky család viseli e czimert, megmondani nem tudom.

¹⁾ 1836-ki Jegyzőkönyv 38. száma alatt.

²⁾ Gr. Mikó Erdélyi Történelmi Adatok. I. 67.

³⁾ Adami Scuta gentil, tom, II.

Csiky család. (Erzsébetvári). E családnak fészke Erdélyben Erzsébet város, hol egyszerre több Csiki áll hivatalban a városnál: Csiki Lázár főbíró, Antal tanácsos, Lukács fő-, és Miklós aljegyző; Imre, stb. 1815-ben.

E család Magyarországra is átszarmazott a Bánságba, hol Temes vármegyében Csiki István szolgabíró 1838-ban, Manó 1838–1845-ben esküdt, másik Manó táblabíró 1845-ben.

Csiky család. (Csik-Somlyói). Szintén székely eredetűnek mutatja előneve. Csik-somlyói Csiky Lajos Temes vármegyében 1845-ben szolgabíró volt.

Csiky család. (Ditrói). Pixidarius levelet kap Csiky ifj. János I. Rákóczy Györgytől 1646-ban több családdal együtt ¹⁾.

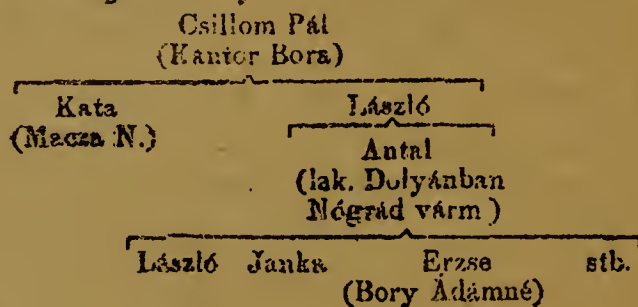
Csillag család. Zala vármegyei nemes család. 1625-ben Csillag György a Kanizsa vár ellen épített erődök pénztárnokául nevezetik ki ²⁾, 1630-ban Zala vármegye szolgabirája volt ³⁾.

Csillag Lajos 1844-től Zala vármegye másod, majd 1848-ig első alispánja volt.

Csillag család. (Előbb Sternath). Sternath Leopold 1800-ban nemességet szerezvén, neve is Csillag-ra változtatott.

Czimerpaizsa négy részre oszlik, az ötödik osztályt az alulról föl-felé emelkedő gula alakú udvar képezi, melynek kék mezejében, zöld dombon oroszlán áll kivont karddal, fölötte csillag ragyog. Az első és negyedik ezüst mezőben pej levon kék magyar ruhás, vörös kalpagos hárszár vágat, kivont karddal kezében. A második és harmadik arany mezőben koronás egyfejű sas látható. A paizs tetején álló sisak koronájából oroszlán emelkedik ki kivont karddal, két fekete sas-szárny között. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-fekete ⁴⁾.

Csillom család. A múlt század óta Nógrád vármegyében tartja lakhelyét; családfeje néhány izen a következő:

¹⁾ Székely Nemz. Constitut. 97. I.

²⁾ 1625 ki XX. törv. cz.

³⁾ 1630 ki III. törv. cz.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

Csipai család. (Ölyvesi). Erdélynek kihalt családai közé számtatják ¹⁾.

Csipkés család. (Aranyos-Rákosi). Székely család, előnevét Aranyos-szék helységéről Rákosról írja, többen viseltek közülök hivatalt. 1815-ben Csipkés János az erdélyi kancelláriánál h. jegyző, Boldizsár kir. táblai ügyvéd, János Kolos vármegyében királyi haszonbér-beszedő volt. Torda városában is megtelepedék egy ág; ott 1815-ben Csipkés Elek tanácsnok és iskolai felügyelő, Albert jegyző volt.

Csirbesz család. Gömör vármegyei nemesrendű család. Iratik Czirbesz-nek is ²⁾ Közülök Csirbész András Jónás született 1732-ben, a múlt század végén tudós ev. lelkész volt Iglón ³⁾. Atyja Sámuel volt.

Csire család. (Álmosdi). Régi kihalt család. Szirmay szerint 1261-ben V. István király Cyrill Ispánt (Comes) Marouth nemzet-ségből származott Almusnak fiát Bihar megyei Álmosd földnek birtokában új adományozimen megerősítette, mivel a tatár pusztításkor levelei elvesztek ⁴⁾. E Cyrilltől származott a Csire (Cyre) család.

1350-ben éltek Marout mester Chyre Péternek fia, és ennek nővére Katalin Karuly Miklósnak özvegye, a ki sógorának Marhardnak a hitbért elengedte, holtig szükséges élelme kiszolgáltatása föltétele alatt ⁵⁾.

1422-ben álmosdi Chire János és Laszló, Péternek fiai Penészek helységnek kir. adomány mellett birtokába léptek ⁶⁾.

Most nevezett Jánosnak fiában Barnabásban kihalt a Chyre család; mert Barnabásnak csak egyetlen leánya Erzsébet volt, ki Csapy Ákoshoz ment ferjhez; tőle Melith Pál után Zichy s egyéb Melith utódok származnak.

Csire család. A főlebbi család kihalván, más Csire család volt az, melyből Csire János és István 1626-ban Komárom városában birt. udvartelköket elzálogosítják ⁷⁾.

Csiszár család (Borbereki †). Erdélyi család. Nemzékrendét a Báthori Zsigmond korában élt Csiszár György től hozzák le, ámbar a család régiebb.

¹⁾ Kőváry id. m. 270. l.

²⁾ Bartholomae des C. Gömör. 144.

³⁾ Horany: Memoria Hung. I. 455. és Nova Memoria 754.

⁴⁾ Szirmay Scythmár várm. Esmert. II. 22.

⁵⁾ Ugyanott 10 l.

⁶⁾ Ugyanott 22 l.

⁷⁾ Fényes. Komárom várm. 89. l.

Említett Csiszár György — mint kora egyik népszerűbb embere, szerzemények és adományozások útján családját megalapította. 1595-ben Magyar-Igenben és Mihelesden, 1598-ban Zaránd több helységében kap részt Báthori Zsigmond adományán ¹⁾. Básta korában 1602-ben ő is kifut Erdélyből a törökkel, majd Székely Mózsessel visszajő és harczol. Székely buktával Básta kegyelem ígéreteré honn marad, Kolosvárra jő, hol 1604-ben Básta felakasztatá ²⁾.

Györgynek két fia volt: Miklós és István. Amaz 1609-ben Gáldtőn birtokot szerezhén, gáldtői-nek iratá magát. 1611-ben mint Bethlen Gábor tartó pártos megöletett. Javait Bethlen fejedelemségre léptével gyermekei visszanyerték. Neje Bikszai Bora volt, és ettől gyermekei: György és Miklós, kik a XVII. század közepén mag nélkül halván el, a gáldtői ágat berekeszték.

István az alapító György második fia, két fiát, Miklóst és Györgyöt, és egy leányt Orsolyát Boldogfalvi Miklósnét nemzette. E Györgynek csak leánya volt; elkezdett tehát a Miklós fiai s a leány-ág közt a perpatvar.

Miklósnak két fia született, István és Gergely. Ezek ketten tarták fen a fiu-ágot, mely már a fejedelmek korában fegyverre kelt vala a jószágot követelő leány-ág ellen, annyira, hogy közerőnek kelle közbejöni. A per izenként megújult. 1764-ben a kir. tábla a fiu-ágnak itélé oda, midőn a pört folytató Csiszár László kisdéd gyermekeivel Józseffel és Máriával Mihelesden a Hora világban megöletett. s Lászlónak csak egy testvére Miklós, akkor tanuló, maradt fen a családból.

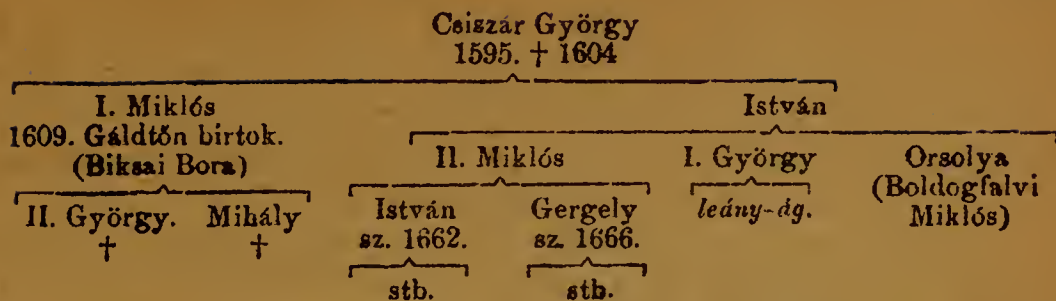
Az utolsó Miklós nem követte elődeit a leány-ág elleni mostohaságban, 1789-ben azzal egyenlően megosztozott, csupán a borbereki és alvinczi rész maradt fi-ágra, úgy hogy a fi-ág kihaltával ez is leány-ágra szálljon. Ez egyesség után Miklós 1816-ban felsőbb beleegyezésért folyamodván, — meghalt, — a fiscus javait lefoglalá, s a leány-ágnak ismét a fiscus ellen kellett perelnie.

Miklósnak egyetlen leánya Csiszár Amália gr. Nemes Ferencz neje a szépirodalmi téren kezdé nevét felmutatni.

A családfa néhány izen így áll:

¹⁾ Kőváry id. h. 65.

²⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 187. tom. VI. p. 8—12.

Valószínűleg a táblázaton állótól különböző Csiszár Gergely¹⁾ az, ki Kemény Jánossal a moldvai expeditióban járt. (Vagy neve elhibázva, ugyanaz I. vagy II. Györggyel?)

Csiszár család. (N.-Egrestői). Erdélyben Küküllő vármegyében honos, hol nagy-egrestői Csiszár János 1794-ben rectifcator biztos volt.

Csiszár család. Marmaros és Torna vármegyében szintén nemesrendű családnak iratik Fényes Elek Geographiájában.

Csiszér család. (Gidófalvi). Háromszéki székely család. Hidófalvi Csiszér István 1697-ben ülnök volt²⁾.

Gidófalvi Csiszér Lajos az erdélyi kir. táblán kezdett hivataloskodni, végre ülnök és országgyűlési kir. hivatalnok, 1848. óta nyugalomba helyezve.

István F.-Fejér vármegyénél, Sámuel károlyfejérvári hivatalnok 1848-ig.

Csizer család. (Sz.-Mihályfalvai). A Sepszi székből látszik származottnak, hol Cyzer (Csizer) Pál 1564-ben Sepszi szék királybirája³⁾. Miklós ugyanott assessor 1646-ben³⁾.

Az élők közül János kir. közügy-igazgatósági hivatalnok volt. Antal lak. Egrestőn, Sándor kir. kamarai hivatalnok, kinek neje kadicfalvi Török Kornelia, ettől gyermekei Kornelia és Jenő.

Csitneky család. Gömör vármegye nemes családai közé soroztatik⁴⁾.

Csitvándy család. Lásd Chytwandy cs.

Cszmadia család. A XVII. század végén Losonczen volt lakhelye, hol András 1687-ben a város birája volt⁵⁾.

Cszmadia család. Lásd Kisvárday cs.

¹⁾ Kemény Önéletírása. Kiad. Szalay. 423. l.

²⁾ Kállay Székely Nemz. 241.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Bartholomaeidesz 144. l.

⁵⁾ Eredeti oklevél.

Csizmazia család. (Somogyi). Nyitra vármegyei család. E megyében Farkasdon született 1772-ki nov 4-kén Somogyi Csizmazia Sándor előbb reform. majd kath. vallású. Gazdasági hivatalban volt b. Podmaniczky családnál. Irt a korabeli lapokban, és 1826-ban írta a „Dentti-Mogerek“-et. Neje Kelemen Borbála volt ¹⁾.

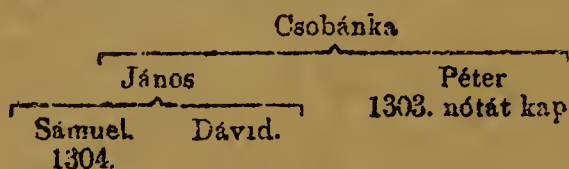
Él többi közt e családból György, kinek neje Berczely Klementin 1858-ki febr. 9-kén halt meg.

Csizy család. Szabolcs vármegye nemes családai közé soroztatik. — Erdélyben is ismeretes e név Csizi István által, ki 1767-ben Budavára viszontagságait énekélte meg ²⁾.

Csizy család. (Csizi †). Zemplin megye Csiz nevű pusztáról vette nevét s előnevét e kihalt család ³⁾. Azonban hasonló nevű család most is van Zemplin vármegye armalista nemesei közt ⁴⁾.

Csizik család. Borsod vármegyében tartja lakhelyét, hol Tibold Darócson Csizik Károly közbirtokos ⁵⁾.

Csobánkay család. Az Aba nemzetségből eredt; már kihalt, emléke a XIV. század elejéig terjed, midőn Csobánkay Pál (Paulus de Chobanka) hűtlenség bélyegén veszté 1323-ban Visonta, Karásond, Adács, Sadán, Kürt, Hajonta, Lak, Halász stb. falukat. — Nevét a család Héves megyei Csobánka hajdani várától (most helységtől) vette ⁶⁾. A család-törzsnek két fia volt, a nemzékrend így áll össze:

Csobay család. Hajdan így írva a nevet, Szathmár vármegyében találjuk, hol 1511-ben Csobay János és neje Károly Zsófia N.-Károly, Fény Sz.-Miklós, Boldád helységben részbirtokot nyert adományban ⁷⁾.

Ugy vélem, e név később Csabay-vá változott, mert későbbi időben Szathmár vármegyében Csabay nevű családot találunk.

¹⁾ Ferenczy Danielik: Magyar Irok Életrajz gyűjt. I. k. 418.

²⁾ Horányi Nova Memor. 733.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 75.

⁴⁾ Ugyanott III.

⁵⁾ Fényes: Geogr Szótár I. k. 242. l.

⁶⁾ Katona Hist. Critic. VIII. p. 467.

⁷⁾ Szirmay Szathmár varas. II. 14. 17. 41. 159. stb.

Csodo család. Zemplin vármegyei armalista nemes család Szirmay szerint.

Csohány család. A mult század végén 1799-ben szerzé a nemességet Csohány György.

Czimerpaizsában az udvar fölvaltva arany és fekete koczkával van fődve, az elötérben szétvetett lábakkal egy pánczélos vörös strucz tollas vitéz áll; jobbjában kivont kardot, baljában buzogányt tartva. A paizs tetején a sisak koronájából két fekete sas-szárny között pánczélos kar nyúlik fel, kivont kardot tartva, mindkét kard markolata arany. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös ¹⁾.

Csok család. (Csokházi). Zemplin vármegye kihalt ős család. 1436-ban Palóczy Máté nádor előtt a nyolczados törvényszék Csokházi Csok Miklós a Hegyallyai, Lasztóczy és Rakattyasi családdal együtt közös eredetüket kimutatták, és azt, hogy azon Péter től származtak, kinek fia Tamás, kinek fia ismét Péter volt ²⁾.

Csóka család. Komárom vármegyében birtokos Aranyoson, Bogyán és mint praedialista Szilason szintén bírt ³⁾.

Hajdan Örs (mostani Ujfalu) helységbeli részét Csóka Erzsébet Csabay György hitvese Pál Jánosnak zálogtá el ⁴⁾.

1700-ban Csóka György többekkel ellenmond Sándor István beiktatá annak Aranyos s több Komárom vármegyei falura nézve ⁵⁾.

1767. 1801. élt Csóka Ádám és Péter, kik ellen erőtlentő pört vitt Virágh László ⁶⁾.

1746-ban Csóka János és Anna szereznek részt Nemes-Olcán ⁷⁾.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not top. 84.

³⁾ Fényes: Komárom várm. 96. 97. 110.

⁴⁾ Fényes: Komárom várm. III. l.

⁵⁾ Ugyanott 97.

⁶⁾ Ugyanott.

⁷⁾ Ugyanott 107.

Csokásy család. Szabolcs vármegye nemesei sorában említi Fényes E. Geographiájában.

Nógrád vármegyében Csokás nevű családból Péter Mészáros Brigitta férje a múlt században P.-Szántón közbirtokos.

Csoknay család. Veszprém megyei nemes család. Közülök Csoknay Sándor 1837-ben esküdt Veszprém vármegyénél.

Szathmár vármegyében e század elején (s tán jelenleg is) bír a Csoknay (néhol Csoknyay) család Fejér-Gyarmaton.

1614-ben Csoknay Benedek mint egyik hagyományosa Báthori Istvánnak végrendeletéből Ecseden és Dobon részjóságot kap¹⁾.

Csokás család. (Máskép Illosvay Borbély). Szathmár vármegye kibalt családai közé sorozandó. 1590-ben élt Csokás András, kinek neje Parlaghy Erzsébet volt²⁾.

1609-ben Csokás, máskép Illosvay Barbély Péternek hű szolgálataért Báthory István által Börvély faluban birtok hagyatott³⁾.

Csokonai család.

Csokonai Demeter 1566-ban Török Ferencz hadnagya volt, midőn a veszprémi törökök kikémlésére küldetett⁴⁾.

Csokits család.

Mária Terézia király-aszszony emelé nemességre, ettől kapják czimerüket, mely ezüst mezőben egy levágott vérző törökfej átütve hosszú lándzsával. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar lándzsát tart. Foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös⁵⁾.

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 70. 140. 232. 1.

²⁾ Szirmay : Szathmár várm. II. 21.

³⁾ Ugyanott II. 61. 1.

⁴⁾ Istváni edit. 1685. p. 304. — hol *Demetrius Cioconanus* iratik.

⁵⁾ Adami *Scuta gentil.* tom. II.

1791-ben Csokits J a k a b ujitva nyeri e czimert. A paizs udvara viz-szintesen kétfelé van vágva, felső része arany, az alsó ezüst, közepén a leirt törökfej, de már mindkét végén hegyes lándzsával átütve, s a sisak koronás sisakján is a pánczélos kar két végén hegyes lándzsát tart. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-vörös ¹⁾.

A család Bács vármegyében tartja lakhelyét, hol Csokits György a megyénél alszolgabíró volt 1838-ban.

Csoky család. Alapítá Csoky György, ki 1585-ben a Tapolesányi vártól elszakított Kis-Szolesán felét kir. adományban kapta fi-ágra. Neje Komornik Jánosnak leánya Krisztina. Családfája, — melyet alapított, s mely fiában fi-ágon kihalt, — így áll ²⁾:

Csoky György

1585.

(Komornik Krisztina)

András 1610. kihal.	Magdolna (1. Maszlik Albert. 2. Bély Mátyás. 3. Bély Tamás).	Erzse (Zsánok György) 1620.	Zsófia (Katanóczy János)	Bora (Milkovics Lengyel János)
------------------------	---	-----------------------------------	--------------------------------	---

András kihalván, Kis-Szolesán felét utánna sógora Maszlik Albert kérte föl, és megnyerte 1616-ban.

Csolnokosi család. (Csolnokosi). Legregényesebb kiváltságú családja Erdélynek — írja Kőváry ³⁾; — fejedelme vala falujának. Eredetét a következő táblázat ⁴⁾ fejti meg:

Csolnokosi Jariszló

(Morsinay Erzse,

előbb Hunyadi Vojk Butiné)

Dan. Vojk. Péter. János 1446.

Hunyady János kormányzó édes anyja Morsinay Erzsébet másodszor is férjhez ment, a második férj Csolnokosi Jariszló volt, kitől a táblán álló négy fiu nemzetett.

Hunyady János e közel vér-rokonait, kik Hunyad vármegyei Csolnokos helységben birtak, 1448-ban különös kiváltságokkal tetézte. A faluval együtt a falu kenézségét is a családra ruházta, és oly kiváltsággal, hogy e falu országos adót nem fizetett, a falu lakossága pereit a földesur dönté el, és azok nem a vármegyére, hanem a kir táblára

¹⁾ Ugyanott

²⁾ Geneal. Authent. Mss. tom. I.

³⁾ Kőváry Erdély Nevez. Családai 67. l.

⁴⁾ Teleky Hunyadiak kora I.

főlebbeztettek. A felsőbb rendeletek csak úgy voltak érvényesek, ha a Csolnokosi család legidősbje is ráüté pécsétét ¹⁾.

E kiváltság később is megerősítettett, s még a múlt században fenállott Benkő szerint; később elenyészvén, az 1838-ki erdélyi Diétán Hunyad vármegye azt a család nevében visszaállíttatni kívánta.

A Csolnokosi család — mint Erdély jobb családainak egyike — él jelenleg is ²⁾.

Csolthóy család. Hajdan Gömör vármegyében a hasonló helységet bírta. Iratik neve régiesen Ch o l t h o-nak. 1479-ben él Ch o l t h ói Tamás; ki ellen Sági János súlyos hatalmaskodási vádat emel ³⁾. Lehet, hogy e család a csoltói B a s ó-k eldődeiből volt.

Csom család. Megnemesítettett C s o m Péter és fia György 1690-ki ápril 27-kén kelt ezimeres levélben I. Leopold király által. Az armalis kihirdettetett 1690 ben Veszprém vármegyében ⁴⁾.

Csoma család (Ragyóczi). A régiebb nemes családok egyike. Előnevét Nógrád megyei R a g y ó c z helységtől, a kihalt Ragyóczy család magszakadtán örökölt birtokától vette. Lakhelye a családnak Pest megye. Közülök volt Csoma Borbála, Szemere Pál veterán írók neje, ki 1858-ki június 12-kén 65. éves korában halt meg.

Birtokos a család Borsod, Heves, Abauj és Nógrád vármegyében.

Csoma család. (Kőrösi). Erdélyben háromszéki székely család. Ismertté tette e nevet kőrösi C s o m a Sándor, a magyarok eredete fürkészetének érdekében keleti utazóknak, meghalt Darzsillingben 1845. ápril 11-kén ⁵⁾.

Csomády család. Nógrád vármegyében leljük a XVII. század elején 1601-ben C s o m á d y I s t v á n t. 1603-ban Csomády Magdolna Kürtössy Mátyásnak neje ⁶⁾.

Csomaközi család. (†). Szathmár vármegyének régi és kihalt családja, eredetét vette a K a p l o n y nemzetségből a Károlyi, Bagossy és Vetéssy családokkal együtt ⁷⁾. 1325-ben a Csomaköziek osztályában Myke Kulchia és Elia Kulchia helységet kapják osztályban ⁷⁾.

¹⁾ Ugyanott I. 46. — Benkő Transyl. gen. 565—7.

²⁾ Kőváry id. h. 67.

³⁾ Zala várm. levéltárában van az eredeti armalis.

⁴⁾ Eietrajzát lásd Újabb ismeretek tára II. 281.

⁵⁾ Nógrád várm. Protoc. anni 1601. 1603.

⁶⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 11.

⁷⁾ Ugyanott 188.

1375-ben élnek Csomaközy György és Miklós, kik Rezegey Balás jobbágyait megverték ¹⁾.

1396-ban osztozott meg Csomaközy János osztályos vérrokonai-
val a Károlyi, Bagossy és Vetéssy családokkal Embeli, Vadai, Petri és
Vezend helységeken ²⁾. 1414-ben mint Csomaköz helység birtokosai
emlittetnek ³⁾.

1609-ben Csomaközi Péter Tarpai mezőváros felébe kir. ado-
mánynyal beiktattatik ⁴⁾. 1614-ben Ecseden és Dobon Báthori István
hagyományából birtokrészt nyer ⁵⁾.

1655-ben Cs. László rovásoló (Dicator) volt Szathmár várme-
gyében ⁶⁾.

1647-ben osztozik Csomaközy Zsigmond, és nejétől ráthóti
Gyulaffy Fruzsina-tól született fia Csomaközy Péter, és leánya
Erzsébet, ráthóti Gyulaffy László sógorával ⁷⁾ Nábrádon junius
25-kén.

Csomaközy András a XVII. század első felében nagyváradi vár
alkapitány, és a hajduság altábornoka volt ⁸⁾.

1754-ben Csomaközy Zsigmond, továbbá Csomaközy Krisz-
tina Szegedy Ferenczné, és Cs. Zsuzsa Diószeghy Sámuelné egész
Tatarfalvát részint királyi, részint nádori adományban nyerik ⁹⁾.

Kihalt a család 1768-ban fiágon Csomaközy Zsigmondban ¹⁰⁾.

Csomós család. (Albisi). Háromszéki székely család Erdély-
ben. Alapítója Csomós István, ki 1594-ben Báthory Zsigmondtól
Albis, Gelence, Imecsfalva és Dorokosfalva helységben (a kézdi és
orbai székekben) részjóságokat nyert adományban.

A nemzékrend ¹¹⁾ Istvántól kezdve ez :

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 28.

²⁾ Ugyanott II. 28. 29. 33.

³⁾ Ugyanott II. 26.

⁴⁾ Ugyanott II. 237.

⁵⁾ Ugyanott II. 70. 141.

⁶⁾ Ugyanott I. 137.

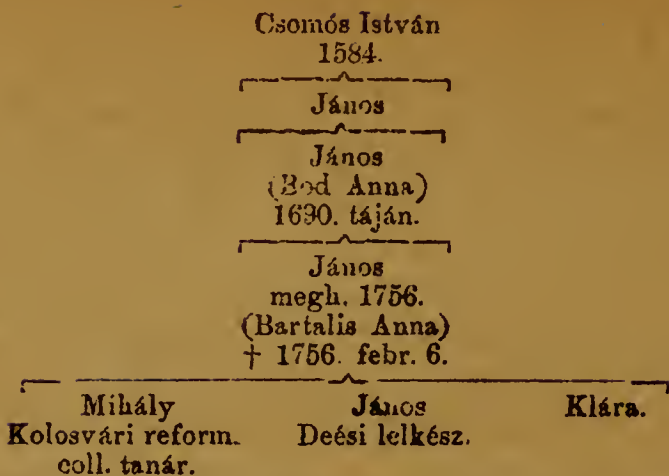
⁷⁾ Regestrum Familiae Gyulaffy

⁸⁾ Kemény Onéletirása Szalay kiad 243.

⁹⁾ Szathmár várm. II. 211.

¹⁰⁾ Ugyanott II. 26.

¹¹⁾ Halotti tanítás albisi Csomós János felett 1756-ki apríl 20-kán.

Mihály a tanárnak testvére János Déesen ref. lelkész külföldön tanult ¹⁾.

Ilynevü család Magyarországon Borsod vármegyében lakik.

Csomay család. Bereg, Ugocsa és Szathmár vármegyében találjuk, az elsőben Fényes szerint jelenleg is birtokos.

Ugocsa vármegyében 1511-ben élnek Csomay János és István ²⁾.

1547-ben Csomay Tamás ³⁾ királyi ember (homo regius).

1629-ben Csomay János alispán volt ⁴⁾.

Szathmár vármegyében birtokosnak iratik e század elején a család Gencs, Ecsed és Gebe helységben ⁵⁾.

Csombo család. (Simonházi). A XV. században élt simonházi Csombó Albert (Albertus Chombo de Symonháza), ki neje Simonházi Ilonával, és fiával Istvánnal 1481-ki ápril 28-án Veszprém megyei Simonháza iránt a győri káptalan előtt rokonaival egyességre lép ⁶⁾.

Csomor család. A XVII. században nemes Csomor család lakott Nógrád vármegyében is, a midőn 1675-ben nemes Csomor István 45 éves volt egy tanuvallatási oklevél szerint.

Csomory család. A XVI. században élt Chomory Gergely, kinek neje Dubraviczky Katalin, ettől leánya Sára Sándor Miklós özvegye 1598-ban. és Erzsébet Asguthy Györgyné 1626-ban

¹⁾ Benkő Transyl. gener. II. 470.

²⁾ Szirmay : C. Ugocsa 129.

³⁾ Ott 124.

⁴⁾ Ott 53.

⁵⁾ Szirmay : Szathmár várm. II. 38. 65 80.

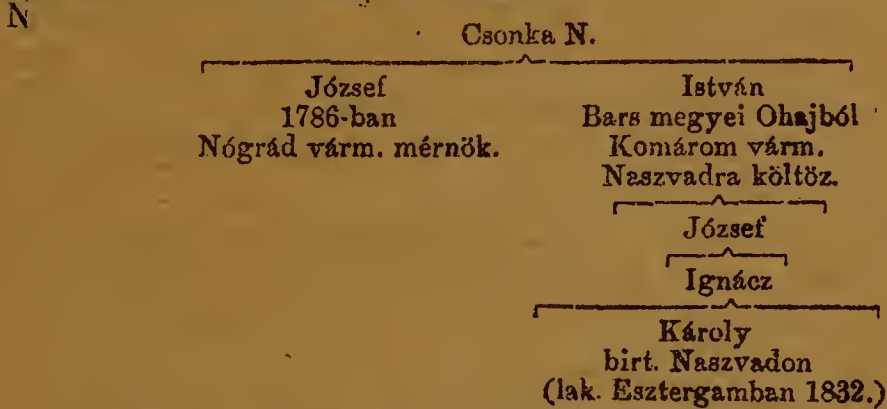
⁶⁾ Teleky : Hunyadiak kora XII. 131. l.

Csomortány család. Csikszéki székely család, jelenleg is él és birtokol azon szék Csomortány nevü helységében. 1661-ben a tatár duláskor élt Csomortány István. Jelenleg él Csomortánban Ferencz s többen ¹⁾).

Csongrádi család. (Gyalospetri). Felső Fejér vármegyében hivatalokat viseltek. Csongrádi Farkas e század elején a nagy-enyedi reform. egyházi kerület curatora. Élnek István és Miklós, s ezek gyermekeik ²⁾).

Csonka család. Szabolcs és Zala vármegye nemesei közé számítja Fényes E. Geographiájában.

Egyik ág, vagy külön család Bars megyében tartá lakását. Lezármazási rendét mutatja e táblázat:

József a mérnök is Bars vármegyéből Naszvadról származott Nógrád vármegyébe Szécsénybe, hol 1786-ban nemességét a vármegye előtt kimutatta.

Károly, Istvánnak ágán Esztergam megyénél irnok, 1832-ki aug. 27-kén Nógrád vármegyétől vett ki nemességi bizonyítványt ³⁾).

Csonka család. (Fofeldi). Erdély szülötte, valószínűleg már kihalt. Fofeld helység az uj-egyházi szász székken fekszik. 1580-ban élt fofeldi Csonka Mihály, kinek részére Báthory István uj ítélet ad ki ⁴⁾ aug. 25-kén.

Csontó család. (Pelei). 1447-ben pelei Csontó Pál (Chonto) leánya Ilonának és másoknak Közép-Szolnok megyében Kis-Szarvadon fekvő birtokuk visszafoglaltatott ⁵⁾).

¹⁾ Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon 75. 76. l.

²⁾ Kőváry: Erdély nev. Családai 258. lap.

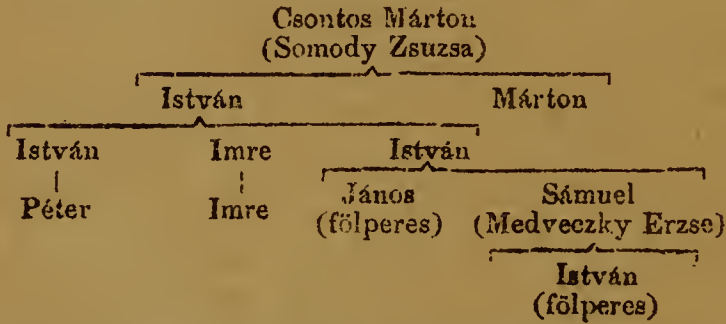
³⁾ Nógrád várm. jegyzőkönyv 1832-dik évi 1347. száma alatt, honnan mindez adatok.

⁴⁾ Kemény: Not. Capituli Albens. 234.

⁵⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 215.

Csontos család. (Kazinczi). II. Mátyás király 1610-ki január 2-án kelt oklevelében nemesíté meg kazinczi Csontos Boldizsárt. A ezimeres nemes levél kihirdettetett Borsod vármegyében 1610-diki april 14-kén ¹⁾.

Csontos család. Másik Csontos család az, melyről csak a következő leszármazási táblát közölhetjük ²⁾:

Márton a törzsök szerzőnek (impetrator) iratik, a nélkül hogy tudnók, mit és mikor szerzett. Neje Somody, néhol pedig Somogyi Zsuzsannának van irva.

Csontos családnévre találunk már 1493-ban is, midőn Csontos Ferencz Krakóban tanult ³⁾.

Csontos család jelenleg bir Komárom vármegyei Ekel és Megyeres helységben ⁴⁾.

Csontos család. (Csontfalvai). Hogy csontfalvai Csontos család létezett, az bizonyos. Belőle volt Csontos János, kinek leánya Anna Dubraviczky Mihályné volt. Dubraviczky Mihálynak leánya Anna, férjhez menvén Derencsényi Benedekhez szülte Derencsényi Zsófiát, ki mint Bay Ignác neje szülte Bay Klárát Ráday Gáspárnét, anyját Ráday Andrásnak, nagyanyját Ráday Gáspárnak, szép anyját Ráday Pálnak, ki 1727-ben élt, és mint csontfalvi Csontos család örököse ellentmond Mesko Sámuel s többek beiktatásának Nógrád megyei Endrefalva helység, Kutassó és Nádasd pusztákra nézve ⁵⁾.

Csoor család. A ezimeres nemes levelet Csoor Ferencz nyerte Mária Terézia királyasszonytól Bécsben 1758-ki nov. 23-kán; és azt a következő évben Bihar vármegyében kihirdetteté ⁶⁾.

¹⁾ „Liber Regius“ kéziratom.

²⁾ Perben felmutatott genealogiáról.

³⁾ Bursa Cracoviensis p. 6.

⁴⁾ Fényes: Komárom várm. 99. 107

⁵⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa H. Fasc. 4. Nro 3.

⁶⁾ Zala vármegye levéltárában van az eredeti armalis.

Czimere ez : a paizs balról jobbra rézsutosan lefelé húzott vörös és arany szinnel felváltva koczkázott csikolat (fascia) által két részre oszlik. A felső kék mezőben arany nap tizennyolcz sugárral látható. Az alsó fehér mezőben zöld tér fölött fekete sas áll felemelt szárnyakkal. A paizs fölötti sisak koronájából négy struez-toll (fehér, kék, sárga, vörös) emelkedik föl. A foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ¹⁾).

Csorba család. (Borsai, nagy-magyar, vizközi). E családról itt a 35. lapon (Chorba név alatt) már van emlékezet, azonban a nyomtatás ideje alatt ismét bővebb adatok s teljesb nemzékrend derült ki. E családról, ezeket ide iktatni szükségesnek tartottam.

Pozsony vármegyében a Csallóközben fekszik alsó-felső Borsai, Nagy-Magyar helység ősi birtokai a családnak; ezekről vegyesen irta előnevét a kihalt Csorba család. Sőt ezek mellett vizközi Chorba nevet is viseltek.

A családfa ²⁾ következőleg jő le :

Csorba Miklós
(Zileö vagy Szülő de Péntek-Sur)
1440.

András 1490—1512. (Bessenyei Magdolna)	György (Szülő de A.-Borsai)	Tamás kir. udvarn. és kincstárn. 1485. + 1492. (Tót-Sooki Bora)	Pál Csorba de Vizköz alias A.-Borsai. (1. Illés Margit. 2. Csenkei László Bora)
Ferencz 1528-ban †			Ilona (Illésházy Ferencz)
			János litteratus 1523.
Orbán 1533. (1. Nagy Magdolna. 2. Emőkei Apollonia)		Lucza 1538. (gombai Apaffy Ambrus)	János (aranyosi Csóka Zsófia)
Gergely 1544—86.	András György (Fürs Erzse)	Farkas Farkas.	György Ferencz
Ferencz			Ahatha (Olgyay Albert)
			Margit (Buza Benedek)
Gergely 1596.	Farkas Ferencz	Zsófia (Thul János)	Ferencz 1558.
			Mátyás + 1586.
			János (1. Tátay Zsuzsa. 2. Nedeczky Zsófia)
			Péter 1623.
			Anna (1. Mártonfalvay Ferencz. 2. Bárony János)
			Zsófia 1652.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Geneal. authenticæ Mss. Nro 207. tom. I.

A törzs Miklós — mint látjuk — péntek-suri Zileő vagy Szülő-nek is neveztetett. Fia

András élt 1490—1512-ig. Iratott magyar vagy nagy-magyar Csorbá-nak, sőt alsó-borsai Vízközy-nek is. Neje Bessenyoői Kiliánnak leánya Magdolna volt. Ettől fia Ferencz 1526-ban Szapolyay János komornoka ¹⁾, iratott nagy-magyar Csorba Ferencz-nek. Meghalt 1528-ban.

György (Miklós fia) alsó-borsai Szülő-nek neveztetett; kihalt.

Tamás (Miklós fia) 1485-ben I. Mátyás király udvarnoka és kincstárnoka (familiaris et thesaurarius). — 1489-ben Nyitra megyei Kiskap helységbeli örökös részbirtokát, azon helységnek épen felét, sz.-miklósi Pongrácz János özvegyének Borbálának 18 arany forintban szavatosság mellett zálogba adja a nyitrai káptalan előtt. E levélben „Thomas Chorba Wyskezy dictus de Borsa“ iratik ²⁾. Fiai Orbán és János, leánya Lucza.

Orbán alsó-borsai Csorba néven neveztetett, első neje Nagy Lőrincznek galanthai Bessenyei Katától született leánya Nagy Magdolna; a második Emőkei Apollonia 1533-ban. Az utóbbtól csak Anna és Sára leánya volt. Első nejétől leszármazó utódait a táblázat mutatja. Ezek már rendszeren alsó-borsai Csorba nevet viseltek.

János (Orbán testvére) ágát legtovább tartá fen, végre kihalván ez ágon a Mártonfalvay, lovasberényi Bársony, várkonyi Amade, báró Maholányi stb. családok örökösödtek.

Pál (Miklósnak fia) Csorba Vízközynek, és alsó-borsai Csorbá-nak iratott. Két neje volt, az első illyésházi Illyés Mihálynak leánya Margit, a kinek Illésházából a leány-negyed kifizettetett; ettől született Ilona leánya mol-tejedi Illyésházy Ferenczné. Második neje csenkei Laczl Balás leánya Borbála 1505-ben már özvegy, ettől született fia János, ki Csorba János deáknak (litteratus) neveztetett, és ki 1529-ben már nem élt, mert ennek magvaszakadtán 1529-ben illyésházi Illyés Tamás Pozsony megyei alispán, és mol-tejedi Illyés Ferencz által felkérettek, és Thurzó Szaniszló nádortól adományban nyerettek Nyitra megyei Kis- vagy Felső-Kap; Becs vagy Közép-Behincs, és Felső-Maratsék egész helység; továbbá Pozsony vármegyében Magyar Felső-Szer, Kis-Magyar,

¹⁾ Jászay: M. nemzet napjai a moh. vész után. 173. lap.

²⁾ Az eredeti oklevélből.

Szarkalóc, Egyházfalva, Nádas-Urja, Közép-Borsa helységbeli, és Hodi és Tankházi pusztai birtokrészek, valamint Belvatha, Nagy-Lócz és Salamon pusztarészek. 1540-dik előtt egyesség kötöttett Révay Ferencz alnádor előtt, mely szerint Illyés T a m á s Meraczik, Közép-Belincz, és a hodi pusztát mint fi-ágra szóló birtokokat kapta; Csorba Ilonának, mol-tejedi Illyés Ferencznének jutott Alsó-Borsa és Nádas-Urja, mint szerzemények. Csorba János (Cs. Györgynek fia) és Csorba Orbán és Farkas részére maradtak Kis-Kap helység, az egyházfalvi, belvatai és tankházi részbirtok, továbbá Nagy-Lócz helységnek, Salamon és Száraz-Berke helységnek fele; végre a nagy-magyarai, kekeorei birtok Laczk földével együtt ¹⁾.

Csorba család. (Alsó-szakácsi). Csorba József Ugocsa vármegyében N.-Szöllösön született; 1817-ben Somogy vármegyének fő-orvosává lőn, hol tizenhat évig az emberiség érdekében tett hű szolgálatiért I. Ferencz király által Szakácsi helységben Hentsey József magvaszakadtán a koronára háromlott részjószággal és a szakácsi előnévvel saját, és Paczkó József nejétől született Sándor, Edvárd, Rudolf, Gusztáv, József, Albert, Lajos, Victor, Hermina gyermekei, és ezek törvényes utódai részére 1834-diki május 30-kán kelt oklevélben adományoztatott ²⁾. Azóta a fő-orvosi hivatalban, — melyről már lemondott, — dicséretesen eltöltött 34 évi működése közben az irodalmi téren is érdemeket szerzett kiadott munkái által ³⁾, s jelenleg is Pesten a tudományoknak él.

Az adomány-szerzőnek jelenleg élő fiai Sándor, Edvárd, József és Victor részint államhivatalban, részint a gazdasági téren állanak, és egy némelyike szintén családot alapít.

¹⁾ Geneal. authenticæ Mss. Nro 207. tom. II.

²⁾ Az eredeti oklevélből.

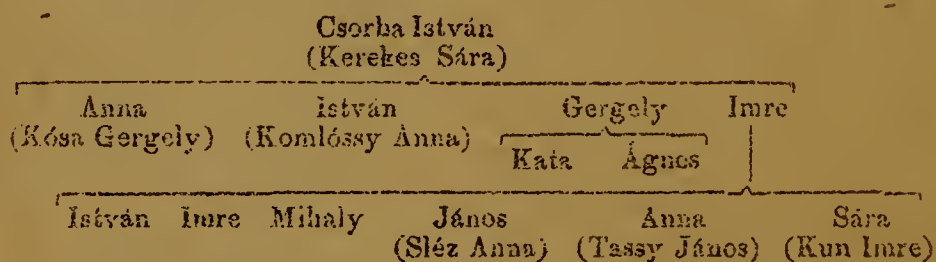
³⁾ L. erről Ferenczy és Danielik Magyar Irók I. köt. 87. II. k. 400. l.

Az adomány, és egyszersmind ezimeres level kihirdettetett Somogy vármegyében 1834-ki octob. 28-kán; Baranyában 1838-ki julius 3-kán. Pest vármegyében 1847-ki sept. 10-kén.

A család ezimere, — mint főlebb a metszvény mutatja, — egy fölülről lefelé rézsútosan húzott fehér csikolat által két részre osztott paizs. A felső osztály kék mezejében három arany csillag (kettő fölül, egy alább) ragyog. Az alsó vörös mezőben pánczélba öltözött hadi férfi áll, jobbában kivont kardot tartva, bal kezét kard hüvelye mellett csipőjére helyezve. A paizs fölötti sisak koronáján fehér hattyu áll, fölemelt egyik lábában kék tulipánt tartva. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-vörös.

Csorba család. Birtokos Komárom vármegyében Ekel, Kis-Keszi, Kolos-Néma, Nemes-Olcza, Lőgőr helységben és pusztában ¹⁾. 1725-ben éltek Csorba Ferencz és János, kik András hida puszta és Ekel en másfél udvartelek birtokába iktattattak be, azonban ellentmondás történvén, a táblai perben kiegyeztek. 1752-ben Csorba János ellentmondási okadó pert indított többek ellen, de elveszté ²⁾.

Csorba családot mutat fel a következő nemzékrend ³⁾ is, noha összeköttetésüket az előbbiekkel nem ismerjük :

Csorgaly család. (Kihalt). Nógrád vármegyében találjuk a XVII. században. Iratik Czorgal és Czorgaly-nak is 1650-ben Csorgaly János Buják várának főkapitánya ellentmond Ormandy Péter, Jelenszky Mihály és Gáspár, és Sigray János beiktatásának Nógrád vármegyei Kutas és Bágyon helysége nézve ⁴⁾ Él 1654-ben is. Ugy látszik fiai Ferencz és Mihály 1672 — 1689-ben élnek ⁵⁾.

¹⁾ Fényes: Komárom várm. 99—107.

²⁾ Ugyanött 100. 112. l.

³⁾ Perben felmutatott genealogia szerint

⁴⁾ Sz. Benedeki Convent hiteles kiadványa nálam.

⁵⁾ Mindkettőről Protocol. Cott. Neograd.

Csornay család. Csornay Mihálynak fia László mester 1398-ban Verőcze megyei Sz. Bertalan, máskép Bakva falut kapja Ur-dung István hűtlenségén ¹⁾.

Csoron család. (Devecseri †). Dunán túl vagyonos, de kihalt család neve. Iratik régi oklevelekben C h y o r o n-nak is. Csoron András 1564-ben veszprémi főispán birta Ugod, Devecser, Eger-vár, Jánosháza, Leszencze, Tomaj, Füred várakat s helységeket stb. Zala vármegyében, melyek azután a Nádasdyakra szálltak ²⁾.

Csoron Jánosnak két leánya volt, egyik Anna 1-ször Balassa Istvánné, 2-szor Liszti Istvánné; a másik Margit Nádasdy Kristófné volt.

Czimerét a családnak a Tro-phæum Estorast. szerint a metszvény mutatja.

Csorvaszlk család. Gömör vármegyei nemes család ³⁾.

Csotka család. Bihar vármegye nemesecinek sorában említi Fényes E. Geographiájában.

Csőke család. Abauj vármegyei nemes családul írja Fényes a főlebb említett munkában.

Csömöthey család. Régiebb családok egyike, ugy látszik már kihalt.

Néhány izen nemzékrendé ⁴⁾ ez :

Csömöthey József
(Perneszi Zsuzsánna)

István

József	György	István	N.	N.	N.	N.
			(Botka Ferencz)	(Ördög György)	(Battlyány Farkas)	(Joó László)

¹⁾ Kaprinai Mss. B. tom. IV. p. 137. (*Magr. Ladislous filius Michaelis de Chorna*).

²⁾ Lehoczky Stemm. II. 58.

³⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144.

⁴⁾ Deductiones et Tabellae gen. 213. sz. a. fol. lat. Mss.

Csuday család. Csuday család létezett a XIV. században; úgy látszik később a nagy-bodonyi Bodonyi család fejlett ki belőle. (Lásd e munka II. köt. 142. lapj. a Bodony családot).

Csuha család. Ungh és Szabolcs vármegye nemes családai között áll.

A Szabolcs vármegyei Csuha családnak a mult század végeig néhány igen ily családfája van:

Csuha Péter					
Miklós		László			Bora
Ferencz	Julianna (Kassa Zsigmond özvegye 1787-ben)	Tamás 1787.	János 1787.	Miklós 1787.	(Kércsy Istvánné)

A végizen állók, és Borbála Kércsy Istvánnénak leányai: Zsófia Barla Istvánné, és Julia Dálnoky Gáborné 1787-ki ápril 23-kán osztoznak ősi anyai javaikban ¹⁾.

Csuka család. Czimeres nemes levelet szerzett Csuka Ist-

ván 1686-ban. Czimere a paizs kék mezejében vörös nadrág és dolmányos, prémes kalpagos, sárga csizmás, kardos magyar vitéz, jobb kezében egy fürt vörös szőlőt tartva, balját csipőjére helyezve. A paizs fölötti koronából ugyan olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös ¹⁾.

Zemplin vármegyében Csuka család közbirtokos Szerdahely, Karos, Felső- és Alsó-Bereczk és Lácza helységben ²⁾.

Komárom vármegyében bir Csuka család Nagy-Megyerben ³⁾.

Abauj megyében szintén él

Csuka család, melyből Dániel 1846-ban vármegyei esküdt.

Csukás család. A XVI. században élt belőle Csukás János ⁴⁾.

¹⁾ Ádami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 194--196. 331. l.

³⁾ Fényes: Komárom várm. 94.

⁴⁾ Jászay: M. Nemzet napjai a mohácsi vész után 529. l.

Bizonyosan más Csukás család az, melyből Csukás István Löb Kerestéllyel III. Károly királytól 1712-ki július 14-kén ezimeres nemesítő levelet nyert, mely azon évben Pozsony vármegyében kihirdettetett ¹⁾.

Csulay család. (Csulai). Hunyad vármegyében a két Csulay több helységre 1447-ben kap adományt Hunyady Jánostól.

A család tagjai megyei hivatalokat viseltek. Jelenleg élnek Ferencz és Albert, kik két külön ágának végizén állanak, és család-törzsüktől Csulay Istvántól kezdve a tizedik nemzedéket képezik ²⁾.

Csulay György 1642. táján Rákóczy György udvari papja volt ³⁾.

Csunyó család. Gömör vármegye nemesrendű családai közé tartozik ⁴⁾.

Csupics család. Csupics Ignác 1791-ben megnevesített, s ilyen czimert nyert: a paizs négyfelé oszlik, az első és negyedik kék mezőben szétterjesztett lábakkal arany grif áll, arany evező-lapátot tartva. A második és harmadik vörös mezőben ezüst horgony látható. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, ezüst horgonyt tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ⁵⁾.

Csupor család. (Monoszlói †). Történelmi szerepet vitt. Eredetét valószínűleg a Csupor nemből (genus Chupor) vette ⁶⁾. Varasd vármegyei Monoszló-ról írák magukat. Csupor Miklós 1351-ben esztergami érsek volt ⁷⁾. Testvére Tamás országbíró és vezér a velenczések ellen ⁸⁾.

Monoszlói Csupor Pál 1412-ben Körös vármegyei főispán, és Tótország al-bánja, 1415-ben mint Mária királyné hive Hervoja által nyers ökör-bőrbe varratott, és a folyamba dobott ⁹⁾. Gyermekei Ákos, Demeter tinini, utóbb 1442-ben zágrábi püspök, majd erről (meg nem erősítetvén soha) lemond 1465-ben, s győri püspök ¹⁰⁾ lesz;

¹⁾ Az eredeti a r m a l i s Pozsony várm. levéltárában van.

²⁾ Kőváry Erdély nev. Családai. 258. l.

³⁾ Kemény Önéletírása Szalaynál 301. l.

⁴⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144 l.

⁵⁾ Adami Scuta Gentil. tom. II.

⁶⁾ Fejér: Cod. Dipl. tom. IV. vol. I. p. 455.

⁷⁾ Katona Hist. Critica tom. VIII. p. 654. hol de Monoszló iratik.

⁸⁾ Lehozky Stemmat. II. p. 86.

⁹⁾ Thuróczy Schwandtnernél.

¹⁰⁾ Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 181. lap

meghalt 1476. táján, és György. E három testvér Lovász-Patonát bírta Veszprém vármegyében.

Csupor Miklós 1467-ben erdélyi vajda ¹⁾ volt; elesett 1473-ban. E család kihalt. *L. Monoszlóy család.*

Csupor család. E családot Csupor Gergely alapítá, ki 1699-ki május 14-kén I. Leopold király saját, és fia Pál nevére czimeres nemesítő levelet nyert.

Nevezett Pálnak fia Farkas 1726-ban Nógrád vármegyében a nemességi vizsgálatkor ²⁾ kimutató nemességét és e leszármazását:

Gergely 1699.
┌──────────┐
│ Pál 1699. │
└──────────┘
Farkas 1726.

1755-ben említett vármegyében a nemesi összeírásban e család nevét nem találni, következésképp elköltözött.

E század elején Békes vármegyében látjuk Csupor Lászlót mint kir. tanácsost és alispánt 1803-ban, fiát Józsefet ugyanott mint a vármegyénél jegyzőt.

Sopron vármegyében 1845-ben Csupor Gábor főszolgabíró volt.

Fényes E. Geographiája szerint bir Csupor család Baranya vármegyében is.

Csúthy család. Hont vármegyében élt Csúthy Márton, kinek Mányay Annától leánya Csúthy Anna volt, ez előbb (1633.) Kőteles Istvánnak, utóbb (1642-ben) Rákóczy Lászlónak felesége; Hont megyei Alsó-Sipeki jószágát férjének török rabsághóli kiváltása végett elzálogosítá, s e miatt perpatvarkodott ³⁾.

E család valószínűleg Komárom vármegyéből eredt, hol Csúthy Balás 1649-ben szolgabíró volt ⁴⁾.

Csúzy család. (Csúzi és pusztasz.-mihályi). Egyike a legrégiebb magyar családoknak.

Benedek mester, sz.-fejérvári kanonok V. László királynak a koronázás alkalmával a diszöltözetet segítő feladni, mint azt az oklevél igazolja, melyben, akkor Fejér most Komárom vármegyei Csuz hely-

¹⁾ Ugyanott XI. köt. 45. lap.

²⁾ Az illető vármegyei jegyzőkönyv után.

³⁾ Sz. Benedeki Convent 1633. Protoc. L. p. 187. — Fasc. 9. Nro 6. — 1636-dik évről Fasc. 148. Nro 18. — 1642-dik évi Fasc. 81. Nro 18.

⁴⁾ 1649-ki LXXXVI. törv. cz.

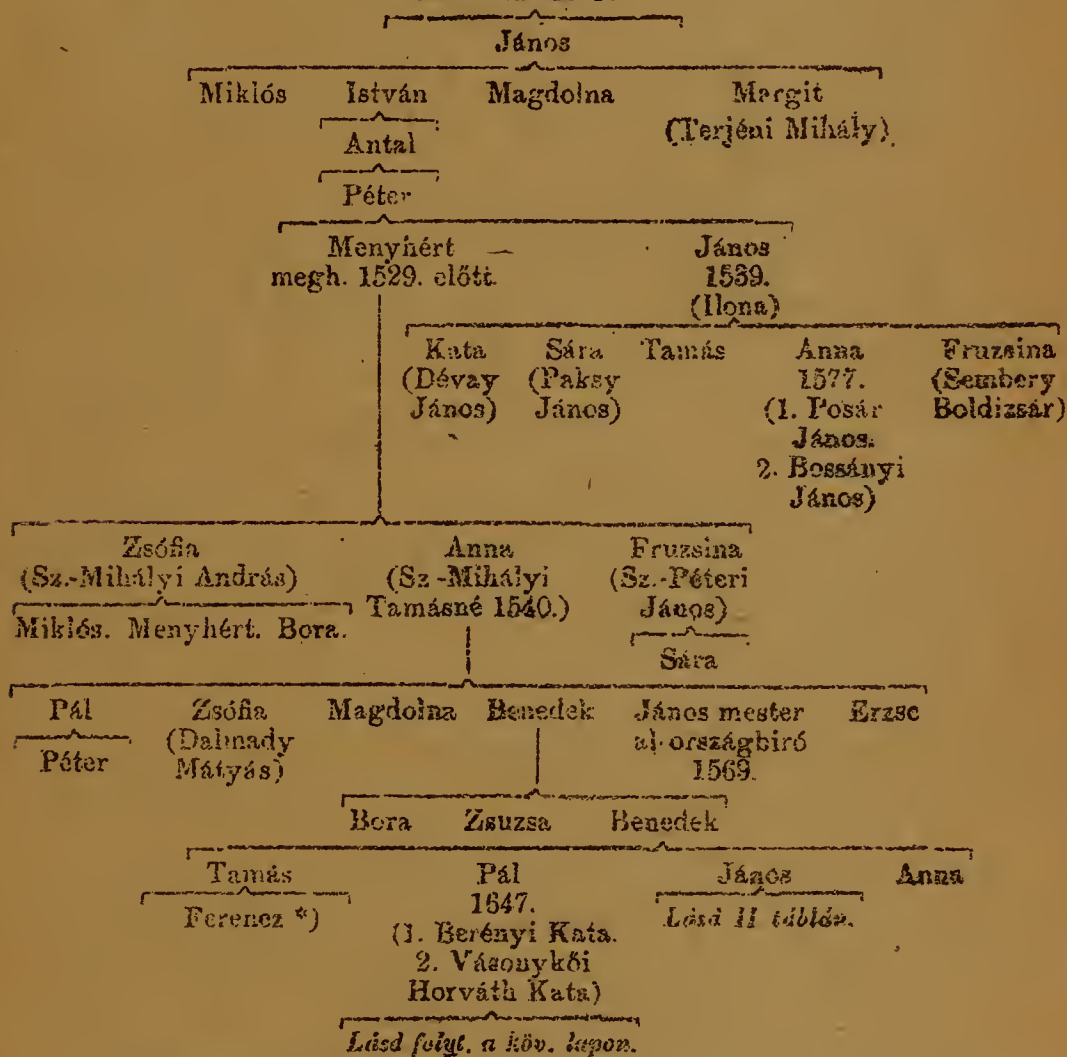
séget kapja testvérével Pál mesterrel együtt V. László királytól 1277-ben ¹⁾).

A családfát Csúzy Sandrintől hozhatjuk le, ki körülbelül a XIV. század elején élt. A XVI. század közepén a család csak fiúsítás által tartható fel magát, mint a nemzékrend és az alább mondandók igazolják

Említett Sandrintől (vagy Sándortól) a leszármazás ²⁾ következő.

I. tábla.

Sandrinus de Csúz.

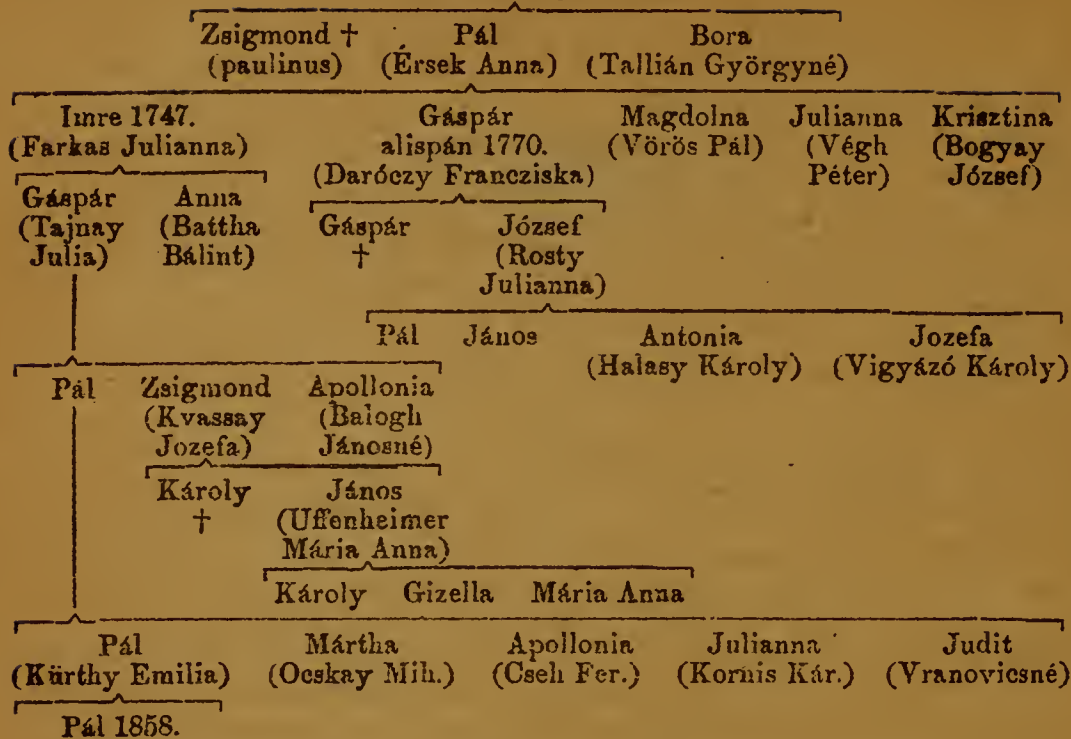

*) E Ferencznek fiai István, János, leánya Zsuzsa Jambrikovicsné.

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. VII. vol. II. pag. 55. „*quandam terram popularum Thouarnicorum nostrorum Csúzy vocatam in Comitatu Albani existentem etc.*“

²⁾ Perben felmatatott geneslogia szerint.

Pál 1647.

(mint a tulsó lapon látható)

Sandrinnak fia János lehet az, ki 1357-ben a velenczések ellen vezérül iraték¹⁾.

A családfa ötöd ize Menyhért és János fiainál két ágra kezdett a család válni, azonban János ágának folytatása megszakad, Menyhértnek csak leányai maradnak; e leányok egyike Anna férjhez mentén Sz.-Mihályi Tamáshoz, utódai a Csúzy nevet pusztá Sz.-Mihályi előnévvel egyesíték.

Nevezett Menyhértnek gyermekei 1529-ben osztoznak meg atyai örökségeikben, ugymint Komárom megyei Jászfalu stb. helységekben²⁾. Ugyancsak Menyhértnek és Jánosnak örökösei 1540-ben a Dévayak, Sz.-Péteriek, Sz.-Mihályiak, Csúz, Kamocsa és Jászfalu, Keszi stb. helységre új adomány-levelet vesznek³⁾.

János, kinek neje Ilona, élt 1539-ben⁴⁾, fiágon magbaszakadt, leányági örökösei Amade, Ocskay stb. családbeliek.

Annának Sz.-Mihályi Tamás nejének gyermekei közül

¹⁾ Palma II. p. 99. Lehoczkynál Stemm. II. 89.

²⁾ Fényes Komárom várm. 122. l.

³⁾ Ugyanott 103. 104. 121. stb. l.

⁴⁾ Ugyanott 121.

Csúzy János mester al-országbiró volt 1569-ben ¹⁾. Másik fia Benedek leterjeszté ágazatát a mai időkig. Ennek fia

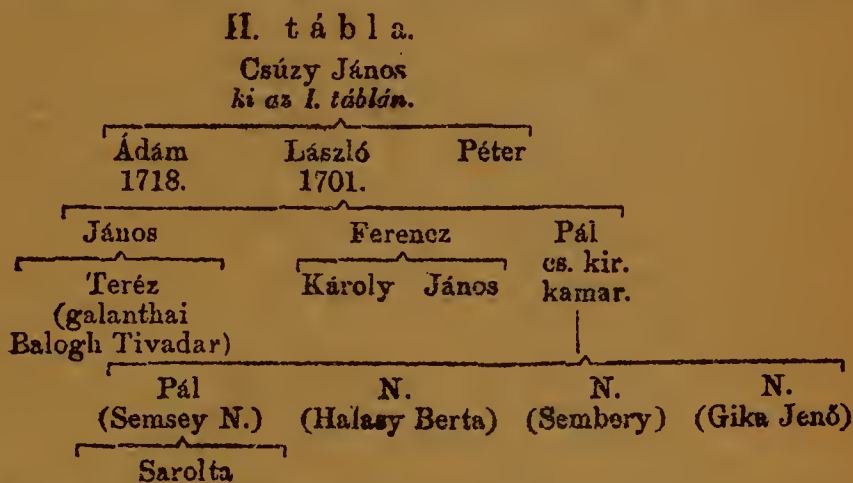
Csúzy Pál, kinek két felesége volt. Az elsőtől Berényi Katától István, János és Erzsé Jambrikovicsné a családfán nem állanak. Második nejétől vásonykői Horváth Katától fia Zsigmond kihalt, felmaradt Pál és Bora Tallian Györgyné, kiknek utódaik az abonyi uradalomban örökösdtek, és maig ezek utódaik birják a nevezett uradalmat.

Pál utódai közt látjuk Imrét, kinek 1747-ben özvegye Farkas Julianna ellen Csúz iránt B. Amade Taddé erőtlenítő pert indit, de barátságosan kiegyeznek ²⁾

Imre testvére Gáspár 1751- és 1761-ben Veszprém vármegye országgyűlési követe ³⁾, 1764—1772-ben Komárom vármegye alispánja, meghalt 1772-ki aug. 27-kén ⁴⁾.

Zsigmond a pálos szerzetes Pozsonyban 1723-ban *Tuba Evangelica* könyvet ad ki ⁵⁾.

Pálnak a vásonykői Horváth Katalin férjének János nevű testvére szintén ágat alapított, mely tér szűke miatt itt külön adva így áll:

E családfán álló Ádám Csuzi részét 1718-ban Fekete Györgynek örökösen eladja ⁶⁾. László 1701-ben kamocsai jobbágytelkét adja el Kósa Miklósnak ⁷⁾.

¹⁾ Kovachich Scriptorum Minor. II. 232. hol Chyusy-nak iratik.

²⁾ Fényes id. h. 121.

³⁾ Lehoczky Stemmat. I. 192. 217

⁴⁾ Fényes id. h. 60

⁵⁾ Horányi Memoria Hung. I. 452.

⁶⁾ Ugyanott 121

⁷⁾ Ugyanott 103.

A Csuzy család Fényes Geographiája szerint birtokos Esztergam, Komárom, Pest, Toina, Veszprém és Zala megyében, ez utóbbiban Bacsehelyen.

Csuzi Cseh család. Ismerünk a családból két személyt: Csuzi Cseh Jakabot, ki Losonczon majd Debreczenben reformatus lelkész volt, és 1690—1692-ben két vallásos könyvet nyomtatott. Fia János Losoncson született, külföldön oskolázott, és orvossá lön. Többi közt magyarul irt egy könyvet a Köszvényről¹⁾. Meghalt 1730-ban. (Lásd e családról itt a 122. lapon is, Cseh cs. név alatt).

Csüdör család. (Nyujtódi). Erdély családja, közülök nyujtódi Csüdör Ferencz 1787-ben kir. hivatalnok.

Cusani család. Cusani Jakab mint tábornok tett szolgálót a Rákóczy fölkelők ellen. Honfiusítatott az 1715-diki országgyűlésen²⁾.

Custos család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai között foglal helyet³⁾.

Czaban család. Czaban Gáspár I. Leopold királytól nyert czimeres nemes levelet, mely 1674-ben Heves vármegyében kihirdetett; Gáspárnak fia Czaban András 1726-ban ezen czimeres nemes levél mellett Nógrádban a kétségtelen nemesek sorába iratott⁴⁾.

Czagány család. Czagány Samuel 1755-ben Nógrád vármegyében mint jövevény az investigálandó nemesek sorában áll⁵⁾.

Pest vármegyében 1836-ban Czagányi János alszolgabíró, Czagányi Albert esküdt.

Czagányi család. Czagányi András 1797-ben nyer czimeres nemes levelet.

Czimere kék mezőben egy jobb oldalról rézsút lefelé rohanó fehér folyam, mely a paizs udvarát két részre osztja. A felső osztályban arany csillag alatt két arany rák (vagy más bogár), az alsóbb osztályban ezüst hold alatt szintén két rák (vagy bogár) látható. A paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett fekete sas-szárnyak közt pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról ezüst-fehér⁶⁾.

¹⁾ Horányi Memor. Hung. I. pag. 451.

²⁾ 1715-ki CXXXIV. törv. cz.

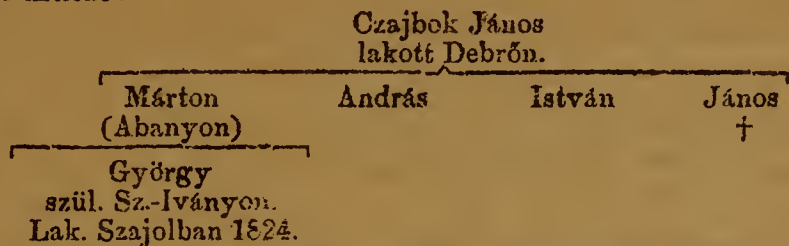
³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. III. l.

⁴⁾ Az érdeklött várm. jegyzőkönyve 1726-dik évről.

⁵⁾ Protocol. C. Neogr. anni 1755.

⁶⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

Czajbok család. A család eredetéről, s nemességi származásáról előttünk adatok nincsenek. Egy töredék-családfa ily nemzékrendet mutat:

Czák család. (Koronavári). Czimeres levelet Czák Károly udv. titoknok nyer 1842-ki mart. 21-én. Eldődei közül Czák Dávid brassói születésű, a bölcsészeti tudom. mestere két munkát irt 1666. 1667-ben ¹⁾).

Czakó család. (Bereczkfalvi és szentléleki). Székely eredetű régi család, melyből bereczkfalvi Czakó Radul 1426-ban székely ispán egyik követe Zsigmond királyhoz, ki szabad hatóságot eszközölt Bereczk város részére a kiváltság-levél tartalma szerint ²⁾).

Czakó János 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyűlésen ³⁾).

Czakó Benedek (irva Chakó-nak is) jelen volt a vásárhelyi gyűlésen 1524-ben ⁴⁾).

Czakó János (irva Chakó) 1580-ki febr. 19-kén Báthori Krisztof fejedelemtől Szentlélek s egyéb jószágokra adománylevelet kap ⁵⁾), s innen utódai sz.-léleki előnevet is használtak. Ez ágból

Szentléleki Czakó Ferencz 1640-ben al-királybíró volt Al-Csikszékben ⁶⁾).

1695-ben Czakó György Taxator a kanczelláriánál ⁷⁾).

Czakó család. (Sepsi sz.-györgyi). Előneve után itélve különbözik az előbbtől, ámbár szintén székely család.

A család tagjai Belső-Szolnok vármegyében viseltek hivatalt. Sepsi sz.-györgyi Czakó Zsigmond azon vármegye alszolgabirája 1815-ben.

Czakó János ugyanakkor azon vármegye királyi pénztárnoka; ennek fia Zsigmond a hirneves színmű-író s színész szül. Dézsen

¹⁾ Kőváry Erdély nev. Családai 258. és Horányi Memor. Hung. I. 453

²⁾ Kállay Székely nemz 237. l

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Kállay id. h.

⁵⁾ B. Bornemisza es. levéltárában oklevél Török Ant. ur közlése szerint

⁶⁾ Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászton 53. l

⁷⁾ Kállay id. h. 238. l

1820-ban. Atyját az al-chymia tönkre vitte; Zsigmond pedig a fia mint a pesti nemzeti színház tagja, 1847-ben dec. 14-kén magát föbe lötte ¹⁾).

Czakó család. (Gelencei). Doboka vármegyében Csomafaján birtak Csernátoni leány-jogon gelencei Czakó és fia Ferencz; ez utóbbi meghalt 1833-ki sept. 11-kén Gyulában ²⁾).

Czakó család. Zemplin vármegye nemesrendü családai közé tartozik ³⁾).

Czece család. II. Ferdinand király által 1628-ki sept. 3 án Szabó máskép Czece Gergely, Kovács máskép Czece István, méhi Szabó István, Szabó máskép Attya István, Szűcs máskép Czece István egy czimeres levélben megnemesítettek; és oklevelük Torna vármegyében 1643-ki oct. 1-jén kihirdettetett

Mint a melléknevek sejtetik, a czimeres levél-szerzők az iparos osztályhoz tartoztak; közülök a Czece neviük később a mellékneveket elhagyva, csupán e névvel neveztettek.

Egy ága a Czece családnak 1726-dik után Torna vármegyéből Nógrád vármegyébe szakadt, hol 1732-ben Czece István Torna vármegyétől 1726-ki sept. 19-kén kelt nemesi bizonyítvány mellett a kétségtelen nemesek lajstromába iktattatott ⁴⁾).

1755-ben Czece István és Lőrincz ismertettek el Nógrád vármegye által nemeskül, felmutatván ezuttal Torna vármegyének 1643-ki october 1-jén kelt bizonyítványát, és egy tanuvallományt, mely szerint Lőrincz Istvánnak fia volt ⁵⁾).

A család nemzék-ágazata imez

¹⁾ Életrajzát olv. Ujabb ismeretek tára II. 290—294.

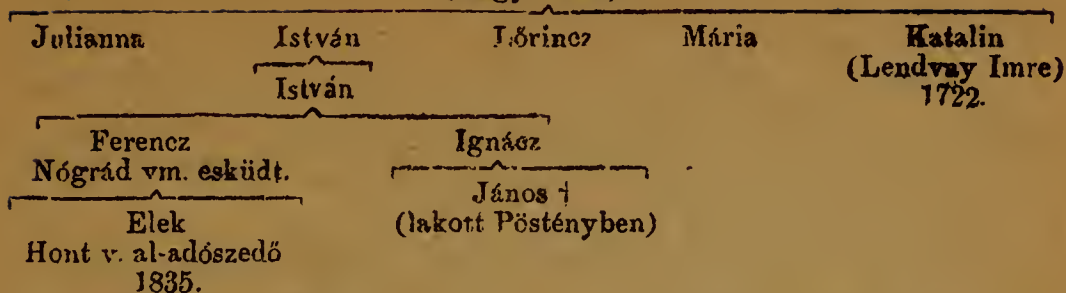
²⁾ Hodor Doboka várm. 61. l.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l

⁴⁾ Az érdeklött várm. jegyzőkönyv.

⁵⁾ Ugyan onnan.

Czece István
(Nagy Erzsé)

Az utolsó izen álló Elek és János 1835-ki január 19-én vettek ki Nógrád vármegyétől nemességi bizonyítványt ¹⁾.

Czimere a családnak – mint felebb látható – kék mezőben arany oroszlán hátsó lábain állva, első jobb lábában kivont karddal. A paizs tetején a sisak koronáján páncélos kar kardot tart. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Czéczei család. Történetileg ismeretessé vált Czéczey Lenárd, ki Szapolyai hive volt, és annak részére foglalási Kassát 1536-ban, és ott tizenöt évig kapitány volt ²⁾. Meghalt 1550-ben.

Czeglédy család. Alapítja Czeglédy Jeremiás, ki 1639-ben kap czimeres nemes levelet.

Czimere kék mezőben zöld tér fölött barna grif leeresztett farkkal, szétterjesztett szárny-nyal, első jobb lábában egy szálon három ki-nyilt piros rózsát tart. A paizs fölötti sisak ko-ronáján zöld ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

Kik voltak Czeglédy Jeremiás utódai, arra nézve adatok hiányzanak, s azért ehez minden vérséges kapcsolat igénye nélkül emli-tendők itt.

Czeglédy Albert egri kanonok, ki 1638-ban a nyolczados törvényszékhez neveztetik ki ⁴⁾.

Czeglédy János 1656-ban Nógrád vár-megyében mint ügyvéd működött.

¹⁾ Az érdeklött vármegyei Jegyzőkönyv. 156. sz. a.

²⁾ Istvánffy 1685-ki kiad. 194. Czecei-nek írja. Hasonlóan Tinódy Budai Ferencznél I. 520. lapon, azonban Forgách: Comment. 3. 19. és 37. lapon Csécsy és Csécsey-nek írja, s aligha nem helyesbben!

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ 1638-ki XXIII. törv. cz.

Czeglédy János 1650-dik táján Moson vármegye alispánja ¹⁾. Czeglédy család bir Szathmár és Szabolcs vármegyében, ez utóbbiban Bessenyődön.

Czeglédy család. (Sáros-pataki). Zemplin vármegye nemes csalá dai közt emlittetik Czeglédy nevezetü ²⁾. Tán e család őse azon Czeglédy Ferencz, ki 1557-ben sáros-pataki tanár, 1568-ban lelkész volt, meghalt 1590-ben ³⁾.

Bizonyos az, egy a királyi curia előtti perbeli családfa-adata szerint, hogy sárospataki Czeglédy Istvánnak neje bábonyi Balogh Anna, és ettől leánya Czeglédy Teréz Mesko Sámuelné volt.

Czékey család. (Czékei †). Zemplin vármegyében van Czéke falu, hajdan Czékevára is volt; ezt birta a Koplón nemből eredt Czékey család.

1423-ban élt Czékey Márton, királyi al-ajtónálló mester, ki a családjától elesett Czéke helységet adományban ismét visszakapta ⁴⁾.

Ennek fia lehetett Czékey János, ki Upor vagy Upory Lászlónak egyetlen leányát Upory Borbálát vette nőül, és egyetlen leánya Zsófia, kiben a család kihalt, ruszkai Dobó Domokos neje volt 1503-ban ⁵⁾.

Az Upor család után birtak a Czékeyek Abara és Upor helységben, -- vérséges rokonságban álltak a Monaky, Morva-Isép, Rákóczy és Körtvélyessy családdal ⁶⁾, melyek pedig a Bogadradván nemből eredtek.

Czékus család. Lakhelye vagy birtoka van Abauj, Borsod, Gömör és Szabolcs vármegyében Fényes E. Geographiája szerint.

Sőt e század elején Bihar vármegyében a nagyváradi nemes családok sorában is emlittetik e név ⁷⁾.

Czeldner család. Gömör vármegye nemesei közé tartozik ⁸⁾.

Czemanka család. (Tarnói). Turócz vármegyei nemes család. Közülök András nagy tudományu történet-tudós Bél Mátyás-

¹⁾ Leboozky Stemmat. I. p. 199.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. lap.

³⁾ Ugyanott 212. 218. lap.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 304.

⁵⁾ Ugyanott 270. 372.

⁶⁾ Ugyanott 166. l. És Deductiones et Tabulae stb. Mus. Musaci sub Nro 213. fol. lat.

⁷⁾ B. Vay L. N. Hívség. 387. l.

⁸⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144.

nak nagy segélyére volt. Turócz vármegye föld- és történet-irati leírását ő dolgozta ki, melyet Bel M. munkájába kevés változtatással felvett. Gazdag gyűjteménye tűzveszély áldozata lett ¹⁾.

Czender család. Komárom vármegye nemes családai közt leljük e nevet a XVII. század elején. Czender Anna Bay Jánosnak, és Czender Erzsébet Hajdu Jakabnak neje 1612-ben Komárom megyei Lak helységbeli jószágait Nagy Györgynek zálogba adják ²⁾.

Czerjék család. Szabolcs vármegyei nemesrendű család, és közbirtokos azon megyei Bogáth helységben ³⁾.

Czerva család. Zólyom vármegyében van lakhelye, hol tagjai a vármegyénél viseltek hivatalt. Czerva Dániel 1804-ben azon megye táblabírája; ennek neje Joób Ilona.

Czerva László fő-adószedő 1836—1840-ben.

Czetény család. Esztergam és Nyitra vármegyében virágzott a XVII. század első felében, a midőn 1630-ban Czetény János Esztergam vármegye alispánja volt ⁴⁾, és 1624-ben Nyitra megyei Egyház-szeghen Csery Istvántól ⁵⁾, 1629-ben Ordódy Miklós és nejétől Csery Erzsédtől Sárkány és Karva helységben ⁶⁾, továbbá Belán és Deván részjóságokat szerzett zálog-jogon ⁷⁾. 1637. táján Czetény János özvegye Jóna Bora és fiai Komárom vármegyei Baromlakon szereznek zálogot ⁸⁾. — A családnév iratik Cheteny-nek is.

Czibak család. (Palotai †). Eredetét — mint iratik ⁹⁾ — Olaszországból Liguriából a Cibo nemzetségből vette, és hazánkban Bihar vármegyében telepedék meg ⁹⁾.

Történelmi nevezetesség lőn Czibak Imre temesvári főispán és főkapitány, utóbb erdélyi vajda, mindég János király hive. 1534-ben Gritti Lajos megölette.

Imrének, úgy látszik, testvére volt Czibak András, kinek

¹⁾ Horányi Memor. Hung. I. 457.

²⁾ Fényes Komárom várm. 106.

³⁾ Fényes E. Geogr. szótár I. 145. hol meg Czerjék-nek van írva.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. I. 209. A családnév tán Czetényi-nek olvasandó.

⁵⁾ Nyitrai káptalan Libr. 5. Prot. 56. fol. 283.

⁶⁾ Esztergami káptalan Libr. XIII. fol. 515.

⁷⁾ Nyitrai kápt. Libr. 5. Prot. 61. p. 165.

⁸⁾ Ugyanott Libr. 5. Prot. 64. p. 86.

⁹⁾ Istvánfi 1685-ki kiad. 90. 93. 130. Jászai M. nemz. napjai a moh. vész után. 81. l.

Csáky Mihály s rokonai 1528-ban Bihar megyei Kecset helység harmadrészét elzálogítá ¹⁾. András élt 1552-ben is, és birt Sárándon ²⁾.

Másik testvére Czibak Péter 1552-ben élt, ki Bihar vármegyében Palotát birta ³⁾, és szintén birt Mindszénten stb. Ennek magvaszadkátán a kihalt Czibak család javait Bihar vármegyében a Csáky család nyerte adományban 1571-ben János Zsigmondtól ⁴⁾.

Czibere család. Szabolcs vármegyei nemes családok sorában említi Fényes E. Geographiájában.

Czibur család. Czibur Ádám 1793-ban I. Ferencz király által emeltetett nemesi rangra.

Czimerpaizsa négy udvarra oszlik: az első és negyedik kék színű udvarban magas kőszikla-hegy látható, aljában ajtó-nyilással. A hegy fölött nap és hold. A második és harmadik vörös színű udvarban szárnyas békebot, s azon kétfelől két kígyó látható, és két oldalról két csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján Merkur istennő alakja látható a szárnyas és kígyókkal övedzett botot tartva jobb kezében. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ⁵⁾.

Czibur János 1839-ben Gömör vármegye mérnöke.

Czigány család. Zala és Zemplin vármegye nemes családai közé soroztatik ⁶⁾.

Czigány család. (Karicsai). Zemplin vármegyei régi családul iratik ⁷⁾.

Czigler család. (Felső-Vecsei). Nyitra vármegyei család.

Felső-vecsei Czigler Károly Nyitra és több vármegye táblabíró neje Nozdroviczky Teréz, ki Felső-Vecsén meghalt 1805-diki april 25-kén ⁸⁾.

Tán ennek fia vecsei Czigler Ignác lekéri apáthur, magyarországi főtábori pap, ki nem rég mult ki.

Czimere kétfelé osztott paizs, a jobboldali kék mezőben egy vízszintes fehér csikolat (fascia) látható, a baloldali vörös mezőben zöld

¹⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 79.

²⁾ Bielek: Majores Hung. p. 116. hol valószínűleg sajtóhibából Csibaljnának iratik.

³⁾ Ugyanott 125. l.

⁴⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 81.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

⁷⁾ Lehoczky Stemma. II. 92.

⁸⁾ L. Takács György hosszúfalusi plébános fölötté mondott halotti bevezédét.

téren grif áll kivont karddal. A paizs fölötti sisak koronájából szintén grif emelkedik ki, első jobb lábában kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ¹⁾).

Czikó család. (Pomázi). Pilis vármegyei régi család, melynek elei közé tartozott talán már azon Chykó (vagy Zyko) István is, ki 1387—1399-ig egri püspök volt ²⁾).

Pomázi Czikó Gáspár 1505-ben a rákosi országgyűlésre Pilis vármegye követe volt ³⁾).

Egy Ciko már 1353-ban mint kir. tárnokmester fordul elő ⁴⁾).

Czikó család. (Czikóházi). Nógrád vármegyében tartja lakását; élnek Czikó Rudolf és Kálmán.

Czikó család. (Csik-Mindszenti). Székely család, írja magát Csik-Mindszentről.

Csik-Mindszenti Czikó Ferencz 1714-ben Al-Csikszék jegyzője.

László szintén jegyző Al-Csikszékben 1727-ben.

Ráfael is ott jegyző 1763-ban ⁵⁾).

József 1760-ban gyulafejérvári kanonok, csiki főesperes, és esik-szentgyörgyi plébános.

Gábor 1790-ben Csik, Gyergyó és Kászon székek királyi főpénztárnoka ⁶⁾).

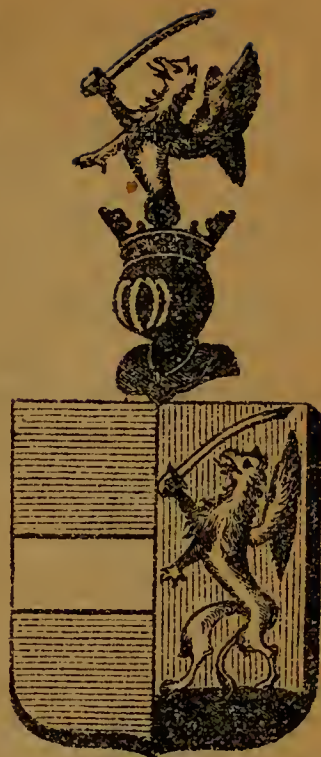
Gergely 1791-ben Csikszék követe ⁷⁾).

Ferencz 1794-ben Kolos megye alszolgabirája.

Ferencz 1815-ben Doboka vármegyében királyi haszonbér beszedője.

Antal 1815-ben Al-Csikszék ülnöke; János ugyanakkor pénztári irnok; és tán ez utóbbi az, ki 1848-ban csikszéki árvaszéki ülnök.

Ferencz 1837/8-ban Doboka vármegye országgyűlési követe.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Schmitt Episcopi Agrienses. Tyrnaviae 1768. tom. I. p. 371—381

³⁾ Jászay Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. l.

⁴⁾ M. Akad. Történelmi tár. IV. köt. 165. l. — Pray Annal. I. 25. 95.

⁵⁾ Benkő Károly Csik, Gyergyó és Kászon 55. l.

⁶⁾ Ugyanott 56. l.

⁷⁾ Török Antal ur közlése szerint.

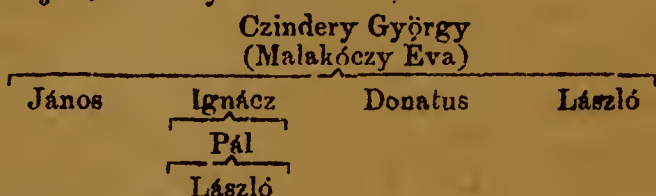
Czimár család. Zemplin vármegye armalista nemes csalá dai közé soroztatik ¹⁾.

Czin család. (Sz.-Kereszti †). Liptó vármegyei kihalt család, melynek utolsó leány-tagja sz.-kereszti Czin Dorottya, Dholuczky Péternek volt neje, ki után a Dholuczky család örökösödött 1502-ben ²⁾.

Czina család. Komárom vármegyében Nagy-Megyeren közbirtokos ³⁾.

Czindery család. (Nagy-Atádi). Somogy vármegye előkelő és vagyonosb családai közé számítandó.

Családfája ⁴⁾ néhány izen a következő:

Ugy hiszem, a végizen álló László az, ki Somogy vármegyének 1832-ben első alispánja és országgyűlési követe volt, 1844-ben pedig Vas vármegye főispáni helyettese, 1846-ban Somogy vármegye főispánja.

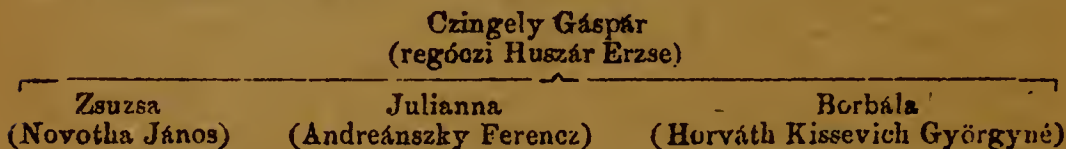
Előnevét a család Somogy vármegyei Nagy-Atád-ról írja. Birtokos Sz.-Mihályon, Gadányban stb.

Czinege család. (Kövecsesi). Kövecsesi Czinege családból élt István 1479-ben Gömör vármegyében. (*Stephanus Czinege de Koveches*) ⁵⁾.

Jelenleg is él (de a főlebbtől valószínűleg különböző) Czinege család Temes vármegyében.

Czinege család. (Váczi). Erdélyben N.-Enyeden e század elején élt váczi Czinege István, a nemes városi hatóság nál ülnök.

Czlingely család. Adatok hiányában csak e töredék származati kimutatás közölhető:

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.

²⁾ B. Vay : L. Német Hivség 595. l.

³⁾ Fenyves E. Komárom várm. 94. l.

⁴⁾ Geneal. authent. Mss. tom. II. És Bossányi contra Eszterházy per.

⁵⁾ Teleky Hunyadiak kora XII. 102. lap.

Czinger család. Pozsony vármegye nemes családai közé számítja Fényes E. Geographiájában.

Czintula család. Bács vármegye nemesrendü családja. Közülök Czintula János 1838-ban Bács vármegye fő-szolgabirája volt.

Czinyéry család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családainak egyike ¹⁾.

Cziple család. Marmaros vármegyében székel. Közülök Cziple János Marmaros vármegye al-adószedője 1841-ben.

Cziráky család. (Cziráki és dienesfalvai, gróf). A család vezetéknévét kétségkívül Czirák (Ciriacus) nevü törzs őstől vette, és innen neveztetetett a Sopron vármegyei Czirák helység is, hol a család jelenleg is birtokos. A család törzsét némelyek II. Béla († 1141.) király korában keresik ²⁾. Mások 1202-ben már virágzottnak írják a családot ³⁾. Mások csupán név-hasonlóságra építve az erdélyi Czirjék családból eredzetetik ⁴⁾.

Bizonyosabb az, hogy e fényes család őseit Zsigmond korában már feltalálhatni az oklevelekben ⁵⁾.

A család czimere zöld tér fölött kék mezőben felálló farkas, két első lábával egy vörös zászlót tartva, melyen hold és csillag látható. A paizst grófi korona fűdi. (Eddig a metszvény). A grófi korona fölött koronás sisak, melyből ismét a paizsbelihez hasonló farkas-emelkedik ki vörös zászlóval. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Cziráky László tól kezdve a családja ⁶⁾ így sarjadzik le:

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. lap.

²⁾ Hist. Herald. Handbuch. 148. l.

³⁾ Adami Deductiones breves Mss. Mus. 4. lat. sub Nro 182.

⁴⁾ Szegedy: Decreta et Vitae Reg. Hung.

⁵⁾ Ratkay Memoria Reg. et Banor. 74. említ 1344-re Cyriaki Gergely horvátországi bánt, de ez a Corbaviai családból volt, mert e családnak ősei is viseltek a Ciriacus keresztnevet, miről egy ideig unokái is így hivattak. *L. e munka III. köt. 46. lapon.* — A mohácsi csata után 1526-ban élt Cziriaky Márton a hit-reformatorok egyike, — e családból-e? nem tudjuk. *L. Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 530. lap.*

⁶⁾ Bossányi contra Eszterházy per. — Geneal. authent. Mss. tom. II. etc.

Cziráky László
(Marczaltóty Zsófia)

István

Mátyás 1580.

I. Mózsés
1620. báró
kir. személynök
1625. + 1627.
(Kéry Ilona)

Ádám
1647—1662.
kir. táblai ülnök

II. Mózsés
1687.
(Révay Klára)

I. László
gróf 1723.
(Ujfalussi Erzse)

József 1748. cs. kir. tanács. (Gr. Barkóczy Bora)	Margit (Forgách Jánosné)
--	--------------------------------

II. László
megh. 1776. mart. 18.
(2-dik gr. Zichy Julia)

Antal
szül. 1772. + 1852.
országbiró s miniszter.
(1. Gr. Illyésházy Julia.
2. Gr. Batthyány Mária.
3. B. Walterskirchen Karolina)

Antonia sz. 1806.	János sz. 1818. cs kir. b. titk. tan. (Gr. Dezasse Luiza)	Dienes sz. 1821.
----------------------	--	---------------------

Konstancia sz. 1847.	Luiza sz. 1848.	Antal sz. 1850.	Adalbert sz. 1852.	János sz. 1854.
-------------------------	--------------------	--------------------	-----------------------	--------------------

A családfa élén álló Lászlónak neje Zsófia Marczalthöy Mihálynak leánya. Fia István.

Istvánnak unokája I. Mózsés lett tulajdonkép család-alapító, mint korának egyik legeszebb törvénytudó férfia, 1602-ben a határvizsgáló választmányhoz ¹⁾ neveztetett, mint kir. ügyek igazgatója írja alá az 1606. linzi békekötést, 1608-ban a törv.-cikkelyek módosításához

¹⁾ 1602-ki XXIII. törv. cz.

választatott meg az országgyűlés által ¹⁾ 1613-ban már mint ítélőmester ismét a határvizsgálati választmányhoz, valamint az oláhokhoz ²⁾, 1622-ben pedig a főlebbezések megvizsgálása, és az Ausztriához foglalt javak átvételével bizatott meg ³⁾. 1625-ben királyi személynökön, s az volt halálaig, mely történt 1627-ben sept. 4-ke előtt. 1620-ban báróságot szerzett. Neje ipolykéri Kéry Ilona.

Ugy látszik I. Mózesnek testvére azon Cziráky László, kinek Hagymássy Zsuzsannától leányai Zsuzsanna Hevenesy Jánosné, Katta Tolnay Jánosné ⁴⁾.

Ádám I. Mózesnek fia 1647-től 1655-ig szintén az országgyűlés által többször fontos ügyekben választmányi tagui neveztetett ki, 1662-ben már ítélőmester volt ⁵⁾. Fia

II Mózes az 1687-ki országgyűlésen a határvizsgáló választmány tagjául neveztetik ki ⁶⁾. Nejétől Révay Klárától fia

I. László, fiával Józseffel együtt 1723-ban grófi rangra emeltetett ⁷⁾. Neje divékujfalusi gr. Ujfalussy Erzsébet volt. Fia

József cs. kir. tanácsos építtete egy czellát 1748-ban Majkon, a néma-barátok zárdájában.

Józsefnek fia II. László meghalt 1776-ki mart. 18-kán. Második nejétől gr. Zichy Johannától ⁸⁾ fia

Antal szül. 1772-ki sept. 8-kán, fokoként a legmagasabb hivatalokra emelkedék. Cs. kir. helytartósági és val. belső titk. tanácsos és kamarás, a hétszemélyes tábla bírása, Fejér vármegye főispánja, a pesti m. kir. egyetem elnöke, a m. tudós társaság igazg. tagja, országbírája, végre status és conferehtialis miniszter, az aranygyapjas rend vitéze volt. Irt jeles közjogi munkát is ¹⁰⁾. Meghalt 1852. február 22-kén (már mint nyugalm. miniszter) kora 80-dik évében. Első neje gróf Illyésházy Julia, 1794—1814-ig. Második neje gróf

¹⁾ 1608-ki XII. k. u. törv. cz.

²⁾ 1613-ki XXVI. 1618-ki XII. és XXXII. törv. cz.

³⁾ 1622-ki XLIII. és LXII. törv. cz. Kazy Hist. R. Hung. tom. I. 176. etc.

⁴⁾ Geneal. authenticae Mss. tom. II.

⁵⁾ 1647-ki 91. 1655-ki 29. 51. 67. és 100. 1662-ki 28. törv. cz.

⁶⁾ 1687-ki XV. törv. cz.

⁷⁾ Adami Deductiones breves Mss. 4. lat. sub Nro 182.

⁸⁾ Fényes Komárom várm. 194. lap.

⁹⁾ Másutt Julianna.

¹⁰⁾ Czime: De modo consequendi summum in Hung. Imperium. Es egy másik értekezésének czime ez De Ordine Equitum Auratorum Hungariae Exercitatio Antonii e Com. Cziráky de Dienesfalva. Pest, 1792.

Batthyány Mária 1816-tól 1840-ig. Harmadik báró Walterskirchen Karolina, csill. ker. és palota-hölgy, kivel 1843-ki october 18-kán kelt egybe. Az elsőtől egy leánya, a másodiktól két fia maradt

János (József Lázár stb.) szül. 1818-ki dec. 29-kén, jogtudor, sz. István kir. rend vitéze, cs. kir. kamarás, és egy ideig a legutóbbi években a pesti cs. kir. főtörvényszék elnöke volt. Neje gróf Dezasse Luiza csillagkeresztes és palota-hölgy, kitől gyermekeiket a táblázat mutatja.

Dienesfalva, melyről a család előnevét írja, Zala vármegyében van, ezen uradalmon kívül bírja a család a lovasberényi, kenyéri és rumi uradalmat stb.

Czirjak család. Czirjak Gergely és neje Varanay Dorottya, és fiaik György és Gergely megneemesítettek utódaikkal egyetemben II. Ferdinand király által Bécsben 1628-ki october 3-kán kelt czimeres nemes levél által, mely Abauj vármegyében 1653-ban kihirdettetett ¹⁾.

Ez, vagy másik Czirjak család az, melynek czimere következő: a paizs viz-szintesen két udvarra oszlik; a felső vörös mezőben egy repülő vérese vagy héja látható, az alsó kék mezőben egy szálon három kinyitott rózsza virul. A paizs fölötti sisakon a koronából farkas emelkedik föl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Czirjak család. Czirjak Miklós 1758-ban Mária Terézia királyné által a Bogdány és Kovács családdal egyszerre egy oklevél által nemesített meg. *L. Bogdány és Kovács cs.*

Czirjék család. (Sepsi-Zoltáni). Régi székely család. Előnevét Sepsi-Zoltán-ról (régén Zoltánfalva) vette. Hajdan a család nagybirtokú volt, de Czirjék II. Simon (1580-ban kir. ügyigazgató) Zoltánban a Tánorok kapujánál egy Mikót megölvén, javait bélyegen elvesztette.

A család neve különbözőképen Chyrjék, Czirjék, Czerjék, Chyryek, Cziráki, Czirjaki és Czirjéki-nek is iratott.

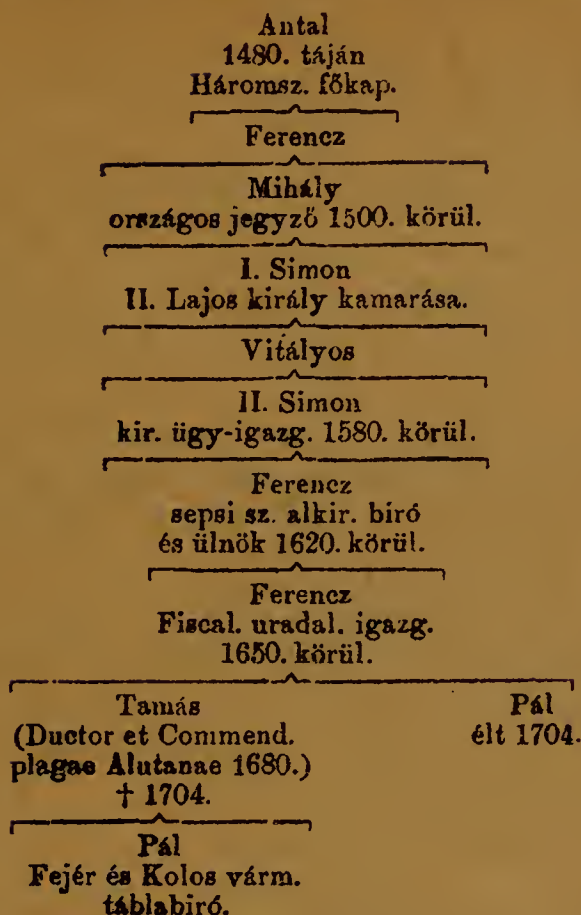
Chyrjék Dienes 1420. körül sepsi szék főkapitánya volt.

Zoltánfalvi Czirjék Vitályos Mátyás király alatt szintén sepsi székben királybíró.

Czirjék Antal 1480. körül Háromszék főkapitánya. (Partium Alutanarum Capitaneus).

¹⁾ Kassa sz. kir. város levéltárában az eredeti armalis levél.

Ezen Antaltól a mult század elejéig így áll össze a családfa ¹⁾:

Az utolsó előtti izen álló Czirjék Tamást testvére Pál temetteté el Étfalván, hol Tamás egyházat építtetett; két zászló is tétetett az étfalvi templomba, ezek egyike 1677-ben, másik 1704-ben állíttatott fel.

A táblázaton foglaltakon kívül éltek még a Czirjék családból: Czirjék Balás, ki 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyűlésen.

1564-ben éltek Chirjék Simon, Bálint, Menyhért, Gáspár és Vitélyos ²⁾.

1794-ben Czirjék (írva Czerjek-nek is) László Bardócz szék ülnöke (1815. is); András sepsi szék al-király bírása, később (1815.) a sepsi kerület helv. hitv. insp. kurátora. Diene 1815-ben dévai ker. tartományi biztos, később kincstári tanácsos.

A család egy ága Magyarországra is átszármazott Szathmár vármegyébe, hol Szárazberken született 1753-ban sepsi-zoltáni Czirjék

¹⁾ Kállay: Székely nemzet. 239–241. lap, honnan nagyobb részt ez adatok.

²⁾ Kállay id. h. 241

Mihály jeles magyar költő. Tanulását Sárospatakon végezvén, a magyar testőrséghez ment, hol az irodalom művelésében Baróczy és Besse nyey példája által ösztönöztetvén, ezek nyomdokit követé, s többek közt *Collard*-nak három levelét fordítá magyarra, s kiadta *Trattner*nél Bécsben 1785-ben. Meghalt 1798-ban.

Czirjék család (Sz.-Simoni). Valószínűleg egyik ága a fő- lebb tárgyalt sepsi-zoltáni Czirjék családnak, beszármazva Csikszékbe, hol a felebbihez hasonló szerepet viit, és az orbai székben is *Domokosfalvát* birta. Nevét inkább *Czerjék*-nek írják.

Ezek közül sz.-simoni Czerjék *András* 1671-ben al-csiki al- királybíró ¹⁾.

Czerjék *János* 1669-ben ugyanott al-királybíró ²⁾.

Czerjék *László* Csikszék követe, 1704-ben aláírta Rákóczy *Fere- ncz* számkivettetését. E *László* 1703-ban Fel-Csik jegyzője volt, és *Rákosról* írta magát.

1776-ban éltek közülök Czirjék *Bernád* és *Balás* ³⁾.

Czitziri család. (Nagyváradí). Erdélyben a kormány-széknél hivataloskodott (1815-ben) nagyváradí *Czitziri Antal*.

Czobel család. (Baloghfalvi). Lakhelye Heves és Szabolcs vármegye.

Néhány izen leszármazási rende ⁴⁾ ez:

Czobel József (Mihályi Julianna)			
┌───────────────────┐			
László			
(Gr. Teleky Bora)			
───────────────────			
Imre nyug. őrnagy 1808.	László Szabolcs várm. t.-bíró 1799.	Julianna (Szerencsyné)	Borbáia (Irinyi Tamásné)

Napjainkban (1846.) baloghfalvi Czobel *Imre* a 4-dik számú magyar huszár-ezredben főhadnagy volt.

Czobel család. (Boldogfalvi). Erdély családja. Közülök Czobel *József* 1791-ben Felső-Fejér vármegye országgyűlési követe.

Czobel *Pál* 1848-ban Aranyos-szék al jegyzője.

¹⁾ Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon. 53. l.

²⁾ Ugyanott 53. l.

³⁾ Ugyanott 55. l.

⁴⁾ Székely Nemz. Constit. 38. izapon, hol *Czirják*-nak van írva.

⁵⁾ B. Vay László: Német Hívség. 253. lap, és Bossányi contra *Eszterházy* pör pag. 470., hol mint Révay örökösök állanak.

Czobel T e r é z előbb Lendvay Istvánné, azután Betegh Gáborné, jelenleg Tóth Samuné.

Czobel R ó z a Lendvay Józsefné ¹⁾

Czobor család. (Czobor sz.-mibályi, gróf †). Történeti szerepet vitt, roppant vagyonnal birt, míg az utolsó mindenét elpazarlá, és családja sirba vitte.

Ósi czimere viz-szintesen kétfelé osztott paizs, a felső udvar kék mezejében hold, és a fölött csillag ragyog; az alsó szintén kék mező két strucz-tollat mutat, a paizs tetején kettős kereszt áll. A grófi diploma nyérésekor e czimer tetemesen bővülvén, az ósi czimer a négy udvarra osztott paizsnak közepére illesztetett ötödik udvar gyanánt. A bővített czimer első és negyedik vörös színű udvarában zöld halmon koronából két elefánt-orrmány közt egyszarvú emelkedik ki. A második és harmadik szintén vörös színű udvarban hasonlóan zöld halmon koronából két elefánt-orrmány közt koronás oroslán emelkedik föl. A paizs tetején grófi korona fölött három nyílt sisak áll, melyek közül a jobb oldalinak koronájából elefánt-orrmányok közt a leirt koronás oroslán, — a baloldali koronájából a paizsbeli hasonló egyszarvú emelkedik föl szintén elefánt-orrmányok közt. A közép-paizs koronájából a két strucz-toll között egy kigyót csőrében tartó gólya látható, szemközt felé egy vércse madár repül. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ²⁾.

A család eredete, mely a XIV. század közepeig felvihető, Bodrogh vármegyében vesz homályba.

¹⁾ Török Antal ur közlése szerint mind.

²⁾ Adami Senta Gentil tom. II. — Trophaeum Estor. — és 1685-ből gróf Czobor Ádám eredeti pecsét-nyomata szerint.

1360. táján élt nevezett megyében jánussi Chubor János, kitől a család nemzedékrendje ¹⁾ kihalásáig következőleg sarjadzott le:

Chubor I. János
1360.

II. János I. István 1398.

III. János I. Miklós Anko 1406.
Chubor 1406. Chubor 1410. (Zilághi György)

IV. János 1411.
Chubor

I. Mátyás I. Mihály
1442. budai várkapit.
(Veronka 1448.) 1442—1467.
(Zeülösy Anna)

Jusztina Ilona I. András
1495 (Botka János) 1457. + 1481.
(Peleghi Markus Péter)

I. Imre V. János I. Márton Miklós
bodroghi főisp. 1450—1457. 1457—1505. 1495.
oppelni korm. (Bora) (Orsolya)
1492—1515. Borbála Felicitás
(1. Adviga (Pilsberger Farkas)
2. Charnovits Anna) (Nagyvölgyi György)

I. Gáspár Anna János Anna Farkas
1505—1519. (1. Amade János. Pilsberger (Bakits Péter) Pilsberger
(Sárkány Orsolya) 2. Kokorizy János) másképp Czobor. 1505.
(Garazda Bora)

Péter Anna
(Pilsberger Czobor) (Bay Mihály)

I. Pál Anna VI. János György Zsófia II. Imre
báró 1550—1558. + 1556. + al-nádor 1555.
(Mérey Zsófia) (1. Bakich Angelika.
2. zlnni Frangepán Kata.
3. Perényi Bora).

II. Márton Erzse II. Mihály
(Nadasdy Orsolya) (Thurzó György) (1. Melith Klára.
2. Thurzó Zsuzsa)

Lásd folyt. a köv. lap.

IV. Imre VII. János
1628. (Barkóczy Anna)
(Apponyi Éva)

Erzse Mária Regina
(Csáky Ferencz) (1. Csáky Ferencz.
2. Löwenburg János Jakab)

¹⁾ Deductiones et Tabellae geneal. Mss. Mus. fol. lat. Nro 213. — Geneal. authenticas Mss. Nro 213. tom. I. Lehoczky Stematogr. II. p. 90—92. Bel Notit. Hung. Novae. II. 150. Tudom. gyűjt. 1829. XII. köt. 25. Bossányi contra Eszterházy per. pag. 649. stb.

II. Márton
(Nádasdy Orsolya)
mint a tulsó lapon látható.

III. Imre fő-tárnokmester 1630. (1. Révay Éva. 2. Thurzó Bora. 3 Bánffy Zsófia)			III. Márton (1. Lorántfi Anna. 2. Kendy Anna)		
			Mária	Pál	Erzse +
Kristóf +	I. Ádám +	Tamás +	Bálint 1647. (1. Sennyey Anna. 2. Draskovits Bora)	Anna (1. Thurzó Szaniszló. 2. Tarnowszky Mih. Szaniszló)	Orsolya (Kéry János)
II. Ádám tábornok 1685. (gr. Erdődy Bora)		Éva (Keglevich Miklós)		Anna.	Judit
Márk kir. fő-ajtnálló, tábornok. 1702. + 1728. (Lichtenstein Antonia)	Krisztina (gr. Kollonich Ádámné)	Teréz (gr. Pálffy János nádorné)	Éva +	Angelika +	
József 1771.	Antonia (Cordona Herczegné)				

A törzs I. János, valamint fia I. István de Jánussy et Chobor Sz.-Mihály nobilis de Bodrogh-nak iratott. Czobor helyett Chubor-nak iratott még I. Istvánnak kis unokája I. Mihály is, és csak ezután kezdtek Czobor-nak neveztetni.

I. Istvánnak leánya Anko¹⁾ Szilágyi Györgynek neje.

I. Mihály Buda vára kapitánya volt 1458. 1467-ben²⁾. Birta Komárom vármegyében Kolthát, Baranya megyében Lőrét és Simonfalvát, Borsodban Kint helységet. Harczolt a Hussiták ellen. Neje Zeüleüsi Fülöpnek leánya Anna volt³⁾.

I. Mátyás ága kihalt.

I. Imre Bodrogh vármegye főispánja, 1500-ban kir. udvarnok (aulicus regius) volt⁴⁾. 1488-ban Pozsony vár főkapitánya⁵⁾. 1490-ben Csallóközben Vereknye várát építé, mit azonban Beatrix királynő

¹⁾ Lehoczky szerint Stemm. II. p. 90. Éva, és nem Szilágyi Györgynek, hanem Lászlónak neje.

²⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. köt. 34. lap.

³⁾ Lehoczky Stemm. II. p. 91. második nejeül Báthori Erzsét írja, mi azonban tévedés.

⁴⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 81.

⁵⁾ Ugyanott XII. 417. lap.

lerontatott ¹⁾. 1494-ben követ Törökországba, 1498-ban Krakóba járt követségbe ²⁾. Temesi főispánnak is iratik. 1515-ben pedig oppelni kormányzó volt. Nejei 1. Adviga, 2. Charnovich Anna (utóbb Botka Péterné) volt. I. Imre birta Bessenyőt és Solyomot.

V. János leányában halt ki

I. Mártonnak, ki 1505-ben jelen volt a rákosi országgyűlésen ³⁾, csak leánya Felicitas maradt, kinek férjétől Pilsberger Farkastól származott utódai is viseltek a Czobor-Pilsberger nevet ⁴⁾.

I. Gáspár 1528-ban jelen volt mint I. Ferdinand hive Trencsin vára bevételénél. 1537-ben Sábokkrét vára elfoglalása miatt fölmentetik a hadi segedelem alól. Neje Sárkány Orsolya volt, utóbb Bakich Péterné.

I. Pál a Mérey Zsófia férje a nyolczados törvényszék bírja volt 1572—1588-ban ⁵⁾. Gyermeke nem maradt

VI. János a katonai pályán szerepelt. Elesett Baboosa váránál 1556-ban ⁶⁾.

II. Imre 1567-ben táblai báró ⁷⁾, 1572-ben al-nádorrá nevezetett ⁸⁾. 1567-ben királyi biztossá nevezetett, hogy a Dersffy alatt lévő tiz vármegyében a kétséges birtokok iránti jogokat vizsgálja meg. Birta többi közt Pomogyot Sopron vármegyében. — Bodrog megyei javait a törökök elfoglalták, melyek visszaszerzésére nézve szerződésre is lépett 1579-ben egri katona Szegedy Ferenczcel, annak a siker esetében szép részt kötvén ki; azonban a siker elmaradt. Élt még 1580-ban. Neje három volt. Az első Bakich Angelika, kitől lön Márton fia; a második zluni Frangepán Kata, a harmadik Perényi Bora, (ki azután Dersffy Miklósné, s végre Oponosy Andrásné lön), és harmadik nejétől született Mihály fia, és Erzse leánya.

Erzse (II. Imre leánya) Thurzó György nádor özvegye 1618

¹⁾ Katona Hist. Critic IX. p. 404.

²⁾ Valószínűleg az I. Imrének fia volt azon Czobor szentmihályi Tamás, ki 1493-ban Krakóban járt iskolába, és hihetőleg ifjan elbalt. (Lásd Bursa Cracoviensis pag. 21.)

³⁾ Jászay: A magyar nemz. napjai a moh. vész után. 156. l. — 1500-ban királyi udvarnok.

⁴⁾ Bel M. Notitia Hung II 150.

⁵⁾ 1572-ki 5. — 1574-ki 17. — 1582-ki 5. — 1588-ki 20. törv. cz.

⁶⁾ Istvánffy Historia R. H. 1685-ki kiadás 238. l.

⁷⁾ 1567-ki 26. törv. cz.

⁸⁾ 1672-ki 9-dik törv. cz.

ban oldoztatik föl a nádori okmányok átadása felől ¹⁾. 1625-ben az országgyűlés rendelé el, hogy bedeghi Nyáry Krisztina előbb Thurzó Imrené, utóbb Eszterházy Miklós nádorné leányait adja ki. Erzsé első férje halála után az Árva főispáni hivatalt vivé ²⁾. Birta Zólyom és Dobronyiva várát.

II. Mihály báró és királyi táblai ülnök 1601-ben ³⁾. 1604-ben és 1609-ben országgyűlési választmányi tag. Részt vett Forgách Zsigmond nádor alatt az erdélyiek elleni táborozásban ⁴⁾. Neje kettő volt; az első bribéri Melith Klára, kitől született fia János; a második Thurzó Zsuzsa, (előbb Prényi özvegye, legutóbb pedig Amade Istvánné). E másodiktól született fia Imre.

VII. János ága kihalt, hasonlóan testvérének IV. Imrénék, ki Trenesinben Hricsót és Bicsét birta, ága szintén leányaiban mult ki.

Visszatérünk II. Imre másik fiához II. Mártonhoz.

II. Márton nejétől Nádasdy Orsolyától két fiat nemze, ugy-mint III. Imrét és III. Mártont.

III. Imre 1625-ben kezdé szerepét, midőn azon évi országgyűlésen a komáromi, a határvizsgálati választmány tagjául, és a főlebbezési törvényszék ülnökeül neveztetett ⁵⁾. 1630-ban már főtárnokmester volt ⁶⁾. 1647. és 1649-ben Nagy Ida végett részére az országgyűlés intézkedett ⁷⁾. Birta Ugocsa vármegyében Nagy-Szőlőst. Neje 1. Révay Éva, 2. Thurzó Bora, 3. Bánffy Zsófia volt, (ki előbb Liszti Istvánnak, azután Széchényi Istvánnak volt özvegye). Fiai Bálintot kivéve magnélkül haltak el. Leányai Anna és Orsolya, amaz 1. Thurzó Szaniszló, 2. Tarnowszky Mihály Szaniszló neje, emez pedig Kéry János hitese ⁸⁾.

I. Bálintnak nővéreivel Holics és Sassin végett volt baja, miről az 1655-ki országgyűlés rendelkezett. Neje kettő volt: 1. Sennyey Anna, 2. Draskovich Bora. Leánya három, fia egy maradt.

I. Ádám jeles katona, Zrinyi Miklós tanítványa, harczolt a török és francziák ellen, és tábornokságig emelkedék. A lázongások

¹⁾ 1618-ki 75. törv. cz.

²⁾ Bel Apperatus 377. Závodszky Diariuma.

³⁾ 1601-ki 33. törv. cz.

⁴⁾ Engeli Monumenta 298. l.

⁵⁾ 1625-ki 21. 23. 51. — 1635-ki 55. — 1655-ki 30. törv. cz.

⁶⁾ 1630-ki végzemény záradéka.

⁷⁾ 1647-ki 132. — 1649-ki 62. törv. cz.

⁸⁾ Szirmay C. Ugocsa. 90.

⁹⁾ Lehoczky szerint még Erzsé is Méhez Andrásné, III. Imrénék leánya.

latt Leopoldtól elpártolván, az elégtelenekhez állott, kiknek részéről 1684-ben Pozsonyban Lothringi Károly és Abele Kristóf gróf királyi meghatalmazottak előtt tért a király hűségére vissza. — 1685-ben Érsekújvár megvétele tervének sikeresítése végett a Komáromba gyűlt sereghez csatlakozott, és részese volt a győzelemnek, melyet Lothringi Károly ekkor Ibrahim török vezéren nyert. Meghalt 1692-ben ¹⁾. Gróf Erdődy Borbálától, több leánya és egy fia maradt.

I. Márk tábornok, és kir. fő-ajtonálló-mester volt 1715—1723-ban ²⁾. — 1704-ben a gerencseri ütközetben, melyet Heister Rákóczy ellen vivott ki, Heisternek életét menté meg, a ráért halálos csapást elhárítá, és a merész hajdút, ki azt tenni igyekvék, egy pisztoly-lövessel a földre teríté ³⁾. Nejétől herczeg Lichtenstein Antoniától leánya Antonia Cordona herczegnő, és fia József maradt.

József a család utolsó férfi-sarjadéka szertelen pompákra pazarlá el szép urodalmait, s vénségére teljesen kimerült; halála után pedig hidegen temette el emlékezetét a maradék. Életéből sok való adoma kereng. A fényüzésben találván dicsőségét, egykor Marchese Tarouca-val 1000 aranyba fogad, hogy ki fog drágább s mégis egyszerű öltözetben az udvarnál megjelenni? A fogadást Czobor József nyerte, mert mentéje béllése egy vászonra festett hires régi eredeti képből állott, mit egy uradalmának árán vett meg. — Bécsi házában kívül Velenczében és Párisban is házat tartott, még pedig egyszerre — volt jelen vagy nem — teljes fénynyel és cseléd tartással. A pazarlásoknak fogyas lön a vége. Élete vége felé Pesten éldegelt kicsiny nyugdíjából, melyet évenként Mária Teréziától huzott. Ez időből is egy adoma maradt fel róla. Egykor fehérneműjét viszi hóna alatt haza a mosónétól, és egy tékozló ifjút pillant meg, a mint az fényes hintájában kevélyen ülve, nagy robogva hajtat. *Megállj, megállj!* kiált Czobor; a szekér megáll. Oda lép Czobor: „*Ne olyan nyakra före öcsém uram!*” szól az ifjuhoz, *különben időnap előtt nyomomba vág.*“

Holicsi és sassini urodalmait lotharingi Ferencz főherczeg, magyarországi helytartó, később római császár vette meg; s most a felséges uralkodó ház birja.

E Józsefben halt ki a Czobor család.

¹⁾ Jaklin Balás Halotti beszéd gr. Czobor Ádám fölött. Bécs, 1692.

²⁾ 1715-ki 59. tö cz. és 1723-ki záradék.

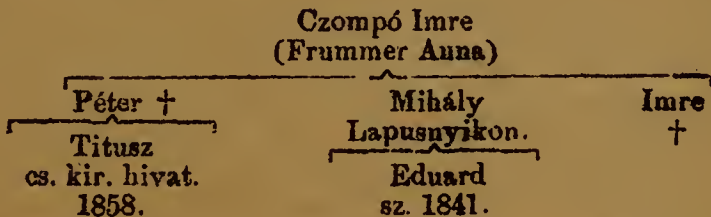
³⁾ Felső-magyar. zági Minerva 1832-ki foly. III. köt. 641—653. lapon életrajza. — Gvadányi: XII. Károly élete. — Sándor Sokféle II. 84 stb

Czobor család. Heves megyei nemesrendű család, közbirtokos B á t o n y helységben ¹⁾).

Czomba család. Szabolcs vármegyei nemes család F é n y e s Elek Geographiája szerint.

Czompó család. Sopron vármegyei család. 1729 – 1741-ben Czompó Sándor Sopron vármegye alispánja, és ez utóbbi évben követte volt ²⁾).

Ezzel egy-e, vagy különböző Czompó család az, melynek néhány izez leszármazási kimutatása itt következik, adatok nélkül el nem dönthető :

Péternek fia Titusz a nagyváradi kerületben cs. kir. szolgabírói segéd. Mihály a felkelő nemes seregnél kapitány volt; utóbb Krassó vármegye adószedője. Bir azon megyei L a p u s n y i k helységben. Fia E d u a r d született 1841-ben.

Czompó család. (Kydei). Kidei Czompó A n d r á s Doboka vármegyében L o s á r d o n volt birtokos; birtoka zálogolással előbb Kendy Gálra, utóbb ennek fia Kendy Mihályra szállott. 1540-ben dobokai Thorday Imre zálog-pert folytatott e birtok ellen ³⁾).

Czövek család. Közülök István hites ügyvéd, s több munka fordítója, meghalt Budán 1828-ki június 24-kén.

Czucz család. A mult század elején 1722-ben Nógrád megyében produkálják nemességüket Czucz András és István ⁴⁾). Az előbbi 1727-ben nemesi bizonyítványt vevén ki, máshová költözött ⁵⁾). 1755-ben meg él említett Czucz István, és a kétségtelen nemesek sorában áll.

Arad megyében Czucz István viselt megyei hivatalt, 1803-dik óta azon megye táblabírája volt. Meghalt Paulison 1830-ki febr. 13-án, kora 65-dik évében

¹⁾ Fényes: Geographiai szótár I. köt. 101. lap.

²⁾ Lehoczky: Stematogr. I. 208.

³⁾ Hodor: Doboka várm. 61.

⁴⁾ Protocol. C. Neogr. anni 1722 pag. 125.

⁵⁾ Ugyanott anni 1727 pag. 212

Valószínűleg ettől különböző Czúcz család az, mely máskép Füleky nevet is viselt. Ennek néhány izen a mult század közepeig így áll nemzékrende ¹⁾:

Czúcz	
máskép Füleky Gáspár.	
(Garacsy Erzse)	
1680. táján.	

Czúcz György	
1709.	

Gáspár	József
1746.	1746.

Czudar család. A XVI. század végén leljük Czudar Margitot, mint Szelecsényi Lőrincz özvegyét, ki 1597-ben Sámbockréthy Tamást több Nógrád megyei helység- és pusztabeli (Bodony, Csalár, Kis-Zellő, Dolyán, Pilis, Rétság, Szécsényke, Beeske és Romhány) részjóságoknak zálogból kibocsátására idézteti ²⁾. Czudar Margit lakott Nyitra vármegyében Kis-Pogrányban.

Czuppony család. Czimere a családnak kék mezőben fenálló oroslán hátra felkondorított farkkal, első jobb lábában kivont kardot tartva. Ugyanaz nyulik föl a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

Czuppony György 1810-ben szombathelyi kanonok volt.

Czvetkovics család. Czvetkovics Pál és János 1794-ben nemesítetnek meg ⁴⁾.

Czimerük ez: a paizs először függőlegesen két udvarra, és a jobboldali rész ismét víz-szintesen két udvarra osztatik. A jobboldali felső arany udvarban fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, alatta a kék udvarban fehér hattyú látható. A baloldali vörös mezőben hármason koronás oroslán áll, első jobb lábában kardot, s azon zöld koszorút, a bal lábában pedig három nyilat tartva. A paizs fölötti koronás sisakból szintén olyan oroslán nő ki, két oldalról két kiterjesztett sasszárny között, melyek jobboldalija félig arany, félig fekete, a baloldali pedig félig ezüst, félig vörös. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös ⁵⁾.

¹⁾ 1768-ki számoltató pere Damó Andrásnak Mocsáry László ellen.

²⁾ Eredeti oklevelek, s Nógrád várm. Jegyzőkönyve id. évről.

³⁾ Burgstaller: Collectio Insignium.

⁴⁾ Collect. Heraldic. pag. 134

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

A család Vas megyében lakozik, hol Czvetkovics Károly 1845-ben a megyénél kerületi biztos volt.

Czvetkovics Izsák 1844-ben a m. királyi helytartóságnál szolgált.

Czvittinger család. A család nevét a tudományos világ előtt ismeretessé tette David, a mult század elején irt, és Hont vármegyének ajánlott munkája által, melynek czimén ez áll: „Davidis Czvittingeri Nob. Hung. Specimen Hungariae literatae. — Francofurti et Lipsiae 1711.“

Czykos család. Megnemesített Czykos Ferencz és Lukács 1592-ben; utódai ugy látszik, kifogytak.

Czimere a családnak vörös mezőben pánczélos kar, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén a paizsbelihez hasonló pánczélos kar könyököl, és kivont kardot markol. Foszladék mindkét oldalról arany-vörös ¹⁾. E czimert foszladék nélkül a metszvény mutatja.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

D.

Dabólczy család. (Dabólezi és sasvári †) Ugocsa vármegye kihalt ősi családja, mely Dabólczyt még 1541-ben elosztva bírta. Egyik ágának törzse Dabólczy Mátyás volt ¹⁾. — 1426-ban Dabólczy Balás és Péter királyi emberek (homo regius); 1587-ben sasvári Dabólczy Ferencz esküdt, és 1579-ben sasvári birtokos; 1604-ben Péter, 1673—1677-ben István szolgabírák voltak ²⁾. — Dabólczi előnévet használt a Torma és Supán család is.

Dacsó család. (Dacsó-lami és Keszi) Régi magyar család, melynek ősei egy törzsből eredtek a lukanényei Luka családdal. Első tudható birtokuk Nyitra megyében Hyrenon vagy Hernoch nevű helység volt.

A család törzsének négy fia: Dona, Wacsik, Dubak és Tiba IV. Béla király korában élt. Ezekből, kik a királyi udvarban tettek szolgálatot ³⁾, — nevezett IV. Béla király Hyrenon helységet elvevén, azt Máté tárnokmester és pozsonyi főispánnak adományozta, e helyett azonban a négy testvérnek több hadi mozgalmakban tett érdemeikért a Hont várához tartozott, s attól felmentett Hont megyei Palota, Nénye, Kúhesü (Kökeszi) és Nógrád megyei Estergur (Esztergály) helységeket adományozta csere-adományképen 1243-ban ⁴⁾.

1260-ban Esztergályt, (Strugar) mely királyi udvarnokoké volt, visszavette IV. Béla király, és azt az elszaporodott királyi udvarnokoknak visszaadván, helyette Vacsik fiainak Marczel, Báthor, Sopk és Hrabor (Harabor) nevezetűeknek helyette Kelenye földet és Terbegéc (Terbegoch) egy részét adta adományban ⁵⁾.

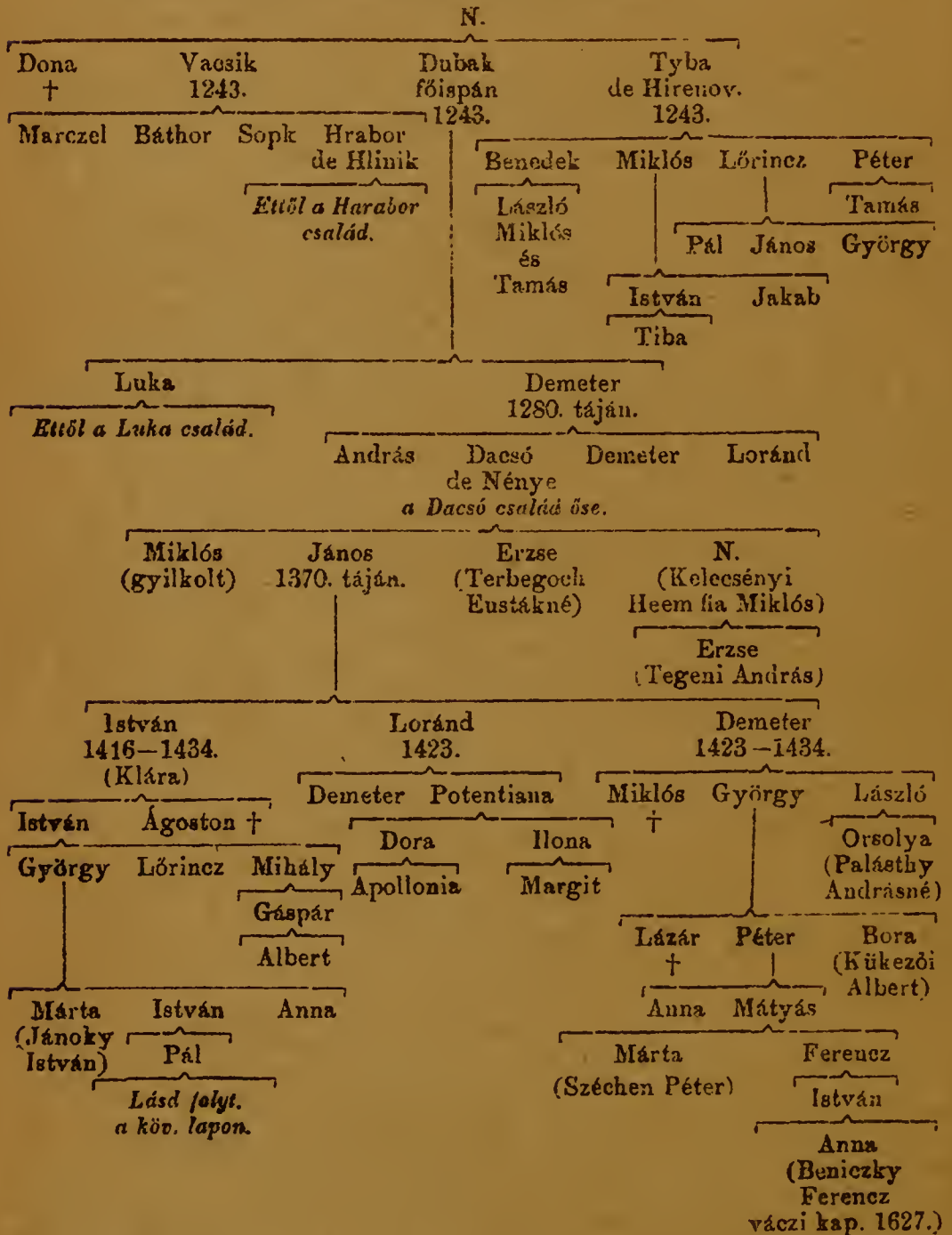
¹⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 157. — ²⁾ Ugyanott 59. 60. 165. — ³⁾ „Qui in domo nostrae Celsitudinis fideliter curaverunt inservire,” — az oklevél szavaival.

⁴⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. IV. vol. I. pag. 284. hol ez áll: quod nos quandam possessionem, Dona, Wacchik, Dubak, Tyba, qui in domo nostrae Celsitudinis fideliter curaverunt inservire, Hyrenon vocatam cum villis ad eadem pertinentibus in Collu Niriensi existentibus ab usdem abstulissemus et Maltheo magistro tavernicorum etc. . . . contulerimus, in diversis expeditionibus nostris exhibere curaverunt, . . . quasdam terras castri nostri Hontkensis Palota (most Palojta) Nénye, Kúhesü (most Kökeszi) vocatas, ac quandam terram udvarnicorum nostrorum in Collu Neograd. Sitam Estergur vocatam a potestate castri exemptam etc.

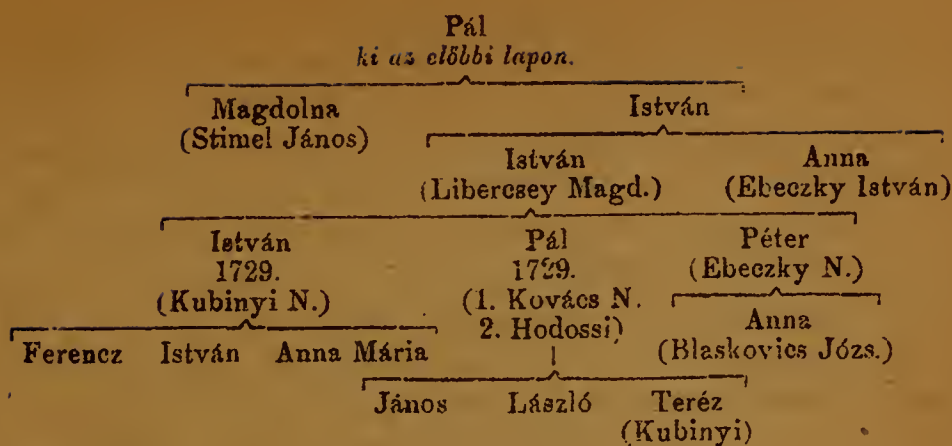
⁵⁾ Fejér Cod. diplom. tom. IV. vol. III. pag. 12.

A négy testvér közül Dona magnéül halt el. Vacziknak maradékai hliniki Harabor (lásd Harabor cs.) néven a XV. század közepeig éltek. Tiba sarjadéka szintén szép ideig virágzott. Dubak pedig két fia által két családnak lón alapítója, ugymint a Dacsó és Luka családnak. Az utóbbinak nemzékrendét lásd Luka cs. név alatt.

A négy testvértől a családja így keletkezik ¹⁾:

¹⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 190.

Mint látjuk, Vacsik fiától Hrabortól külön család származott; — Tyba maradéki, kik Hirenovról irták magukat, három izen maradtak fen. Dubaknak Luka fiától származott a Luka család, Demeternek fiai közt volt Dacsó, máskép István, és ez lön törzse a Dacsó családnak.

E családja nagyon hézagos, és az a mult század végén készülvén. az utolsó nemzedék egy két izen, rajta nem található.

Nem találjuk rajta azon Dacsó Tamást sem, kit — midőn Balassa Menyhért Erdélybe futott — maga helyett 1549-ben Léva vára védelmével bizott meg I. Ferdinand tábornoka Salm gróf ellen. Dacsó vitézül védte a várat, mig maga is fogságba esett. Később kiszabadult, és ismét Balassával tartott Isabella pártján ¹⁾.

Dacsó Mihály ellen 1587-ben Hont vármegyétől ítéletet nyert Domaniky Pál.

Dacsó Istvánnak leánya Anna Beniczky Ferencz váczi kapitány neje ellene mond 1612-ben Abaffy Miklós és György, Gyürky János és Benedek beiktatásának Vidéfalvára nézve ²⁾.

Dacsó Istvánnak Libercesey Magdolnától fia István és Pál 1729-ben ellene mondanak Majthény Márton beiktatásának Palojtára nézve ³⁾.

¹⁾ Istvánffi 1685-ki kiadás p. 184.

²⁾ Sz. Benedeki Convent. Prot. LL. pag. 119. Nro 32.

³⁾ Ugyanott. Capsa H. Fasc. 7. Nro 18.

Keszihóczi és dacsólami Dacsó Apollonia, szent-miklósi Pongrácz Boldizsár neje meghalt Szücsiben 1805-ben.

A család Hont megyei Keszihóczi és Dacsólam helységben törzsökös birtokos. Több tagja Hont megyénél hivatalt viselt.

A Dacsó családnak egyenlő czimere van a Luka családdal, mint melylyel egy törzsből eredt. E czimer két összetett paizsból áll. A jobboldali paizsban kék mezejében zöld tér fölött nyakán nyíllal átöltött egyszarvú áll. A másik paizsban szintén kék mezőben piros sziv látható, mely két nyíllal van keresztül ütve, és belőle három szál tulipán nő ki. A paizs fölött két koronas sisak áll, a jobboldalin (az egyszarvú fölött) a sisakból is olyan egyszarvú emelkedik ki, a baloldalin pedig a paizsbelihez hasonló sziv látható. A paizst jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös foszladék veszi körül. Ezen czimeren az egyszarvú a Dacsó czimer, a sziv a Luka család czimere ¹⁾. A metszvény a czimert foszladék nélkül mutatja.

Dacsó család. (Eőri). Régi és — úgy látszik — kihalt család Már a XV. század közepén megyei főhivatalokban találjuk.

1436-ban eőri Dacsó Miklósnak fiai György és Péter érdekelt rokonaik neveken is a Balogh családbeliekkel a palagyi részbirtok, és Darmán huszonöt jobbágy-telek és egyéb birtokok iránt egyességre lépnek a leleszi Convent előtt ²⁾.

1447-ben eőri Dacho László Ugoesa vármegye alispánja volt ³⁾.

1505-ben eőri Dacsó Lenárt Baranya vármegye követe volt a rákosi országgyűlésen ⁴⁾.

Daczó család. (Sepsi-szentgyörgyi). „Egyike azon ős székely családoknak, — írja Kövály — melyek a nemzet férfias jellegét hiven megtartották.“

„E szép birtokú család lakozási helye Sepsi-Szent-György — folytatja ugyanaz — hol a legősmagyarosabb udvart tartják. S igen lehet sajnálni, hogy az utolsó nemzedék e családnév továbbterjedetésére még mind kevés reményt nyújt.“

„A Daczó család nem igen viselt hivatalt; de ha a hazának harcza volt, mindenütt megjelent. . . Mindig *daczoltak* a hon elleneivel.“

¹⁾ Családi közl. szerint.

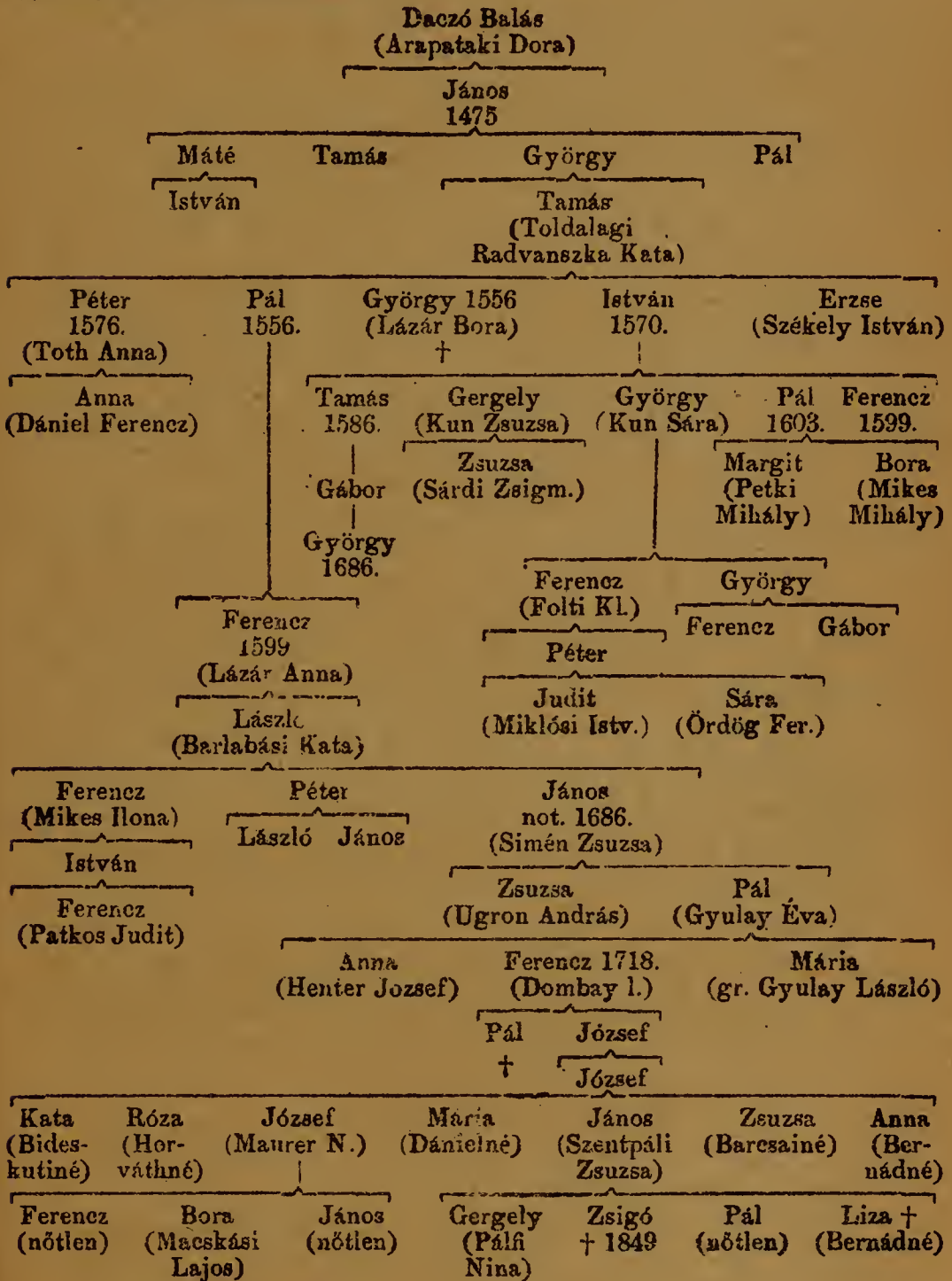
²⁾ Fejér: Cod. Diplom. tom. X. vol VII. pag. 829. hol *Dacso de Eőr*-nek van írva.

³⁾ Szirmay C. Ugoesa p. 51.

⁴⁾ Jászay: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. L

A család nemzékrendét csak a XV század közepeig vihetjük föl, nem jelölhetve ki származati helyét soknak, kiről különben történeti adatok szólnak.

A családfa ismert törzse Daczó Balás, kitől — bár hézagosan — így sarjadzik le nemzedéke ¹⁾:

¹⁾ Kőváry id. m. 69 l. — Kálmay id. h. 242.

A családfán álló Daczók közül Balás a törzs Arapataki Antal nővérét Dorottyát vette nőül. Unokái ettől való származásokra nézve Geréb András három leányával osztottak.

Péter Tóth Anna férje 1575-ben elkísérte Báthori Istvánt Lengyelországba.

István Erdélyi Zsuzsa férje 1556-ban jelen volt a szász-szebesi gyűlésen.

Daczó Ferencz (Istvánnak Erdélyi Zsuzsannától fia) főember, 1583-ki nov. 7-kén új adomány-levelet vesz a sepsi és orbai székben fekvő birtokaira nézve ¹⁾. 1594-ben jelen volt a kolosvári gyűlésen, hol bizottmányi tagul neveztetik. Jelen volt 1601-ben is a kolosvári gyűlésen.

Pál a fölebbi Ferencz testvére, harczolt a Barczán, és egyike azoknak, kik Bethlen Gáborral kifutnak Erdélyből 1603-ban Belgrádra, ott Bethlent fejedelemmé választják, kit a pasa is megerősít. S így egyike azoknak, kiknek szózatával később Bethlen Erdélybe megy, és a fejedelmi trónba ül ²⁾.

Pál és György Tamásnak fiai, székely hadi tisztok, 1556-ban Petrovich Péter helytartó őket mint Dicatorokat számadásra vonja a partialis gyűlés előtt ³⁾.

György a Kún Sára férje 1574-ben Báthory István hive; 1580-ban (május 22-én) Sepsi szék követe a fejérvári gyűlésen ⁴⁾.

János a Simén Zsuzsa férje Apaffy alatt 1663-ban követ a portánál, s Csikban főkapitány, hová 1669-ben július 30-kán iktattatott be. 1686-ban a szebeni gyűlésen — mert Tököly Imrével tart — megnótáztatott, 1690-ben azonban fölmentetett. Ennek 1670-ben használt s itt látható pecsége szerint a család czimere:

koronából kiemelkedő oroszlán, kettős farkkal, jobb lábával kivont kardot, a balban hármasszögletű levelet tartva ⁵⁾.

¹⁾ Kállay : Székely nemz. 242.

²⁾ Wolph. Bethlen. tom. V. p. 464.

³⁾ Kállay id. h.

⁴⁾ Benkő : Milkovia tom. I. p. 350.

⁵⁾ Kőváry id. h. 68. l.

A legutolsó nemzedék sorából Zsigmond előbb székely huszártiszt, a forradalom mellett esett 1849-ki július 31 kén Segesvárnál.

Azok közül, kik a táblázaton ninesenek, említendők a következők :
Zaláni Daczó János 1459-ben Sepszi szék követe a medgyesi gyűlésre. (Tán egy a Balás fiával?)

Daczó Péter 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyűlésen
Szárazajtai Daczó Sándor (Sandrinus) 1532-ben Szapolyay Jánoshoz több társával követ Miklósvár szék részéről ¹⁾).

Daczó Bernád 1547-ben a Brassóiak perében tanuskodik.

Daczó Mihály 1550-ben (febr. 2.) a kolosvári gyűlés végzéseiben említettik.

Daczó János 1575-ben Báthori István fejedelem követe a temesvári pasához, s valószínűleg ez azon János, ki 1603-ban Székely Mózsessel a Barczán elesik ²⁾).

Gyulatelki Daczó György Doboka vármegyében birt Gyulatelkén, 1670-ben követségben járt a töröknél. 1666—1671-ben Doboka vármegye főbirája ³⁾).

Daczó Péter 1700—1702-ben szintén Gyulatelkén birt, s lakott ⁴⁾).

A család reform. vallású.

Dadányi család (Gyülvészi). Torontál megyei nemes család; az újabb időkben szerzé királyi adományban azon megyei Gyülvész helységet, melynek Dadányi Konstantin földesura ⁵⁾).

Dadányi Pál 1845-ben Torontál megye szolgabirája.

Daday család. (Deési). Erdélyben Dézsen lakó család. Deési Daday József 1815-ben Belső-Szolnok vármegye rectorator biztos volt.

Dajka család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családai sorában áll ⁶⁾).

Valószínűleg ebből eredt ujhelyi Dajka Gábor m. költő szül. Miskolczon 1768-ban. Meghalt 1796-ban ⁷⁾. — Más család az, melyből Keservi Dajka János 1609-ben Heidelbergben tanult, haza-

¹⁾ Kállay id. h. 242. l.

²⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 409.

³⁾ Hodor: Doboka várm. 62. 426. és 689.

⁴⁾ Ugyanott 689.

⁵⁾ Fényes Geographiai szótár II. 77.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top 111.

⁷⁾ Toldy F. M. költészet kézikönyve I. 583. 1

jöven Váradon és Gyulafejérvárott predikátor volt. Bethlen Gábor udvari papjává nevezte, és később superintendensi czimmal és ranggal ruházta fel. Ez adá ki Károlyi Zsuzsánna Bethlen Gáborné fölött mondott halotti beszédeket 1624-ben. Meghalt 1633-ban ¹⁾).

Dakó család. Gömör ²⁾, Zemplin ³⁾ és Trencsin vármegyében lakozó család. Ugocea vármegyében Nyaláb vára kapitánya volt. Dakó László 1451-ben ⁴⁾).

Dakos család. Hasonlóan Zemplin vármegye czimeres családainak egyike ⁵⁾).

Dalejcsik család. Zemplin vármegye czimeres nemes család ⁶⁾).

Dallos család. Dallos Márton 1759-ben nemesített meg Mária Terézia király-asszony által.

Czimerpaizsa először viz-szintesen kétfelé, és ismét a felső osztály függőlegesen kétfelé osztatik. A jobboldali felső arany udvarban kékruhás férfi-kar nyulik be, író-tollat tartva; a baloldali felső vörös mezőben rézsútosan jobbról balra fehér csikolat (fascia) vonul le, azon három kék lilium látható. Az alsó kék mezőben menő állásban, első jobb lábát felemelő párducz látszik. A paizs tetején a koronás sisakból kettős vörös sas-szárny, és azon rézsútosan a három kék lilimos ezüst csikolat tűnik fel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ⁷⁾).

Ilynevü család Sopron vármegyében tartja lakását, hol Dallos József 1845-ben megyei pertárnok volt.

Más Dallos család az, melyből Dallos János 1629–1637-ben Győr vármegye alispánja volt ⁸⁾).

Ennek tán rokona Dallos Miklós 1622-ben váci püspök.

Dállay család. Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében él. Közülök Dállay György azon megye alszolgabirája 1815-ben.

Dalmady család. Hont vármegye régi családainak egyike, hol hajdan a családnevet adó Dalmad helységet birtoklá; jelenleg azonban — legalább e megyében — a kihaltak közé soroztatik.

¹⁾ Danielik M. Irók. II. 53. l.

²⁾ Bartholomaeides C. Gömör 114.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

⁴⁾ Szirmay C. Ugocea. 144.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not top. 111

⁶⁾ Ugyanott.

⁷⁾ Adami Scuta gentil. tom II

⁸⁾ Ráth Karoly ur által közlött oklevelek szerint.

Legrégibb adat e családról a XIII. század végéről való. Már 1296-ban Comes Stephanus de Dolmad jobbaggio castris Hont említették a Szügyi család részére a sághi Conventtől kiadott iktatási oklevélben ¹⁾.

1356-ban él Dalmady Tamásnak fia István, kin hatalmaskodást követett el Lőrincz ispán (Comes) tisztje ²⁾.

1392-ben él Dalmady János özvegye ³⁾.

1464-ben (feria 5-ta prox. post 7. Pentecostes) Dalmady Mihálynak fia Miklós deák új adománylevelet kap Mátyás királytól Dolmad helysége, melynek már elei is békes birtokában voltak. Beiktatá a sághi Convent ugyanaz évben szent István király ünnepe előtti vasárnapon ⁴⁾.

Az 1476-ban élt kusali Jakch János leánya Kata neje volt Dalmady Miklósnek ⁵⁾.

1565-ben Dalmady András bognádi Nagy Ferenczcel, Bodicz Jánossal Pozsony megyei Nagy- és Kis-Jóka és Hegy egész helységeiben beiktattatnak, azonban ellentmondás mellett ⁶⁾. Ugyanezen András 1571-ben ügyésze Varsányi Tamás által Domaniky Andrásal egyességre lép a dalmadi birtok iránt Hont vármegye előtt ⁷⁾.

1579-ben Sembery Boldizsár és Dalmady Gáspár mint fölperesek Hont megye előtt pert folytattak Domaniky Pál ellen, ki 1576-ban Dalmady Kelemen megölte, lévén ezzel peres ügye Domaniky Balás javai miatt ⁸⁾ Dalmady Kelemennek 1536-ban neje Litassy Erzsébet volt ⁹⁾.

1584-ben Szele Borbála Csabay János özvegye Nyitra megyében elzalogit egy pusztá-telket Dalmady Jánosnak 36 frtért ¹⁰⁾.

1615-ben osztoznak Dalmady István és nővére Erzsébet Kasza

¹⁾ Az eredetiből.

²⁾ Ipolyi Arnold ur közleményéből az esztergami kápt. 1356. feria 6. post Dnicam Judica kelt Inquisitorio relatoriajából.

³⁾ Ipolyi A. szerint a sághi Conv 1392. fer. 6. post festum b. m. Stanislai kelt hártylevele.

⁴⁾ Ugyan attól.

⁵⁾ Wagner Tabellae geneal. Mss. tab. 32.

⁶⁾ Kisfaludi Lipthayak levéltára I. Fasc. XVI. Nro 588.

⁷⁾ Ipolyi A. szerint Hont vármegyének Selmeczbányán 1571. feria 4. ante fest. b. Laurentii kelt bizonyítvány-levele

⁸⁾ Ugyanannak közlése szerint

⁹⁾ Sz. Benedeki Conv Fasc. 64. Nro 14

¹⁰⁾ Az eredeti levél a Kisfaludi Lipthayak levéltárában C. Fasc. VII Nro 236.

Pál özvegye Románfalva Vecse stb. helységbeli birtokon ¹⁾. 1638-ban Kasza Pál magvaszakadtán F.-Paláston és Gárdonban, melyet özvegye Dalmady Erzse birt, beiktattatik Rudnay László ellenmondás mellett ²⁾.

A XVI. század végéről és a XVII. század elejéről kezdve három izen ily nemzékrendi töredék áll a Dalmady családról:

Dalmady Mátyás (Csuzy Zsófia)				

István (Borsy Anna) 1615.				

Anna Mária (Duló Gergely)	Sándor 1681.	István (Armpruszter Mária) 1681.	Mihály	Zsófia (Lipthay György)

Anna Mária született 1634-ki május 20-kán Vecsén Nyitra vármegyében, atyja István Nyitra vármegyei táblabíró volt, honn és iskolában neveltetett, 15 éves korában neje lön Duló Gergelynek, kivel 30 évig élt, 9 fiut, 5 leányt szült, kik közül csak két leány maradt életben. Férje halála után 30 évig, 5 napig volt özvegy, meghalt 75 éves korában ³⁾.

Sándor (szintén István fia) a heidelbergi palat. választó fejedelmhez indulván követkepen, 1682 ki jul. 12-én felhatalmazá öcsesét Lipthay Andrást, hogy a családi okleveleket bátyjának Dalmady Istvánnak özvegyétől nemzetes Armpruszter Máriától átvehesse ⁴⁾.

1730-ban Dalmady Miklós, Mihály és Pál ellentmondanak a Dalmady család kihalási igényén nyert nádori adomány mellett Rajcsányi Ádám beiktatásának Dalmadra nézve.

A Dalmadyak czimere használati pecséteik szerint a vértben egy férfi-kar, kardot villogtatva. A paizs sisakja fölött valami madár kiterjesztett szárnyakkal.

Dalmady család jelenleg is él Komárom és Szaboles vármegyében, azonban leszármazások, vagy a föntebbiekkeli összefüggésök előttem ismeretlen.

Dalmata család. I. Leopold király emele nemességre Dalmata Györgyöt 1686-ban ⁵⁾.

¹⁾ Ipolyi A. közlése szerint.

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa D. Fasc. 2. Nro 18.

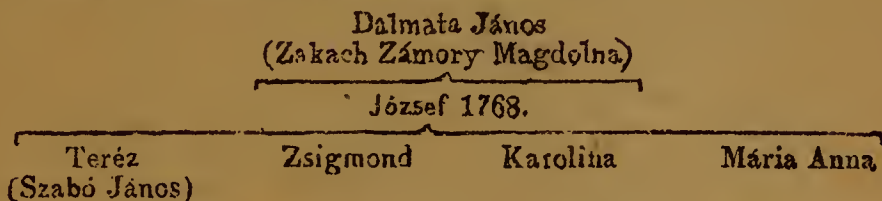
³⁾ Ipolyi A. közlése egy egykorú jegyzetből, mely valószínűleg halotti beszédhez szolgált adattól.

⁴⁾ Ugyanattól.

⁵⁾ Collect. Herald. pag. 112.

Czimere kék mezőben vörös ruhás, sárga csizmás, zöld öves magyar vitéz, fejét prémes kalpag fűdi, jobb kezében kivont kardját, a balban egy kettős fehér keresztet tart. A paizs tetején a sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont karddal. Foszladék jobb oldalról arany-kek, balról ezüst-vörös.

A család néhány igen leszármazása ¹⁾ ez:

Dálnoky család. (Dálnoki). Erdélyben Belső-Szolnok vármegye a hazaja Közülök Dálnoky Lajos azon vármegye rectorator biztos 1815-ben

Dálnoky család. Szintén Erdélyben Deesen tartja lakását, hol deési Dálnoky Lajos 1815-ben a nemes város ülnöke volt.

Dálnoki Benkő család Szintén Erdély sarjadéka. Irodalmilag tünt fel közülök M á r t o n, született Enyeden, tanult külföldön, tanított M.-Vásárhelyen, és magyarra fordítva kiadta L u c i u s F l o r. római történeteit. Kolosvárott 1702-ben ²⁾.

Dályói család. (+). Hajdan Nógrád vármegyében létezett ilyenü család, melyből M i h á l y (Michael de Dályó) 1447-ben Nógrád megye alispánja volt ³⁾.

Damaszkín család. (Lyubomirovics). Lyubomirovics Damaszkín István czimeres nemes levelet nyert I. Ferencz királytól 1799-ben.

Czimere egy három részre osztott paizs. A felső kék mezőben hármás zöld halmon fehér galamb áll, csőrében zöld ágat és arany keresztet tartva; fölötte arany nap es ezüst hold ragyog. A paizs alsó része két udvarból áll, a jobboldali zöld udvarban fehér sziklán daru áll balra nézve, felemelt jobb lába körmei közt kövecset tartva, a baloldali alsó vörös mezőben arany oroszlán áll, jobbában kivont kardot, a balban koronát tartva. A paizs fölötti sisak koronáján ugyanolyan oroszlán tűnik fel. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ⁴⁾

¹⁾ Demendi Theszery féle perben.

²⁾ Horanyi Memoria Hung. I. p. 460.

³⁾ Bel M. Notitia Hung. novae tom IV p.

⁴⁾ Adami Scuta gentil tom. II.

A Damaszkín család birja Torontál vármegyében N é m e t h helységet adományos czimen, és onnan írja előnevét.

Damaszkín I s t v á n 1825-ben a Ludoviceára 500 frtot ajánlott, 1836-ban Torontál megye alszolgabirája.

Damaszkín S i m o n jelenleg birtokosa N é m e t h helységnek ¹⁾.

Damiani család. (Tuhegli). Boszniából származott magyar nemes család egy írónk szerint ²⁾. A mult században tuhegli Damiani Lukácsnak nejétől báró Edelenhausen Felicitástól született két fia házánkban mint pozsonyi kanonok lett ismeretes. Az idősb J á n o s született 1710-ki június 21-kén, pozsonyi kanonok lőn 1737-ben, éneklő kanonok 1749-ben. Több egyházi latin munkát adott ki 1759—68-ban.

A fiatalabb testvér V i l m o s F r i g y e s született 1714-ki január 18-kán; szintén pozsonyi kanonok volt. Két egyházi latin munkát írt. Meghalt Pozsonyban 1770-ki június 17-kén ³⁾.

Damó család. (Lisznyói). Erdélyi törzsökös székely család.

Ősi fészke Sepszi székben L i s z n y ó helység, melyről előnevét írja. Háromszékben a család elég elterjedten most is él, közülök e század elején lisznyói D a m ó J ó z s e f Háromszék levéltárnoka volt (1810-ben).

A család egyik ága a XVII. század végén Magyarországra szakadt D a m ó S á m u e l által, ki nőül vevén Garacsy Andrásnak Páhy Zsuzsannától született leányát Garacsy Erzsébetet, Czucz, máskép Füleky Gáspárnak özvegyét, törzse lett Magyarországon Nógrád, Bihar, Pest megyében s a Nagykunságon megtelepült lisznyói D a m ó (vagy máskép L i s z n y a i) családnak.

Említett Sámuelnak ivadéka következőleg sarjadzik le:

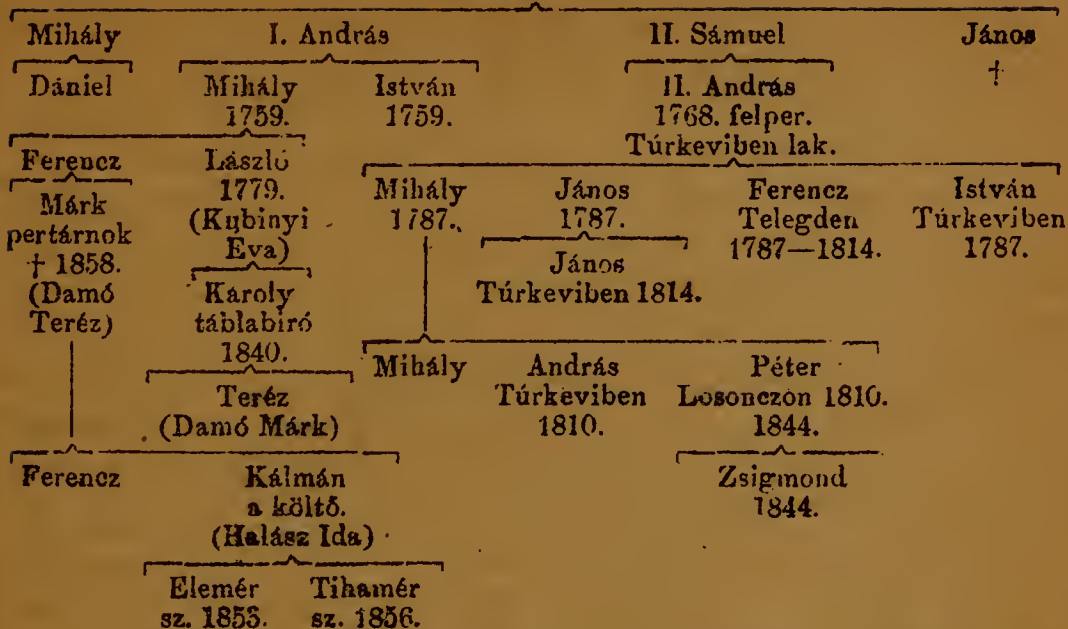

¹⁾ Fényes Geogr. Szótár III. 137.

²⁾ H o r á n y i: Memoria Hung. I. 460 - 462. *Damiani Joannes, de Tuhegli, Bosnieo vico, nobilis Hungarus.*

³⁾ Ugyanott 463.

Sámuel
1680.
(Garacsy Erzse)

A törzsnek I. András fiától Mihály és István unokái a Sepszi széktől 1759-ben vesznek ki nemesi bizonyítványt, mely szerint Mihálynak fia László Nógrád megyében 1769-ben kétségtelen nemesnek elismertetett ¹⁾ Fia Karoly Nógrád megyének 1836-ban pertárnoka s táblabírája, lakott Varsányban, kinek leányát Terézt unokatestvére Damó Márk vette el.

Lászlónak testvére Ferencz Nógrád megye tiszti ügyésze volt. Fia említett Márk szintén pörtárnok a megyénél, lakott Varsányban. Fiai Ferencz, és Kálmán a költő született Herencsényben 1823-ki oct. 13-án. Költeményei többféle czimek alatt s kötetben jelentek meg. *Palócz dalai* nagy hirre jutottak. Neje dabasi Halász Ida. Fiai Elemér és Tihamér.

A másik ágon II. András Turkeviben lakott, 1768-ban perelt Mocsáry László ellen. Fiai Mihály, János, Ferencz, István 1787-ki május 25-kén Nógrád vármegyétől nemességökről bizonyítványt kaptak ²⁾.

A végső nemzedéken Zsigmond (Péternek fia) atyjával együtt 1844. apr. 20-án vett ki Nógrád vármegyétől nemesi bizonyítványt ³⁾, és jelenleg Pesten cs. kir. törvényszéki hivatal tiszt.

¹⁾ Protoc. C. Neograd. anni 1769.

²⁾ Protoc. C. Neograd.

³⁾ Nógrád várm. jegyzőkönyve. 1844-dik évről 1942 sz. a.

A család czimere — mint főlebb a metszvény mutatja, — a paizs kék udvarában férfi-kar kivont kardot tartva, fölötte jobbról hold, balról csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából ágaskodó ló nyulik ki derékig. Foszladék jobbról arany-kék, balról arany-vörös.

Damonyai család. Damonyai Mixanak fia Márton Karókö várának jobbágyai közül származott, és Karachiny tituli Lector (olvasó kanonok) mesternek szolgája volt, és ezzel együtt a királyi udvarban hű szolgálatoakat tett, különösen pedig, midőn ura Karachiny a csehországi királyhoz követségben járt, egy német vitéz ellen dicséretesen viselte magát, miért Karachiny folyamodására V. István király nevezett Damonyai Mártont és testvérének Chundnak is két kis fiát, Damonyán két ekényi földdel, melyet már rokonai birtak, és egyéb jogokkal a várjobbágyság alúl felmentvén, a királyi szolgák (regales servientes) sorába emelé 1275-ben, adván nekik s utódaiknak mindazon jogokat, melyekkel az ország első igaz és természetes nemesei (primi veri et naturales nobiles regni) birnak.

Danch család. (Kövecsesi). Gömör megyei régi család; előbb valószínűleg de Balogh irták magokat; ily előnévvel találjuk baloghi Danch Miklóst Gömör vármegye alispánját 1402-ben ²⁾.

1459-ben élt Danch Pál, ki Mátyás királytól Fridrik császárhoz pártolt, ki azonban Michbantól eredő Zerdahelyi családhoz számittatik ³⁾.

Bizonyos az, hogy a Danch család, — melyről e czikk szól, — Gömör megyében a XV. században már virágzott, és Kövecsesről irta magát. Kövecsesi Danch György 1479-ben élt, s egyike volt azon több vádoltnak, kik runyai Soldos Ignácot Sági Jánosnak tett hatalmaskodásokra ösztönzék ⁴⁾.

Gömör vármegyében főbb megyei hivatalt viseltek: kövecsesi Danch János 1678—1685-ben első alispán, midőn előbb Putnokon, utóbb Krasznahorkán zárva volt ⁵⁾. Kövecsesi Danch István 1720-ban másod alispán ⁶⁾.

¹⁾ Fray Mss. Diplom. tom. XVI. pag. 54 - 55.

²⁾ Bartholomaeides C. Gömör pag. 756.

³⁾ Kaprinai Dipl. II. 249. — a patre Danch seu Daniele Miczbani filio ita familia dicta. de Zerdahely nuncupata a loco Zemplinensi.

⁴⁾ Teleky: Hunyadiak kora XII. 102. l.

⁵⁾ Bartholomaeides C. Gömör 759.

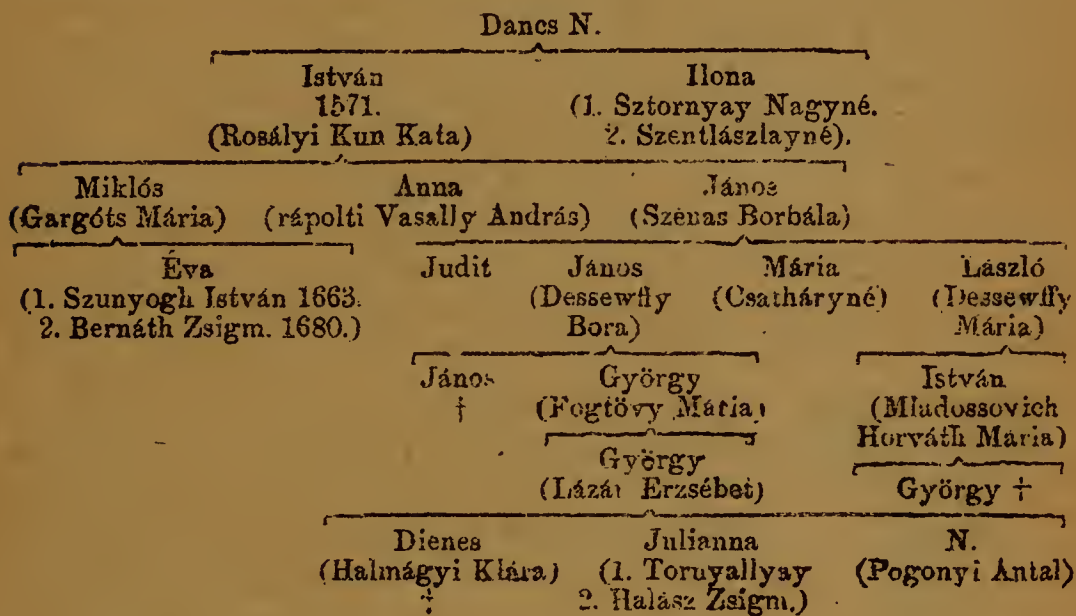
⁶⁾ Ugyanott 760.

Danch Pál és György 1647-ben ingóságokon osztoznak ¹⁾

Danch László 1705-ben Gyulaffy Lászlónak engedélyt ad Nográd megyei Nyitra helységben része kiváltására ²⁾.

Gömör vármegyében a család jelenleg is birtokos.

Egyik ága a családnak a XVI. században a Szilágyba származott ezen ágnak leszármazása ³⁾ következő:

A családfa élén álló István adományt kap Báthori István fejedelemtől 1575-ben Zöleze, Felső-, Alsó- és Közép-Usaholyra Közép-Szolnok vármegyében. Szerencsés házasságok által a család nagy kiterjedésű vagyonra tesz szert, melynek azonban nagyobb részét időnként zálogba veti

Említett Dancs Istvánnak neje rosályi Kun Kata, Kún Domokos leánya több rokonával mint mágyi Mágyi Pál utódaival Báthori Zsigmondtól királyi joggal adományt kap 1584-ben Sz.-Király, Orbó helységbeli részbirtokra és az egész Tarnook pusztára Közép-Szolnok vármegyében ⁴⁾ (Lásd Mágyi család.)

A szilágyi ágazat Dienesben halt ki fiú-ágon, a leány-ivadékok jelenleg is virágzanak

Dancs család birtokos Szabolcs vármegyében is

¹⁾ Regestrum Mss. a nemz. Muz. f. l. 2340. sz

²⁾ Ugyanött.

³⁾ Jécsey M. ur szíves közlése szerint

⁴⁾ Regestrum Lit. Instrum. Mss. Mus f. l. 2340 sz.

Dancz család. Ugocsa vármegye nemes családja. Dancz József Ugocsa megye al-ügyvéde 1805-ben, birtokos Fancsikán ¹⁾.

Dancz család. Talán különböző a fölebbtől. Doboka vármegyében birtokos volt Dancz Pál neje Keneszy Erzsébet jogán, annak anyja Ördög Klára jószágainak fele részében ²⁾.

Dánfy család. (Miskolczi). Közülök miskolczi Dánfy József 1815-ben Gyulafejérvárott a város jegyzője volt.

Dániel család (Vargyasi, báró). Erdély egyik székelyős családja, mely már a XIV. század végén virágzott, midőn Dániel Balás, Péter és Lukács székely birtokukra királyi jogot vesznek.

Péternek fiai Lukács és Miklós, kiket gróf bazini és szentgyörgyi János vajda egy oklevele mint nemeseket említ. Ezek közül melyiktől származik le a család, nem tudhatni; a hiteles családfa csak a XVI. században élt Zsigmondtól veszi kezdetét, mint alább látni fogjuk ³⁾.

A család czimere — melyet Kőváry szerint hihetőleg a XIV. század vége felé nyert a család — kék mezőben zöld tér fölött fehér hattyú nyakán nyíllal átlöve vérzik. A paizs fölötti koronás sisakon két kiterjesztett fekete sas-szárny látható. Foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös. — Másutt a paizs fölött öt gombos korona, s azon két koronás sisak, melyek mind-egyikén egy fekete szárny lebeg; a két sisak közt pedig az ország almája keresztel tűnik föl ⁴⁾.

A család két fő-ágra szakad: Vargyasi és Olasztelki ágra, ez utóbbi amabhól a XVII. században ered ki, és itt külön táblázaton fogjuk látni.

A családfa ⁵⁾ főlebb említett Zsigmondtól kezdve így alakul:

¹⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 62. 120.

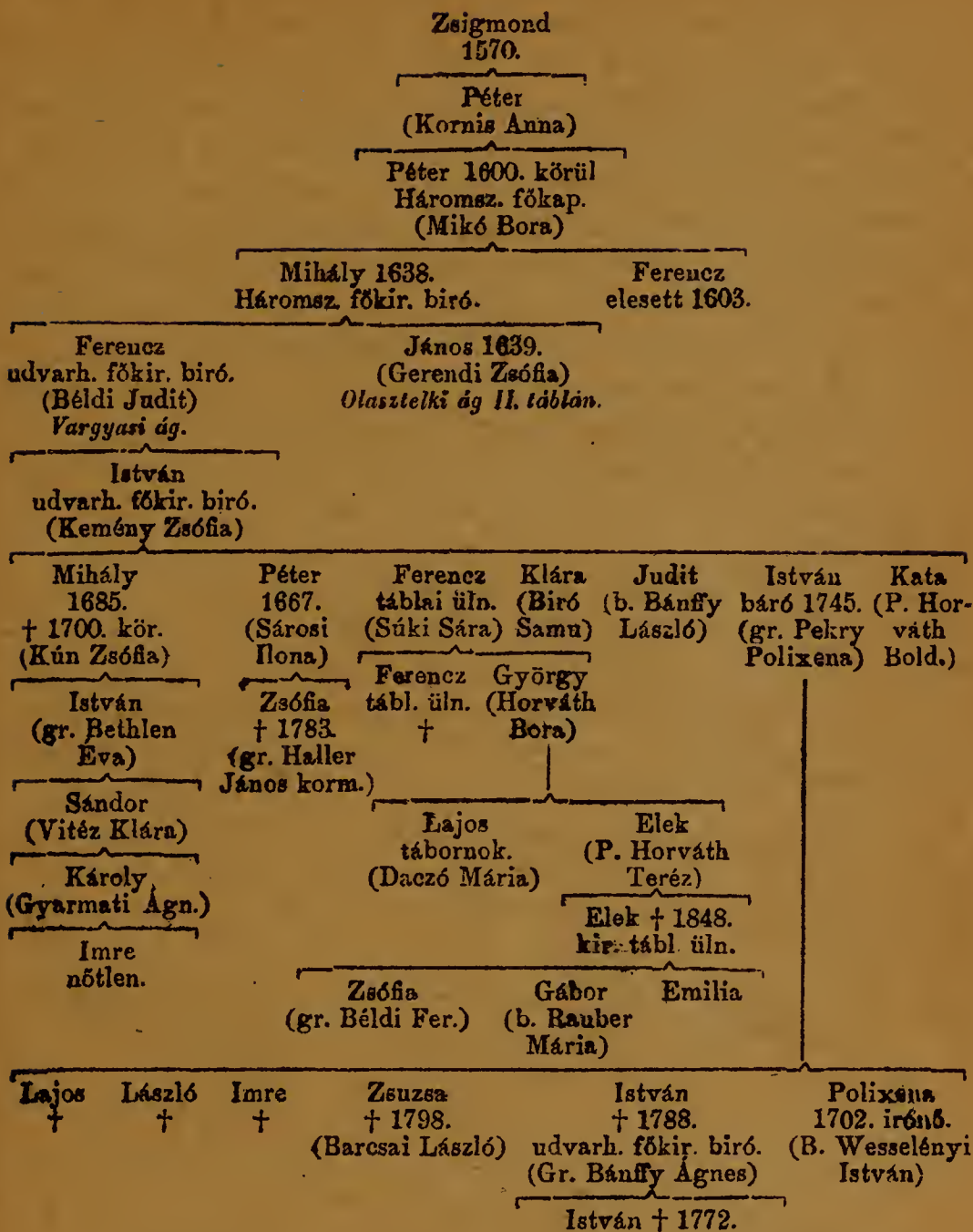
²⁾ Hodor: Doboka várm. 62. l.

³⁾ Benkő. Transylv. Specialis Lib. II. p. 176.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁵⁾ Benkő J. id. h. (kit — mint látom — Kőváry is követett). Kállay: Székely nemz. 243–245. l. sok helyütt másképp adja az összeköttetést. — L. Mikola Hist. genealogico Transylv. p. 50. Benkő Transylv. generalis II. pag. 610.

I t á b l a.

A családja törzse Zsigmond Báthori István lengyel király udvarnagya (aulae Marschallus) több harczban vett részt ¹⁾. Fia

Péter Kornis Annával nemzé Pétert a háromszéki főkapitányt, ennek Mikó Borától fiai

¹⁾ Benkő Transylv. Specialis Libro II. p. 176.

Ferencz, ki Brassónál esik el 1603-ban ¹⁾, és

Mihály a székelység egyik kapitánya Radul ellen Báthori Gábor mellett Brassónál ²⁾. Bethlen Gábornak kedves embere volt, s követe a magyar- s morvaországi háborúkban, mikor új adománylevelet nyert tőle mindkét nemre Strasnitzban 1621-ki october 28-kán székely és vármegyei jószágaira, ez adománylevélben hadi vitézsége is dicsérettel emlittetik ³⁾. Már 1625-ben főkirálybirája volt Háromszéknek, és mint ilyen 1638-ki julius 7-kén írta alá dézsi országgyűlés végzéseit; ugyanez évben követségben is járt a portára. Meghalt 1642-ben. Péter nevű magtalanul elhalt fián kívül két fia Ferencz és János maradt, kik által a család két fő-ágra oszlott. Amaz a *vargyasi*, János az *olaszteleki* ág alapítója. Ez utóbbiról alább értekezünk.

Ferencz a vargyasi ág feje, Udvarhelyszék főkirálybirája 1634-ben, aláírta az országtól II. Rákóczy Györgynek 1657-ki nov. 1-jén adott *assecuratio*t ⁴⁾. Nejétől Béli Judittól (Béli Pál hugától) fia volt.

István Udvarhelyszék főkirálybirája, kir. táblai ülnök, Erdély rendkívüli követe a Leopoldhoz. Teleky uralmát nem szenvedhetvén, Bélivel tartott, miért 1679-ki május 27-én notát kap, s rabságra jut, honnan nagy későre 8000 forinttal váltá meg magát ⁵⁾. Később az 1686-ki hadjáratkor tábornok volt. Kemény Zsófiától Kemény Péter leányától több fi- és leány-gyermeke maradt ⁶⁾. Ezek közül:

Mihály 1700. körül Kolosvár közelében a Sós völgyben csatáközben elesett ⁷⁾. Kún Zsófiától fia István ⁸⁾; ennek fia Imre (ki a táblán nem áll) táblai ülnök 1731-ben: és Sándor, ki Vitéz Klárával nemzé Károlyt, atyját az élő Imrének.

Péter (Istvánnak fia) Sárosi Ilona férje, leánya Zsófiában gróf Haller Jánosnéban halt ki. Zsófiát Benkő heroinának czimezi.

¹⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 464.

²⁾ Bőjthy Gaspár Engelnél p. 287. 392.

³⁾ Kállay Székely Nemz. 116. és 243.

⁴⁾ Ugyanott..

⁵⁾ Kővárynál Cap. Albens. C. 1. fasc. 1. Nro 4. — 1679-ki art. 11.

⁶⁾ Ennek lehetett fia azon Dániel Gábor, ki azt hívén, hogy őt a golyó nem járja, a Rákóczy forradalom részén Déva ostromában elesett. (Cserey Hist. 367. l.)

⁷⁾ Benkő Transylv. special. id. h

⁸⁾ 1731-ben már nem élt

Ferencz (Istvánnak fia) táblai ülnök 1731-ben, Suki Klára nemzé Ferenczet a szintén táblai ülnököt, ki kihalt; és Györgyöt, ennek egyik fia Lajos tábornok, a másik Elek ez ágazat fentartója. Eleknek Elek fia táblai ülnök; meghalt 1848-ban; jelenleg ennek egyetlen Gábor fián él a fiu-ág.

István (Istvánnak fia) 1684-ben született. 1703-ban unitariusból reformatus lön. A Rákóczy forradalom mellett küzdött, később a császár hive lön, a szathmári békét 1711-ben aláírta, s utóbb 1740-ki május 28-kán báróságot szerzett. 1745-ben Udvarhelyszék főkirálybirájává neveztetett¹⁾. Egyik fia puskával saját kezét átlövé, „Paterna Monita“ című theol. munkát irt latinul; és saját életét is leírta²⁾. Meghalt 1774-ki mart. 24-kén. A családi indulatoskodás rajta gyakorolt legnagyobb hatalmat. Több gyermeke közül csak István es. kir. kamarás, és utóbb udvarhelyi főkirálybíró maradt fel. Meghalt 1788-ban, ennek fia István pedig a vargyasi báró Dániel-ek vonalát még atyja életében sirba vitte.

Polexina Istvánnak gr. Pekri Polexinától leánya báró Wesselényi István neje, kora legmiveltebb asszonya, nyelvész és író, ki Pietet Benedek Keresztény Ethikáját lefordítá 1702-ben; sőt az atyja által irt Paterna Monitát is³⁾.

Következik az olasz telki ágazat. Ez mint az I. táblázaton is látjuk Mihály fiánál Jánosnál szakadt ki, s következőleg terjed le:

II. tábla.

János
Háromsz. főkap.
1639. † 1665. előtt.
(Gerendi Zsófia)

Mihály 1685. Háromsz. főkir. bíró. (Haller Judit)	Ferencz Udvarh. főkir. bíró. (B. Bánffy Agnes)	Borza (Kendefi Ágnes)	Péter (Nagy Zsófia)
Lásd folyt. a köv. lapon.		Gábor	József Aranyos-szék főkir. bíró. (Macsesdi Mária)
	János	Zsófia (Csongrádi Farkas)	Elek

¹⁾ Benkő Transylv. special. libr. II

²⁾ Horányi Memor. Hung 1 405.

³⁾ Ugyanott 467.

Mihály 1685.
Háromsz. főkir. bíró.
ki az előbbi lapon.

Zsófia (gr. Bánffy György gub.)	Judit (Kendefi Mih.)	Éva (Kendefi Gáb.)	Lőrincz (gr. Teleky Bora)	János (Dániel Klára)
		Lőrincz báró l. 1751. (Gudenus Eleonor)	Kata (Mara László)	
		Samu + százados.	Jozefa (b. Rauber Miklós)	

A táblázat élén álló János külföldön tanult, hazajövéen 1639—1649-ben Udvarhelyszék alkapitánya, mint ilyen járt az udvarhelyi haddal Kemény János mellett Szathmár stb. ostromára ¹⁾. I. Rákóczy Györgynek követe volt a svédekhez, 1654-ben már Háromszék főkirálybirája. Gerendi Zsófiától három fia s egy leánya maradt.

Mihály, atyjának Jánosnak a háromszéki főkirálybiróságban utóda, 1685-ben követségben járt Schaffenberg tábornokhoz ²⁾. Haller Judittól több gyermeke közül csak Lőrincz tartá fen ágazatát. Ennek gróf Teleky Borbálától fia szintén Lőrincz előbb a Veterani ezredben mint zászlós, később Haller ezredében mint százados szolgált, és 1751-ki febr. 14-kén kelt oklevélben báróságra emeltett ³⁾; azonban fiában Samuelban szintén századosban eme bárói ág is kihalt.

Ferencz Jánosnak fia, udvarhelyi főkirálybíró, b. Bánffy Ágnestól semmi utóda nem maradt.

Péternek (János fiának) Nagy Zsófiától ágán fia József Aranyos-szék főkirálybirája volt. Ennek gyermekeit a családfán láthatni.

„A Danielek — írja Kőváry — rendszeren szép férfiak, a nők pedig csaknem kivétel nélkül szépek valának.“

Birtokaik főleg Vargyason, Olasztelkén, Szál-Doboson, Fülén stb. fekszenek.

Dank család. Zemplin vármegye czimeres nemes családjának egyike ⁴⁾.

¹⁾ Kemény Önéletírása Szalaynál 305. l.

²⁾ Bethlen Miklós élete. Mss.

³⁾ Benkó Transylv. Special. Libr. II. p. 184.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. III.

Dankó család. Szabolcs vármegye nemessége sorában emliti Fényes E. Geographiájában. Arad vármegyének Dankó János levéltárnoka s táblabírája volt; meghalt 1836-ki febr. 29-kén, kora 42-dik évében.

Dankovics család. Nyitra vármegyében Radócson született Dankovics János György, élt 1722-ben nemesi czimzettel.

Dantza család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai sorában áll ¹⁾.

Dantzkey család. (Magyar-Igeni). Erdélyben Alsó-Fejér vármegyei család; közülök Dantzkey József 1794-ben az erdélyi kancelláriánál hivatalnok.

Dapsy család. (Dapai). Gömör és Heves vármegyében tartja lakását. Dapsy Pál 1839-ben al-ügyvéde, 1842-ben pedig hadi főadószedője Gömör vármegyének. Élnek a családból Vilmos, Frigyes stb. Rimaszombatban.

Darabfy család. (Előbb Stückl). Stückl Sebestyén 1790-ben emeltetett nemességre, és neve Darabfy-ra változtatott ²⁾.

Czimere a következő: a paizs először víz-szintesen kétfelé, ismét az alsó osztály függőlegesen kétfelé, és így három udvarra oszlik. A felső ezüst udvarban fekete kutya fut, szájában egy darab fával. Az alsó jobboldali kék mezőben álló arany oroszlán első két lábával egy kigyót tart; a baloldali alsó vörös mezőben fehér szikláról egy sas emelkedik fel repülve a föltte ragyogó nap felé. A paizs fölötti sisak koronájából arany oroszlán emelkedik ki, szintén kigyót tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

Darabos család. (Nádasdi). E család a Dunán túli kerületben terjedelmes birtokok ura volt; melyek a leány-ágakra oszlottak.

A család egy törzsből eredeztetik a jelenleg is virágzó gr. Nádasdy és kihalt gersei Pethő családdal a Nádasdy nemzetségből származott Csupontól (Csupon de genere Nádasd).

A XIV. századtól kezdve a Darabos család leszármazása ⁴⁾ következő:

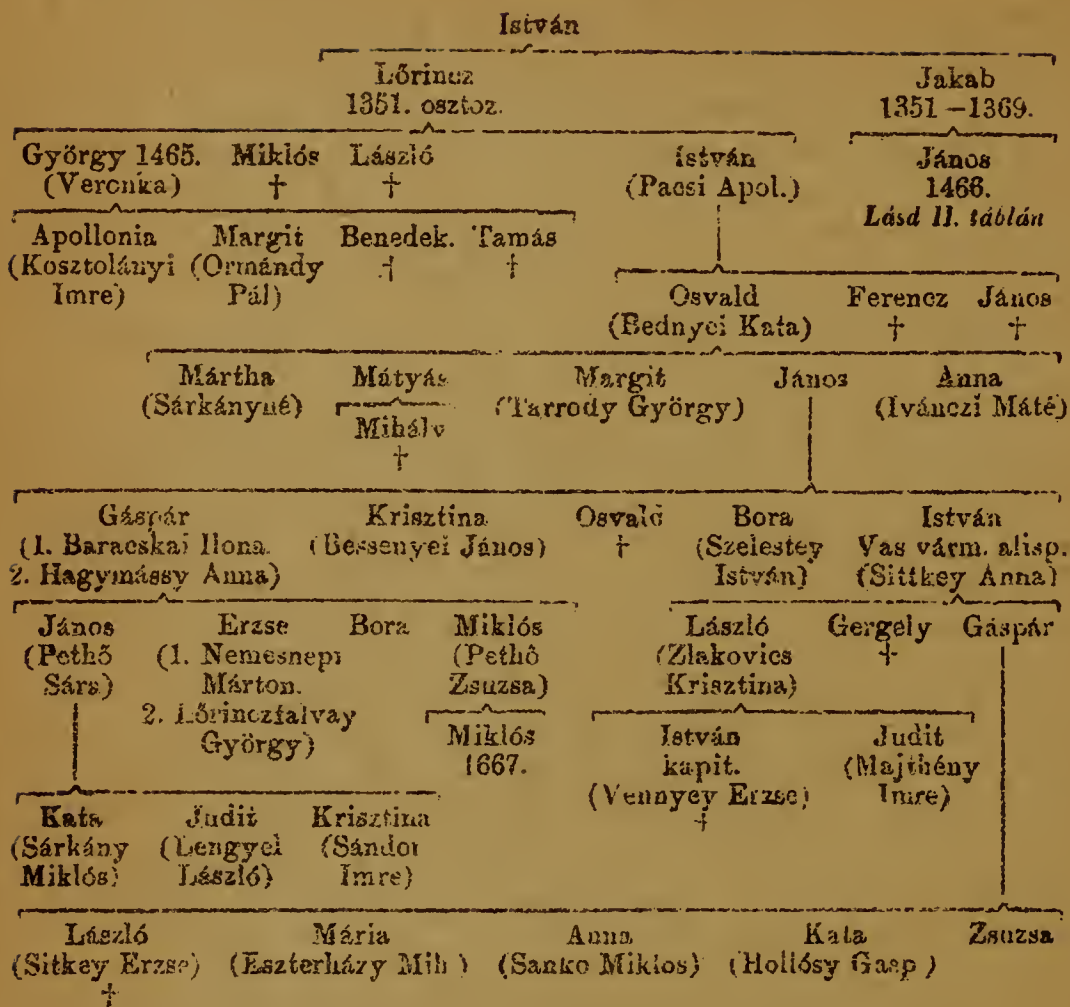
¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

²⁾ Collect. Herald. pag. 128.

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ Geneal. Authent. Mss. tom. II.

I. tábla.

A törzsnek, ki „Stephanus Darabos de Nádasd”-nak iratik, fiai Lőrincz és Jakab 1351-ben osztóznak Dereske, Nádasd, Tacskánd, Tóthfalu, Dabrond helységekben Jakab 1369-ben oszkói részéi esérében Zámbo Miklósnak adja, kitől Nádasdon kap részt.

Lőrincznek többi közt csak két fia nevel gyermekeket, ezek közül György ága leány-ágra száll át

Istvánnak neje Paksai Istvánnak (de Pacsa vagy Paxsa) leánya Apollonia, kitől egyik fia

Osvald Bednyei Katát, Varasdi Mihály deáknak leányát vette nőül, ettől született gyermekei közt János ágát fentartá.

Gáspár a most említett Jánosnak fia (Osvald unokája) első nejeül bírta Baracska Ilonát, kitől három gyermeke lőn. Második neje Hagymassy Anna, kitől később elvált 1591-ben. Ettől Miklós fia iett.

János (Gáspárnak fia) leányaiban kihalt. Testvére Miklós Pethő Zsuzsannát bírta nőül, azonban Hagymássy Annától házasságon kívül született fia másik Miklós, ki 1667-ben ellene mondott gr. Esterházy Mihály beiktatásának a Darabos család javaira nézve, azonban mint törvénytelen ítéletileg elmozdított.

István, János fia (Osvald unokája) Vas megye alispánja volt, nagyatyja István- és László-nak, kikben fiágon e vonal kihalt. E legutóbb nevezett István a Sennyey Erzse férje Zrinyi Miklós alatt kapitány volt.

A második fővonal Jakabnak János nevű fiától így sarjadzik le:

II. tábla.

János lásd I. táblán.
1466.

László osztos. 1466. (Ilona)		Márk +	János 1453. megölet.	Jakab 1457.
János +			Balás (Dorottya) +	Lőrincz + Gergely
Kata	Veronka	Tamás	János	Ferencz (hidvéghi Polány Dora)
Ferencz +	Balás +	Gergely (sz. erzsébethi Törjék Orsolya)	Anna (Szarka Pálné)	György Anna (1. Erdélyi Gáspár. 2. Fodoróczy Fark.)
László 1595.	Krisztina (Tarródy Boldizsár)	Kata (Keserű Istv.)	Erzse	Anna (Belavics Mih.) Bora (Iváczy Luk.)

E családfa törzsének Jánosnak fia László 1466-ban Szőczen osztozik Györggyel és Balással. Testvére János Erzsébet királyné szolgálatában állott, 1453-ban megöletvén, javai testvéreire száltak. Jakab szintén az előbbieket testvére 1457-ben Nádasdon a Hosszútothy család-birtokrészeket szerzé meg.

Jakabnak fiai Balás, Lőrincz, Gergely Hidvéghet örökösen megveszik 1456-ban.

Mint látjuk, e családfa szerint a nádasdi Darabos család kihalt, leányágon örökösei a Festetich, Niezky, Gombássy, Lengyel stb. családok lőnek.

A családfán melyik azon Darabos György, kinek ügyét az 1649-ki országgyűlés ¹⁾ a nádor által elintéztetni rendeli, bővebb adatok nélkül el nem határozhatjuk.

¹⁾ 1649-ki 60-dik törv. cz.

Darabos család Mogyerrosdi és Taskányi előnévvel említették 1433-dik évből Somogy és Ungh vármegyében ¹⁾.

Darahy család. Szathmár vármegye egyik kihalt ős családja, mely azon megyei Bere helységet már 1325-ben bírta ²⁾. Első tudható törzse Bertalan mester, ki 1380-ban Szathmár vármegye alispánja volt ³⁾. Ennek fia Darahy Péter 1389-ben Korogyi István machói bántól örökösen megvette 50 giraért Korogy helységet ⁴⁾.

Darahy János 1412-ben élt, midőn tőle mint hűtlentől óvári és tőketerebes-i jószágát Zsigmond király elkoboztatá ⁵⁾.

1415-ben Darahy János, Tamás, Demjén, és Lukács Darahy Jakabnak fiai, úgy D. Gergely és László D. Máténak fiai Cseke helység határát jártaták ⁶⁾. 1429-ben a családnak íteltetett Cseke fele része, de ellentmondott Vethéssy Tamás váradi püspök ⁷⁾

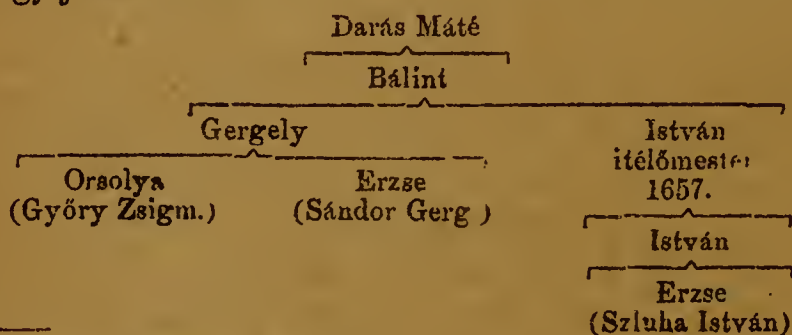
1430-ban Darahy János és László bírták Nagy-Géczet, 1431-ben pedig egész Pálfalva és Nagy-Gecz birtokában új királyi adomány által erősíttetnek meg ⁸⁾.

A főlebb említett Darahy Gergely 1425-ben Szathmár vármegye szolgabírája volt.

Utóbb a családról adatok hiányzanak, valószínűleg a XV. század végén fogytak ki.

Darányi család. Bars vármegye nemes családjai közt említi Fényes E. Geographiájában.

Darás család. Ismert törzse Darás Máté, kitől a családfa ⁹⁾ így jó le:

¹⁾ Lehoczky Stemm. II. p. 112.

²⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 25.

³⁾ Ugyanott I. köt. 128.

⁴⁾ Ugyanott II. 190.

⁵⁾ Ugyanott II. k. 134. 143. l.

⁶⁾ Ugyanott II. 238.

⁷⁾ Ugyanott II. k. 239. l.

⁸⁾ Ugyanott II. k. 191. 207.

⁹⁾ Perben hitelesített családfa szerint.

István az ítélőmester előbb 1637-ben Veszprém vármegye jegyzője és országgyűlési követe ¹⁾).

Darasy család. Zemplin vármegye czimeres nemes csalá dai közé számittatik ²⁾).

Darkó család. (N.-ajtai). Erdélyi székely család, melyből nagy-ajtai Darkó Dániel 1815-ben Kolosvárott tanácsnok.

Darholcz család. (Fintai). Egy nemzékrendi irónk szerint Sáros vármegyei kihalt család. Darholcz Ferencz nek fia Kristóf volt, kinek javai a Desseffy családra szálltak ³⁾).

Ha Lehoczky jól írja, Kristóf 1639-ben „Novissimi Judicii Tuba“ czimű könyvet adott ki Kassán ⁴⁾).

Darholcz Ferencz az 1635-ki országgyűlésen a száraz vámok eltörlésére választmányi tagul neveztetett ki ⁵⁾).

Nógrád vármegyében előfordul 1597-ben Darholczy Albert leánya Darholczy Ilona Zeke Tamásné.

Nem egy-e a Darholcz név a Daróczy családdal, (főleg miután a nevek gyakran elferditve is irattak), bővebb adatok nélkül eldönteniük nem szabad.

Darlaczy család. (Darlaczi †). Erdély kihalt családainak egyike ⁶⁾).

Darnay család. (Kihalt). A XVI. század elején Darnay Mihálynak fia Miklós (Nicolaus filius condam Michaelis de Darno) rút emléket hagyott maga után. 1505-ben sz.-máriai Oláh Tamást, egy nyilván ismert nemességű férfit, midőn az épen az országgyűlésre indulna, saját nemes udvarán és házában Szent-Marián Valkó vármegyében megrohanván, gyalázatos gyilkos-módra megölte, és hogy a gyanut kikerülje, nem átalott az országgyűlésre is elmenni, hol véresen jelent meg, hol azonban a meggyilkoltnak özvegye s rokonai vádja következtében letartóztatott, majd egyesség közbejöttével szabadon bocsáttatott; azonban ismét az özvegyet is megakará gyilkolni, miért nótát kapván, birtokai elkoboztattak; mint II. Ulászló királynak Fejérvárott 1506-ki sz. István napján kiadott oklevele tanusítja ⁷⁾).

¹⁾ Lehoczky Stem. I. pag. 217. II. pag. 95.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. pag. 111.

³⁾ Lehoczky Stem. II. 96.

⁴⁾ Ugyanott.

⁵⁾ 1635-ki 72. törv. cz.

⁶⁾ Kőváry Erdély nev. családai. 270

⁷⁾ Kaprinai Mss. B. tom. IV. pag. 223.

Daróczy család. (Király-daróczy). E család a Kisvárdaiakkal együtt az Eürs nemből eredeztetik ¹⁾, és hajdan már bírta Király-Daróczot Szathmár vármegyében, innen elszakadt a család egy ága Borsod vármegyébe, s pedig — mint sejtethető — az Eürs nemből eredt Mihálynak Aladár fiától származott Tibold unokája, kitől a megszállt helység Tibold-Darócz nevet nyert, és egy ivadék ága Tibold néven lett ismeretes.

Nevezett Daróczy Tibold 1385-ben Kisvárday Domokossal együtt adta el Daróczot Szathmár megyében Csáky Istvánnak örökösen ²⁾.

Legelől szólunk a Szathmár megyében feltűnt Daróczyakról, azután az Ugocsa, majd Borsod stb. megyében feltűnt család-tagokról.

1550-ben élt Daróczy Szerafin, kinek első leánya Zsófia albisi Zólyomi Miklósné volt, a kath. vallásból reformatus lett. Meghalt 1646-ki nov. 29-én, kora 75-dik évében ³⁾, s ágán a Sennyey, Barkoczy és Vécsey családok sarjadznak le; a másik leánya Katalin Kubmyi Lászlóné, kitől a Lónyayak származnak női ágon. Nevezett Daróczy Szerafin birt Ugocsa vármegyében Csernatón, hol részbirtokot beiratképen nyert 1578-ban a Perényiektől ⁴⁾.

Szathmár vármegyében Daróczy Sámuel 1656—1670-ben szolgabíró volt, és 1665-ben Batizon és Batiz-Vásáriban részbirtokot kapott adományban ⁵⁾.

Daróczy István 1673-ban Szathmár vármegye szolgabírája, 1641-ben Batiz-Vásáriban egy nemes ülést (sessio nobil.) nyert szintén adományban ⁶⁾.

Szathmár vármegyében e század elején birtokosnak iratik a család Homokon ⁷⁾.

Ugocsa vármegyében Halmit bírta a család már 1423-ban ⁸⁾ Ujhelyi Anna (Ujhelyi Egyed leánya) Daróczy Simon neje

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 147

²⁾ Ugyanott II. 146

³⁾ Hodászi Miklósnak fölötte mondott halotti beszéde szerint.

⁴⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 147—148.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa 147.

⁶⁾ Szirmay Szathmár várm. I. 132. 133. II. 298. 299.

⁷⁾ Ugyanott I. 133. II. 299.

⁸⁾ Ugyanott II. 284.

⁹⁾ Szirmay C. Ugocsa 158.

volt, anyja Daróczy Ilonának Fancsikai Györgynének, ki 1550-ben az Ujhelyi család fi-ága ellen perel ¹⁾, és leány-negyedét kéri ²⁾.

1580-ban Daróczy István Batareson részbirtokot kap a Perényiektől ³⁾.

Borsod vármegyében Tibold-Daróczon 1601-ben Daróczy Erzsé Korpás Menyhértné egész részbirtokát Bethes Péternek zálogítja ⁴⁾.

Daróczy Anna 1559-ben Csicsery Istvánné volt, leányát Csicsery Annát pedig ismét Daróczy András bírta nőül ⁵⁾.

Ugy látszik — szintén e családöt illeti a következő töredékleszármaszás ⁶⁾ is :

Daróczy Zsigmond
(Fakosi Paksy Anna)

István

Kata 1760.
(B. Szárazné)

Daróczy család. Nógrád vármegyében is van Panyidarócz nevű helység, és e megyében is virágzott Daróczy család, a nélkül hogy a főlebbivel viszonyát ismernők.

Ezek közül Daróczy Jakab Nógrád vármegye követe volt az 1447-ki országgyűlésen ⁷⁾.

1597-ben élt Daróczy (néhol írva Daroleczy) István Nógrádban birtokos.

1617—1618-ban Daróczy György Nógrád megyei szolgabíró ⁸⁾.

Daróczy család. (Deregnyői †). Valószínűleg az 1604-ben kihalt Deregnyey családdal egy törzsből, és pedig az Akus nemből eredett ⁹⁾.

Nevezetes embere volt a családnak deregnyői Daróczy Ferencz, ki Básta korában a tizek mellé erdélyi kanczellárul neveztetett 1603-ban ¹⁰⁾; de Básta bukásával ő is visszajő Magyarországra, és a szepesi

¹⁾ Szirmay C. Ugocsa. 69

²⁾ Ugyanott 88.

³⁾ Ugyanott 153.

⁴⁾ Fényes Geograph. szótár I. 242

⁵⁾ Perbeli genealogia szerint.

⁶⁾ Perbeli családfa szerint.

⁷⁾ Kovácsich Supplem. ad vestig. Com. 333—336.

⁸⁾ Eredeti okl. és 1618-ki 49. törv. cz.

⁹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 374.

¹⁰⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 529. hol e *Comitatu Beregh*, *vir summae virtutis*-nak iratik; de Beregh vármegye helyett inkább Zemplin megye állhat.

kamara igazgatója lön, mint ilyen halt meg 1606-ban ¹⁾). Birta Székelyhidját is ²⁾). Ennek

Fia lehetett azon deregnyői Daróczy Ferencz, ki 1611-ben új adomány útján Zemplin megyei Szögh helységbe iktattatott, elmentmondván Berzeviczy András és Sándor János ³⁾).

Deregnyő helységben, miután a Daróczy család kihalt, 1730-ban Lónyay Ferencz örökösdött, kinek neje Daróczy leány volt.

Ettől valószínűleg külön családból eredt azon Daróczy István, ki I. Leopold király által a XVII. század végén Tata várának kapitányául neveztetett ki ⁴⁾).

Daróczy család. (Udvarhelyi). Erdélyi székely család udvarhelyi székéből. Pál és Mátyás 1815-ben a Guberniumnál szolgálnak.

Ugyanakkor János Udvarhely város jegyzője és rectificator-biztos; József ott tanácsos, István pap volt.

Darvas család. (Hanvai). Gömör vármegye légrégebbi családainak egyike, — s úgy látszik egy törzsből ered a Hanvai, runyai Soldos, Nagyszájú, Szkárosy, Kerepeczi stb. családdal. *Lásd Szkárosy család.*

1550-ben febr. 14-kén hanvai Darvas Albert s György a főlebb említett családbeliekkel I. Ferdinand királytól új kir. adománylevelet kapnak Runya, Hanva, Kerepecz, Krisán, Alsó-Rás, Alsófalv: Szkáros, Felsőfalv, Visnyó stb. helységekre ⁵⁾).

1567-ben Darvas Pál Szadvárát védelmezte Bebek Györgyné Patócsi-Zsófia részére Svendi császári tábornok ellen ⁶⁾).

1671-ben hanvai Darvas István és Ferencz éltek, kik runyai Soldos István és több osztályos rokonaikkal egyességre léptek ⁷⁾).

Darvas Gábor 1806-ban Gömör vármegye szolgabirája.

A család jelenleg is bir Hanván, és ott székel Darvas Pál Gömör vármegyének az 1847-ki országgyűlésen követe.

Darvas család. (Nagy-réthi). Szintén régi család, a XVII. század első tizede óta már a múlt század végeig Nógrád vármegyében tűnnek fel tagjai nagyobb részben mint főbb megyei hivatalnokok.

¹⁾ Kazy Histor. R. Hung. I. 124.

²⁾ Wolph. Bethlen VI. pag. 157.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 296.

⁴⁾ Catalog. Mss. Biblioth. Széchenyiano R. I. 353 és 364.

⁵⁾ Oklevél.

⁶⁾ Istvánffy 1685-ki kiadás 325. l

⁷⁾ Oklevél.

Nógrád vármegyébe — úgy látszik — Darvas János költözött 1614-dik év előtt, nőül vévén a már kihalt Kürtössy családból Kürtössy Borbálát, ki utóbb Szúdy Mihály neje lön.

Nevezett Darvas Jánostól a családfa következőleg terjed le napjainkig :

I. t á b l a.

Darvas I. János
1614.
(Kürtössy Bora)

I. Mihály
(Ujváry Erzsé)

Zsuzsa
(Libercey Mihály)

Auna
(Ebeczky Fer.)

II. János
Nógrád várm. sz.-bíró.
1652—1654.
(Ráday Ilona)

II. Mihály
Nógrád várm. sz.-bíró 1693.
1708. alispán.
(1. Zathureczky Magdolna.
2. Palásthy Julianna)

I. Sándor
†
III. János
Nógrád v. alisp.
1699.
(1. Gyürky Jul.
2. Földváry Ilona)

I. Ferencz
sz.-bíró 1693.
alisp. 1706—1707.
(Mocsáry Bora)

L. III. táblán.

Lásd II. táblán.

Pál
†
Klára
(Mocsáry
László)

Erzsé
(Lasz-
kárnyé)

II. Sándor
1755.
(1. kőji
Komáromy
Krisztina.
2. Pongrácz
Zsuzsa)

Ilona
(Dráveczky
László)

Zsófia
(Lónyay
László)

Jób
Nógrád v.
sz.-bíró 1756.
(Fáy Kriszt.)

Klára
(Komáromy
Lajosné)

III. Sándor
Imre
(Dráveczky
Klára)

2-től I. Gedeon

Gedeon
Pesten.
(N. N.)

Klára
(Sóryné)

Menyhért
(Bornemisza
Zsuzsa)

Judit
(Fáy Menyh.)
Ténken.

Klára
(Máriássy Dániel)
R.-Szombat.

Janka
(Fáy József)
Ecséden.

Teréz
(Syposs Károly)
Ecséden.

Fanni
(Török
Lászlóné)

Mint látjuk, a törzsnak Darvas Jánosnak, ki 1614-ben élt, unokája ismét II. János, ki 1652—54-ben Nógrád vármegye szolgabírája volt, terjeszté le a családot. 1672-ben már csak özvegye élt, ki nek halála után II. Jánosnak három fia (mert Sándor elhalt) 1690-ki

¹⁾ Wagner Mss. tom. LXX. — Perben hitelesített genealog. — családi adatok stb.

január 3-kán osztottak meg birtokaikon. A három fiutól a család három vonalra szakadt. II. Mihály ágát e táblán, III. János és I. Ferencz vonalát pedig a II. és III. táblán közöljük.

II. Mihály 1693-ban Nógrád vármegye alispánja, 1708-ban első alispánja, 1715-ben országgyűlési követe volt. Rákóczy idejében annak egyik főhadi biztosa 1704-ben. Első nejétől Pál, Klára, Erzsé, a többi gyermeke második nejétől született.

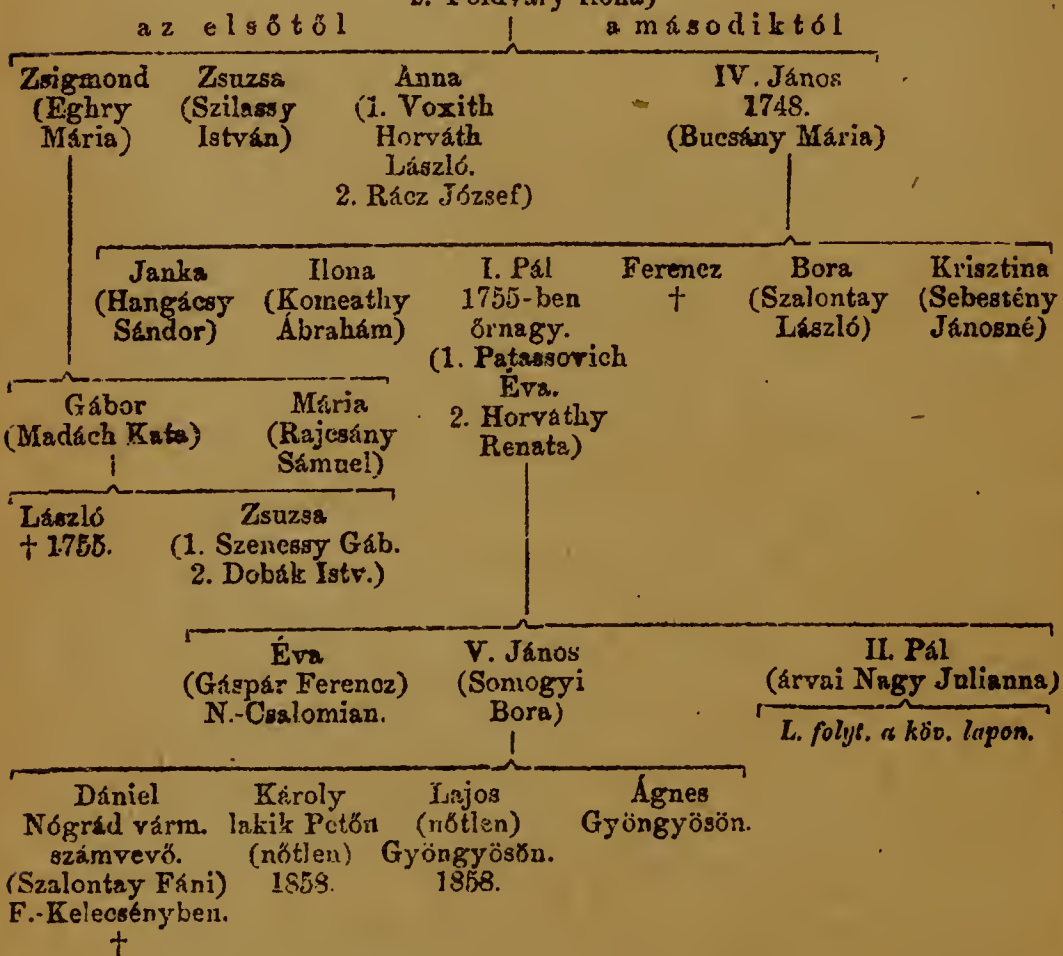
Jób 1756-ban Nógrád megye szolgabirája lön.

E vonal, mint látjuk, Menyhértnek leányaiban fiágon kifogyásnak néz elé.

Következik III. János vonala:

II. tábla.

III. János 1699. (Lásd I. táblán).
Nógrád várm. másod alispán.
(1. Gyürky Julia.
2. Földváry Ilona)

II. Pál
(árvai Nagy Julianna)
ki az előbbi lapon.

Julianna	III. Pál (Darvas Kata)	Petronella (Darvas János) Alpáron.	Irén (Recsky Károly)	István †
	Sándor Klára Gyöngyösön.	Mathild István		

III. János 1688-ban tiltakozik Madách Zsuzsánna Gyürky Gábor özvegye és Bene Ferencz ellen, kik a gyürki birtokot el akarák adni ¹⁾. E János 1699-ben másod alispán lön Nógrád vármegyében. 1705-ben fiscalis praefectus, utóbb Rákóczy hive.

IV. János szinte Nógrád vármegyei alszolgabíró és biztos. Nógrádban Kiskérnek negyed részére, Csécsén a Csincsa nevű részre és Konczföldre nádori új adománylevelet nyert gr. Pálffy Jánostól 1748-ban ²⁾.

I. Pál 1755-ben őrnagy a lengyel királynál (Suprem. Vigiliar. magister Serenis. Regis Poloniarum).

III. t á b l a.

I. Ferencz (L. I. tablán).
Nógrád várm. alisp.
1706—1707.
(Mocsáry Bora)

Zsuzsa (Szemere László)	II. Ferencz Nógrád várm. sz.-bíró 1744—1750. (Ujhelyi Éva)	I. József Nógrád v. alisp. 1756. kir. tanácsos. (Szirmay Zsuzsa)
Anna (Puky László)	Klára (Kántor József)	Mária Magdolna (Máriássy)
	Zsuzsa (Gyürky Pálné)	
II. József Nógrád várm. alispán 1769. (1. váradi Veres Kata. 2. Plathy Mária. 3. Gerlénny Anna)	Bora (Patay Józsefné) † 1770.	III. Ferencz Nógrád várm. első alispán 1773—1783. kir. helytart. tanácsos. (1. Wattay Krisztina. † 1772. 2. Fáy Erzsébet)
Kata (Gyürky István)	Anna (Puky István)	László folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Sz. Benedeki Convent. Fasz. 2. Nro 32.

²⁾ Az iktatási parancs kelt 1748. sept. 12. Pozsonyban. Az eredeti a Magyar Academia kézirat-tárában van.

III. Ferencz
Nógrád várm. első alispán
1773—1783.
ki az előbbi lapon.

III. József Nógrád v. sz.-bíró 1763. (1. Mocsáry Johanna. 2. Hoffman Zsuzsa)	Zsuzsa (Puky Fer.)	János (1. Fáy Zsuzsa. 2. Cse- miczky N.)	Mária (Mocsáry Antal)	IV. Ferencz sz.-bíró 1769. (Batik Klára) +	Erzse (Fáy Mózes)	I. Antal (Karpé Erzse)	
		József (Bernáth N.)					
		Bora (Onódy Péter)	János (Darvas Petronella) Alpáron Abauj v.	József Alpáron.	András cs. kir. kapit.	Albert Mis- kolczon.	Katalin Darvas Pál Gyön- gyösa.
Zsuzsa (Fáy Károly)		Mihály (Téglássy Erzse) József +		Borbala (Jakabfalvy Antal)		Teréz	
II. Antal (Péchy Kata)		Zsuzsa +		Erzse (Bónis Samu)		Ágnes (Szontagh Ferencz) Lapujtón.	Imre (Szepessy Malvina) Malvina
Béla	Ilona	Tamás	Ferencz				

Az e táblázaton állók nagyobb része hivatalt viselt Nógrád vármegyében. I. Ferencz 1693-ban szolgabíró, 1706—1707-ben első alispánul választatott meg; azután Rákóczy mellett volt, meghalt 1711. előtt.

II. Ferencz 1744-ben szolgabírónak választatott, és 1750-ben ujlag megerősített. Leányaiban ága kihalt.

I. József 1744-ben Nógrád megye jegyzőjeül, 1751-ben köve-
teül, 1756-ban másod alispánjául választatott. Végre kir. tanácsos lón.

II. József 1769-ben választatott másod alispánul. Második nejétől Kata, harmadik nejétől Anna leánya született, kikben ágazata fi-ágon elenyészett.

III. Ferencz 1773-tól 1783-ig összesen tiz évig ült Nógrád megye első alispáni székében, akkor lemondván ¹⁾, a m. kir. udv. helytartóságnál tanácsos lón. A Martinovics-féle dolgokból kibontakozván, utóbb sz. István-rend viteze, és arany-sarkantyús vitéz lón. 1809-ben Budán egy „Fegyver ellen való“ művecskét írt ²⁾. Első neje felső-wattai

¹⁾ A hivatalokról szóló adatok az illető megyei jegyzőkönyvek nyomán.

²⁾ L. Hazai tudósítások 1809-ki I. félév 41. szám.

Wattay Krisztina 1772-ben meghalván ¹⁾, másodsor nőszült Fáy Erzsével. Első nejétől öt gyermeke, a másodiktól Erzse és Antal maradt.

III. József 1763-ban lett Nógrád vármegye szolgabirája, ivadéka fi-ágon unokájában Józsefben mult ki.

IV. Ferencz 1763-ban szintén Nógrád vármegye szolgabirájává választatott.

I. Antal ága Abauj vármegyébe szakadt, hol megyei hivatalokban tüntek föl. Gyermekei

II. Antal 1838-ban Abauj vármegye al-szolgabirája volt.

Imre 1846-ban szintén Abauj vármegyénél al-szolgabiróságot viselt.

Erzse Bónis Sámuelné, ritka műveltségű hölgy, kinek Jászay Pál utolsó történelmi művét ²⁾ ajánlá, és

Ágnes Szontagh Ferenczné Lapujtőn Nógrád vármegyében.

A család reformatus vallású.

A család czimere itt láthatólag a paizs kék mezejében zöld halmon álló daru, mely egyik fölemelt lábában mint az éberség jelvénye egy kövecset tart; csőrében pedig arany patkót mutat. — Ugyanez alak ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék.

Darvas család. (Cs. Csatószeghi). Erdélyben a Csikszékben ős székely család, mely már 1570-ben csatószeghi előnévvel élt ³⁾.

A XVI század végén, és a következő elején élt közülök Darvas Péter, kinek Vardotfalván vagyis Csik-Somlyón a barátok temploma alatti sirtoltban sírkövén e rövid fölirat áll: „Darvas Péter 30-dik Martii 1623.“ ⁴⁾

¹⁾ „Történelemvilág“ ezim alatt halotti versek Szathmáry Mihálytól, és halotti beszéd Szépiaky Páltól elmondva Losonczon. Kézirat az egyetemi könyvtárban.

²⁾ Czimere munkának: A magyar nemzet napjai a legrégibb időtől az arany bulláig. Irta Jászay Pál. Pest, 1855.

³⁾ Lshoczky Stemmat. II. pag. 112. hol csak ez áll: *Familiae antiquae occurrunt: Daan de Dobos 1462. . . . Darvas de Csatószeg 1570.*

⁴⁾ Benkő Károly Csik, Gyergyó és Kászon leir. 92. i.

E század elején élt közülök Darvas Ferencz, kinek neje Csató Krisztina.

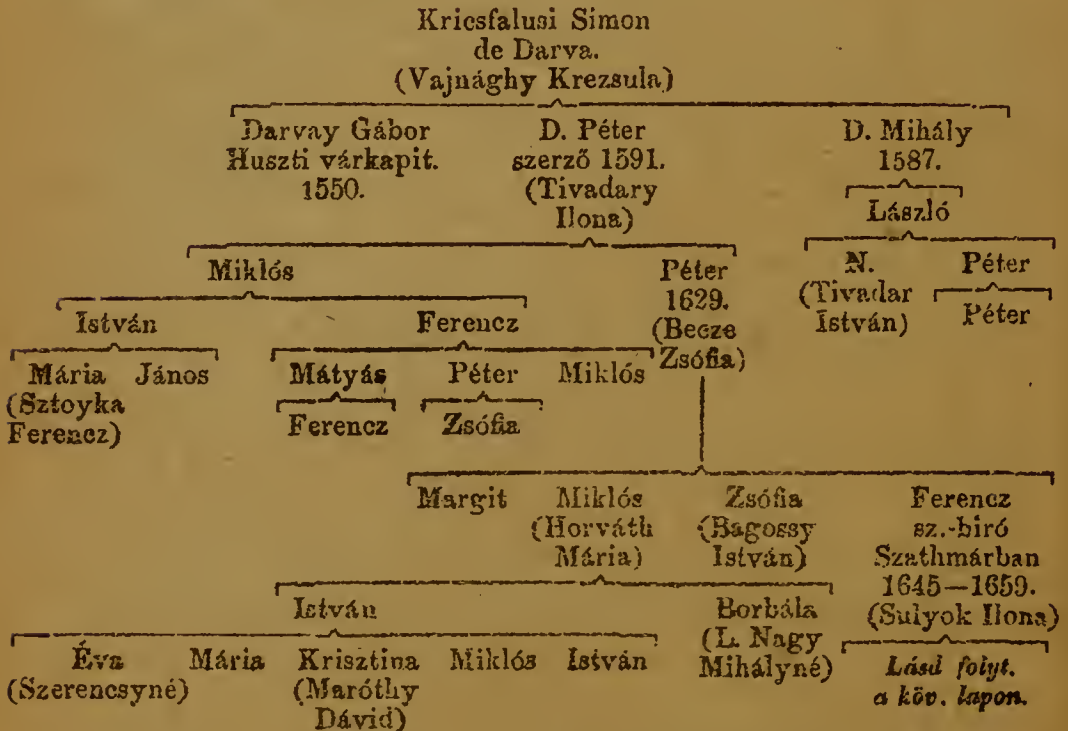
Többi közt él jelenleg Darvas Ferencz, Csik-Tusnád és Szent-Márton érdekesb birtokosainak egyike ¹⁾.

Darvay család. (Darvai). Marmaros vármegyei régi előkelő család. Törzse, kitől a családja jelenkorig szakadtalanul jő le, Kricsfalusi Simon volt a XVI. század közepén, ki már birta Darva helységet, és erről írta előnevét, míg fiai már vezetéknevül használák a Darvay nevet.

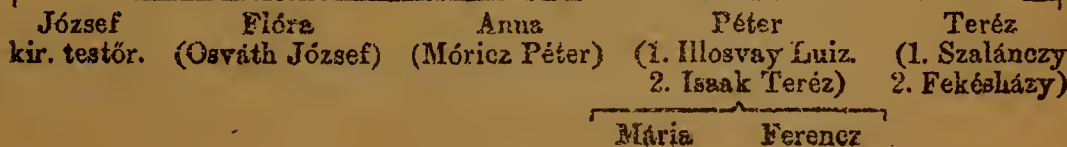
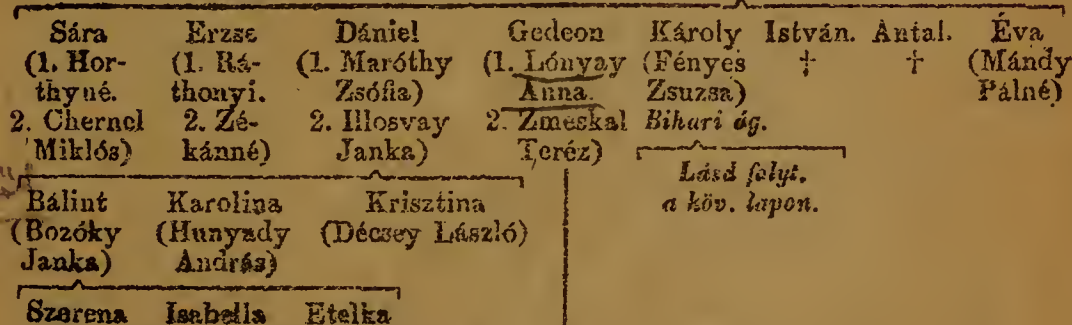
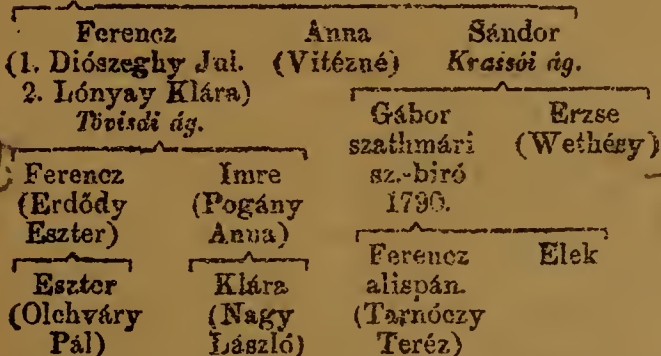
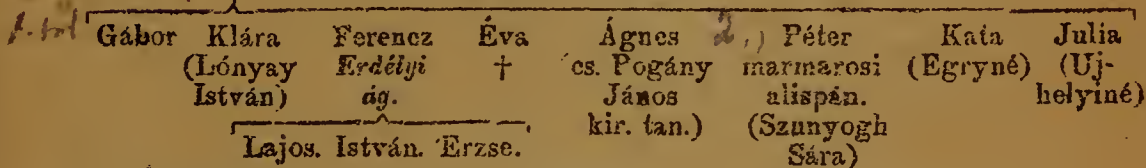
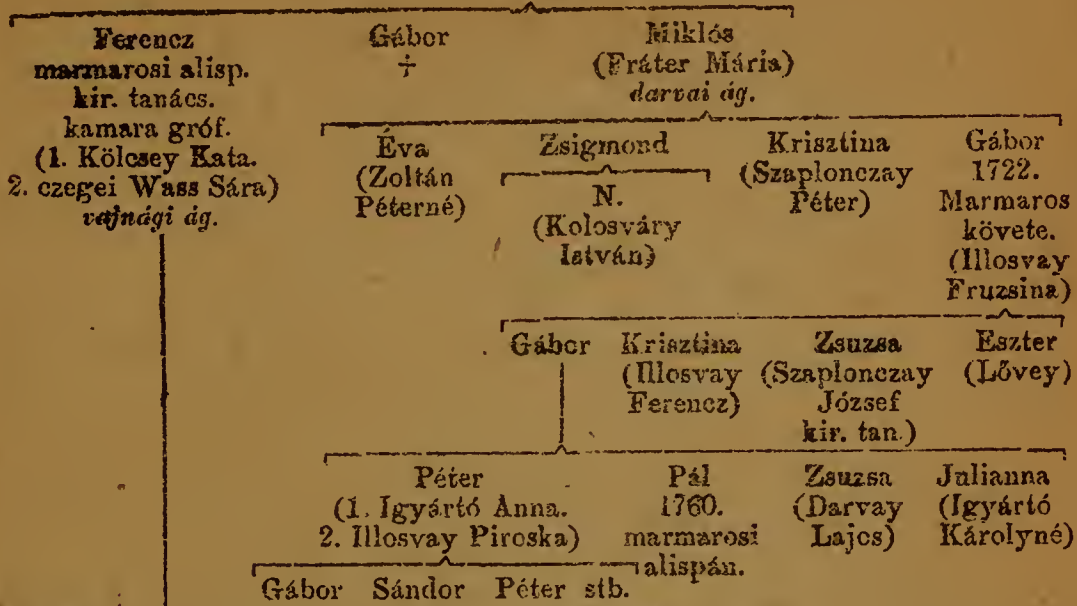
A család czimere — mint a metszvény is mutatja — a paizs kék mezejében zöld dombon álló grif, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs tetején a sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A családfa ²⁾ az említett törzstől kezdve így jő le:

¹⁾ Ugyanott 115. és 126. lap. — ²⁾ Décsy M. zivés közlése szerint.

Ferencz ki az előbbi lapon
sz.-bíró Szathmárban
1645 - 1659.

Károly (ki az előbbi lapon.)
(Fényes Zsuzsa)
Eihari ág.

Viktoria (Fényes Józsa)	Károly (Kügyi Virágh Julia)	Dániel főhadnagy.	Lajos (Darvay Zsuzsa)	Péter †	Teréz (Sárayné)	Kleopatra (Balázsy Pálné)
		Sándor (Fráter I.)		Gábor		

A család Marmaros vármegyéből szétterjedt Szathmár vármegyébe is. Ferencznek a Sulyok Ilona férjének, ki 1645—1659-ben Szathmár vármegye szolgabirája volt, Ferencz és Miklós fia által két fővonalra oszlott a család. Amaz a vajnághi ágnek törzse, Miklóstól a darvai ág jő le.

Miklósnek ágán, fia Gábor 1722-ben Marmaros megye követe volt; ennek unokája Pál azon vármegyének 1760-ban alispánja.

A vajnághi ágon maga a vonal törzse Ferencz Marmaros megye alispánja, kir. tanácsos és kamara-gróf, és birtokszerző volt. Első nejétől Kölcsey Katától gyermekei Gábor, Klára, Ferencz, Éva, második nejétől czegei Vass Sárától: Ágnes, Péter, Kata, Julia születtek.

Gábor (Ferencznek Kölcsey ^{Katától} Sárától fia) két fiut nemzett, ugyanint Ferenczet (kinek első nejétől giczei Diószeghy Juliannától fia Antal elhal magtalanul, második nejétől Lónyay Klárától Ferencz és Imre születtek, (s az ugynevezett tövisdi ágat alkoták); és Sándor a krassói ág atyja. Sándornak fia Gábor Vankay Mária férje 1796-ban Szathmár vármegye szolgabirája, s több helységben birtokos, nemzé Ferenczet, ki 1857-ki decemb. 6-kán Szathmáron kora 52-dik évében halt meg. Ifjuságát a közép-férfikorig alsóbb hivatalokon kezdve s alispánságon végezve, a megyei életnek szentelte. A közbizalom őt az 183²/₆-ki országgyűlésre Szathmár megye követévé emelte. Utódai nem létében végrendelete a vallás, tudomány, és rokonok szeretetéről tanuskodik. Hídeg tetemei dec. 8-kán a szathmári temetőbe tétettek le. Benne ága fi-ágon kihalt ¹⁾.

Péter (Ferencznek czegei Vas Sárától fia) Marmaros megye alispánja volt. Leirta Marmaros vármegye történeteit, mely munka kéziratban maradt. Szunyogh Sárától több gyermeke volt, mint a táblázat mutatja. Ezek közül három fiu külön ágat alapított.

¹⁾ L. „Pesti Napló” 1857-ki 30. szám

Dániel (Péter fia) első nejétől Maróthy Zsófiától elválván, másodsor nősült Illosvay Jankával, kitől Bálint fiának csak leányai vannak.

Gedeon (Péternek fia) két házasságból nemzett gyermekeket, első nejétől Lónyay Annától fiai József m. kir. testőr, Flóra Osváth Józsefné. Második nejétől Zmeskal Teréztől Anna, Mórincz Péterné, Teréz 1. Szalánczy, 2. Fekésházy neje; Péter két gyermek atyja, gyermekei: Mária az első, Ferencz a második nejétől valók.

Károly (szintén Péternek fia) képezi a bihari ágat. Fényes Zsuzsannától több gyermeke él, ezek közül Lajosnak Darvay Zsuzsannától Sándor (nős) és Gábor gyermekei vannak.

A család reformatus vallású.

Daun család. (Gróf, honfius.) A család nagyobb részint hadi pályán szolgált. A család újabb alapítója Fülöp-Ernő osztrák cs. kir. ezredes volt, és testvérével János Jakabbal 1655-ki dec. 13-kán birodalmi grófságra emeltetett. Fülöpnek idősb fia Vilmos-János 1657-ben az alsó-ausztriai tartományi rendek közé vétetett föl, később Csehországban honfiusítást nyert, 1688-ban január 25-kén pedig magyar mágnásságra emeltetett. Meghalt 1706-ban. Neje gr. Althann Anna Mária volt, kitől három fia három ágat alapított ¹⁾. Tőle a családfa így jő le:

Vilmos János
1688. magyar indig.
(Gr. Althann Anna Mária)

Fülöp Lőrincz
szül. 1668. † 1741.
táboru. nápolyi alkir.
(Gr. Herberstein Mária)

Henrik József
szül. 1678. † 1751.
1720. budai főparancs.

Henrik Rikard
a bajor vonal törzse.
†

Leopold József
szül. 1705. † 1766.
bécsi főparancsnok

Miksa
szül. 1721.

József Miksa
szül. 1771.

Ferencz
szül. 1746. † 1771
cs. kir. kam. ezredes
(Gr. Auersperg Franc.)

József Albin
szül. 1771. † 1851.
salzburgi kanonok.

¹⁾ L'Advocat Mindszenti Lexicon II. Dar. 384 l. És Histor. Herald. Handbuch 152

A család egy ágon most is virágzik Osztrák- és Morvaországban. Ősi czimerök, mely most a sokféle osztott paizs közepét foglalja el: arany mezőben rézsútosan vont vörös csikolat.

Dauson család. Honfiusított család, mely Zemplin megyében birtokos volt; de a kihaltak közé soroztatik ¹⁾.

Dávid család. (Thuróc-zsentszentpéteri és isztebnyei). Thuróc vármegyei régi család, mely a tatárjárás koráig viszi fel eredetét oklevelek tanúsítása mellett. Törzsöke thuróczi Uzda királyi halász volt, ki IV. Béla királytól ősi birtoka mellett a Thuróc zize másik partján Vendéghe földet kapta ²⁾. Ezen Uzdatól erednek a most is élő Dávid és Zathureczky családok, (lásd ezt) melyeknek czimereik is teljesen egyenlők.

Uzdatól a családfa ³⁾ így sarjadzik le:

I. tábla.

Uzda, 1230.

Mechk 1255.		Stremen 1255.		Mortun v. Márton 1255-1322.	Drachmel 1255.	
Mechk 1263.		Péter 1303.	Lodómér 1303.	Miklós 1303.	Péter 1303-1332.	Benedek 1303-1332. a Zathureczky család törzse.
Kochman 1303.						
Tamás utódai Lengyelországba költöztek.		Máté 1316. †				
András 1332.	Márton 1332.	Fülöp 1332.	Pál 1332.	Mihály Zathureczky család törzse.	Miklós 1332.	
Miklós †	Péter	Zathureczky család őse.	de Vendéghe.	Márton		János
				Mátyás	Péter 1417-1422.	
				László	Jakab 1469.	
				Miklós		
Dávid 1380-1382.	Antal 1380.	János 1380.	László	Máté	Jakab	
Isztebnyét kapja. A Dávid család törzse. L. II. tábla.	Péter deák. 1417-1422.	Mátyás	Jakab 1388. †	Miklós 1388-1421. †	Bregács 1388.	György 1422. †
		Péter † 1422.		Antal †	Demeter 1388.	

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 76.

²⁾ Regestrum de Thuroch. Engel Monumenta 67. 106-107.

³⁾ A család adatai szerint.

Uzdának négy fia Mechk, Stremen Márton (néhol Merchon és Mortun), és Drachmel IV. Béla királytól 1255-ben Zathuresán nyolcz ekényi földet kap királyi adományban, miután már előbb királyi jobbágyokká emeltettek ¹⁾. 1263-ban megerősíté őket szabadságaikban, úgy hogy egyik közülök a királyi hadmenetet — midőn kívántatik — kövesse. A négy fiu közül Mechknek fia Mechk szintén az 1263-diki szabadság megerősítési oklevélben emlittetik. Fia Kochman, ennek Tamás, kinek utódai — állítólag — Hedvig királynéval Lengyelországba szakadtak.

Stremen- és Drachmelnek maradékai kihaltak. Felmaradt törzsül csupán

Márton (vagy Mortun) ispán (Comes), ki 1281-ben V. István királytól a Melk, Vrutk és Prekopa melletti erdőrészt nyerte királyi adományban kiirthatási joggal. Fiai Péter és Benedek. Ez utóbbi-tól a Zathuresai Zathureczky család egy ága ered. (L. *Zathureczky csaiád.*)

Péternek, ki 1303—1332-ben élt, több fia maradt. Közülök Fülöptől és Mihálytól ismét a Zathureczky család terjed le. András, Márton és Miklós (korábban, későbben) kihaltak. Pál, ki 1332-ben élt, Vendéghit birta, és erről írta magát. Fiai Dávid, Antal, János, László, Máté és Jakab; továbbá nevezett Máténak fiai Miklós, Bregach, Demeter és Jakab, a más ágakról Tamásnak fiai, unoka-testvéreik Péter (Mártonnak fia). Másik Péter Michknek fia 1331-ben Lajos királytól teljesen fölmentettnek minden szolgálattól, és a nemesek sorába emeltetnek ²⁾.

A következő évben 1382-ben Dávid említett testvéreivel együtt Árva vármegyei Isztebnye helységet nyerte királyi adományban I. Lajos királytól ³⁾, és abba a thuróczi Convent által beiktattatott.

Ugyancsak Dávid 1386-ban Mária királynétól nyerte Szent-Péter helységet is ⁴⁾. Nevéről fiai s utódai Dávid nevet, és szent-

¹⁾ Literas super constitutione jobagionum Regalium. Engel Monum. p. 65.

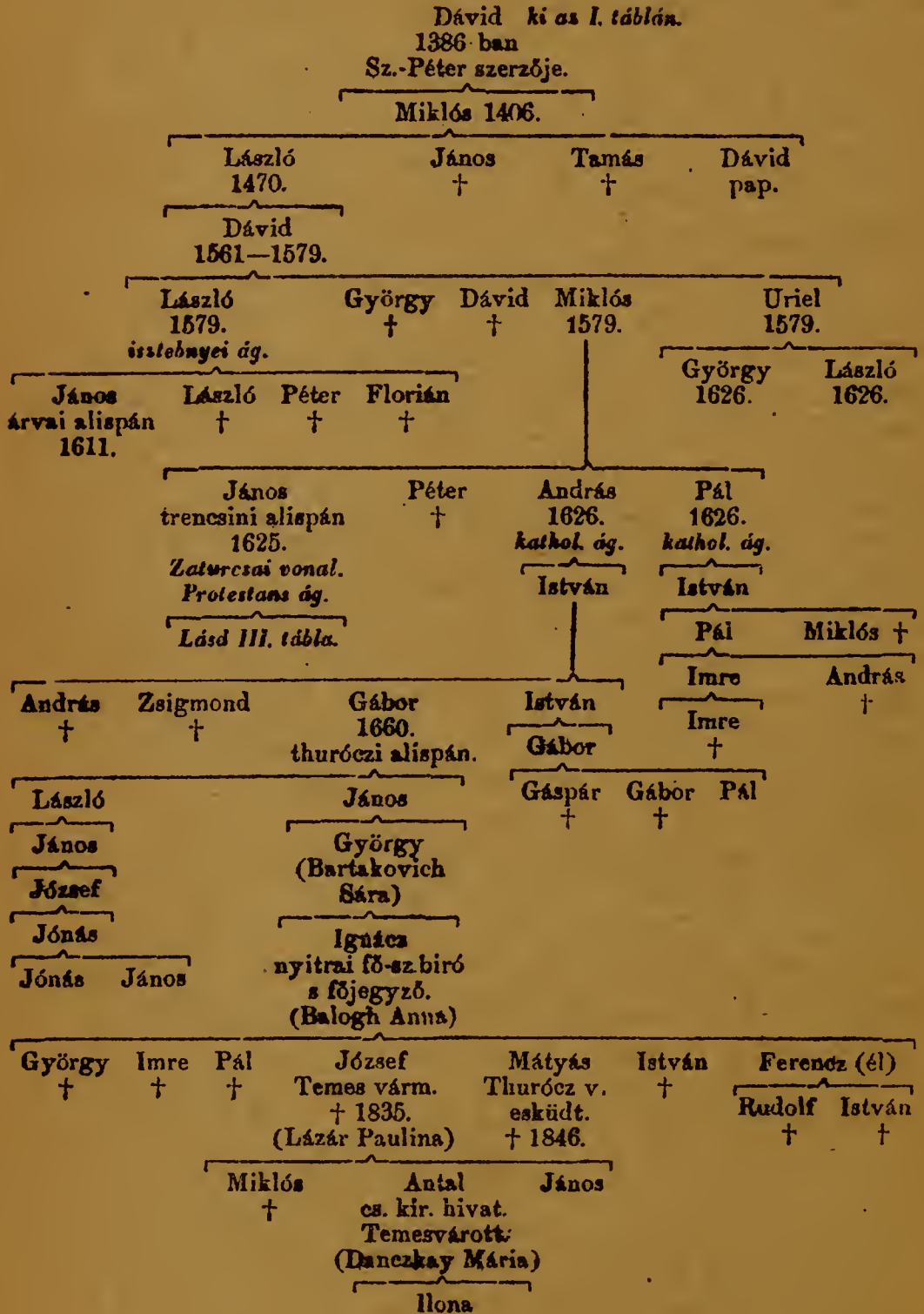
²⁾ Regestrum de Thuroch. Engelnak 66.

³⁾ Előbb felmentetett e helységre nézve is a lándzsa-csinalás terhétől, melyre az érdeklött Regestrumban e szavak vonatkoznak: literae super exemptione a conditione servitutis unius lauceae, quam prius de possessione Istebnek vocata, in Cottu de Arva existente decenter eidem facere debuissent (t. i. Lajos királynak).

⁴⁾ Engel Monumenta 68.

péteri előnevet vettek fel, s így lőn D á v i d a hasonló nevű családnak törzse. Tőle a családfa tovább így sarjadzik le:

II. tábla.

E II. táblán a törzsnek Dávidnak kis unokája ismét Dávid több fia által három ágra kezdé terjeszteni családat; László az ugynevezett isztebnyei ágat képviselé, mely azonban hamar megszakadt. Fiai közül János Árva vármegye alispánja volt 1611-ben. Uriel ága fiában mulik el. Szerencsésebb volt Miklós, kinek három fia terjeszt ágat. Ezekből János a protestans vonal törzse, kinek utódai a III. táblán láthatók.

Pál és András a katholikus vonalnak törzsei; amannak ága negyed izen fogy ki. András ága él mostanáig. Említett Andrásnak unokája Gábor 1660-ban Thurócz vármegye alispánja ismét két ágon terjeszté le ivadékát.

Ignác, Györgynek kis-apponyi Bartakovich Sárától született fia, Nyitra vármegyének volt főszolgabírája utóbb főjegyzője, szép értékű ősi javainak nagy részét elzálogítá, ugymint 1813-ban Nógrád megyei alsó-szátoki és felső-penczi, továbbá Felső-Petény egy tized-részét 1813-ban simeghi Bene Károlynak s nejének, Tolna megyei Kéty helység és Gaszla és Tábor pusztabeli részét 1814-ben 23 ezer forintban Bogyay Györgynek s nejének simeghi Bene Erzsébetnek; hasonlóan Nyitra vármegyei Vicsap és Apáthi helységbeli részeit, végre 1824-ben Thurócz megyei szentpéteri és alsó-zaturesai részét báró Révay Ferencz ezredes özvegyének 54,467 forintba 32 évre adta zálogba. Fiai közül Mátyás Thurócz vármegye rendszerinti esküdtje, majd tisztbeli szolgabírája volt. Meghalt 1845-ben.

József 1820-dik táján Temes vármegyébe költözött, és ott volt a vármegyénél esküdt, 1822-ki junius 17-kén vett ki Thurócz vármegyétől nemességéről szóló bizonyítványt, melyben nevezékrende az 1626-ban élt Andrásig vitetik fel, s mely bizonyítvány azon 1822-ki sept. 3-kán Temes, 1829-ki mart. 9-kén Torontál vármegyében is kihirdettetett. Meghalt Verseczen 1835-ben, kora 37-dik évében. Fiai közül élnek Antal cs. kir. kincstári fogalmazó Temesvárott, kinek nejétől Danczkay Máriától leánya Ilona van; — és János.

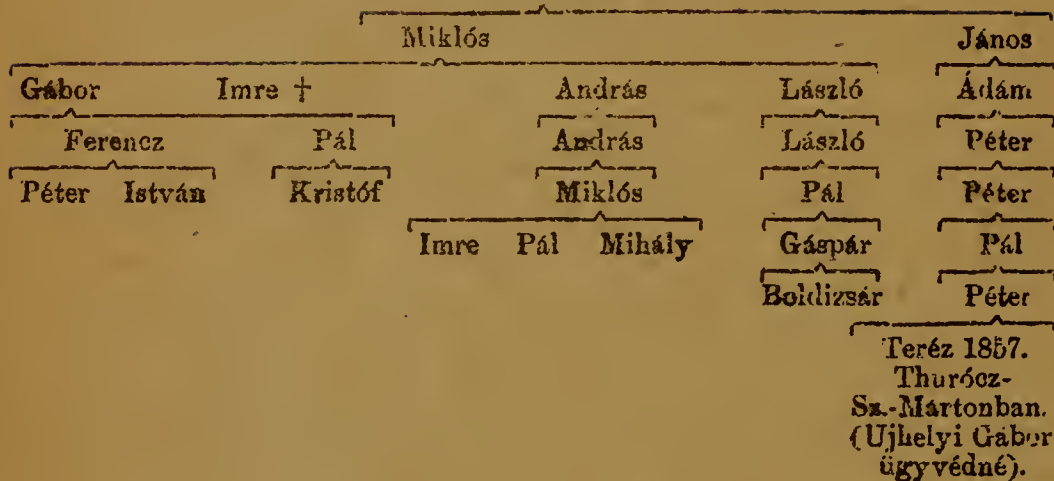
Ez ágból él Ferencz is, kinek a táblázaton álló Rudolf és István fiai elhaltak.

Következik a másik vagyis protestans vonal.

III. tábla

A protestans vallású ág.

János
trencsényi alispán
1625.
mint a II. táblán.

A táblázat élén álló János Trencsén vármegye alispánja és országgyűlési követe volt 1625-ben, 1635-ben pedig egy törvényes parancs nem teljesítése végett az országgyűlés által hivatalától elmozdított¹⁾.

Ezen ág jelenleg is birtokos Alsó-Zaturcsán, s több tagja megyei hivatalt viselt.

Hogy a Dávid családnak itt közlött nemzékrende nem teljes, azt onnan látjuk, mert azon több ismerős név hiányzik, ilyenek

Dávid Pál, ki 1618-ban tinini püspök, 1622-ben kir. táblai praelatus, 1625-ben pécsi püspök volt²⁾.

Dávid György 1708—1729-ben Nyitra vármegye országgyűlési követe volt³⁾.

Dávid Katalin a XVI. század elején tholdi Tholdy Lászlónak, Nógrád megyei Told helység birtokosának neje.

Dávid Erzsébet Dóczy László neje 1658-ban⁴⁾

Végre nem mutatja e családja a bárói ágat sem, melyet szentpéteri Dávid Károly alapított, ez királyi tanácsos volt, és báróságra

1) 1625-ki 23-dik, 1635-ki 86-dik törv. cz.

2) 1618-ki 12. — 1622-ki 43. — 1625-ki 23. és 51. törv. cz.

3) Lehoczky Stenmat. I. 201.

4) Sz. Benedeki Convent 1658. Protoc. O. pag. 228.

emeltetett 1772-ben ¹⁾. Neje kis-szerényi Szerényi Zsuzsanna előbb Majthény Antal hitvese volt. Fia thurócz-szentpéteri és isztebnyei báró Dávid Antal 1787-ben a magyar udvari kancelláriánál fogalmazó ²⁾, a bárói ág benne elenyészett.

A család czimere --- mint itt a metszvényen látható --- gömbölyű paizs víz-szintesen kétfelé osztva. Az alsó ezüst mezőben hármaz zöld halom, mindenikből egy kinyílt rózsavirul, középről piros, a két szélső fehér. A felső kék mezőben egy felemelkedett medve félig látszik, talpaival királyi koronát tartva. Fölötte jobbról arany nap, balról ezüst félhold tűnik föl. A paizs tetején a koronából ismét a leírt medve nyulik ki, talpaival a paizsbelihez hasonló három rózsát tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

Dávid család. (Magyar-Béli). Magyar-Béli Dávid családot találunk a XVI. század elején Pozsony vármegyében, azonban volt-e ez összeköttetésben az előbb tárgyalt Dávid családdal? nem állíthatjuk.

Magyar-Béli Dávid Jakab Pozsonyban az eisenbergi hegyen egy szőlőt vesz zálogban 1506-ban Bély Tamástól ⁴⁾.

1508-ban magyar-béli Dávid Jakabnak fiai János és Tamás beiktattatnak a pozsonyi szőlőbe és egy dunai malom fele részébe ⁵⁾

Dávid család. Czimeres nemes család. A czimeres levelet szerző Dávid Tamás I. Leopold királytól 1686-ben ⁶⁾.

Czimere kék mezőben álló vörös ruhás, sárga eszímás, zöld öves, prém-kalpagos magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva, bal

¹⁾ Lehoczky szerint Stenonát. I. pag 160. hibásan 1770-ben kapta volna a báróságot, de Adami Scuta gentil. II. szerint 1772-ben.

²⁾ Calend. Jauriacense Titulare et historicum anni 1787. pag. 65.

³⁾ Adami Scuta gentil. II.

⁴⁾ Rath Károly közleménye szerint.

⁵⁾ Ugyanaz szerint.

⁶⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 801.

kezét csipőjére helyezve. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ¹⁾).

Ilynevű czimerleveles család él Zemplin vármegyében.

Davides család. Gömör vármegye nemes családai egyikének neve ²⁾).

Dávidházy család. Dávidházi Antal egyike volt azoknak, kik a Palóczyakkal a leleszi Convent ellen hatalmaskodást követvén el, ellenök a nevezett Convent 1403-ban tiltakozást tett ³⁾).

Davidovics család. (Báró †). Davidovics Pál a katonai pályán tábornokságig emelkedve, 1791-ben magyar báróságra emeltetett ⁴⁾. 1808—1814-ig Komárom várának főparanesnoka volt ⁵⁾. Meghalt magtalanul.

Czimere — mint látható — négy udvarra osztott paizs, közepén az ősi czimert tartalmazó paizs foglal helyet, melynek vörös mezejében kettős farku arany oroszlán áll, ijjából nyilat feszítve. A paizs első udvarában kék mezőben vörös ruhás, sárga csizmás, prém-kalpagos magyar vitéz

áll, kivont kardján törökfejet tartva. A második és harmadik udvarban ezüst mezőben egy kék zászló rézsutosan festve látható. A negyedik udvar kék mezejében három tornyu, nyílt kapus vár tűnik elő. A paizst bárói korona fűdi, melyen három koronás sisak áll; ezek közül a jobb-oldaliból a leirt nyilazó oroszlán, a középsőből a leirt vörös ruhás vitéz, a baloldaliából két kék zászló nyulik fel. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék ⁶⁾. Néhol a czimert telamonok gyanánt két páncézelos vitéz tartja.

¹⁾ Adami Scuta gentil. II.

²⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144.

³⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. IV. p. 273. — És Szirmay C. Zemplin not. top. 313.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. II.

⁵⁾ Fényes : Komárom várm. 86. — ⁶⁾ Adami id. h

Daxner család. Gömör vármegyei nemes család ¹⁾.

Day család. Zemplin vármegye egyik kihalt családja. 1560-ban Perényi Gábor Király-Helmecezen Day Jánosnak két telket irt be ²⁾.

1622-ben Day Muraközy Márton mint sárospataki tanár említették ³⁾.

Deák család. Több ilyen nevű család élt és él hazánkban, nevéket általában a litteratus (tanult) szó értelmétől kölcsönözték, mely nevet előbb az írástudó (diákos) emberek kapták melléknevül.

Legrégibb a Deák nevű családok közül az Ugocsa vármegye deákfalvi Deák család, melyről Szirmay munkájában ⁴⁾ azt írja, hogy hajdan Nevetlen falunak Deákfalva lett volna nevezete, ebből lön Gyákfalva, s később Nevetlen falu, melyet a Deák család ősei már a XIV. században birtak, és pedig 1360-ban élt deákfalvi Deák Ábrahámnak fia László ⁵⁾.

1426-ban éltek Diákfalvi János és István ⁶⁾.

1447-ben Deák Ádám Ugocsa vármegye jegyzője és országgyűlési követe, kinek testvére volt Balás, Solymos vára kapitánya ⁷⁾. Ezeknek testvéreül vagy Ádám leányaul iratik Deák Apollonia Verbőczy István anyja ⁸⁾.

Szirmay a Szapolyay (Zápolya) családot is e Deák nemzetiségből eredzetteti, de az valótlanság ⁹⁾, s legfőlebb rokonságban állhattak leány-ágon.

Ugocsa megyében még a későbbi időben is találunk a Deák családbeliekre.

1604-ben Deák Lőrincz többekkel Rudolf királytól Gödényházán részbirtokot kap adományban ¹⁰⁾.

1728-ban Deák János esperes.

¹⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144. l.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 70. 327.

³⁾ Ugyanott 213.

⁴⁾ Szirmay C. Ugocsa pag. 164.

⁵⁾ Ugyanott 165.

⁶⁾ Ugyanott 164.

⁷⁾ Ugyanott 56. 61. 166.

⁸⁾ Ugyanott 80.

⁹⁾ Ugyanott; és Jászai Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 81. l a jegyzetben.

¹⁰⁾ Szirmay C. Ugocsa 150.

Jelenkorban is bir Deák család Tisza-Keresztúron ¹⁾.

Zemplin vármegyében 1528-ban Deák Simon Perényi praefectusa Ujhelyen, ki a várból kizáratván, Serédy által a császáriaknak átadatott ²⁾.

1697-ben Deák Pál ezredes volt ³⁾.

Deák Mihályról a XVI. században szintén tétetik emlékezet ⁴⁾.

Deák család. (Kehidai). Zala vármegye egyik legjelentékenyebb nevű családja. Eldődei többnyire megyei hivatalt viseltek.

Az újabb időben a politikai téren szép nevet vívott ki Deák Antal és testvére Ferencz.

Antal Zala vármegyének alispánja, és az 1825., 30. és 32-ki országgyűlésen volt követe. Meghalt 1842-ki junius 20-kán ⁵⁾.

Ferencz Kehidán született 1803-ban. Testvére után szintén Zala vármegyének az 1832¹/₆. és 1840-ki országgyűlésen követe, az ellenzék köztiszteletű, bölcs és ékesszóló vezére volt. 1848-ban igazságügyi miniszter ⁶⁾. Jelenleg lakása Pest.

A mult században Komárom vármegyében Nagy-Igmádon is mint birtokos emlittetik Deák nevű család ⁷⁾.

Deák család. Erdélyi székely eredetű család. A darabonti (pixidarius) levelet többekkel együtt 1646-ban Deák Pál kapta Rákóczy Györgytől ⁸⁾.

Deák család. (Szent-Egyedi). Közülök Gergely egyike azoknak, kiket 1594-ben Báthori Zsigmond kivégeztetett. Feladója — úgy írják — rokona Deák Kristóf volt, Doboka vármegyében Szent-Egyeden birtokos ⁹⁾.

Szintén Erdélyben Kolos vármegyei szolgabíró volt 1672-ben Deák Boldizsár ¹⁰⁾.

Deák család. (Demeterfalvi). Erdélyben Közép-Szolnok vármegyében demeterfalvi Deák Zsigmond él 1815-ben mint a vármegyé-
nél erdészeti inspector.

¹⁾ Szirmay C. Ugoesa 74.

²⁾ Kaprinay Mss. tom. XXVII. pag. 306.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 152.

⁴⁾ Szerémy kiadva a m. Academia által 211. 224.

⁵⁾ Pesti Hírlap 1842-ki 154. szám.

⁶⁾ L. Életrajzát Újabb ism. tár. II. 331—336. l.

⁷⁾ Fényes: Komárom várm. 152.

⁸⁾ Székely nemzet Constitut. 97. l.

⁹⁾ Hodor: Doboka várm. 62. l.

¹⁰⁾ Registrum Instrum. Musaei f. lat. 2340. szám alatt.

Deáky család. Megnemesítetett 1686-ban I. Leopold király által Deáky György személyében, és ilyen czimert kapott: a paizs kék mezejében hármias dombon fiait vérével tápláló pellikán van. A paizs fölötti sisak koronáján férfi-kar könnyököl vörös mezbe öltöztetve, és három kinyílt piros rózsát tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék ¹⁾).

Deáky család. E család részére a nemességet Deáky András szerze 1743-ki dec. 16-án Mária Terézia királynétől. Czimerpaizsa jobbról balra rézsutosan kétfelé oszlik, a felső osztály vörös, az alsó kék színt mutat, a paizs alján zöld mező fölött fészében pellikán fiait melle vérével táplálja. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvu nől ki, első lábaival három buza-kalászt tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ²⁾).

Deáky család. Deáky György 1772-ben nyert Mária Terézia király-asszonytól nemes levelet. Czimerpaizsa viz-szintesen kétfelé oszlik, a felső arany mezőben koronás egyfejű fekete sas van, mely felemelt jobb lábában pallost tart, csőre előtt pedig csillag ragyog. Az alsó kék mezőben hármias dombon fiait tápláló pellikán fészkel. A paizs fölötti két sisak áll, a jobboldali fölött arany és fekete színű sas-szárny között vörös mezű kar három rózsát tart; a baloldali sisak fölött kék-arany és fehér színű sas-szárnyak között grif emelkedik föl, három buza-kalászt tartva ³⁾. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-kék. — E czimer — mint látszik — magában foglalja a Deáky György által 1686-ban nyert czimert is, s így tán e család amabból eredett.

Deákovics család. 1792-ben kapnak czimeres nemes levelet Deákovics János és Lázár.

Czimerük ez a paizs négyfelé oszlik, az első és negyedik ezüst mezőben oroslán áll hátsó lábain, kivont görbe kardot tartva. A má-

¹⁾ Scuta Gentil. II

²⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 178

³⁾ Adami Scuta Gentil. tom. II

sodik és harmadik kék mezőben kettős arany kereszt látszik. A paizs fölötti sisak koronáján a paizsbelihez hasonló oroszlán emelkedik Bli. kivont karddal. Foszladék innen ezüst-vörös, onnan arany-kék ¹⁾).

Deánovics család. Czimere egy balról jobbra rézsutosan

kétfelé osztott paizs, melynek jobb-
oldali felső része kék, baloldali al-
sőbb része vörös mező, a paizs alján
hármás zöld domb emelkedik, a kö-
zépsőn arany korona van, melyen
fehér galamb áll kiterjesztett szár-
nyakkal, csőrében zöld galyat tart-
va. A paizs fölötti sisak koronájá-
ból vörös ruhás, turbános török vi-
téz emelkedik fel, jobbra fordulva,
bal kezét csipőjére helyezve, a bal-
ban félholdas fehér zászlót lobog-
tatva. Foszladék jobbról arany-kék,
balról ezüst-vörös ²⁾. Az egész czi-
mert a metszvény mutatja.

Deblin család. Deblin Miksa Ferencz, Antal Ferencz és Ferencz Libór magyarországi honfiusitást nyernek az 1715-ki országgyűlésen ³⁾.

Debreczenyi család. (Király-Daróczi). Szathmár vármegye egyik régiebb nemes családja, mely Király-Daróczi ról írja magát.

Már I. Lajos király idejében van emlékezet a családról, midőn Buthkai István a Debreczenyi családtól Dada helységet visszacszerzé ⁴⁾.

1351-ben élt Debreczenyi György, kinek neje somlyói Báthory Erzse volt ⁵⁾.

A XVII. század elején élt Debreczenyi Tamás, birtokos Király-Darócson is, ki 1625-ben Ombodon és Amacson, 1627-ben nejével Tarjányi Margittal Pálfalván, 1638-ban pedig Encseu-
csen részbirtokot nyert királyi adományban ⁶⁾.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ 1715-ki 135. törv. cz.

⁴⁾ Wagner Collect. geneal. hist. Dec. III. p. 12.

⁵⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 75.

⁶⁾ Ugyanott II. 147. 194. 195.

Király-daróczi Debreczeni György 1662-ben Szathmár vármegye alispánja ¹⁾.

Király-daróczi Debreczeni Péter ugyanott 1688-ban szolgabíró ²⁾; 1712-ben ez vagy másik Péter rovásoló (dicator) volt ³⁾.

A család Szathmár vármegyében most is él.

Tán szintén e családhoz sorozandók: azon Debreczeni György altárnokmester, ki a tanács-uraknak szóval és írásban megsértése miatt 1588-ban nótát kap az országgyűlésen, de ez alól 1593-ban Zrínyi Miklós fő-tárnokmester közbejárására fölmentetik ⁴⁾.

1660-ban Nagyvárad védelmében vett részt Debreczeni László deák ⁵⁾.

1407-ben emlittetik Debreczeni Márton deák, mint csabai Horváth György képviselője azon adományozásnál, melynél fogva nevezett Horváth György és Szirmay Mihály Miskolcon a minden szentek ispotályos egyháza igazgatójának (Rectori Hospitalis Ecclesiae Omnium Sanctorum) Tenke falut adományozzák egy halotti mise alapítványául ⁶⁾.

Debreczeni család. A főlebbtől különböző Debreczeni családul tűnik fel az, melyből Mihály 1594-ben Magyar-Bélen Bély Mihálytól egy szőlőt vett ⁷⁾.

Debreczeni Anna 1632-ben Rumi Mihály neje ⁸⁾.

Debreczeni család. Debreczeni Dániel (és általa Balogh Mihály is) II. Ferdinánd király által 1628-ban nyert czimeres nemesítő levelet ⁹⁾.

Debrenthey család. Régi kihalt család, melyből Debrenthey Istvánnak fia Péter mester 1434-dik táján élt, midőn Marczaly Miklós erdélyi vajda tiltja, hogy bizonyos megváltott jobbágycokat szabad elmenetelőkben ne gátoljon ¹⁰⁾.

Debrenthey Tamás veszprémi püspök volt, midőn az egri püspökség végett versengett ¹¹⁾. Élt 1441-ben.

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. I. 129.

²⁾ Ugyanott I. 135.

³⁾ Ugyanott I. 137.

⁴⁾ 1588-ki 48. és 1593-ki 22. törv. cz.

⁵⁾ Szalárdy Siralmas krónikája 539. l.

⁶⁾ Hevenessy Mss. A. tom. XVII. pag. 57.

⁷⁾ Ráth Károly ur közlése szerint.

⁸⁾ Ráth Károly ur közlése szerint.

⁹⁾ Körmöcz város levéltárában van az eredeti nemes levél.

¹⁰⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VII. pag. 608.

¹¹⁾ Schwandtner Scriptor. R. H. II. p. 37.

Debrői család. (Debrői). Történelmi nevet szerzett Debrői István (Steph. de Debrő) pártoskodása által, mely miatt Zemplin vármegyei szép birtokait, Tállyát, Tokajt, Tarczalt stb. 1411-ben elveszté ¹⁾. Ő volt egyike azoknak, kiknek részére Zömlin Gábor hamis okleveleket koholt ²⁾.

Dehticzky család. (Máskép Zakach). Bars vármegyében élt a XVI. században Dehticzky, máskép Zakach család, melyből Dehticzky Miklósnak fia János volt, kinek Dóczy Imrével volt baja több hatalmaskodás miatt, mert Dóczy Imre részint Zsarnót és Vozniczát foglalta el, részint Dehticzky Jánost megveré és megsebzé, miért őt Dehticzky 1575-ben megidéztette ³⁾. Neje Jánosnak Szöllősy Margit 1588-ban ⁴⁾.

Décsy család. (Maros-décei és nagy-dobai). Bölcsője Erdélyben a Maros mentén eső Décese helység, a mely míg a család kezén volt, városi kiváltságokkal birt. Eredete — mint igen sok régi családnak — homályban vesz el; azonban a XV. század elején már előfordul.

Már Zsigmond király alatt tűnik föl Décsy Péter, kinek 1413-ban Pipó temesi bán a kecsesi kerületben Orbo nevű praediumot (pusztát) adományoz ⁵⁾.

Egy századdal később leljük Décsy Mátyást és Sebestyént, kiket II. Lajos királytól 1525-diki február 6-kán kelt iktató parancs folytán a kolos-monostori Convent iktat be Közép-Szolnok vármegyei Kis-Dobán fekvő udvarházokba (curia) ⁶⁾.

1561-ben él Décsy János, János Zsigmond fejedelem udvari kancellariájának jegyzője ⁷⁾.

Décsy Tamás a Békesy Gáspár zászlaja alá esküszik ⁸⁾, és azon harminczegy fő-úr közé tartozik, a kiket a kolosvári országgyűlés 1575-ben jószág- és fej-vesztésre ítél. Elvesztette többi birtokai közt Décese városát is; a nóta alól sem Báthory sem utódai fel nem men-

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 136. 160. 195. Katona Hist. Critic. XI. 563.

²⁾ Verbőczy Tripartit. Part. II. §. 14.

³⁾ Sz. Benedeki Convent 1575. Prot. E. pag. 116. 237. — 1588. Protoc. F. pag. 231. — 1578. Fasc. 31. Nro 23.

⁴⁾ Ugyanott 1588. Fasc. 60. Nro 12.

⁵⁾ Eredeti oklevél a család levelei közt.

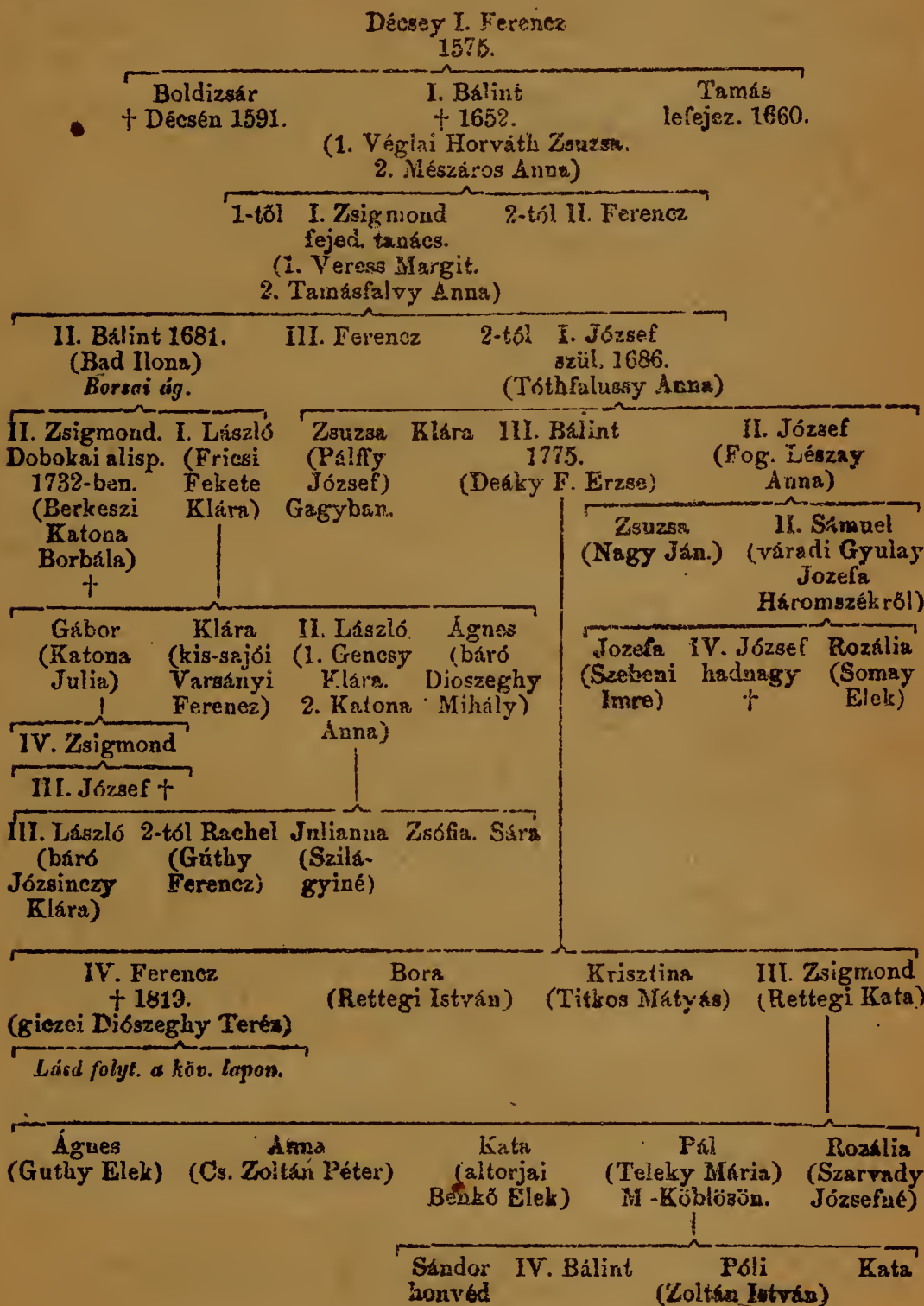
⁶⁾ Kolos-monostori Convent kiadványa. Az iktatásnál jelen voltak Ady Pál királyi ember (homo regius), kis-dobai Székely Lázár és Pál, Ady Mátyás, nagy-dobai Ruth András, és kis-dobai Dobay György.

⁷⁾ Hodor Doboka várm. 119. lap.

⁸⁾ Wolph. Bethlen Historia de rebus Transylv. tom. III. pag. 322.

ték, sőt Bethlen Gábor épen azon javakat adományozta az enyedi főiskolának.

A mostan élő nemzedék ezen főlebbi Tamással egy időben Décsey Ferencztől hozza le családfáját következőleg :

IV. Ferencz
 † 1819.
 (giczei Diószeghy Teréz)
 ki az előbbi lapon.

V. Ferencz szül. 1785. † 1854. (1. sz.-somlyai Halmágyi Kata. 2. Halmágyi Cecil.)	Samuei (Sulyok Honorata) †	Teréz (Szodoray Sándor)	Farkas †	Erzse (Domahidy Menyhért)	Mária (Sulyok György)
1-től IV. László (Darvay Krisztina) Er-Körösön.		2-től Lajos (Kenessey Ida) Székes-Fejér megyéből.		VI. Ferencz (Dombi Anna)	
Miklós	Janka	Ida Loránd Margit István		Mária	Cornélia

A családfa élén álló I. Ferencznek három fia¹⁾ volt, ugymint: Boldizsár, I. Bálint és Tamás.

Boldizsár ifju korában halt el, mint azt a maros-décsei ref. egyházban találtató sir-émlékén a fölírat mutatja. A sir-émlék közepén a család czimere a fára kúszó koronás kígyó látható, és e körül négyszögbe írva ez áll: „Ego Balthasar Detsey infelix puer, filius Francisci Detsey a Deo ad immortalitatem vocatus Anno 1591. A Patre hoc Monumento donatus.“

A czimer alá ez van írva, mennyire még kivehető:

„Quid quaeror aut plangam Tumulo post fata
 quiesco,

Hoc — — est in o — — que viator abi.“

Tamás, midőn a török Sejdi nagyvezérét II. Rákóczy György megboszulására Erdélybe küldte, mielőtt a fejedelem seregével találkozott, az általa megszállott megyékből egy-egy követet parancsolt küldetni azon fenyegető üzenettel, hogy mikor ő Kolosvár alatt lesz, a város adja fel magát, s reá ne merjenek lövöldözni, az üzenetet Közép-Szolnokból nevezett Tamás vitte be; a fejedelem Kolosvárt létüket megtudván, főleg környezete ingerléséből a tábor közepén fejöket vettette 1660-ban²⁾.

I. Bálint, kit Gyöngyösi a költő megénekelt, és ki Kemény Jánossal (a később fejedelemmel) Radzivi litván herczeg lakodalmában részt vett³⁾, mint I. Rákóczy György hive, ettől adományképen nyeri

¹⁾ Eredeti osztály-levél a család levéltárában.

²⁾ Gr. Bethlen Imre: II. Rákóczy György kora, s családi levéltár.

³⁾ Kemény János Önéletírása Szalay L. kiadásában 423. lap.

Közép-Szolnok megyei Nagy-Dobán a magvaszakadt Dobai István jószágát, csak fiu-ágot illetőleg, és ezek kihaltával leány-ágra is. E birtok jelenleg is a fiu-ági utódok kezén van, s a család innen írja előnevét.

I. Bálintnak fia

I. Zsigmond fejedelmi tanácsos I. Apaffy alatt, kitől 1670-ki ápril 19-kén Gyulafejérvárt kelt oklevélnél fogva részére és első neje farnasi Veress Margit részére ezer magyar forintig iratik be (inscribáltatik) Kolos vármegyében fekvő egész Bogár telke helysége ¹⁾. Fia három volt, közülök Ferencz magnélkül halván el, II. Bálint és I. József a családot két ágra terjeszték.

II. Bálintnak I. Apaffy Mihály fejedelem 1681-ki octob. 25-én Szamos-Ujvárt kelt adomány-levelénél fogva a Bánffy György oldala mellett gyermek-idejéhez képest tett szorgalmas szolgálata jutalmául és ezutánra nézve ösztönül adományoz Felső Szent-Márton-Macskáson már több évek óta földesur nélkül lévő két jobbágyot (providos) feleségeik, gyermekeik s minden felkelhető vagyonaikkal együtt örökösön ²⁾. Lakhelye Borsán volt, honnan ivadékát borsai Décsynek nevezték. Neje Bad vagy Mahul Ilona volt. Ez ág napjainkban a szerencsétlen III. Lászlóban halt ki, ki dühödt kopójának lett áldozatává. Neje

I. József kis korában árvaságra maradván, Bálint bátyjának gyámsága alá jut, kit öröklési vágya annyira bántott, hogy öcscsétől minden neveltetést megtagadott, és azzal sertéseit őriztette, mit midőn arra utaztában a főkormányzó Bánffy György észrevett, megbotránkozva a tetten, az árvát gondviselése alá fogadta. 1699-ben gyámja inventáltatja részére a Dolhay Mária-ról néhai Vass Ágnesre Bánffy Mihálynéra szállott javakat mint örökösre ³⁾. Unokája

IV. Ferencz Magyar-Macskásról Kolosból az Érmellékére származott, elvévén ott Diószeghy Sámuelnek Csomaközy Zsuzsannától született leányát, osztályosa lett a fi-ágon kihalt Csomaközy családnak; ennek következtében ősi birtokait elidegenítve, helyettök az Érmelléken Dengelegen szerzett jószágot. Unokája

IV. László született 1813-ban. Ifjúkori pályáját Kölcsey Ferencz oldala mellett kezdi. Az 1847¹/₃-ki pozsonyi országgyűlésre Közép-Szolnok megye követeül választja, és petitioval bizzák meg a „partium“ végleges visszacsatolása ügyében. Az 1848-ki nemzeti gyűlésen

¹⁾ Eredeti okirat a családnál.

²⁾ Hasonlag.

³⁾ Eredeti okmány a családnál.

ismét meggyéje egyik képviselője, majd később kormánybiztos a forradalom érdekében, miért kötéltre és javai elkobzására ítéltetik, azonban ez hat évi fogságra szállítottott, melynek egy részét a hazában, más részét Josephstadtban tölté, honnan ötödfél évi fogság után hazabocsátatott.

IV. József Bécsben az ingenieur academiában nevedvén, mint hadnagy lép ki. Korlátlan könnyelműsége azonban szép tehetségeinek sirjátássa meg, pénzzavarai miatt ezredét titkon odahagyva, Göröghonba menekül, ott Ypsilanti zászlaja alá esküszik, az ottani zavarok bevégeztével visszajő, s Bécsben nyomorultul halt el.

A családnak még egy másik régi ága is jött le napjainkra, a mely Ippről írta magát; de az Oroszfajára költözött Décsey Lászlóban (kinek neje Dindár leány volt), és egyetlen fiában 1848. táján ez ág is kihalt.

A család nemzékrendje az itt közlötten fölül még fölebb terjedett Décsey Jakabig, ki I. Lajos király korában élt, de a család levelei az 1848-ki oláh duláskor nagy csapást szenvedvén, több becses adatokat tartalmazó okmányok elenyésztek.

A család ezimere, -- mint fölebb a metszvény mutatja, -- egyfelül kétfelé ágazó villa-alakú száraz fa, melynek derekára koronás kigyó tekeredik. A paizs fölött koronás sisak áll.

A család reformatus vallású.

Décsi család. A család nevesebb emberei közül Décsi Imre tárnokmester volt 1504-ben ¹⁾. Décsi János erdélyi származású, 1567-ben katonáskodik ²⁾.

Ily néven az irodalom terén többeket látunk feltűnni, noha származásuk és összeköttetésökről adataink nincsenek.

Ilyenek Décsi Gáspár 1579—1582-ben tolnai rel. pap, két magyar könyv szerzője.

¹⁾ 1504. törv. zárad.

²⁾ Forgách Comment. 480. — De Istváuffy 1685-ki kiadás. 328. lapon Joannes Daghius-nak írja.

Baranyai Décsi János Sallustius munkáinak fordítója 1596. Décsi Sámuel (szül. 1748. † 1816.) rimaszombati orvos, többi közt a „Magyar Kurir“ szerkesztője, és az „Osmanographia“ írója.

Décsi Antal Miskolczon ügyvéd, a mult század végén több történeti és közjogi (magyar s latin) könyv szerzője 1784—1796-ban ¹⁾).

Deczky család. Bihar vármegye nemes családai közé soroztatik. 1806-ban élt Nagyváradon Deczky Mihály ²⁾).

Dédácsi család. Erdély kihalt családja. Közülök Dédácsi Illés (Elias de Dedaacz) mint királyi ember emlittetik 1453-ban a Hunyadiak adománylevelében ³⁾, melyben Görgény várát kapák.

Dediaszky család. Árva vármegye törzsökös régi családja. Hajdan nevök Lucsan volt. Lucsan Miklósnak fiai Balázs és Péter I. Lajos királytól 1355-ben nyerték királyi adományban Árva megyében a Hodocsin patak körül fekvő völgyet, melyben építék azon helységet, mely Dedina nobilium-nak neveztetik; és ezen Dedina helységtől vette a Dediaszky család vezeték- és előnevét, és a család egy ága Dedinán jelenleg is birtokos.

Később a család elszaporodván, több vármegyébe elterjedt, mint Nógrád, Zólyom, Pest, Csongrád, Temes és Bács vármegyébe. A család nagyobb része evang. vallásu, csupán egy ága katolikus. Amazok közül a legrégebb időkől többen pályán állottak.

Czimere a családnak itt láthatólag kék mezőben hármás dombon korona fölött könyökölő férfi-kar, kivont kardot tartva. A paizs felső szögleteiben jobbról hold, balról csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar könyököl kivont karddal. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

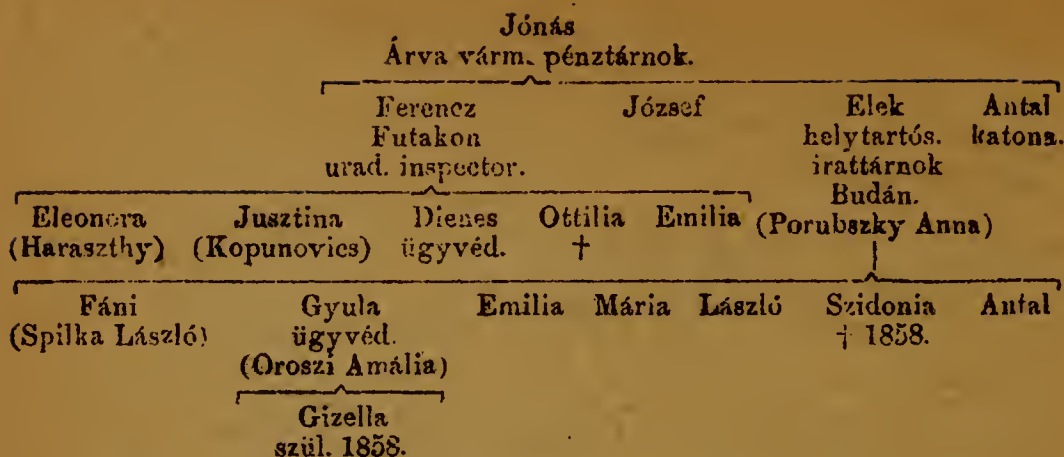
A kath. ágnek néhány igen családja a következő:

¹⁾ L. életekről adatokat Danielik Magyar írók II. 58—59.

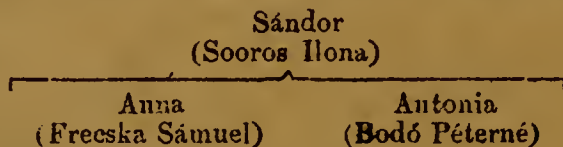
²⁾ B. Vay László Német Hívség 887. l.

³⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 397. lap.

Másik, evang. ágból Dedinszky József ügyvéd 1848-ban a nemzeti gyűlésen képviselő volt.

Szintén a prot. ágból van a következő nemzedék is :

Deésházy család. (Deésházi és szomszédvári). Komárom kihalt régi adományos családja. A XVI. században élt Deésházy István, ki Keglevich Péter halála után annak várait Szomszédvárt, Stubiczát és Zelyint elfoglalta ¹⁾, 1530-ban Komárom vármegye főispánja volt ²⁾, és Szomszédváról is irta magát. Czimer-pecsétül koronát tartó oroszlánt viselt ³⁾. Birta Komárom vármegyében Bagottát, melyet magvaszakadtán az Ordódy család kapott adományban 1534-ben ⁴⁾.

Degelmann család. Báró Degelmann József Bernát 1802-ben az ország honfiusított nemesei közé fogadtattatott országgyűlési ülés s szavazatjoggal ⁵⁾.

Czimere a következő: a paizs arany udvarában két fehér és feketevel kockázott csikolat vonul át víz-szintesen, az előtérben egy ragadmány után készülő vörös oroszlán áll. A paizs tetején ötgombos bárói korona fölött három sisak van, ezek közül a két szélsőnek koro-

¹⁾ 1542-ki 43. törv. cz.

²⁾ Fényes Komárom varm. 59. 61. Kercselich Hist Epp. Zagrab.

³⁾ Lehoczky Stemmat. II. 99.

⁴⁾ Fényes Komárom várm. 118.

⁵⁾ 1802-ki 34. törv. cz.

nájából vörös oroszlán nyulik föl, a középső sisak koronájából két arany és két vörös strucz-toll leng. Foszladék mindkét oldalról ezüst-fekete.

A paizst telamonok gyanánt két fekete sas ragadja meg ¹⁾).

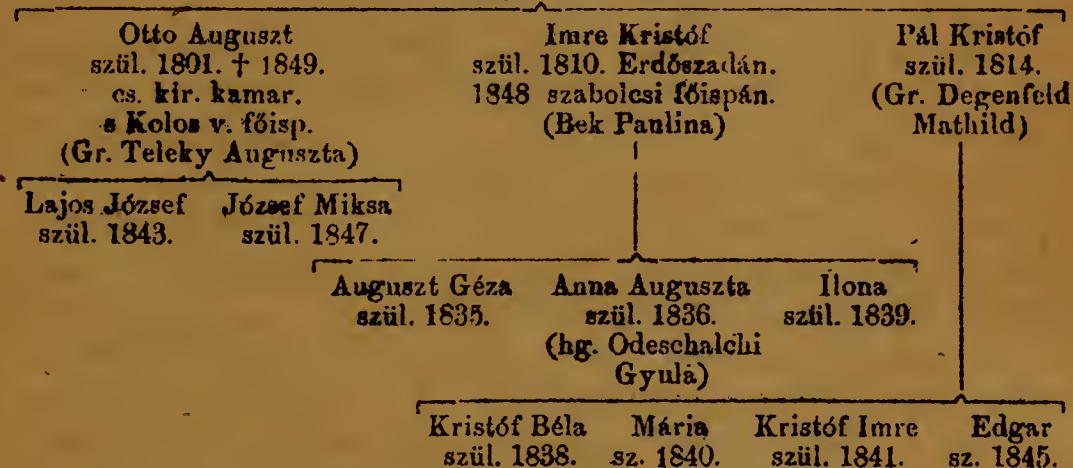
Degenfeld család. (= Schonburg, Schomberg). E terjedelmes grófi család eredetét a badeni Aargauban keresi, előbbi ősi neve „Tägerfeld“ volt, Schweiczből átszarmazott Svárországra, és jelenleg Württemberg, Baden, és Kurhessen stb. a hazája.

Szakadatlan családfája az 1360-ban Degenfeld Konradintól nyúzik le.

Czimerök — mint többnyire a német családoknak — igen czifra, és több osztályokkal van ellátva. Az ősi czimer — úgy látszik — két mezőben koronás ezüst sas.

A család terjedelmes nemzékrendéből hazánkat csak néhány nemzedék érdekli, miért is itt csak ezeknek közöljük leszármazási fájukat ²⁾, mint következik:

Gr. Degenfeld Miksa Kristóf
szül. 1766. † 1816. sept. 24.
cs. kir. kam. és bir. tén.
(Gr. Teleky Anna † 1841.)

A családfa élén álló Miksa Kristófnak testvére Frigyes Kristóf szül. 1769. † 1848. cs. kir. kamarás és őrnagy volt, ennek egyik fia Adolf Kristóf beházasodása által szintén birtokos Magyarországra, hol Nyitra vármegyében a Szokolóczi uradalmat és Csermendi jószágot bírja. Ennek családja így áll:

¹⁾ Adami Scuta Gentil. tom. II.

²⁾ L. Goth. General. Taschenb. f. gr. H. 1857. 176–178.

Adolf Kristóf
szül. 1808.
cs. kir. kapitány.
(Gr. Berényi Sidonia)

Gusztáv Adolf
szül. 1840.

Anna Augustza
szül. 1841.

Mária Luiza
szül. 1841.

Deirrer család. A Deirrer család az újabb időben 1791-ben nyert czimeres nemes levelet Deirrer Tóbiás személyében.

Czimerpaizsa a felső rész közepéről két meghajlott vonal által három felé oszlik, úgy hogy a paizs aljából emelkedő udvar gúla alakú és ez osztály kék színű, melynek alsó részében széles vizen egy csónakban két férfi egy harmadikat szállít át. A víz fölött a félhold fénylik. A két felső arany színű udvarban két tátott száju ezethal látszik. A paizs tetején álló koronás sisakból két fekete sas-szárny között arany grif emelkedik föl, első jobb lábában kivont kardot, a balban három kalászt tartva. Foszladék innen arany-vörös, onnan ezüst-kék ¹⁾.

Deis család. Közülök Deis Márton tárnokmester 1405-ben ²⁾.

Dékay család. Zemplin vármegye czimerleveses családainak egyike ³⁾.

De la Motte család. (Gróf, Jolly des Aulnois). A család czimere egy kékmezejű paizs, melynek közepén víz-szintesen ezüst csikolat vonul át, azon öt kis vörös kereszt látható; a paizs felső részében két félig kiemelkedő arany oroszlán egymással küzdeni látszik; a csikolat alatt arany sziv tűnik elő. A paizst grófi korona fedi, oldalról telamonok gyanánt két oroszlán őrzi, alattok a család jelszava olvasható: „Corde et fide viriliter aude.“

E család Picardiában veszi eredetét, és nemességét állítólag 1069-ig oklevelekkel bírja kimutatni.

A múlt században Ferencz Károly Hyacziint tünt fel közülök, ki Mária Terézia férje Loth. I. Ferencz esászárt követve, Ausztriába jött, vitézségét mint mérnökhadkari alezredes Freiburg ostrománál tanusítá; miért 1760-ban birodalmi grófságra emeltetett. Fiai hasonlóul katonai pályán álltak, de közülök csak Antal terjeszté tovább a családot; ez őrnagy volt, és 1790-ben magyar honfúsitást nyert országgyűlési ülés s szavazat-joggal ⁴⁾; meghalt 1800-ban. Neje

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II

²⁾ Az 1405 ki törvény záradéka.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. III.

⁴⁾ 1790-ki 73. törv. cz.

báró Vécsey Anna volt. Fia Károly (meghalt 1852. jan. 23.) Gömör vármegyének az 1825., 1830. é. 183²/₆-ki országgyűlésen követe volt. Gróf Szapáry Alojziától fia Antal szül. 1811-ki július 2-kán. Cs. kir. kamarás. 1846-ban Nógrád vármegye főispáni helyettese, 1849-ben cs. kir. al-helytartó Budán, utóbb val. b. titk. tanácsos, Ferencz József rend vitéze, és belügyminiszteri osztályfőnök, meghalt 1857-ki ápril 8-kán. Testvéreit s gyermekeit (1833-ban nőül vett gr. Almássy Isabella-tól) a családfán láthatjuk, mely itt következik:

Ferencz Károly
al-ezredes
gróf lett 1760-ban

Károly tőbornok +	Ferencz mérnök-kari őrnagy †	Antal 1790. magyar indig. † 1800. ápril 6. (B. Vécsey Anna)
		Károly Gömör várm. követe. † 1852. (Gr. Szapáry Alojzia)

Mária (Gömöry András)	Antal Károly szül. 1811. † 1857. cs. k. val. b. t. tanács. belügyminiszt. oszt.-főn. (Gr. Almássy Izabella)	Isabella (Csernyus Emánuel)	Luiza (Ragályi Miksa)
Róza szül. 1835. (Báró Skrebensky Otto kapit.)	Toussaint szül. 1836. huszár főhadnagy.	Arthur szül. 1840. császári apród.	

Dellimanich család. Dellimanich József 1747-ben kapott czimeres nemes levelet Mária Terézia király-asszonytól.

Czimerpaizsa viz-szintesen kétfelé oszlik, a felső keskenyebb arany színü udvarban két piros rózsa van; az alsó kék mezőben alulról fölfelé két fehér csikolat ékbe végződve emelkedik föl, alatta (a két csikolat közt) arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két fekete sas-szárny között ismét arany csillag tündököl. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék ¹⁾.

A családból Dellimanich László 1848-ban Verőcze vármegye másod-alispánja volt.

D'Ellevaux család. Lakja Krassó vármegye 1790-ben nyert magyar nemességet D'Ellevaux Frigyes Károly. 1836—1845-ben D. Frigyes Krassó vármegye esküdtje.

¹⁾ Adami Scuta gentil II

Delnei család. Kihalt család. Lehoczky szerint a Tekule nemből eredett ¹⁾. Delnei Benedeknek fiai 1313-ban éltek, és Zemplin vármegyei Aihá és Ruzvadra nézve esere-szerződésre léptek Simon fiaival Györggyel ²⁾.

Dely család. Zemplin megyében a kihalt lasztóezi Dely családon kívül jelenleg is azon vármegye czimeres nemes családai közé számíttatik a Dely család. Tán ebből volt Dely János 1735-ben kanonok ³⁾.

Hajdan is volt ilynevű magyar család, és nevük közül többet jegyzett fel a történet-irat. Ilyenek

Dely Pál, ki Bakits Pál alatt katonáskodott, 1537-ben Eszék-nél török-fogságba került, és odaveszett ⁴⁾.

Dely Tódor Novi vára parancsnoka volt, 1565-ben elfoglalták tőle a várat a törökök ⁵⁾.

Dely István Perényi Péter hive volt 1532-ben, midőn az elfogatott ⁶⁾.

Dely nevű nemes család van Gömör és Zala megyében is.

Dely Koszta Torontál vármegye várnagya 1845-ben.

Deme család. Gömör és Heves vármegye nemesrendű családai közé számíttatik Fényes E. Geographiájában.

Demeczky család. Abauj vármegyei nemes család, közülök Demeczky László megyei uti-biztos, István al-adószedő 1846-ban.

Demeczky Lajos az 1840-ki országgyűlésen Kassa város követe a katonai élelmezés tárgyában választmányi tag ⁷⁾.

Demelich család 1796-ban nemesítettett meg I. Ferencz király által Demelich Szabbás, Tivadar és Pál.

Czimerük először víz-szintesen kétfelé, és ismét a felső osztály függőleg kétfelé osztott paizsból áll. A felső jobboldali osztály vörös mezejében fehér oroslán áll befelé fordulva, kivont kardján levágott törökfejet mutatva. A baloldali arany színű mezőben pej lovon vörös nadrágos, zöld dolmányos, kalpagos huszár vágtat, magyar nemzeti háromszínű zászlót lobogtatva. Az alsó kék színű mezőben két hegy és két folyó között egy vár látható, két fekete-sárga zászlóval, a középső

¹⁾ Lehoczky Stemm. II. 96.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 293.

³⁾ Ugyanott 111. és 253.

⁴⁾ Istvánfi 1685-ki kiad. 141. l.

⁵⁾ Ugyanott 296. l.

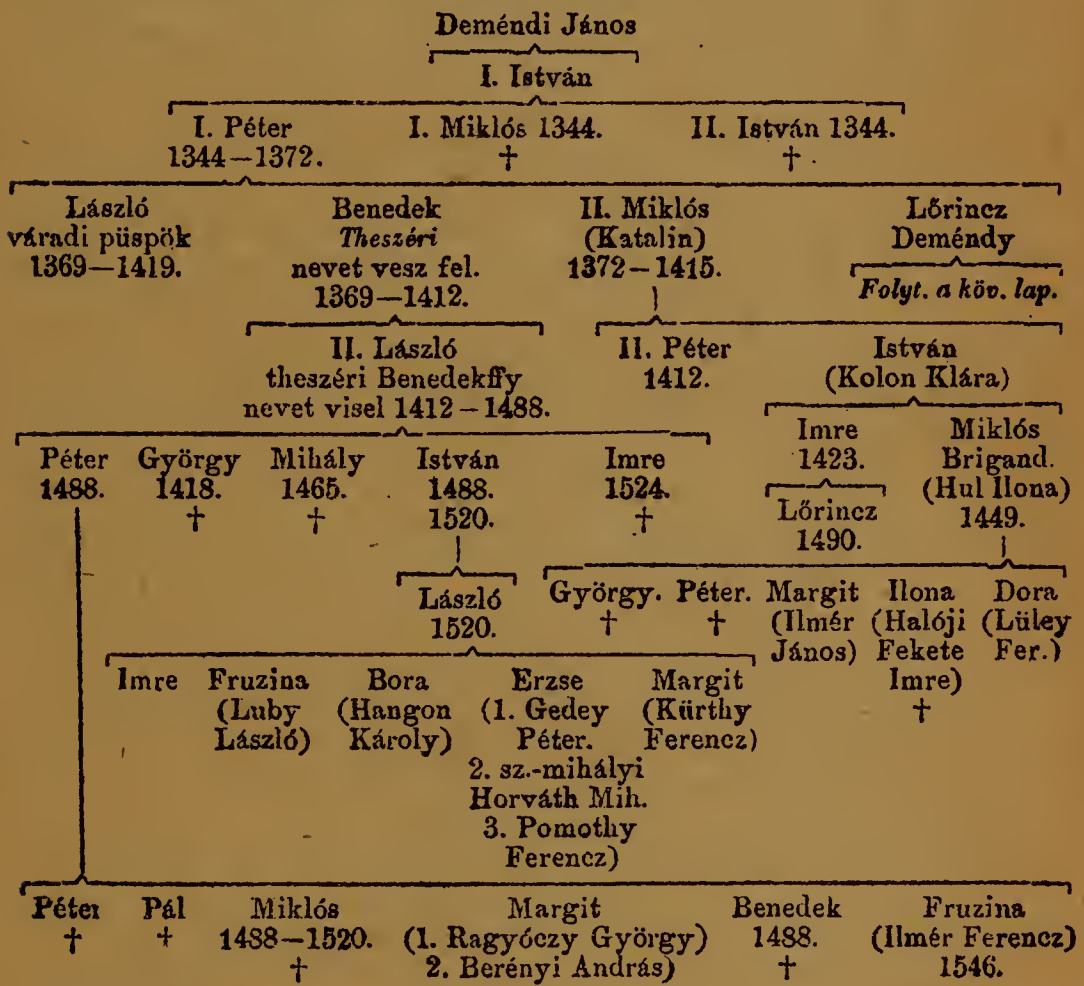
⁶⁾ Schwandtner Scriptorum R. Hung. II. 407.

⁷⁾ 1840-ki 3. törv. cz.

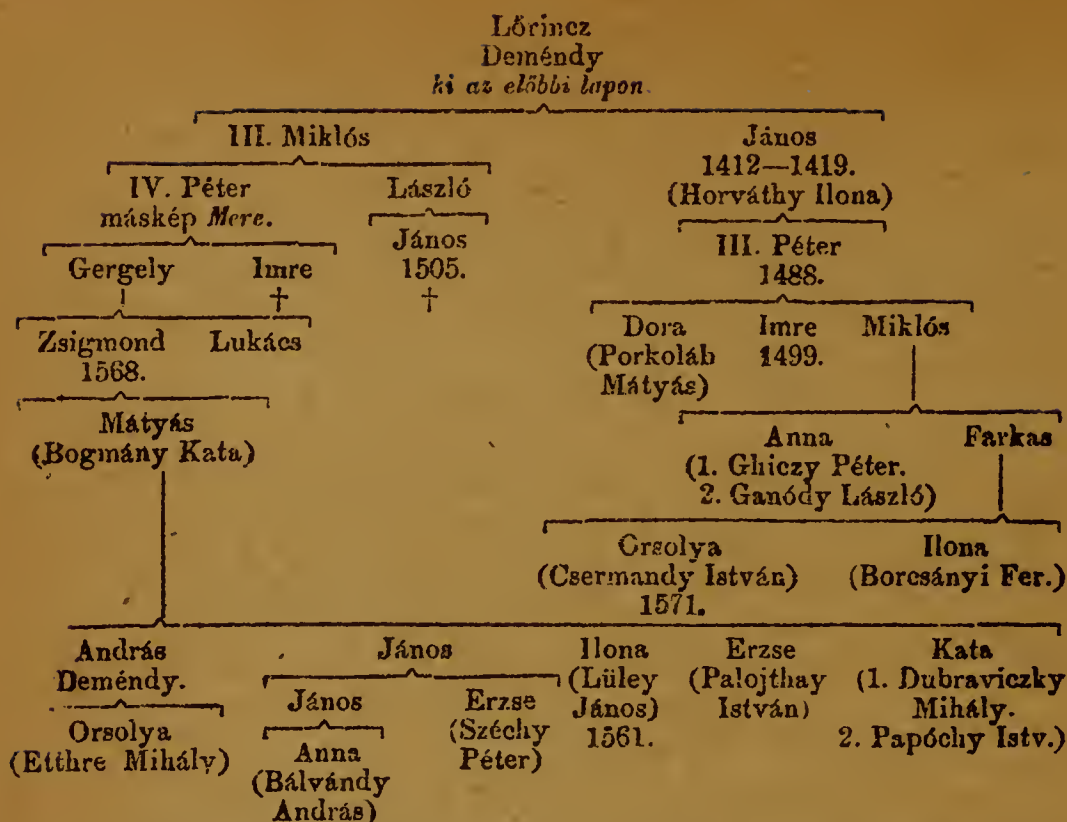
bástyájából egy pánczélos vitéz nyulik fel, és trombitál. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot tart, annak hegyén turbános törökfej látszik. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról aranykék ¹⁾.

Deméndi család. (Theszéri). Régi kihalt család, melynek törzse Olaszországból az Anjou házbeli királyok alatt szakadt hazánkba. A Magyarországra jött törzs János volt, ki Hont megyei Deménd falut kapván adományban, nevét innen vette; míg kis unokája ismét más adományban nyert helységről Theszér-ről Theszérynek írta magát.

A család kihalván, számtalan leányági maradéka a Deméndi Theszéry birtokok végett a múlt században Báthory Lőrincz egyik leányági utód indító fölperessége alatt egy pert kezdett, melynek teljesen most sincs vége. A perben oklevelekkel bizonyított nemzékrend igr mutatja fel e család leágazását kihalásaig:

¹⁾ Adami Senta Gentil. II.

A családfán álló I. Péternek fia László 1381-ben váradi püspök, és I. Lajos király orvosa volt ¹⁾, és mint ilyen 1381-ben szent Anna napján Pilisen kelt oklevélben új adomány-czimen testvérei Benedek és Lőrincz, és már akkor nem élt Miklósnak gyermekei részére is kapta Bars vármegyei Ujfalu helységet, előbb Léva tartozékat, melytől az felszabadított ²⁾. László később nyitrai püspök volt. Testvére

Benedek 1388-ban Berényi Gálnak fiával Istvánnal perel ³⁾. Birván Theszér helységet, Theszéry-nek is neveztetett. Ennek fia ismét László atyjáról theszéri Benedekffy László-nak neveztetett; ez 1412-ben atyja nevében, ugy testvére Lőrincztől nemzett János, Miklós, András unoka-öcsesei, Miklós testvérének fia Péter nevére Zsigmond királytól is megerősítették az Ujfalusi birtokban ⁴⁾. Nevezett László 1418-ban Nógrád megyei Pöstyén helységet elzálogította a Vendéghy családnak.

¹⁾ Hibáz tehát Lehoczky Stemm. II. 97. — és Budai Fer. Polg. Lex. I. 533. I. midőn Benedeket írják udvari orvosul és egyházi emberül.

²⁾ Az esztergami káptalan hiteles kiadványában előttem fekszik az adománylevél, mely szerint László az orvos, váradi püspök és szerző.

³⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. X. vol. VIII. p. 257.

⁴⁾ Oklevél az esztergami kápt. hiteles kiadványában.

A Demédy család már előbb I. Lajos királytól Nógrád megyei Halászi, Ludány, Galábocs Trencsinben Pravoticz stb. helységet nyerte adományban.

II. Miklósnak unokája Miklós, ki Brigand-nak is neveztetett, 1447-ben Nógrád és Hont vármegye követe volt a budai országgyűlésen ¹⁾. 1517-ben is élt még, midőn több rokona nevében is az Ujfaluról szóló adománylevelet II. Lajos király által átíratá és megerősítetté ²⁾.

A Demédy család a XVI. század végén fiú ágon kihalt.

Demény család. Bars vármegyében a XVII. században jönnek elő a család néhány tagjai. Demény máskép Dömény György Óhajban zálogon vesz egy püsztelket Csery Ádámától ³⁾. Ugyanott Demény Jakab és neje Madary Kata egy telket zálogon vesz Benkovics Lukácstól és nejétől Csery Judittól 1696-ban ⁴⁾.

Demény Péternek Szabó Annától született leánya Demény Ilona Gyürky Istvánné 1641-ben keresztető parancsossal járul a szent Benedeki Conventhez ⁵⁾.

Demény család. A főlebbtől különböző család az, melynek czimeres nemes levelet Demény János szerzé 1714-ben III. Károly királytól ⁶⁾.

Czimere ez: a paizs három víz-szintes csikolatra oszlik fel, a felső vörös, a középső kék, az alsó fehér, a paizs alsó részéből egy vörös színű gúla terjed föl, melynek alján zöld gyepen korona, és azon kék ruhás kar, három kalászt tartva látható. A gúla két oldalon a leirt kék csikolatban két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két sas-szárny között, (mely vörös kék fehér színű, és a közepén a kék színen egy egy csillagot mutat), a paizsbeli leirt kar a három kalászszal látható. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Demény Mátyás az 1791-ki országgyűlésen választmányi tagul neveztetett ki ⁷⁾.

Demény család. (Farkas-lakai). Erdélyi család, közülök Demény Gábor 1815-ben az erdélyi kincstárnál hivatalnok.

¹⁾ Lehoczky Stemm. I. 195. 199.

²⁾ Az esztergami kápt. hiteles kiadványa szerint.

³⁾ Nyitrai kápt. 1649. 1650. Libro 6. Protoc. 75. p. 153.

⁴⁾ Sz. Benedeki Convent Fasc. 13. Nro 10.

⁵⁾ Ugyanott Fasc. 90. Nro 25.

⁶⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 620.

⁷⁾ 1791-ki 67. törv. cz.

Demény család. (N.-Enyedi). Szintén erdélyi család, belőle Demény György 1815-ben a kincstárnál irnok.

Tán ebből Demény Antal Alsó-Fejér vármegye alszolgabírája 1815-ben.

Demes család. Közülök Demes György 1609-ben adomány mellett curiát nyert Komárom megyei Nagy-Megyében ¹⁾.

Demeter család. (Almási) Hajdan Ugocsa vármegye nemes családja; 1550-ben az almási Demeter család birtokos volt Fertő-Almásón, már kihalt ²⁾.

Demeter család. Gömör megye nemes családainak egyike ³⁾.

Demjén család. Szabolcs és Zemplin vármegyei nemes család, Zemplinben Lasztóczon birtokos ⁴⁾.

Demjén család. (Dálnoki). Erdélyi család, melyből dálnoki Demjén Ferencz a szebeni gyűlésen 1612-ben megnótáztatott ⁵⁾.

Demko család. Heves megye nemes családai közé soroztatik Fényes E. Geographiájában.

Demkovics család. Közülök Demkovics Ferencz 1730-ban a nagyszombati kerületi tábla jegyzője. Demkovics József 1765-ben Szerem vármegye követe.

Dencs család. Ugocsa vármegyei nemesrendű család, birtokos Tisza-Kereszturon ⁶⁾.

Dendely család. Gömör vármegye nemesei közé számítatik ⁷⁾.

Dengeleghy család. (Dengeleghi). Ős kihalt család Szathmár vármegyében, hol Dengeleg helységet már 1327-ben Dengeleghy Pongrácz fia bírta ⁸⁾.

A család némely ivadéka nevezett Pongráczról dengeleghi Pongrácz-nak is neveztetett; és e néven 1462—1476-ban dengeleghi Pongrácz János erdélyi vajda volt ⁹⁾, 1462-ben Csongrád megyében Szabatkát kapta adományban. 1476-ban Mátyás királynak la-

¹⁾ Fényes: Komárom várm. 95.

²⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 174.

³⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 144.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111. 269.

⁵⁾ Kállay Székely nevez. 245.

⁶⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 74.

⁷⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 144.

⁸⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 31. 36.

⁹⁾ Benkő J. Transylvania Gen. I. p. 172. 183

kodalmán halt meg. Fia Mátyás volt, leánya Katalin Ujlaky Lőrinczné ¹⁾.

1483-ban Ugocsa megyében többi közt Dengelegghi Bernát magszakadtán is kapja a rosáli Kún család Salánk helységet ²⁾

1597-ben Dengeleghy Miklós birja Szathmár megyei Dengeleg helységet, és 1632-ben is, a midőn egyszersmind Dengeleghy Anna Byk Zsigmond is részt kap benne ³⁾.

1609-ben főlebb említett D. Miklós Szathmár vármegyében Dobrács-Apáthit királyi adományban nyeri ⁴⁾

E családból Dengeleghy Mihály 1601—1606-ban Bocskai hajduinak kapitánya ⁵⁾ beszármazott Erdélybe. Neje enyingi Török Kata 1612-ki június 16-kán cseszeliczki Szilvássy Boldizsár nótáztatásán a vingárdi jószágot nyeri ⁶⁾. 1615-ki october 22-kén Baresay Sándorral cserél birtokokat; még előbb 1607-ki június 17-kén pedig az enyingi Török család fi-ágat illető javakat kiadja Török Istvánnak, a leány-ágét megtartván ⁷⁾.

Meggyaláza e nevet, ha e családból származott, Dengelegi Lupa, ki Báthory Gáborral állott tilos viszonyban ⁸⁾.

Erdélyben találjuk 1630-ban e néven Dengelegghi Pétert is, ki külföldi tanodákból hazaérkezvén, Nagy-Enyeden pap és tanár volt, és 1635-ben „Rövid Anathomia“ czimű munkát nyomtatott Gyula-Fejérvárott ⁹⁾.

Denke család. Liptó vármegye nemesei között foglal helyet Fényes E. Geographiája szerint.

De Pauli család. Komárom vármegye nemesei közé sorozza Fényes E. Geographiájában.

Dercsényi család. (Dercsényi, báró). E család állítólag azon régi magyar családból származott, mely Alsó-Magyarországon 1072. óta Fejér név alatt ismeretes, és mely a mohácsi vész után a

¹⁾ Lehoczky Stemmat. II. p. 97. Csak hogy Lehoczky Nógrád megyéinek írja, holott a nógrádi Dengelegghiek külön ág, vagy épen külön család volt; noha Nógrád megyében is van Dengeleggh helység.

²⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 86.

³⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 31. 32.

⁴⁾ Ugyanott II. 193.

⁵⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 31 57.

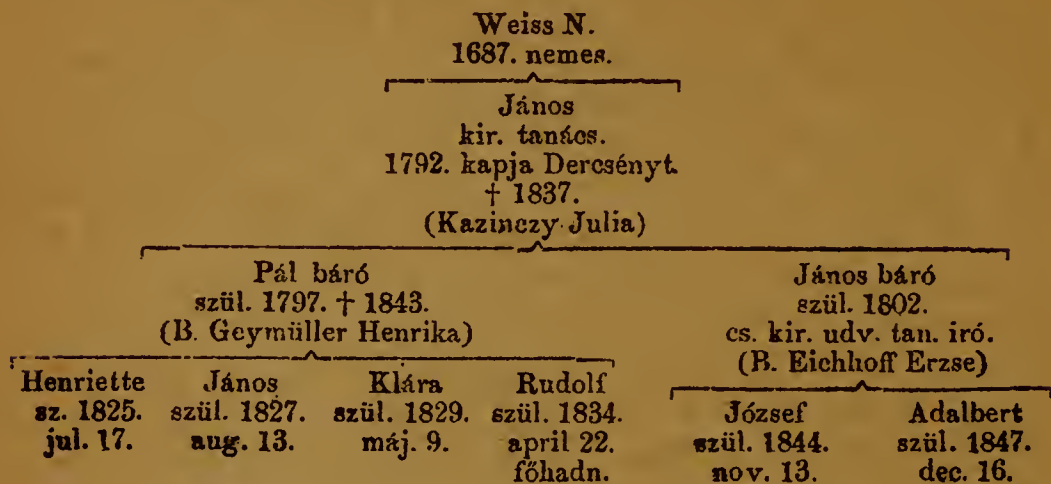
⁶⁾ B. Bornemisza család levéltára Török Ant. ur közlése szerint.

⁷⁾ Ugyan onnan.

⁸⁾ Engel Monumenta Ung. p. 314. 337.

⁹⁾ Benkő Jós. Transylv. gener. II. 385.

Szepességre menekülvén, ott Weiss név alatt telepedett le, és ott 1687-ki sept. 27-kén I. Leopold által nemesi oklevelet nyert. A nemes-ség-szerzötől kezdve a család leszármazási rendje ez:

A nemesség-szerzőnek fia Weiss János kir. tanácsos 1792-ben Dercsény helységet kapván kir. adományban, neve is Dercsényire változtatott. Mint a Beregh megyei timsó-bányák felfedezője örök hirt szerzett. Meghalt 1837-ben.

Fiai Pál és János 1839-ben mart. 21-kén magyar báróságra emeltettek.

Pál szül. 1797-ki ápril 9-kén, 1824-ki oct. 9-kén nőül vette báró Geymüller Henriettet (ki szül. 1805. jul. 17.) Pál meghalt 1843-ki dec. 18-kán. Legifjabb fia Rudolf a cs. kir. Radeczky huszár-ezredben főhadnagy.

János szül. 1802-ki oct. 6-kán Tokajban. Hivatalos pályáját a kir. ügy-igazgatóságnál kezdte. 1827-ben számfölötti igazg. ügyésszé, 1830-ban Bécsben az udvari kamaránál udvari titoknokká, 1834-ben valóságos udvari tanácsossá, 1836-ban a temesi kamarai igazgatóság elnökévé neveztetett. Sokat utazott, és irt a Hitbizományokról, a Nevelési rendszerről¹⁾ stb. 1848-ban kilépett az államszolgálatból, s nyugalomra vonult. Nejétől báró Eichhoff Erzsétől, (E. Józsefnek a bécsi pénzügyi osztály egykori elnökének leányától) ki 1819. sept. 10. született, és kivel 1838-ki oct. 18-ka óta él házasságban, két gyermekét a táblázat mutatja

Deregyey család. (Deregyői †). Zemplin varmegyei kihalt régi család, mely Akus nemből eredt. Az Akus nemzetségbeli

¹⁾ Ferenczy és Danielik Magyar Irók I 109. l.

Mihálynak fia Mihály mester 1322-ben kapta I. Károly királytól adományban **Deregnyő** helységet ¹⁾, melyről azután a család nevét vette, ámbar úgy látszik több külön család is kisarjadzott közülök, vagy legalább eleintén más néven is hivattak. (*Bessenyei család e munka II. k. 61. l.*)

1435-ben **Deregnyőt** birta **Demeter** fia azon **Jánosnak**, ki **Bessenyeinek** (**Bessenu**) is neveztetett ²⁾

1526-ban **Deregnyei Mihály** jelen volt a mohácsi ütközetben ³⁾.

1567-ben **Deregnyey Pál** a számkivetett **Bocskay György** javait kapja meg, ő jelenté fel is az összeesküvést ⁴⁾. 1675-ben **Békessy** részén harczolt ⁵⁾.

1572-ben **Deregnyey Mihály** a király koronázására küldetik ⁶⁾.

A **Deregnyey** család 1604-ben halt ki ⁷⁾.

Derekasy család. Bihar megye nemes családai sorában áll **Fényes E.** Geographiája szerint.

Derencsényi család. (Kihalt) A család fészket **Gömör vármegyében** keresik, hol a **Balogh völgyében** fekvő **Derencsény** helységtől vette nevét; és a mennyire következtethető, eredetét a **Balogh** nemből vette ⁸⁾.

Bizonyos, hogy 1297-ben a **Balogh** nemből **Domokos** és **Miklós** királyi adományban **Derencs** és **Osztrán** puszták felét kapták, ezek közül **Miklós**nak fia **László Derencsényi**-nek (de **Derenchen**) írta magát. Innen következnek, hogy a **Balogh** nemnek azon ága, mely **Derencsént** birta, erről véve föl nevét, és a **Derencsényi** családot alapítá ⁹⁾. Már 1290-ben **Péter** ugynevezett al-vajda, és **Balogh Danch** nevezettek **Derencsényről** ¹⁰⁾.

Derencsényi Jánosnak, ki a XV. század közepén élt, fia **Imre** emelte fel a családot. Ez **Tata**, **Komárom** vár kapitánya, **Somogy-vármegye** főispánja, al-tárnokmester, és végre **Horvát- és Dalmátország** bánja volt. 1493-ban a törökkel szerencsétlenül harczolván, miután

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 373.

²⁾ Ugyanott 374.

³⁾ Ugyanott 374. és not. hist. 47.

⁴⁾ Ugyanott not. hist. 85. l.

⁵⁾ Istvánffy 1685-ki kiad. 331. lapon **Palus Deregnyus**-nak iratik.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 87.

⁷⁾ Ugyanott not. top. 374.

⁸⁾ Bartholomaeides C. Gömör. p. 185.

⁹⁾ Bartholomaeides C. Gömör. p. 183.

¹⁰⁾ Lehoczky Stem. II. 97. s előbb h.

testvére és Pál nevű fia elesett, maga török fogoly lón, és ott mérég által veszté életét ¹⁾. Imrének neje Szapolyay Orsolya volt, kitől az elesett Pál és György fiai születtek.

György 1518-ban II. Lajos király egyik tanácsosa ²⁾ Ugyan ő átadta az Szepes, utóbb Pozsony városban tartott irományokat Kazianer császári tábornoknak ³⁾. Nővére

Borbála Balassa Lászlóné ⁴⁾.

Derencsényi Miklós 1526-ban jelen volt a tokaji gyűlésen ⁵⁾, 1527-ben Szepes vára kapitánya ⁶⁾.

1544-ben Derencsényi Pál, Péter és Tamás éltek, kik közül Pál említett Tamás szolgálait is segítségére vevén, Széchi László nemesi udvarházát támadá meg, miért derencsényi kastélyát és Kápolna helységét elveszté ⁷⁾.

1552-ben élt Derencsényi Farkas, ki Nógrád vármegyében Salgó várát bírta ⁸⁾.

1571-ben D. Miklós (Péternek fia), kitől Szentpétery János Morhón és Feőczenházán némi birtokot vett vissza ⁹⁾. Ugyan ekkor élnek István, Péter, György és Ambrus. Ez utolsónak neje Uza Ilona 1600-ban mint özvegy nő él ¹⁰⁾.

Derencsényi Jánosnak neje Czömpör Sára, kitől Margit leánya 1580. táján született.

Másik Derencsényi János gyámnokául 1580-ban Basó Farkas említettik.

D. Margit 1. Thárnok Ferenczné, 2. Bornemisza Jakabné, 3. Paczoth Jáncsné volt. — D. Orsolya Cserapy Gáspár özvegye élt 1598 — 1601-ben.

D. Katalin a XVII. század elején Darholczi Pál neje ¹¹⁾.

Az előadottakból és egyéb adatok után bizonyossággal csak a következő családfa állitható össze:

¹⁾ Tuber. Schwandtnernél II. 200. 201. Istvánfi 1685-ki kiadás. 19. 20. lap

²⁾ 1518-ki 39. törv. cz.

³⁾ 1548 ki 71. törv. cz.

⁴⁾ Bel M. Notitia Hung. nov. tom. IV. p. 131.

⁵⁾ Jászai M. nemzet napjai a mohácsi vész után. 81.

⁶⁾ Sperfogel Wagnernél Analecta Scepus. II. 151.

⁷⁾ Bartholomaeides id. h. 185.

⁸⁾ Istvánffy 1685-ki kiadás. 215. l.

⁹⁾ Bartholomaeides id. h. 184.

¹⁰⁾ Ugyanott.

¹¹⁾ Ugyanott.

Derencsényi Imre
horvátorsz. bán.
† 1493.

Pál
+

György
1518.

Bora
(Balassa László)

Zsófia
(Feledy János)

Farkas
1552.

Bora
(Lorántfy János)

István
(Fancsy Anna)
+

A család Istvánban, Farkasnak fiában halt ki.

Deres család. Gömör vármegyében tartja lakhelyét ¹⁾.

Dereskey család. Vas vármegyében Ó-Telek helységben birtokos ²⁾.

Van Dernath család. (Honfiusított, gróf). E németalföldi régi családnak törzsatyja Van der Nath Albert volt; élt a XII. század elején. Ennek egy későbbi ivadéka Dietrich nejével Duveland Annával három fiut nemze, ugymint Theodorikot, Gerhardot és Lenárdot, kik II. Ferdinand császár által 1655-ki november 20-kán birodalmi grófságra emeltettek.

Leonhard ága Hollandban már rég kihalt, a másik két testvér vonala mostanáig virágzik.

Theodorik, ki 1693-ban halt meg, alapítá az ausztriai és magyarországi ágat, melyből Gerhard 1730-ban Csehországban, Imre, Henrik és Gerhard, Gothard és Frigyes pedig 1715-ben Magyarországon mint mágnások nyertek honfiusítást ³⁾, főleg azért, mert Bécsnek a török ostromátóli felszabadításában egyik elődjök saját zsoldos csapatának élén szerzett érdemeket.

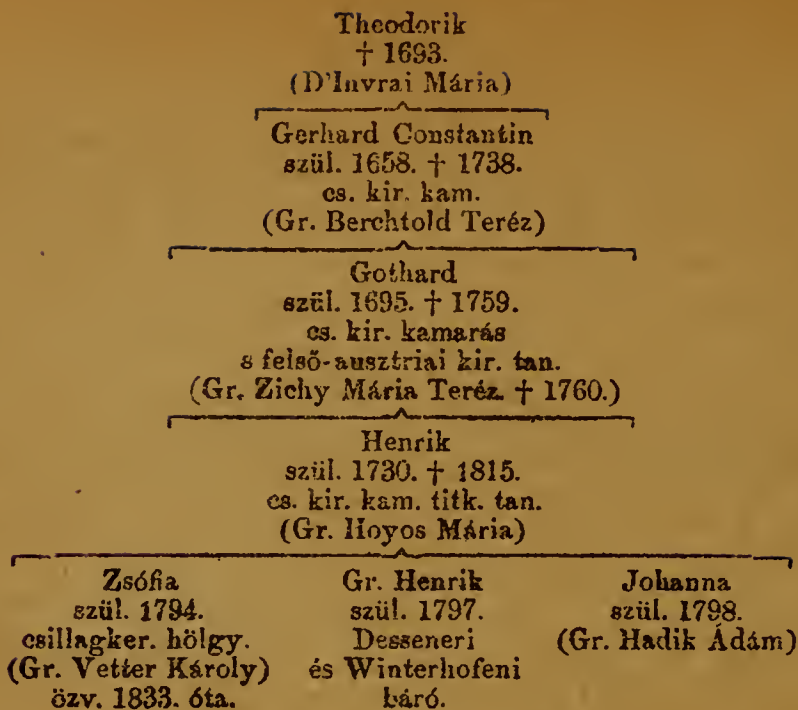
Theodorik vagy Dietrich nőül vevén d'Invrai Mária Constanziát, tőle következőleg alakul a család ⁴⁾:

¹⁾ Bartholomaeides C. Gömör. 144.

²⁾ Fenyves Geogr. szótár IV. 193.

³⁾ 1715-ki 40. törv. cz.

⁴⁾ Hist. Herald. Handbuch. 157. és Goth. geneal. Taschenb. f. gräfl. Häuser. 1857. 180.

A másik ág él Fereneznek (ki 1804-ben halt meg) fia Vilmos cs. kir. kamarás született 1797-ki július 22-kén, férje gróf Szirmay Máriának.

Vilmosnak nővére Paulina szül. 1803-ki sept. 15-én, 1824-dik óta hajnásközi báró Vécsey Ágoston cs. kir. kamarás neje.

A holsteini vonal fiágon kihalt gróf Magnusban 1828-ban, jelenleg egyetlen leánya Augusta Luiza Erzsébet él, ki 1789-ben született, és 1835. óta gróf Bernstorff Kerestély porosz állam-miniszter özvegye.

A család czimere négyfelé osztott paizs, az első és negyedik kék mezőben egy meghajlott arany csikolat (Sparren), mely körül három egyenlő öt sugáru csillag látszik. A második és harmadik udvar hoszszában ékezetten vörös és arany osztályra oszlik. A közép-paizsban arany udvarban a császári koronás kétfejű sas szemlélhető. A paizs fölött grófi korona; telamonok két oroszán¹⁾).

Derra család. Derra András 1741-ben kapott czimeres nemes levelet.

Czimere kétfelé osztott paizs; a jobboldali arany mezőben hármas zöld dombon vörös oroszán áll ragadó helyzetben, befelé fordulva, a baloldali kék mezőben alul folyó látszik, abban három hattyu, a par-

¹⁾ Hist. Herald. Handbuch. 157.

ton pedig egy nagyobb áll. A paizs tetején álló sisak koronájából fehér öves, vörös ruhás hölgy emelkedik föl, jobb kezében három szál ne-felejtset tart.

A Derra család birja Arad vármegyében M o r o d a helységet.

D e r r a Miklós 1847-ben kir. fel-váltótörvényszéki ülnök.

Dersenyey család. Bars megyei kihalt család. Egy ágnek nemzékrende öt izen kitünik Dersenyey Ferencznek 1655-ben a s z u r - d a i puszta iránt folyt peréből ¹⁾, és így áll:

Dersenyey Mátyás
(Péri Márta)

┌───────────┐
Boldizsái
┌──────────┐
István
┌──────────┐
György
┌──────────┐
Ferencz
1655.

Valószínűleg e töredék családfán álló Boldizsárnak testvére volt Dersenyey Gáspár, ki 1588-ban Szelesényi Gáspárt és Csery Istvánt megnyugtatja az anyjának Sipiky Erzsének kifizetett jegy-ajándokról ²⁾.

Dersi család. (Dersi). Erdélyi család. Közülök dersi D e r s i János 1815-ben Küküllő megyében ügyvéd.

Dersi család. (F. Boldogasszonyfalvi). Erdélyi székely család Udvarhelyszékben. Közülök azon székben 1815-ben János és F e r e n c z D u l l ó k voltak.

Dersffy család. (Zerdahelyi †). A z e r d a h e l y i D e r s f f y család a Dunán túl megtelepült Győr nemből (de genere G e w r) veszi eredetét.

Legelső tudható törzse D e r s n e k fia S a u l, ki 1243-ban a tatár-járáskor IV. Béla királyt Dalmátiába kísérte, és annak hű szolgálatai által nyerte meg tetszését.

A XIV. század elején zerdahelyi II. Ders, kinck fiai Miklós és Péter atyjokról Dersről D e r s f f y-aknak neveztettek, és 1356-ban a silisi sz. Jakabról czimzett apátság véduraságát megnyerték ³⁾. Említett Miklós 1336-ban a pálosok részére Szerdahely mellett is monostort

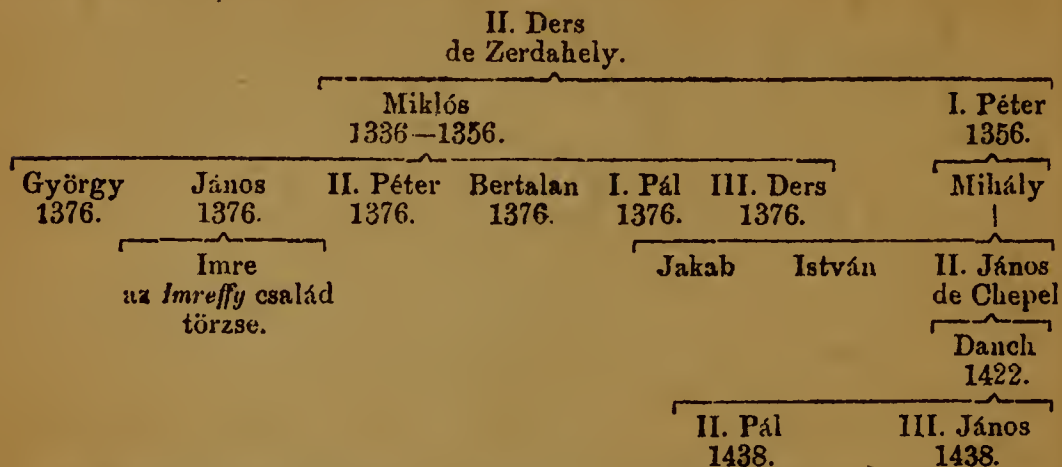
¹⁾ Causa Francisci, filii Georgii filii Balthasaris filii Mathiae Dersenyey ex Martha filia Bartholomaei de Pér progeniti ratione praedii Szurda. Cottus Honthensis Prot. G. pag. 136. 143. 185.

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Prot. G. p. 222.

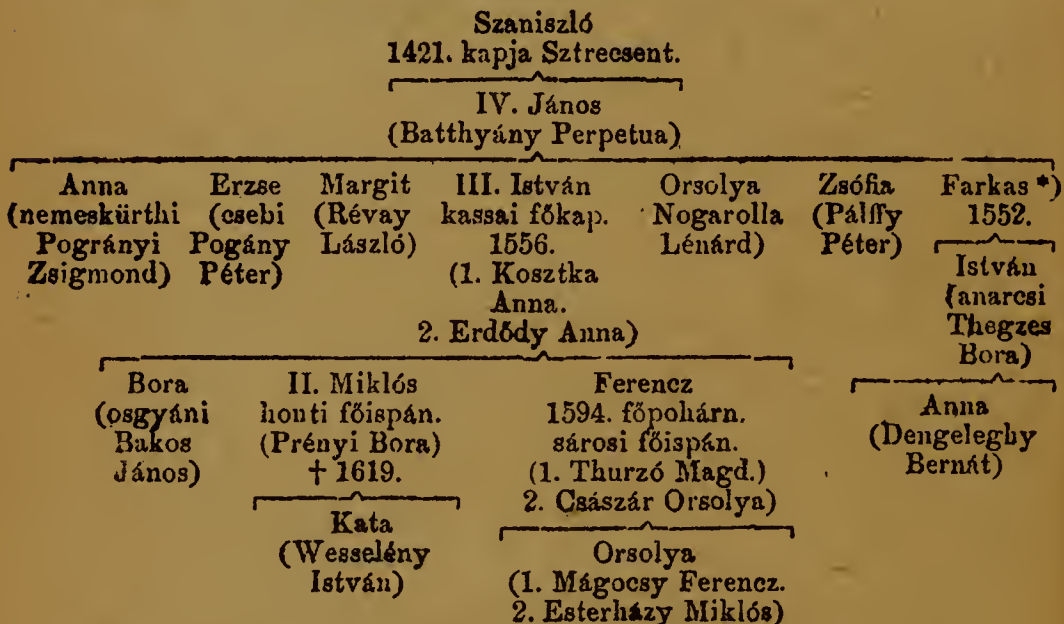
³⁾ Wagner Collect. Geneal. Dec. IV. p. 36--41.

állított ¹⁾. Miklósnak hat fia volt, ezek közül Jánosnak fia lőn Imre, ki a szerdahelyi Imreffy család törzseül tartatik.

Említett II. Ders től néhány nemzedékig — mennyire tudniillik az adatok terjednek — így áll a nemzékrend:

Mily fokú vérséges kapcsolatban állt ezekkel Szaniszló (szintén a zerdahelyi Dersffy család ivadéka) nem tudhatni ²⁾. Nevezett Szaniszló 1421-ben Zsigmond királytól, kinek külföldön jártában egyik kísérője volt, Trencsin vármegyében Sztrechen várát s urodalmát kapta, és érdemet szerzett a cseh és török táborozásokban is. Tőle a család kihalásaig a családfa így terjed le:

*) Ennek testvérei: Potentiana és Kata.

¹⁾ Fragmen Panis Corvi p. 120.

²⁾ A balhirű Trophaeum Estorasionum Szaniszlónak közli fölfele a XII. századi nemzékrendet, de ezt — tudjuk — hogy el nem fogadhatni.

Szaniszlónak IV. János fiától kilencz unokája maradt. A családfán állók közül Farkastól 1554-ben foglalták el a törökök Kaposvárat, mit ekkor testvérével Istvánnal birt¹⁾.

Farkas, unokájában Dersffy Annában Dengeleghy Bernátnéban halt ki.

III. István több várban viselt kapitányság után végre 1556-ban kassai főparancsnok lőn, két év múlva a Dunán túli részek főkapitányságára emeltetett, s ezen hivatalt viselé haláláig. Két neje volt. Első felesége zedlecezi Kostka Miklós leánya Anna, kitől a táblázaton látható három gyermeke maradt. Második nejét Erdődy Péter bán leányát Annát 1586-ban vette el, de attól következő évben a halál elválasztá.

II. Miklós Hont vármegye főispánja, 1563-ban nagynénjével Potentianával Eychingernével Dóczy Miklós és Gáborral pörlekedett Lipcse vára stb. miatt²⁾. 1601-ben Miklósnak kötelezi 3000 frtban Dóczy András Prónán, Rudnán, Jeszenován, Brestyén és Lesnan birt részét³⁾. Röviddel utóbb az élők sorából elköltözött. Neje Perényi Bora volt, előbb Czobor Imrené, ettől leánya Katalin hadadi Wesselényi Istvánné, Wesselényi Ferencznek a nádornak anyja.

Ferencz 1594-ben főpohárnok-mester és Sáros vármegye alispánja, a törökkel több harezban és a pápai ostromban részt vett 1597-ben. Járt követségben, és ő vezeté Mária Christiernát Báthory Zsigmondnét vissza anyjához. 1606-ban Zólyom és Dobronyiva vára visszaadására köteleztetett⁴⁾. Röviddel utóbb meghalt⁵⁾. Első neje bethlenfalvi Thurzó Magdolna, a másik lanzéri Császár Orsolya volt, kitől egyetlen leánya Orsolya előbb Mágócsy Ferenczné, ennek halálával galanthai Esterházy Miklósné volt, ki ezután az összes Dersffy és Mágócsy javakat öröklé. Meghalt 1619-ben.

Szaniszlótól kezdve II. Miklósig a Dersffyak genealo-

¹⁾ Istvánffy 1685-ki kiadás 233.

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Prot. D. pag. 235.

³⁾ Sz. Benedeki Conv. Prot. J. pag. 154.

⁴⁾ 1606-ki XII. törv. cz.

⁵⁾ Kemény Cap. Albeis. II. 116. dicsértetik Ferencz egy 1603-ki aug. 29-én kelt levélben, hogy a szegény Dersffy István lakodalmán jelen volt.

giája Istvánffy Miklós alnádornak egyik jegyzékéből is kitűnik, mely 1601-ben Szerechen vára osztálya iránt készült ¹⁾.

A Dersffy családból eddig a táblázaton láthatókon kívül éltek még Dersffy Márton 1401-ben alnádor ²⁾, később bán, és 1405-ben midőn meghalt, királyi fő-asztalnok volt. Neje Anna Zerdahelyen a pálos szerzetnek a kispalóczi pusztát adá. Fiai voltak György, Ders és Péter.

A család czimere — mint főlebb a metszvényen látható — Ferencznek a főpohárnoknak pecsété szerint ³⁾ koronán hátulsó két lábán álló kettős farkú koronás crozslán balfelé fordulva, és első lábait ragadozásra készen tartva.

A család előnevét Nógrád megye Szerdahely pusztáról vette egy irónk szerint ⁴⁾.

Dersy család. (Petri). Régi család Szathmár vármegyében, hol Ders helységet birta. Szirmay szerint a főlebb leirt Dersffy családdal együtt egy törzsnek sarjadéka ⁵⁾, még pedig úgy, hogy a petri Dersy-ek a Dersffy családfán álló I. Pétertől származtak volna. Ugyancsak Szirmay szerint a közös törzs II. Ders 1381-ben az anya királyuénak udvarnoka Ung főispánja lett ⁶⁾.

Bizonyos az, hogy 1407-ben petri Dersy László emlittetik, mint kinek anyja Misichei Kuthur Sándri leánya volt. Ennek ivadéka — meddig bizonyossággal tudható — így áll:

László 1407.				
Péter 1461.	Benedek └─┬─┘ László 1431.	Gergely 1461.	Ágoston 1461.	Márk

László öt fiának maradékai: Péter, Tamás, Balás és István unokáiban fi-ágon kifogytak ⁷⁾. Istvánnak csak Anna és Zsófia leányai maradtak.

Petri Dersy Gergely, Ágoston és Péter 1461-ben Dersen

¹⁾ Wagner Collect. Genealogico Hist. Dec. IV. 41.

²⁾ Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Széchenyiano Reg. I. 425.

³⁾ Wagner id. h.

⁴⁾ Lehoczky Stemm. II. 98. — ki a család nemzékrendét egyébiránt a kóholt Trophaeumból meríté.

⁵⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 82–85.

⁶⁾ Ugyanőtt

⁷⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 85.

királyi uj adomány mellett iktattatnak be¹⁾; ezenkívül Börvély, Hodász és Kántor-Jánosira nézve is királyi adományt nyerne²⁾.

Petri Dersi Kelemen 1505-ben Szabolcs vármegye követe a rákosi országgyűlésen³⁾, 1510-ben Száthmár vármegyében Körtvély és Dengeleg helységben részbirtokot kap királyi adományban⁴⁾.

Petri Dersy Antal Zaránd vármegye követe 1505-ben a rákosi országgyűlésen⁵⁾.

Dersy család jelenleg is él Bihar és Szabolcs vármegyében.

Dervarics család. (Egyházas-bükki). Zala megyei nemes család. Eredetét a család horvátországi túrmezei (turopolyai) kerületben fekvő Drevericz helységben és a tatárjárás korában keresi.

Az előttem fekvő hiteles okmányok nyomán bizonyos az, hogy a családot a megnemesítés Zólyom vármegyében érte; ugyanis

Dervarics Balás, Mihály és János 1657-ben III. Ferdinand király által czimeres levél mellett megnemesítettén, armalis levelök Zólyom vármegyének 1657-ki oct. 11-kén Zólyomban tartott közgyűlésen hirdettetett ki.

A czimer- és nemesség-szerzők egyike Mihály mint katona leköltözött Vas vármegyébe Sárkö-Mizdóra, hol birtokot szerzett s megnősült; azonban 1664-ben a felkelő nemességgel fegyvert fogván, midőn Egyházas-bükk táján a török elleni harcban magát vitézül viselé, sebeket nyerve, foglyul esett, honnan állítólag két év múlva visszaérkezvén, hű szolgálatiért I. Leopold királytól Egyházas-Bükkön öt nemes telket nyert adományképen⁶⁾, és ott 1667-ben meghalálozott. Mihálynak egyetlen fia maradt I. Mátyás, ki nejével Luther⁷⁾ Annával négy fiut nemzett; halála után a család két ágra szakadt, Egyházas-bükki és Sárkö-Mizdói ágra. Mátyásnak fiai voltak II. Mátyás, I. Miklós, I. András és II. János, kik közül a két első az egyházas-bükki birtokot kapván; e nevű ágat, a kéutóbbi pedig a sárkö-mizdói ágat terjeszték le.

¹⁾ Ugyanott II. 82.

²⁾ Ugyanott II. 60. 82. 85. 88.

³⁾ Jászai M. nemzet napjai a moh. vész után 158.

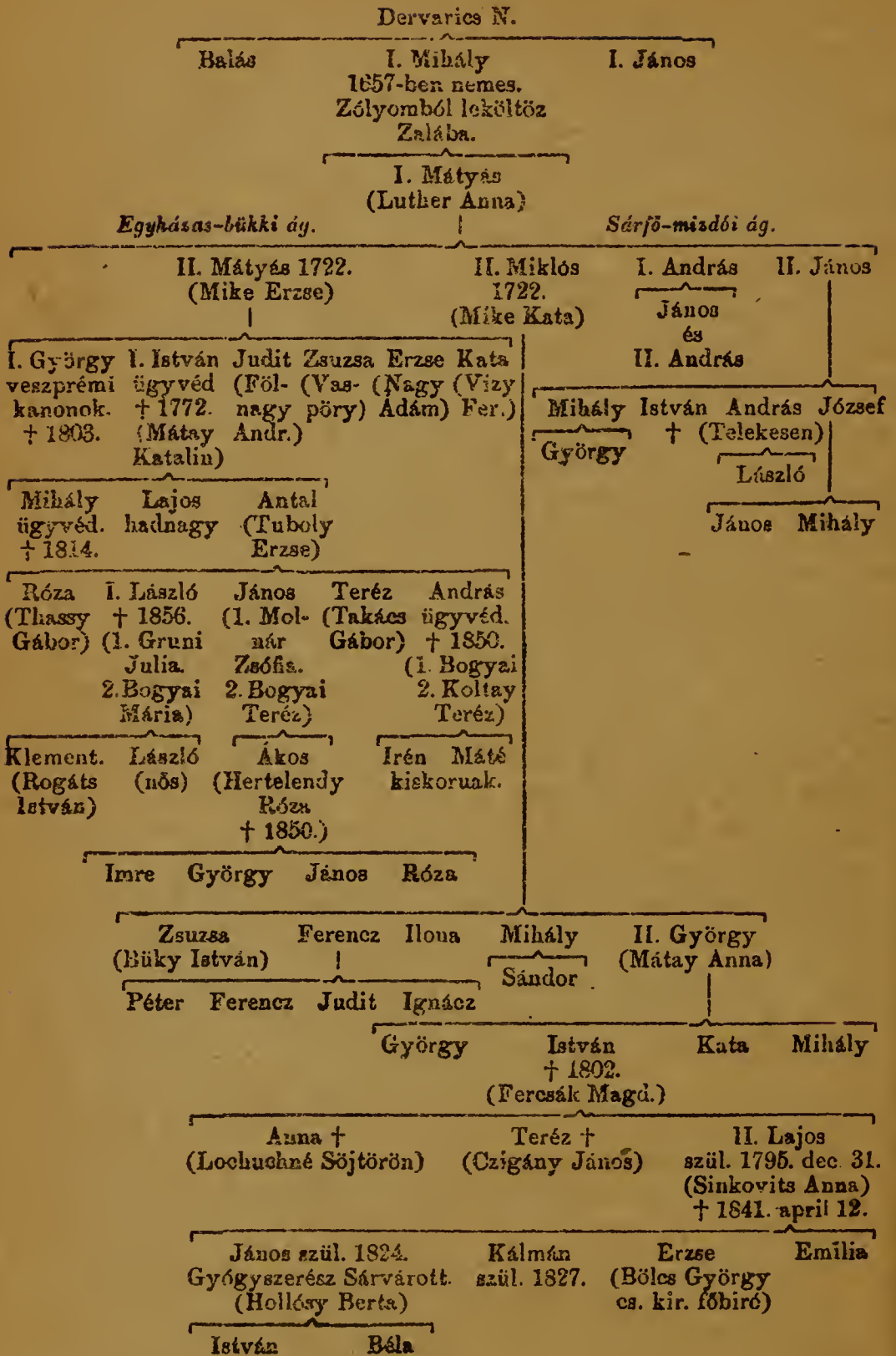
⁴⁾ Szirmay u. ott II. 21. 31.

⁵⁾ Jászai id. h.

⁶⁾ A család közlése szerint, miért köszönet.

⁷⁾ Tán a Belotinczon lakott Luther családból? L. Tudomány-tár 1841-ki foly. IX. köt. 253. és 321. lapon a Bánffy család naplójában.

A családja következő:

Az egyházas-bükkki ágon II. Mátyásnak fia György a nagyszombathi papnöveldeben tanulván a theológiát, Bajzáth veszprémi püspök alatt nyirádi plébános, utóbb veszprémi kánonok, zalai főesperes, meghalt 1803-ki mart. 5-kén, kora 73-dik évében. Ajtatos alapítványain kívül, mintegy 60 ezer forintot hagyott testvére I. István ügyvédnek gutorföldi Mátya Katalintól született utódai részére.

I. Istvánnak fiai közül Mihály híres ügyvéd és táblabíró volt; Lajos cs. kir. gyalog ezredbeli hadnagy 1788-ban Belgrádnál tanusított vitézségeért II. József császártól arany érdemjelet nyert, meghalt 1806-ban magtalanul; — Antal Zala megye szolgabírája és táblabírája, meghalt 1818-ban, Tuboly Erzsébet nejjével ágát tovább terjeszté. Gyermekai közül László a baltavári urodalom teljhatalmu ügyvéde, s több megye táblabírája, meghalt 1856-ban Baltavárott. Első nejétől két gyermeke él. János szintén ügyvéd, Zala vármegye táblabírája, s jelenleg azon megye árvabizottmányának elnöke, lakik terjedelmes szép birtokán Kilimánban. Első nejétől gyermekei:

Zsuzsi tárnoki Deák Károlyné; és

Ákos ügyvéd s volt táblabíró, kinek 1850-ki nov. 21-kén elhalt nejétől Hertelendy Rózától kiskoru gyermekeit a táblázat mutatja.

A másik egyházas-bükkki ág I. Miklóstól jö le, ki szintén Mike leányt Katát, testvére nejjének nővérét vette feleségül, ettől születtek Zsuzsa Büky Istvánné, Ferencz atyja ismét négy gyermeknek, kik kihaltak, és kik közül Judit Vas megyébe szakadt. Ilona, Mihály atyja Sándornak; és végre II. György, ki ez ágat gutorföldi Mátya Annától született fia István által fenntartá.

István II. Györgynek fia 1802-ben halt meg; neje Fercsák Magdolnával nemzett gyermekei ezek:

Anna, sőjtöri Lochuch birtokos neje.

Teréz, gutorföldi Czigány Jánosné, kik elhaltak.

II. Lajos szül. 1795-ki dec. 31-kén, gutorföldi és zágorhidai pusztai birtokos, Alsó-Lendván postamester, zala-lövői Sinkovits Annával, ki 1841-ki april 12-kén elhalálozott, nemzette.

a) Jánost (szül. 1824-ben) sárvári gyógyszerészt, ki 1854-ki sept. 26-kán Hollósy Bertát nőül vévén, gyermekei István és Béla.

b) Kálmán (szül. 1827-ki jun. 5-kén) ki 1847-ben megyei esküdt, 1848-ban katona (főhadn.), 1850—54-ig az alsó-lendvai cs. kir. közigazg. bíróságnál helyettes. Irt néhány cikket a lapokban, költeményeket a magyar néplapban. 1852. óta néhány száz kötetnyi könyvtárt gyűjtött.

c) Erzsébetenyei cs. kir. főbíró Böles György neje 1855. május 12-ke óta.

d) Emilia hajadon.

E két ágat, melyből jelenleg tizenegy férfi és öt nő él, 1715-ben Egyházass-Bükkön támadt tűz által nagy csapás érte, a család házával együtt, az eredeti czimeres, és az öt telekről szóló adományos levél is elégett, azonban II. Mátyás és I. Miklós 1722-ben nemeségükről Zala vármegyétől bizonyítványt nyertek.

A sárfő-mizdói ág, mely Vas vármegyébe költözött át, mint a családfa mutatja, fi-maradék hiányában elenyészik.

Czimerük, mint fölebb a metszvény mutatja, egy fenálló hadi paizs, melynek kék mezejében zöld téren hátulsó két lábán álló orosz-lán látható, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös dalmányos, kék öves, prémskalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében pallósa hegyén egy levágott törökfejet tartva; bal kezét csipőjére helyezi. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Deschán család. (Hannseni). Hannseni Deschán János Antal 1745-ben Mária Terézia király-asszonytól nyer nemeséget¹⁾. Czimere — mint alább látható — négyfelé osztott paizs; az első és negyedik kék mezőben kiterjesztett ezüst szárny, a második és harmadik ezüst mezőben kék patkó látszik. A paizs fölött két sisak áll; a jobboldali koronájából a leírt fehér szárny és a mögött egy kék szárny emelkedik föl; a baloldali sisak koronájából két elefánt-ormány (és pedig a jobboldali ezüst-fekete, a baloldali fekete-ezüst színű) nyulik föl. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-fekete színű.

Olvasható néhol e név De J e a n-nak is.

¹⁾ Collect. Herald. Nro 120.

Deschán Margit marquisnőgr. Esterházy Mihály-né volt.

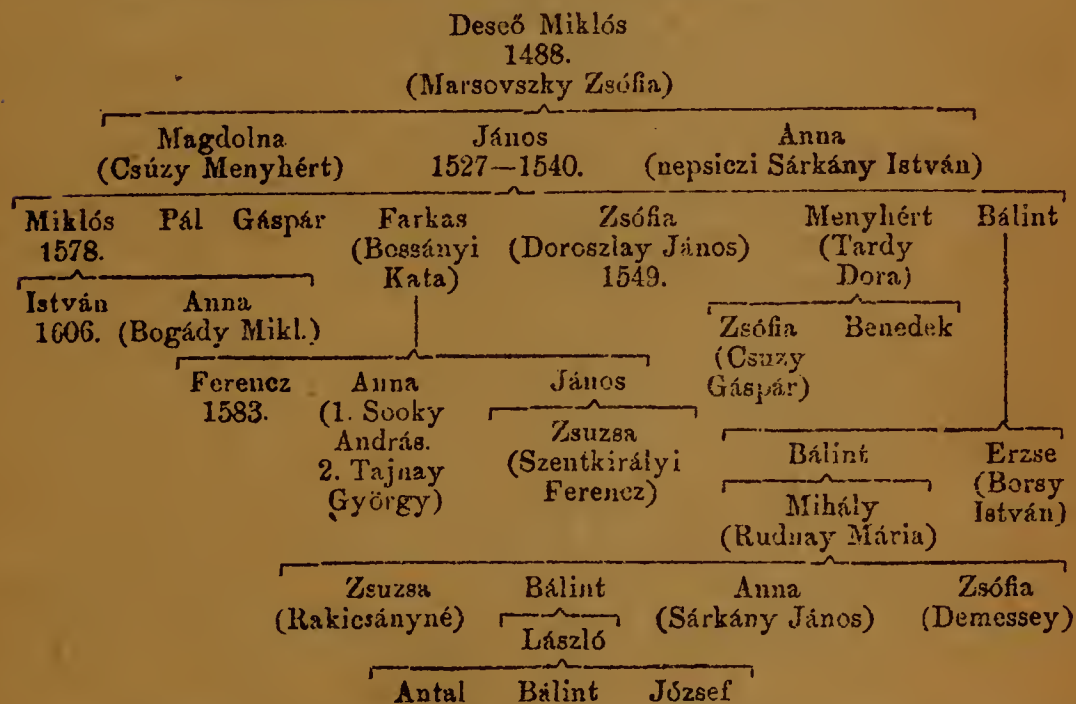
Ily hangzásu név Pozsony és Temes megyében birtokos.

Deseő család. (Sz.-Viszlói). A sz.-viszlói Deseő családból Deseő Ádám cs. kir. tanácsos, és az aradi és mutinai kamarai urodalmak igazgatója 1801-ben birta Silingyia, Járkos és Lugozó helységet, neje Lovász Zsigmond nővére volt.

Deseő család. (Nagy-emőkei). Nyitra megyei régiebb család. 1488-ban élt nagy-emőkei Deseő Miklós, kinek neje Marsovszky Zsófia volt.

Tőle a családfa néhány izen így sarjadzik ¹⁾ le:

A családfa törzseül álló Miklósnak fia János 1541-ben kapja vissza Nyitra megyei Lapás helységbeli zálogrészét Dubraviczky Jánostól a 150 frt zálog-összeg letétele mellett ¹⁾.

¹⁾ Mult századi perben hitelesített genealogia szerint.

²⁾ Sz. Benedeki Convent 1541. Fasc. 43. Nro 26.

Hogy e családfán az utolsó két három nemzedék nincs meg, szükségesnek tartom megjegyezni.

A család Nyitra és Pozsony megyében székel.

Hasonlóan Dezső család birtokos Sz.-Fejér vármegyében Bodmérien; — és Szabolcs vármegyében is van ilyenü család Fényes Elek Geographiája szerint.

Deseő család. (Mérái és patai). Erdély kihalt családainak egyike ¹⁾.

Deseő család. (Péterfalvi). Ugoesa vármegyében van lakhelye s birtoka. Egyike azon családoknak, melyek 1750-ben Péterfalvára új adományt nyerne ²⁾. Tán ősei közül volt Deseő Mihály, ki 1547-ben Veléten birt ³⁾.

Desericzky család. (Dezsericzai). Trencsin megyei Dezsér (Dezsericza) helységről írja magát, ott jeienleg is birtokos.

Nem bírván a leszármazási fát teljesen, csak két rendbeli ágazat töredék-nemzékrendét közölhetem; az egyik imez:

Desericzky András
(Visky Mária)

János
(Kosztoleczky Mária)

József
(Bugyi Gellért Anna)

József
(Mesko Johanna)

Mária
(Bencsik Jánosné)

A másik családfa ⁴⁾ töredék ez:

Desericzky János
(Hindy Zsuzsa)

János
(Csery Bora)
1737.

Imre 1769.	Anna	Mária	Krisztina (Gáspár László) 1772.	Zsuzsa	Róza
---------------	------	-------	---------------------------------------	--------	------

¹⁾ Kőváry Erdély nev. családai 270. l.

²⁾ Szirmay C. Ugoesa 124.

³⁾ Ugyanott 147.

⁴⁾ Sz. Benedeki Convent Prot. JJ. p. 63. 65.

E családfán Jánosnak neje Csery Bora gyermekeivel együtt 1737-ben ismételve tiltakozik a Konkoly család beiktatása ellen Bars megyei Kis-Heresténre nézve ¹⁾).

Imre 1769-ben tiltakozik anyja ellen, ki a Nyitra megyei Csárd helységben fekvő birtokot Babóthy Józsefnek, s ez által Borsiczky Józsefnek adá el ²⁾).

E család Nyitra megyei ágából eredt a Desericus néven ismeretes kegyesrendi szerzetes s történetíró is József Inoze, született Nyitrán 1702-ben. Munkái: „*De Initia et Majoribus Hung. tom. IV.*“ 1758—1760. — és „*Historia Epp. Diocesis et Civ. Vaciensis*“ fol 1763. leginkább ismeretese ³⁾).

Irják a családnevet legujabban Desericzky-nek is.

Valószínűleg e családhoz számitandó még azon Desericzky ág is, mely máskép Ország-h-nak is neveztetik; ebből Györgynek Akács Máriától fia Desericzky István.

Desfours család. (Monti és Athienvillei gróf). Csehországi család, hová állítólag Lotharingiából a XVI. században mentek. A XVII. században már birták Csehországban a nagy-rohosezti és marchensterni javakat, miket Desfours Albrecht Miksa 1678-ban tett hitbizománynyá.

A német birodalmi grófságot Desfours Miklós altábornagy Luxemburgban 1634-ki május 30-kán kelt diplomában nyerte.

A főlebb említett Albrecht Miksának három fia volt. A legidősb Albrecht Miksa, kinek utóda Ferencz Antal 1805-ben magyar indigenatust nyert ⁴⁾); ennek nejétől gr. Trautmannsdorff-Weinsberg Máriától (szül. 1776. † 1853.) semmi gyermeke nem maradván, 1831-ki július 29-kén történt halálával ez ág sirba szállt.

Venczel-Mátyásnak (Albrecht Miksa ifjabb fia) cs. k. kamarás és tábornok első nejétől Walmerode grófnőtől született fia József; (megh. 1839.) ki anyja után a kihalt Walmerode családnak, ugy a kihalt magyar indigena Ferencznek javait öröklé; fia Ferencz Vincze (szül. 1806.) a jelenleg élő ágnak feje.

Venczel-Mátyásnak második nejétől gróf Széchényi Borbálától öt gyermeke maradt, kik közt ismét Vincze (sz. 1778.) az ágazat feje.

¹⁾ Sz. Benedeki Convent Prot. BB. pag. 289.

²⁾ Ugyanott Prot. HH. pag. 233.

³⁾ L. életét Horányi Memoria Hung. I. 492 - 514.

⁴⁾ 1805-ki 7. törv. cz.

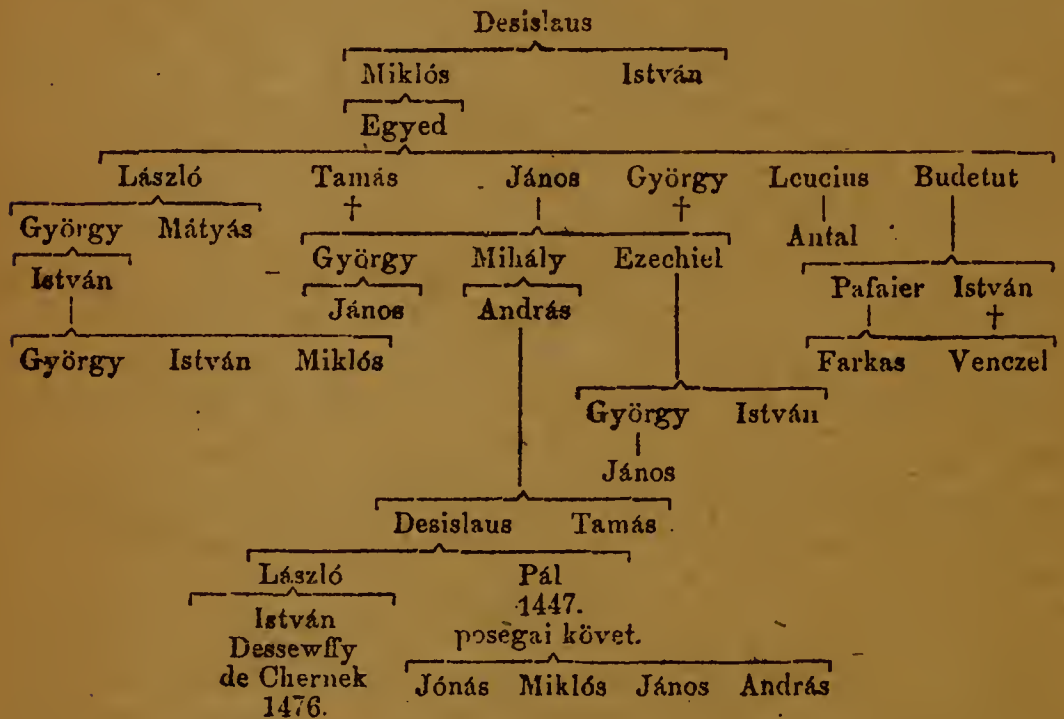
A magyar indigenatust nyerő F e r e n e z kihalván, a család hazánkhoz már alig áll viszonyban.

A család czimere viz-szintesen kétfelé oszlik. A felső arany mezőben fekete sas van; az alsó kék mezőben függőlegesen ezüsttel szegélyezett vörös csikolat áll, melyet két oldalról a vért oldalából előnyuló grif-lábak tartanak. Alul egy arany csillag ragyog. A vértben grófi korona, s azon öt sisak. Telamonokul a vért körül két koronás oroszlán áll.

Desnyák család. Zemplin vármegye nemesrendű családai közé soroztatik ¹⁾.

Dessewffy család. (Cserneki és tarkeői gróf és nemes). Egyike hazánk legrégebb családainak; törzse általánosan D e s i s l a u s (Dezső) volt. Ettől a családfát ²⁾ így hozzák le:

I. t á b l a.

Lásd II. táblán.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

²⁾ Valamint több családainknak, úgy ennek is törzse eredetével és legelső nemzedékei összefüggésével a történelem még nincs tisztában; ezt látjuk az előtünk fekvő több rendbeli s egymástól eltérő táblázatokról. Terhes, ki e család *Nem-ágozatát* — mint ő nevezé — az „Árpádia“ I. köt. 318 - 335-dik lapján közlé, D e s i s l a u s t Miklós fiaul írva, unokájakul állítja egy még előbbi Dezsőnek, ki — ugymond — Hevenessy híres történet-író jesuita szerint: *Veszifaliából fényes nem iradéka lévén, Gizellával a Bajor herczeg leányával ss. István király hit-*

A család ősei Slavoniában Csernek várát már a XIII. században birták, és innen irták előnevüket egyetlen megkülönböztetésül más családoktól, míg az állandó családi nevek ki nem fejlődtek. Még a XV. század első felében Dessewffy név nélkül pusztán a Cserneki előnév használatáról ismerünk rá a család őseire; így 1437-ben a posegai sz. Péterről nevezett káptalan (admonitorio inquisitoriae) levelében előjő Cserneki Jánosnak fia Desew (*Desew filius Joannis de Chernenek*), ki rokonának Cserneki Desislaus fiának Györgynek özvegye Anna és fia János által vádoltatott egy lihinyei jobbágnak Obrádnak gyermeke meggyilkolásával s házak feltörésével, miért ártatlansága kiderítéseül tanuvallatás rendeltetett ¹⁾. A Desew és Desislaus (szintén Dezső) névtől neveztettek ezek unokái azután Dessewffyeknek.

Az ősi czimer.

Cherneki Pál 1447-ben a budai országgyűlésen Posega vármegye követe volt ²⁾.

Az I. táblázat végén és a II. élen álló István az, ki a csernek Dessewffy néven először jelenik meg az okmányokban 1460—1476-ban. Ezen István az atyafias tharnovtzi Ságghi családtól 1473-ban jószágot szerezvén, azokra 1476-ban Mátyás királytól helybenhagyást (consensuales) nyert. Istvántól kezdve így terjedt tovább a családja:

vesével a magyar földre jött, és udvarmestere lett. Utóbb ugyancsak ezen értekezésben Miklóstól (kit mások Tamásnak neveznek) eredeztetik a losonczi Bánffy, a kihalt Losonczy, a czegei Vas család is; holott a losonczi Bánffy család bár szintén Dezső nevű ősöktől származtatja magát, de azon Dezsőt nem vesztfaliai származatunak, hanem a Tomizoba magyar vezér ivadékául követeli.

¹⁾ 1437. Feria 2 da post Festum Briceii Admonitorio inquisitoriae Capituli B. Petri de Posega super innocentia Desew filii Joannis de Chernenek, in facto invasionis domorum, ablationisque rerum bonorum et interemptionis pueri, filii Obrad Jobbagionis in Lihinya, intuitu cujus idem Desew per nobilem Annam relictam Annam relictam condam Georgii filii Desislai de eadem Chernenek, eiusdemque filium Joannem coram sede Judiciaria et Universitate Cottus de Posega incusabatur. Sub authentico ejusdem Capituli expeditae. — Originales in Archivo familiae. L. Hevenesii Mss. tom. XVII p. 58.

²⁾ Kovachich Vestigia Comitior. 266. l.

II. tábla.

István
1460–1475.Ferencz
1514.
posegai főispán.

György elesett 1526.	János 1527. + 1570. kir. fő- ajton. kamar. elnök.	László elesett Váradnál. János kir. udvarn. (Pesthy Anna)	Margit (Bolday János) 1558.	Anna (Giletfy)	István	Ferencz elesett 1526.	Miklós elesett.	Dora (Tahy Istv.)
----------------------------	---	---	--------------------------------------	-------------------	--------	-----------------------------	--------------------	-------------------------

Ferencz
1607. oszt.
Kriváni ág.
Lásd III. táblán.János
1605.
ujvári kapit.
(1. Becsky Ilona.
2. Hoffmann Margit)János
+
István
+ 1650 előtt.
(Darholczi
Finta Kata)

István +	Gábor (Tibay Anna)	Klára (1. Ibrányi János. 2. Barkóczy István)	Ferencz (vinnai Eödönffy Zsuzsa)	Judit (Sztankay András)	János 1650. osztó. (böki Páczoth Mária)
-------------	-----------------------	--	---	-------------------------------	---

János +	Ádám (Butkay Margit)	Kristóf +	Pál +	Ádám (Kazinczy Erzse)	István (Semsey Erzse)	Zsigmond (Berzeviczy Mária)
------------	----------------------------	--------------	----------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------------

Klára
(Ottlik
Sándor)Tamás
Szirmay adoptálta.
(1. Bergen Anna.
2. gr. Barkóczy
Anna)Ferencz Péter Pál
(Mérey N.) +Pál
+
Ferencz

Lajos +	Gábor +	István +	János szepei kanon.	Adám (Daróczy Anna)	Henrik báró.	Tamás +
------------	------------	-------------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------

Henrik
+
Károly
+Ferencz Dienes Mihály Mózsés István
+ + + +István János Péter
+ + +
Inre János LajosZsigmond László
(Görgey Anna)Tamás György Mihály
(Ujházy Anna)

László Pál

A II. tábla élén álló Istvánnak fia Ferencz Pozsega vármegye főispánja volt, 1514-ben a slavoniai ös jószágokra nézve Hederváry Miklós fiával Ferenczczel oly egyességre lépett, hogy megszakadás esetében egymásnak kölcsönös örökösei leendnek. 1516-ban e szerződésre Ulászló királytól helybenhagyást, és ugyanezen örökvállomásra királyi jogadományt nyer, s minden ellentmondás nélkül magát a birtokba behelyezteti ¹⁾. Részt vett a török követség és országos rendszeres munkálatok körüli dolgokban. Hat fiu és három leány-gyermeke maradt, kik 1525-ben Lajos királytól új királyi adománnyal Slavoniában tizenhét várat kaptak, ugyanannyi uradalommal, és Sopron, Vas megyékben némely részjószágokat ²⁾. A fiuk közül György, Miklós Mohácsnál estek el, Ferencz a palásti mezőn ³⁾. László, ki az alább említendő János fiut hagyta maga után, Váradnál esett. István Kaposvárnál vitézkedett 1560-ban ⁴⁾. Legtovább élt

János, ki 1525-ben már Pozsega vármegye főispánja, rhodusi vitéz, kir. fő-ajtnálló mester volt. Ez noha nőtlen maradt, családját a legmagasb polczra emelte, és Magyarországra Sáros megyébe hozta át. 1525-ben a Pozsega megyei örökös főispánságot, jószágaiban pallos-jogot nyert, és egyszersmind a család ősi czimeréhez, mely egy buzogányt tartó férfi-karból állt, egyfejű koronás sast nyert bővítésül. A buzogányos kar, — mint iratik — azt jelvényezé, hogy a család egy őse a tatárok elleni hadban jobb karját elveszté. Továbbá János a rudinai apátság kegyúri jogát is örökre megnyerte. 1527-ben a Pozsega megyei főispánságban családjá részére is megerősítettik. 1554-ben a királyi kamara elnöke, és fő-udvarmester lön. 1558-ban a Tarczay család hűtlenségi bélyegén és megszakadtan királyi adományban nyerte Sáros vármegyében Tarkó várát (honnau a család másik előneve) és urodalmat egyéb Abauj és Szepes megyei javakkal együtt testvéreitől származó utódaira nézve is ⁵⁾; és így származott fel a család Magyarországra, nevezetesen Sáros vármegyébe Slavoniából, hol a törökök a család minden javait elfoglalák és feldúlták, mi iránt a család 1715-ben is a Nequistica bizottmány előtt előmu-

¹⁾ Kovacsóczy Árpádia I. köt. 325. l.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Forgách Comment. 62. 64. hol Dersóffy-nek iratik a családnévnek hibás kiejtése miatt, mi mai nap is sok helyen történik.

⁴⁾ Ugyanott 134. l.

⁵⁾ Wagner Car. Diplomatarium Cottus. Sáros, pag. 85.

tatá igényeit ¹⁾. Jánosnak, ki 1567-ben Pozsonyban tett végrendeletet ²⁾, s röviddel utóbb meghalt, csak László testvérétől maradt fia szintén János, kiben ekkor a család fi-ágon egyedül állt; de ki a családot utódai által mai napig fentartá: Ezen

János (Lászlónak fia) ki felső-magyarországi kapitánynak és királyi udvarnoknak iratik, nejétől Pesthy Annától ³⁾ nemzé Ferenczet és Jánost, kik 1607-ben osztozván meg, Ferencznek jutott Tarkő, honnan ivadéka Tarkői-nek, néha Kriváni ágának neveztetett; ivadékát a III. táblán láthatjuk. János, ki a Tarczai kastélyt kapta, alapítá a tarczai és lyubotivai ágat, mely a fölebbi II. táblán terjed le.

János tokaji várnagy volt, 1605-ben Homonnai ujjvári kapitánynyá tette ⁴⁾. Első neje Beesky Ilona volt, ki gyanuba esvén férje előtt, pallos-jogánál fogva a tárczai vár udvarán fejét véteté. Második neje Hoffmann Margit volt ⁵⁾. Gyermeké kettő maradt: János, ki magtalanul halt el, és

István, darholezi Finta Katalint birta feleségül, a ki férje halálával 1650-ben osztozott meg gyermekeivel. E gyermekek közül Istvánra vonatkozhatnék azon adat, hogy Oroszországba szakadt ⁶⁾.

Gábor (Istvánnak Finta Katalintól fia) Tibay Annával nemzé Jánost és Lászlót, a magnélkül elhaltakat.

Ferencz a fölebbi Gábor testvére Eödönffy Zsuzsannától több fiut nemze, ezek közül Ádám Butkay Margittól nemzé Tamást, kit 1694-ben gr. Szirmay István I. Leopold király beleegyezése mellett fiául fogadott, úgy hogy az és maradékai a Szirmay nevet viselendik. Tamásnak tehát utódai eserneki és szirma-bessenyői gróf Szirmay nevet-vévén föl; azok a Szirmay család nemzékrendén fellelhetők. (Lásd e munkában *Szirmay család.*)

János szintén Istvánnak darholezi Finta Katától született fia, nejével böki Paczoth Máriával három fiat: Ádámot, Istvánt és Zsigmondot nemzé. Ezek közül

Ádámnak Péter nevű fiától Henrik unokája ezredes

¹⁾ 1715-ki 85. törv. cz.

²⁾ Ugyanott pag. 415. — Jánosnak arczképe látható Kovácsócy Árpádiája I. köt. és Felső-magyarországi Minerva. 1832-ki III. köt. 494.

³⁾ Wagner C. Mss. tom. LXX. p.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. histor. p. 117.

⁵⁾ Wagner Mss. tom. LXX.

⁶⁾ Kovácsócy Árpádia 332.

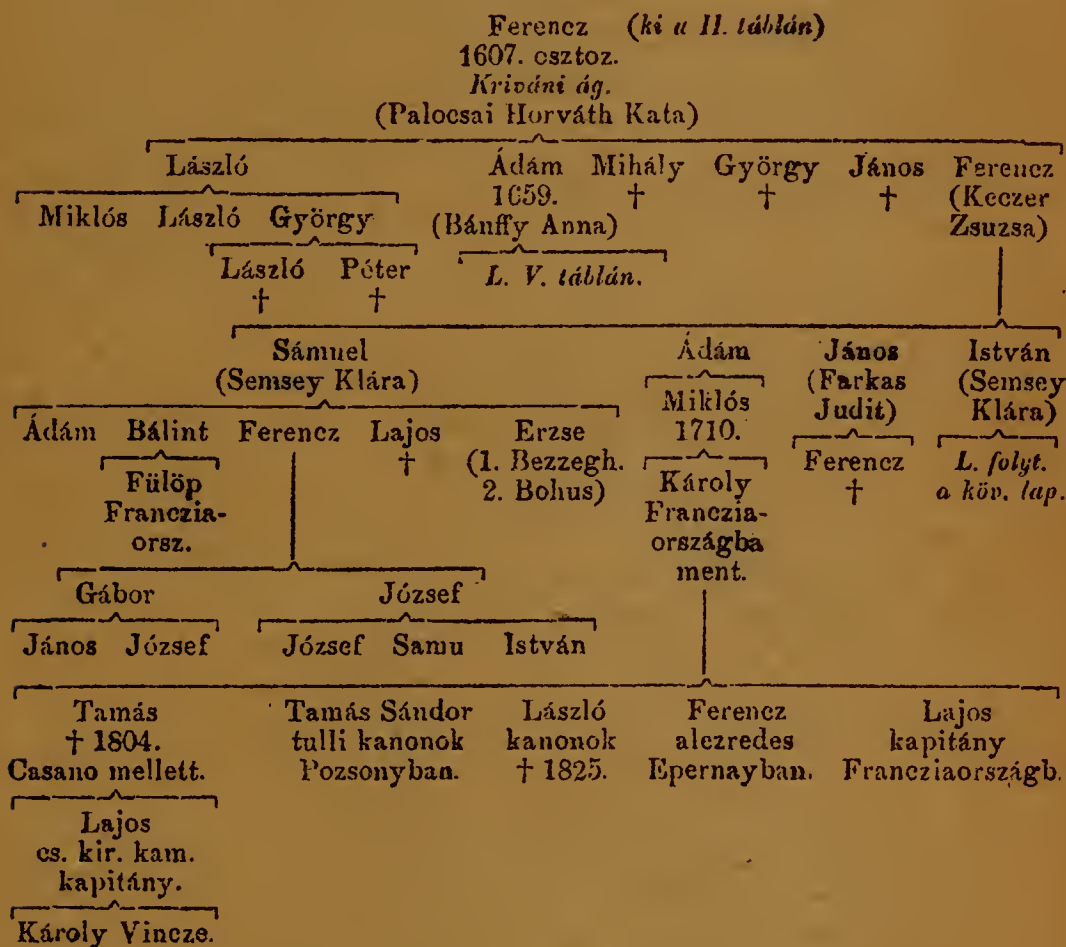
maga nevére báróságot nyert; fiai báró Károly, és báró Henrik szintén ezredes, kinek gyermektelen özvegye báró Perény leány Eperjesen lakott.

Istvánnak Semsey Erzséttől született gyermekei közül Ferencz terjeszté le ágazatát, melynek végső nemzedéke közt Imre Sáros megyének alispánja volt.

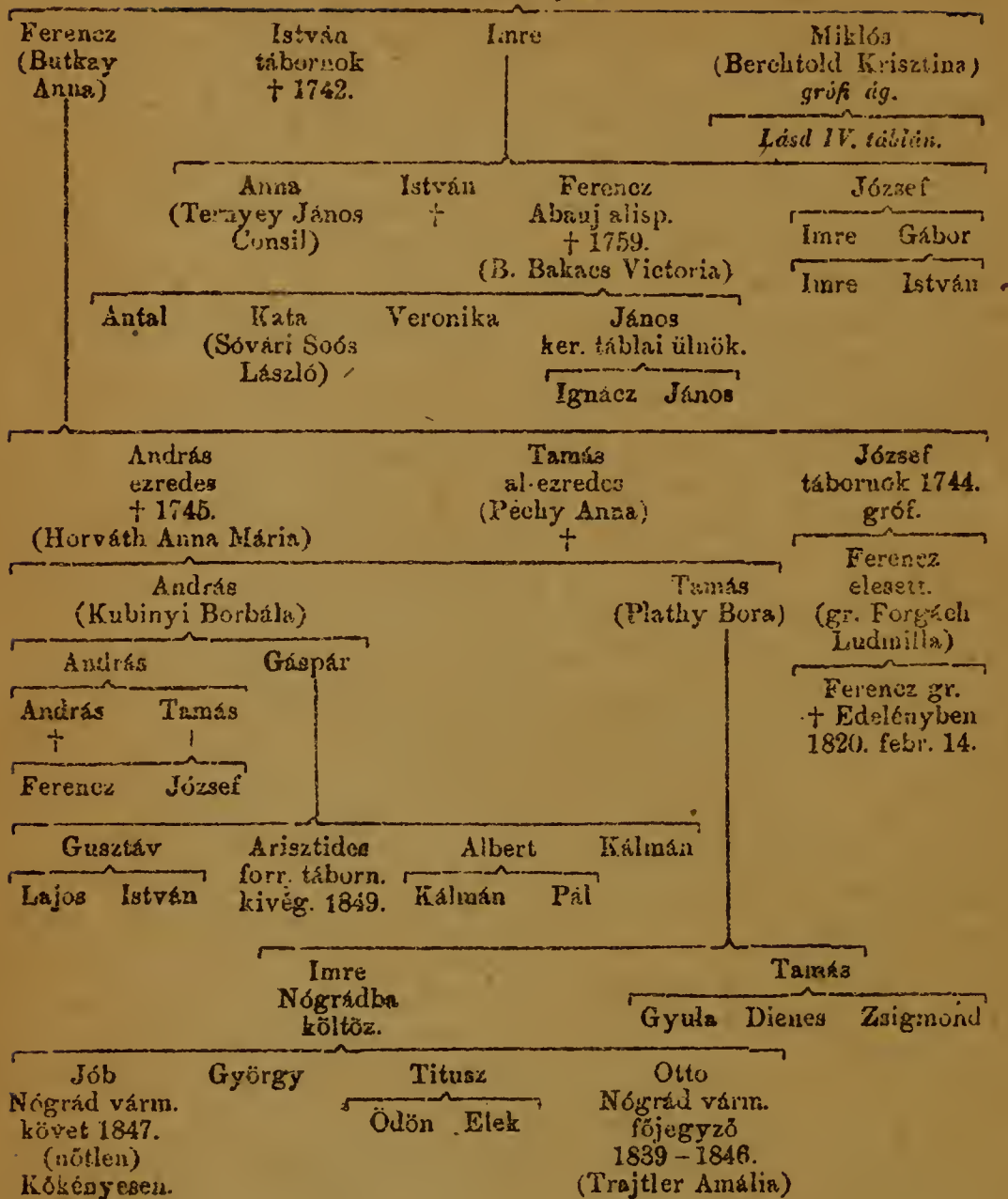
Zsigmond Berzeviezy Máriától nemzé a kihalt Zsigmondot és Lászlót, ki Görgey Annával többi közt Györgyöt, Ujházy Anna férjét, kinek fiai László, Pál, Boldizsár.

Következik a másik fővonal, az ugynevezett Kriváni ág, mely a II. táblán láttuk Ferencztől János Pesthy Annától született fiától sarjadzik le következőleg:

III. tábla.

István
(Semsey Klára)
ki az előbbi lapon.

A III. tábla törzsének Ferencznek, ki 1607-ben osztozott testvérével és alapítá a Kriváni ágat; nejével palocsai Horváth Klárával (ki anyja Büdy Klára ágán a primás Oláh Miklósnak utóda) több fiu-gyermekeket nemze. Ezek közül László ága unokáiban kifogy. Ádám ágát az V. táblán látandjuk; Ferencznek ága itt a III-dik táblán terjed le.

Ez utóbbi Ferencz, Keczer Zsuzsannától származott gyermekei által ismét három vonalon terjeszti le utódait. Sámuel Semsey Klárával alkotta az egyik ágat, Ádám a másodikat. Ezen Ádámnak fia Miklós a Rákóczy forradalomban Franciaországba bujdosik ki, fia Károly Mária francia tábornok; egy ezred tulajdonosa, a sz. Lélek és sz. Lajos rendek vitéze volt; fiai közül a) Tamás ausztriai szolgálatban állt, mint a Lichtenstein lovas ezred ezredese, elesett Casano mellett Olaszországban 1804-ben; ennek fia Lajos cs. kir. kamarás, és a Geramb lovas ezredben kapitány, nemzé Károly Vinczét. b) Tamás a tulli egyház kanonokja Pozsonyban lakott. c) László ugyanazon egyház kanonoka, költő, meghalt Nagy-Szombatban 1825-ben. d) Ferencz ezredes Epernayban, és e) Lajos előbb osztrák kapitány, utóbb Franciaországba visszamegy, és ott ezredes; lakja Campaniában Stetay mellett.

Jánosnak Farkas Judittól fia Ferencz magtalanul mult ki.

István Semsey Klárával jelenkorig lenyújtá családfáját; ennek Miklós fiától származik a most is virágzó grófi ág, mely a IV. táblán tüntetik fel.

István (Istvánnak Semsey Klárától fia) lovassági tábornok, nagyon ifjan lépett a hadi pályára, és 30 évig hazáján kívül járt. 1686-ban Buda vára visszavételekor első vala a kőfalat meghágók közt. 1697-ben Zentánál Eugen fővezér parancsából mint lovas osztály dandárnok Pálffyval ő kezdé a csatát. 1702-ben Laudannál vitézül harczolt. Belgium bevétele után Párisba is berontott. Meghalt 1742-ben Fintán nőtlenül, kora 75-dik évében, s Szebenben a kegyesrendi szerzeteseknek általa alapított egyházában eltemettetett ¹⁾).

Imre (Istvánnak Semsey Klárától fia) ugy látszik szintén katoná volt, fiai közül Ferencz Abauj vármegyének alispánja, 1759-ben halt meg ²⁾). Neje b. Bakacs Victoria volt, kitől utódait a táblázat mutatja.

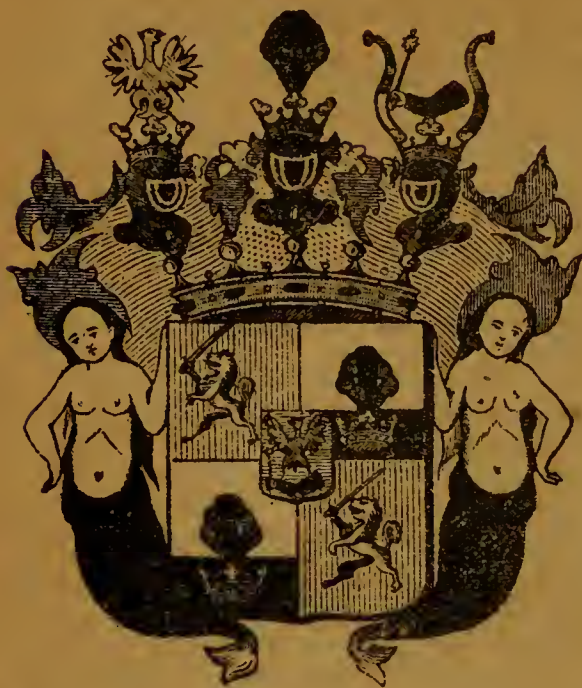
Ferencz (Istvánnak Semsey Klárától fia) nejétől Butkay Annától ismét nagy hadfiakat nemzett. Fiai:

a) András ezredes, a porosz háborúban híres hős, kit II. Fridrik porosz király is dicsérettel említ. Meghalt 1745-ben. Neje Horváth Anna Mária volt, ettől gyermekei osztályban nyert javaik

¹⁾ Lehoczky Stemma. II. 109. Kovacsóczy Árpádia I. 329.

²⁾ Horvát Imre gagyai plébán. „A midőn a mennyei Szion hegyen“ stb. czimű fölötté 1759. márt. 2-kán mondott halotti beszédet. Nyomt. Egerben 1760.

szerint keresztési majd megyesi Dessewffyeknek is neveztek. Egyik kis unokája András es. kir. kamarás volt, s magtalanul

halt el; ennek nagybátyjától Gáspártól jő le egy ág, melyből Arisztid, született Csakacson Abauj vármegyében 1802-ben. Előbb es. kir. nyug kapitány, utóbb sorsradalmi tábornok, s mint ilyen kivégettetett Aradon 1849-ki octob. 6-kán ¹⁾. András ezredesnek Tamás nevű fiától egy másik ág jő le, melyből Imre Nógrád megyébe költözik. Fiai közül Jó b fiatalabb korában szolgabíró, utóbb előkelő táblabíró, 1847-ben országgyűlési követ. Nőtlenül él birtokán

Kökényesen. Testvére Otto szintén Nógrád megyénél hivataloskodott, 1839-től 1846-ig azon megye jeles főjegyzője, a közbizalommal neki szánt alispánság elől önkényt elvonult. Lakhelye Vanyarcz. Gyermekai vannak.

b) Tamás Mária Terézia korában a fölkelő nemesség alezredese, nejétől Péchy Annától semmi utóda nem maradt.

c) József gróffá lőn ²⁾, lovassági tábornok volt 1744-ben, elesett az örököségi háborúban 1746 ban ³⁾. Fia Ferencz gróf, atyja czredében törzstiszt, ifju korában elesett a porosz háborúban ágyúgolyó által. Ennek gr. Forgách Ludmillától (ki utóbb gr. Eszterházy Istvánné lőn) fia Ferencz magnélkül halt Edelényben 1820-diki február 14-kén.

Következik a grófi ág, mely Istvánnak Semsey Klárától származott fiától jő le:

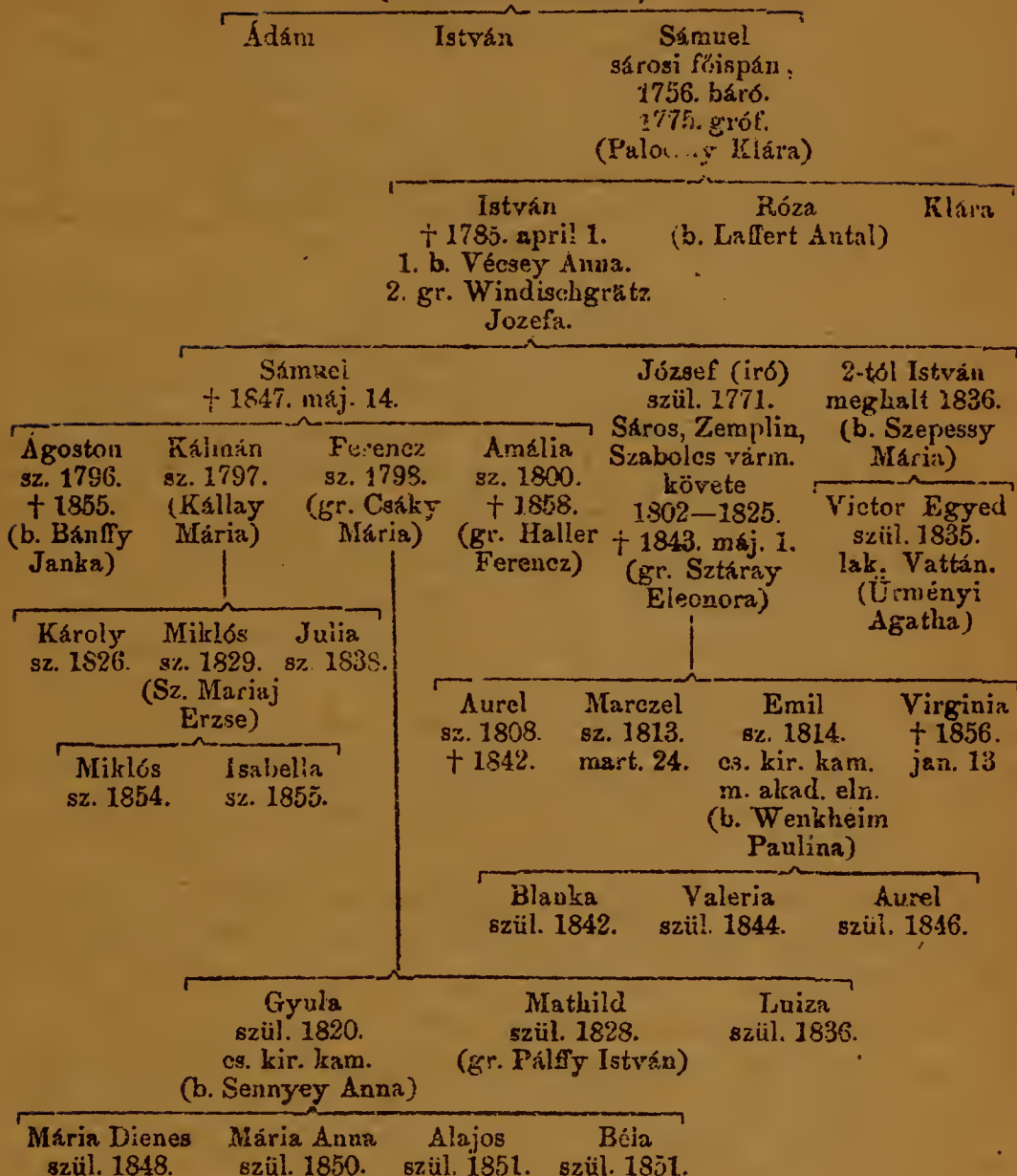
¹⁾ L. Életrajzát Ujabb ismeretek tára II. k. 365.

²⁾ Lehoczky Stemm. II. 100. ki szerint a grófi diplomában áll, hogy a családból két tábornok, 22 várkapitány (praefectus) volt, 9 Prága falai alatt esett el

³⁾ Mindszenti L'Advocat Lexicon II. D. 414. l.

IV. tábla.

Miklós *ki a III. táblán.*
(Berehtold Krisztina)

A táblázat élén álló Miklós-nak fiai közül Sámuel sárosi főispán volt, 1756-ban báróvá, 1775-ben pedig utódaival együtt grófi rangra emeltetett. Palocsay Klárától egy fia István (meghalt 1785. ápril 1.) terjeszté tovább a nemzékrendet. Ennek első nejétől báró Vécsey Anna Máriától három fia maradt. Ezek közül

József született 1771-ben Kriviánban Sáros megyében. Nevet szerzett ugy az irodalmi mint politikai téren. Eleintén országos pályára készült és fogalmazó lett, utóbb ezt odahagyva, 1795-ben a szabolcsi

főlkelő seregnél kapitány, majd a megyei térre lépett, és 1802-ben Sáros, 1805. 1807. Zemplin, 1811. és 1825-ben Szabolcs vármegye országgyűlési követe volt¹⁾. Az 1807-ki rövid de fényes budai országgyűlésen tollvivő volt. Irodalmilag föllépett a politikai téren is, ilynemű munkája a „Taglalat“, mely gr. Széchényi „Hitel“ című munkáját támadá meg. Költői munkái mintegy tizenkét kötetre mennének, s köztök latin s francia dolgozatok is vannak; de nyomtatva csak igen kevés van²⁾. Meghalt a jeles férfiú 1843-ki május 1-jén. Nejétől gróf Sztáray Eleonorától gyermekei:

Aurél született 1808-ban Nagy-Mihályon Zemplin vármegyében. A politikai térre lépven, páratlan genialitása által tünt fel, és mint a conservatív tábor vezére a „Világ“ című hirlap élén a másik pártnak legerősb ostromlója volt. Nevezett hirlapban irt politikai czikkei „X. Y. Z.“ című könyvben külön is napvilágot láttak. Kimeríthetlen, megtörhetlen, lankadatlan szellemét az örökös munkásság okozta láz kora ifjúságában életének 34-dik évében törte meg; meghalt 1842-ki február 9-én. Legnagyobb ellenese irá neerologjában róla: „Mennyi ész, akarat, tettvágy, mily lángoló érzelem, mennyi remények s mi fényes jövőndő volt e névhez csatolva!“ Családa könyei közé szinkülönbség nélkül vegyült a nemzet részvét könyűje³⁾. Szép emlékeül legujabban jelent meg kézirati műveiből életrajzával együtt egy disz-Album „Koszorú“ czim alatt. — Testvére

Emil született 1814-ben. Cs. kir. kamarás. Bátyja halála után a hirlapi téren annak szerepét vette át, és a conservatív párt egyik vezére volt. Jelenleg a magyar akademia elnöke. Gyermekeit a táblázat mutatja.

A jeles férfiaknak nővérük Virginia egy ritka műveltségű és lelkesült magyar hölgy volt; meghalt 1856-ki január 13-kán, kora 49-dik évében.

Következik a III. táblán álló Ferencz fiának Ádámnak ágazata.

¹⁾ József gróf testvérével Samuellaal, ki sziatén országgyűlési követ volt, az 1825-ki országgyűlésen a KK. és RR. közbejárását kérék föl, hogy egykori slavoniai birtokaikért, melyeket I. Ferdinand királyhozi hűségök miatt vesztettek el a család ősei, hasonló értékben kárpótlást nyernének. Ez alkalommal leszármazási táblájuk is felmutattatott. Lásd 1825-ki Országgyűlési Acták II. köt. 1189. lapon.

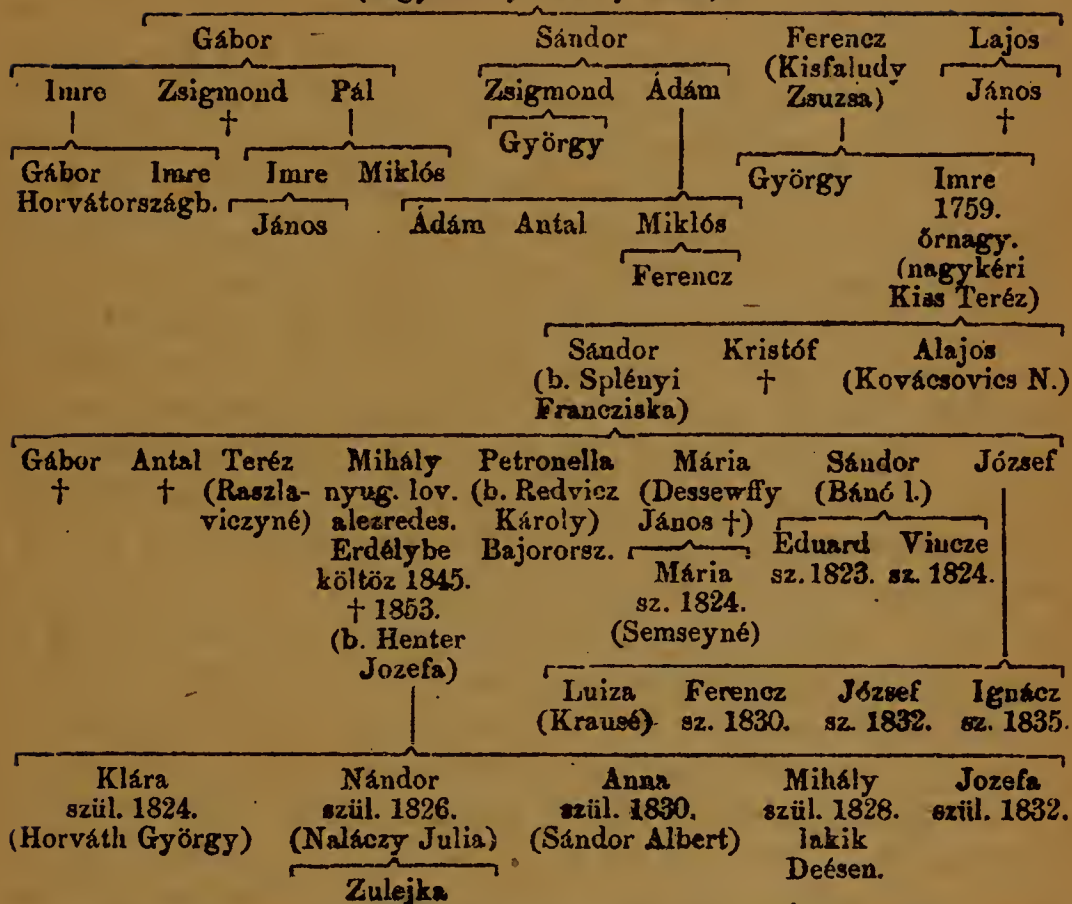
²⁾ L. Ujabb ismeretek tára II. k. 373.

³⁾ L. Ujabbkori ismeretek tára II. köt. 365–373. I. életrajzát.

V. tábla.

Ádám a III. táblán.
1659.

(nagy Mihályi Bánffy Anna)

Az V. táblázaton Ádámnak Gábor fiától utódai Horvátországban lakoztak.

Ferencznek Kisfaludy Zsuzsannától fia Imre 1759-ben őrnagy volt; ennek neje nemeskéri Kiss Teréz, kinek Kiss Sándor után özvegyen maradt édes anyja Daróczy Katalin összes vagyonát egy családi alapítványra hagyta rokonai számára, mely Kiss-Jankovich féle alapítvány nevezet alatt ismeretes. Imre őrnagynak Sándor fiától unokája

Mihály mint nyugalmazott lovassági alezredes Erdélybe telepedett meg 1845-ben. Meghalt 1853-ban. Nejétől b. Henter Jozefától gyermekeit a táblázat mutatja.

A család ősi czimere — mint az első metszvény mutatja — a paizs kék mezejében könyöklő férfi-kar buzogányt tartva, fölötté egyfejű koronás sas kiterjesztett szárnyakkal áll; a paizs felső szögleteiben jobbról félhold, balról csillag ragyog; a sas feje fölött zöld koszorú

látszik, mely néhol a paizst telamonok gyanánt körülövedző két szirén által tartatik kétfelől. A paizs fölötti sisak koronájából öt strucz-toll leng. E czimert az első metszvény mutatja a telamonokat képviselő két szirén nélkül ¹⁾.

A bárói és grófi rang nyérésekor ez ősi czimer -- mint a második metszvény tanusítja — tetemesen bővitetett. Az ősi czimer a négyfelé osztott paizsnek közepét foglalja el. A nagyobb paizs első és negyedik osztályának vörös mezejében oroszlán áll kivont karddal. A második és harmadik osztály félig fehér, félig fekete mezejében királyi korona van, és abból öt strucz-toll (ugymint kék, vörös, fekete, vörös, kék) lengedez. A paizs fölött bárói vagy grófi korona, és azon három nyitott sisak, melyek közül a jobboldalinak koronáján arany egyfejű sas kiterjesztett szárnyakkal, a középsőnek koronájából a leírt öt strucz-toll, a baloldalinak koronáján két elefánt-orrmány között (melynek egyike kék-fehér, másika arany-kék) a buzogányt tartó pánczélos kar látható. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-vörös. A vértet két oldalról két halfarkú női syrén telamonok gyanánt őrzi.

Désy család. Abauj, Szabolcs és Ugocea vármegyei nemes család. Ugocea megyében birtokos Péterfalván ²⁾.

Szabolcs vármegyében Désy György 1822-ben szolgabíró. Désy István 1838-ban szintén ott szolgabíró.

Désiekre (vagy mint most írják Dézsiekre) találunk a XIV. században. Désy Péter, Kristóf és Mihály testvérek 1386. és 1387-ben Mária királyné hivei, és a horvátok kezeiből kiszabadításának szintén segélyei; ezen érdemeikért Losonczy Istvántól 1387-ben egy falut kapnak.

Emlittetik Désy Imre fő-asztalnok Ulászló és II. László korában.

Deszetinszky család. Zemplin megye armalista nemesei közé számláltatik ³⁾.

Detrich család. (Detrichfalvi). Liptó vármegyéből ered, hol Benedekfalva másképp Detrichfalva helységre és Bresztovina pusztára a Dluholuczky, Kiszely és Andreánszky családdal Rudolf királytól 1570-ben királyi uj adományt nyert ⁴⁾.

A család egyik ágának néhány nyomon leszármazása következő:

¹⁾ És öt helyett hibásan hat strucz-toll látszik a metszvényen.

²⁾ Szirmay C. Ugocea 125.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

⁴⁾ Liber regius fol. 90.

Detrich Ferencz
(Kiszely Magdolna)

Ferencz	Borbála (Medzihradsky András)	Dániel			
		Márton	Dániel	Lajos ügyvéd Pesten (Egy Wilhelmina. † 1836.)	Kata
Krisztina (Veres Zsigmond)	Zsigmond Kérben lak.	Bertha (1. Biringer. 2. Lipp Prokop)	Kata	Vilma (Oláh István) Pesten.	Rudolf

E családból ered Detrich Margit Jóhny Tóbiásné.

Dévay család. (Dévai). Erdélyi család. 1561-ben Dévay Péter a moldvai vajda Basilius segélyére jár.

1603-ban Dévay Máté Basta elől menekszik többekkel Karánsebesre ¹⁾.

Dévay Antall a guberniumnál fogalmazó 1794-ben, valós. titoknok 1815-ben.

Dévay család. Magyarországon Heves és Pest megyében birtokos Fényes Geographiája szerint.

Komárom megyében is birtokos volt, mint Csúzy örökös, 1540-ben többekkel a Dévayak is Csúzy helységet új adomány mellett birtokba veszik ²⁾.

1730-ban az Esztergom megyei Déva helységbe a Dévay család magvaszakadtan iktattatik be nádasí Tersztyánszky János, de ellentmondás történt ³⁾.

Tán e családból volt Dévay Pál, ki Ugronovics Borbálával nemzé Dévay Máriát Horváth Imre nejét, ki él 1799-ben.

Devecseri család. A Devecser név már legrégibb időkben előfordul évlapjainkban. Devecser főispán Péter király hive és tanácsosa ⁴⁾. 1206-ban Tiborc országbiró, és Eimech Márton Devecsherről írják magokat ⁵⁾.

Erdélyben is élt devecseri Devecsery család, melyből Devecsery Ferencz 1517-ben Doboka vármegye jegyzője volt ⁶⁾.

¹⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 461.

²⁾ Fényes Komárom várm. 121. l.

³⁾ Sz. Benedeki Convent Capsa H. Fasc. 4. Nro 7.

⁴⁾ Turóczy Chronic. II. cap. 39.

⁵⁾ Lehoczky Stemmat. II. 101.

⁶⁾ Hodor K. Doboka várm. 64.

Dévény család. (Melléthei). Gömör vármegyei M e l l e t h é ről írja előnevét. Neve többféleképen iratik; így

István 1702-ben Kassán tanuló mellethei Devininek van írva. Czimere a paizs mezejében egy balra fordított férfi-kar könyökölve, és három rózsát tartva. A paizs fölötti koronából szintén pánczélos kar balra fordulva meztelen kardot villogtat ¹⁾.

Zemplin vármegyében e század elején is a birtokos nemesek között állt a melléthei Divényi család.

Nógrád megyében élt Dévény István, B.-Gyarmat mv. jegyzője, meghalt 1854-ben. — Nejétől Fekete leánytól gyermekei: Fáni (Hanely L.-né), Etelka (Valluss Pálné), Bertalan Novák Etelka férje; Mária, Victoria (Nagy Mihályné), és János.

Ez ágnak czimere D. István pecsége szerint egy függőlegesen kétfelé osztott paizs; a jobboldali mezőben hármás dombon királyi koronán áthuzott két toll között rózsza van; a baloldali osztályban kétfejű koronás sasnak csak fele látszik. A paizs fölötti sisak koronáján fejét jobb oldalra fordító daru áll fél lábon, másik fél lábában golyót tart.

Dewichiey család. Kihalt család. Dewichiey János 1597-ben Nógrád megyében fordul elő ²⁾.

Dezasse család. (Gróf.) Lakhelye Bohunicz Pozsony vármegyében.

Czimere vörös mezőben zsinoron függő vadászkürt, fölötte három ezüst lilium (fölül kettő, alább egy) látható. A paizson grófi korona, és azon nyitott sisak, melynek koronáján ismét lilium. Foszladék jobb oldalról ezüst-vörös, balról arany-vörös.

A család franciaországi eredetű, hol már régen „Verneuil“ és „Petit-Verneuil“ előnévvel, báró czimzettel fordulnak elő. Hazánkban a XVIII. század közepén jelennek meg ³⁾.

Báró Dezasse (de Zasse) Verneuil Péter Ignác Colloig Margit nejével nemzé gróf Dezasse Józsefet (szül. 1755. sept. 24. meghalt 1834. nov. 11.) és báró Dezasse Petit-Verneuil Charlemagne-t, ki korompai báró Brunswik Terézt vette nőül. Említett József emeltetett grófságra testvérének Charlemagne-nak fiai-

¹⁾ L. Academicum Societatis Jesu Collegium Cassoviense, Divina ope et humana excineribus resurgens etc. 1702. pag. 20.

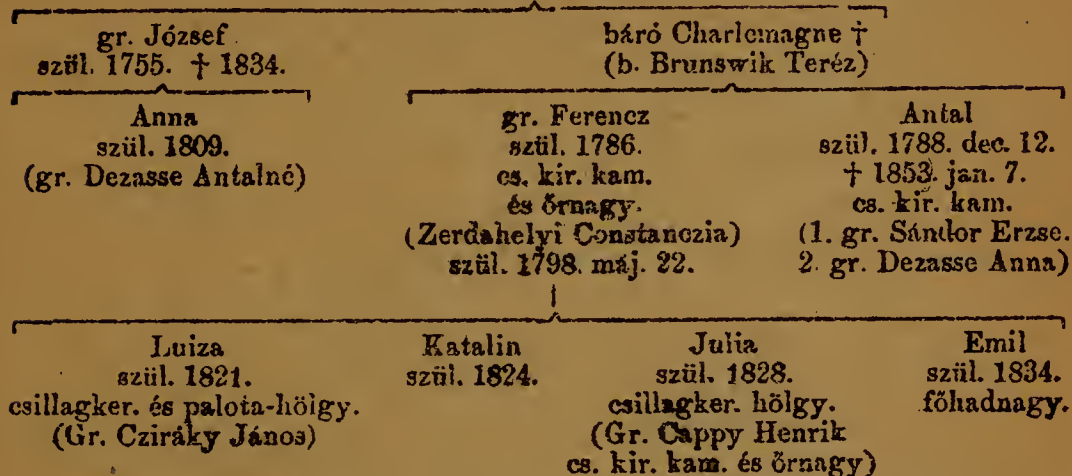
²⁾ Protoc. C. Neogr. anni 1597.

³⁾ Hist. Herald. Handb. 165. — Goth. gen. Taschenb. f. gr. H. 188.

val Ferenczcel és Antallal együtt, kik 1802-ben magyar honfiusítást nyernek ¹⁾.

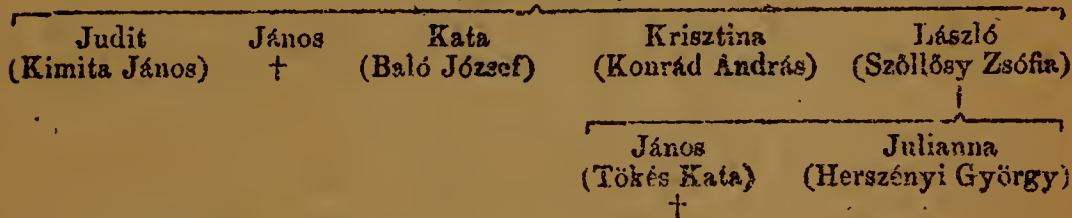
A családja következő:

Báró D. Péter Ignác
(Colloig Margit)

Dézszy család. (Nagy-iklódi). Doboka megyében Nagy-Iklódot bírta a család, és onnan irta előnevét. Lesarjadzása ²⁾ így áll:

Dézszy János
(Fehér Kata)

A törzs Dézszy János neje Fehér Kata, leánya bolduczi Fehér Jánosnak Tamásfalvy Borbálától, a ki előbb pekrovinai Pekry Mihálné volt. Nevezett Tamásfalvy Borbálának atyja Tamásfalvy László, anyja Tholdalaghy Fruzsina, leánya Tholdalaghy Ferencznek Frátay Klárától, Frátay Gergely leányától. A Dézsyeknek egyenes maradékai ma Keresztes és Hegyesy nemesek leányágon.

Dézsi család. Erdélyben Maros-széken birtokos. Ifjabb nemzedéke közt áll Sándor és Domokos, kiknek tán atyjok testvér ³⁾.

Dianesevith család. Közülök Dianesevith Miklós 1649-ben országgyűlési választmányi tag ⁴⁾.

¹⁾ 1802-ki 34. törv. cz.

²⁾ Hodor Doboka vármégye 63. l.

³⁾ Kőváry Erdély nev. cs. 253.

⁴⁾ 1649-ki 77. törv. cz.

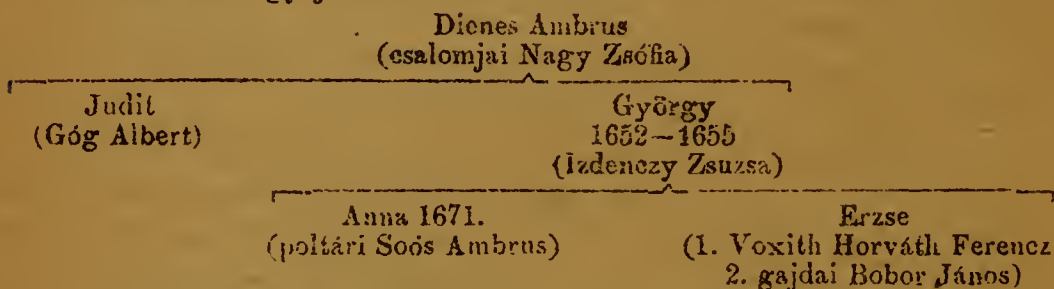
Dibáczy család. Szabolcs megye nemessége sorában áll. Birtokos Bogáthon.

Dicső család. Szintén Szabolcs vármegyében tartja lakhelyét, és Lővő Petri helységben közbirtokos ¹⁾.

Dienes család. A nemes levelet Dienes Ambrus szerzé 1613-ban Kovácsi Mátyással ²⁾.

Dienes Ambrusnak nejétől csalomjai Nagy Zsófiától fia György, és Judit Góg Albertné.

A családfa így jő le:

A családfán álló Dienes György 1650-ben Koncz Péterrel adományt kap Heves megyei Dormány, Kis-Bátor, Bocz, Hanyi, Mező-Tárkány, Farnos és Borsod megyei Mező-Kövesd helységekre. 1652-ben Nógrád megye táblabírája, 1655-ig több megyei választmányban vesz részt. A váci püspökség, és gr. Forgách cs. meghatalmazottja is volt. Birt Nógrád megyében Pöstényben. 1647-ben Jakabházy, másképp Eötvös János elleni pörei megsemmisítetnek ³⁾.

Dienes János valószínűleg Györgynek testvére, 1675-ben Korponán lakott. Hatalmaskodási ügye volt Liphay János ellen ⁴⁾.

Már előbből is találunk Dienes nevékre; Dienes György és Apay Ferencz örök bevallást tesznek az esztergami káptalan előtt 1500-ban Bodics András részére Apay helységbeli részbirtok iránt.

Dienes András Borsod megyében fordul elő ⁵⁾.

Dienes András, Erzse és Judit ellentmondanak 1760-ban a sz. Benedeki Convent előtt testvérök Dienes Sándor szerződésének, melyet Tihanyi Jánossal s másokkal kötött.

¹⁾ Fényes Geographiai Szótár III. 233.

²⁾ Lehoczky Stemmat. II. 161.

³⁾ 1647-ki 108. törv. cz.

⁴⁾ Nógrád várm. levéltár 1754. Fasc. 27. Nro 1172. — Sz. Benedeki Conv. Fasc. 86. Nro 17. item Fasc. 109. Nro 18.

⁵⁾ Valót Inre Magyarország képekben Miskolcz és Diós-Győr történeteiben.

Dienes család. Ugocea vármegyében birtokos nemes család. Dienes Ádám azon megyének 1700-ban főjegyzője ¹⁾.

Dienes András e század elején Hetényben, Csepelfalván, Batáron és Csedreghen birtokos ²⁾.

Dienes László Batáron, Zsigmond Csepelfalván birtokos ³⁾.

Dienes család. (Középjajtai). Erdélyi székely család. Középjajtai Dienes Bálintnak középjajtai Keresztes Péter öröksége felüli levelét megerősíti Báthori Gábor 1608-ki oct. 22-kén ⁴⁾.

Dienes András a Maros-székéből 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyűlésen ⁵⁾.

Dienes család a múlt század elején 1702-ben Doboka megyében Pánézél-Csehiben is birtokos volt ⁶⁾.

Dietrich család. (Báró, Landseei, honfiusított). Thurgauból eredeztetik. 1577-ben Dietrich Miklós-Lőrincz czimerlevelet kap. 1621-ben lovagi (Ritter) rangra emeltetik II. Ferdinand császár által. 1673-ban a landseei előnevet kapja. 1677-ben német birodalmi báróságra emeltetik ⁷⁾.

Hazája és birtokai Sveicz, Bajor-, Cseh- és Osztrákországban fekszenek. Hozzánk csak egy ága tartozik, melyből báró Dietrich József 1827-ben indigenatust nyert, de kiben ez ág fiágon 1855-ki július 21-kén kihalt. Született e József 1780-ki sept. 23-án. Özvegye Bera Anna Klára, előbb világosi Bohus Jánosné.

A családfai kimutatás ez:

B. Dietrich József
1827. magyar indigena.
(Bera Anna)

Anna Erzse szül. 1823. † 1853. (Herezeg Sulkovszky Lajos)	Vilhelmina Jozefa szül. 1825. † 1829.
---	--

József özvegye Bera Anna bir Pankotán, Magyaradon, Barakonyban, Apathiban, Butyinban, Kis-Indián.

Czimere négy részre oszlik; az első és negyedik rézsutosan kék és arany csikolatokból áll, hármás dombból egy szőke szakállos fiatal

¹⁾ Szirmay C. Ugocea p. 57.

²⁾ Ugyanott 135. 137. 172. 173.

³⁾ Ugyanott 137. 172.

⁴⁾ Kemény József. Notitia Cap. Albensis 237. l.

⁵⁾ Kállay Székely Nemz. 245.

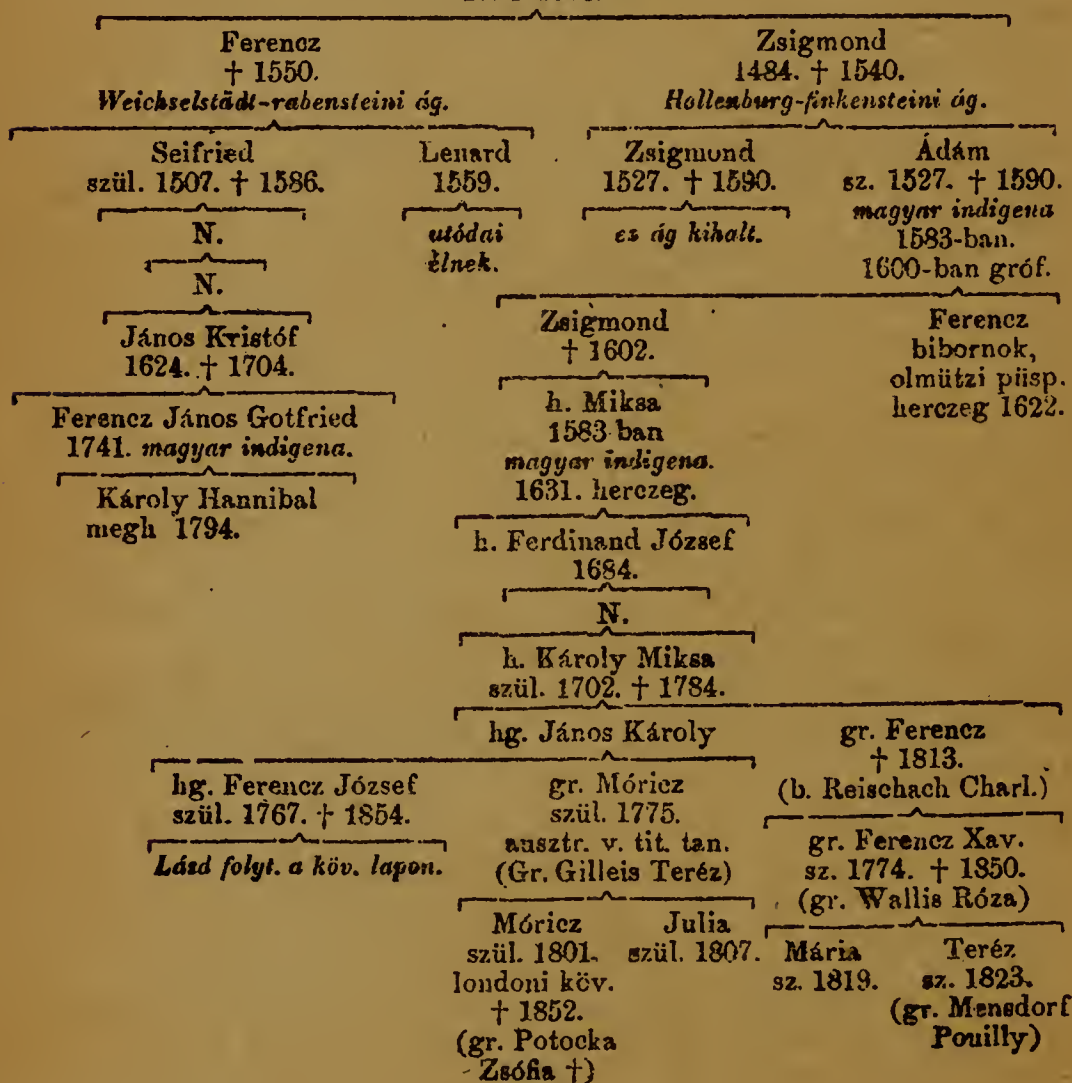
⁶⁾ Hodor Doboka várm. 62.

⁷⁾ Goth. geneal. Taschenb. 1857. 123.

férfi nől ki, jobb kezében kulcsot tartva, balját espőjére helyezve. A második és harmadik mező négy (ezüst és vörös színű) részre oszlik, minden osztályban ellenkezőleg színelő liliom látható. A paizson két koronás sisak áll, az egyik a paizsbeli férfi a kulccsal, a másik felett a négy liliom látszik. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Dietrichstein család. (Gróf, honfiusított). Karinthiából ered a Zeltschadi gróftól. Családfáját bizonyos Reinpertig viszi fel, ki 1004-ben halt meg. Ennek utódai közül Dietrichstein Pongrácz 1514-ki jul. 8-kán birodalmi báróságot nyert, és családját két fia által két ágon kezdé terjeszteni. Ferencz (megh. 1550.) az ugynevezett weichselstädt-rabensteini ág, Zsigmond pedig a hollenburg-finkensteini ágnek lőn törzsvé. Könnyebb seifogás végett néhány izen jónak vélem a családfát közleni:

Dietrichstein Pongrácz
1514. báró.

Hg. Ferencz József
szül. 1767. † 1854.
ki az előbbi lapon.

hg. József
szül. 1798.
(h. Wratislaw Mitrowicz Gabr.)

Teréz 1822. (gr. Herberstein)	Alexandra szül. 1824.	Gabriela szül. 1826. (gr. Hatzfeld Alfred)	Clotild szül. 1828. (gr. Clam-Gallas)
-------------------------------------	--------------------------	--	---

Mint a családfáról látjuk: Pongrácztól kétfelé szakadván a család, Zsigmondnak fia Ádám 1583-ban magyarországi honfűsítást nyert ¹⁾. Adámnak fia Ferencz bibornok, olmützi püspök, 1622-ben német birodalmi herczegségre emeltetett, és ez átment unokaöccsére Miksára is, ki szintén indigenává lön hazánkban. Azonban a hercegi ág fi-ágon már kihalásnak néz elé.

Pongrácznak Ferencz fiától eredt ivadék közt is Ferencz 1741-ben szintén indigena lön hazánkban ²⁾, de fiában ez ág is kihalt; s így a család ismét kimult hazánkból.

Ősi czimere a családnak — ugy látszik — két keresztbe helyezett szőlőmetsző kés körülvéve és a rokon-családok czimerével megszaportva.

Dillmon család. (Dillmonti). Dillmon Ferdinand 1717-ben nemesített meg III. Károly király által.

Czimerpaizsa négy részre oszlik: az első és negyedik vörös mezőben arany grif áll zsákmány után ragadó helyzetben; a második és harmadik kék mezőben jobbról rézsut lenyuló arany csikolat látható. A közép-paizs zöld mezejében pánczélos vitéz nyilat tart. A paizs fölötti sisak koronájából három vörös strucz-toll leng. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

A család hazánkból kiszármazott, vagy kifogyott.

Dindár család. (Tindarisi és k.-fejérvári). Erdélyi család, és római sz. birodalmi lovag. Erdélybe a Dindár törzs mint Mihály vajda titoknoka származik be. Él közülök Antal, Aranyos-szék utolsó főkirálybirája; neje Gyárfás Róza ⁴⁾.

Lajos 1848-ban maros-széki dúlló.

József, kinek neje gróf Kornis leány, catastr. felügyelő 1854.

¹⁾ 1583-ki 3. törv. cz.

²⁾ 1741-ki 68. törv. cz.

³⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 584.

⁴⁾ Kőváry Erdély nev. cs. 258.

Jánosnak özvegye él, fiaik közül János mint katona a forradalmi részen Szeben alatt esett el 1849-ben.

Dinewald család. (Gróf, honfiusított). Gróf Dinewald (tán Dünewald) Henrik János 1687-ben nyert magyarországi indigenatust ¹⁾.

Dinhoffen család. Dinhoffen György 1709-ben I. József királytól magyar nemességet nyert ²⁾.

Czimere kék mezőben fenyőfa, melynek baloldalán oroszlán áll, első jobb lábaival a fenyő leveleit tépi; a paizs felső jobb szegletében nap, a bal szegletben félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két szétterjesztett sas-szárny között koronás oroszlán áll vörös zászlót lobogtatva. Foszladék jobbról és balról arany-vörös.

Dinyes család. (Máskép Sáska). A czimeres nemes levelet 1756-ki aprilben Dinyés, máskép Sáska János és Mihály szerzik ³⁾.

Czimerök: kék mezőben zöld téren álló daru, fölemelt jobb lábában követ tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös mezü férfi-kar arany buzogányt markol. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék ⁴⁾.

Dióffy család. Zemplin megyei czimerleveles nemes család ⁵⁾.

Diósy család. (Magyarköblösi). Doboka vármegyében birtak Magyar-Köblösön a XVII. század végén. Jánosnak, ki 1678—1682. Doboka vármegye alispánja volt, utódai M.-Köblösön birtokolnak ⁶⁾.

Dióssy család. (Tóth-Diósi). Nyitra vármegyének egyik régiebb nemes családja; birtokos jelenleg is az előnevet adó Tóth-Diósi helységben.

1563-ban élt Dióssy János csapat-vezér ⁷⁾.

Czimere — mint Dióssy Ábrahámnak 1677-ben Hont megyei szolgabírónak pecsétén láttam — a paizs mezejében kivont kardot tartó oroszlán, a paizs fölötti sisak koronájából szintén kardos oroszlán emelkedik ki két kiterjesztett szárny között.

Egyik ágazatnak a XVI. század végétől kezdve lesarjadzása következő ⁸⁾:

¹⁾ 1687-ki 28. törv. cz.

²⁾ Collect. Herald. Nro 744.

³⁾ Collect. Herald. Nro 130.

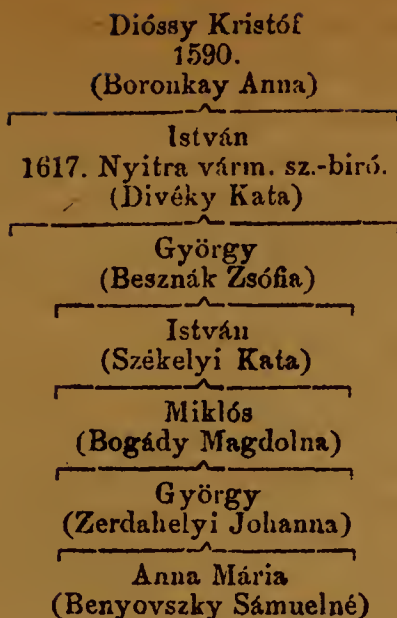
⁴⁾ Adami: Scuta Gentil. II

⁵⁾ Szirmay C Zemplin. not top. 111.

⁶⁾ Hodor Doboka várm. 65. 437

⁷⁾ Forgách Comment. 359 l.

⁸⁾ Theszéry Demédy-féle perből.

A törzs Dióssy Kristóf, Dióssy István és Jánossal és többekkel 1601-ben Pozsony megyei Ohaji birtokrészeket 450 frtért örökösen bevallják Csery Mihálynak ¹⁾).

A táblán ninesenek Dióssy Jakab, ki 1663-ban Semptei szőlő-részt Csery Istvánnak adja el ²⁾).

Dióssy Mihály él 1682-ben ³⁾).

1772-ben Dióssy Ádám és neje Zerdahelyi Zsuzsanna Nyitra megyei Geszthen Szluha Sándor és Istvántól két telket vesz ⁴⁾). Dióssy Ádám 1781-ben Nyitra megye alispánja volt.

Dióssy Mózsesnek Csákány Máriaától leánya Anna Mérey Lajos királyi tanácsos neje volt e század elején.

Többi közt él a családból Dióssy Imre, birtokos Tóth-Dióson.

Diószeghy család. (Giczei). A család bölesője Debreczen; innen Diószeghy Pál származott Gömör vármegyébe, elvévén ott Fáy Zsuzsannát, s osztályrészébe kapta Giczét, a melybe magát statuáltatta. Fia Sámuel nagy kiterjedésű vagyona tett szert Közép-Szolnok és Szathmár vármegyében, elvévén ott Csomaközy Péternek Dobay Máriaától született leányát Csomaközy Zsuzsannát. Nemsokára az egész Csomaközy család fi-ágon kihalván, neje jogán osztózik a fiui birtokokban. Így örökösödött Tatárfalván Szathmár me-

¹⁾ Esztergami kápt. libro X. folio 705.

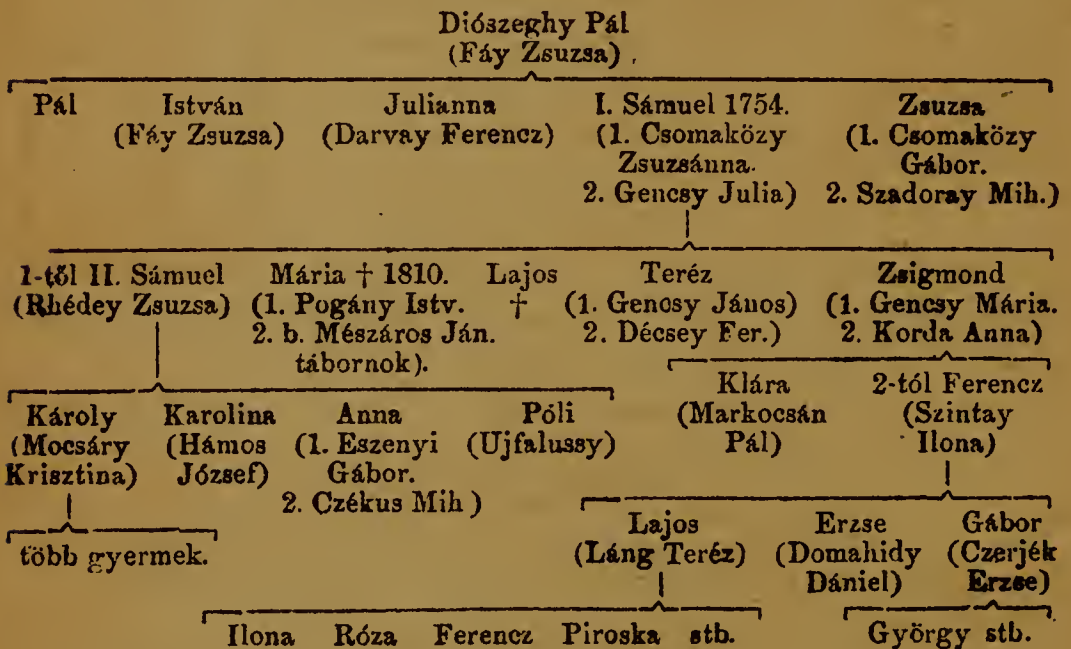
²⁾ Ugyanott libro XVIII. folio 1070.

³⁾ Katona: Historia Critica tom. XXXIV. p. 749.

⁴⁾ Sz. Benedeki Convent Prot. JJ. p. 63.

gyében, melyre 1754-ben adományt vesz ¹⁾, így kapja Közép-Szolnok megyei Pele helység fele részét, a melyre 1780-ban adományt vesz, úgy, hogy az csak fiu-ivadékokat illessen, — de később benne a leányok is osztoznak. Ugyan ezen évben Szodoray Zsigmond és Hatfaludy Ferencz törvényes személyek által magát be is iktattatja. 1758-ban Donáth Pál helyébe perceptornak neveztetik, mit guberniale decretum adott tudtára.

Leszármazások következő ²⁾:

II. Sámuel ága Gömör megyében, Zsigmondé pedig Közép-Szolnok megyében él. Ezenkívül egy másik ágat is látunk lejőni, mely a Lónyay, Bogáthy, Csanády, Baranyi és Fáy családokkal sógorosodott.

A család reformatus vallásu.

Czímere: függőlegesen kétfelé osztott paizs, a baloldali osztályban három halom áll, azok fölött három rózsza függőleges vonalban látható; a jobboldali osztályban koronából kiemelkedő egyszarvú két első lábával keresztet tart.

Szintén e Diószeghy család másik ágához tartozott azon Sámuel, ki Debreczenben reform. predikátor és superintendentialis főjegyző volt. Született Debreczenben; tanult külföldön is; szerzője két

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 211. l.

²⁾ Décsy M. ur szives közleménye.

kötetben megjelent „Predikatio k“-nak és a „Magyar füvészkönyv“-nek, melyet sógorával Fazekas Mihálylyal dolgozott ki. Meghalt 1813-ki aug. 2-kán ¹⁾.

Diószeghy család. Hazája Nógrád megye, hol a XVIII. század elején találjuk Diószeghy Pétert, ki Jeney Katalint vette nőül.

Czimere: a paizsban hármás dombon kereszt, melyre zöld borostyán folyik föl. A paizs fölötti sisak koronájából szárnyas angyal emelkedik ki, zöld pálma-gallyat tartva.

Családfája következő:

Diószeghy Péter
(Jeney Kata)

József
ügyvéd.

Tadé †
táblabíró,
lakott P.-Berkiben.
(Kőrösy Jozefa)

Erzse
(Balás Lajos özvegye)

Tadé
(Lisznyay Francziska)
Penczen.

Gejza
†

Az utolsó Tadé katolikusból reformatus lett.

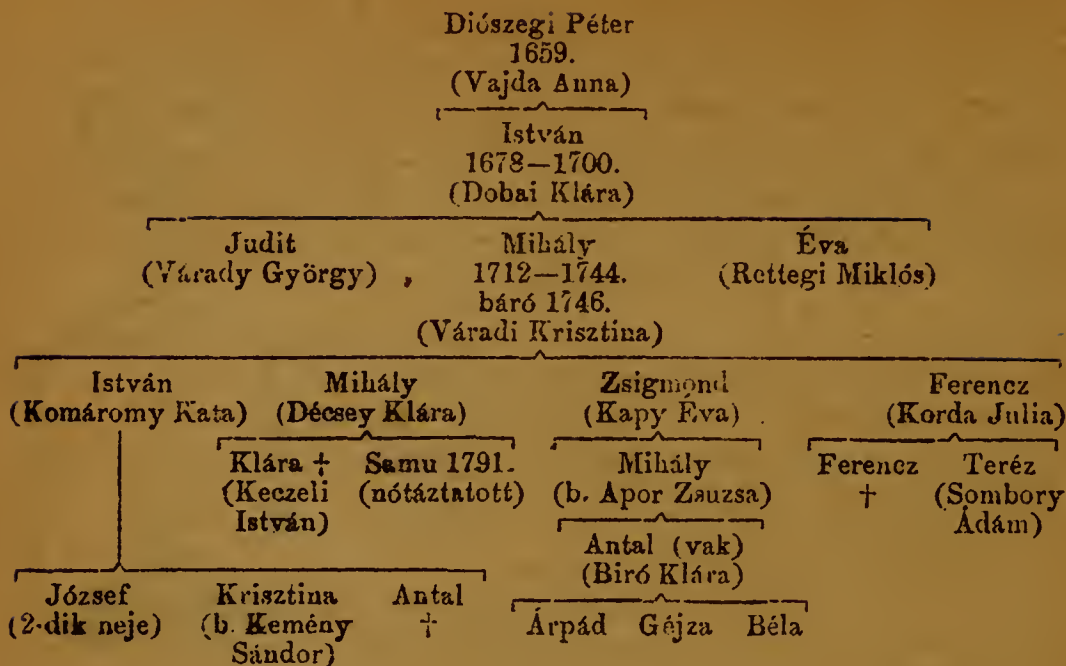
Diószegi család. (Dézsi, báró). Erdély családja. Dézsről emelkedett ki ²⁾. Törzse Diószegi Péter a nemzeti fejedelmek végső korában él. Fia István Kővárra teszi lakását, s feles vagonra tesz szert

Ennek fia Mihály báró Lázár János helyébe 1744-ki october 14-kén kir. táblai ülnök lön, báróságért folyamodott, megnyerte, és a bárói diplomát 1746-ki mart. 7-kén a szebeni országgyűlésen hirdetteté ki.

Családfájok ez:

¹⁾ Danielik: Magyar Irók. II. köt. 61. l.

²⁾ Kőváry: Erdély nev. családai. 72. l.

Közülök Sámuel a mult század végén nótázák, de nővére Klára kérelmére kegyelmet nyert.

Az egész család jelenleg Antalban és fiaiban él, kik közül Gájza 1853-dik év végén tért vissza bujdosásából ¹⁾.

Diotalényi család. Közülök Diotalényi Ferencz sághí prépost volt 1593-ban, midőn részére bizonyos ügyben Hont vármegye törvényszéke bizonyítványt adott ki ²⁾.

Diskay család. Zala vármegye nemessége között foglal helyet Fényes E. Geographiája szerint.

Disznósi család. Lásd Horváthy cs.

Dítkovics család. 1792-ben Ferencz király emelé nemességre Dítkovics Antalt és Miklóst.

Czimerök kétfelé osztott paizs, a jobboldali kék mezőben arany oroslán kivont pallost villogtat. A baloldali vörös mező közepén királyi koronán kivont pallós és hüvelyec van keresztül ütve, és keresztalakba helyezve. A paizs fölötti sisak koronájából oroslán emelkedik föl szemközt fordulva, első jobb lábával a lefordított pallóst, ballal annak hüvelyét (szintén lefordítva) tartja. Foszladek jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ³⁾.

¹⁾ Kőváry id. h. honnan mind ezen adatok.

²⁾ Ipolyi Arnold ur közlése szerint.

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

Diván család. Diván Konstantin és György és Szyro György I. Ferencz királytól 1795-dik évben nemesítették meg ¹⁾.

Czimerök kétfelé osztott paizs; a jobboldali kék mezőben balról lefelé húzott négy fehér csikolat látszik; a jobboldali vörös mezőben zöld téren oroszlán áll kivont karddal, és ugyanaz emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös ²⁾.

A Diván család a mult század végén kereskedés által meggazdagult, és jelenleg Torontál megyei Pádé helységet bírja ³⁾.

Divéky család. (Divék-Ujfalusi). Egyike azon ős nemzetségeknek, melyek a Divék nevből eredtek, s melyekről a Bossányi családnál e munka II. kötetének 208. lapján van említés.

Midőn a több család-ágra szakadt Divék nem megosztozott ⁴⁾, T a m á s a fogatlan, ki ennél fogva esorbának is neveztetett ⁵⁾, megtartá az ősi Divék nevet, s róla családja Divék y-nek neveztetett. Fiaitól Egyed és Pétertől, kik 1348-ban éltek, jó le a család e mai napig.

Ősi ezimere a családnak ugyanaz, a mi a többi vele egy törzsből eredt családnak: kék mezőben terepélyes fa alatt egy medve, fölötte félhold és csillag ragyog.

1642-ben élt a családból Divéky András, ki Bossányi Mihálylyal és Vizekelety Mihálylyal Revistye várából ingatlan javakat vitt el, melyek iránt Dóczy Menyhért tanuvallatást tétetett ⁶⁾. Valószínűleg ez azon Divéky András, ki 1629-ben ⁷⁾ és 1636-ban Nógrád vármegyének jegyzője ⁸⁾, sőt 1635-ben országgyűlési követe volt ⁹⁾.

Jelenleg a család lakhelye Nyitra vármegye.

¹⁾ Collect. Herald. Mss pag. 135

²⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

³⁾ Fényes E. Geographiai szótár III. 184. l.

⁴⁾ Mednyánszky Hormayr Taschenbuch 1825. Jahrg. 269 – 270.

⁵⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 615. — A Divék nemről oklevél ugyanott tom. V. vol. II p. 48.

⁶⁾ Sz. Benedeki Convent Fasc 105. Nro 11.

⁷⁾ Bellaagh Simon részere 1628. dec. 10. kelt armalis, melyre a kihirdetési bizonyítványt aláírta.

⁸⁾ Szerémy Tamás részere 1635-ki nov. 5-kén kelt armalison a kihirdetési bizonyítvány alatt.

⁹⁾ Lehoczky Stenmat. I p. 199.

Divényi család. Divényi István 1727-ben Tihanyi Jánossal s többekkel Hont megyei F.-Túron iktattatott be, de ellentmondás történt ¹⁾. 1755-ben neje Egry Mária osztálya ellen Szilassy István tett tiltakozást ²⁾. 1722-ben Nógrád megyében a nemesi vizsgálatkor bővebb bizonyságok kimutatására utaltatott ³⁾.

Divényi Antal 1819-ben lakott K.-Zellőben. Neje Plathy Ilona.

Dizent család. (Honfiusított). Dizent Lőrincz Mihály az 1715-ki országgyűlésen vétetett be honfiusított nemesnek ⁴⁾.

Dlhóluczký család. (Szent-Annai és benedekfalvi). Liptó vármegye egyik régiebb családja. A XVI. század elején élt Dlhóluczký Péter, kinek neje szent-keresztí Czín Dorottya volt. Fiai Dlhóluczký György és Bálint 1552-ben Ujlaki Ferencz győri püspök s kir. helytartó által a magvaszakadt sz.-keresztí Czín család után Liptó megyei Sz.-Keresztí és egyéb birtokokat ⁵⁾; 1578-ban pedig a Kiszely és Andreánszky családdal együtt Benedekfalva (más-kép Detrikfalva) és Bresztovina pusztára Rudolf királytól új adományt nyertek ⁶⁾.

1599-ben Györgynek négy fia és leánya osztozik Dlhóluka és Szent-Anna egész helységeen királyi engedelem mellett.

1655-ben Györgynek János fiától nemzett János nevű unokája Benedekfalvát idősb és ifjabb Luby Jánosnak zálogítja el, a kiváltási jog fentartásával.

A család később Dlhóluczký nevét Dlhóluczký-nak írja a mai napig; leszármazása pedig némely ágainak ⁷⁾ következő:

Dlhóluczký Péter
(sz.-keresztí Czín Dora)

György	Bálint
1552-ben kapja	
Sz.-Annát adom.	

János	András	Bálint	Máté	Anna	Bora	Zsuzsa	Margit	Kata
1599.								
1599-ben osztoznak.								

János
1655.

Lásd folyt. a köv. lapon.

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa H. Fasc. 7. Nro 18.

²⁾ Ugyanott Prot. EE. p. 188.

³⁾ Prot. C. Neogr. anni 1722.

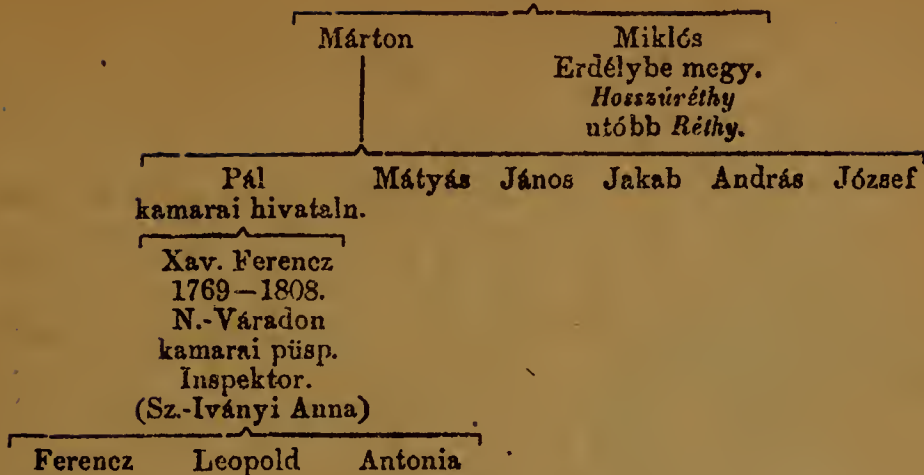
⁴⁾ 1715-ki 136. törv. cz.

⁵⁾ B. Vay László: Német Hivség 595.

⁶⁾ Liber Regius f. 90.

⁷⁾ B. Vay id. h.

János ki az előbbi lapon.
1655.

A családfa végén álló Xav. Ferencz 1767-ben a m. kir. kamaránál kezd hivataloskodni. 1769-ben Nagy-Váradon a megüresült püspöki javakban a kamara részéről számvevő és felügyelő 1802-ig. Bihar megyének táblabírája. Gyermekeit a táblázat mutatja.

Mártonnak Miklós nevű testvére Erdélybe szakadván, ott neve megmagyarosított Hosszúrétly-re, idővel elterjedt ivadéka pedig a Hosszú nevezetet elhagyván, csak Réthy névvel neveztetett ¹⁾.

Dluhóluczky család él jelenleg is Árva és Liptó vármegyében.

Dob család. Lásd Doby cs.

Dobák család. (Szent-Annai). Liptó vármegyei törzsökös család, azon megyei Szent-Anna helységtől írja előnevét. Több tagja ott a megyénél hivatalt viselt. Közülök

Nógrád megyébe származott a mult század közepén Dobák Ádám, ki az 1755-ki kétségtelen nemesek sorában állt. Családja 1773-ban vett ki Nógrád megyétől nemességi bizonyítványt ²⁾. Unokája Dobák Mihály 1842-ben Nógrád megye tiszteletbeli csendbiztosa.

1769-ben Hont megyében lakott Dobák József; neje Darvas Zsuzsa. — Czimere — mint pecsétén használá, — a paizs mezében három szál rózsza, a paizs fölötti sisak koronáján pedig pellikán áll.

Dobay család. (Dobai). Sáros vármegyei törzsökös ősrégi család, mely a Buzinkay, Fekete, Roskoványi, Szent-

¹⁾ Ugyanott.

²⁾ Protoc. C. Neograd. anni 1773. pag. 535.

Györgyi, Ternyey és U sz családdal ¹⁾ együtt a Tekule nemzetségből veszi eredetét ²⁾.

1337-ben Mártonnák fia Chama főispán, Ledének fia Chank,

és ennek fia Dobov és Lopov, továbbá U sz János, Istvánnak fia Miklós, mindnyájan Ité-nek unokái osztoztak Kochnya-allya, Kis-Telek, Salgó, Dobó, Roskovics, Bodolfka, Eniczke, Pétermező, Radoma helységeken ³⁾. Valószínűleg az említett Dobó-tól kapta nevét mind a Dobay család, mind pedig a hasonló nevű helység, melynek a család jelenleg is birtokában van ⁴⁾.

Nem lévén adataink a család teljes nemzékrendéről, csupán néhány nevezeteseb tagjait említhetjük meg.

1552-ben Dobay Mihály mint csapatvezér harczolt a török ellen ⁵⁾.

1659-ben Dobay András Sáros vármegye országgyűlési követe ⁶⁾.

1715-ben Dobay László Sáros vármegye követe ⁷⁾.

1736-ban Dobay Zsigmond ugyanazon megye alispánja ⁸⁾.

Dobay Károly 1765-ben királyi táblai ülnök volt.

A XVII. század második felében dobói Dobay János Sáros vármegyéből származott által Nógrád vármegyébe, hol 1683-ban másod, 1685-től 1689-ig ⁹⁾ jeles első alispán volt. Liberchey Annától egy fia László és két leánya maradt.

¹⁾ Lehoczky Stemmatogr. II. p. 101. 388.

²⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. V. vol. II. pag. 432. — Wagner Diplom. Sáros. 60.

³⁾ Wagner Diplom. Sáros p. 335.

⁴⁾ Fényes Geograph. szótár I. 268. Dobó helység neve tótul Dobosicza.

⁵⁾ Forgách Comment. 29.

⁶⁾ Lehoczky Stemm. I. 204. — 1659-ki 40. és 52-ki törv. cz.

⁷⁾ Ugyanott.

⁸⁾ Ugyanott 205.

⁹⁾ Protoc. C. Neograd. anni 1683. et scep. — Ez időben egy Dobay István Perbetén ref. prédikátor volt.

Családfáját a következő nemzékrend mutatja ¹⁾

Dobay János
nógrádi alispán
1683—1689.
(Libercesey Anna)

László Nógrád várm. alispán 1721—1725. (Madács Bora)	Borbála (Szent-Iványi Mátyásné) 1700—1713.	Krisztina (neczpáli Justh Ádám)		
Anna (Sándor Pál)	Judit (Révay Fer.)	Erzse (Czékus Jób)	Bora (Kubinyi Gábor)	Magdolna (Radványi Pál)

E családfa alapítója D o b a y J á n o s, kiről főlebb emlékeztünk, pecsétén a főlebb látható czimert használta, ugymint a paizs kék mezejében koronából kiemelkedő vitézt, ki jobb kezében szarvas-szarvat (vagy galyat) tart, bal kezében pedig vérző fejet üstökénél fogva markol. A paizs fölötti sisak koronájából ugyanazon alak emelkedik fel.

Jánosnak neje Libercesey Anna 1713-ki febr. 19-kén halt meg, és a sztregovai evang. egyházban temettetett el ²⁾.

Dobay László 1716—1717-ben Nógrád megye jegyzője, 1721-től 1726-ig első alispánja, és országgyűlési követe volt. Meghalt 1726-ki mart. 30-kán, kora 44-dik évében. Eltemettetett Sztregován az evang. egyházban ³⁾. Benne ágazatának utolsó férfi-tagja halt ki.

A Dobay család Sáros megyében ma is virágzik.

Dobay család. (Kis- és nagy-dobai). Erdélynek Szilágy nevű vidékén fekszik Kis- és Nagy-Doba helység, honnan ezen család nevét és előnevét írja. Hajdan neve Székely volt.

Székely Lukács emelkedett ki vitézsége által, ki 1415-ben Kis-Dobát kapja Zsigmond királytól, s vele együtt czimeres levelét.

Lakhelyük Közép-Szolnok vármegye, hol alispánságot és egyéb megyei hivatalt viseltek tagjai, és Erdélybe legfőlebb Dobokáig nyomultak be, míg nem István, a Török Zsuzsánna férje Hunyad vármegyébe házasodott, és oda fészkelé be családat ⁴⁾.

¹⁾ Eredeti oklevelek után.

²⁾ Mocsáry A. Nógrád várm. Esmért. I. 97

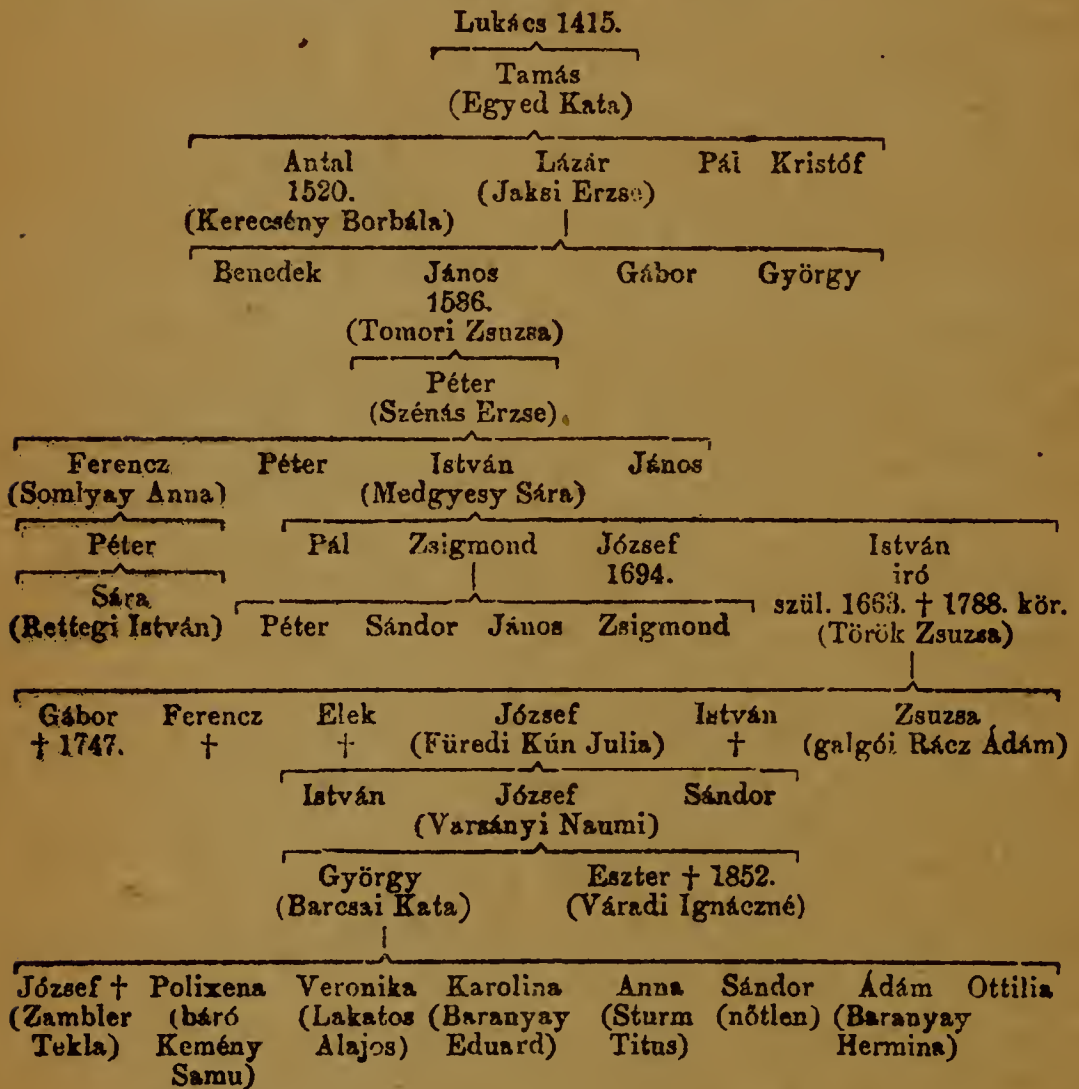
³⁾ Ugyanott I. 96.

⁴⁾ Kőváry Erdély nev. családai 73. l. után merítvék nagyobb részben ezen családról minden adatok.

⁵⁾ Így tartja a család — írja Kőváry id. h. — azonban egy székely Dobay Tamás már 1607-ben Déván, Véczelen jószágokat kap: 1607-ki 4-ik Lib. Reg. 197. l.

A mohácsi vész táján a család fénypontját élte, midőn a családalapító Lukácsnak unokái az akkor élt négy testvér Szapolyaitól a Szilágyban szép birtokrészeket kapott.

A családfa, melyen azonban a Szilágyban maradt ágazat hiányzik, s mely tán e század elején kihalt, — következő:

István az író, ki Török Zsuzsannát vette nőül, Hunyad vármegyébe telepedett, és azt leirván, 1739-ben kiadta ¹⁾.

Péter Ferenczrek fia, Doboka megyében Köblösön lakott. „Egykor Mirza Khan tatárai meglepték a helységet: Dobay Pétert három szép leányával szőlőjében találták: az apa Sárával, ki Retteginé lett, egy diófára huzta magát, a másik két leányt pedig rabságra vittek. Később az apa kiválthatásukért folyamodott, de már egyik Mirza

¹⁾ Bod P. Magyar Athenás 71.

Khán neje volt, és a másik is egy előkelő tatáré, s tudósíták övéiket, hogy már anyák lévén, vissza nem jöhetnek. Dobay Péter meghagyá, hogy e diófákat ki ne vágják; s a fák kiszáradva bár, de ma is fenállanak¹⁾).

Doboka vármegyében borsai és boncz-nyiresi előnévvel élt Dobay-ak voltak, kik közül Dobay István 1718—1730-ban azon vármegyének jegyzője²⁾.

Dobá-ról írja magát a dobai székely család is, melyből Sámuel a történet-buvár tünt fel, s melynek czimere is különbözik a Dobay-aktól. (Lásd Székely család).

Czimere: kék mezőben egy-fejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, fölötte félhold és csillag.

Dobay család. A főlebbiektől különböző Dobay család az, melynek czimere kék mezőben hármass arany dombon egy bárány; a paizs fölötti kronájából két kék szárny nyulik föl, és a két szárny előtt szintén arany dombon egy-egy bárány áll. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék³⁾.

Dobé család. Szabolcs vármegye nemes családainak egyike Fényes E. Geographiája szerint. Ugy szinte Zemplin megyében is Szirmay szerint.

Dobner család. (Ratenhofi). Sopron városában lakott nemes család. Közülök 1655-ben Dobner Jakabnak ügyét az országgyűlés intézteti el⁴⁾; ratenhofi Dobner Sebestyén Ferdinand született 1685-ben; ügyvéd, és 14 évig Sopron város polgármestere; jeles régiség-buvár volt, és a városi ügyekről egy történeti munkát írt 1726-ban⁵⁾. Tán fia volt Dobner Ábrahám Egyed.

Dobó család. (Ruszkai †). Lelkesítő név történeteinkben, melyen a hősiesség hervadhatlan emléke ragyog. E dicsőséget az egri hős Dobó István vivta ki.

¹⁾ Tudom. Gyűjtem. 1828-kl VI. köt. 96. l.

²⁾ Hodor Doboka várm. 64—65. és 455.

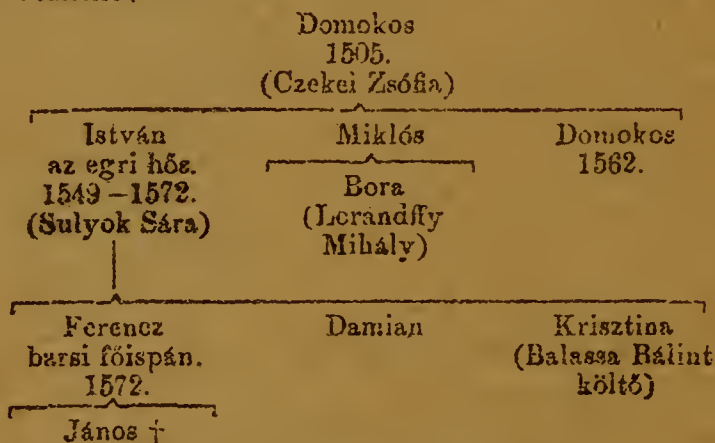
³⁾ Scuta gentil. Hung. Mus. National. 4-rét 780. sz. a.

⁴⁾ 1655-kt 94. törv. sz.

⁵⁾ Horányi Memoria Hung. I. 524.

A család eredetét — úgy látszik — szintén a Tekule nemzetségből veszi.

1386-ban éltek Ruszkai Jakabnak fiai Domokos mester, István és Balás, és adományt kaptak ¹⁾. Jakabnak fia István Dobó-nak neveztetett ²⁾. Száz év múlva ezek unokája egy másik Dobó Domokos tűnik föl, mint Ung vármegyének az 1505-ki rákosi országgyűlésen követő ³⁾, már ruszka i előnévvel. Ettől a családfa kialakása így alakult:

István 1549-ben lett Eger vára kapitánya, 1552-ben védte meg azt a török ostroma ellen hősiesen. 1553-diki május 26-kán neveztetett ki Kendy Ferenczezel erdélyi vajdával ⁴⁾. Ugyanez évben a nagyságosok rendébe emeltetett. 1569-ben összeesküvés gyanuba, és ennek folytán fogságba került, de 1572-ben fölmentetett s kiszabadult ⁵⁾, és nemsokára meghalt a zeredi várában. Nejétől lekcei Sulyok Balás leányától Sárától fiai Ferencz és Damián, és leánya Krisztina Balassa Bálintnak a költőnek neje maradtak.

Ferencz Bars megyei főispán volt; élt 1572-ben. Fiában Jánosban ⁶⁾ a Dobó család kihalt.

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. I. p. 298.

²⁾ Ugyanott tom. X. vol. IV. pag. 273.

³⁾ Jászai: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 158.

⁴⁾ Kemény Capit. Albens. 216. — Budai Fer. hibásan írja tehát kinevezését april 9-kére.

⁵⁾ Petr. de Réva de S. Corona. Schwandtnernél II. p. 749. 751.

⁶⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 19.

Ferenczel egy időben élt Dobó J a k a b 1580-ban ¹⁾.

D o m o k o s Istvánnak testvére Szapolyay hive 1558-ban török fogságba esvén, 1558-ban szabadult meg. 1562-ben Szathmár vár védelmében jeles részt vett.

A Dobó család, jelesül már I s t v á n a vajda — birta többi közt Lévát, Véglest, Gönczöt, Telkibányát, Zrednát stb. Fia F e r e n c z birta Sáros-Patakot is.

Istvánnak vörös márvány sarköve, mely a hőst pánczélosan tünteti fel, Eger várát disziti, mit oda néhai Pyrker érsek vitetett ²⁾.

Czimerök a paizs mezejében balról rézsútosan levonuló csikolat; a paizs fölötti sisak koronájából két szétterjesztett sas-szárny emelkedik ki, mint ezt fölebb a metszvény mutatja ³⁾.

Dobóczy család. Heves megyei nemes család, birtokos Heves mezővárosban. D o b ó c z k y I g n á c z táblabíró, 1832-ben Heves vármegye országgyűlési követe volt. Fia I g n á c z a történelmi tudományok barátja, neje O r o s z Z s ó f i a. Birnak a G y a n d a i pusztán, T i s z a-S z a l ó k o n és Szaboles megyében P a p helységben.

Dobóczy család. Gömör vármegye nemes családai közé soroztatik.

Dobokay család. (Kihalt). Erdély egyik legrégebb családja. Eredetét sz. István nővérének férjeig D o b o k á i g viszik fel, és annak tulajdonítják D o b o k a vár építését és a hasonnevű vármegye elnevezését.

1407-ben közülök Dobokay J á n o s Erdély al-vajdája volt ⁴⁾.

1496-ban élt Dobokay A n n a, mogyorói Bánffy László második magtalan neje.

1545-ben Dobokay F e r e n c z és M i k l ó s ⁵⁾.

A család a XVII. századra két ágon jöve le, mindenik ág végén egy Dobokay M i h á l y áll. Az idősb D. M i h á l y D. Salatielnek Szilvásy Zsuzsannától született fia Bethlen Gábor korában halt ki.

A másik ifjabb M i h á l y Imrének S o m b o r y Katalintól való fia II. Rákóczy fejedelem alatt vivé sirba családját.

¹⁾ Szirmay C. Ugocea p. 144.

²⁾ Kubinyi Vahot Magyarország képekben IV. köt. 26. stb.

³⁾ A T r o p h. E s t o r a s o-ban közölt tábláról véve.

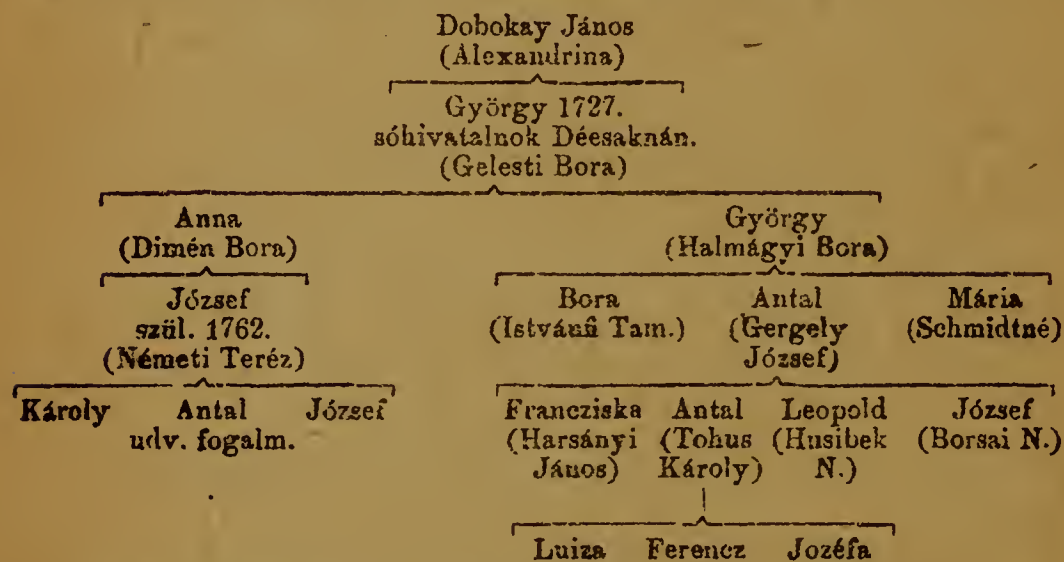
⁴⁾ Benkő Transylv. gen. I. 197. l.

⁵⁾ Hodor Doboka várm. 67.

A család czimere — mint a vajda peesétén viselé — egy fél kutya volt ¹⁾.

Dobokay család. Erdélyben most is élő, és Kolosvárt hivataloskodó család; — Kőváry szerint — a főlebbi családból származtatja magát, „de előtte — úgymond — ismeretlen alapon.“

Eldődjök Erdély földére a mult század elején jött Kis-Jenőből Szászvárosra, s ott nősülvén, következő családot alapita:

Dobos család. Dobos Mihály 1654-ki julius 12-kén Béosben kelt oklevélben III. Ferdinand által Sarudy Jakab s a többivel megerősítettik nemességében és czimerében ²⁾.

Ilynevü nemes család van Gömör vármegyében.

Doboss család. A czimeres nemes levelet 1638-ban III. Ferdinand királytól kapta Doboss István és János ³⁾.

Dobosy család. Lehoczky szerint ⁴⁾ ilyenü családból Dienesnek fia Tamás (de Dobos) tárnokmester és Ugocsa vármegye főispánja volt.

Később is találunk Dobossy névre. Dobossy Ferencz 1584-ben Bars vármegye h. jegyzője volt ⁵⁾.

¹⁾ Kőváry id. h. 75. — Szerinte a bécsi cs. könyvtárban Dobokay czimerül egy négy részre osztott paizs adatik, hol oroszán és kettős kereszt egymást váltogatják. A középen egy kisebb paizsban pedig kiterjesztett szárnyakkal sas látható.

²⁾ Kassa sz. kir. város levéltárában van az eredeti Consensual. Armalis.

³⁾ Ungli vármegye levéltárában van az eredeti Armalis levél.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. I. 157.

⁵⁾ Bars megye eredeti ítélet-levele 1584-ben a Liphay család részére.

Dobozy család. Emlékezetes nevet vivott ki egyik elődük Dobozy Mihály 1526-ban a mohácsi vész után szeptemberben, mint ritka feláldozású házaspár. Ujabbkori egyik jeles történetirónk ¹⁾ így adja elő az eseményt:

„A rendkívüli veszély idején — mely a vértés hegy tövében Marót helység mellett öldöklő török csapatok kegyetlenségében állt, — egy rendkívüli jellemű házaspárt mutat fel a magyar történeti évtelap: Dobozy Mihályt, Fejér vármegye egyházas-tabajdi egytelkes nemesét ²⁾, és nejét, a Külső Szolnok vármegyebeli farnos i birtokos Ilonát ³⁾. A maróti táborban voltak ők mind a ketten, s midőn látta a néki búsult férj, hogy emberi kar többé nem képes visszatartani az erőtvett ellenséget, utolsó eszközhöz, a szaladáshoz nyult. Háta mögé, lovára kapta szép Ilonáját, erősen átkaroltatta magát és vágatott míg s merre lehetett. Azonban a kettős teher alatt megfáradt ló lankadni kezdett, a rivalgó török csoport mind közelebb nyomult. A halált, vagy mi egy hű nőnek sokkal borzasztóbb volt, az ellenség gyalázatos rabszóját elkerülni lehetetlen lön. A kétségbeesés pillanatában könyörögve kérte férjét a lelkes nő: ölje meg őt, nehogy török kézre jusson. Elhangzott a férj komoly keble előtt a borzasztó könyörgés. „Ne félj — monda — Istenben bízzál, megszabadulunk.“ De a török már-már sarkukban volt. Az asszony, hogy férje legalább magát megmenthesse, a lóról hirtelen leugrott, még egyszer könyörgött; Dobozy a kérelmet többé meg nem tagadhatta, s kardcsapása alatt a szeretett asszony halva rogyott le. És a már mindent elvesztett férj tovább szabadulásról nem gondolkozott; elbúsultan rohant a sűrű ellenség közé, s vitézül áldozta fel a honért saját életét ⁴⁾.”

Dobozy nevű család jelenleg Bihar, Borsod, Fejér, Szabolcs és Torna vármegyében él.

Bihar megyében egyik ágazatnak néhány izén a családfa ⁵⁾ így alakult:

¹⁾ Jászay Pál: A magyar nemzet napjai a moh. vész után. I. k. 19–20. l.

²⁾ Ugyanott utalva I. Ferdinánd oklevelére 1527. oct. 23-ról. — Zermegh is csak Mile s-nek, tehát egyszerű vitéznek czimzi.

³⁾ Ugyanott jegyzetben, hogy vezetéknévét nem tudni; I. Ferdinánd 1528-ki január 10-dikei adománylevelében csak ennyit mond róla: „porcionem possessionarium Nobilium condam Elene consortis ejusdem, in possessione Farnos vocatas in Zolnok Exteriori... Comitatu.“

⁴⁾ Ugyanott: Szulejman naplója. Záray Jeromos Gévaýnál, KJ. Brodarics 567. l. Zermegh 6–8. l. Istvánffy libr. VIII. 83. l. — Kisfaludy Sándor e jelenetet megénekelte.

⁵⁾ B. Vay: L. Német Hivség 597–599. l.

Dobozy

Teréz (Mihályi Sándor fő-ügyvéd)	Krisztina (Fráter István)	Mihály Bihar várm. szolga- és t.-biró. (Kereki Csanádi Teréz) Vajdán 1808.	Lajos al-ezredes. (Rhédey Polexina)		
Lajos 1808.	József 1808.	István 1808.	Mihály 1808.	Teréz 1808.	Róza 1808.

Lajos előbb huszár-kapitány, több háborúban vett részt, később a Bihar vármegyei felkelő seregnél őrnagy, utóbb al-ezredes lőn. Nejétől Rhédey Polexinától a halál által megfosztatván, többé nem nősült, s gyermektelenül halt el. Testvére Mihály, ki előbb Bihar vármegye szolgabirája, később táblabirája volt, nemzé a táblázaton láthatókat. Mind a két testvér Vajdán lakott.

Jelenleg Dobozy Lajos birtokos Bojton.

Dobozy család. (Chemernyei †). Zemplin vármegye magvaszakadt családainak sorában áll ¹⁾.

Dobra család. Beregh vármegyében tartja lakását.

Tán egy ezzel az Erdélyben Doboka vármegyében birtokolt zalatnai Dobra család, melyből 1749-ben egyik testvér házasság útján; a másik adományos jogon beirat által (inscriptionaliter) Kötken birt ²⁾.

Dobray család. Zemplin vármegyében e század elején Nagy-és Kis-Roszvagy közbirtokosai közt találjuk ³⁾.

Dobronoky család. E családnév Zemplin vármegye magvaszakadt és élő családainak sorában is említettik ⁴⁾.

Nyitra megyében 1630-ban élt nemes Dobronoky János, kinek Pozsony megyei Spácza helységben Csery Anna előbb Fornószeghy Farkasné, utóbb Kéméndy Péterné birtokrészt zálogított el ⁵⁾.

Nemes Dobronoky György jesuita volt, s többi közt „Historia Soc. Jesu Hungariae“ czimű munkát írt ⁶⁾.

Dobrovolny család. Temes vármegye nemes családai közé scrozza Fényes E. Geographiájában.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 76.

²⁾ Hoder Doboka várm. 67.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 329.

⁴⁾ Ugyanott 76. és 111. l.

⁵⁾ Esztergami káptalan. Libro XIV. fol. 49.

⁶⁾ Horányi Memoria Hung. I. 525.

Dobry család. Zsigmond király nemesíté meg 1431-ben kelt czimeres levél által Dobry Gergelyt és Lászlót stb. Czimerök kék mezőben deréktől kezdve felemelkedő koronás alak, hasonlóan a sisak tetején is; foszladék arany-kék ¹⁾. Lásd *Ivanczi család*.

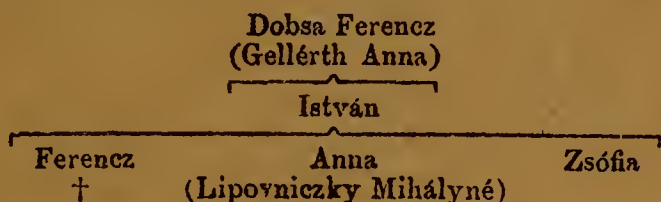
Dobsa család. Pozsony, Nyitra megyében találjuk a XVII. század végén.

Dobsa Miklós 1680-ban Nyitra vármegyének alispánja ²⁾.

Dobsa István 1691—1701-ben Pozsony vármegyének alispánja ³⁾.

Czimere ez utóbbinak pecsége szerint a paizs mezejében nyillal nyakán átlótt madár, a paizs tetején koronán könyöklő kar kivont karddal ⁴⁾.

Dobsa Ferencznek neje bugyi Gellérth Annától lejevő nemzedéke ⁵⁾ így áll:

Dobsa család van Ugocsa vármegyében is, hol Ferencz Rákóczon, István Alsó-Karaszlón és Kökönyösdön birtokos század elején ⁶⁾, ugyanakkor István megyei levéltári lajstromozó volt ⁷⁾.

Csanád vármegyében szintén lakozik Dobsa család. Dobsa Sámuel birtokos és kereskedő; nejétől Du Bois Amáliától fiai Ferdinánd 1847-ben esküdt a vármegyénél; Lajos novella- és dráma-író, született Makón 1824-ben ⁸⁾, több sikerült színművet írt.

Doby család. Ős családja Zemplin vármegyének; kihalását 1367-dika túl még fuisítás (praefectio) utján egy ideig tartá fen. Doby Erzsébet 1367-ben Monoky Mihály neje lévén, ettől nemzett fia Monoky Péter a Doby nevet vette fel, és öröklé a Doby család szép birtokait ⁹⁾; tőle a családfa ¹⁰⁾ így jő le:

¹⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. X. vol. VII. pag. 341

²⁾ Lehoczky Stemma. I. 203.

³⁾ Ugyanott 201.

⁴⁾ Eredeti okiratról 1701-ről

⁵⁾ Curialis perből

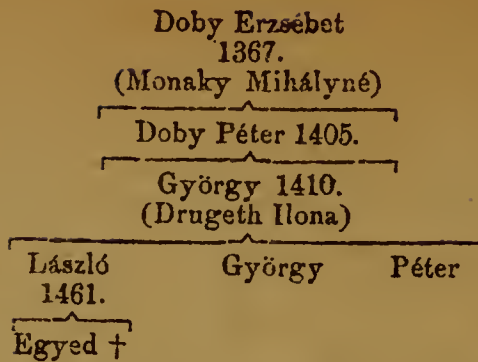
⁶⁾ Szirmay C. Ugocsa 87 174.

⁷⁾ Ugyanott 62. 86.

⁸⁾ Danielik és Ferenczy : Magyar írók I. 109

⁹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 77. 80. 90.

¹⁰⁾ Wagner Tabellae geneal. Mss.

Egyedben halt ki a Doby család férfi-ága.

Valószínűleg a család másik ágából voltak Doby Jánosnak fiai Miklós és Péter (filii Jank de Dob), és

Doby Hedvig 1430-ban Rozgonyi Simonnak hitvese ¹⁾).

Dobzay család. Közülök Dobzay Benedeknek fia István 1438-ban élt ²⁾).

Dóczy család. (Nagy-lucsei †). Régi magyar család, mely azonban a Hunyadiak korában ezeknek pártolása mellett emelkedik fel.

Eredetét — úgy látszik — Pozsony megyei Nagy-Lucse helységből veszi.

Dóczy Mihály 1443-ban Tolna megyében Hunyady Jánosnak számtartója (racionator) volt.

György 1458-ban világosvári kapitány volt. Neje Bethlen Borbála volt ³⁾. György élt még 1482-ben, és jelen volt Kinizsy Pállal Szendrő alatt.

1476-ban Szendrőnél és Posasinnál harczoltak Dóczy Péter, Imre és László.

Ez időtájtban élt szintén nagy-lucsei Fülöp, kitől a családfa ⁴⁾ így sarjadt le:

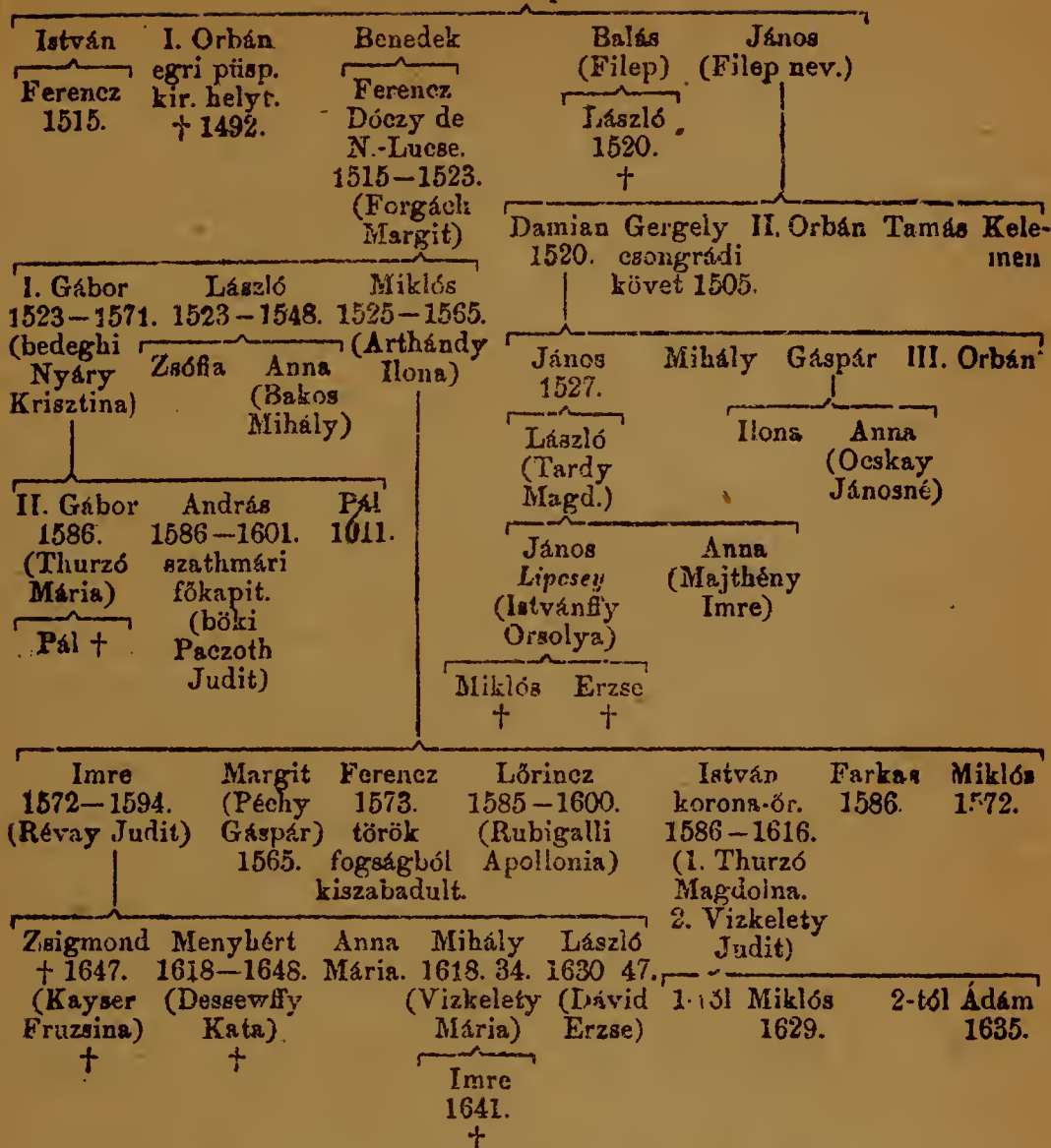
¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 92. 102.

²⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VIII. p. 191.

³⁾ Lásd e munka II. köt. 69. lapon; Bethlen Domokos leánya. — Buday F. szerint Bethlen Gergelynek leánya.

⁴⁾ A Sz. Benedeki Conventben Dóczy családot illető oklevelek Elenchusa nálam; — és Geneal. authent. Mss. Mus. National. 207. fol. lat. tom. II. — A Dóczy család nemzékrendi összeköttetése eddig sehol nem volt közölve; ily meglehetősen teljességgel a családfa kéziratok után itt először jó sajtó alá.

Fülöp

A törzs Fülöpnek fiai közül Istvánnak fia Ferencz ellentmond a sz. Benedeki apátnak és Conventnek a kereszturi, ó-keremlecsi, ladoméri és tornakai vámok harmad részének behelyezésébe, melyek két utóbbi Jánosnak fiát Damiant, és Balásnak fiát Lászlót illeték ¹⁾).

I. Orbán Nagy-Lucséről írta magát. Királyi kincstárnok volt, és Báthory Istvánnal korona-őr, szerémi, győri püspök, 1486-ban egri püspök, majd bécsi püspök. Ország Mihály nádor halála után kir. helytartó. Meghalt 1492-ben. Balás, ki atyjáról Filepnek is neveztetett, 1520-ban élt, László fiában halt ki.

¹⁾ Sz. Benedeki Convent 1515. Prot. A. pag. 122.

Fülöpnek két fia Benedek és János által két ágon terjedt le a család. János ága Lipeséről Lipescynek is neveztetett; róla alább.

Benedeknek fia Ferencz nagy-lucsei Dóczy-nak írta magát. 1488-ban Somogy vármegyében Szent Erzsébet várát számos helységekkel kapta meg királyi adományban ¹⁾. Élt Ferencz még 1523-ban is, neje pedig Forgách Margit 1527-ben is. Ferencz halála után 1528-ban a somogyi urodatmat kerecseni Szalay János és Mayláth István impetrálták, de a Dóczy család másik ágáról Damián fiaival és Gergely testvérével, nemkülönbén Ferencznek fiaival ellentmonda ²⁾.

Ferencznek fiai közül László (élt 1523--1548-ban) leányaiban kihalt.

I. Gábor 1562-ben részt vesz Fáni Györggyel a bozói őr-ség élén Szécsény ostromában ³⁾. Nejétől bedeghi Nyáry Krisztinától három fia maradt.

II. Gábor 1586-ban élt, nejétől Thurzó Máriától, ki 1611-ben már báró Rottal János-Jakab felesége volt, fia Pál maradt; ki magánkül hált el.

András (I. Gábornak fia) II. Mátyás király korában tekintélyes fő-úr, a katolikus mágnások egyike, mint hadvezér Forgách Zsigmond nádor mellett harczolt ⁴⁾. Szathmár várának főkapitánya volt 1617-ben. 1618-ban főpohárnok-mester. Neje böki Paczoth Judit 1622-ben már özvegy volt. Gyermekei nem maradtak.

Miklós Ferencznek Forgách Margittól született fia, részt vett 1552-ben a szegedi szerencsétlen ütközetben ⁵⁾. 1563-ban Pozsonyban Miksa király koronázásán is jelen volt. Élt 1565-ben is. Nejétől Ártándy Ilonától számos gyermekei maradtak. Közülök

Ferencz török rabságba esvén, atyja Miklós hogy kivált-hassa 1573-ban Bars megyei Szénásfalvi birtokrészét Selmeez városnak zálogítja el ⁶⁾.

¹⁾ Gr. Teleky Józ. Hunyadiak kora XII. 399. hol „Francisous filius con-dam Benedicti de Nagy-Lucse“ neveztetik.

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Protoc. C. pag. 27.

³⁾ Istvánffy 1683-ki kiad. 272. l.

⁴⁾ Engel Monumenta 298. 370.

⁵⁾ Forgách Commentarii 42.

⁶⁾ Sz. Benedeki Convent 1573. Protoc. D. pag. 437. „Nicolans Dóczy filium Franciscum ex captivitate Turcica redempturus obligat Civitati Schemnitzensi pro fuis 100 portionem in Szénásfalv Cottu Barsiensi 1573.“ Hasonló czélből 1000 frtért zálogítja el Nyitra megyei Sárső, Kartonez, Sarluska helységbeli részeit is. Prot. D. p. 439. Téved tehát Budai Ferencz, midőn (Lexic. III. köt. elején) e Dóczy Ferenczet 1566-ban megöletett-nek írja.

Lőrincz 1595-ben jegyzé el Rubigalli Apolloniát, és nőül is vevé ¹⁾.

István (Miklósnak fia) élt 1585—1621-ben. Bethlen Gábor részén állván, annak követe volt Rimay Jánossal a török portán ²⁾. 1625-ben korona-örnek választatik. 1630-ban már nem élt, midőn özvegye a korona-tár kulesait visszaadván, feloldoztatik minden jövőendőbeli igény alól. Első neje Thurzó Magdolna, kitől Miklós, második neje Vizkelety Judit, kitől Ádám fia született, kik azonban magnélkül haltak el.

Imre élt 1572—1594-ben. Révay Judittól több gyermeket nemzett. Közülök

Zsigmond Saskó, Revistye, Vizovicz, Gálos-Baar és Sárfia várak szabad bárójául irta magát. A zernovi török dúlásban mind ő mind neje Kayser Fruzsina elfogattatott, azonban minthogy ő betegségben sinlődött, csak nejét hurcolák el a törökök; nejétől megfosztatván, akará hogy saját életét is elvegyék. Meghalt 1647-ki aug. 4-kén, kora 45-dik évében. Eltemettetett a Bars megyei Ladomér-Vieszkai egyházban, hol fába metszett és festett halotti czimerén (mely főlebb látható) ily kör-irat olvastatik:

„Splis ac Mag. Dn. Dn. Sigismund. Dóczy de Nagy-Lucze, Liber Baro Arcium Saskeő, Revistye in Vizovicz, Galos-Baar et Sárfia. Dno, qui in Horribili Zernoviensium a saevissimo Turca depopulatione captus unacum uxore Eufrosina Kayzer in illa quidem ablata, ipse etiam mire auferri tentatus, verum infirmitate gravatus, post ablatam vitae sociam, amissas facultates etiam vitam sibi auferri brachio turcico ultro generosse expostulavit. Anno 1647. Die 4. Aug. Aetatis suae 45. Cui moestus Frater natus senior affigi curavit S. A. M. D. D. M. D.“ etc. etc.

Özvegye Kayser Fruzsina később a fogságból megváltá magát ³⁾.

Zsigmondban és testvéreiben a Dóczyak férfi-ága e vonalon kihalt.

¹⁾ Apollonia, filia Pauli Rubigalli a Kartsdorf ex Sara Sally ab Hinsperch genita. — Sz. Benedeki Convent Prot. G. p. 518. et 634.

²⁾ Gr. Mikó Imre: Erdélyi történelmi adatok II. 383—393. Ezen Dóczy Istvánnak pecsétét láttam, hol czimerre tojásdad paizsban hasonló az itt közölt czimerhez, csak hogy a csillag a paizs felső osztályában az oroszlán szája előtt áll.

³⁾ 1655-ki 96. törv. cz.

A másik ágazat a családfa törzsének Fülöpnek János nevű fiától eredt le, ki Filep melléknévvel is neveztetett. E Jánosnak fiai közül

Gergely 1505-ben Csongrád vármegye követe a rákosi országgyűlésre ¹⁾.

Damiánnak fia János 1515-ben főkamara-mester, Szapolyai hive, Gritti pártosa, megöletett 1534-ben ²⁾. László fiától származott kis unokájában Miklósbán a Dóczy család egészen elenyészett.

Ez ág az általa birt Lipcse váráról Lipcseynek is iratott.

A családfán nem találjuk azon Gergelyt, ki 1572-ben Simándnál a törökök által elfogatván, Konstantinápolyba vitetett, és a tengerbe öletett.

A család czimere — mint főlebb a metszvény mutatja — egy jobbról lefelé rézsútosan vont csikolat által kétfelé osztott paizs. A felső vörös mezőben koronás oroszlán megy, kettős farka hátra fel van kondorítva, első jobb lábában gyűrűt tart; az alsó kék mezőben hatszögletű arany csillag ragyog, és feléje egy rák halad. A paizs fölött koronás nyitott sisak, két oldalról pedig, és pedig jobbról arany-kék, balról arany-vörös foszladék nyulik le ³⁾.

Dóczy család. Különböző nemes család a főlebbitől. 1656-ban emeltettek nemességre Dóczy Ferencz, Mihály, Máté, János és Ferencz, Anna és Margit testvérek, és anyjok Dóczy Kata.

Czimeres nemes levelük Nógrád megyében 1656-ki ápril 3-kán Losonez tartott közgyűlésben hirdettetett ki ⁴⁾.

Dogály család. (Büdi). Az újabb időben léptek a kiváltságosak sorába. Dogály János és Konstantin 1793-ban vettek czimeres nemes levelet ⁵⁾.

Czimerök: kék mezőben hármás zöld halmon királyi korona, melyen pánczélos kar könyököl, kivont kardot markolva; fölötte hatszögű arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából egyes farkú

¹⁾ Jászay: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 158. l.

²⁾ Zermegh Schwandtnernél II. 409. l.

³⁾ A főlebb érintett sir-emlékről. — A „Trophaeum Estorasiarum”-ban színtén közölve van e czimer, de mert hihetőleg nem jól kivehető pecsét-nyomat után, ennél fogva az alsó mezőben csak a csillag egyedül — a rák nélkül — látható; — a paizs sisakjából pedig ott szintén a paizsbeli oroszlán emelkedik ki.

⁴⁾ Protoc. C. Neograd anni 1656.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tom. II. — Collect. Herald. Mss. pag. 134.

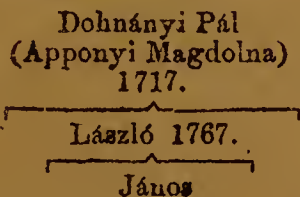
oroszlán emelkedik ki, szintén kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A család Szabolcs vármegyében fészkelé meg magát, hol B ü d helységnek öt hatodrésztét birja ¹⁾.

Vallására nézve ó-hitü.

Dohnányi család. Lakhelye Nyitra vármegye. Eredetét és nevét Trencsin vármegyei D o h n y á n helységből veszi; irják nevöket D o h n y á n-nak is.

Néhány nyomon leszármazása ez:

Az újabb időben D o h n y á n i Ferencz Nyitra vármegye esküdtje 1837--1844-ben.

Dohos család. Szabolcs és Zemplin ²⁾ vármegyében tartja lakását.

Dóka család. Pozsony vármegyében birtokos nemes család.

D ó k a L á s z l ó 1837-ben a pozsonyi járásban főszolgabíró volt.

A nemességet Dóka András és Ferencz nyerte III. Károly királytól 1714-ben. Czimerök — mit ekkor kaptak — kék mezőben zöld tér fölött álló grif, első jobb lábaival egy szőlőtőkét tart, melyen két fürt vörös szőlő függ. A paizs fölötti sisak koronájából szintén grif emelkedik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Dokmanich család. Régi horvát család a K a c h i c h nemzetségből (de genere Kachich). Közülök Dokmanich Franko (Ferencz) 1487-ben gróf Blagay Mihálylyal és Jánossal szerződik bizonyos fenforgó pörben ³⁾.

Doktorovich család. Győr és Temes vármegyében tartja lakását F é n y e s E. Geographiája szerint.

Dókus család. (Csabai). Zemplin vármegye nemes család. Iratott neve D ó c h u s-nak is ⁵⁾.

¹⁾ Fényes E. Geograph. szótár I. k. 189.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

³⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 622.

⁴⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. k. 353. l.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 107.

Közülök Dókus László nádori ítélő-mester, 1841-ben a hét-személyes tábla ülnökévé neveztetett.

Dókus József 1843-ban Zemplin vármegye aljegyzője.

Doky család. Birtak 1709-ben Fodorházán Doboka vármegyében ¹⁾.

Doláchky család. 1791-ben nemesíté meg II. Leopold király Doláchky Simon és István testvért, és másik István rokonukat.

Czimerök négy részre osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőnek belső oldalából koronás kétfejű sasnak fele látszik ki. A harmadik vörös mezőben páncélos kar kardot tart, és annak hegyén törökfejet. A negyedik vörös mezőben zöld tér fölött két kereken réz-ágyu látható. A paizs fölötti sisak koronáján a törökfejet átszurt karddal a leirt páncélos kar két kiterjesztett fekete sas-szárny között könyököl. Feszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös ²⁾.

Dolgos család. (Hetényi †). Ugocsa vármegye kihalt nemes családja. Birtak Hetényben, honnan előnevüket irták, és tán Veléten is.

1545-ben hetényi Dolgos András Ugocsa vármegye esküdtje, 1559-ben pedig szolgabirája volt ³⁾.

1515-ben Veléten birt Barikovich Miklós, ki másképp goriczai Dolgos Miklósnak is neveztetett ⁴⁾.

Dolgos család. (Kozmafalvi †). Kozmafalvi Dolgos Ambrus, és János 1532-ben jablonczai Cseh Ferencz hűtlenségén nyerik Nyitra megyei Ludány helységet. Említett Cseh Ferencznek leánya nevezett Dolgos Jánosnak volt neje, kitől születtek gyermekei: Dolgos Ferencz (kihalt), Orsolya Szelesényi Istvánné, és Julianna ⁵⁾.

E család szintén kihalt.

Dolhay család. (Dolhai). Marmaros vagy inkább Beregh megye egyik legrégebbi családja, mely a Bilkey, Ilosvay, Komlóssy családdal egy törzsből ered. Ezekkel közös czimere következő: a négyfelé osztott vért első mezejében korona; a másodikban férfi-kar kardot tartva; a harmadikban egymás fölött két hal, a negyedikben egy hal-

¹⁾ Hodor Doboka várm. 68. l.

²⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

³⁾ Szirmay C. Ugocsa 17. 36. 58. 60 134 135.

⁴⁾ Ugyanott 146. l.

⁵⁾ Geneal. authent. Mss. tom. I.

mon két élőfa látszik. A paizs fölötti sisak koronájából egy halász nyulik fel, horgony-rudján két hal csüng.

A Dolhay család már a XV. században vagyonos birtokos volt Bereg vármegyében, hol Dolhay Ambrus részint őseinek, részint saját érdemeiért, melyeket főleg a török elleni csatákban vére ontásával szerzett, Bereg megyei Kereczke és Kusnicza helységekre, melyeket még Hunyady János besztercezi gróftól nyert, — Mátyás királytól új adományt kap fia Dolhay Demeter, György, László, János, Miklós és Péter részére is 1463-ban ¹⁾, és azokba a leleszi Convent által be is iktattattak. Nevezett Ambrus birta már ekkor többek közt Dolhát is, melynek határait Mátyás király említett évben járatta meg ²⁾. 1465-ben Mojszin helységbe iktattatott újra be ³⁾. 1466-ban elveszték Kereczkét és Kusniczát, visszakapván érte Markaria, Sarkad falut és Románpataka pusztát ⁴⁾. Ambrus élt még 1470-ben is ⁵⁾.

Dolhay Péter élt 1513-ban ⁶⁾, és birtak a Dolhayak Ugocsa vármegyében 1523-ban Halmiban is ⁷⁾.

1638-ban a Dolhay család részére Dolha helység határai iránt biztosokat rendelt az országgyűlés ⁸⁾.

Dolinaay család. Bereg vármegye nemes családjai sorában említettik Fényes E. Geographiájában.

Dolnay család. Doboka vármegyében M.-Köblösön birtak 1702-ben ⁹⁾.

Doloviczényi család. Doloviczényi János, Samuel és György 1720-ki oct. 18-kán III. Károly királytól nyertek czimeres nemes levelet ¹⁰⁾.

Czimerök: kék mezőben zöld tér fölött hátsó két lábán álló medve, első jobb lábában zöld platán fa-gallyat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

¹⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. k. 48. 50.

²⁾ Ugyanott 52

³⁾ Ugyanott 146.

⁴⁾ Ugyanott 167.

⁵⁾ Ugyanott 419.

⁶⁾ Szirmay C Ugocsa 36.

⁷⁾ Ugyanott 159

⁸⁾ 1638-ki 41-dik törv. cz.

⁹⁾ Hođor : Doboka várm. 68. l.

¹⁰⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 447.

Az impetratorok egyike György Tótfalun született, hol atyja hasonlóan György evangélikus lelkész volt, anyja Matyasovszky Anna. Nevezett György tanult Kismárkon, Beszterczen, Pozsonyban, mintegy 12 évig, befejezván iskoláit Lipszében és Vittebergában, hol 1702-ben latin értekezést tartott, Nagyszalákon lett evang. lelkész ¹⁾.

Doloviczényi Sándor 1827-ben a nemzeti muzeumra 300 frtot adott ²⁾.

A család Szepes vármegyében tartja lakását, hol

Doloviczényi Pál 1838-ban a vármegyénél számvető;

Doloviczényi Gábor pedig 1838-ban esküdött, 1842-ben biztos volt.

Doma család. Vas vármegyében Alsó-Mesteriben élt nemes Doma Tamásnak fia Doma Benedek 1697-ben. — 1651-ben Doma Anna ³⁾.

Domahidy család. (Domahidi). Szathmár vármegyének régi törzsökös családja. Törzse Domán (Damianus) volt. Ennek birtoka a Kraszna partján feküdt, s mivel e folyón hidat építtete, a helység Dománhidának, családja pedig Dománhidynak, később pedig Domahidynak neveztetett.

Már 1369-ben bírta a Domahidy család az egész Domahida helységet ⁴⁾.

1352-ben Domahidy Miklósnek fiát Miklóst a Kölcseyek megölvén, fejtátságban átadják a Domahidyoknak Ökörtöt, Tyukodot, Macsát ⁵⁾, melyet azok 1395-ben is birtak.

1399-ben Domahidy Miklósnek fia Miklós Cháholyi Dienes ellen porlekedik Tyukod iránt ⁶⁾.

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungarorum, qui in alma e. Universitate Vitebergensi studia confirmarunt. Pestini 1817. pag. 198.

²⁾ 1827-ki 35-dik törv. cz.

³⁾ Regestra Instrument. Mss. Mus.

⁴⁾ Szirmay Szathmár várán. II. 44. l.

⁵⁾ Ugyanott 121. 122. 126. 254. l.

⁶⁾ Ugyanott 127.

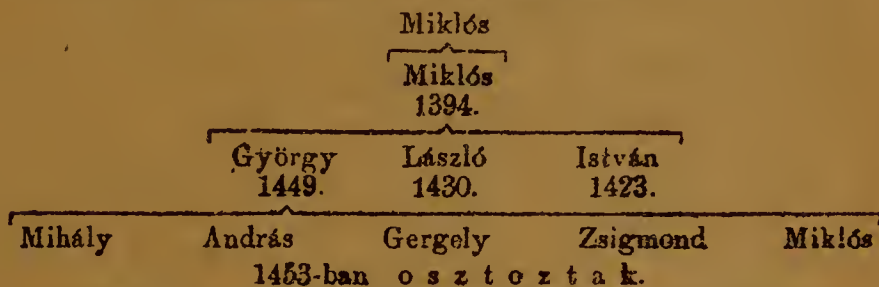
1411-ben Domahidy Györgyöt idézi Sámé ¹⁾. 1444-ben Domahidy György követe volt Szathmár vármegyének ²⁾. 1448-ban Tyukodra királyi adományt kap ³⁾. 1449-ben ugyanazt szerez Ököritora és Domahidára is ⁴⁾.

1422-ben szintén György és László Fülöpös-Daróczot, Kis-Szekerest, 1430-ban pedig Rapoltot foglalák el ⁵⁾; ez utóbbit azonban visszaadák.

1423-ban László és István, Miklósnak fiai fej- és jószágvesztésre ítéltettek, de György meghagyatott Danyád helység egy harmadrészének birtokában. Danyádot birta a család már 1416-ban is ⁶⁾.

1453-ban Györgynek fiai Mihály, András, Gergely, Zsigmond és Miklós osztoznak Domahidán ⁷⁾, valamint Ökörító helységen is. 1467-ben András határjárást eszközöltet.

Az eddig említettek így állnak a családfán:

A család tagjai a későbbi időkben főbb megyei hivatalokat is viseltek; így

Miklós 1631–1643-ban szolgabíró volt ⁸⁾, 1645-ben pedig követségben járt Rákóczy Györgyhez ⁹⁾. 1641-ben pedig ő (vagy másik Miklós) főjegyző volt ¹⁰⁾.

Másik Miklós 1679-ben szolgabíró, 1694–1697-ben, és ismét 1699-ben alispán volt ¹¹⁾.

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. II. köt. 219. l.

²⁾ Ugyanott I. köt. 74.

³⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 127,

⁴⁾ Ugyanott II. 122. 44

⁵⁾ Ugyanott II. 123. 227. 245.

⁶⁾ Ugyanott II. 222.

⁷⁾ Ugyanott II. 45. 122.

⁸⁾ Szirmay Szathmár várm. I. k. 132.

⁹⁾ Ugyanott I. k. 75.

¹⁰⁾ Ugyanott I. k. 135.

¹¹⁾ Ugyanott I. köt. 130. 133.

László 1703-ban szolgabírótságot viselt ¹⁾.

József 1800-ban al-adószedő volt.

E század elején éltek, és Domahidán birtak Domahidy József, László, Zsigmond, Gábor, Dániel, és Terézia Buday Józsefné ²⁾. Birtak Zsadányban is. László birt Endrédén és Patyódon is ³⁾.

Az újabb időben 1840-től Domahidy Pál Szathmár vármegye főszolgabírája.

Ugocsa megyében Domahidy Andrásnak (ki a családfán áll) leányától Ilonától, Károlyi László özvegyétől elfoglalta 1489-ben Mátyfalvai birtokrészét Bagosi János ⁴⁾. Élt Ilona 1498-ban is, és Rákócson két telket szerze ⁵⁾.

E század elején Ugocsa megyében Kökönyesden birt Domahidy László.

Domaniczky család. Trencsin vármegyéből veszi eredetét, honnan más megyékbe is elszóródott.

Ismert törzse Domaniczky Imre, kinek fia János Beczón lakott, midőn 1752-ki sept. 13-kán Trencsin vármegyétől nemeségéről bizonyítványt vett ki. Utóbb Zala vármegyébe költözött, és ott alapította családot. Négy fia maradt: József, László, János és Pál. Ezek közül József 1786-ki mart. 6-kán Trencsin vármegyétől ismét testvérei részére is nemesi bizonyítványt vevén ki, azt Zala vármegyében 1786-ki mart. 17-kén, Somogy vármegyében pedig 1807-ki nov. 4-kén hirdetteté ki. Maradéka valamint László és Jánosé is azon megyékben maradt.

A negyedik testvér Pál Somogy megyei Bükösdről Pest megyei Vác városába költözött, s nemzé Antalt, ki 1842-ki novemb. 2-kán Somogy megyétől nemesi bizonyítványt szerezvén, azt azon évi nov. 19-kén Pest, nov. 30-kán pedig Nógrád vármegye közgyűlésén is kihirdetteté ⁶⁾.

A leszármazási kimutatás ez :

¹⁾ Szirmay Szathmár várm. I. köt. 133.

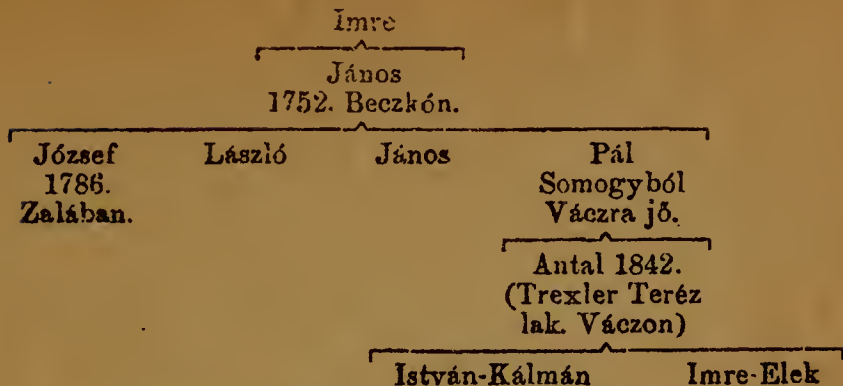
²⁾ Ugyanott II. köt. 43.

³⁾ Ugyanott II. k. 30. 125. 141. stb.

⁴⁾ Szirmay Cottus Ugocsa 75.

⁵⁾ Ugyanott 89

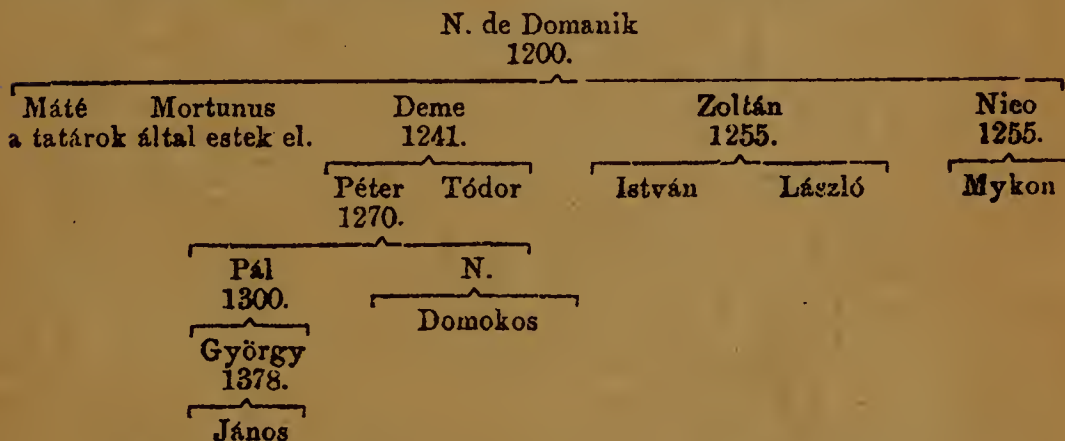
⁶⁾ L. Nógrád m. 1842-dik évi Jegyzőkönyv 2608. sz. a.

Valószínűleg e családhoz tartozott Domaniczky János, ki 1698. 1699-ben a m. kir. udv. kancelláriánál referens volt.

Domaniky család. Zólyom vármegye egyik legrégebbi családja. Nevezetét azon megyei Domanik helységtől vette. A XIII. században a tatárjáráskor élt öt testvér: Máté, Mortunus, Deme, Zoltán és Nico, kik közül a két első a tatárok által esett el.

A családfát adatok hiányában teljesen nem közölhetvén, csak töredék-nemzékrendeket mutathatunk fel, mint következők¹⁾:

Domaniky Pál fiának Györgynek Zéchi Miklós országbíró 1382-ben bizonyos darab földet oda ítél ugynevezett Németh-Domanikon a bozóki prépost ellen²⁾.

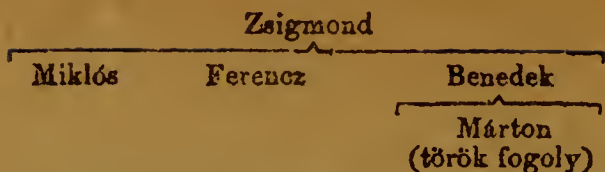
Györgynek fia János után adataink megszakadnak több mint egy századig, legalább két nemzedékről.

Említett Jánosnak — ki a közlött családfa végizén áll, — unokája lehetett Zsigmond, kitől így szakadt le néhány nemzedék³⁾:

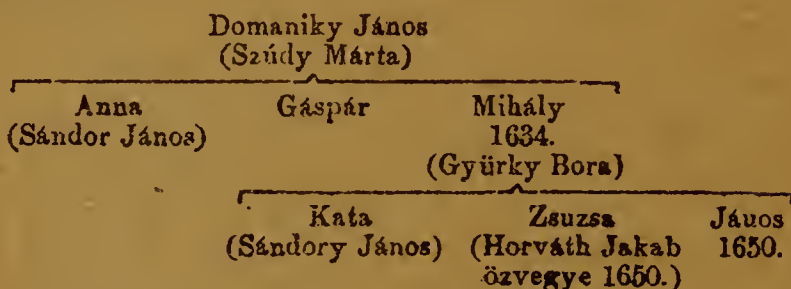
¹⁾ Wagner Mss. tom. LXX. p. 23.

²⁾ Kövesdy: Status et Synopsis Processus Familiae Dacso contra Praeposit. Bozok, §. 18.

³⁾ Wagner Mss. tom. LXX.

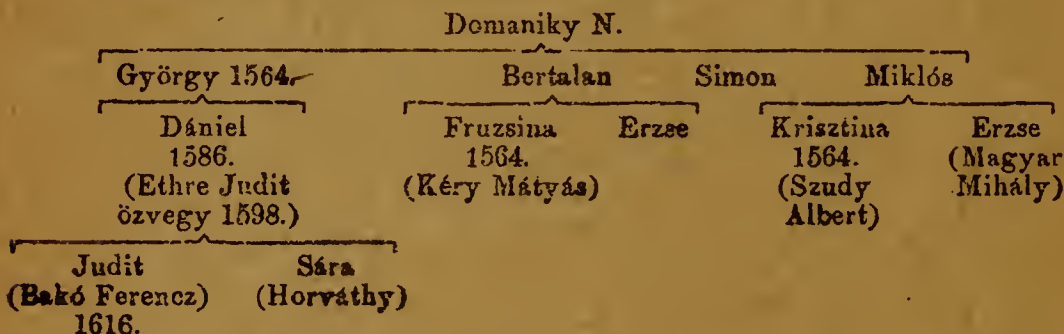
Ezekkel egy nemzedék lehetett János, ki 1580-ban élt, és ily családfát ¹⁾ alkotott:

E legutóbbi táblázaton Mihály 1634-ben nejével együtt Szúdy Annától Bajkay Tamásnéól Közép-Szúdon négy telket vesz zálogba ²⁾.

Mihálynak fia János nővérétől Zsuzsannától Horváth Jakab özvegyétől 1650-ben ³⁾ közép-szúdi, domaniki és rákóczi részét veszi zálogba.

Ismét egy töredék-nemzékrend a következő:

E táblán György, Simon és Bertalannak leányai, valamint Miklósnak leányai 1564-ben Zólyom megyei Alsó-Domanik helysége mindkét ágra új királyi adományt nyertek, melynek azonban ellentmondott Domaniky Pál ⁵⁾.

E főlebb említett Pálnak ivadéka ⁶⁾ pedig így áll:

¹⁾ Sz. Benedeki Convent oklevelei.

²⁾ Sz. Benedeki Conv. Fasc. 6. Nro 47.

³⁾ Ugyanott Prot. N. pag. 265.

⁴⁾ E vagy másik János Hont megye szolgabirája volt 1618-ban. (Lásd 49-dik törv. cz.

⁵⁾ Sz. Benedeki Conv. Prot. D. p. 246.

⁶⁾ Ugyanott Prot. B. p. 288. stb.

Domaniky Pál
1564 — 1595.
(1. Csery Orsolya.
2. Besznák Kata)

Zsófia 1616. (Pomothy János)	Margit 1616. (Ághy Ferencz) 1717. özvegy.	Mihály 1616.	Magdolna (Rákóczy Mátyás) 1616.
------------------------------------	--	-----------------	---------------------------------------

Pál leánya Margit, Ághy Ferenczné anyja volt Ághy Orsolyának Rimay János a költő nejének.

A család czimere — mennyire Domaniky Jánosnak pecsétéről kivethető volt — a paizs mezejében férfi-kar egyenest könyökbe meghajtván, és kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pedig daru-féle madár áll.

Domasovszky család. Hont vármegyében fordul elő e családnév a XVI. század végén; 1598-ban éltek Domasovszky Mihálynak Gyürky Erzsébettől való fiai: Domasovszky Mátyás, Gáspár és Pál; és leányai: Mária és Ilona ¹⁾.

Dombay család. (Dombói †). Tolna megyében Baranya és Somogy szélén fekvő Dombó várát bírta, és arról irta magát e család ²⁾. Nagyobb részben is e három vármegyében terjedt ki e család, mely oklevelekben gyakran Dombó, (vagy de Dombó = Dombay) néven fordul elő. Nevezetesebb férfiai voltak:

Dombó vagyis Dombay Miklós 1458-ban Somogy vármegye alispánja ³⁾; 1462-ben pedig Dalmát- és Horvátország bánja ⁴⁾.

Dombó Pál 1464-ben kir. fő-lovászmester.

Dombay Dávid kaposvári kapitány volt 1495-ben ⁵⁾.

Ez vagy másik Dombay Dávid, ki Miksa császár pártosa lévén, ennek Zákán várát feladá, miért 1491-ben haza-árulónak nyilvánítá őt II. Ulászló király ⁶⁾.

Dombay Pál és Miklós 1505-ben Tolna megyének a rákosi országgyűlésre követei voltak ⁷⁾. Nevezett Pál 1507-ben királyi

¹⁾ Sz. Benedeki Conv. 1744. Protoc. CC. pag. 18.

²⁾ Mit a Dombó család eredetéről a Trophaeum Estorae ír, az tudnivalóképen költemény. Hasonlót kell tartanunk azon sas czimerről is, mely ott közöltetik.

³⁾ Kaprinay Diplom. II. 183.

⁴⁾ Budai F. lex. I. 565.

⁵⁾ Istvánffy 1622-ki kiad. 39. l.

⁶⁾ Pray Syntagma de Sigillis 48.

⁷⁾ Jászay P. Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. l.

táblai ülnök volt, és 1514-ben Verbőczy „Hármas törvénykönyvének“ átvizsgálása is reá bízott¹⁾.

Dombay János Szapolyay János király hive, 1526-ban Tolna vármegyének főispánja lőn²⁾. Benne a dombói Dombay család fiágon kihalt, mert nejétől Verbőczy Erzsébet től³⁾ csak leánya Anna Henyey Miklós né maradt, ki 1559-ben Torna vár asszonyát Liquerka Johannát Horváth Gáspár özvegyét az eladástól, Mágocsy Gáspárt pedig a megvételtől tilt el⁴⁾, és kinek utódai a Lorántfiak után Rákóczyak és Aspremontok⁵⁾.

Dombay család. (Ivanchfalvi). Ivanchfalvi Dombay János

1506-ban II. Ulászló királytól főleg Jajeza váránál a törökök ellen tett hadi érdemeiért czimeres nemes levelet nyert⁶⁾; czimere D. János tetteiből azon jelenetet tárgyazza, midőn egy töröknek fejét kardjával levágja. A czimer alakját hiven azon kor rajzaihoz mutatja a metszvény.

Jánosnak, ki Bars megyei Vészelen a Veszely család magvaszakadtán annak birtokait nyerte, fiául iratik Mihály, ki Bars me-

gyei Győröd helységben 1525-ben adomány mellett nyert birtokot. Allítólag e Mihály az, ki 1551-ben Temesvárott csapat-kapitány volt, és 1552-ben a Hont megyében a Palásti mezőn a törökök elleni ütközetben esett el⁷⁾. Neje Pétery Borbálától gyermekeiül iratnak⁸⁾ Mihály, Pál, Farkas és István. Ezek közül

Pál Nyitra megyei Felső-Atrakon birt, és ottani jobbágyainak

¹⁾ Verbőczy Tripartituma megerősítésében.

²⁾ Jászay Pál id. h. 241. l.

³⁾ Szirmay C. Ugocsa pag. 83. 84.

⁴⁾ Jászói Conv. levele Dombay Sándor ur szerint.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 84. — és 1647-ki 111., 1649. 70. 1655. 102. törv. cz.

⁶⁾ Dombay Sándor urnál Nyitra-Ivánkán van az eredeti oklevél.

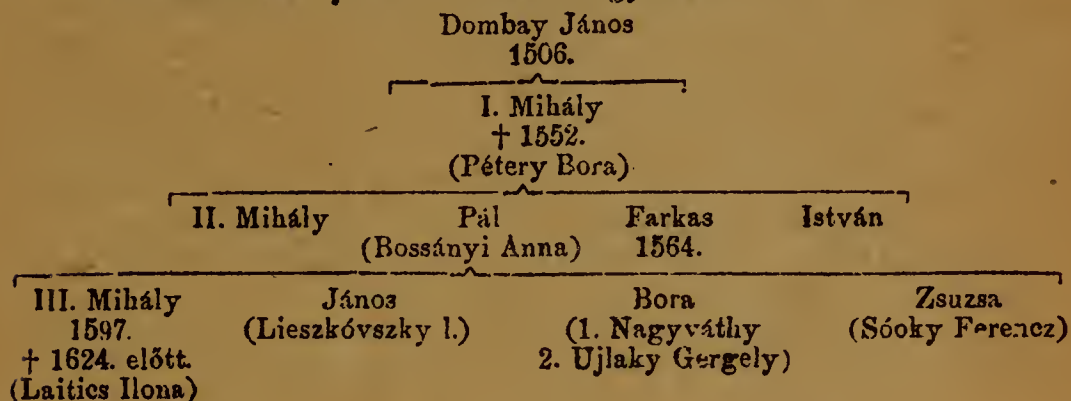
⁷⁾ Istvánffy

⁸⁾ Sz. Benedeki Convent Prot. DD. p. 198. Anno 1752. *Alexander Csery cum reliquis ex Paulo Dombay filio Barbarae Pétery (s nem Pekry!) condescendentibus, contradicit Statutioni Andrae Ladislai, et Stephani Pély in Kis-Györed C Barsiensi factae 1752.* — Innen vélelmezhető, hogy e Dombay család is kihalt, miután javaiba mások iktattattak, s már csak a leányági utódok tiltakoztak.

1637-ben a kilenczedet tizedet elengedte ¹⁾. Nejétől Bossányi Annától Mihály, János, Borbála és Zsuzsa gyermekei születtek. Jánosnak neje Lieszkovszky leány volt. Borbálának első férje Nagy Váthy János, második Ujlaky Gergely volt. Zsuzsánna Sóky Ferencznek második felesége lön. Mihály 1597-ben Felső-Atrakon osztozik ²⁾. 1601-ben Pozsony megyei Óhaji részét Dombay Borbálával Nagyváthy Jánosnéval Csery Mihálynak vallja be ³⁾. 1616-ban ellentmond Litassy István beiktatásának a Bars megyei kis-endrédi Curia, Kis-Loth, Kis-Baracska és Kis-Sálló részjavakra nézve ⁴⁾. — 1624-ben Mihálynak özvegye Laitics Ilona mint említett férjétől született gyermekeinek gyámja, és Dombay Borbála (Pálnak leánya) Ujlaky Gergelynek neje Nyitra megyei felső-atraki és felső-sóki javaikat 1100 forintban elzálogítja Belaváry Györgynek és Miklósnak ⁵⁾. — A nevezett leányok lehettek: Borbála Marsovsky Menyhértné, Erze Bornemisza Mihályné, és Éva Podgorelszky Jeromosné.

Farkas, állítólag I. Mihálynak fia, 1564-ben említették, midőn őt valószínűleg rokona Torday Zsigmond a kalocsai érsekké kinevezett győri püspök Draskovich Györgynek udvarába adá ⁶⁾.

Az előadottak nyomán a családfa így alakul:

¹⁾ Dombay S. ur közlése szerint. Itt az 1637-dik év roszul áll, mert így fia után élt volna.

²⁾ Ugyanattól.

³⁾ Esztergami káptalan libr. X. fol. 705.

⁴⁾ Sz. Benedeki Conv. Capsa C. fasc. II. Nro 18.

⁵⁾ Helena Laitics Michaelis condam Dombay relicta, quo filiarum suarum ex praefato marito susceptarum naturalis et legitima tutrix, item Barbara filia condam Pauli Dombay ac maritus ejus Gregorius Ujlaky quasdam portiones suas in possessione Felső-Atrak et Felső-Sóok C. Nitriensi pro 1100 flnis Georgio et Nicolao Belaváry impignerant. — Capit. Strigonien. libro XIII. Anno 1624. fol. 226.

⁶⁾ Kovachich Scriptor. Minores I. pag. 121.

Dombay család. Nyitra megyei nemes család, melynek részére a czimeres nemes levelet **Dombay János** és **Pál** kaptak Rudolf királytól Prágában 1591-ki martius 8-kán ¹⁾.

Czimerök a paizs mezejében zöld tér fölött álló oroszlán, első jobb lábában kivont kardot, és annak hegyén törökfejet tartva. Ugyan ez alak nyúlik fel a paizsra helyezett sisak kzonájából is; mint ezt a metszvény is mutatja.

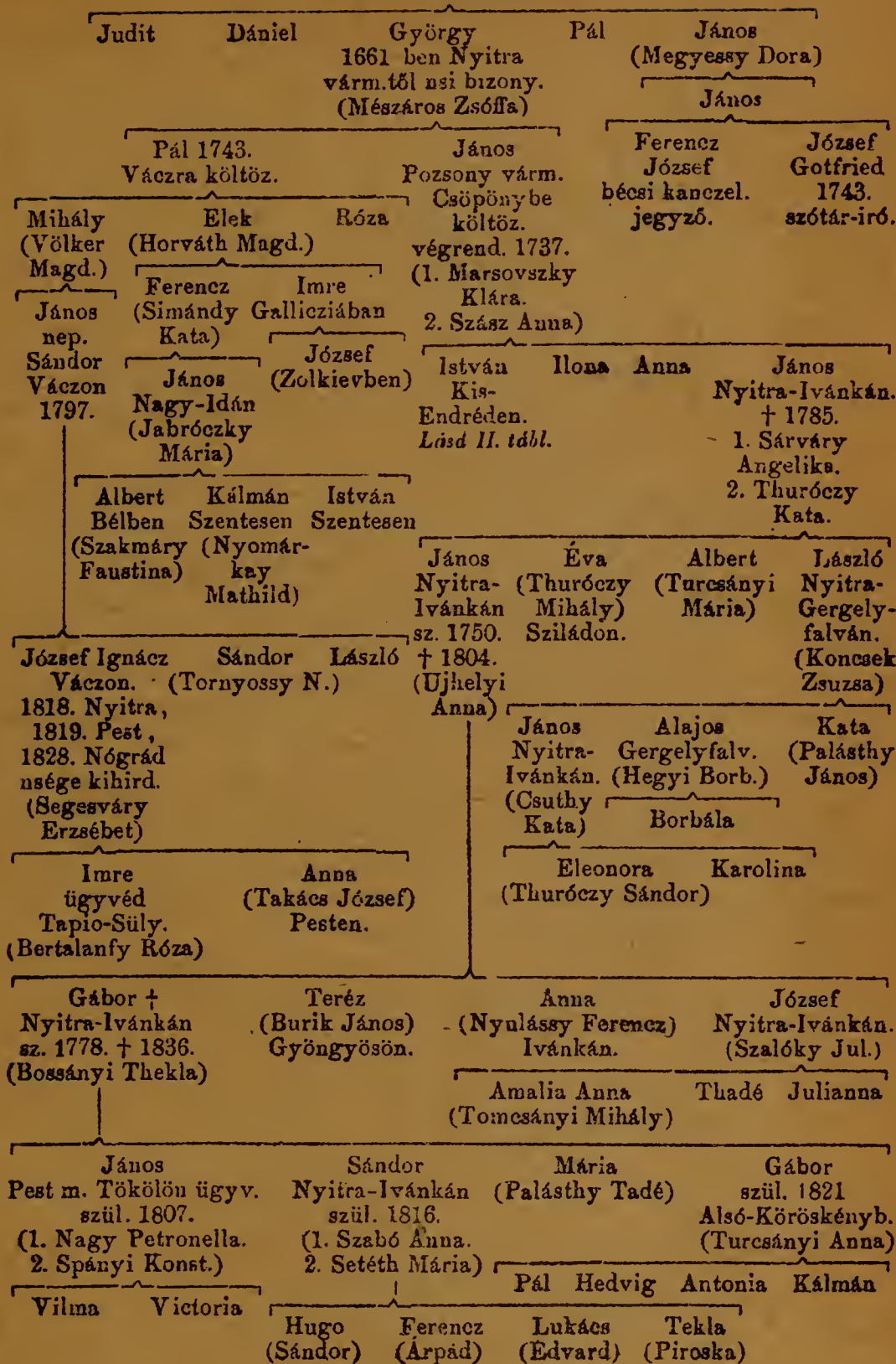
A nemesség-szerző **Dombay Páltól** a család leszármazása ²⁾ következő:

¹⁾ Hogy miért nem származtatám e családot az előbbiektől, és miért tartom azoktól különbözőnek, okát kell adnom: 1-ször mert a Dunán túl — főleg Tolnában — virágzott dombói **Dombay** család nyilván kihalt, s bizonyára mint oly magas polczon virágzó család — nemessége általánosabban ismeretes volt, mintsem hogy új armalis levelek által megerősítést igényelt volna. 2-ször az 1506-ban czimeres nemes levelet nyert **Dombay János** ivadéka is Bars megyei **Győröd**, és Nyitra megyei **Atrak** helységben folytonosan birtokos lévén, mint e l e m széledt családot nem érte oly viszontagság, mely egy újabb nemes levél váltását tette volna szükségessé, annál is inkább, mert azon 1506-ki okmány most is fen van. 3-ször Mert bizonyos, hogy ezen család őseinek **Pálnak** fia **György** 1661-ben Nyitra megye előtt nemességet kihirdettétvén, csupán az 1591-ben atyja **Pál** által nyert armalisra alapítá kérelmét, és midőn 1818-ban Nyitra, 1819-ben pedig Pest vármegyében a Váczon lakó **Dombay József** nemességéről bizonyítványt vett, akkor is csupán az 1591-ki armalis levélre történt hivatkozás. 4-szer Végre nem is olvastam az 1591-ki armalist, valjon abban áll-e az, hogy az impetrator **Pálnak** ősei is már nemesek voltak volna.

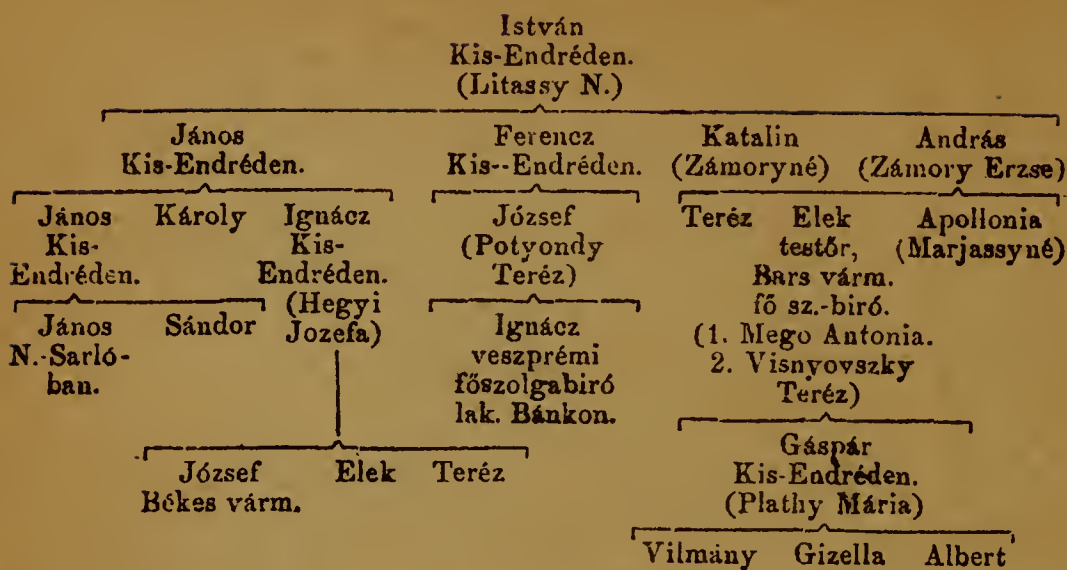
²⁾ **Dombay Sándor** ur közlése, és **Dombay József** nemességi bizonyítványa 1828-dik évről Nógrád vármegyétől.

I. t á b l a.

Pál
1591. ns. levél-szerző.

II. tábla.

A törzs Pálnak fia György Nyitra megyében 1664-ben igazolja nemességét. E Györgynek fia Pál állítólag egy Memorialet hagyott, mely családi irományok átvételét tárgyazza ¹⁾. Pál — mint az 1818-ki Nyitra megyei nemesi bizonyítvány mondja — Vácra költözött, és ott 1743-ki sept. 8-kán egy II. Mátyás király által 1611-ki nov. 28-kán Dombay György részére adott armalis levelet iratott át ²⁾. E Pálnak ivadéka a táblázat szerint Pest, Abauj megyékben és Lengyelországban él.

Pálnak testvére János Pozsony megyei Alsó-Csöpönbe költözött, 1733-ban egy eltiltást tesz az esztergami káptalan előtt, melyből leszármazása tűnik ki. 1737-ben tett végrendeletet. Első nejétől fia István alapítja a Bars megyei ágat, mit a II. táblázat mutat föl. Második nejétől lőn fia

János, ki már Nyitra megyei Ivánkán lakott, s 1785-ben halt meg. Első nejétől Sárváry Angelikától gyermekei János és Éva; — második nejétől Mihály (ki Belgrádnál esett el) Albert és László születtek. Említett fia

János született 1750-ben Ivánkán. Meghalt 1804-ben. Nejétől Ujhelyi Annától több gyermekei közül Gábor született 1778-ban.

¹⁾ Itt valószínűleg tévedés van, s a Memorialet hagyó Pál különböző személyné eme Páltól, ki Vácra költözött.

²⁾ De ezzel a családnem él. sőt Pálnak unokája József 1818-ban lezármazását az 1591-ki impetratortól törvényesíté.

Meghalt 1836-ban. Ennek neje nagy-bossányi Bossányi Pálnak Kelemen Erzsébettili leánya Bossányi Thekla Ürményből, kitől fiai és unokái — mint a táblázat mutatja — élnek, nevezetesen

a) János született 1807-ben. Ügyvéd, Pest megyében Tökölön. Második nejétől Spányi Konstanziától gyermekei Vilmány, Gizella, Albert.

b) Sándor szül. 1816-ban. Lakik Ivánkán. Első neje Szabó Anna, Szabó Ambrus leánya Gergelyfalváról; második neje Setéth Mária Setéth András leánya Kis-Köröskényből, kitől gyermekei Hugo (Sándor János); Ferencz (Árpád András); Lukács (Edvard Lajos); Thekla (Piroska).

c) Mária Pakásthy Thadé neje.

d) Gábor szül. 1821-ben Ivánkán. Lakhelye Alsó-Köröskény. Neje Turcsányi Anna, kitől születtek Pál, Hedvig, Antonia, Kálmán.

Jánosnak az Ujhelyi Anna férjének testvére László Nyitra vármegyei Gergelyfalván lakott. Fia Alajos ugyanott, János Ivánkán; mindkettőnek csak leányai élnek.

Dombay család. Mária Terézia király-asszony nemesíté meg Dombay Ferencz özvegyét és gyermekeit 1761-ben.

Czimerök négy részre osztott paizs. Az első és negyedik kék mezőben a paizs jobb oldalánál egy fehér szikla emelkedik fel, melyre egy koronás grif madár készül felmenni, első jobb lábában három rózsát (piros, fehér és piros) tart. A második és harmadik vörös mező három fehér lilomot mutat (felül kettőt, alul hármat). A paizsra helyezett sisak koronájából egy kiterjesztett szárnyu fehér öltözetű angyal nyulik fel; mellén keresztben vörös átkötője van. Felemelt jobbában zöld koszorút, a balban arany keresztet tart, feje fölött csillag ragyog. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ¹⁾.

Dombján család. E század elején közülök élt Dombján András, kinck neje Szita Erzsébet, előbb Kunos Andrásné 1805-ben halt meg, kitől csak leány-gyermekei maradtak, ugymint: a) Magdolna Bellier János lelkész neje. b) Julianna László Istvánné Nagy-Alásonyban. c) Rozina ²⁾.

Dombrády család. Ősi fészke Szabolcs vármegyében Dombrád helység, hol a család jelenleg is birtokos. Ezenkívül e század

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom II.

²⁾ Búcsuztató versek Szita Erzsébetről. Sopron, 1806.

elején birtokosnak iratik Zemplin megyében Kis-Zomboron, Szathmár megyében Ecseden és Győrtelekén, Ugocsa megyében Matyfalván¹⁾.

Domby család. Zemplin megyei czimer-leveles család²⁾. Domby Sámuel Borsod megyei születésű, mint orvos értekezést írt a tokaji borról 1758-ban Utrechtben³⁾.

Domcsó család. (Verbóczi). Czimeres nemes levelet nyert a verbóczi Domcsó család I. Ferencz királytól 1799-ben⁴⁾. Birtokos Zemplin megyei Lasztomér helységben⁵⁾.

Czimere kék mezőben hármás zöld dombból kiemelkedő oroszlán kettős farkkal, első jobb lábában pallóst, a balban zöld gallyat tartva. Ugyan ily alak emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék⁶⁾.

Domián család. Heves és Zala megyei nemes család.

Közülök van Domián János, kinek nejétől Gyömrey Teréztől gyermekei Domián Antal és Julianna.

Heves megyében birtokos Csépan és Pasztohán, hol Domián Pál ügyvéd.

Egyik Domián Vítant írt.

Domik család. Zemplin vármegye nemes csalá dai közt említettik⁷⁾.

Domin család. (Petruscheveczi). Zágráb megyei nemes család⁸⁾. Alapítá Domin Imre, jog-tudor, a jogi egyetemi szakosztály seniora, hites ügyvéd, és Zágráb vármegye táblalabirája, ki Zágrábban született 1776-ki october 8-kán. A jogi iskolai folyamot Pesten végezte 1797-ben; ügyvédi vizsgálatot tett 1798-ban, és még azon évben a zágrábi Akademiában a magyar nyelv tanára lőn. 1801-ben a pesti egyetemenél a jogi tudományokból tudori oklevelet nyert, és ugyanazon évben az említett zágrábi Akademiánál a magyar polgári és büntető törvény tanárává neveztetett. 1806-ki april 20-kán egybekelt ne-

¹⁾ Fényes Geogr. szótár I. 274. — Szirmay C. Zemplin not. top. 111. 158. C. Ugocsa pag. 75. — Szirmay Szathmár várm. II. 65. 120.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

³⁾ Ugyanott 12.

⁴⁾ Collect. Herald. pag. 137.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 376.

⁶⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁷⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 76.

⁸⁾ A család által közlött adatok szerint.

jével nemes Pozvek Hildegarddal, Pozvek Pálnak a horvát-, tót-, dalmátországi törvényszék elnöke, és udvari tanácsosnak 1788-ki martius 18-kán született leányával. — 1834-ben I. Ferencz király által nemesre emeltetett, és V. Ferdinand király ő felségétől 1837-ki május 2-kán a nemes és adomány-levél is kiadatott, melyszerint a Zágráb megyei Petruschevecz birtokot nyerte királyi adományban. A magyar magánjogot horvát nyelven irt munkában tárgyalta. Meghalt Zágrábban 1848-ki junius 21-kén. Gyermekai

1. **Ignác**z (József Imre) orvostudor, Zágráb megye és városa főorvosa, Zágráb, Varasd, Szerém megyék táblabírája, született Zágrábban 1809-ki julius 26-kán. Egybekelt Bécsben 1835 ki febr. 16-án Prager Máriával (szül. 1812.). — 1848—1849-ben Komáromban a forradalmi 100-dik honvéd-zászlóaljnál főorvos volt. Meghalt Grätzben 1852-ki aug. 31-kén. Gyermekai:

a) **Alfonz** (József Imre) szül. 1835-ki sept. 17-kén. Meghalt kora 4-dik évében.

b) **Mária** (Antonia Hildegard Anna) szül. 1837-ki febr. 1-jén.

2. **Emrika** (Jozefa Ilona) szül. 1810-ki julius 8-kán. Férjhez ment 1830-ki jul. 8-kán Alth nep. János es. kir. kapitányhoz az 52-dik számú gyalog ezrednél. Meghalt 1833-ki nov. 13 kán Zágrábban.

3. **Imre** (József Ignác) es. kir. főhadnagy a 2-dik banalis határőr ezrednél, szül. 1811-ki dec. 10-kén Zágrábban. Meghalt Musilovchiczán 1841-ki april 5-kén.

4. **István** es. kir. kapitány a 62-dik számú Ernő főhg. gyalog ezredben, szül. Zágrábban 1812-ki dec. 6-kán

5. **Károly** (József Ferencz) Zágráb megye volt szolgabírája és ülnöke, született Zágrábban 1814-ki mart. 31-kén.

6. **József** (Pál Antal) hites ügyvéd, és Zágráb megyei volt esküdt, született Zágrábban 1825-ki nov. 23-kán.

A család czimere fenálló hadi paizs, baloldali rézsütös vonal által két részre osztva, melyeknek felső, vagyis jobboldali részében vörös mezőben koronás bagoly látható. Az alsó osztály kék mezőben a paizs aljáról fölemelkedve egy zöld csucos hegyet, és annak tetejében ezüst

kettős keresztet mutat, a begyre két oldalról két fehér medve felmászni láthatatik. II. ezimér-alak a szerző neje nemes Pozvek Hildegard családjának, (mely annak atyjában Pozvek Pálban kihalt) eziméréből vétetett át. A paizs közepét egy kisebb (ugynevezett mell-) vért foglalja el, melynek arany mezejében nyakán karddal átazúrt sárkány látható. A paizs tetején két nyitott sisak áll, ezek közül a jobboldalinak koronáján páncélos férfi-kar könyököl, kivont kardot villogtatva; a baloldalin fehér medve áll, a paizshoz hasonlólag rézsutosan kék-vörös színű zászlót tartva. Feszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék.

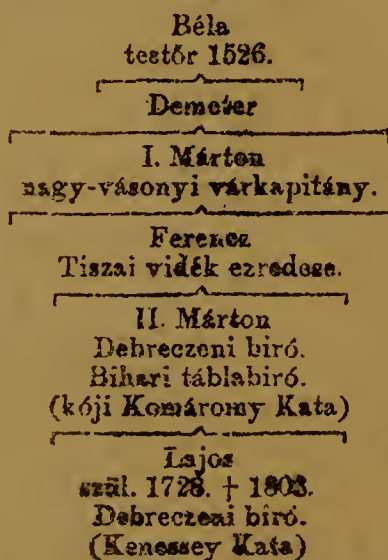
Dominkovics család. Lakhelye és birtoka Borsod vármegyében, hol Dominkovics Lajos 1839–1847-ben házi fő-adószedő volt.

Domitrovich család. Közülök a XVII. század elején 1609-ben Domitrovich Péter pécsi püspök volt ¹⁾.

Domokos család. (Zala-Kapócsi). Dunán túli család. Eredetét Domokos Bélától hozzák le, ki II. Lajos király testőreül iratik ²⁾.

A család egyik ága Bihar vármegyébe szakadt, hol az előkelőbbek közé tartozott.

A leszármazási fa következőleg folyik:

Jakab Bihar várm. fő-adószedő. (Uray Julianus)	Imre Senator Debreczen- ben.	Dienes Bihar vm. t.-bíró.	Lőrincz 1803. Békes, utóbb Bihar vm. főjegyző. (Komáromy Klára)	Lukács	Mária (1. Berzsényi Lajos. 2. Halmágyi László)
Juliana (h. Dóry József)	László Bécsben † 1855.	Rozália (Illosvay Dániel)	Zsuzsánna (Illosvay György)	Zsófia (Sarcza Dán)	Zsigmond Márton

¹⁾ 1800-ki 30. törv. cz. — ²⁾ B. Vay László: Német hivatás. 470.

A családfán Ferencz (Demeternek fia) Zala megyéből szakadt Bihar megyébe; fia II. Márton már Debreczenben a város főbirája volt, és egyszersmind Bihar vármegye táblabirája. Ennek fia Lajos (szül. 1728-ban, meghalt 1803-ki nov. 18-kán, kora 76-dik évében) követé atyját hivatalában Debreczen emlékezetes főbirája. A collegiumnak akkori zivataros korszakban erélyes védje. Forditá „Telemakust.“ Nejétől Kenessey Katától öt fiu és egy leány-gyermekeket hagyott maga után. Gyermekai következők:

a) Jakab előbb a gróf Wartensleben ezredben hadnagy volt, majd a hadi pályát odahagyva, Bihar megyének fő-adószedője lön. Urai Uray Juliannától született leánya Julianna báró Döry József neje lön. — Fia László kir. udvarnok, az 1847/8-ki országgyűlésen Bakabánya követe. Nőtlen volt, meghalt 1853-ban. Szép könyv-gyűjteménye egy részét a pesti egyetem, egy részét pedig a debreczeni collegium könyvtárának hagyományozá.

b) Imre Debreczen város tanácsnoka, és Bihar megye táblabirája, utóbb alispán. Meghalt magnélkül.

c) Dienes Bihar megye táblabirája volt. Két leánya az Illosvay családba ment férjhez.

d) Lőrincz előbb Békes, utóbb 1803-ban Bihar vármegyének főjegyzője volt. Gyermekai nem maradtak.

e) Lukásnak gyermekeit a táblázat mutatja, kik közül Márton bir Bodóházán Bihar megyében.

f) Máriának első férje Berzeanyi Lajos, második Halmágyi László.

Czimerök függőleges vonal által kétfelé osztott paizs. A baloldali osztály vörös mezejében fehér galamb áll egy szikla-tetőn, szájában a béke olaj-ágát tartva. Jobb oldalon a kék mező hárántosan ismét két felé van osztva; a felső mezőben piros rózsza, az alsóban pedig arany golyó van. Foszladék balról kék, arannyal, jobbról vörös ezüsttel.

Ecsaládból volt valószínűleg Domokos Éva is 1699-ben Veszprém vármegyében Alsó-Ajkán.

Domokos nevü család él jelenleg a főlebbiekén kívül Abauj, Bereg, Győr, Fejér és Szabolcs vármegyében is. Nevük néhol Domokosnak is iratik.

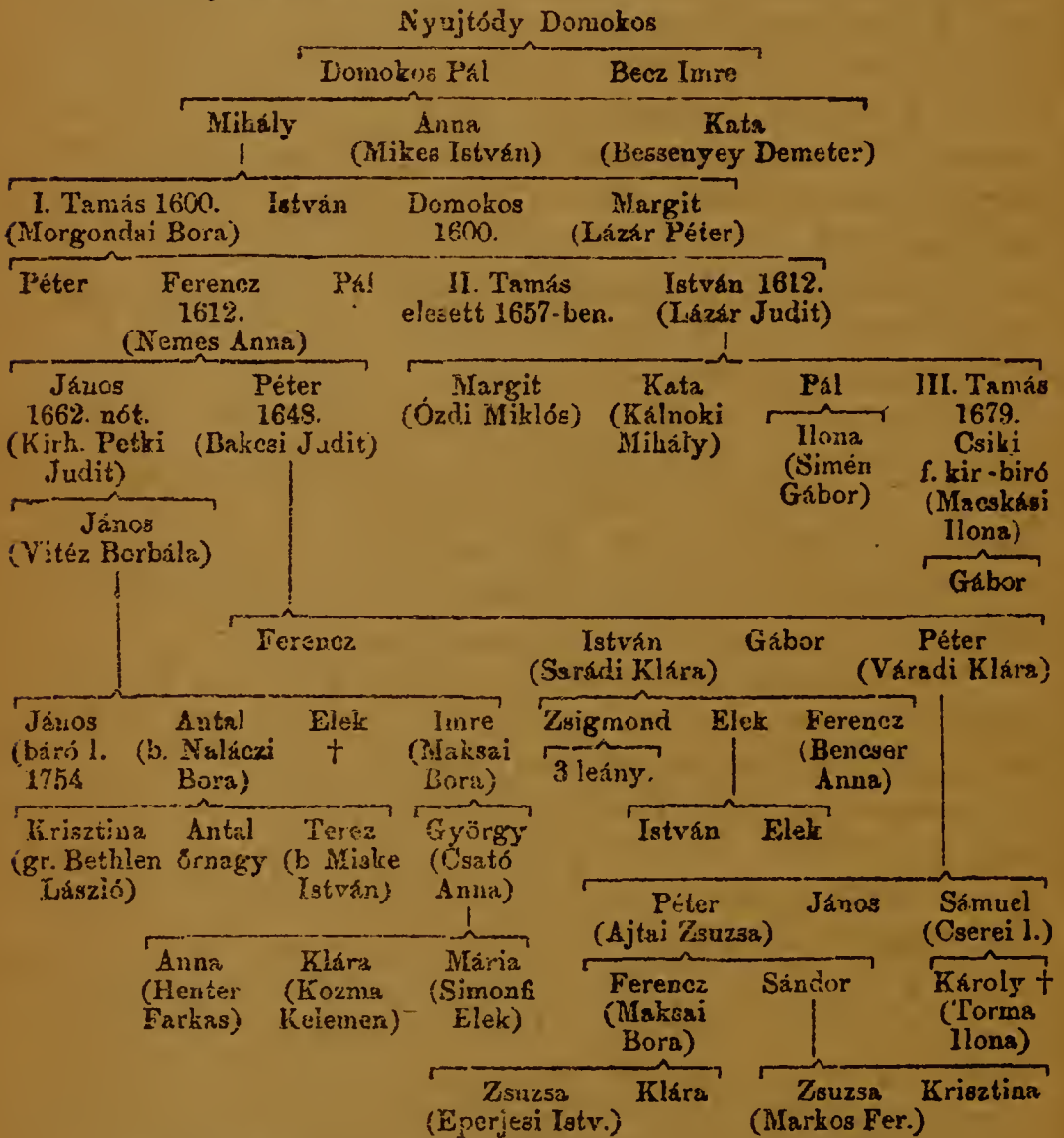
A régiebb időben találunk Pozsony és Komárom vármegyékben is. Az előbbiben Felső-Borsán Domokos Balás kuriáját a pozsonyi káptalan előtt bevallja Bély Pálnak 1556-dik év táján ¹⁾.

¹⁾ Ráth Károly az közlés szerint.

Komárom vármegyében Naszvadon Domokos György és Mihály azon ősi udvartelekke, melyet Tamás bibornok és esztergami érsek szabaddá tett, királyi egyezés következtében beigtattatnak ¹⁾. Sőt Komárom városában is még 1780—1790-ben udvartelki nemesek sorában emlittetik a Domokos család ²⁾.

Domokos család. (Alsó-Csernátoni). Erdélyben háromszéki székely tehetős család. Eredetét a Becz családdal közösen tartják ³⁾. Előbb Nyujtódról egykori lakhelyükről Nyujtód névként volt; míg Nyujtód Domokos-tól a Domokos nevet vevék föl

Családfájuk ⁴⁾ következő:

¹⁾ Fényes: Komárom várn. 128. lap.

²⁾ Ugyanott 89.

³⁾ Mihalez Elek Kállay Székely nemz. 245. l. szerint.

⁴⁾ Kőváry: Erdély nev. cs. 76. l.

A családja negyedik nemzedékéből Tamás és Domokos testvéreket, kik közül egyik Kézdi székben királybíró vala, Basta György ölette meg 1600-ban Márkus és Mátságfalva közt, mint az az alsó-csernátoni ref. egyházbeli fölírat tanusítja ¹⁾.

A megöletett Tamásnak két fiát Ferenczet és Istvánt 1612-ben Báthori Gábor notáztatja, de Bethlen Gábor fölmenti ²⁾ Ferencznek 1619-ben Csernátonban öt, Istvánnak 12 jobbágya volt a Lustra szerint.

Ferencznek Nemes Annátóli fia János 1662-ben szintén notát kap ³⁾, de ismét fölmentetik.

I. Tamásnak fia II. Tamás II. Rákóczy György alatt kapitány, elesett a lengyel háborúban 1657-ben ⁴⁾.

III. Tamás Istvánnak fia I. Rákóczy György által Csikszék holtigi királybírájának neveztetik, és ugyan abban 1649-ben II. Rákóczy által is megerősítettet. Apaffy korában Bédivel tartván, 1679-ben notáztatott ⁵⁾

Ferencz (valószínűleg Ferencznek fia) 1800-ban Csikszék királyi pénztárnoka ⁶⁾.

Sándor 1815-ben Maros-szék törv. táblabírája.

Ez alsó-csernátonin kívül még több más előnevű Domokos család is található Erdélyben, mint alább látandjuk; valjon emezzel egy vagy külön törzsnek sarjadékai azok, adatok nélkül el nem dönthetjük. Ily különböző előnevű Domokosok a következők.

Domokos család. (Selyei). Selyei Domokos Balás említetik Báthori Kristófnak 1579-ki ítélet-levelében ⁷⁾.

Domokos család. (Csik-Taploczai). Közülök e század elején él Domokos Sándor és Ferencz; amaz pénztári irnok, emez árva-törvényszéki ülnök Csikszékben 1815-ben.

Domokos család. (Bölöni). Előnevük után itélve Háromszéki sarjadék. Közülök D. István Küküllő vármegeye táblabírája, D. Ferencz Torda város albirája 1815-ben.

Domsics család. Czimere a paizs vörös mezejében zöld tér

¹⁾ Bod. Pet. Tymbaul. Hung. 71.

²⁾ Bőjthi G. Engelnél Monumenta Ungr. 399

³⁾ Kazy Hist. R. H. libro VIII.

⁴⁾ Enyedy Hist. Kállay szerint 243. l

⁵⁾ Cserey M. Hist. 97. 106. l.

⁶⁾ Benkő K. Csik, Gyergyó és Kászón leir. 56.

⁷⁾ Székely nemz. Constitut. 272.

fölött hátsó lábaikon két szemközt álló koronás oroszlán, első lábaikkal kék golyót tartva. Kettős farkaik vannak. A paizs fölötti nyitott sisak koronáján szintén a paizsbelihez hasonló oroszlán emelkedik föl. Fesz-ladékok jobbról kék-arannyal, balról ezüst-vörössel ¹⁾).

Donáth család. (Nagy-ajtai). A nagy-ajtai Donáthok Háromszékről származtak Nagy-Ajtára 1600. körül, és úgy vevék föl ez előnevet, valószínűleg Donáth János személyében, ki még 1586-ban mint Sepsí szék ülnöke Nagy-Borosnyóról írta előnevét ²⁾. E János 1603-ban Székely Mórzes szerencsétlen harca után több fő-emberrel együtt elfogatott ³⁾. 1620-ben követségben járt Bethlen részéről a török portán ⁴⁾.

Donáth György 1602-ben Sorbán vajdával tartot, kivél magát egyesíté ⁵⁾.

Donáth István 1635-ben mint nemes kustrál Nagy-Ajtáról. Ez István tán ugyanaz, ki Barcsay Ákos alatt Háromszék főkapitánya, és kit 1660-ban Kemény János pártja elfogat és megfojtat ⁶⁾.

Donáth János 1676-ban, és 1688-ban is Gyulai Ferencz mellett követ Bécsben ⁷⁾.

Donáth György előbb Zernyestnél Téköly ellen harcol, majd ahhoz állt, de annak elbukásával hazajő. Rákóczy alatt is harcolt, és ezután is kegyelemmel tér haza ⁸⁾. Leánya Anna Ürmösi Maurer Józsefhez ment férjhez, és 1711-ben Nagy-Ajtán tartatott a lakodalom ⁹⁾.

Donáth Pál szintén a Rákóczy forradalomban szerepelt, miatta Brassóban ült rabságban ¹⁰⁾.

E század elején 1815-ben élnek a családból D. Lajos kanczell. jegyző, Mihály Háromszék törvényszéki ülnök stb.

Köváry úgy véli, hogy e család, a közelebbi élt Donáth György lovas őrnagy, és kir. hivatalos fiában Lajosban 1848-ban kihalt ¹⁰⁾.

¹⁾ Burgstaller Collectio Insignium nob. Fam. H.

²⁾ Kállay Székely nemz. 246. l.

³⁾ Wolph. Bethlen tom. V. p. 411.

⁴⁾ Kemény Not. Capit. Albans. II. 141. — Kemény János Önéletírása Szalay L. kiadása 128.

⁵⁾ Kállay id. h. 246.

⁶⁾ Ugyanott.

⁷⁾ Cserey M. Hist. 205. 215. 229. 455.

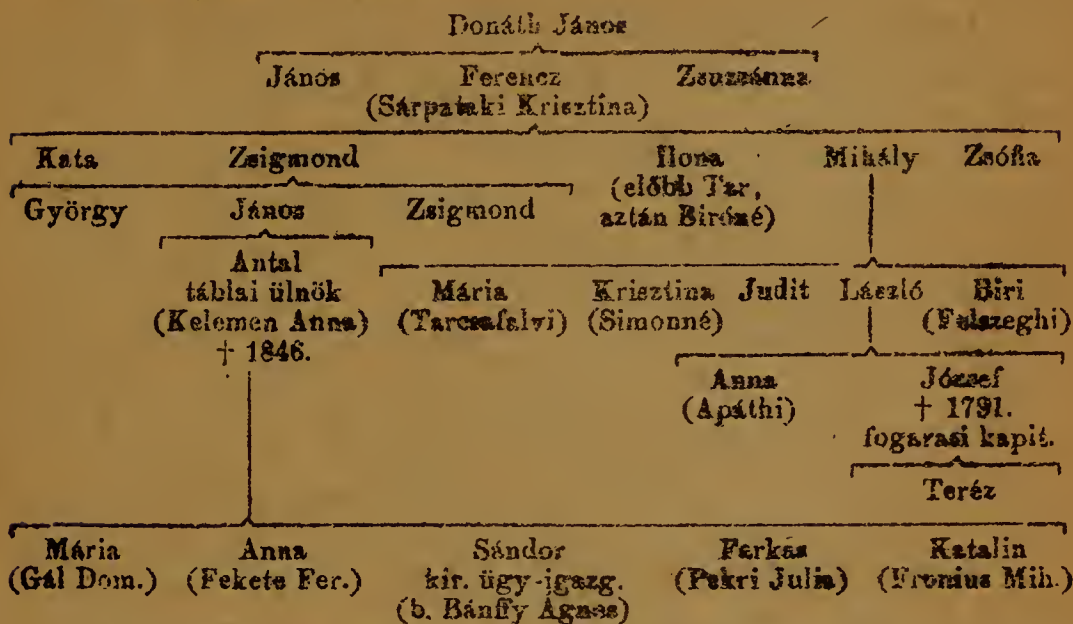
⁸⁾ Ugyanott 479. l.

⁹⁾ Cserey M. Hist. 387. l.

¹⁰⁾ Köváry Erdély nev. cs. 77.

Donáth család. (Pákei). A pákei Donáthok a székely föld mellett Pálosról vezetik eredetüket.

Lesarjadzási rendjük ez:

Többen viseltek nagy hivatalokat, mint József, ki 1788-ban udvari tanácsos, 1791-ben fogarasi főkapitány lesz; kit azonban tán még azon évben — írja Kövály — megölnék.

Antal királyi táblai ülnök; fia

Sándor 1837-ben ítélőmesternek választatott; később királyi ügy-igazgató és kincstári tanácsos; később kolosv. tartom. törvényszék elnöke. Legutóbb orsz. főtörvényszéki tanácsos Szegeden. Nyugalmaztatott 1858. sept. 7. Testvére Farkas, Küküllő megyei alispán vala.

Tán Antalnak az udvari tanácsos testvére volt József (a táblázton nincs) ki 1815-ben Felső-Fejér megye alispánja vala.

Donáth család. (Szörtsei). Előnevénél fogva a főlebbiektől különböző család. Közülük szörtsei Donáth Sándor 1815-ben Orbai szék dúllója volt.

Donáth család. Zemplin megye nemesei közt is helyet foglal¹⁾.

Az eddigké tárgyalt Donáthok közül valamelyikből származott-e Donáth János a festész, ki Pesten 1830-ki május 11-kén kora 85-dik évében halt meg, — nem tudhatni.

Donga család. Zemplin megye nemes családjainak egyike²⁾.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

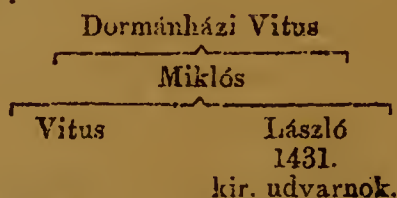
²⁾ Ugyanott 111.

Dongó család. Sopron és Vas vármegye nemes családjai közé soroztatik Fényes Geographiájában. D. Mihály 1770-ben győri kanonok.

Dorgó család. (Aranykúti). Erdélyi család. Közülök a r a n y k u t i D o r g ó István Belső-Szolnok vármegyében rectificator biztos 1815-ben.

Dormánházi család. A XV. században már virágzott. Akkor élt Dormánházi László előbb Zsigmond királynénak Cillei Borbálának, utóbb Albert király nejének Erzsébetnek udvarnoka, 1431-ben visszakapja az e t h e v a r i halastót ¹⁾

Leszármazása ez:

Dorogffy család. Nógrád, s tán Heves megyei kihalt család. Néhol neve D o r o k f y-nak is iratik.

Utolsó férfi-tagja lehetett D o r o g f f y István, kinek özvegye M o c s á r y Anna 1674., sőt 1694-ben is élt. Leány-gyermekei D o r o g f f y Judit, Mária és Katalin voltak ²⁾.

Közülök Mária Vattay János neje volt 1699-ben ³⁾.

Dorosavcevlch család.

Dorosavcevlch Simon 1722-ben dec. 5-kén III. Károly király által emeltetett nemességre ⁴⁾.

Czimere itt láthatólag, a fenálló hadi paizs kék mezejében zöld téren hátsó lábain álló kettős farkú oroslán, első jobb lábában kardot tartva. A sisak koronájából ugyan olyan oroslán nyulik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ⁵⁾.

¹⁾ Kaprinai Mss. B. tom. IV. p. 58.

²⁾ Protoc. C. Neograd.

³⁾ Ponor Thewrewk J. Magyar nyelvkincesek. Pest, 1858. 7. lap.

⁴⁾ Collect. geneal. Nro 345.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. I.

Dósa család ¹⁾. (Uza-panniti † és makfalvi). Régi székely család, melynek nevét az 1514-ki nép-lázadás vezére Dósa György történeteinken megörökíté.

Köváry — mint munkájában örvendezőleg vallja meg — a családi levéltárat ismeré, és e nyomon T a m á s t (Farkasnak fiát) az erdélyi vajdát a XIII. századból e család egyik őseül jeleli ki ²⁾.

Köváry szerint, kit — mint a család okmányainak ismerőjét követnem kelle — a Dósa családnak azon időben Háromszék, s a belőle kiszakasztott Fejér megye volt lakfészkek. Családfai törzsük A n d r á s, annak fiai T a m á s és Á d á m. Ez utóbbi Magyarországon lakik, s állítólag ettől jő le maig a család, mint alább látni fogjuk. T a m á s Háromszéken lakozik, és atyja a történeteinkből ismert Székely Dósa Györgynek, és Gergelynek (Geczőnek) az 1514-ki lázadás fejeinek.

Említett G y ö r g y XVI. századbéli irónk szerint Dalnokról ³⁾ a székely földről eredt. Belgrad várában lovas csapat kapitánya ⁴⁾ volt, midőn a szendrői törökök közül A li-val párbajra kiállván, annak pán-

¹⁾ A családnév Kövárynál „D ó z s a“-nak iratik, és így írja tán ma már maga a család is; — de a régi iratokban mindég „D ó s a“-nak találjuk; és ismerve orthographiánk fejlődési fokozatait, képzelhetlen is, hogy csak a mult század elején is zs-vel iratott volna a név, holott a magyar nemesség neve írásában ragaszkodott a régi diplomaticus formához. — A D ó z s a név — mint sok annyi más magyar családé — keresztnévből veszi eredetét, de épen azért bizonyára csalatkoznék, ki a régi századok okleveleiben találtató Dosa (Dousa stb.) nevek viselőit mind e család őseiül vitatná. Elég legyen ide például felhoznom, hogy a magyarországi A m a d e család neve is keresztnévből (Amadaeus) származik, de azért a történeteinkben jártas tudni fogja, hogy O m o d e a híres nádor, ki 1312-ben élt, nem e család őse, mert O m o d e nádor az A b a genusból eredt; a gróf A m a d e család pedig a G u t k e l e d genusból származik.

²⁾ Ez állítás oklevelileg be nem mutatatható. Hogy pedig azon T a m á s (filius Volphgangi, vagy Farkasii) ki 1327-ben erdélyi vajda, azonkívül Arad, Bars, Szerem megye főispánja, Kunok bírása, és Hasznos meg Súlyom vár kapitánya volt, a kihalt Nógrád megyei Z é c h e n család őseinek egyike, azt oklevelek tanúsítják. (Lásd Wagner Collectanea Geneal. Dec. II. p. 131. et seq. — És Mocsáry A. Nógrád várm. Esmértetése III. köt. 139. s köv. lap.) Lásd erről többet munkámban a Zéchen (Szécsény) családnál.

³⁾ Istvánffy Hist. R. Hung. 1685-ki kiad. 43. lapon „e Dalvoco oppido inter Siculos Transylvanos haud postremo“ áll. De a Dalvoc bizonyosan D á l n o k elferdítése.

⁴⁾ „Turmae equitum Tauruni seu Nandor-albae praerat“ írja Istvánffy 1685-ki kiadás 43. l. — Tehát nem Belgrad várkapitánya volt, mint Köváry hibásan írja, hanem csak a várórséghez tartozó egy lovas csapat kapitánya.

czéles jobb karját egy csapással levágta, és őt magát megölte vala. A hősi tettért Budán a király által arany-sarkantyús vitézzé emeltetett, kardot, arany nyaklánczot, bíbor-rubát, és Belgrád s Temesvár közt negyven telkes falut kapott jutalmul, ezenfölül czimcrébe vitézsége emlékeül karddal átütött vérző emberi kart nyert ²⁾. Mint választatott 1514-ben a Bakocs Tamás által indított keresztos hadvezérévé, mint kiáltatott ki a nép által királynak, mint öldöklék a nemességet, mint veré és széleszté szét e hadat Szapolyay, és mint koronázták halálra tüzes koronával Temesvárott Dósa Györgyöt, — történetcinkből tudjuk, és elmondani nem ide tartozik.

Mint táblázatunkról látjuk, sem Györgynek, sem testvérének Gergelynek gyermeke nem maradt. Nővérük Katalin Zeyk Miklós nejeül iratik. A család e szerint a Magyarországon élt Dósa Ádámtól György atyjának testvérétől sarjadzik le. Ezen Ádámnak fia ismét Ádám 1540-ben él, és nemzé Mihályt a Herencsényi ³⁾ Borbála férjét, kinek állítólag egyik fia András ismét Erdélybe szakad, és így jó le napjainkra a család.

A Magyarországon maradt ág Gömör megyében Uza-Panit helységet bírván, arról írta magát uza-panniti Dósa-nak. Ezek közül Dósa Tamás a XVII. század elején Szendrő várában kapitány volt. 1617-ben már csak özvegye uzai Uza Ilona élt ⁴⁾. E Tamás állítólag az Erdélyben Makfalván lakó testvérének Ádrásnak — kitől Balog János maros-széki kapitány birtok-foglalásokat tett, — hajduival jött segélyére, és a foglalásokat visszaadta ⁵⁾.

Tamásnak fia szintén Tamás volt, nagy birtokos Gömör és Nógrád vármegyében, 1633-ban többi közt birt Tamásiban is ⁶⁾. Emec II. Tamásnak fia Ádám 1666-ban zálogítja el Nógrád megye To-

²⁾ Istvánffy id. k.

³⁾ A Nógrád megyével Határos Heves megyében már I. Mátyás király korában találunk Dósa családra, melyből 1483-ban Dósa János élt, ki magát máskép szent-domonkosi Rhédey-nek is iratá. Ezt oklevél bizonyítja. L. Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 242. lap.

⁴⁾ Herencsényi falu Nógrád megyében van, és ezt bírta hajdan a már kihalt Herencsényi család.

⁵⁾ Nógrád várn. levéltár, Acta zuni 1617.

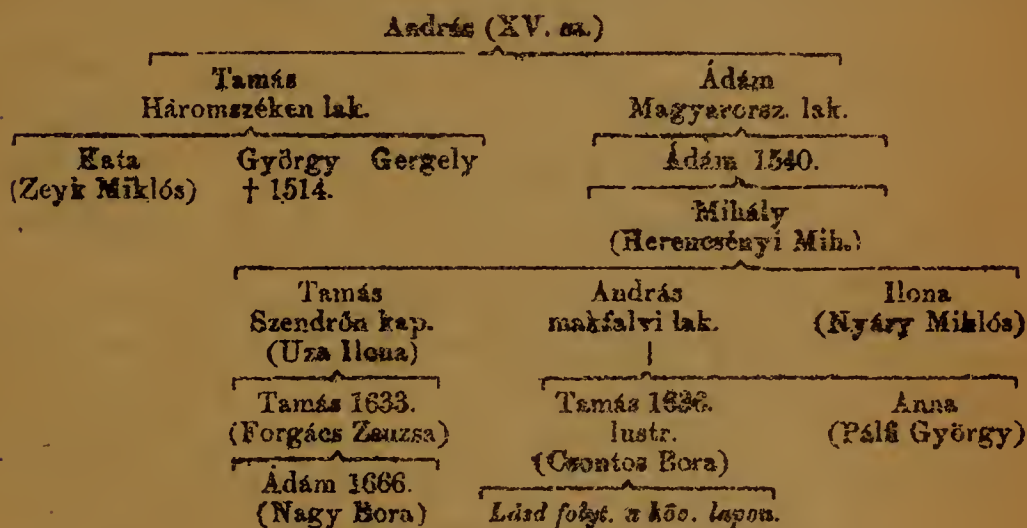
⁶⁾ Egy 1665-ki tanuvallomás szerint, mely a makfalvi Dósa család levéltárában van. E tanuvallományon alapul — mint kivethető egyedül — az erdélyi Dósa család összeköttetése a kihalt magyarheni uza-paniti Dósa családdal.

⁷⁾ Nógrádi levéltár. — Hogy Szécsényt, Szolnokot, Hollóköt bírta volna, tévedés. — Szécsényben, Hollókötben csak részt bírhatott neje Forgács Zauzsanna után, a mint e két helyen később is napjainkig a Forgács család volt birtokos, sőt Szécsényt 1847-ig egészen bírta egy arról nevezett uradalommal Forgács Pál.

soncza, Szinó-Bánya és Buda-Lebota helységbeli részét Kántor Szabó Istvánnak. A zálog-levél ¹⁾ alá neve mellé nyomá atyja pecsétét, mint a kör-irat tanúsítja, mely ez: „THOM. DOSA D. UZAPANIT.“ A pecsét ezimere — mint itt a metszvény ábrázolja — egy sisakos emberfő pallóssal átütve; alatta felfordított háromszögű korona. A paiza fölötti sisak koronáján kiterjesztett sas-szárny, s rajta csillog látható. A paizs körül foszladék omlik le. — Ádám halála után 1668-ban annak végrendelete folytán birtokaiba Forgács Ádám iktattott be ²⁾.

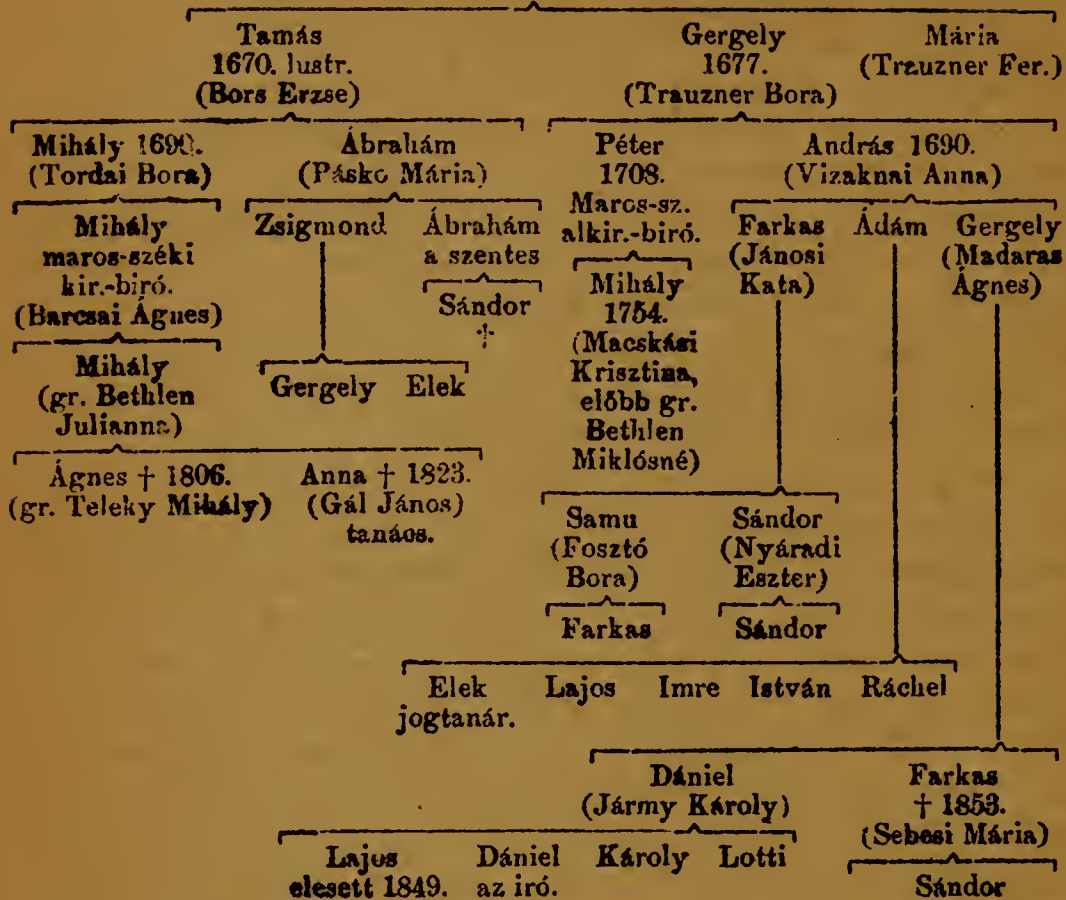

Ádám b a n, kinek 1701-ben már csak özvegye Nagy Barbála élt ³⁾, az uzapaniti Dósa ágazat kihalt. Mint jó le a család a jelenig, a következő családfán ⁴⁾ láthatjuk:

¹⁾ Eredeti okmány nálam.
²⁾ Sz. Benedeki Coavent 1663. Protoc. J. pag. 56.
³⁾ Eredeti oklevél nálam.
⁴⁾ Kőváry: Erdély nev. cz. 79.

Tamás 1636.
lustr.
(Csontos Bora)
ki az előbbi lapon.

Az uza-panniti ágról elmondtuk a tudhatókat; következik a makfalvai ág. Ez mint a táblázat mutatja, Andrástól sarjadzik le:

Említett András Maros-szék főkirálybírája volt, és Bethlen Gábor magyarhoni hadjárataiban részt vett. Az utánna következők többnyire mint maros-széki századosok lustrálnak ¹⁾.

„A fejedelmi kor végén a család két tekintélyes férfia a pártok soraiban egymással szemben állt. András a Vizaknai Anna férje, Tökölyhez szit. A bárczasági csata előtt 1690-ben nyolczvanan erős hitet tettek le, hogy mindnyájan egyenesen Teleky Mihályra rohanak. Az eskü oly kemény vala, hogy a ‚Dózsa hitre mondom‘ sokáig forgott a székelység ajkán. Teleky a nép-vélemény szerint így

¹⁾ Lustralis könyv 1677-ről.

esett el Szántó keze által. Tököly megbukván, D. A n d r á s fogságra esett, és Szebenben ült, míg a közkegyelem őt is megszabadítá.“¹⁾

Ellenben Mihály a Tordai Borbála férje Teleky pártján állt, és egy tanuvallatás szerint Teleky elestét meggyászolá; miért Tököly győztes hívei fogságra vivék. Ő lehetett az, ki később 1701. ki február 16-kán a gyu'afejérvári országgyűlésen több primorokkal a székelyek adóztatása ellen óvást ada be.

Ugyan ez időben élt P é t e r, ki a Rákóczy forradalom alatt ellenzéket alapít a szebeni uralom ellen, miért alig mult, hogy be.nem fo-gák²⁾. Később mint Maros-szék királybirája Egerszeghen boszorkány-nak vádolt nőn hajta végre ítéletet.

Péternek fia M i h á l y mint alkirálybiró, a maros-vásárhelyi ref. tanoda építésénél sok tevékenységet tanusított.

A mult század második felében Ábrahámnak hasonnevü fia Á b r a h á m szentes életet élt. Az utczákon is zsoltárt énekelve járt; és egy jégmenésnél egy jégdarabra ülve szent énekek dallása közben nyugodtan a szomszéd határig evezett. Fiát S á n d o r t, ki későn született, ó-testamentomi utánzasképen tűzön akará feláldozni, ha a székelyek a gyermeket a maglyától fel nem szabadítják. Ez okon fia S á n d o r felnőtt korában is nehéz fiüst látására gyakran összerogyott.

M i h á l y n a k gróf Bethlen Juliannától két leánya Á g n e s és A n n a két irónak levének anyjává. Telekyné paszmosi Teleky Ferencz-nak a költőnek, Gál Jánosné pedig a történelmi buvár Gál László főkorm. tanácsosnak vala anyja. Ez utóbbi egyszersmind az erdélyi színészet egyik fő-pártfogónéja.

A most élők közül E l e k 1848-ig m.-vásárhelyi jogtanár, mint alapos belátásu publicista és törvény-tudós ismeretes.

Dánielnek fia D á n i e l a Zandirhám szerzője, költő és publicista Erdély legszebb tollú iróinak sorába számittatik.

E családból származott Dósa F e r e n c z is, ki a táblázaton nincs, és ki 1571-ben maros-széki assessor volt³⁾.

Hasonlóan nem áll a táblázaton makfalvi Dósa J ó z s e f királyi tanácsos, 1815-ben az erdélyi kancellárián titkár.

Dósa család. (Máskép Varga). Állítólag mint egy-két százada előtt alakult, és primipil. székely család szintén Makfalván. Törzsük

¹⁾ Kőváry szavai „Erdély nev. csal.“ 80. lapon.

²⁾ Cserey M. Histor. 413. 414.

³⁾ Kállay Székely nemz. 246 l. És Székely nemz. Const. 260.

állítólag a makfalvi Dósak közül egy vén leány birtokrészét s leveleit foglalá el, a családot alapította, de egy táblai ítélet szerint Varga Dózsa-knak nevezendők. Közülük Sándor rationum Consultorságra emelkedett.

Ugyan e családból származnak Samu, Frigyes, Sándor, Ábrahám.

Dósa család. (Kibédi). A kibédi Dósa család — Kőváry szerint — különbözik az előbbi Dósa családoktól. Ezek közül 1579-ben élnek Dósa Lőrincz, János, Péter, és ismét másik Péter¹⁾.

E család utolsó férfi-tagja Ádám, ki a makfalvai nemzeti iskola alapítványához 300 frttal járult, korunkban hales el; és családját bevégezte²⁾.

E család a h. szentmártoni Biró, Sándor, Szent-Iványi, Simén, Turi stb. családokkal sógorosodva jött le napjainkra.

1573-ben élt ákosfalvi Dósa Máté³⁾; mely családhoz, vagy az előbbiekből egyhez sem tartozik-e? el nem dönthetem.

Dósa család. Dósa József 1800-ban nemesített meg, és ily ezimert kapott⁴⁾:

A paizs jobbról balra rézsutosan vout arany csikolat által két részre osztatik. A csikolaton három kék lilium látszik. A felső jobboldali osztály kék mezejében hátsó két lábán álló párducz áll kivont karddal. Az alsó (baloldali) kék mezőben hármás dombon daru áll kiterjesztett szárnynyal. A paizsra helyezett sisak koronájából a leirt párducz női ki. Foszladék jobbról arany-kék, és balról ezüst-kék.

Dósa család. (Farkasfalvi). Ugocsa vármegye is bir Dósa családot, mely magát Farkasfalváról azon megye helységéről írja, hol Dósa János 1805-ben közbirtokos, ezenkívül nevezett akkor birt Feketepatakon, Fancsikán és Csedreghen, ez utolsóban mint potior. Említett Dósa János a megyénél mint jegyző hivataloskodott⁵⁾.

Dósa család Zemplin megye armalista nemesei sorában is olvasható⁶⁾. Sőt Gömör⁷⁾, Marmaros, Szabolcs, Szathmár megyében is. Nógrád megyében szintén a XVIII. század végén voltak armalista ne-

¹⁾ Ns. Székely nemz. Constitut. 272.

²⁾ Kőváry id. h. 8.

³⁾ Ns. Székely nemz. Constit. 266.

⁴⁾ Collect. Herald. Mas. pag. 137. Adami Scuta genfil. tom. II.

⁵⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 62. 85. 120. 123. 173.

⁶⁾ Ugyanattól C. Zemplin not. top. 111.

⁷⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 144.

mesek Dósa néven. 1684-ben Dósa Máttyás, Pál és Ferencz személyesen vettek részt a nemesi fölkelésben.

Dosics család. A mult század végén 1791-ben lép a kiváltságosak rendébe, midőn Dosics György czimeres nemes levelet szerzett.

Czimere ez: a fenálló paizs elöször függölegesen kétfelé oszlik, az így képzett jobboldali osztály arany mezejében kétfejü fekete sasnak fele látszik. A baloldali osztály víz-szintesen ismét kétfelé oszlik, a felső vörös mezőben koronás kigyó látszik kinyújtott fulánkjával; az alsó kék mező alján folyamban fehér hattyu uszkal. A paizs fölé helyezett nyitott sisak koronájából arany oroszlán emelkedik, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-fehér ¹⁾.

Doskovszky család. A mult század közepén 1751-ben élnek belőle Doskovszky Jánosnak Nedeczky Klárától fia László, és nénje Anna ²⁾.

Dosnyák család. Zemplin megye czimer-leveles nemes család ³⁾.

Dosztal család. Dosztál, máskép Szakolezay János 1760-ban Mária Terézia király-asszonytól kapott czimeres levelet ⁴⁾.

Czimere a fenálló hadi paizs kék mezejében két szemközt álló, és egy ezüst golyót tartó oroszlán. A paizs fölötti nyílt sisak koronáján pánczélos kar könyököl, és kivont kardot tart. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék ⁵⁾.

Dothor család. (Hetényi). Ugoesa vármegye elenyészett család. Egyik sarja hetényi Dothor Péter 1550-ben birt Hetényben és Veléten ⁶⁾.

Dovaly család. Régebben (a XVII. század végén, és a multnak elején) Nógrád megyében is, jelenleg csak Gömör megyében ⁷⁾ honos.

1682-ben idős Dovaly Mihály özvegye Nagy Erzse, ugysis mint hajadon leánya Dovaly Judit, továbbá Dovaly ifjabb István, és Ilona bizonyos elhajtott ökreik végett törvénykeznek ⁸⁾.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Sz. Benedeki Couv. Prot. DD. p. 179.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

⁴⁾ Collect. Herald. Nro 9.

⁵⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁶⁾ Szirmay C. Ugoesa p. 134. 145.

⁷⁾ Bartholomaeides C. Gömör 144.

⁸⁾ Az eredeti Certificatoria nélam.

1684-ben a nemesi fölkeléskor Dovaly Judit hajadon egy lo-
vast; — idősb Dovaly István Losonez városa bírája, szintén egy lo-
vast állit; — ifjabb Dovaly István pedig személyesen kelt föl ¹⁾.

Dovaly Ilona 1662-ben Gedey Ferenczné volt.

1705-ben a Rákóczy részére szervezett nemesi fölkelési seregben
Dovaly Gáspár zászlótartó, él 1709-ben is, 1711-ben pedig a Rákóczy
hívei, s még jelen nem lévők sorában emlittetik ²⁾.

Dozlern család. Dozlern Károly 1791-ben emeltetett nemes-
ségre. — Czimerpaizsa három részre oszlik, először víz szintes vonal által
kétfelé, és ismét az alsó rész függőleges vonal által kétfelé. A felső kék
mezőben koronás kigyó mászik; az alsó jobboldali fekete mezőben hár-
mas szikla-dombon balfelé fordulva oroslán áll, első jobb lábában ki-
vont kardot tartva; a baloldali fehér mezőben dämvad ágaskodik, orra
fölött pedig piros csillag ragyog. A paizs tetején nyitott sisak koroná-
jából két sas-szárny között (melyek egyike félig arany, félig fekete,
másika vörös és ezüst) oroslán emelkedik ki, kivont kardot villogtatva.
Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös ³⁾.

Dozler nevü család Heves megye nemesei közé számittatik
Fényes E. Geographiájában.

Döbrentey család. Közülök Lajos Vas megyei Bobán,
utóbb Nemes-Dömölkön ev. lelkész. Fia Gábor Veszprém me-
gyei Nagy-Szőlösön 1786 ki dec.
1-jén született; a magyar akade-
miának első titkára volt, utóbb
1841-től budai főtartományi biztos
és királyi tanácsos. Meghalt 1851-ki
mart. 28-án Budán. Irodalmi mun-
kásságát költeményein kívül leg-
inkább folyóiratok mint az „Erdélyi
Muzeum“ és az akadémiai kiadmá-
nyok szerkesztése vették igénybe ⁴⁾.

A Döbrentey családot
Fényes E. Geographiájában He-
ves megye birtokos nemesei közé
sorozza.

Döbrödy cs. czimere

¹⁾ Protoc. C. Neograd. anni 1684.

²⁾ Az illető jegyzőkönyvek szerint.

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ Magyar irók I. k. 109. l.

Döbrödy család. 1714-ben kapja czimeres nemeslevelét Döbrödy György III. Károly királytól ¹⁾.

Czimers — mint a tulsé lapon látható — kék mezőben zöld téren vörös ruhás férfi-kar könyökölve, melyen fehér pellikán melle vérét ontva látszik. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvú emelkedik fel, szarván zöld koszorú van. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ²⁾.

Döbrössy család. A mult században 1735-ben él közülök Döbrössy Judit, előbb Káldy Pálné, utóbb Horváth Andrásné.

Dömök család. Pest és Nógrád megyében birtokos család.

Czimere vörös mezőben férfi-kar kivont karddal. A paizs fölött a sisak koronájából grif emelkedik, első lábaival buzogányt emelve. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék.

A családfa néhány nemzedéken mai napig így áll:

Dömök János
(Tatay Mária)

Karolina

János †
Nógrád várm.
házi fő-adószedő.
1836 — 1844.

Terézia
(Tormáasy Gábor)
Kutásón.

(Böszörményi Krisztina)
Szirákon.

Elek
(Rátonyi Ilona)

Pál

József
Plachy Zsuzsi)

Antonia
(b. Barkóczy Pál)

Kálmán

Kornélia
(Matolcsy)

Pestben T.-Várkonyban lakik Pál. — Elek elköltözött neje birtokába. József Legénden.

Vallások reform.

Dömjen család. 1780-ban Komáromban udvartelket birt ³⁾.

Dömölky család. Vas megyében virágzott. Dömölky András 1647 — 1649-ben Vas megye szolgabirája volt ⁴⁾.

Dömötör család. Szabolcs vármegye nemes családdai sorában áll. (Fényes E. Geographiája szerint).

¹⁾ Collect. Herald. Mss. Nro 621.

²⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

³⁾ Fényes Komárom várm. 89.

⁴⁾ 1647-ki 129. 1649-ki 86. törv. cz.

Dömsödy család. Bihar megye nemes családjainak egyike. Dömsödy Ferencz 1837-ben megyei esküdt.

Dörögdy család. Fejér vármegye nemes családjai sorában emlittetik Fényes E. Geographiájában.

Döry család. (Jobaházi gróf + báró és nemes). A Döry család magát azon Ompudtól származtatja, ki eredetileg Sopron megyében a Rába-közben telepedvén le, róla a megtelepített terület Ompoldföld-nek neveztetett, és kinek állítólag utódai közül Ompud vagy Ampudinus előbb bán, utóbb 1165—1172-ben nádor volt. Ompud földjét szakadatlanul birtokolták Ompud név alatt a családbeliek, míg a XIII. század végén és a XIV. századnak elején élő Ompudföldi Sebestyénnek (Sebastianus de Ompudföldre) két fia Mihály és Benedek, — és több rokon, kik közt Domokos horvátországi ítélőmester, — 1360-dik évben virág-vasárnap előtti második ferián Visegrádon kelt adomány-levélnél¹⁾ fogva I. Lajos királytól a vári jobbhátság alól (Jobbagionatu Castrensi) fölmentetvén, az ország nemesei közé bevétettek. Ez időtől Mihály magát Csáfordról, — Benedek pedig Jobaházáról nevezteté. Ez utóbbtól származik jelenkorig le a család. Benedeknek Jakab nevű fiától unokái Fábrián, István, Sebestyén és János a győri püspökségtől 1407-ben Dör (Deör) helységben praedialis adomány nyervén, magokat e birtoktól jobaházi Döry (Deury, Dewry) névvel neveztettek. Így támadt a család-nevezet.

A család ősi nemesi czimere — mint itt látható — egy fenálló hadi paizs függőlegesen kétfelé szelve, a jobboldali rész kék, a baloldali vörös színű; a paizs aljáról emelkedő hármass zöld dombon egy kettős farkú oroszlán áll hátsó két lábán, első jobb lábával kivont kardot villogtatva, másik lábával ragadozásra készülve. A paizs fölötti sisak koronájából szintén oly oroszlán emelkedik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös. Némely festésekben a nemesi czimereknél az

oroszlán egészen vörös mezőben áll. — A bárói czimer a leirt nemesi

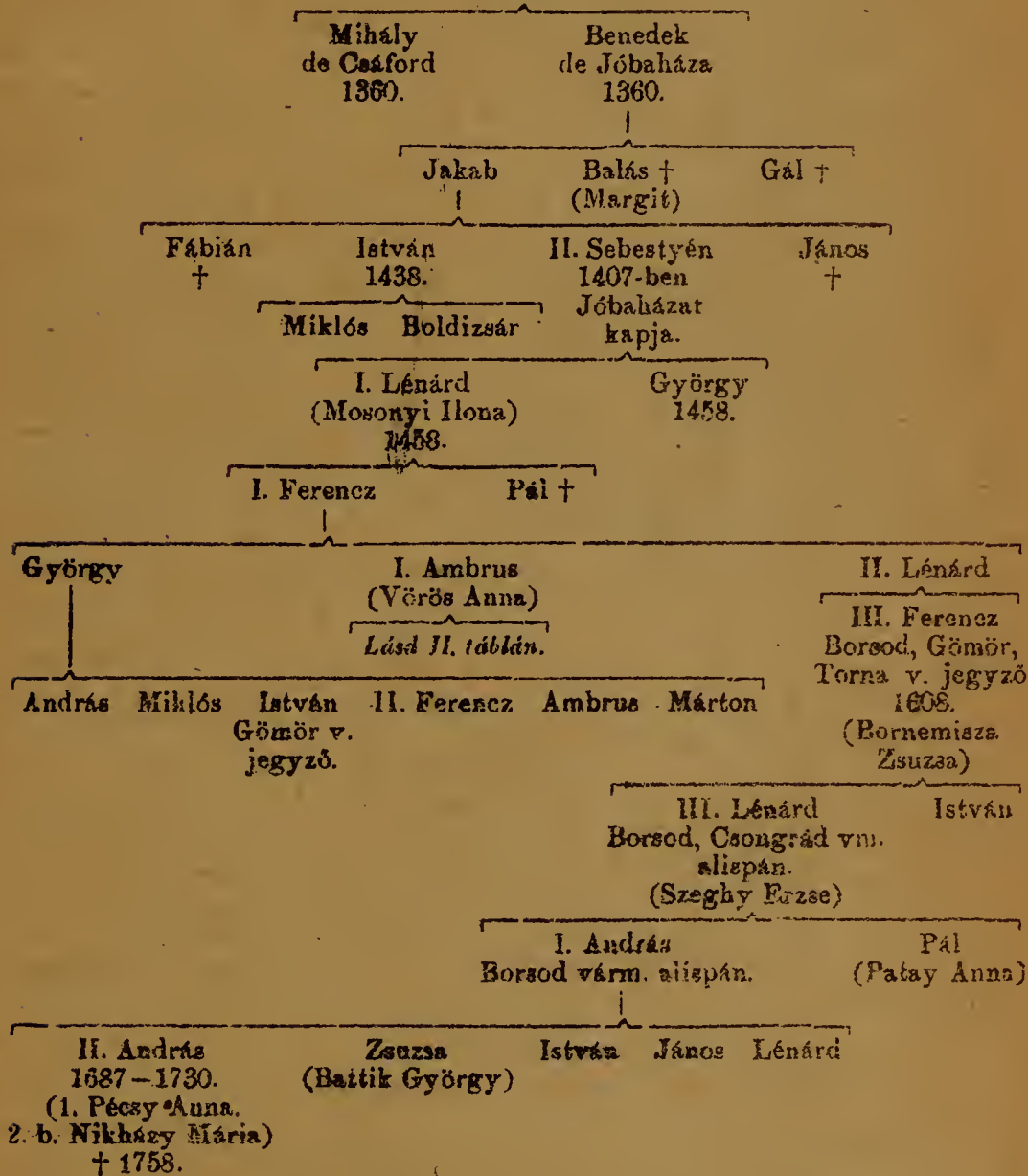
¹⁾ Fejér Dod. Diplom. tom. IX. vol. III. p. 634.

czimertől nem különbözik, csakhogy a paizs fölött bárói korona nyug-
szik, és a fölött van a koronás sisak.

A család lesarjadzása Sebestyéntől kezdve ¹⁾ következő:

I. t á b l a.

Sebestyén
de Ompudfölkde
1291.

Lásd folyt. a köv. lapon.

¹⁾ A család szives közlése szerint, mely a családi levéltár Fasciculusaira hivatkozik, s melyért köszönet.

II. András *ki az előbbi lapon.*
1687—1730.

IV. Ferencz báró és gróf. Főpohárnok 1757. + 1778. (b. Sennyey Klára)	László kir. tan. (b. Sennyey Jul.) +	András +	Krisztina Kata (Plathy Sándor özvegye 1758.)
---	---	-------------	--

Gróf Gábor 1770. kir. kam. szepesi kam. tan. (b. Eötvös Kata)	Teréz (b. Andrássy István)
--	-------------------------------

Gr. nep János
+ 1822.

Ernesztina
szül. 1791.
(gr. Pálffy Fidel)

Mielőtt a XVII. század elején nagy terjedésnek indult családfát folytatnók, elmondjuk a megjegyzendőket e táblázat tagjairól, melyen a kihalt grófi ág végig van lehozva.

I. Lénárd Mosonyi Ilonát vévén nőül, Mosony helységre 1438-ban adományt nyert, melytől azonban később a család elesett. I. Lénárdnak unokái II. Lénárd és Ambrus terjeszték mai napig le a családot. Ambrus a Dunántúli ágazatok törzse lön; — utódai a következő táblázaton tűnnek föl.

II. Lénárd Borsod vármegyébe származott, és ága jobbadán e vidéken virágzott. Fia

III. Ferencz Borsod, Gömör, Torna megyék jegyzője volt 1608-ban. Neje Bornemisza Zsuzsánna, kitől egyik fia

III. Lénárd Borsod és Csongrád megyék alispánja Szeghy Erzséttől ismét két fiut nemzé, kik közül

I. András ismét Borsod megye alispánja volt, fiai közül

II. András egyike volt azoknak, kiket 1687-ben Caraffa elfogatott az eperjesi vértörvényszék elő állítandót, de még az országgyűlés alatt onnan kiszabadult¹⁾. Mint Rákóczy híve 1706-ban az adórovások megvizsgálására biztosul rendeltetett. 1722—1729-ben Borsod vármegye országgyűlési követe²⁾. Másik neje Pécsy Anna, második báró Nikházy Mária volt. 1758-ban kora 72-dik évében³⁾ Miskolczon halt meg. Gyermekei közül

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 270.

²⁾ Lehoczky Stematogr. P. I. p. 190.

³⁾ Engelmayr Samuel által fölötte mondott halotti beszéd.

IV. Ferencz legmagasbra emelé családjá fényét. Már 1757-ben báró, arany-sarkantyús vitéz, a hétszemélyes tábla ülnöke, és Zemplin vármegye főispánja, később egyszersmind cs. kir. kamarás, valós. belső titkos tanácsos. — 1770-dik év előtt grófi rangra emeltetett utódaival együtt, és egyszersmind — mint itt látható — czimere megbővítettett; melynek leírását alább adandjuk. 1771-ben főpohárnok lön. Mint Zemplin megyének főispánja S. A. Újhelyben megyeházat építtete. — Az 1758—1778-ki porosz háborúban katonáállításra mintegy negyven ezer forintot áldozott. — Meghalt Miskolczon 1778. dec. 18. ¹⁾. Neje kis-sennyei b. Sennyey Klára volt. Ettől gyermekei Teréz báró Andrassy Istvánné, és

Gábor gróf cs. kir. kamarás, és a szepesi kamaránál tanácsos. 1770-ben. Ennek fia Nep. János meghalván 1822-ben, benne a gróf Döry-ek férfi-ágon megszakadtak. Leánya Ernesztina grófnő született 1791-ben, gróf Pálffy Fídel neje, csillagkeresztes és palota-hölgy.

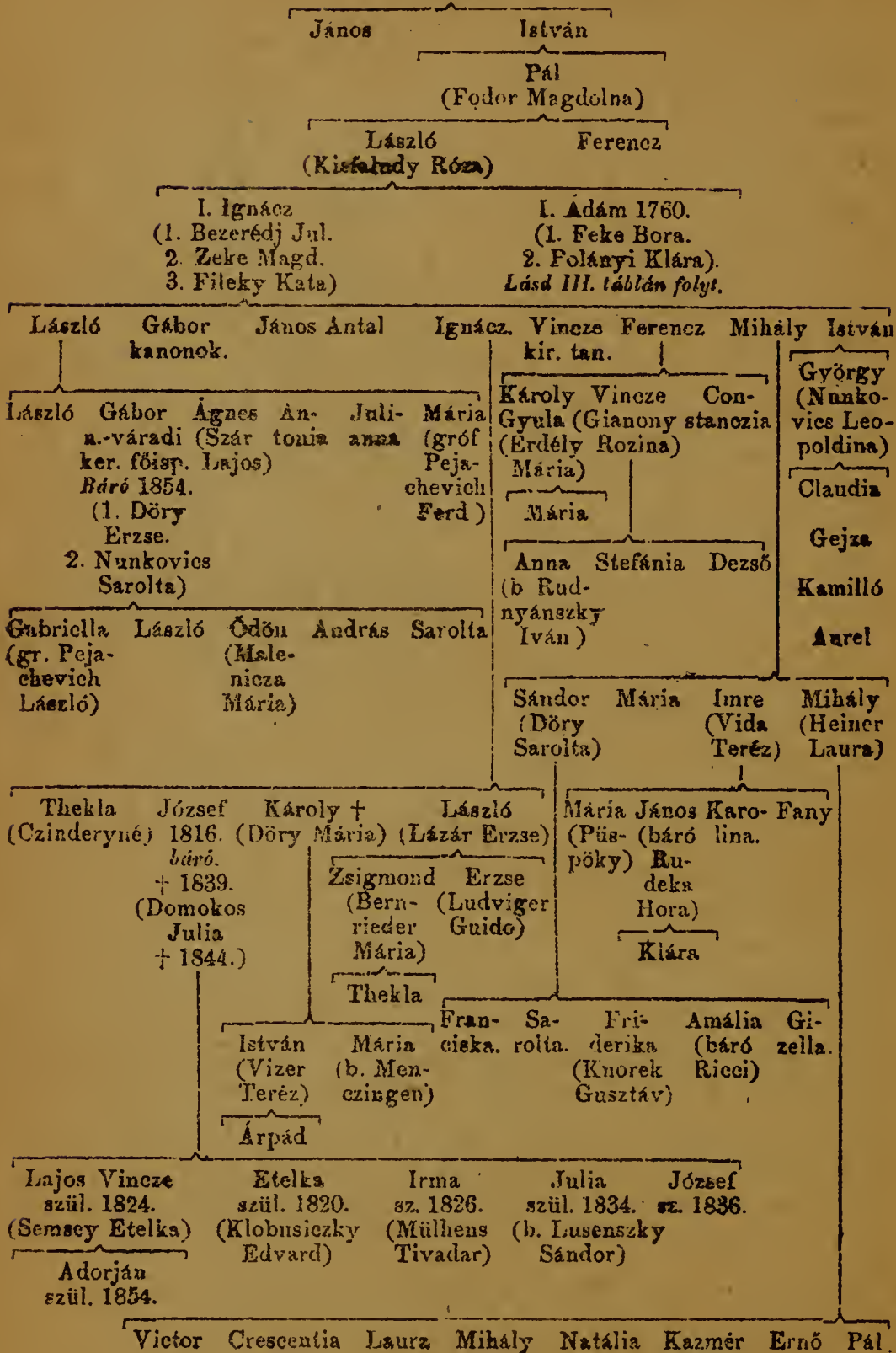
A grófi diplomában ez ág czimerbővítést is nyert. A grófi czimer, — mint főlebb a metszvény mutatja — négyfelé osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőben egyfejű fekete sas; a második és harmadik kék mezőben ágaskodó szarvas látható. A közepén az ősi czimer egy kisebb vért vörös mezejében a kardos oroszlán tűnik föl. A paizs fölött grófi korona nyugszik, azon három koronás nyitott sisak, melyek közül a baloldalin a fekete sas, a jobboldaliból a szarvas, a középsőből az oroszlán emelkedik föl. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-kék; a középső sisak foszladéka arany-vörös. A paizst telamonok gyánánt jobbról oroszlán, balról grif fogja.

Következik II. Lénárdnak testvérétől I. Ambrustól a másik ágazat:

¹⁾ Szirmay C Zemplin not. hist. 319.

II. tábla

I. Ambrus *ki az I. táblán.*
(Vörös Anna)

Az e családfán lejtők utódait sem adhatók mind e táblázaton a szétterjedés szélessége miatt; ez okból I. Ádám utódai a III. táblán vannak feltüntetve.

I. Ignácznak első nejétől Bezerédj Juliannától fiai László, Ignác; második nejétől Gábor kanonok, János Antal; — harmadik nejétől Fileky Katalántól: Vincze kir. tanács., Ferencz, Mihály és István. Ezek közül

Lászlónak fia Gábor a nagyvárad kerület cs. kir. főispánja, 1854-ben birodalmi báróságot kap.

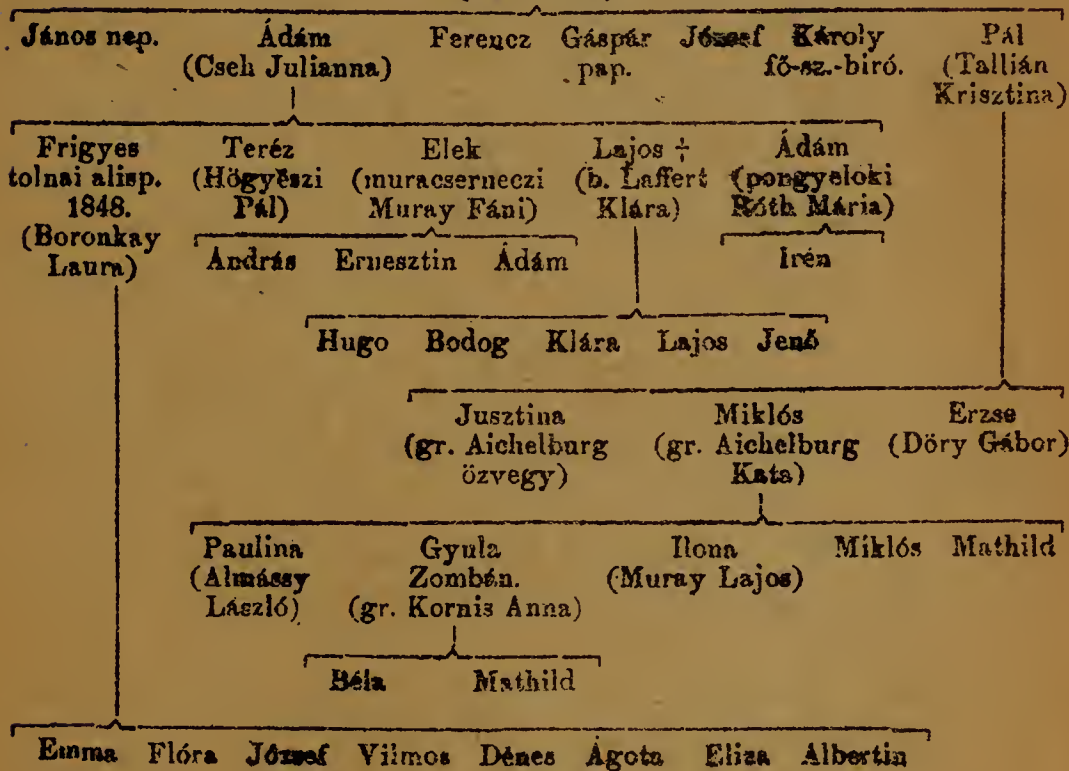
Ignácznak fia József 1815-ben magyar báróságra emeltetik. Meghalt 1838-ben. Neje Zsalakapócsi Domokos Julianna. Meghalt 1844-ben. Gyermekeit a táblán láthatjuk.

Ferencz, Mihály, István is a jelenkorig nyujtják le család-ágaikat.

I. Ignácznak testvérétől I. Ádamtól a tolnai ág ered, és így sarjadzik le:

III. tábla.

I. Ádám
tolnai alispán
1760—1770.
kir. tanácsos
és kir. táblai ülnök.
(Fekete Bora)

I. Ádám, kinek nemzedékét e táblázat tünteti föl, Tolna megye alispánja volt több mint tiz évig; egyszersmind kir. tanácsos, és utóbb kir. táblai ülnök. Nejétől Feke Borbálától több gyermeke közt csak Ádám és Pál nyújtott le ágazatot. Amannak ágán Frigyes 1848-ban Tolna megye másod alispánja, nejével nezettei Boronkay Laurával nyolcz gyermek atyja.

Pálnak vizeki Tallián Krisztinától fia Miklós, ennek gróf Aichelburg Katalintól a többi közt fia Gyula lakik Zombán; nejétől gönczruszkai gróf Kornis Annától fia Béla, leánya Mathild.

Draganich család. Horvátországi család, mely Veranchich érsek és történetirónktól származik. Közülök Draganich Ferencz és fia Kazmér grófok ajándékozzák ősük Veranchichnak iratait Koller történetirónknak 1798-ban ¹⁾.

A család egyik ága drachenfeldi előnévvel romai szent birodalmi nemes. Ebből drachenfeldi Draganich Iván segniai kanonok és prépost 1760—1770-ben.

Drágfy család. (Bélteki †). Bölesője Oláhország, mint ezt a leleszi Convent oklevelei tanusítják ²⁾. Előbbi hazájokban is már az előkelő bojárok (nemeselek) sorában álltak. Ki és mikor költözött át hazánkba, nem tudatik, de I. Lajos korában már honunkban virágzott a család.

Első ismert őse, ki Magyarországon már nagyra emelkedett, a mind szellemi mind testi jeles tulajdonokkal felruházott Miklós volt, ki több jelesül viselt apró hivatal után 1367-ben Erdély vajdájává neveztetett. 1371-ben a havasalföldi vajda Layk ellen hadakozván, elesett. Teste Esztergamban a bold. Szűz klastromában temettetett el. Fia három maradt: 1. Balk, 2. Drág, és 3. János, kik I. Lajos és Zsigmond királyok és Mária királyné által szép javakkal halmozattak el.

János, ki magát Marmarosról irta, 1390-ben a székelyek ispánja volt. Ez nemze három fiut: III. Sándort (vagy Sandrin), II. Demetert és I. Lászlót, kik 1415-ben éltek, de ugy látszik mag nélkül elenyésztek.

Balk 1381-ben Marmaros főispánja volt, és Száraz-Bereg-ről (de Zarázberg) irta magát. Sőt Huszti szerint 1387-ben testvére-

¹⁾ Magyar történelmi emlékek. A magyar Akadémiától. Pest, 1857. I. k VII. l. — Kovachich Script. Minor. I. p. 389.

²⁾ Wagner Collect. geneal. Hist. Dec. III. pag. 24—32.

vel Drág-gal erdélyi vajda és székelyek ispánja is volt; és az atyjok-ról maradt birtokokra nemesak hogy új megerősítő adományleveleket szereztek, de egyszersmind azokat nevezetes szerzeményekkel szaporiták. Többi közt Kővárt, melyet még I. Lajos királytól kaptak, és mely utóbb Szolnok vármegyéhez tartozott; Zsigmond király alatt ismét tulajdonukká tevék; és mindazon jószágot, miket Dragomernak fia János Ugocsa és Marmaros megyében birt, hasonlóan 1390-ben nyerték. Ők szerzék Bélték várát is, melyről azután a család előnevét irta. Balknak fiai voltak I. Sándor és I. Demeter. Ez úgy látszik kihalt. I. Sándor azonban Jusztina nevű hitvesétől nemzé II. Jánost, II. Lászlót és Annát, ki miután fitestvérei már előbb magnélkül elhaltak, 1450-dik után mult ki.

Drág 1381-ben Szathmár megye főispánja, és 1387-ben — mint főlebb érintetett — Erdély vajdája lett a család továbbterjesztője; és az ő nevérol nevezettek fiai Drágfy-aknak. Fia három maradt: Imre, II. Sándor (Sandrin), és I. György. Ezek közül Imre örökös nélkül sirba szálván; a másik kettő 1427-ben osztozott meg. II. Sándornak neje Sebessi Veronka, Sebessi Simonnak leánya volt, a kinek II. Sándor halála előtt 1432-ben jószágából egy részt beirt; mit azonban György, miután az özvegy Butkai Andráshoz újolag férjhez ment, csak Borbála királyné parancsa folytán adott át. I. Sándornak Sebessi Veronkától fia Mihály 1470-ben bélyegen veszté javait, azzal vádoltatván, hogy törvényes nejét megölte, s egyszersmind bizonyos nemes szolgáját is, kinek nejével házassági tilos szövetségben élt, — meggyilkolta.

I. György (II. Sándor testvére) tartá fen a családot, fia II. Miklós által, ki 1436-ban élt, és neje — úgy látszik — Kállay Ágota volt; ettől gyermekei:

1. Julianna Zokoly Miklós neje.
2. Bertalan, kiról alább.
3. Ferencz.
4. György, és
5. Péter, kik a férfikort alig értek el; ellenben

Bertalan férfikorra jutván, mind a polgári mind a hadi pályán a legmagasb polczokra tört utat. I. Mátyás király alatt főpohárnok volt, s egyszersmind az Ausztriába vezérlett hadaknál is jelen volt, valamint Bécs ostrománál is. II. Ulászló alatt főkomornok-mesterré, 1493-ban pedig Erdélyország vajdájává neveztetett¹⁾, és

¹⁾ Schwandtner Scriptorum R. H. tom. II. p. 189. 698.

hadi fővezérséget is megkapá. Ő küldetett a rakonczatlankodó Ujlaky Lőrincz megfékezésére, a miut azt teljesíté is. Erdélyi vajda volt 1498-ig. Ez időből, 1497-dik évből pecsétéről a család czimerét mutatja a metszvény, melyen koszorúzott horgony, és a fölött két csillag látható. — 1481-ben Bertalan ujította ki Erdőd várát Szathmár vármegyében, mint ezt a várban fölírat tanusítá. Neje kettő volt. Az elsőnek neve nem tudatik. A másik Hedervári Dorottya, ki férjének 1507-dik évtájban történt ¹⁾ halála után a Kusali zárdabeli apácák közé vonult. Ettől születtek fiai III. György és III. János.

III. György élt 1508-ban. Eunck leánya lehetett Katalin, Kanisay László özvegye, ki mint Frangepán Kristóf jegyese halt meg ²⁾.

III. János zászlós hivatalokat viselt. 1511-ben főpohárnok, három év múlva fő-asztalnok. Az 1514-ki néplázadásban szép szolgálatoakat tett. 1518-ban Közép-Szolnok, Kraszna főispánjává és fő-tárnokmesterré neveztetett. Elfoglalván a töröktől Belgrád várát, hogy a határszélek háborgatásait akadályozza, Temes megye főispánjává (temesi gróffá) tétetett; és végre országbirájává lön, s mint a királyi zászlót tartva esett el 1526-ban a mohácsi ütközetben. Jegyese volt Wárdai Anna is; de nőül homonnai Drugeth Katalint vette, kitől születtek 1. Zsófia Perény János hitvese. 2. Magdolna, ki — úgy látszik — hajadon korában halt el, és 3. Gáspár.

Gáspár, Szathmárban Erdődnek ura (mit már 1392-ben ősei birtak) egyike sőt legelsője volt azoknak, ki a reformatiot elfogadák, és azt mindenképen pártolák. Közép-Szolnok és Kraszna megyében a főispáni székben atyjának utóda. Jelen volt 1505-ben a rákosi országgyűlésen ³⁾. 1545-ben tett végrendeletet, melyben nejét somlyai Báthori Annát és fiait IV. Györgyöt és IV. Jánost I. Ferdinand király pártfogásába ajánlotta. Meghalt 1545-ki január 25-kén. IV. János a sirba nemsokára atyját követte. — Báthori Anna pedig férje halála után fiának Györgynek törvényes kor eléréseig a nevezett megyék főispánságát dicséretesen viselte. Törvényes korra jutván IV. György, a főispánságokat átvevé, azonban nemsokára 1555-ben meghalván, történelmi nevű családja — melynek utolsó tagja volt, — benne sirba

¹⁾ Szirmay C. Ugoosa, p. 14. 159. 174. — Azonban az Erdődi egyház fölírata szerint 1501-ben 54 éves korában halt meg. L. Szirmay Szathmár várm. II. 267. lap.

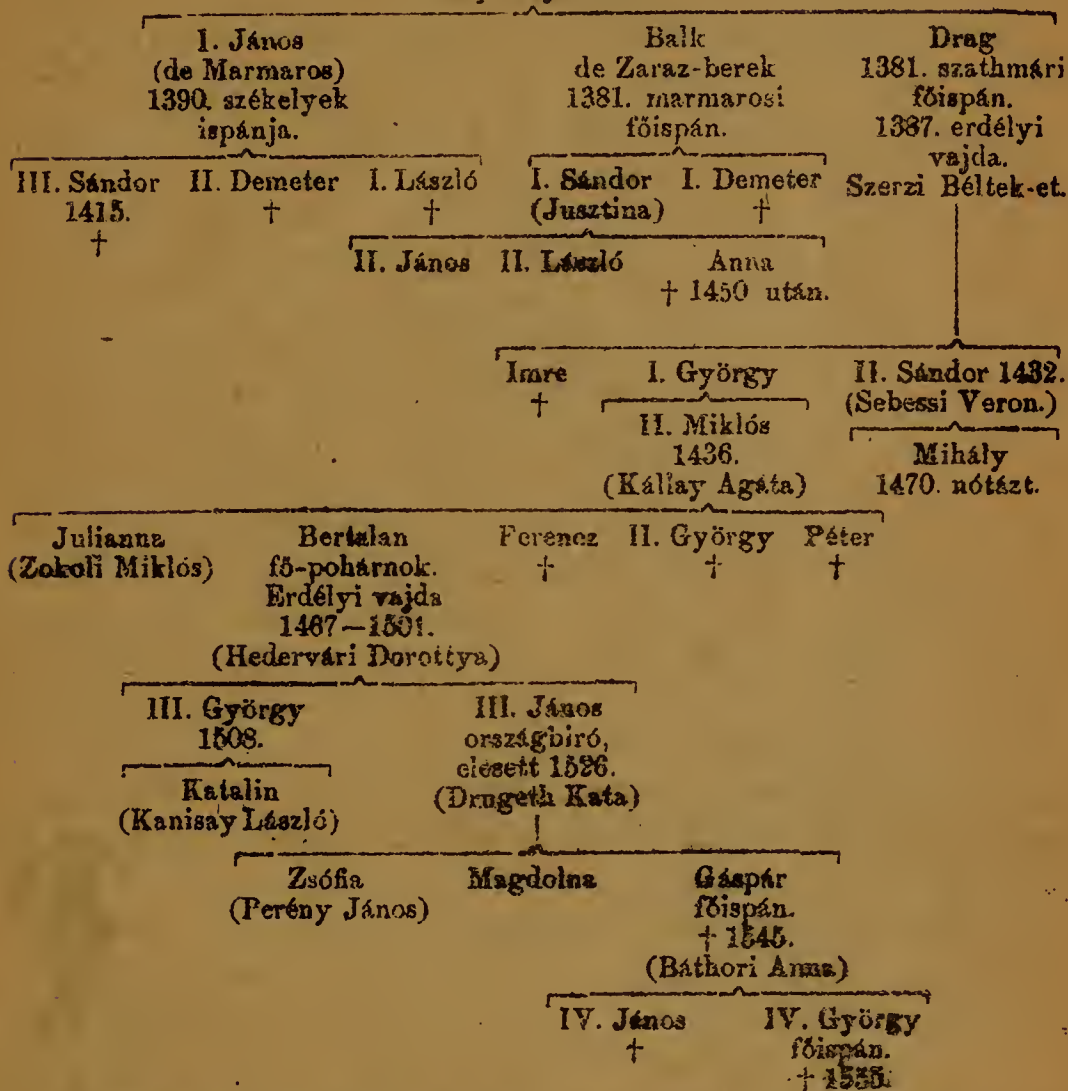
²⁾ Schwandtaer Scriptorum R. H. tom. II. p. 391.

³⁾ Jászai: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 156. l.

szált ¹⁾. Az Erdődi birtok pedig Báthori Annának Báthory Györgyhez férjhez menetele által a Báthoriaké lőn ²⁾.

Miklóstól kezdve a családja így alakult:

I. Miklós
erdélyi vajda 1367.

Drághy család. (Bereki). A Drághy, vagy Drági családból — egyik tudósunk szerint ³⁾ — Drági Tamás élt Mátyás király korában, és birta Doboka vármegyében a Drági urodalmat. Ezen Drági Tamás (Thomas de Drag) volt azon királyi személynök,

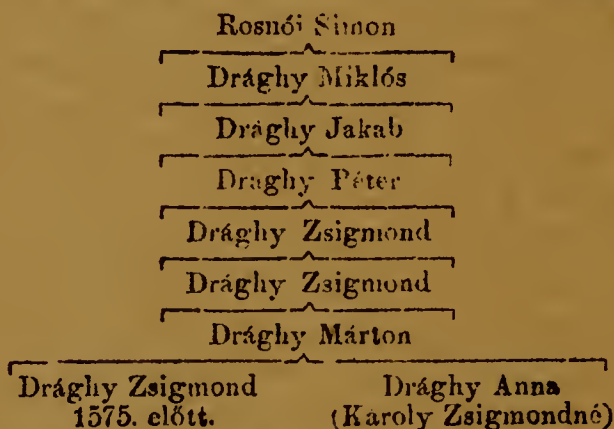
¹⁾ E családnév újabb időben ismét főleleveztetett. Váczen lakó Drahopil Sándor ügyvéd a testvérei 1848. előtt nevüket Drágyfy-ra magyarsították.

²⁾ Szirmay Szathmár várm. II. 168.

³⁾ Hodor Doboka várm. 69. l.

kinek Thuróczi János kronikáját ajánlotta ¹⁾ (dedicálta). E Tamásnak neje Páneczél Angaléta, Panczél Péternek fiúsított (praeificialt) leánya volt, kivel ősi birtokait felesen szaporitá. Egyetlen leányát Mártát szent-györgyvölgyi Szentgyörgyi Mátyás vette el; és kinek ismét egyetlen leányát Kamuthy Balás tette nejévé.

Emlittetik még a Drághy családnak egy — talán másik — ága is ²⁾, melynek 1575-dik év előtt magvaszakadt. Ez ág így jő le:

Mint látjuk, a Drághyak e nemzékrendje Rosnói Simontól szakad le, és Drághy Annában Károly Zsigmond nejében leány-ágra megy. E Drághyak birtak Doboka vármegyében Dragot, Adalint, Füzest, Szent-Pétert, Uj-Rákost, Kendermezőt és Őrmezőt; ezeken kívül részt birtak Milván, Szent-Márton (ma puszta) Kékes, Apáthi, Szász, Sombor helységekben. E birtokok részint a Károly, részint a Sombory örökösökre száltak.

Drágos család. Bihar megye családai közt foglal helyet. Közülök Drágos János 1845-ben Bihar megye alszolgabírája volt.

Dragota család. Erdélyből származik, hol Dragota Miklós 1664-ben ³⁾. Apaffy Mihály fejedelemtől kitűnő hadi érdemeiért nyerte czimeres nemes levelét.

Czimere — mint itt látható — kék mezőben egy kardos hadi férfiú vörös magyar öltözetben; jobb kezében kivont kar-

¹⁾ Lásd az eredeti kiadást 1488-ról, vagy kiadva Schwandtner Scriptorum R. H. tom. I. — Nincs tehát Drági Tamás Personalisnak a Drághyakkal semmi vérségi összeköttetése.

²⁾ Hodor Doboka várm. 70.

³⁾ Családi közlés szerint.

dot, a balban három buzakalászt tart. A paizs fölötti sisak koronájából a leirthez hasonló hadi férfiú emelkedik fel. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

A család birtokos Szathmár vármegyében; és vajda-hunyadi és felső-szilvási előnévvel él.

Közülök *Dr a g o t a I g n á c z* (1857.) Debreczenben városi községi tanácsos.

Dráskóczy család. (Dráskóczyi és dolinai). Thuróczi megye egyik ősi családja, melynek elődei Mikola és Drasko Thuróczi várjobbágyoknak fiai IV. Béla királytól 1242-ben ugyancsak Thuróczi megyében Szklabina szomszédságában négy ekényi földet nyertek királyi adományban ¹⁾; mely föld Draskótól Draskfalvának, később *Dr a s k ó c z n a k* neveztetett. Az adomány-levél kelte mutatja, hogy a család a tatárjáráskor szerze érdemeket. Drasko-nak, kitől a család nevezetét vette, négy fia: István, András, Lenárd és László valának, kik közül András a sajói véres ütközetben lelte halálát, míg a többi a király kíséretét követé, és egyikök Lénárd a futó királyt — mint iratik — egész Dalmátiába lekísérte, s ott települt meg, hol idővel ivadékából a Draskovics család támadhatott ²⁾.

Drasko-nak csupán István fia terjeszté tovább ágazatát. Ez ősi Draskfalvi birtokára — melyhez királyi adomány szerint a Dolinai is járult, — 1269-ben és 1273-ban nyert ismét részint megerősítő, részint határ-igazító oklevelet ³⁾. Tőle a család, — mely időjárástával elszaporodva s egyéb megyékbe is elterjedve, többféle pályán mutatá fel jeles egyéneket, — így sarjadzott ⁴⁾ le:

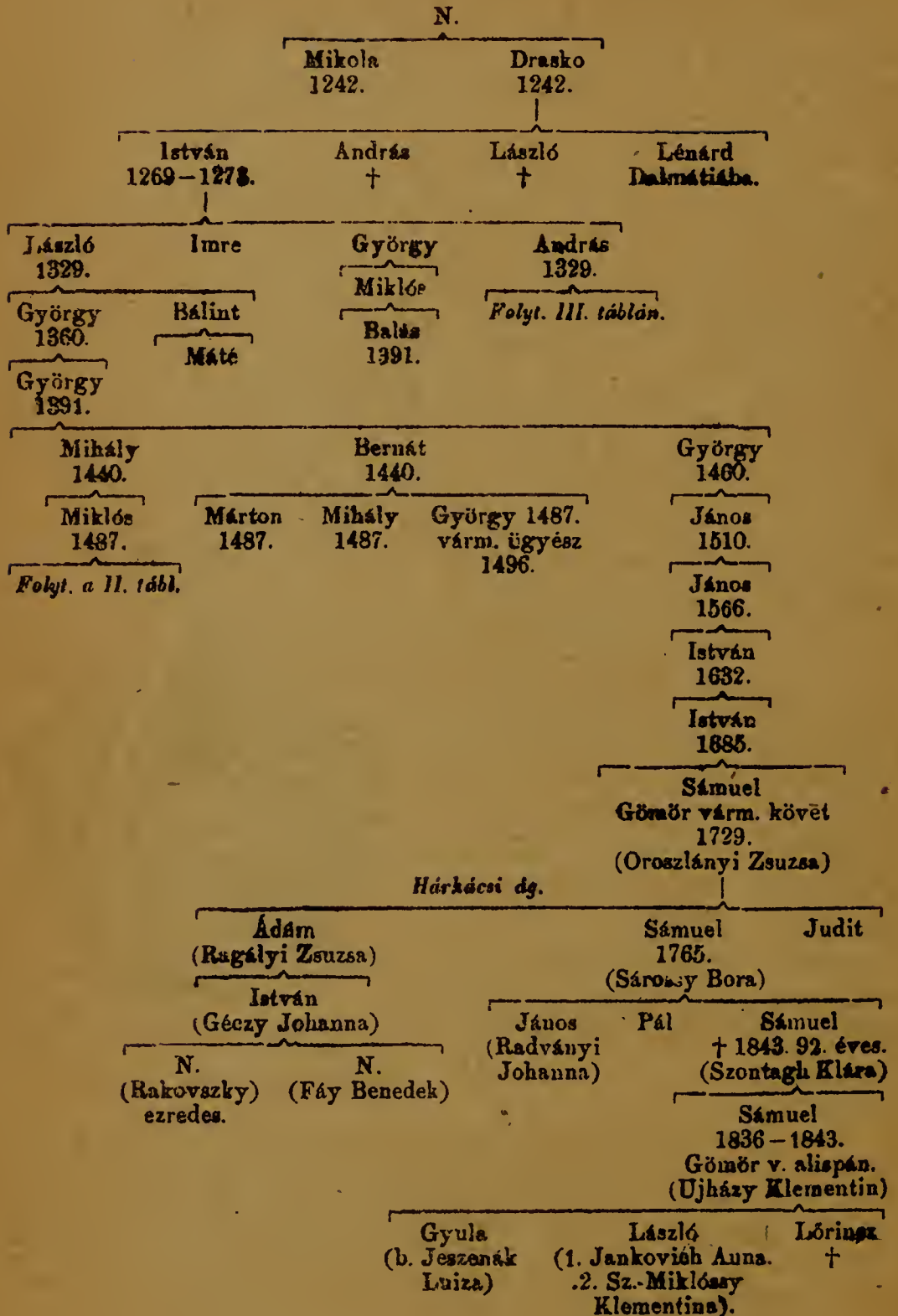
¹⁾ Regestrum de Thurocz Engelnél Monumenta Ung. pag. 103. és Bel M. Notitia nova Hung. tom. II. 336.

²⁾ Ide látszik mutatni azon körülmény is, hogy a Thuróczi megyei Dráskóczy család tagjai mint 1487-ben György és Illés Draskovics-nak irattak. L. Bel M. Notitia nov. H. II. 336.

³⁾ Engel Monum. p. 103.

⁴⁾ Családi adatok szerint.

I. tábla.

Mint már ez I. táblázat mutatja, a család két fő-ágra oszlott, melyeket Istvánnak négy fia közül László és András alapított. (Ez utóbbinak ágát a III. táblán láthatjuk).

Ugyancsak e táblázaton látjuk Bálintnak fiát Máthét (vagy Mátyást), és Miklósnak fiát Balást, kik 1391-ben a Bebek országbíró által tartott törvényszéki vizsgálatkor mint a család képviselői mutaták elő, és igazolák az ősi Draskóczy és Dolina helységbeli birtokaikra nézve adományos jogaikat ¹⁾.

1487-ben Bernátnak fia György, és Dávidnak fia Illés (ez a III. táblán áll) Mátyás királytól ismét új királyi adománynyal erősítettnek meg javaikban ²⁾. Bernát ága kihalván, testvérének Mihálynak ágát a II. táblán látjuk; a másik testvérnek Györgynek ága az I. táblán folyik le, s mint látjuk egyik utóda által ez ág Gömör vármegyébe szakadt Sámuel által, ki kitűnő törvény-tudománya által jó hirt és vagyont szerze magának, és a Gömör megyei hárkácsi ágat alapítá ³⁾. 1729-ben Gömör vármegye országgyűlési követe volt ⁴⁾. Nejétől Oroszlányi Zsuzsannától két fia és egy leánya maradt. Egyik fia Ádám Ragályi Zsuzsannával több leányt és egy fiut Istvánt nemzé, kinek egyik leánya Rakovszky ezredeshez, a másik Fáy Benedekhez ment nőül. — Másik fia

Sámuel Sárossy Borbálával három fiát nemzött; Jánost (kinek neje Radványi Johanna), Pált és Sámuelet, ki mint Gömör megyének 51 éves táblabírája 1843-ban 92 éves korában halálozott meg ⁵⁾. Nejétől Szontagh Klárától született fia

Sámuel, ki már 23 éves korában hivatalos pályára lépve, több évig al- és fő-szolgabírói hivatalokat viselt; egyszersmind ágost. ev. egyházmegyei fő-gondnok, és 1830-ban Gömör megye országgyűlési követe volt; 1836-ban pedig azon megye első alispánjává választott, és azt nyolcz éven át dicséretesen viselte. A köz-szeretet s bizalom egyszersmind őt a tiszai ágost. ev. egyház-kerület fő-felügyelői (inspector) hivatallal is megtisztelék, mely két utóbbi hivatalt legnagyobb megelégedésre mindaddig betölté, míg azokról 1843-dik évi decemberben szemének teljes elgyengülése miatt kora 50-dik évében

¹⁾ Registr. de Thuróczy Engelnél Monumenta 103. l.

²⁾ Bel M. Notitia Nova Hung. II. p. 336.

³⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 409.

⁴⁾ Lehoczky Stemma. P. I. p. 194.

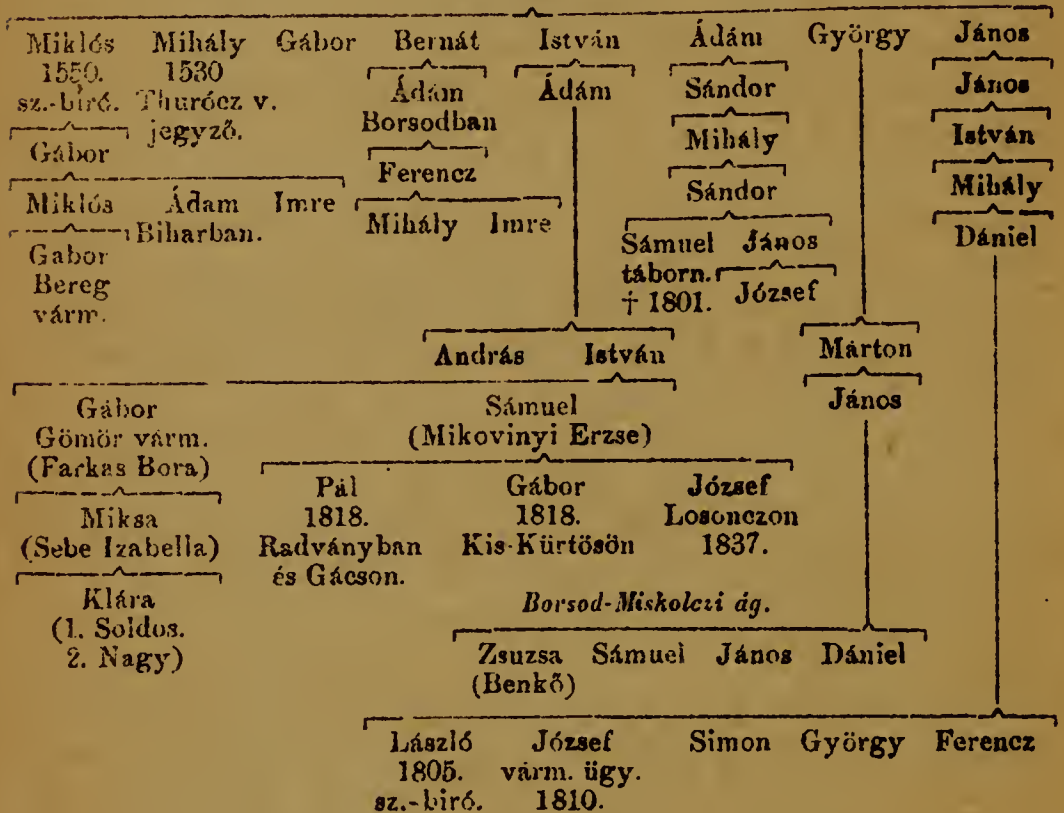
⁵⁾ Lehoczky Stemma. P. II. pag. 104. szerint e Sámuel vagy atyja 1792-ben Kohárynak marányi és baloghi uradalmában jog- és birtok-kormányozó.

lemondani kényszerült. Lakik Hárkácson. Neje a köztisztviselőben állott ritka jelességű hölgy Ujházy Klementin 1853-ban halt meg. Ettől két élő fia Gyula, kinek neje báró Jeszenák Luiza, és László, ki első neje Jankovics Anna után másodszer nőül vevé Szent-Miklóssy Klementinát.

Vissza kell pillantanunk az I. táblán Mihálynak Miklós fiához, kitől egy terjedelmes ág sarjadzik le, mint mutatja a

II. t á b l a.

Miklós ki az I. táblán.
1496.

Mint a táblázatról is látjuk, e szétterjedt ágazaton Miklósnek unokája Ádám Bihar megyébe szakad; másik testvérének fia Gábor Bereg megyébe költözik.

Istvánnak ágán Sámuelnek a Mikovinyi Erzsébet férjének, ki Draskóczy és Dolinai ősi birtokait rokonainak zálogítá el, és 1836-ban mart. 21-kén fiai részére is Thuróc megyétől nemesi bizonyáglevelet vett ki, három fia közül Pál 1818-ban Zólyomba Radványba, onnan Gácsra költözött; testvére Gábor Nógrád megyei Kis-Kürtösön, József Losonczon telepedett meg. Mind hárman 1837-ben Nógrád

megyéten nemességüket kihirdették ¹⁾. Ezek egyikének fia Gusztáv ev. lelkész B.-Gyarmaton.

Most említett Sámuelnak testvére Gábor a mult század utolsó negyedében Gömör megyében telepedik le, ott a megyénél al- és fő-szolgabíró-ságot viselt. Neje szkárosi Farkas Borbála, ettől fia Miksa férje Sebe Izabellának, kitől leánya Klára előbb runyai Soldosné, később Nagyné.

Ádám ágán Sámuel fiatal korában a katonai pályára lépven, vitézsége és jeles érdemeiért tábornokságra emelkedett. Meghalt ősi házában Draskóczon 1801-ki mart. 18-kán. Eltemettetett Thurócz-Szent-Mártonban, hol emlékét sírkő tartja fen.

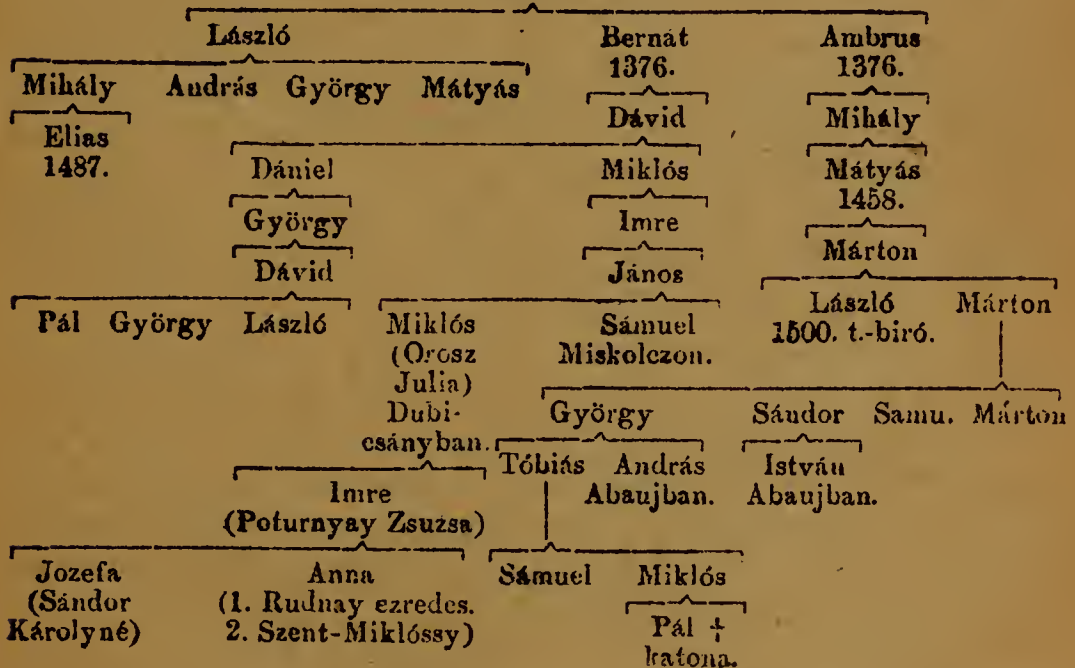
Györgynek ivadéka előbb Sáros, utóbb Borsod megyében származott át. Jánosnak örökösei jelenleg Borsodban és Szabolcsban élő birtokos Sámuel, János, Dániel és Zsuzsanna Benkóné.

Jánosnak maradéka Thuróczban él, hol közülök többen megyei hivatalt viseltek.

Következik a második fő-ág, mely -- mint az I. táblán érintetik -- Istvánnak András nevü fiától származik le eképen:

III. t á b l a.

András ki az I. táblán.
1330.

¹⁾ Jegyzőkönyv 2612. szám alatt.

E táblázaton áll azon Elias (Illés), ki Györgygyel 1487-ben a Draskóczyi birtokokra Mátyás királytól megerősítő adomány-levelet nyert.

Bernátnak ivadéka Borsod megyébe szakadt át, Miklós az Orosz Julia férje ott Dubicsáni ősi birtokán lakott, fia Imre Poturnyay Zsuzsannával két leányt nemze: Jozefát Sándor Károlynét, kinek leányai Mathild Ruthényiné, Jozefa Dessewffyné, Antonia Eszényiné, és Natália hajadon. — Anna előbb Rudnay Ezredesné, utóbb Szent-Miklóssyné, kitől leánya Anna báró Vay Alajosné.

Ambrusnak ivadékából András és György Abauj vármegyébe telepedtek.

Megjegyzendő, hogy e régi és ennél fogva nagyon szétszajdzott családnak minden leágazása nincs lehozva a jelenkorig; valamint több kihalt ágak, úgy a leányok is hiányzanak. Mi az egyes tagok nejeiket illeti, (az előbbi századokból kivált) többnek neje elhallgatva a családfán; azonban erre nézve megjegyzendő, hogy a család legnagyobb részben a Buocz, Csepcsányi, Folkusházi, Jeszenszky, Okolicsányi, Rakovszky, Szmresányi, Zatureczky stb. családokkal sógorosodva jött le.

Végre a család által viselt hivatalok sincsenek mindenütt érintve a családfán, nagy részint pedig az ott kijelölteken kívül is még, kivált ősi fészükben Thuróc megyében többen viseltek hivatalt, így ¹⁾ László 1290-ben, Zsigmond 1360-ban, Bernát közügyész 1375-ben, György ugyanaz 1407-ben; László szolgabíró 1500-ban; Mihály megyei jegyző 1530-ban; Miklós főszolgabíró 1555-ben; György jegyző 1655-ben; Ádám szolgabíró 1670-ben; János szolgabíró 1695-ben; Imre főszolgabíró 1727-ben, főjegyző 1746-ban; — Miklós főügyvéd 1753-ban; Sándor királyi táblai ügyvéd 1768-ban; Dávid megyei jegyző 1779-ben; Antal gróf Zichyek jog-igazgatója 1793-ban, stb.

Hadi pályán álltak István 1250-ben, András 1281-ben, Gábor 1350-ben; Sámuel 1407-ben, György 1601-ben, stb.

Szintén a család roppant szerte-ágazásából folyik, hogy a több ágazatok külön megkülönböztetésül több melléknevet is nyertek, de melyekkel a család egyes ágait visszaélés képen inkább mások nevezték; ily nevek a következők: Czeper, Kraszniec, Milkó stb., melyek azonban a család igaz neveiül nem tekintendők.

A család czimere — mint főlebb a metszvény ábrázolja — egy

¹⁾ Családi közlemény szerint.

hosszában kétfelé osztott hadi paizs, mely jobboldali osztályában vörös mezőben egy pánczélos férfi-kar ijját tart, a baloldali kék mezőben zöld tér fölött egy nyakán átnyilazott szarvas ágaskedik. A paizs fölötti sisak koronájából hasonlóan szarvas emelkedik, nyakán nyillal átlöve. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Hagyomány szerint a czimer átnyilazott szarvasa egy az 1241-ki saji ütközet után azon eseményt jelvényezné, midőn a család egyik őse a király kíséretében futva egy vemhes szarvast lőtt le, mely az irtól felduzadó folyamat láb alá meg, s mely által a futó csapat a biztos átmehetésről útmutatást nyert.

Draskovich család. (Trakostyáni gróf). Eredetét Dalmátia és Boszniahól veszi, hová törzse — ha a hagyományoknak hihetünk — a tatárjáráskor IV. Béla király kíséretével Magyarországból költözött és telepedett ¹⁾. A család elődei a XIII. század végén már Cetina vármegyét birták, és innen Cetinai, másképen Hudinai grófoknak neveztettek. Ez időben tűnt fel a családból Dragos, másképen András, ki III. András királynak hű embere lévén, az ellenpártiaktól, kik Martell Károlyhoz hajlottak, minden javaitól megfosztatott, melyek helyett Horvátországban Tinin (vagy Knin) vármegyét nyerte adományul. Ettől fogva állandó nevet vevén fel, Dragos-tól Draskovich-nak kezdtek neveztetni ²⁾.

Dragosnak fia lehetett azon Draskovich Pál, ki 1322-ben scardonai püspök volt ³⁾.

Hasonlóan Dragosnak fia vagy unokája volt Draskovich Miklós, ki I. Lajos király a nápolyi hadban vitézkedett, s kivált Salernónál nagy sebeket kapott, mely érdemeiért Bilina várát nyerte a királytól ⁴⁾.

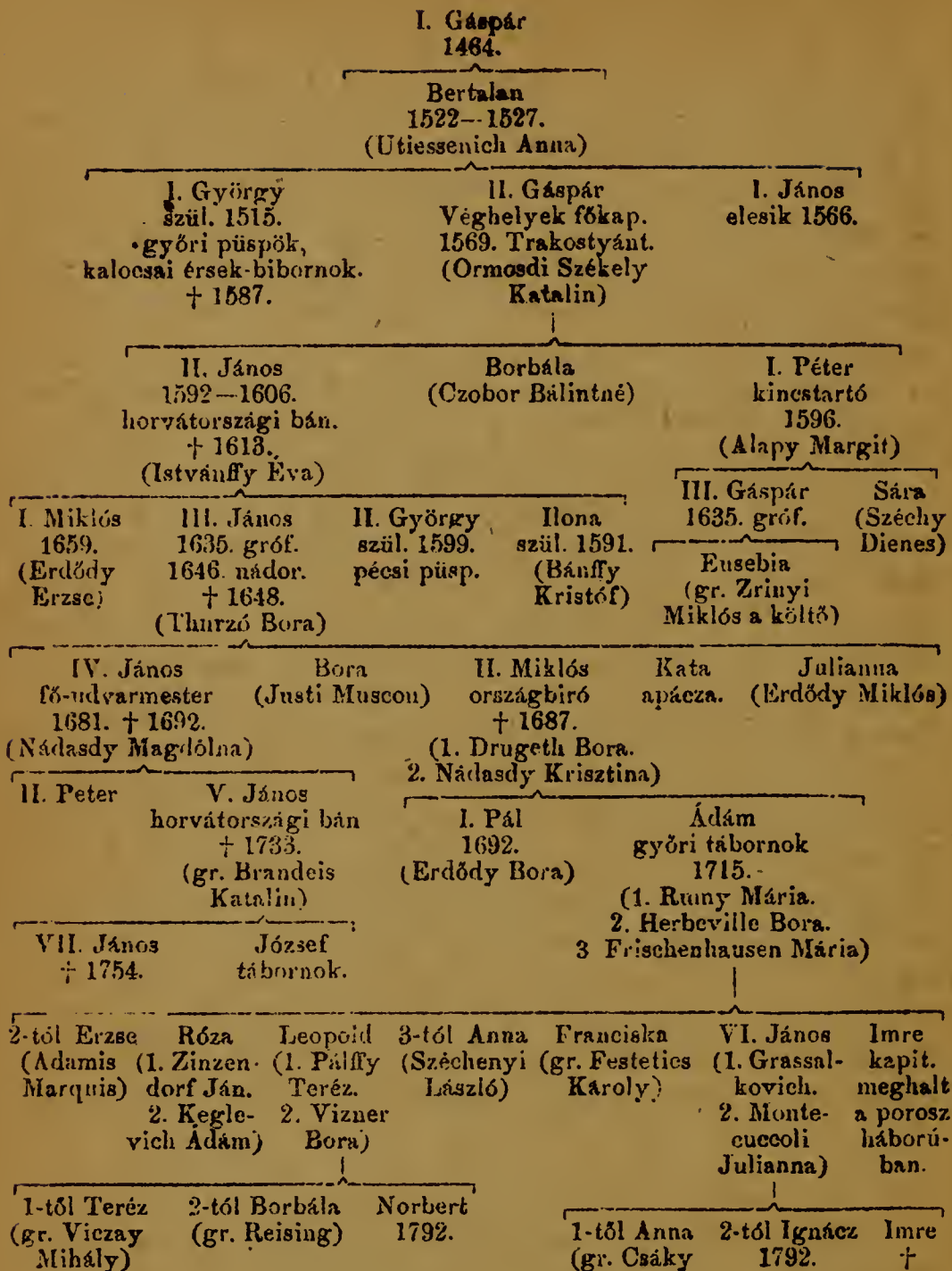
Miklósnek unokája Gráspár I. Mátyás király alatt vitézül viselte magát Jajeza vára ostrománál 1464-ben. Tőle a családja így sarmadzik le:

¹⁾ Ez azon Thuróczi megyei Leonard a Drasko fia lehetett; kiknek testvérétől Istvánról a Draskóczy család hozá le nemzékfáját.

²⁾ Kerchelich Historia Cath. Eccl. Zagrab. I. 237.

³⁾ Rattkay Memoria Regum et Banorum pag. 72.

⁴⁾ Kerchelich id. h. 237.

A táblázat élén álló Bertalan II. Lajos király alatt élt 1522-ben, a midőn a török beütések alatt minden birtokai, sőt egy templomba rejtett kincsei is elzsákmányoltatván, mindenétől megfosztott, úgy hogy 1527-ben midőn meghalt, fiaira csak egy kardot hagy-

hatott ¹⁾. Felesége Utiesenieh Anna volt, ki által fiai Martinuzzi György bibornok rokonságába jöttek.

I. György Bertalannak fia 1515-ben febr. 5-kén született Bili na várában. Papi pályára lépven, korának egyik legeszesebb férfja. Ő volt a magyar király részéről a tridenti egyházi gyűlésen képviselő. 1563-ban zágrábi püspökké, 1567-ben Frangepánnak a horvátországi bánságban társaul, 1578-ban győri püspökké, és egyszersmind az esztergami érseki szék üres-létében kanozellárrá, 1585-ben pedig bibornokká neveztetett. Ugyanez időtájban királyi helytartóvá is neveztetett, de ezt, 1586 ki január 1-jén meghalván, nem viselheté. Irt és fordított több munkát. Ő eszközlé ki a jesuitáknak visszaállítását Rudolf királynál ²⁾.

I. János 1566-ban esett el Szigethvárnál ³⁾.

II. Gáspár Bertalannak fia, I. Ferdinand király tanácsosa, és a véghelyek főkapitánya. 1567-ben báróságra emeltetik, és 1569-ben Miksa királytól Trakostyán várát és uradalmát kapja, honnan utódai a trakostyáni előnevet veszik fel ⁴⁾. Neje ormosdi Székely Katalin, kitől két fia II. János és I. Péter, és leánya Borbála Czobor Bálintné születtek.

I. Péter kincstartó 1596-ban a török elleni táborozásokban részt vett, és egy alkalommal Sziszeknél hidat veretvén a Kulpán, átkelt, és Achmet seregével megütközvén, azt megverte. Meghalt 1616. febr. 17-kén „az elmés és okos ur“ — mint Pethő Gergely írja ⁵⁾. — Neje Alapy Margit volt, kitől leánya Sára Széchy Dienesné, és fia III. Gáspár 1624-ben már luetenburgi és Klenovniki szabad báró, midőn tiszteletére versek nyomatnak ki ⁶⁾. 1635-ben pedig unokatestvérével III. Jánossal grófi rangra emeltetett ⁷⁾. Egyetlen leánya Eusebia Zrinyi Miklós a költőnek volt neje ⁸⁾. III. Gáspár midőn mindenét fényezés és szertelen költés által elpazarlá, végre magtalanul

¹⁾ Kerchelich id. h.

²⁾ Horányi Memoria Hung. tom. I. p. 532. — Arczképét lásd 1829-ki Felső-Magyarországi Minerva I. köt. — és életét az 1834-ki II. k. 155. lapon is.

³⁾ Wagner Mss. tom. LXX. pag. 69.

⁴⁾ Hormayr et Mednyánszky Taschenbuch f. 1824.

⁵⁾ Pethő Gergely M. krónika. Kassán 1729. 182. lap.

⁶⁾ „Applausus Aecromaticus“ ezim alatt Grätzben 1624. Lásd az egyetemi könyvtárban „Theoria Mundi“ ezimű könyv mellett.

⁷⁾ Adami Mss. Mus. Nation. 4. lat. Nro 182.

⁸⁾ Rattkay Memoria Regum et Banorum. pag. 262.

elhalt leánya Eusebiával adott javakat követelvé vissza vejétől Zrinyitől, miből pörpatvar támadt ¹⁾.

II. János II. Gáspárnak Székely Katalintól fia, Horvátország bánja, és lovasság vezére. Hadi pályáját Erdődy Tamás bán alatt kezdte a törökök elleni harcokban, kiken Kapronczánál győzelmet aratott, s Eszéket a megszállás alól fölmenté 1592-ben. Horvátországi bán lett 1596-ban, miután a törökökön gyakran szerencsésen vitézkedett, sokat tett nevezetesen a kanissai diadal megnyerésére. 1606-ban a bánságot letévén, Pozsonyban és Bécsben lakott mint a Dunántúli részek országos főkapitánya. Meghalt Pozsonyban 1613-ban mart. 11-kén. Eltemetett ugyanott ²⁾. Nejétől kisasszonyfalvi Istvánffy Évától Miklós leányától maradtak gyermekei: I. Miklós, III. János, II. György és Ilona, ki 1591-ben született ³⁾, és lindvai Bánffy Kristóf neje lön.

I. Miklós 1608-ban Grätzben járt iskolában, midőn Forgách Ferencz bibornok-primás tiszteletére ő is verset írt ⁴⁾, Élt 1659-ben. Lehooszy szerint követségben járt a törökhöz Neje Erdődy Erzse volt. Utódai ugy látszik nem maradtak.

II. György született 1599-ben ⁵⁾. A papi pályára lépven, pécsi püspök volt.

III. János (II. Jánosnak fia) horvátországi bánsága alatt vitézségével és okos gondos kormányzásával nagy érdemeket szerezvén, 1635-ben gróffá neveztetett, 1646-ban pedig nádorrá választatott, s mivel Magyarországhban birtokai nemi voltak, III. Ferdinand az óvári uradalmat engedte át neki tiz évre kétszáz ezer forintban; egyszerűen a hedervári jószágok kormányzását bizta reá. Nagy buzgóságát mutatatta a katolika hit iránt azzal, hogy a protestans vallás terjesztésének hatalmasan ellenszegült, és nejét Thurzó Borbálát is a kath. hitre áttéríté. Meghalt 1648-ban ⁶⁾. Eltemetett Pozsonyban a szent Márton egyházban. Gyermekei: IV. János, Bora Justi Musconné, II. Miklós, Katalin apácza, Julianna Erdődy Miklós bánné.

¹⁾ Rattkay Memoria Regum et Beauorum. pag. 262.

²⁾ Pethő Gergely M. krónika 157—180.

³⁾ Tudomány-tár 1841-ki IX. köt. 253—321. i. a Bánffyak naplója szerint.

⁴⁾ Prospiciensis auspiciatissimae inaugurationi Ill. et Rev. Principis ac Dni D. Franc. Forgách et Ghimes S. R. E. Cardinalis etc. Graecii 1608.

⁵⁾ Tudomány-tár 1841-ki IX. köt. 353. stb.

⁶⁾ Pethő Gergely M. krónika félyt. Kálai Sam. II. lap.

IV. János 1681-ben királyi fő-udvarmester ¹⁾. 1689-ben a törököt Boszniában megveri, és tizenegy elvett zászlót küld fel Bécsbe ²⁾. Meghalt 1692-ben. Neje Nádasdy Magdolna Nádasdy Ferencz ország-bíró leánya. Fiai II. Péter és V. János.

V. János főkomornokmester és horvátországi bán volt. Meghalt 1733-ban. Gr. Brandeis Katalintól fiai VII. János, ki a porosz háborúban esett el 1754-ben; — és József, ki tábornok volt.

II. Miklós (III. Jánosnak fia) 1662-től kezdve a közügyekben élénk részt vett, és mint zászlós hivatalt viselő végre ország-bíróvá lőn. 1686-ban jelen volt Buda ostrománál és visszavételénél. Az 1687-ki országgyűlésen a leg-ellenszegülőbb ellenzékét képezte.

Meghalt guta-ütésben hirtelen ³⁾. Neje kettő volt: első homonnai Drugeth Borbála, második Nádasdy Krisztina. Ezekből két fia maradt: I. Pál az Erdődy Borbála férje, és

Ádám győri tábornok az 1715-ki és 1723-ki országgyűlésen több választmányban vesz részt ⁴⁾. Neje három volt: 1. Rumi Mária, kitől azonban elvált, ki azután Csány Ferenczhez ment nőül. Második neje Herbeville Borbála, kivel szintén nemsokáig élt, és ennek még életében, de Rumi Máriának már halála után ismét nősült; harmadszor elvevén Frischenhausen Mária Magdolnát, kivel Lengyel- és Muszkaországban élt egészen második neje Herbeville Borbála halálaig ⁵⁾. Gyermekai második nejétől Erzsébet Adamis marquisné, Róza I. Zinzendorf Jánosné, 2. Keglevich Ádámné, Leopold maradtak. Harmadik nejétől születtek Anna Széchenyi Lászlóné, Franciska gr. Festetics Károlyné, VII. János és Imre, ki mint kapitány a porosz háborúban esett el.

Mint a táblázaton látjuk, mind Leopoldnak mind VII. János-

¹⁾ 1681-ki 23. törv. cz.

²⁾ Pethő Kálaioki M. krónika 50. l.

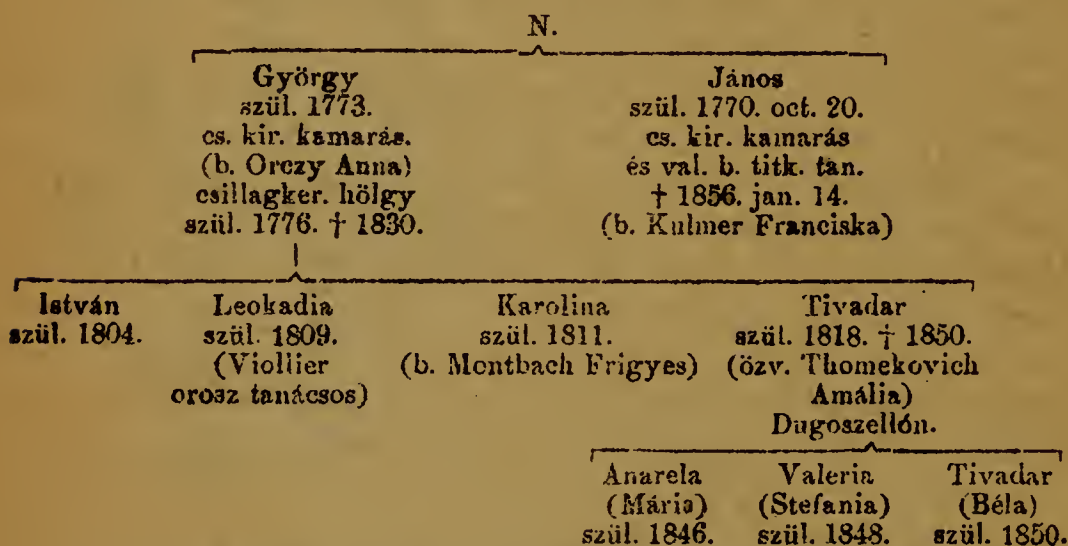
³⁾ Horváth Mihály: A Magyarok Tört. III. k. 345. l.

⁴⁾ 1715-ki 59. 61. 116. 127. és 1723-ki 88. törv. cz.

⁵⁾ Geneal. authenticæ Mes. Mus. tom. I.

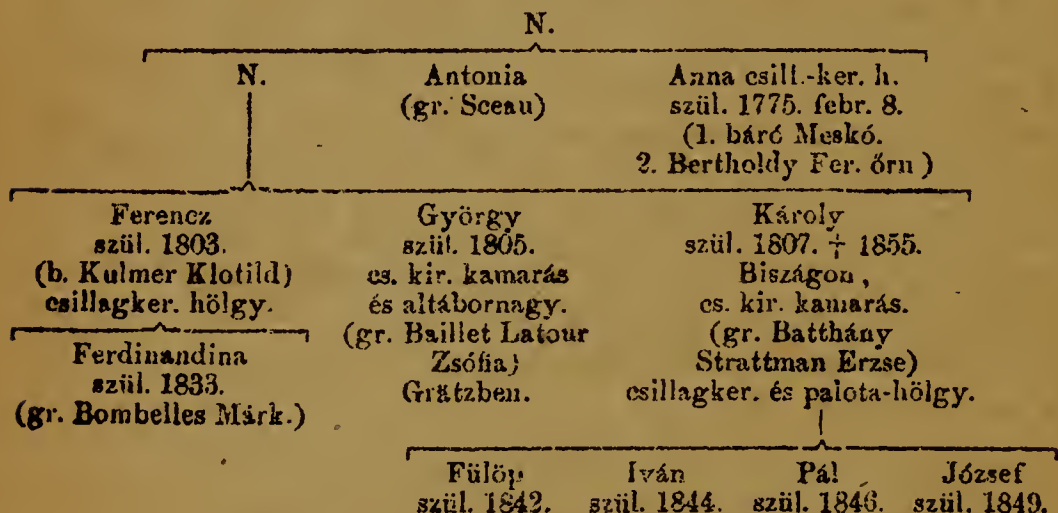
nosnak voltak fiu-gyermekeik, kik a mult század végén és ennek elején éltek, s ezektől (ugy V. János fiától Józseftől) sarjadzik le a maig is élő nemzedék, azonban fiui összeköttetésüket nem tudva, a most két vonalon élő nemzedék táblázatát külön következők mutatják:

I. v o n a l.

E vonal Magyarországon Krassó megyében birtokos.

II. v o n a l.

E vonalon Ferencz a grünhofi, opekai és kastellaniezi urodalmakat, György az altábornagy a klenovniki urodalmat, Károly gyermekci a biszági és nagy-bukováci urodalmat bírják Horvátországban.

A család grófi czimere — mint főlebb a metszvény ábrázolja — egy négyfelé osztott paizs ¹⁾, melynek első és negyedik osztályában kék mezőben hármás zöld halmon koronából kiemelkedő grif, egyik első lábával golyót tart. A második és harmadik arany mezőben szintén koronán egyfejű koronás fekete sas áll szétterjesztett szárnyaival. A paizs fölött grófi korona, azon három nyitott koronás sisak, melyek közül a jobb- és bal-oldalin befelé nézve a paizsbeli ezüst grif, a közép-sőn pedig a paizsbeli fekete sas szemléltetik. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-fekete ²⁾. (Némely czimereknél az ezüst színt arany, a kéket vörös váltja föl).

Draveccky család. (Draveczi). Szepes megyei előkelőbb birtokos nemes család. Eredetét Csehországból veszi, és Skop (vagy Skopecz) majd Tluk nevet viselt, míg a Draveccky nevet nyere Szepes megyei Dravec helységről.

Törzse Skop János 1334-ben a vratiszlavi hercegnek udvarnoka volt. Ennek fia Skop Bogiszláv élt 1390—1410-ben előbb kapitány a katonaságnál, majd prágai parancsnok, Zsigmond királytól a prágai kerületben Bellovárat kapta. Ennek egyik fia 1478-ban (valószínűleg csehországi egeri) kapitány 1478-ban. Kristóf a Vratiszlavban ezredes. A harmadik fia Szaniszló Szileziában Tescheni kapitány, sok járáskeléséről csehül Tluk-nak neveztetett ³⁾; ez adományban kapta az odaváló hercegtől Tesenovieze, Darnaszlowik és Guviak helységet, és utódai tesinoveczi Tluk nevet viseltek. Fia

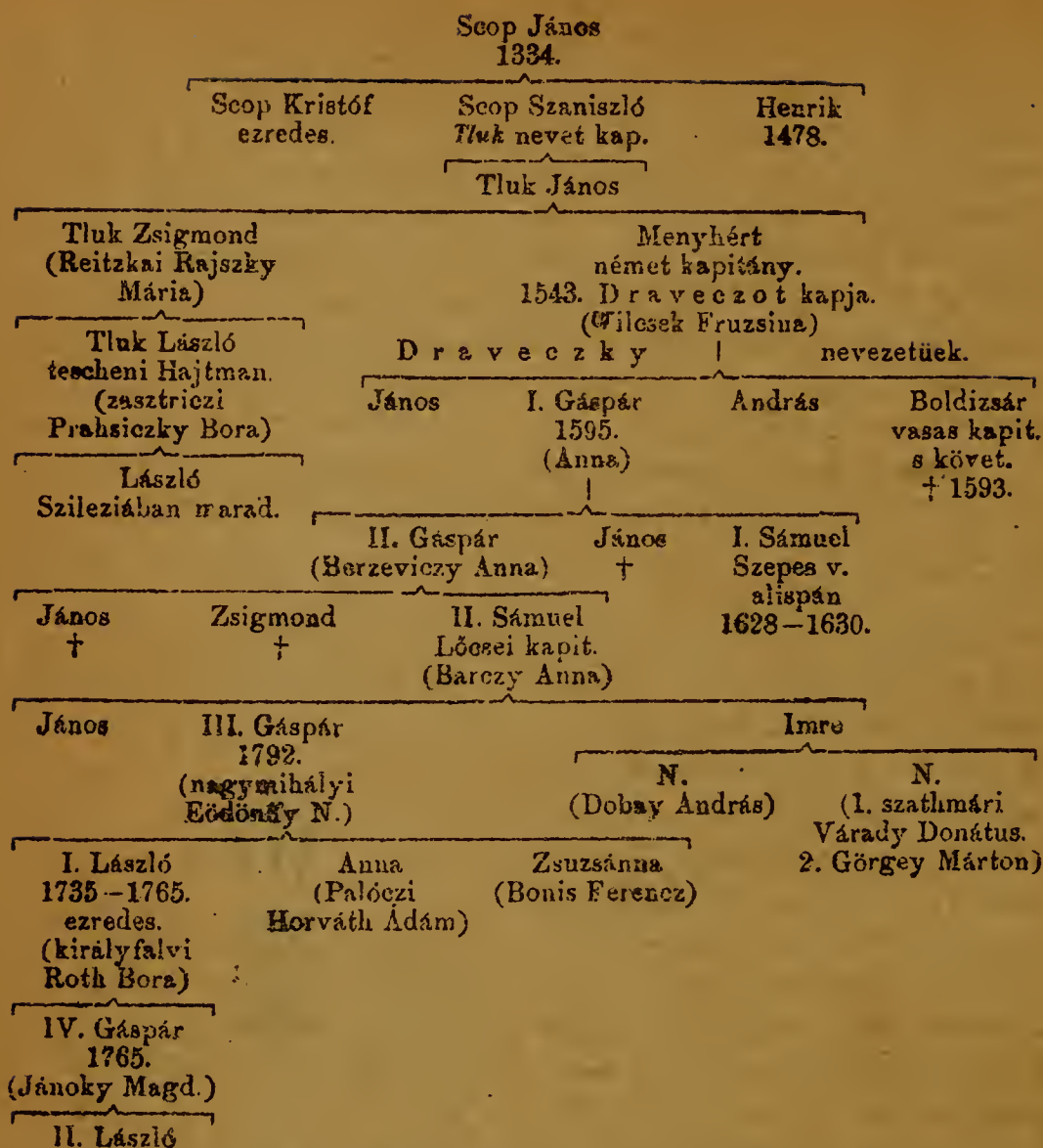
János Tluk-nak neveztetett, ettől kétfelé szakadva, így jő le a család ⁴⁾:

¹⁾ Néhol kilencz mezejű paizsnek is iratik, de e czimer a leghitelesb.

²⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

³⁾ Erről a bizonyítványban csehül ez áll: „ze se mnoho poswets tlu kol.“

⁴⁾ Geneal. auth. Mas. tom. I.

Tluk Jánosnak két fia közül Zsigmondnak maradéka -- mint a táblázat mutatja -- Szileziában maradt; a másik fia Tluk Menyhért mint a német katonaságnál tiszt Magyarországra szakad, és itt 1543-ban I. Ferdinand királytól Szepes megyében Dravecz, Krig, Keezving és Rokus helységet nyervén, nevezett Dravecz helységtől Draveczky nevet és előnevet nyert, és ivadéka jelenleg is birtokos Draveczon. Neje Vilcek (másutt Vilsepsolsky, majd Veleskovna) Fruzsínától gyermekei: János, Gáspár, András és Boldizsár. Ez utolsó tesinoveczy Tluk néven a vasas lovasoknál biztos volt, mint követ Lengyelországban magnélkül halt meg 1593-ban¹⁾. Jánosnak és Andrásnak, ivadéka nem volt.

¹⁾ Wagner Analecta Scepusien. II.

Gáspár, ki 1595-ben élt, Anna nevű nejétől nemzé Jánost, Sámuel 1628—1631-ben Szepes vármegye alispánját¹⁾; és II. Gáspárt, ki Berzeviczy Annával nemzé többi közt

II. Sámuel 1628-ban Lőcse városa kapitányát, kinek Barczy Annától született fiának Imrénének két leánya maradt. Másik fiának

III. Gáspárnak 1702-ben neje nagymihályi Eödfönyfő Lászlónak leánya volt, ettől született két leánya és egy fia

I. László, ki 1735—1765-ben ezredes volt. Neje királyfalvi Róth Borbála, ki szülte

IV. Gáspárt, Jánoky Magdolna férjét, akitől született ismét II. László, ki a múlt század végén és ennek elején él.

A család mai ivadéka e nemzékrenden nem látható; valamint Draveczy Ferencz volt nyitrai kanonok sem.

Czimerök — mint főleg a metszvény mutatja — a paizs ezüst mezejében zöld térre helyezett edényből felnyuló három szál lilium. A paizs fölötti sisak koronájából három strucz-toll leng. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös²⁾

Egy ág a Draveczy-ekből beszakadt Erdélybe Doboka vármegyébe, hol az élő Draveczynek Keczely leány lévén felesége, a M. Egregyi és Pánczélesei járásban volt jószágga két leányának Fosztóné és Hatfaludyné-nak jutottak³⁾.

Draxler család. Draxler Mihály és nővére Borbála, továbbá Pilnauer János Rudolf király által Prágában 1601-ki ápril 2-án kelt oklevélnél fogva nemességre emeltettek. Czimeres nemes levelük Sopron megyének gyűlésén 1602-dik évi Quasimodo vasárnap utáni szombatn hirdettetett ki⁴⁾.

Dreguss család. Marmaros vármegye nemesrendű családai sorában emlittetik Fényes E. Geographiájában.

Drevaderics család. Drevaderics János és általa fia József és utódaik III. Károly király által Bécsben 1716-ki ápril 16. kelt czimeres nemes levél által nemességre emeltettek⁵⁾. Oklevelök Zala vármegyében hirdettetett ki⁶⁾.

¹⁾ Wagner Analect. Scepus. tom. III. pag. 245.

²⁾ Scuta gentil. Mus. Nro 180.

³⁾ Hodor Doboka várm. 70.

⁴⁾ Sopron város levéltárában van az eredeti oklevél.

⁵⁾ Collect. Heraldica Nro 462.

⁶⁾ Zala vármegye levéltárában van az eredeti armalis.

Czimerök – itt láthatólag – kék mezőben hátsó két lábán álló oroszlán, első jobb lábával kardot villogtatva; ugyanaz emelkedik föl a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Drevodelics család. Horvát család, melyből a XVII. században élt Drevodelics György báni udvarnok ¹⁾.

Drieffy család. Zemplin megye armalista nemesei közé soroztatik ²⁾.

Drietomensis család. Hasonlóan Zemplin megye nemes családai közt emlittetik ³⁾.

Drohin család. Drohin Márton Antal 1687-ben honfúsított a 29. törv. cz. szerint. Ugy látszik — kihaltak.

Drottletff család. Erdélyi szász család, melyből Drottletff Márton 1796-ban a szebeni széknél birósági titkár volt. 1814-ben Drottletff János-Márton szebeni senator. Drottletff Péter fiscalis Director 1815-ben. A család 1816-ban nemesített meg ⁴⁾.

Drugeth család. (Gereni és homonnai †). E család Homonnay név alatt szép és hosszú szerepet vitt történeteinkben.

Eredetileg olasz vér, Nápolyból Salernoból szakadt be hazánkba Robert Károly korában, midőn két egy testvér Fülöp és János jövének be, és mint ügyes férfiak mindjárt a legmagasb polczra küzdtek fel magokat. Fülöp Szepes és Abauj vármegye főispánja, 1322. 1327-ben nádor volt. Kihalta után őt testvére János követé a nádorságban, és egyszersmind hat vármegyének, Somogy, Tolna, Bács, Fejér, Zemplin és Ung megyéknek volt főispánja. Meghalt 1334-ben. Tőle magszakadtig a család lesarjadzása következő:

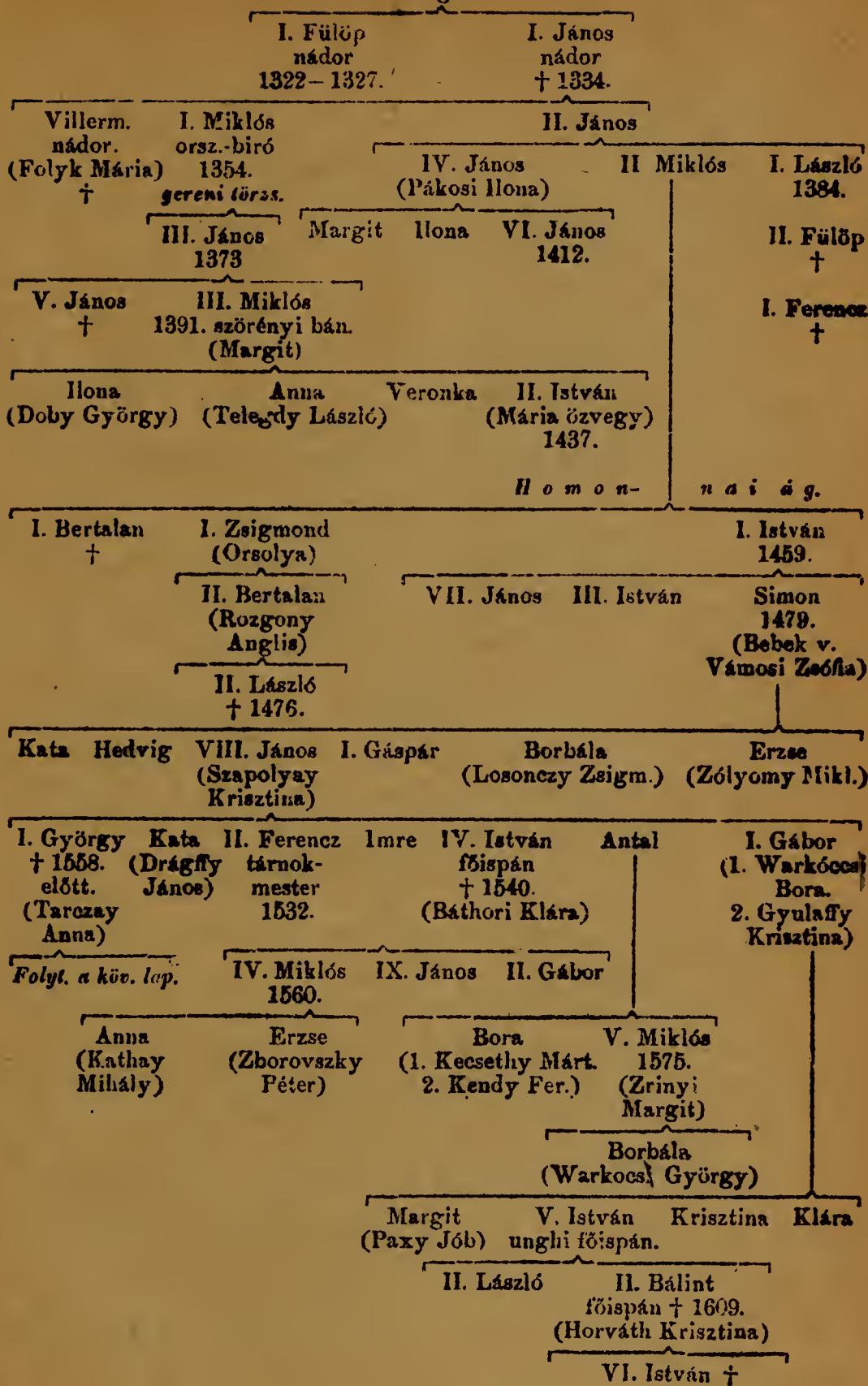
¹⁾ Rattkay Memoria R. et Banorum p. 203 – 204.

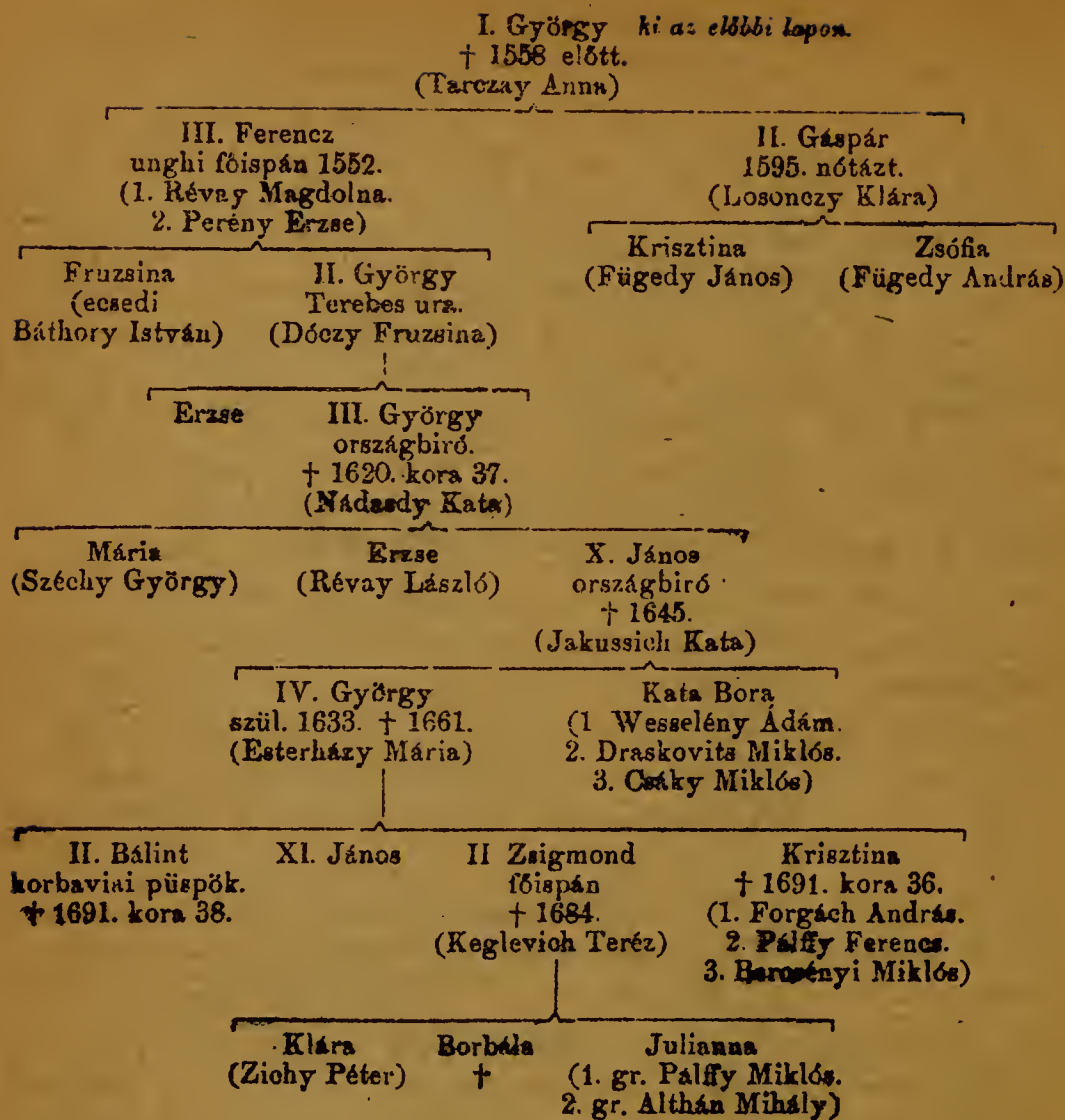
²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Kőváry Erdély nev. családai. 267.

Drugeth

A családfa — mint látjuk — I. Jánosnak ágyékából sarjadzik le. Ennek három fia közül

Vilém szepesi és abaujvári főispán és nádor volt, mely hivatalokról önkénytelenül lemondván, magányba vonult. Gyermeektelenül halván el, neje Folyk (vagy Fölc) Máriának roppant vagyont hagyott, testvérének pedig I. Miklósnak lovak és fegyvereken kívül nyolcz várat és ahhoz tartozó jószágokat hagyományozott ¹⁾.

I. Miklós I. Lajos alatt a napolyi hadban tünteté ki magát, és ezért Salerno város (családja származási helye) parancsnokává neveztetett, hol három évet töltött. Hazajövén, 1354-ben országbiró és

¹⁾ Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 103. 105. — Wagner Analecta Scepus. tom. I. pag.

Thuróczi megye főispánjává neveztetett. Megosztózáván testvérével II. Jánossal, a neki jutott Geren helységről Ungh megyében ivadéka gereni Drugeth-oknak iratott kihalásaig, melyben a másik ágat nagyon megelőzte; ez okból ezennel végig tekinthetünk ivadék-sorozatán. Fia

III. János 1373-ban élt, és mester (magister) volt, unokatestvérével IV. Jánossal Csap helységet (vagy földet) bitangolván, ezért ellenük Nagymihályi János ungh-i főispán tiltakozott ¹⁾. III. Jánosnak fia V. János és III. Miklós.

III. Miklós 1379-ben Ungh vármegye főispánja, 1391-ben szőrényi bán volt. Neje Margit nevezetű; ettől gyermekei: Ilona Doby Györgyné; Anna Thelegdy Lászlóné, Veronka hajadon; — s végre II. István, ki nejét Máriát 1437-dik év előtt özvegyen hagyván, a gereni Drugethek ágát sírba vitte.

A homonnai Drugethek ágát I. Jánosnak fia II. Jánostól látjuk leszakadni. E II. Jánosnak öt fiu-gyermeke volt: IV. János, II. Miklós, I. László, II. Fülöp és I. Ferencz ²⁾. A három utolsónak utódaira nem találunk. Közülök I. László a pálos szerzeteseknek Unghvárott zárdát építtetett 1384-ben, és azt földdel, szőlővel adományozá.

IV. János Salamonnak is neveztetett ³⁾, 1373-ban unokavérével Csap helységet háborgatá, mint főlebb említők. — Pákosi Ilona nejétől leányai: Margit és Ilona; fia pedig VI. János, ki a XIII. szepesi városokról kelt eladási szerződést 1412-ben aláírta.

II. Miklós nemzé I. Bertókot vagy Bertalant, I. Zsigmondot és I. Istvánt.

I. Zsigmondnak Orsolya nevű nejétől fia volt II. Bertók vagy Bertalan, ki Rožgony Ágnestól (Anglis) nemzé II. Lászlót, ki 1476-dik után magnélkül kihalt.

I. István, ki unoka-öccsével II. Bertalannal a Hussiták kezébe került, 1459-dik táján szép saroz mellett kiszabadult, három gyermeket nemze: VII. Jánost, III. Istvánt és Simont. Csupán az utolsó terjeszté tovább családját.

Simonnak özvegye vámosi Bebek Zsófia ⁴⁾ 1492-ben is élt

¹⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. IV. p. 555.

²⁾ Ez öt testvér szerzé 1380-ban a homonnai urodalmat. Lásd Szirmay C. Zemplin not. top. 77.

³⁾ Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. IV. p. 555.

⁴⁾ Wagner Dec. III. pag. 41.

Ettől gyermekei: Kata, Hédvig, VIII. János, I. Gáspár, Borbála Losonezy Zsigmondné, és Erzsébet Zólyomy Miklósné.

VIII. János és a magnékül elhalt Gáspár ellen 1492-ben rít vád emeltetett, mint kik a Lechnitzi karthausi kolostort megrohanák, a szerzeteseket megsebesíték, és az egyházi ékszereket feldulák. Vétségük helyrehozásául tekinthető, hogy 1505-ben a Pálosok unghvári kolostorának Horgastót adományozák 1505-ben, és VIII János 1511-ben e zárda részére ősei minden adományozásait is megerősíté. E János már 1495-ben jegyben volt Szapolyay Krisztinával, kinek Zemplin megyei Barkó várát írta be. Ettől leánya Katalin bélteki Drágffy János nején kívül következő hat fia volt:

1) II. Ferencz 1520-ban II. Lajos királynak komornoka, és Ungh vármegye főispánja. A mohácsi csata után, melyből nagy nehezen megmenekülvén, Szapolyay hive lőn, kitől nemcsak az unghi főispánságban megerősítettett, de egyszersmind főtárnokmesterré, és Sáros vármegyei főispánná is neveztetett. Jellemére homályosítólag hat, hogy 1532-ben a leleszi prépostságon hatalmaskodást követett el ¹⁾. Gyermekei nem maradtak.

2) I. György-ről alább.

3) I. Gáborról szintén alább.

4) IV. István 1527-ben Zemplin ²⁾ és Ungh vármegye főispánja volt Szapolyay részén, kitől Lengyelországban követségben is járt ³⁾. Később 1538-ban kassai kapitány is volt ⁴⁾. Neje Báthory Klárától, ki 1546-ban szülés közben halt el, fia Miklós volt, kit I. Ferdinánd még mint csecsemőst zemplini főispánnak nevezett, atyja is már ekkor Ferdinand részén állván ⁵⁾. Nevezett Miklós 1558-ban be is iktattatott a főispánságba ⁶⁾, de maradékáról mi sem tudatik.

5) I. Imre 1542-ben febr. 14-kén Patakon testvéreivel I. Gáborral és Antallal, Perény Péterrel, Bebek Ferenczel és Drágffy Gáspárral szövetségre léptek a zavarok lecsendesítésére és kölcsönös védelmükre nézve. Fiai IX. János és II. Gábor korán elhalván, IV.

¹⁾ Wagner Dec. III. p. 41.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 50.

³⁾ Ugyanott 51.

⁴⁾ Ugyanott 61. Lásd róla Istvánffy libro XIII.

⁵⁾ Wagner Dec. III. p. 42—43. Fiáról nem tesz említést, hanem Miklóst Imre fiává teszi; de lásd Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 66.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 71.

Miklós mint árva iránt I. Ferdinand király különös gondoskodást mutatott ¹⁾. Miklóznak csak két leánya maradt: Anna Káthay Mihályné, és Erzsébet Zborovszky Péterné Lengyelországban.

6) Antal 1542-ben részes a főlebb említett szövetségben. Birta Barkó várát Zemplinben, mely azonban leánya Borbála kezével (ki előbb kyresi Kecsety Mártonné volt), Kendy Ferencz vejére szállott ²⁾. Antalnak két neje volt, az elsőnek neve nem tudatik, a második Báthory Anna (Drágffy Gáspár özvegye) volt. Említett Borbála leányán kívül fia V. Miklós is, kinek neje Zrinyi Margit, a szigethi hősnek leánya 1568-ban. Élt 1575-ben is. Leánya maradt Borbála, ki nopschützi Warkocs Györgynek volt felesége.

Most vissza kell tekintenünk a mellőzött I. Györgyhez és I. Gáborhoz.

I. Gábor 1542-ben részt vett a főlebb említett pataki szövetségben. Első neje Warkocs Borbála, a második az I. Ferdinandhoz hű Gyulaffy Fruzsina volt. Ezekről gyermekei: Margit pákosi Paxy Jóbne, Krisztina, Klára és V. István, ki Ungh és Zemplin megye főispánja volt, és 1588-ban a keresztesi harcban is részt vett ³⁾, nejétől enyingi Török Fruzsínától ⁴⁾ két fiát hagyott hátra: II. Lászlót és II. Bálintot.

II. Bálint 1603-ban már Zemplin vármegye főispánja, és később Bocskaynak egyik tábornoka volt ⁵⁾. Ő foglalta el Érsekújvárt. Bocskay után erdélyi fejedelem akart lenni. Egy érdekes történelmi naplót hagyott maga után hátra magyar nyelven ⁶⁾. Bocskay halála után a császár hűségére térve, Máramaros megyének is főispánjává tétetett. Nádornak is ki volt jelölve. 1608-ban országbiró lön. Első neje Rákóczy Erzsé, második palocsai Horváth Krisztina volt. Meghalt 1609-ki nov. 7-kén, kora 32-dik évében, megmérgeztetés gyantájával. Egyetlen fia VI. István 1610-ben követé atyját, és így ez ág is elenyészett.

Következik I. Györgynek ága.

¹⁾ E Miklós az, ki főlebb Szirmay szerint IV. Istvának fia volt.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 75.

³⁾ Istvánffy Hist. 1685-ki kiad. 376.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 104.

⁵⁾ Istvánffy 1685-ki kiadás 527. l. — Pethő Gergely M. krónika 160. 170. 174. l. — Szirmay C. Zemplin not. histor. pag. 113 etc.

⁶⁾ Megjelent egy része latin fordításban Bel M. Notit. nova Hung. IV. pag. 3307. — És a Tudománytárban.

I. György (VIII. Jánosnak fia) 1558-ik előtt meghalván, tarkői Tarczay Annától III. Ferencz és II. Gáspár fia maradt.

II. Gáspár bizonyos szabadosának kezét levágván, és egyéb kihágásaiért hűtlenségi bélyeget nyervén, 1595-ben javait veszté, és azok V. Istvánnak adattak. Leányai Krisztina naszvaji Fügedy Jánosné, és Zsófia Fügedy Andrásné.

III. Ferencz Ungh megye főispánja, 1552-ben nőül vette Révay Ferencz leányát Magdolnát, és ennek halálával Pérenyi Erzsébetet. E másodiktól született Fruzsina, ecsedi Báthory István országbíró neje, és II. György, ki a Perényiek után Terebes várát is bírta, és ki Tussai János nevű titkárát szerelémfáltésből az ablakon dobá ki¹⁾; ennek felesége Dóczy Fruzsina, kitől leánya Erzsébet, és fia

III. György, ki fiatalságában Bocskay részén állván, a vallás-szabadság buzgó védője volt. Nótát kapván, miután 1610-ben Pázmány befolyása őt a katolika vallásra téríté, és Zemplin megye főispánja (kir. komornokmester, országbíró stb.) lett, hatalmas ellenkezőjévé vált előbbi elveinek, heves védője új vallásának. 1611-ben többekkel szövetségbe, a bécsi békekötés lerontására az erdélyi fejedelem hatalmát megtörendők, Forgách Zsigmond alatt Erdélyre törtek, de Bethlen Gábor által tökéletesen megverettek 1619-ben. Lengyelországban Rákóczy Györgyöt támadta meg, és Homonna körül megverte, de Rákóczy később szintén győzelmet vett Drugethen, és őt Lengyelországba visszaűzte, hol 1620-ki június 21-én kora 37-ik évében halt meg. Eltemettetett Nagyszombatban²⁾. Nádasdy Katalintól gyermekei Mária rimaszéchi Széchy Györgyné, Erzsébet Révay Lászlóné, és X. János.

X. János zemplini főispán, 1632-ben a Császár Péter által indított paraszt-lázadást igyekezett lecsendesíteni. 1636-ban kassai országos kapitány és országbíró volt. Királyához mindég hű. Meghalt 1645-ki dec. 17-én. Neje Jakusith Annától leánya Katalin-Borbála először hadadi Wesselény Ádám, másodsor trakostyáni Draskovich Miklós neje; fia

IV. György, ki 1633 ki jun. 8-án született. Gyermekkorában árvaságra maradván, midőn felnőtt a Ferenczes szerzeteseket alapította meg Homonnán. 1659-ben Felső-Magyarország főhadvezérévé nevez-

¹⁾ Lehoczky Stemmatogr II. 108.

²⁾ Sír-iratát közli Wagner Dec. III. p. 52.

tetett, azonban két év múlva meghalt Unghvárott 1661-ki oct. 9-én. Neje Esterházy Máriától egy leánya Krisztina először Forgách Andrásné, másodsor Pálffy Ferenczné, legutóbb Beresényi Miklósné volt; meghalt Nyitra megyében Tavarnakon 1691-ki mart. 17-én szülési fájdalmak közt, kora 36-dik évében. Fiai voltak IV. Györgynek a következők:

1) II. Bálint papságra lépén, mint esztergami kanonok és corbaviai cz. püspök 1691-ki május 26-án kora 38-dik évében Csejthén halt meg. Zsigmond testvérénél tovább élén — mint írják — családja fentartása végett gyakran ösztönöztetett a papságból ki — és házasságra lépésre, de az ajánlatot elutasítá.

2) XI. János szintén korán halt el.

3) II. Zsigmond családjának utolsó férfitagja, miután jól kitanult, külföldön utazott, 1677-ben Romában is járt, s a pápától egy vértanú tetejét nyere ajándokba. Elcintén Tököly Imrével kellett tartania, de később holtig a király hive volt. 1684-ben elfogatván Tököly által, némelyek szerint Kassán feje vétetett. Kiadott Bonfiniusból egy kivonatos munkácskát 1681-ben¹⁾, és azt Leopold császárnak ajánlotta. Nejétől Keglevich Teréziától, ki 1710-ben mult ki, figyermeké nem maradván, benne a homonnai Drugeth család utolsó férfitagja temettetett el. Leányai: 1. Klára Zichy Péternő; 2. Julianna Teréz előbb gróf Althann Mihályné, utóbb gr. Pálffy Miklósné. 3. Borbála, ki mint hajadon mult ki.

A család czimere — mint főlebb foszladék nélkül a metszvény ábrázolja — egy tojásdad alaku paizs, melyben a esikolat (fascia) alatt három, fölül négy seregély látszik. A paizs fölötti sisak koronájából két szárny nyúlik ki, mindeniken a paizs ábrája (a hét seregély) tűnik fel²⁾.

Dubecz család. Zólyom vármegye kihalt nemes családja. Irratott deákosan neve Dubecius-nak is. Közülök Dubeczus György 1646-ban Zólyom vármegye követe, és több ideig jegyzője volt³⁾.

¹⁾ Czime: „Nucleus rerum hungaricarum studio non modico excerptus ex Bonfinii Historia.“

²⁾ Wagner Dec. III. a táblán közlé rajzban. — Lehoczky nevezi a madarakat seregélynek (Sturnus); szerinte szőlőfűrték is képezik a czimert, mit a Wagner közölte pecsét rajzon nem találunk.

³⁾ Lehoczky Stemm. II. p. 221. és eredeti oklevelek.

Dubniczay család. Vas és Veszprém megyei nemes család. Dubniczay István veszprémi kanonok és lantai prépost volt 1760.

Dubniczky család. (Nemes-kocsóczi). Trencsin megyei régiebb nemes család. 1582-ben él közülök Dubniczky János és Márton¹⁾. Valamivel később él Dubniczky Mihály, kinek ivadéka két izén így áll:

Dubniczky Mihály
(Szataczky Zsuzsa)

István
(Tarnóczy Anna)

Mária
(Mednyánszky Gáspár)

1709-ben Dubniczky András Trencsin megye követe volt²⁾, később kir. táblai ülnök és ítélőmester 1721-ben³⁾.

A legujabb időben Dubniczky István Trencsin megye alszolgabírája 1836-ban.

Dubóczy család. Régi kihalt család, melyből Dubóczy Miklós 1481—1487-ben élt, és több oklevélben mint királyi ember fordul elő⁴⁾.

Duborezky család. Duborezky György 1625-ben csanádi püspök volt⁵⁾.

Dubovsvky család. Czimerleveles nemes család a felső megyékben.

Dubravay család. Nyitra megyében, hol D. Simon esküdt 1844-ben.

Dubraviczky család. (Dubraviczai). A XV. és XVI. század folytán a török dúlások miatt több család áttelepedett Horvátországból hazánkba, és az ily családoknak ősi neveik mellé még rendszeren a nemzeti név is, tudniillik Horváth, vezeték- vagy melléknevül jutott, míg később egy némelyiknél azután vagy az egyik vagy a másik maradt el, felváltván a régiebb nevet az újabb nyert birtoktól kölcsönzött név. Ilyen viszontagságai voltak a régi Dubraviczky családnak is.

A Dubraviczky család ismeretes törzse volt Péter, ki „Horváth de Hotutina“, s gyakran csak de Hotutina néven neveztetett, és a XV. század közepe táján élt. Tőle két fia által a család⁶⁾ így terjedt le:

¹⁾ A Roson Miticzi család adománylevelében említetnek.

²⁾ Lehoczky Stemma II. 213.

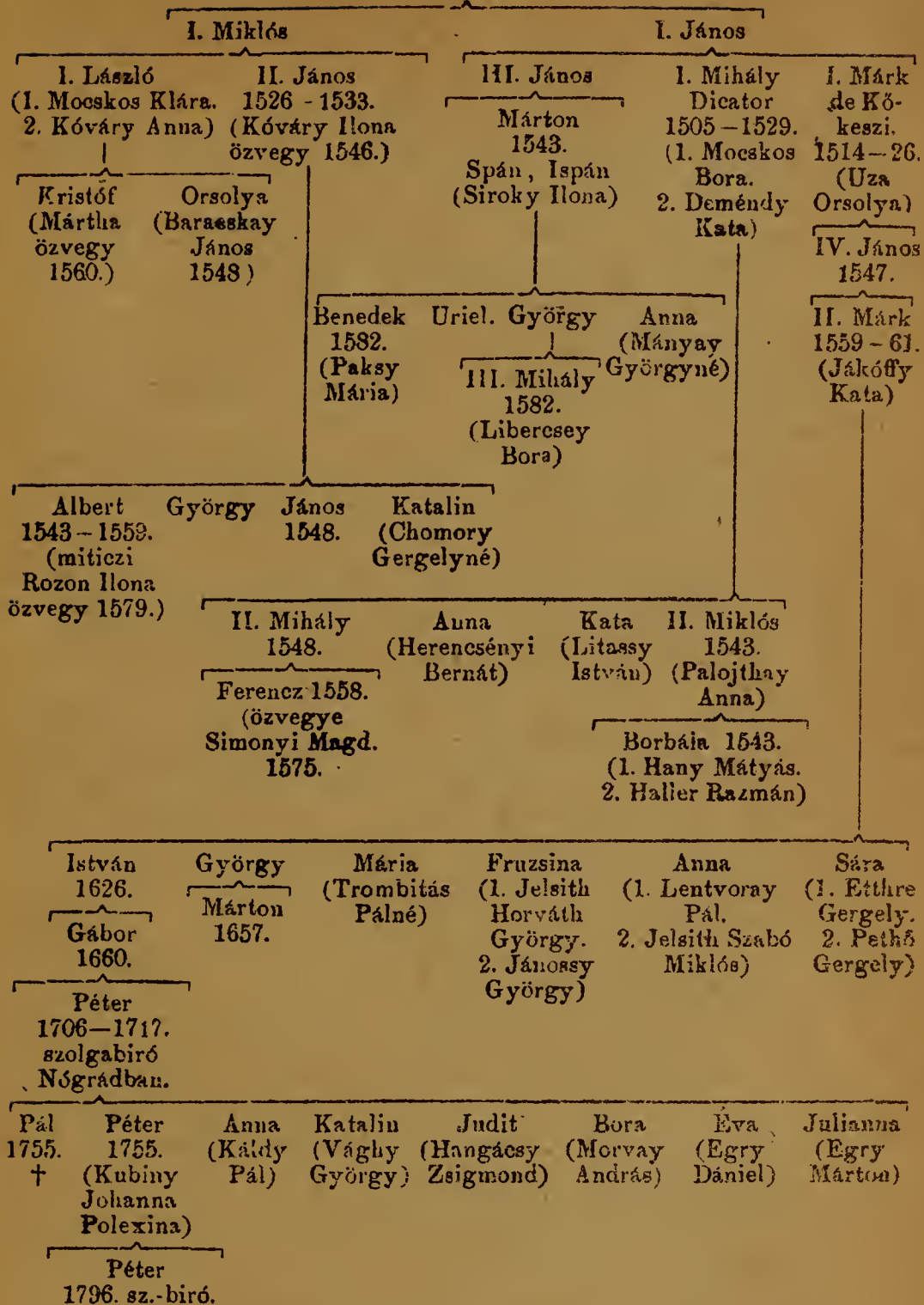
³⁾ Ugyancott II. 178.

⁴⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 361. stb.

⁵⁾ 1625-ki 51. törv. cz.

⁶⁾ A szent Benedeki Convent levéltári adatai szerint.

Péter
de Hotutina

E táblázaton hotutinai Péternek I. Miklós fiától a ágá hamar meg-
szakad, és úgy látszik ki is halt. I. Lászlónak első neje nényei

Moeskos Györgynek leánya Moeskos Klára, a második Kóváry Anna (mindkettő kihalt család ivadéka) volt. Ezekből gyermekei Kristóf, kinek özvegye Márta már 1560-ban Adorján Andrásné, és Orsolya 1548-ban Barachkaj Jánosné.

II. János élt 1526—1533-ban. Neje Kóváry Ilona már 1543-ban özvegy, 1546-ban pedig Apponyi Benedek neje. Ettől gyermekei: 1. Albert 1543—1559-ben, kinek neje rozon-mitiezi Rozon Jánosnak leánya Ilona, 1579-ben mint özvegy említettik. 2. György, 3. János 1548-ban. 4. Katalin Chomory Gergelyné, kinek leányai: Chomory Sára Sándor Miklósnak özvegye 1598-ban; és Erzsébet Asguthy Györgyné.

A másik ág I. Jánostól ered. Ennek három fia volt: III. János, I. Márk, I. Mihály.

III. Jánosnak fia I. Márton Spán és Ispánnak is neveztetett. Élt 1543—1561-ben. Ez utóbbi évben őt rokona Albert mint hamis pénzverőt vádolta. Neje Siroky Anna, kitől gyermekei: Benedek, Uriel, György és Anna Mányay Györgyné születtek. Ezek közül Benedek Uriel és Györgynek fia Mihály 1582-ben Rudolf királytól Zólyom megyei Dubravicza helysége uj adománylevelét nyertek ¹⁾.

I. Mihály országos adó-revó (Dicator) volt. Élt 1505—1529. Első neje szintén Moeskos György leánya M. Borbála, a második Demédy Mátyásnak leánya Katalin, ki utóbb 1569-ben már Papócsy István özvegye volt. Gyermekei: 1. Mihály élt 1548-ban. Fia Ferencz 1558-ban, ennek özvegye 1575-ben Simonyi Magdolna, ki 1578-ban már keszihóczy Dacsó Istvánné, ennek halálával Bogdányi Gáspárné. — 2. Anna Herencsenyi Bernátné, kitől a Bay vonalon a Rádayak jönnek le, és uza-panniti Dóság is szakadnak. — 3. Katalin Litassy Istvánné. 4. Miklós 1543-ban, kinek neje Palojthay Tamás leánya P. Anna 1558-ban már mint özvegy említettik, és utóbb pethőfalvi Pethő Imre neje lőn. Ettől született Dubraviczky Borbála, előbb 1543-ban Hany Mátyásnak, utóbb hallerkői Haller Rázmánnak felesége ²⁾. E vonal is fiágon magbaszakadt.

I. Márk előnevét Keőkesziről is irta. Élt 1514—1526-ban. Neje Uza Orsolya, utóbb Szalay Mihályné, ettől fia IV. János 1547-

¹⁾ Katona Historia Critica XXVI. p. 162. közli régi orosz magyar fordításban az oklevelet.

²⁾ Horvát István: Verbőczy Emlékezete 298. l. — És Szent Benedeki Convent, 1543. Fasc 41. Nro 29.

ben. Ennek fia II. Márk 1559—1601-ben. Neje Jákóffy Kata, kitől gyermekei: 1. István; kiről alább. 2. György, atyja II. Mártonnak. 3. Mária Trombitás Pálné, kitől a sarudi Batik család sarjadzik le. 4. Anna, előbb Jelsith Horváth Györgyné, utóbb Jánossy Györgyné. 5. Anna, előbb Lentvoray Pálné, utóbb Jelsith Szabó Miklósné. 6. Sára, ki 1597-ben mint Kékedy György jegyese említetik, 1598-ban pethőfalvi Pethő Gergelyné volt. Ezelőtt, vagy után férje Etthre Gergely. Ezek közül

István, ki 1626-ban élt, tartá fen ágazatát fia Gábor által, ki 1660-ban élt, és nemzé Pétert, ki 1706. 1710. 1716. és 1717-ben Nógrád vármegye szolgabirája volt ¹⁾. Ennek gyermekei közül, kik a táblázaton láthatók, ismét Péter (1755-ben) terjeszté ágazatát. Neje Kubinyi Johanna Polexinától fia ismét Péter 1796-ban Nógrád megye főszolgabirája volt.

A végső néhány nemzedék a családfáról — mint észrevehető — hiányzik.

A család ősei Zólyom megyében birták Dubravicza helységet, melynek felébe 1582-ben — mint említők — D. Márton fiai Benedek, Uriel, és Györgynek fia Mihály új adomány-czimen is beiktattak ²⁾. Hasonlóan régóta birtak Pest megyében Tapio-Szelen, Györgyén stb. is, mely jószágokat I. Márk nejjével Uza Orsolyával Mária királyné egyik palota-hölgyével kapott ³⁾.

A család jelenleg Pest és Nógrád megyében birtokos. A Pest megyei ágból Dubraviczky Simon 1836-ban Pest megyének több évig első alispánja, utóbb (1845-ben) m. kir. helytartósági tanácsos.

Nógrád megyében D. Zsigmond 1836-ban a megyénél al-adószedő, 1842-ben számvevő; jelenleg 1850-től cs. kir. hivatalnok. Fiai Ádám és Károly stb.

Duchon család. (Duliczi). Thurócz megyei nemes család, mely Dulicz-ról (Gyulafalváról) írja előnevét. Több megyébe elágazott.

1632-ben Duchon János Selmecz sz. kir. város jegyzője volt ⁴⁾. Született 1596-ki június 21-én. Atyja Duchon János Liptó megyei

¹⁾ Protoc. C. Neograd.

²⁾ Sz. Benedeki Convent. 1582. Prot. F. pag. 160.

³⁾ Lehoczky Stematogr. II. 109.

⁴⁾ Uj Magyar Muzeum 1853-ki foly. 353. lap.

kvacsáni lelkész, keresztvizre tarták Duchon Florián és Menyhért, amaz német lipcsei ev. lelkész és senior, emez márkfalvi lelkész ¹⁾).

1717-ben Bars megyében Kosuton birt Duchon Miklós, ki 1730-ban Pozsony megye egyik járásában adószedő volt ²⁾).

1747-ben Duchon József cs. kir. tanácsos, és a m. kir. helyt. tanácsnál fő-számvevő.

Ez időtájban Duchon Anna, Andreánszky Zsigmondné.

1741-ben Duchon János Hont megyei Nagy-Faluban huszonnyolcz ház-helyre, és Zólyom megyei Baczur helységbeli jószágra kap adomány-levelet, de az iktatásnál ellentmondás történik ³⁾).

1760—1770-ben él D. András, számvevői hivatalnok a m. kir. udv. kamaránál. Ugyanez időben él Mihály is.

1810—1820-ban Mihály a m. kir. udv. helytartó tanácsnál irodai jegyző.

1810-ben D. János a XVI szepesi városok kamarai administr. ülnöke. 1825-ben kamarai kerületi ügyvéd Lublón.

1825-ben József szintén a kamaránál hivatalnok. Valamint 1844-ben D. Adolf is.

Nyitra megyében Nyitrán lakott Duchon idősb Imre, ki Thuróc vármegye előtt 1795-ben igazolá nemességét, és az a m. kir. udv. kancellária által is 1795-ki január 17-én 1972. szám alatti leiratban helybenhagyatott. 1814-ben újra kivevé fia ifjabb Imre nevére is Thuróc vármegyétől a nemességi bizonyítványt, mely Nyitra megyében 1815-ki aug. 17-én kihirdettetett. Fia említett ifjabb Imre pedig azt 1832-ben hirdetteti ki Nógrád megyében, hol 1849-ig megyei jegyzői irodai kiadó, majd cs. kir. id. segédbíró volt. Meghalt 1852-ben. Gyermekei: Pál elhalt, Antonia Devány Henrikné, és Mária.

Dudich család. (Horehoviczi). Történeti hirre emelte e családot horehoviczi Dudich András, ki 1533-ki febr. 16-án Budán született. Papi pályára lépén, 1561-ben tinini püspök, és a tridenti zsinatra a magyar clerus egyik követe volt, és ott többi közt a papok nősülését sürgeté. Latin ékesszólását, szép eszét itt is bámulák. 1562-ben csanádi, 1563-ban pedig pécsi püspök lön. Később a papi élet elől elvonulva, egy lengyel nővel Strasz Reginával kelt egybe, és lengyelországi Smigla városban — melyét megszerzett — telepedett meg. E

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungarorum qui in univ. Vitebergensi eta. pag. 129.

²⁾ Vita Gabr. Kolinovics. Mss. p. 65.

³⁾ Sz. Benedeki Conv. Capta H. Fasc. 2. Nro 7.

neje holtá után másodszer Zborovszky Erzsét vevé nőül, és Szileziába költözött. Meghalt 1589-ki febr. 23-án, kora 56-dik évében; eltemetett Boroszlóban (Breslau) a sz. Erzsébet templomában. Az ausztriai házhoz és annak érdekeihez mind végig hűségben maradt ¹⁾.

Atyja Jeromos ifju korában hadban esett el. Anyja a velenzei nemes Sbardellati családból eredt. — Nagyatyja Dudich J a k a b II. Ulászló király udvari tanácsosa volt ²⁾. A leszármazást így tüntethetn fel:

Dudich Jakab
kir. udv. tanácsos.

Jeromos
(Sbardellati N.)

András püspök
szül. Budán 1533.
† 1589.
(1. Strasz Regina.
2. Zborovszky Regina)

Legújabb időben is találunk e névre. Dudich István 1829-ben „Nomenclator operis Tripartiti“ czimű munkát adott ki. Ennek czimere kék mezőben jobbról balra rézsútos vörös csikolat, melyen három rózsza látszik. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejű sas áll szétterjesztett szárnyakkal.

Dudinszky család. Dudinszky János 1791-ben II. Leopold királytól kap czimeres nemesítő levelet.

Czimere ez: a paizs jobbról balra rézsútosan kétfelé oszlik, a jobboldali alsóbb rész vörös, a baloldali zöld mezőt mutat, a paizs alján zöld tér fölött oroszlán áll, első jobb lábában arany buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronájából grif nyulik föl, első jobb lábában arany keresztet tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról arany-zöld ³⁾.

Dudinszky József Tallián ág után örökösödvén, bir Csongrád megyei Fábrián Sebestyén pusztán ⁴⁾.

Dudvarszky család. 1741-ben nemesített meg.

Czimere — mint a következő lapon a metszvény ábrázolja — egy kék mezejű hadi paizs, melyben három ezüst nyíl látható a mező köze-

¹⁾ Wespriemi Succ. Medicorum Hung. Biographia Cent. I. pag. 33.

²⁾ U. ott. L. Czwingger Specimen H. Litt. Horányi Mem Hung. I. 547

³⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

⁴⁾ Fényes Geographiai szótár II. 1.

pérről háromfelé irányozva, úgy hogy egy-egy a paizs felső két szegletének, a harmadik pedig a paizs alsó középcsucsának néz legyével. A paizs fölötti sisak koronáján szintén három nyíl látszik. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék ¹⁾).

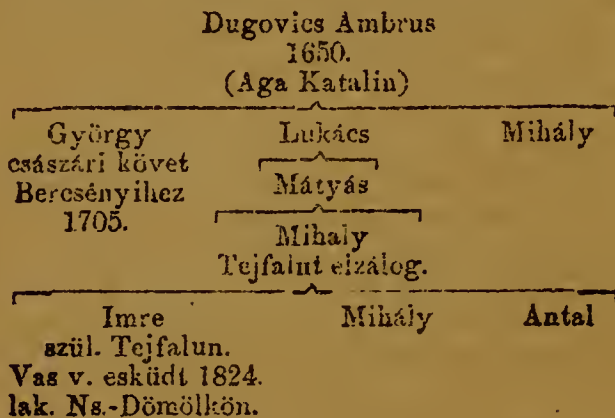
Duelli család. A czimeres nemes levelet Duelli Fülöp nyerte I Leopold királytól 1697-ben.

Czimere három mezőre osztott paizs; a felső jobboldali arany mezőben fehér kereszt, a baloldali kék mezőben hátsó lábain álló oroszlán kivont karddal, s fölötte csillag látható. Az alsó vörös mezőben arany hold és csillag tűnik fel. A paizs fölötti sisak koronájából het páva-toll nyúlik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös ²⁾).

Dudvarszky cs. czimere.

Dugovics család. (Sárkuthi). Törzse Dugovics Titusz, történeteinkben a legszebb hősi erény egyik dicső példája, ki 1456-ban Belgrád védelménél a bástya falára a félholdas zászlót kitűzni akaró törököt magával együtt a mélységbe rántá le. Az életét feláldozó vitéznek lát Dugovics Bertalant atyja érdemeért 1459-ben Mátyás király Pozsony megye Tejfalu helységgel kir. adományképen jutalmazta meg. Bertalantól származott le a maig élő család, melynek a XVII. századtól kezdve nemzékrendje ³⁾ következő:

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ Collect. Herald. pag. 112. és Adami Scuta gentil. tom. II.

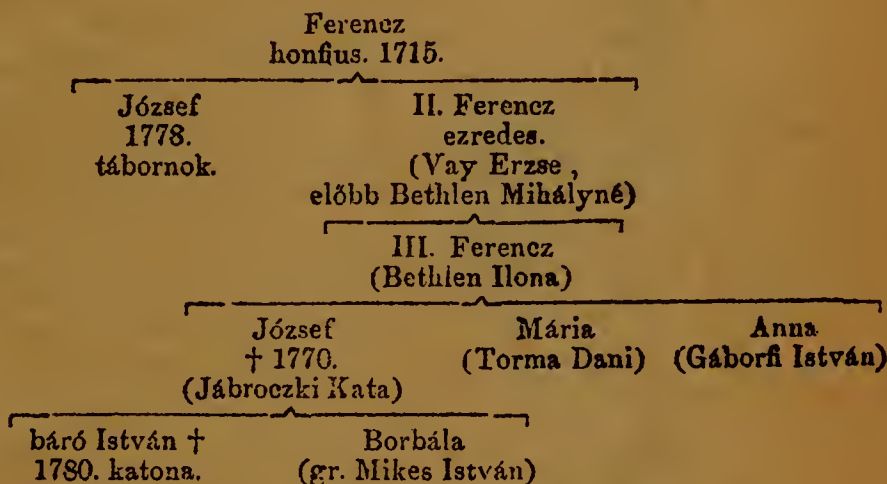
³⁾ Tudományos Gyűjtemény 1824-ik évi VIII. köt. 16. l.

Ezeket fölül volt a családból egy ezredes, egy főjegyző Vas vármegyében, egy első alispán Sopron megyében, és Dugovics János szombathelyi kanonok 1787-ben.

Pozsony megyei Senkvicezen lakott 1730-ban Dugovics Mátyás.

Dujardin család. (Nagy-szekeresi, báró †). Franciaország. Iratott nevük Desjardens-nek is.

Első, ki hazánkba lép: Dujardin János Ferencz, kit az 1715-ki országgyűlés (135-ik törv. cz.) a honfiusítottak közé iktat be. Ennek fia II. Ferencz mint ezredes Erdélybe megy, s ott özvegy Bethlen Mihálynét Vay Erzsébet nőül veszi, és a következő családfát¹⁾ alapítja:

III. Ferencz mostoha nővérét (édes anyjának előbbi férjétől Bethlen Mihálytól nemzett leányát) Bethlen Ilonát vevé nőül, e házasságból, mely azonban már 1728 dik év előtt elválás útján megszakadt, egy fia József született, ki indulatoskodás, boszú- és vérszomjából sok törvényteleniséget, sőt kegyetlenséget követett el. „Nőjének — írja Kőváry — ki később elhagyá, s apácza lett, egy pár ezikk dinnyeért fogait huzatá ki; jobbagyái számára börtönt, poroszlót, kereket bakót állittat, — mig nem a kormány 1766-ban²⁾ befogatá, s midőn a súlyos vádakért már halál várna fejére, övéi által nyujtott méreg által 1771-ki mart. 30-án m.-vásárhelyi fogságában végzé életét. Vad vére átment családjára, s a „Dujardin“ név rémes hang volt Erdélyben. Fia István katona lévén, kieszközlék, hogy ne nősüljön, s ez elvadított vért magával sirba vigye.“³⁾

¹⁾ Kőváry: Erdély nev. családai 81. l.

²⁾ Hodor: Doboka várm. 71. szerint 1785-ben.

³⁾ Kőváry: Erdély nev. családai 81. — Hodor: Doboka várm. 429. lap. ez István 1783–1785-ben Doboka vármegye főbírája is volt.

Volt a családból egy pap is: báró D. Károly, pozsonyi kano-
nok 1787-ben, valószínűleg az utolsó Istvánnak testvére.

Duka család. (Báró). Alapította Duka Péter, ki a mult szá-
zad végén mint katona 1803-ban báróságig, tábornagyságig
vivé, és a 39-ki magyar gyalog ezrednek tulajdonosa volt. Fia báró
Duka István.

Hasonlóan a mult század végén alapított egy szintén Duka
család, mely 1792-ben Duka Mihály személyében megnesemítte-
tett. Egy-e a bárói családdal? nem
tudjuk.

Ez utóbbinak czimere — mint
itt látható — vörös mezőben egy
hegyével fölfelé nyuló nyíl, mellette
két oldalról egy-egy hold; a paizs
udvarának jobboldali felső szögletét
arany koczka (a czimertán szerint
quadrans = tisztességi alak) képezi.
A paizs tetején álló sisak koronájá-
ból pánczélos vitéz nyulik ki, sisak-
ját piros strucz-toll fűdi; jobb ke-
zében dárdát, a balban vértet tart.
Foszladék jobbról ezüst-vörös, bal-
ról arany-vörös¹⁾.

E családból Duka Konstantin 1827-ben adakozik a Ludo-
viceára.

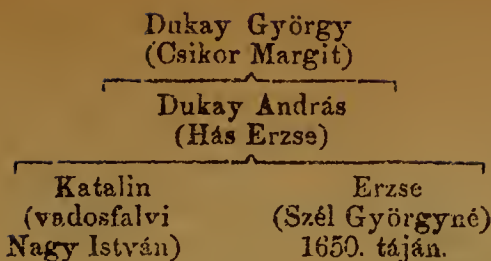
Duka Péter 1845-ben a 32-dik számú magyar gyalog ezrednél
százados.

Duka Károly 1836-ban Torontál megyénél tiszteletbeli szol-
gábiró.

Duka család. (Kucsini). A kucsini vagy kuchini Duka csa-
lád Zemplén megyében — hol Kucsint birta, — virágzott, és kihalt.

Dukay család. A XVII. században találjuk a Dunántúl e
családot. Néhány izen nemzékrende ilyen:

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

Dukay nevü család jelenleg Sáros megyében tartja lakását Fényes E. Geographiája szerint.

Dúl család. A XVII. század végén Hont és Nógrád megyében tűnik föl e család Dúl Mihály által, ki 1687-ben Hont megye bites jegyzője ¹⁾, 1691-ben ülnöke, 1699-ben Nógrád megye alispánja volt. Meghalt 1705-ben június táján Szécsényi házában. Nejének Réthey Máriának, ki 1709-ben már gyermekeivel megosztotva élt, a Rákóczy forradalom után javai összeiratván, így találtattak: Szécsényben volt beiratott (inscriptionalis) háza; — Bussa helységnek birta felét, és egy két-kerekü malmot; Csécsén négy ökrös házhelyet, és két pusztatekét; Fancsalon 20 ökröt tartó házhelyeket, tiz elpusztultat, tiz zsellért; — tiz pusztát (praedium), Pásztón tiz szőlőt, egész malmot s egyebeket.

Ferencz fiok a forradalommal tartva, még 1710-ki febr. 10. haza nem került ²⁾. A családfai rövid kimutatás ez:

Dúl Mihály
1687. † 1705.
(Réthey Mária)

Ferencz	Anna (Ujfalussy Ferencz)	Mária (Sövényházy Ferencz)	Borbála (Kornis Mihály)
---------	-----------------------------	-------------------------------	----------------------------

Czimerök — Dúl Mihály pecsége szerint — egy hátulsó lábain álló orozslán kivont kardot tartva.

E század elején Ugocsa megyében lelünk Dúl családnévre. Dúl Lászlónak övegye birtokolt Bökényben ³⁾.

Dúl István 1772-ben szintén Ugocsa megyében Királyházán plébános és esperes volt ⁴⁾.

Dúló család. (Felső-szüdi †). Hont vármegye nevezetesebb nemes családja volt; a mult században kihalt.

¹⁾ Eredeti oklevélen aláírva.

²⁾ Eredeti okmányok.

³⁾ Szirmay C. Ugocsa pag. 122.

⁴⁾ Ugyanott pag. 145.

Eredetét nem ismerjük, de a XV. század közepén már találunk a családnévre, midőn thaadi Dúló István 1450-ben a Hunyady család részére egy ik'atásnál mint királyi ember (homo regius) nevezetik meg¹⁾. — A thaadi előnév tán az Esztergam megyei Tát helységre vonatkozik, és így nem messze esnék Hont megyétől, melyben Felső-Szúd a család későbbi előnevét adó helység fekszik.

Ezután egy század mulva látjuk föltünni Hont megyében felsőszúdi Dúló Deményt (Damianus), kinek egyik fia Dúló Gergely 1589-ben a nógrádi várból — mint egyik tanu megy azon párbajra, melyet Bory Mihálynak kelle egy törökkel vívni²⁾).

A családfa így sarjadjik le:

Dúló Demény					
Anna (Onory Péter özvegye 1615)	I. Gergely 1588.	I. Miklós 1615. (Baloghy Judit özvegye 1659.)			
	János 1615.				
Zsuzsa (Strucz Ferencz) 1637.	I. Gábor 1658. nógrádi alispán. (Rimay Mária)	I. István 1629. † 1670.	II. Gergely 1661. (Dalmady Mária)		
György 1661. (Baratnaky Magdolna) 1684. özv.	II. Gábor Hont várm. szolgabíró 1682.	II. István 1672.	Judit (Bory György)	Krisztina (Beniczky Farkas)	Anna (Lipthay András)
Magdolna (Géczy Farkasné)	II. Miklós		Ádám 1682. (Schneider Mária)	Zsuzsa (Pély András)	
	Magdolna (Pápay János)		Mária Zsuzsa (Palásthy István) 1727.		

¹⁾ Gr. Teleky Hunyadiak kora. X. köt. 255.

²⁾ Istvánffy Histeria. 1685-ki kiad. 379. lap.

Deménynek fia I. Gergely Domaniki Györggyel együtt Gárdon pusztá végett perel Palásthy Benedek ellen ¹⁾.

Gergelynek fia János Hont megyei Szúd-Darási és Bácsfalvi részét elzalogítja 1615-ben Liphay Imrének, mi ellen Dúló Anna Onory Péter özvegye és Dúló Miklós tiltakoznak ²⁾.

I. Miklósnak neje Baloghy Erzsébet volt, 1659-ben már özvegy ³⁾, kitől születtek Zsuzsa, Strucz Ferencz Vác vári kapitány neje ⁴⁾; I. Gábor, István és II. Gergely. Ezek közül

I. István 1670-ben az erdőn egy fába ütődve szörnyet halt ⁵⁾.

I. Gábor 1658-ban Nógrád vármegye alispánja volt, midőn — mint az oklevél szavai hangzanak — magára vállalván feleségének Rimay Mária asszonynak és fiainak Györgynek, Gábornak és Istvánnak és leányainak Juditnak, Krisztinának és Annának terheket, a nádori adományban Mladosovits Horváth magszakadáson fölkért Nógrád megyei Berzenoze helységre nézve a beiktatáskor ellentmondó Battik Gergelylyel megegyezett ⁶⁾. Nemsokára ezután I. Gábor is meghalt, és mivel testvéreivel II. Gergelylyel teljesen megosztotva nem volt, 1661-ben nádori parancs folytán özvegye Rimay Mária ugymint gyermekeinek — (kik közül ekkor már Judit Bory Györgyné), — gyámja osztozott meg II. Gergelylyel a Hont és Nógrád megyei birtokokban ⁷⁾. 1672-ben pedig — midőn már

¹⁾ *Causa Gregorii filii Damiani Duló, et Georgii filii Ladislai Domaniki contra Benedictum Palásthy ratione praedii Gárdon.* (C. Hontens. Protoc. 71. A. pag. 16.)

²⁾ Sz. Benedeki Convent. 1615. Protoc J. pag. 647. „*Joannes filius Gregorii Duló de Felső-Szúd portiones in Szúd-Darás et Bácsfalva C. Hontensi flor. 715. Emerico Liphay oppignorato.*“ — Ugyanott Prot. LL. pag. 102. Nro 79. „*Anna filia Damiani Duló de Szúd Peiri Onory relicta inhihet Joannem Duló ab alienatione portionum in Szúd-Darás, Kis-Darás aliter Bácsfalva collu Hontensi; Emericum vero Liphay ab emptione.*“ — Ugyanott Prot. J. pag. 673. „*Nicolaus Duló de Szúd protestatur contra fassionem Joannis filii Gregorii Duló quoad Szúd-Darás etc. pro Emerico Liphay factam.*“

³⁾ Sőt már 1629-ben is özvegynek iratik. L. Sz. Benedeki Convent. 1629. Capsa D. Fasc. 3. Nro 1. hol ez iratik: *Juditha Baloghy cum filiis Gabriele Stephano et Gregorio ex Nicolao Duló susceptis.* És 1659. Prot. P. pag. 36.

⁴⁾ Ugyanott 1637. Fasc. 21. Nro 10. „*Attestationes pro Juditha Baloghy super eo, quod tempore elocationis filiae Susannae Duló Francisco Strucz, mundum nubilem eidem dederit, Joannes vero Baan Juramentum et Lras super Berzenoze et Darócz nondum dederit.*“

⁵⁾ Protoc. C. Neograd anni 1670.

⁶⁾ Az eredeti oklevél szerint; hiteles másolata nálam.

⁷⁾ Oklevél (ítélőmesterileg hitelesítve).

a másik két leány is férjnél volt, Rimay Mária említett hat gyermekével osztozott meg Korponán saját házoknál választott bíróság előtt ¹⁾. I. Gábornak gyermekei mind kihaltak. Györgynek, ki Hont vármegyének 1673-ban jegyzője, 1685-ben alispánja volt ²⁾, Baratkay Magdolnától leánya Magdolna Géczy Farkas neje volt 1727-ben. — II. Gábor 1682-ben Hont megyének szolgabírája.

II. Gergelynek, ki testvére nejével Rimay Máriával 1661-ben osztozkodott, nejétől Dalmady Máriától gyermekei II. Miklós ³⁾ (kinek leánya Magdolna Pápay Jánosné), Zsuzsanna Pély Andrásné, és Ádám.

Nevezett Ádám 1682-ben a korponai nemesség követe volt Rabbata tábornokhoz. Élt még 1700-ban is. Neje Schneider Mária, kitől leánya Anna Mária Palásthy Istvánné volt, nagyanja a korponai Szmezsányiaknak, kiktől leány-ágon a Stummer család ered.

A család czimere — mint I. Gábornak, és a most említett Ádámnak pecsétén láttam — a paizs mezejében szétterjesztett szárnyakkal repülni induló galamb, egyik fölemelt lábával koszorút (vagy gyűrűt) tartva, a paizs fölötti sisak koronáján ugyan olyan galamb áll. A czimert főlebb a metszvény mutatja.

Dunka család. Marmaros megye nemes családai közé számítatik. Erdélyben is él e név, hol Dunka Illés 1815-ben az erdélyi kamaránál állott hivatalban.

Durcsák család. Zemplin megyei nemes családul, és ott Kaponya helységben birtokosul iratik ⁴⁾.

Durville család. 1790-ben kap Durville Károly ausztriai báróságot, és ily czimert: a paizs kétfelé, és a felső rész függőlegesen ismét kétfelé osztatik. Az első kék mezőben két víz-szintes csikolat, és ezek közül a felsőbbikben két kinyílt piros rózsa, az alsóbbikban egy látszik. A második vörös mezőből grif emelkedik föl, kivont karddal. Az alsó fekete mező alját négy fehér csúcs foglalja. A paizs közepén egy kisebb paizs látszik, melynek arany mezejében M. T. betűk tűnnek fel. A paizs tetejét bárói korona fedi, s azon három koronás sisak nyugszik; ezek közül a jobboldaliból két kék elefánt-orrmány emelkedik ki, melyeken két fehér csikolat látszik, az orrmányok közt pedig egy piros rózsa virít. A középső sisakon két kiterjesztett fekete

¹⁾ Az eredeti okirat szerint.

²⁾ Bel Notitia Nova Hung. IV. p. 552. 1672—1673-ban Nógrád megyének is jegyzője.

³⁾ Sz. Benedeki Convent oklevele.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 307.

sas-szárny között a közép-paizs (arany mezejében M. T. betüvel) látszik. A baloldali sisakból a paizsbeli leirt grif emelkedik ki. A jobb-oldali sisak foszladéka ezüst-fehér, a középső sisaké arany-fekete, a baloldalié ezüst-vörös. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két vad ember tartja ¹⁾.

Báró Durville Károly 1791-ben nyert magyar honfiusitást az országgyűlés által ²⁾.

Dusicska család. 1797-ben nemességet nyert Dusicska József ³⁾. Czimere négy részre osztott paizs. Az első és negyedik ezüst mezőben egy fekete szárny piros lábbal együtt látható. A második és harmadik osztály kék és vörös rézsútos csikolattal van fődve, az előtérben arany mérleg függ. A paizs fölötti sisak koronájából vörös grif emelkedik fel, első jobb lábában kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst-fekete, balról arany-kék.

A család Zemplin megyében tartja lakhelyét ⁴⁾.

Dusza család. Gömör megye nemes családai közé soroztatik ⁵⁾.

Dutkanics család. Zemplin megye armalista családainak egyike ⁶⁾.

Dutkovich család. (Máskép Horváth). A XVII. század elején nemesítették meg. Horváth, máskép Dutkovich Márton, és rokona (frater) Dutkovich, máskép Szabó nevezetű, II. Mátyás királytól 1609-ben kaptak czimeres nemes levelet. Utódaik valószínűleg kihaltak ⁷⁾.

Dvornikovich család. (Liptó-Teplai). Előkelőbb család Liptó megyében, ott van Tépla helység, honnan a család előnevét írja.

1662-ben él Dvornikovich András udvari tanácsos, ki az említett évben Nezettére kir. adományt kap Boronkay Istvánnal.

1687—1700-ban Dvornikovich Mihály váci püspök ⁸⁾.

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. II.

²⁾ 1791-ki 73. törv. cz.

³⁾ Collect. Herald. Mss. pag. 136.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

⁵⁾ Bartholomaeides C. Gömör p. 144.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 111.

⁷⁾ Az eredeti Armalis Körmőcz város levéltárában van.

⁸⁾ Deserici Hist. Epp. Vaciens.

1662-ben D. Miklós az országgyűlés által a határszéli bizottmányhoz neveztetik ¹⁾. Ez kapta 1669-ban L-Teplát curiával, továbbá Besenyefalva, Belusfalva, Krachan, Uzsada, máskép Kutahosszúrét pusztákat curiákkal, továbbá birtokrészt, curiát és malmot Palisházán Liptó megyében, Szeniczát, Lehokát Zólyom megyében, Sughot Nyitra megyében, Zavarat Pozsony megyében, és végre Artocz pusztát Trencsin megyében királyi adományban I. Leopold királytól mindkét ágra ²⁾. Másik

Dvornikovich Mihály 1716-ban Hont és Liptó megye alispánja volt. Birt Nógrád megyében is Horpácson, hol özvegye Szent-Iványi Klára lakott 1731-ben is. Család-kimutatása így áll:

D. Miklós
(Szent-Iványi Klára)

Magdolna szül. 1708. † 1760. (Battha Pálné)	Anna Mária (Okolicsányi László liptói alispán)	Klára (b. Révay Jónás)
---	--	---------------------------

Magdolna Battha Pálné 1760-ban nov. 8-kán halálozván meg, a fölötte mondott halotti beszéd kinyomatott ³⁾.

A mult század végén, és a jelennek elején élt Dvornikovich Miklós, ki 1791—1808-ki országgyűléseken több bizottmányban neveztetett ki, és a Ludoviceára ezer forintot adott ⁴⁾. Ez utóbb (1800.) cs. kir. tanácsos, kir. táblai ülnök, sz. István-rend vitéze, és al-ország-híró volt; legutóbb pedig (1814—1819-ben) a hétszemélyes tábla ülnöke volt.

Dvornikovich János 1827-ben a Ludoviceára adakozók sorában áll. — D. Mihály Zala vármegyei szolgabíró 1822-ben.

A család régiebb pecséték szerint ősi czimere kék mezőben egyszarvú. Más változattal a paizs kék mezejében egy ékbe hajló fehér csikolat, és azon öt csillag látszik. A csikolat fölött két egyszarvú, alatta pedig zöld dombon daru látszik. A fölebbi metszvény ez utóbbi czimert ábrázolja.

¹⁾ 1662-ki 37. törv. cz.

²⁾ Liber Regius.

³⁾ Lehoczky Stemma. 195. 196.

⁴⁾ Lásd Ladary József Isoncei plébános „Halál nem halál“ című. Pesten 1761-ben nyomt. halotti beszédét.

⁵⁾ 1791: 67. — 1808: 4. és 7-dik törv. czikk.

A III. kötet tartalma.

C.	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
*Caballini család. (Ehrenburgi)	3	*Chetueky cs. (Chetneki)	—
Caballini cs. (Szlavnygradi)	4	Chierni cs.	31
Calisius cs.	—	Chiga cs. (Belmegyeri)	32
Campani cs.	—	Chyko cs. (Pomázi)	—
Campiniller cs.	—	Chillagh cs.	—
Canon cs.	—	Chinetti cs.	33
Capdebor cs. (Baraczházi)	—	*Chinorányi cs.	—
De Capellis cs.	5	Chiolich cs.	—
Capitanffy cs.	—	Chiolnich cs. (Chiolkai)	34
Caplyers cs.	—	Chirke cs. (Alattyáni)	—
Caprara cs.	—	Chytwandý cs.	—
Carabelli cs.	—	Chykulini cs.	—
Cardona cs.	—	Chombo cs. (Simonházi)	—
Caretto cs.	—	Chomory cs.	35
Carpi cs.	—	Chorba cs. (Borsai)	—
Castiglione cs.	6	Chotek cs. (Chotkovai)	—
Cavriani cs.	—	Christóffi cs.	37
Cebrian cs.	7	*Cicatricis cs.	—
Chaby cs.	—	Cikulini cs.	—
Chako cs.	—	*Cillei cs.	38
Chama cs. (Reegi)	—	Cipele cs.	40
Chamare cs.	8	Clement cs.	—
*Chanady cs.	—	Clementisz cs.	—
Chaos cs.	—	Clerfait cs.	—
*Chapy cs.	—	Clerici cs.	—
Charnavoday cs.	14	Coburg cs.	—
Chatary cs.	—	Collalto cs.	41
Cházár cs. (Jólészi)	15	Collenbach cs.	42
Chazary cs.	16	Colloredó cs.	—
Caeli cs.	—	*Colosváry cs.	44
Ched cs. (Cségei)	19	Comáromy cs. (cóji)	45
Csekfewi cs.	—	Conti cs.	—
Chenke cs.	—	*Corbaviai cs.	—
Chesösy cs.	—	*Cornides cs.	48
Cherepes cs. (Maczonkai)	20	Corralanza cs.	49
Cheropovich cs.	—	De Corzan cs.	—
Chernavoday cs. (u. o. és surányi)	—	Constantinovics cs.	50
*Chernel cs. (Chernelházi)	23	Cottmann cs.	—
Chernolatecz cs.	28	Cörver cs.	51
Chery cs.	29	Creinitz cs.	—

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Cronsfeld cs.	51	*Csarada cs.	103
*Crouy cs.	—	Csarics cs.	105
*Crus cs.	60	Csarvay cs.	—
Csaba cs.	61	Császár cs. (Lánzséri)	105
Csabay cs.	—	*Császár cs. (Kolgyári)	106
Csáholyi cs. (Cs.-monostori)	—	Császár cs. (Pacséri)	108
Csajághy cs.	65	*Császár cs. (előbb Kaiser)	—
Csajkó cs.	66	Császár cs.	109
Csák cs. (Gálszéchi)	—	Császár cs. (Nagy-enyedi)	—
Csák cs.	—	Császár cs.	—
Csákány cs. (Péterfalvi)	—	Császay cs.	—
Csákány cs. (Kidei)	—	Csatáry cs. (Sarkadi)	—
Csákánházy cs.	67	Csatkovics cs.	110
Csákay cs. (Csákai)	—	Csatlós cs.	—
Csáklyán cs.	—	Csató cs. (Csatóházi)	—
Csáklyás cs.	—	Csató cs. (Fügei)	111
Csáklyay cs. (Csáklyói)	—	Csató cs. (Jankafalvi)	113
*Csáky cs. (Keresszeghi)	—	*Csató cs. (Csatószeghi)	—
Csáky cs. (Dánfalvi)	92	*Csathó cs. (Delnei)	116
Csáky cs. (Dévai)	—	Csávay cs.	118
Csala cs.	—	Cséby cs. (Némethfalvi)	—
*Családy cs.	—	Csechesik cs.	119
Csalay cs.	93	Csécsy cs.	—
Csalló cs.	—	Csedő cs. (Cs.-sz.-györgyi)	—
Csalomjai cs.	—	Cséfalvay cs. (Cséfalvai)	120
Csama cs.	94	Cseffey cs. (Noszolyi)	—
Csanád cs. (Rudai)	—	Csegezi cs. (Bágyoni)	—
Csanády cs. (Mező-telegdi)	95	Csegődy cs.	121
Csanády cs. (Kereki)	—	Csegöldy cs. (Szathmári)	—
Csanády cs. (N.-mihályi)	—	Cseh cs. (Lévai)	—
Csanády cs. (Göcsi)	96	Cseh cs. (Sz.-kátolnai)	—
Csanády cs. (Gruba)	—	Cseh cs. (Czabaji)	—
Csanálosy cs. (Hernád-Csanálosi)	—	Cseh cs. (Csuzi)	122
Csanky cs.	—	*Cseh cs.	—
Csányi cs. (Csányi)	98	Cseh cs.	—
Csányi cs. (Mező-csányi)	—	Cseh cs.	123
Csányi cs. (Sz.-udvarhelyi)	—	Cseh cs. (előbb Böhm)	—
Csányi cs. (Kövesdi)	—	Cseh cs. (Alsó-csernátoni)	—
Csányi cs. (Zemplinben)	—	Cseh cs. (Jablonezai)	124
Csaplár cs.	—	Csehy cs.	—
*Csaplovics cs. (Jaszenovai)	100	Csehy cs. (Cseli)	125
Csapó cs. (Gelsei)	101	Csejtey cs.	126
Csapó cs. (Ecsedi)	—	Cseke cs. (Csekei)	—
Csapó cs.	—	*Csekonics cs.	—
*Csapó cs. (Lebényi)	103	*Cseley cs. (Cselei)	127
Csapody cs. (Szala-lövői)	—	Csemetey cs.	128

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
*Csemiczky cs. (Csemiczei)	128	Cserznák cs.	160
Cseneházy cs.	131	Csete cs.	—
Csengery cs.	—	Csethe cs.	161
Csenkey cs.	—	Csetneky cs.	—
Cseőregh cs.	132	Csianda cs.	—
Csépán cs.	—	*Csiba cs. (Nagy-Abonyi)	—
Csepesányi cs. (Kis-Csepesényi)	—	Csiba cs.	162
Csepely cs.	—	Csiby cs.	—
Csepellény cs.	—	Csiby cs. (Ditrói)	—
Csepler cs.	133	Csicsery cs. (Csicseri)	—
Cseppeny cs.	—	Csicsvay cs.	164
Cseplész cs.	—	Csify cs.	—
Csepreghy cs.	—	Csigay cs.	—
Csepy cs.	—	Csilhat cs.	—
Csere cs. (Apáczai)	—	Csikány cs.	—
Cserényi cs. (Alzó-Balásfalvi)	—	Csikay cs.	165
Cserépy cs.	135	Csike cs. (M. Lapádi)	—
Cseresnyés cs. (Őri)	—	*Csiky cs.	—
Cseresnyey cs.	—	Csiky cs. (Erzsébetvári)	166
*Cserey cs. (Nagy-Ajtai)	—	Csiky cs. (Csik-somlyói)	—
Cserey cs. (Tuson)	141	Csillag cs. (Sternath)	—
Cseres cs. (Pazonyi)	—	Csillag cs.	—
Csergheő cs. (Nemes-Tacskándi)	—	Csillom cs.	—
Cserjék cs.	142	Csipai cs. (Ölyvesi)	167
Cserkicz cs.	—	Csipkés cs. (Aranyos-Rákosi)	—
Cserko cs.	—	Csirbesz cs.	—
Csermeny cs.	143	Csire cs. (Álmosdi)	—
Cserna cs.	144	Csire cs.	—
Csernay cs.	—	Csiszár cs. (Borbereki)	—
Csernák cs.	—	Csiszár cs. (N.-Egrestői)	169
Csernakóczy cs.	—	Csiszár cs.	—
*Csernátóni cs. (Csernátóni)	—	Csiszér cs. (Gidofalvi)	—
Cserney cs.	146	Csizér cs. (Sz.-Mihályfalvai)	—
Cserniczky cs.	—	Csitueky cs.	—
*Csernovich cs. (Mácsai és kis-oroszi)	—	Csitvándy cs.	—
Csernukus cs. (Papfalvi)	148	Csizmadia cs.	—
Cserny cs.	—	Csizmadia cs.	—
Csernyánszky cs.	—	Csizmadia cs. (Somogyi)	170
Csernyinszky cs.	—	Csizy cs.	—
Csernyovszky cs.	—	Csizy cs. (Csizi)	—
*Csernyus cs. (Kőkeszi)	—	Csizik cs.	—
*Cseródy cs.	150	Csobánkay cs.	—
Csertán cs.	151	Csobay cs.	—
Csery cs.	—	Csodó cs.	171
Cséry cs.	160	*Csohány cs.	—
Cszeliczky cs.	—	Csok cs.	—

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Csóka cs.	171	Csúthy cs.	186
Csókásy cs.	172	Csúzy cs. (Csúzi és puszta-szent- mihályi)	—
Csoknay cs.	—	Csuzi Cseh cs.	190
Csokás cs.	—	Csüdör cs. (Nyujtódi)	—
Csokonay cs.	—	Cusani cs.	—
*Csokits cs.	—	Custos cs.	—
Csoky cs.	173	Czaban cs.	—
Csolnokosy cs. (Csolnokosi)	—	Czagány cs.	—
Csolthóy cs.	174	Czagányi cs.	—
Csom cs.	—	Czajbok cs.	191
Csoma cs. (Ragyóczi)	—	Czák cs. (Koronavári)	—
Csomády cs.	—	Czakó cs. (Bereczkfalvi)	—
Czomaközy cs.	—	Czakó cs. (Sepsi sz.-györgyi)	—
Csomós cs. (Albisi)	175	Czakó cs. (Gelencei)	192
Csomay cs.	176	Czakó cs.	—
Csombó cs. (Simonházi)	—	*Czecze cs.	—
Csomor cs.	—	Czéczei cs.	193
Csomory cs.	—	*Czeglédy cs.	—
Csomortány cs.	177	Czeglédy cs. (Sáros pataki)	194
Csongrádi cs. (Gálos-petri)	—	Czékey cs. (Czékei)	—
Csonka cs.	—	Czékus cs.	—
Csonka cs. (Fofeldi)	—	Czeldner cs.	—
Csontó cs. (Pelei)	—	Czemanka cs. (Tarnói)	—
Csontos cs. (Kazinczi)	178	Czender cs.	195
Csontos cs.	—	Czerjék cs.	—
Csontos cs. (Csontfalvi)	—	Czerva cs.	—
Cseor cs.	—	Czetény cs.	—
Csorba cs. (Borsai stb.)	179	Czibák cs. (Patotai)	—
*Csorba cs. (Alsó-szakácsi)	181	Czibere cs.	196
Csorba cs.	182	Czibur cs.	—
Csorgaly cs.	—	Czigány cs.	—
Csornay cs.	183	Czigány cs.	—
*Csoron cs. (Devecseri)	—	*Czigler cs. (Felső-Vecsei)	—
Csorvaszik cs.	—	Czikó cs. (Pomázi)	197
Csotka cs.	—	Czikó cs. (Czikóházi)	—
Csőke cs.	—	Czikó cs. (Cs.-Mindszenti)	—
Csömöthey cs.	—	Czimár cs.	198
Csuday cs.	184	Czin cs.	—
Csuha cs.	—	Czina cs.	—
*Csuka cs.	—	Czindery cs. (Nagy-Atádi)	—
Csukás cs.	—	Czinege cs. (Kövecsesi)	—
Csulay cs. (Csulai)	185	Czinege cs. (Váczi)	—
Csunyó cs.	—	Czihgely cs.	—
Csupics cs.	—	Czinger cs.	199
Csupor cs. (Monoaslói)	—	Czintula cs.	—
Csupor cs.	186		

	Lap		Lap
Czinyéry cs.	199	Dancs cs. (Kövecsesi)	228
Cziple cs.	—	Dancz cs.	230
*Czirák cs. (Dienesfalvi gr)	—	Dancz cs.	—
Cziriak cs.	202	Dánfy cs. (Miskolczi)	—
Cziriak cs.	—	*Dániel cs. (Vargyasi)	—
Czirjék cs. (Sepsi-Zoltáni)	—	Dank cs.	234
Czirjék cs. (Sz.-Simoni)	204	Dankó cs.	235
Czitziri cs. (Nagyvárad)	—	Dankovics cs.	—
Czobel cs. (Baloghfalvi)	204	Dantza cs.	—
Czobel cs. (Boldogfalvi)	—	Dantzkay cs. (M.-Igeni)	—
*Czobor cs. (Cz.-Sz.-mihályi)	205	Dapsy cs.	—
Czobor cs.	211	Darabfy cs.	—
Czomba cs.	—	Darabos cs. (Nádasdi)	—
Czompó cs.	—	Darahy cs.	238
Czompó cs. (Kidei)	—	Darányi cs.	—
Czövek cs.	—	Darás cs.	—
Czúc cs.	—	Darásy cs.	239
Czudar cs.	212	Darkó cs. (N.-Ajtai)	—
Czuppony cs.	—	Darholz cs. (Fintai)	—
Czvetkovics cs.	—	Darlaczy cs. (Darlaczi)	—
Czvittinger cs.	213	Darnay cs.	—
*Czykos cs.	—	Daróczy cs. (Király-Daróczy)	240
		Daróczy cs.	241
D.		Daróczy cs. (Deregyői)	—
Daboleczy cs.	215	Darótzsi cs. (Udvarhelyi)	242
*Dacsó cs. (Dacsó-lami és keszihóczy)	—	Darvas cs. (Hanvai)	—
Dacsó cs. (Eőri)	218	*Darvas cs. (Nagy-Rétli)	—
*Daczó cs. (Sepsi-az.-györgyi)	—	Darvas cs. (Csatószeghi)	247
Dadányi cs. (Gyülvészi)	221	*Darvay cs. (Darvai)	248
Daday cs. (Deési)	—	Daun cs.	251
Dajka cs.	—	Dauson cs.	252
Dakó cs.	222	*Dávid cs. (T. Sz.-Péteri és Isztebnyei)	—
Dakos cs.	—	Dávid cs. (Magyar-Béli)	257
Dalejesik cs.	—	Dávid cs.	—
Dallos cs.	—	Davides cs.	258
Dállay cs.	—	Dávidházy cs.	—
Dalmady cs.	—	*Davidovics cs.	—
Dalmata cs.	224	Daxner cs.	259
Dálnoky cs. (Dálnoki)	225	Day cs.	—
Dálnoky cs.	—	Deák cs.	—
Dálnoki-Benkó cs.	—	Deák cs. (Kehidai)	260
Dályói cs.	—	Deák cs.	—
Damaszkin cs.	—	Deák cs. (Sz.-Egyedi)	—
Damiani cs.	226	Deák cs. (Demeterfalvi)	—
*Damó cs. (Lisznyói)	—	*Deáky cs.	261
Damonyay cs.	228		

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Deáky cs.	261	Denke cs.	279
Deáky cs.	—	De Pauli cs.	—
Deákovics cs.	—	Dercsényi cs. (Dercsényi)	—
*Deánovics cs.	262	Deregyney cs. (Deregynoi)	280
Deblin cs.	—	Derekasy cs.	281
Debreczeny cs. (Kir.-Daróczi)	—	Derecsényi cs.	—
Debreczenyi cs.	263	Deres cs.	283
Debreczenyi cs.	—	Dereskey cs.	—
Debrenthey cs.	—	Van Dernath cs.	—
Debrői cs. (Debrői)	264	Derra cs.	284
Dechliczky cs.	—	Dersenyey cs.	285
*Décsey cs. (Maros-Décsei és Nagy-Dobai)	—	Dersi cs. (Dersi)	—
Décsi cs.	268	Dersi cs. (F.-Boldogasszonyfalvi)	—
Deczky cs.	269	*Dersffy cs. (Zerdahelyi)	—
Dedácsi cs.	—	Dersy cs. (Petri)	288
*Dedinszky cs. (Dedinai)	—	*Dervarics cs. (Egyházassbükki)	289
Deésházy cs.	270	*Deschán cs.	292
Degelmann cs.	—	Deseő cs. (Sz.-Viszlói)	293
Degenfeld cs.	271	Deseő cs. (Nagy-Emőkei)	—
Deirrer cs.	272	Deseő cs. (Mérai és Patai)	294
Deis cs.	—	Deseő cs. (Péterfalvi)	—
Dékay cs.	—	Desericzky cs. (Dezsericzai)	—
De la Motte cs.	—	Desfours cs.	295
Dellimanich cs.	273	Desnyák cs.	296
D'Ellevaux cs.	—	*Dessewffy cs. (Cserneki s Tarkói)	—
Delnei cs.	274	Désy cs.	308
Dely cs.	—	Deszetinszky cs.	—
Deme cs.	—	Detrich cs. (Detrichfalvi)	—
Demeczky cs.	—	Dévay cs. (Dévai)	309
Demelich cs.	—	Dévay cs.	—
Deméndi cs. (Theszéri)	275	Devecseri cs.	—
Demény cs.	277	Devény cs. (Melléthei)	310
Demény cs.	—	Dewichiey cs.	—
Demény cs. (Farkas-lakai)	—	Dezasse cs.	—
Demény cs. (N.-Enyedi)	278	Dézsy cs. (Nagy-Iklódi)	311
Demes cs.	—	Dézsí cs.	—
Demeter cs. (Almási)	—	Dianesevith cs.	—
Demeter cs.	—	Dibáczy cs.	312
Demjén cs.	—	Dicső cs.	—
Demjén cs. (Dálnoky)	—	Dienes cs.	—
Demkó cs.	—	Dienes cs.	313
Demkovics cs.	—	Diencs cs. (Közép-Ajtai)	—
Dencs cs.	—	Dietrich cs.	—
Dendely cs.	—	Dietrichstein cs.	314
Dengeleghy cs. (Dengeleghi)	—	Dillmon cs.	315
		Dindár cs. (Tindarisi)	—

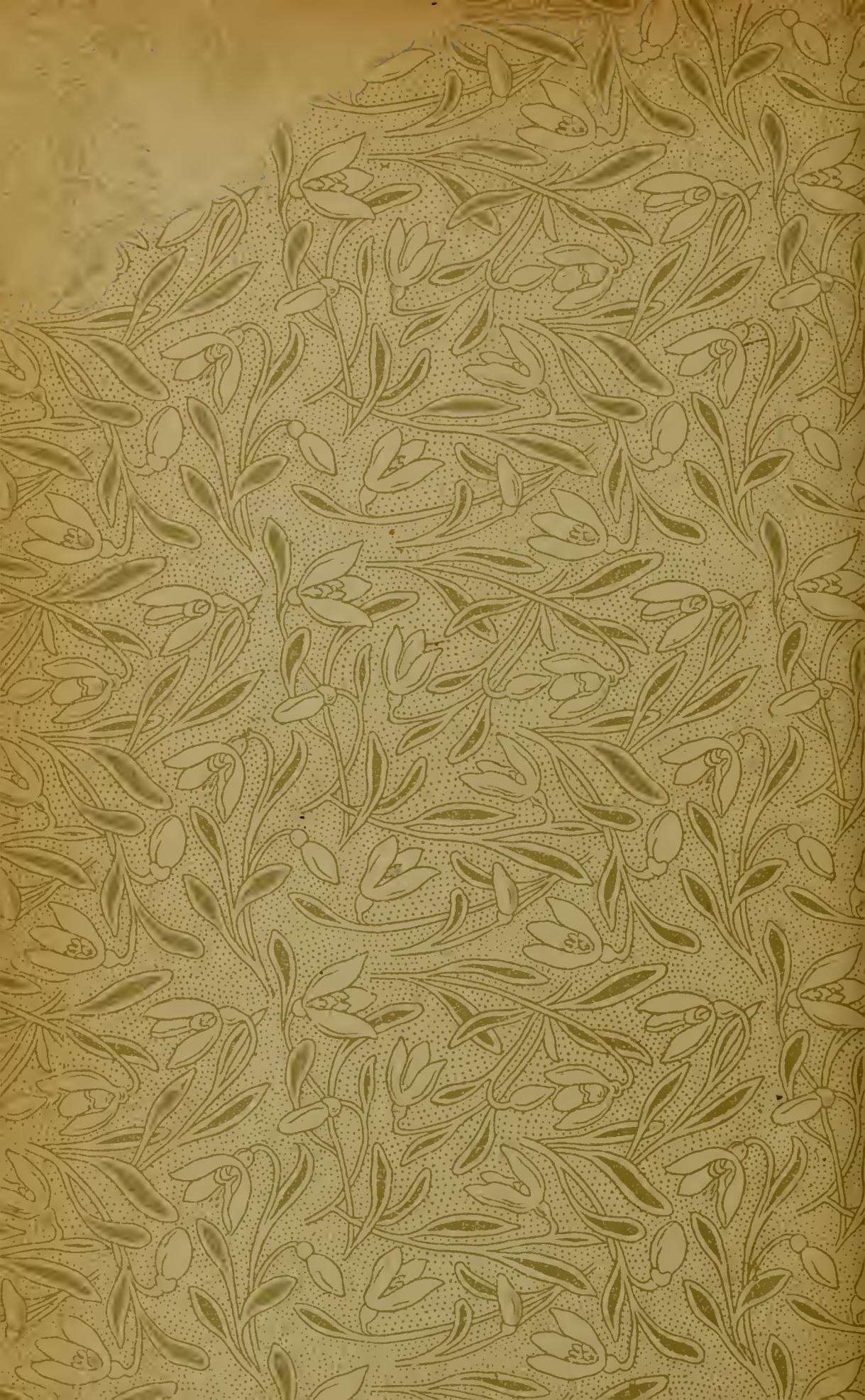
	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Dinewald cs.	316	Dohnányi cs.	339
Dinhoffen cs.	—	Dohos cs.	—
Dinyés cs. (Sáska)	—	Dóka cs.	—
Dióffy cs.	—	Dokmanich cs.	—
Diósy cs.	—	Doktorovich cs.	—
Dióssy cs. (Tóth-Diósi)	—	Dókus cs. (Csabai)	—
Diószeghy cs. (Giczei)	317	Doky cs.	340
*Diószeghy cs.	319	Dolachky cs.	—
Diószegi cs. (Dézsi)	—	Dolgos cs. (Hetényi)	—
Diotalényi cs.	320	Dolgos cs. (Kozmafalvi)	—
Diskay cs.	—	Dolhay cs. (Dolhai)	—
Disznósi cs. (Lásd Horváthy cs.)	—	Dolinay cs.	341
Ditkovics cs.	—	Dolnay cs.	—
Diván cs.	321	*Doloviczényi cs.	—
*Divéky cs. (Divék-Ujfalusi)	—	Doma cs.	342
Divényi cs.	322	Domahidy cs. (Domahidi)	—
Dizent cs.	—	Domaniczky cs.	344
Dlhóluczky cs.	—	Domaniky cs.	345
Dob cs. (Lásd Doby cs.)	323	Domasovszky cs.	347
Dobák cs. (Szent-Annai)	—	Dombay cs. (Dombói)	—
*Dobay cs. (Dobai)	—	*Dombay cs. (Ivanchfalvi)	348
*Dobay cs. (Kis- és nagy-dobai)	325	*Dombay cs.	350
Dobay cs.	327	Dombay cs.	353
Dobé cs.	—	Dombján cs.	—
Dobner cs.	—	Dombrády cs.	—
*Dobó cs. (Ruszkai)	—	Domby cs.	354
Dobóczky cs.	329	Domcsó cs. (Verbóczi)	—
Dobóczy cs.	—	Domján cs.	—
Dobokay cs.	—	Domik cs.	—
Dobokay cs.	330	*Domin cs. (Petruscheveczi)	—
Dobos cs.	—	Dominkovics cs.	356
Doboss cs.	—	Domitrovich cs.	—
Dobossy cs.	—	Domokos cs. (Zala-kapócsi)	—
Dobozy cs.	331	Domokos cs. (Alsó-Csernátóni)	358
Dobozy cs. (Chemernyei)	332	Domokos cs. (Selyei)	359
Dobra cs.	—	Domokos cs. (Csik-Taploczai)	—
Dobray cs.	—	Domokos cs. (Bölöni)	—
Dobronoky cs.	—	Domsics cs.	—
Dobrovolny cs.	—	Donáth cs. (Nagy-Ajtai)	360
Dobry cs.	333	Donáth cs. (Pálosi)	361
Dobsa cs.	—	Donath cs. (Szöröcsi)	—
Doby cs.	—	Donáth cs.	—
Dobzay cs.	334	Dongó cs.	362
Dóczy cs. (Nagy-Lucsei)	—	Dorgó cs. (Aranykúti)	—
*Dóczy cs.	338	Dormánházi cs.	—
Dogály cs. (Büdi)	—	Dorogffy cs.	—

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
*Dorosavcevicsh cs.	362	*Drevaderics cs.	397
*Dósa cs. (Uzapanniti és makfalvi)	363	Drevodelics cs.	398
Dósa cs. (Varga)	367	Dricliffy cs.	—
Dósa cs. (Kibédi)	368	Drietomensis cs.	—
Dósa cs.	—	Drottelf cs.	—
Dósa cs. (Farkasfalvi)	—	*Drugeth cs. (Gereni és Homonnai)	—
Dosica cs.	369	Dubecz cs.	405
Doskovszky cs.	—	Dubniczay cs.	406
Dosnyák cs.	—	Dubniczky cs. (Nemes-Kocsóezi)	—
Dosztal cs.	—	Dubóczy cs.	—
Dothor cs.	—	Duborszky cs.	—
Dovaly cs.	—	Dubovszky cs.	—
Dozlern cs.	370	Dubravay cs.	—
Döbrentey cs.	—	Dubraviczky cs.	—
*Döbrödy cs.	371	Duchon cs. (Duliczi)	409
Döbrössy cs.	—	Dudich cs. (Horehoviczi)	410
*Dömök cs.	—	Dudinszky cs.	411
Dömjén cs.	—	*Dudvarszky cs.	—
Dömölky cs.	—	Duell cs.	412
Dömötör cs.	—	Dugovics cs. (Sárkuthi)	—
Dömsödy cs.	372	Dujard cs. (Nagy-Szekeresi)	413
Dörögdy cs.	—	*Duka cs.	414
*Döry cs. (Jóbalázi)	—	Duka cs. (Kucsini)	—
Draganich cs.	378	Dukay cs.	—
*Drágffy cs. (Bélteki)	—	Dul cs.	415
Drághy cs. (Bereki)	381	*Dúló cs. (Szüdi)	—
Dragos cs.	382	Dunka cs.	418
*Dragota cs.	—	Durcsák cs.	—
*Draskóczy cs. (Draskóczy és Dolinai)	383	Durville cs.	—
*Draskovich cs. (Trakostyáni)	389	Dusicska cs.	419
*Draveczy cs. (Draveezi)	395	Dusza cs.	—
Draxler cs.	397	Dutkanics cs.	—
Dreguss cs.	—	Dutkovich cs. (Máskép Horváth)	—
		*Dvornikovich cs. (Liptó-Teplai)	—

Igazítások a III. kötetben.

<i>Lap</i>	<i>sorban</i>	<i>helyeit</i>	<i>elkasandó</i>
20.	17.	elzálogositja szó után teendő ²⁾	²⁾
52.	24.	birtoka	birtokát
54.	legutolsó	nevétől	nejétől
100.	1.	(Jeszenovai)	(Jaszenovai)
—	2.	Jeszenova	Jaszenova
123.	6.	szentgothardi	Szent-Gothárdi
136.	²⁾ jegyzet 4. sorban	több.	többet
146.	26.	Chernonowighio	Chernowighio

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

3 1197 21320 5096

